Stadsfullmäktiges
i
Västerås
Protokoll
och
Handlingar
för år
1922.

FKS

Föreningens för Kommunal Sparsamhet

Styrelseberättelse

för år 1922.

1:sta verksamhetsåret.

SVENSSON & JOHANSSONS BOKTR., VÄSTERÅS 1923.

Styrelsen får härmed framlägga berättelse för 1922 års verksamhet.

Föreningens nu tilländalupna första verksamhetsår kan anses som en försöksperiod, enär föreningen vid sin start var i saknad av förebilder för liknande föreningar i andra städer. Åtminstone hade någon dylik ej vid denna tidpunkt existerat tillräckligt länge för att dess verksamhet skulle kunna tjäna till mönster i ena eller andra riktningen.

Emellertid torde de metoder, som i princip legat till grund för föreningens bildande, i praktiken hava visat sig lämpliga och ändamålsenliga.

Föreningens bildande och konstituering.

På initiativ av Ingeniör H. R. Schultz sammanträdde den 12 april 1922 å Stadshuset följande personer för att diskutera möjligheten av och nödvändigheten för bildandet av en kommunal sparsamhetsförening, näml. Direktör H. Boström, Häradsskrivare J. L. Nordmark, Byggmästare A. Hammer, Disponent O. Johansson, Kapten G. Robsahm, Journalist Ernst Berg, Kontrollchef A. Sundqvist och Civilingeniör H. R. Schultz.

Sedan stadgar och organisationsplan utarbetats, utfärdade den vid nämnda sammanträde tillsatta interimstyrelsen kallelse till konstituerande sammanträde, som hölls å Godtemplarlokalen den 29 april 1922 under ordförandeskap av f. d.

Landshövding Uddén, då beslutet om bildandet av Föreningen för Kommunal Sparsamhet enhälligt stadfästes. Föreningen skulle vara av fullt opolitisk natur samt även stå fullt självständig, sålunda icke utgöra någon slags lokalavdelning av Skattebetalarnas Förening.

Styrelse och Revisorer.

Till medlemmar av Föreningens styrelse utsågos följande personer:

Civilingeniör H. R. Schultz (sammankallande),
Arkitekten V. Segerstedt,
Red. Abel Carlsson,
Ingeniör O. Hellman,
Kontrollchefen A. Sundqvist,
Advokat E. Browaldh,
Förman J. A. Johansson,
Läroverksadjunkten A. Wetterling,
Kapten G. Robsahm,
Folkskollärare Leontein,
Häradsskrivare J. L. Nordmark,
Disponent O. Johansson,
Kamrer Carl T. Ericson,
Verkmästare S. G. Hedin,
Grosshandl. Hakon Swenson,
Köpman Bror Edling,
Byggmästare Axel Hammer,
Folkskollärare I. Fröier,
Auditör T. Boëthius.

Styrelsen konstituerade sig på så sätt, att till ordförande utsågs Ing. H. R. Schultz, till vice ordförande Dir. Boström. till sekreterare Herr Sundqvist och till skattmästare Häradsskrivare Nordmark.

Valet av revisorer uppsköts till ett påföljande sammanträde.

Medlemsantal.

Antalet medlemmar vid första verksamhetsårets slut uppgår i runt tal till 400 personer.

Årsavgift.

Årsavgiften har utgått med ett belopp av

1 kr.	för	taxerad	inkomst	upp	till	3,000 kr.
2 „	„	„	„	„	„	10,000 „
5 „	„	„	„		över	10,000 „

Obs.! Enligt överenskommelse med Skattebetalarnas Förening kan medlem av F K S genom en tilläggsavgift av kr. 2: 50 även bliva medlem av S B F och erhåller sålunda tidskriften "Sunt Förnuft". (Prenumerationsavgiften är eljest som bekant 5 kronor.)

Föreningens verksamhet.

De utredningar som under det gångna året genom Föreningens försorg verkställts äro:

Utredning beträffande stadens tjänstemäns löner, arvoden och dyrtidstillägg.

Utredning beträffande stadens lantbruk.

Kritik av 1923 års budgetförslag, bland andra fattigvården, byggnadsnämnden, hälsovården och varmbadhuset.

Utredning beträffande stadens affärsdrivande verk.

Kritik över fattigvårdsstyrelsens förslag till nybyggnader vid ålderdomshemmet Karlslund.

Fullständigt förslag jämte ritningar och kostnadsberäkning för ny- och tillbyggnad vid Karlslund.

Härtill kommer en mängd tidningsartiklar, avsedda att hos allmänheten fostra förståelse för nödvändigheten av att stadens utgiftsstat anpassas till det ekonomiska tidsläget.

Det är med synnerlig tillfredsställelse styrelsen kan konstatera, att uppgörandet och fastställandet av Västerås stads budgetförslag för 1923 gått i sparsamhetens tecken. Om eller i vilken mån anledningen härtill kan tillskrivas Föreningens verksamhet är naturligtvis omöjligt att säga.

Under året har Föreningen anordnat en pristävlan om det bästa uppslaget till minskning av Västerås stads förvaltningsutgifter. Det enda svar, som inkom, kunde av vissa skäl ej av prisnämnden tillerkännas annat än med ett extra pris om 25 kr., vilken summa fortfarande står till den anonyme tävlingsskriftförfattarens disposition.

Föreningens ekonomi.

Beträffande Föreningens ekonomiska ställning får styrelsen härmed lämna följande redogörelse:

Föreningens inkomster i form av avgifter och bidrag

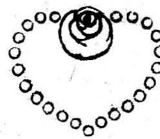
ha uppgått till kr. 1,708: 67 och utgifter till kr. 1,218: 50, med en behållning vid 1922 års slut uppgående till kr. 490: 17.

Västerås den 20 januari 1923.

För Styrelsen för Föreningen för Kommunal Sparsamhet:

H. R. Schultz,
Ordförande.

A. Sundqvist,
Sekreterare.

Föreningens årssammanträde äger rum å Godtemplarlokalen onsdagen den 4 april kl. 8 e. m., varvid förekommer:

a)—e) Ärenden enl. prel. stadgar.
f) Fastställande av de preliminära stadgarna.
g) Övriga ärenden, som blivit till årssammanträdet i laga ordning hänskjutna.
h) Föredrag av Advokaten E. Browaldh.

Till medlemmarna av F K S.

I trots av det tunga skattetrycket, härrörande från det sedan kristiden härstammande föraktet för penningens värde, synes en stor del av allmänheten ännu ej kommit till full insikt om, hur prekär den ekonomiska situationen i själva verket är, och många hava därför ställt sig fullt oförstående för Föreningens syften.

Det tillkommer varje medlem att göra propaganda för Föreningen och söka bland vänner och bekanta värva nya medlemmar. Föreningens styrka beror nämligen ej mindre på ett stort medlemsantal än på att genom riklighet på medlemsavgifter få sin egen ekonomi så ordnad, att sparsamheten ej behöver stå hindrande i vägen, när det gäller att i och för vissa utredningar anlita sakkunnig hjälp. På frivillighetens väg kan visserligen en hel del uträttas, men på långt när icke allt.

Förslag till nya medlemmar torde införas å bifogade formulär, som därefter insändes till "Föreningen för Kommunal Sparsamhet, Västerås".

De, som mot provision önska värva ett större antal medlemmar, torde vända sig till Föreningens skattmästare, Stadssparbanken, för erhållande av medlemskort och legitimationsbevis.

Västerås den 1 jan. 1923.

Styrelsen.

Till *Föreningen för Kommunal Sparsamhet, Västerås.*

Följande personer hava förklarat sig villiga att ingå som medlemmar i Föreningen och att erlägga den stadgade avgiften.

(För dem, som dessutom för en merkostnad av 2: 50 önska erhålla tidskriften "Sunt Förnuft", anmärkes detta medelst bokstäverna S F i kolumnen till höger.)

N a m n	Titel	Adress	Pren. å "Sunt Förnuft"?

Västerås den / 1923.

Detta blad ifylles, undertecknas och insändes till Föreningen.
Även ett enda namn mottages med tacksamhet.

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

OCH

HANDLINGAR

FÖR

ÅR 1922

VÄSTERÅS 1922
TRYCKERI-AKTIEBOLAGET VÄSTMANLANDS NYHETER.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

År 1922.

REGISTER

PROTOKOLL

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

ÅR 1922.

TRYCKERI-AKTIEBOLAGET VÄSTMANLANDS NYHETER
VÄSTERÅS 1922.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 2 Januari 1922.

Närvarande: Bankdirektör Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Brandchefen A. Danielsson, Direktören J. S. Edström, Domprosten Fr. Fåhræus, Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Tapetseraren C. Bäckman, Direktören E. Falk, Handlanden K. Kättström, Redaktören A. Pers Köpmannen A. Hedberg, Muraren G. Dahlfors, Förmannen J. Andersson, Komministern A. Enblom, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Ingenjören P. Hiersemann, Svarvaren C. G. Pettersson, Målaren A. Vestling, Advokaten Ernfrid Browaldh, Folkskolläraren G. Leontein, Fru Ida Grönberg, Föreståndaren Carl Johansson, Maskinställaren C. Ridderström, Fru Ida Olsson, Fräsaren C. O. Eng, Sjukbesökaren E. Keijser, Fru Emilia Hamré, Förmannen C. E. Larsson-Hed, Snickeriförmannen H. Svensson, Svarvaren O. Lindström, Bankkamreraren O. Carlsson, Verkmästaren A. Ask. Tapetseraren G. Lindström, byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Fanjunkaren L. L. Lundin, Metallarbetaren O. Håvberg, Järnsvarvaren E. Collin, Sjukvårdaren J. O. Wass, Pastorn G. H. Kolmodin och Maskinistförmannen E. Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Byggmästaren Axel Hammer, Kontorschefen A. Söder, Fröken Anna Löfgren, Fru Olivia Lundblad, Filaren G. Eklund, Rektorn Hj. Thyresson och Förste provinsialläkaren G. Fjellander.

§ 1.

Herr Sundström, vilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under den längsta tiden oavbrutet tillhört Stadsfullmäktige, hade enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse ordförande för det ingångna året m. m., och öppnades nu sammanträdet av Herr Sundström.

§ 2.

Val av ordförande.

På förslag av Herr Viktor Larsson utsågo Stadsfullmäktige med acklamation till ordförande för innevarande år Herr Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 3.

Den nyvalde ordföranden övertog härefter ledningen av förhandlingarne och hälsade därvid Stadsfullmäktige välkomna till årets arbete.

§ 4.

Val av vice ordförande.

Till Sadsfullmäktiges vice ordförande för det ingångna året valde Stadsfullmäktige på förslag av Herr Sundström med acklamation Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson.

§ 5.

Val av Beredningsutskott.

Företogs till behandling fråga om val av Beredningsutskott för innevarande år; och beslöto Stadsfullmäktige till en början, att utskottet skulle bestå av åtta ordinarie ledamöter och lika antal suppleanter.

Härefter valde Stadsfullmäktige på förslag av Herr vice ordföranden med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Tapetseraren C. Bäckman, Föreståndaren Carl Johansson, Filaren G. Eklund, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Köpmannen C. Hedberg, Ingenjören P. Hiersemann, Advokaten E. Browaldh och Folkskolläraren G. Leontein.

Till suppleanter i utskottet valdes likaledes med acklamation på Herr vice ordförandens förslag Svarvaren C. G. Pettersson, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Målaren A. Vestling och Snickeriförmannen H. Svensson att i nu nämnd ordning inkallas vid förfall för någon eller några av Herrar Bäckman, Johansson, Eklund och Svedlund, Fröken Anna Löfgren, Rektorn Hj. Thyresson och Doktorn G. Fjellander att i nu nämnd ordning inkallas för någon eller några av Herrar Hedberg, Hiersemann och Browaldh samt Fru Ida Grönberg att inkallas vid förfall för Herr Leontein.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 26 januari 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 19 Januari 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Pettersson, Westling, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Svensson, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Falk, Pers, Söder, Hierseman, Fröken Löfgren, Herrar Browaldh, Leontein, Fru Hamré, Herrar Fjellander och Lundin.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 6.

I anledning därav, att Stadsfullmäktiges vice ordförande Herr Viktor Larsson vid innevarande års riksdag utsetts till Andra kammarens talman beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Herr ordförande till Herr Larsson avsända en telegrafisk hälsning och lyckönskan.

§ 7.

Ang. framställning till Kungl. Maj: rörande åtgärder mot arbetslösheten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande januari hade Drätselkammaren i anledning därav, att staden med sina ekonomiska resurser icke i fortsättningen mäktade vidmakthålla sin verksamhet för arbetslöshetens bekämpande, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville påkalla statsmakterna understöd härför och för detta ändamål genom en av Stadsfullmäktige utsedd kommitté av tre personer till vederbörande statsmyndighet överlämna en framställning enligt ett vid Drätselkammarens ovanberörda skrivelse fogat förslag av följande lydelse:

"Till Konungen.

Den fråga, som under det år som ingått i alldeles särskilt hög grad påkallar ingripande från det allmännas sida, är den rådande arbetslösheten och frågan om fortsatta åtgärder för dess hävande. Förklaring har avgivits att från statsmakternas sida denna fråga skall ägnas synnerlig uppmärksamhet

och att intet skall underlåtas, som kan medverka till att avvärja den riksolycka, som den stora arbetslösheten är.

I anslutning till denna förklaring vågar Västerås stad härmed i underdånighet frambära sina bekymmer för den närmaste framtiden i den fasta förhoppning, att Eders Kungl. Maj:t ville beakta det önskemål, staden har om statligt ingripande för att underlätta stadens bördor för arbetslöshetens bekämpande.

Såsom industristad har Västerås särskilt hårt drabbats av depressionen och intar staden för närvarande jämte Södertälje i förhållande till sin folkmängd — vid årsskiftet 30,679 personer — det första rummet bland städerna med avseende å omfattningen av arbetslösheten.

Detta förhållande och de åtgärder staden redan vidtagit häremot återspegla sig uti en alltmer växande skattetunga å samhällets invånare. Sålunda har för de kommunala behoven under år 1922 måst uttaxeras 10 % å den till utgörande av bevillning taxerade inkomsten motsvarande en uttaxering för 1921 av 8 % eller en stegring sålunda av ej mindre än 25 %, varmed gränsen måste anses nådd med avseende å skatteobjektens betalningsmöjlighet. I vad avseende stadens utgifter för avvärjande av arbetslösheten inverkar på taxeringen framgår därav att, därest 1922 års budget icke belastats härmed, en väsentlig nedsättning i uttaxeringen varit möjlig.

Utsikterna för framtiden med alltmer sjunkande beskattningsbart inkomstbelopp — enbart för 1920 ett fall från 56,579,480 kronor till 45,449,480 kronor eller med i det närmaste 20 % — med stora restantier — i 1922 års stat beräknade till minst 900,000 kronor — och med sinande inkomster för industrien, som hittills varit stadens största skattekälla, lämna intet tvivel öppet, att stadens resurser i fråga om möjlighet att bekämpa arbetslösheten, om den samma kommer att fortfara i hittillsvarande omfattning en längre tid inpå detta år, äro fullständigt uttömda.

Till belysande av arbetslöshetens omfattning och de av staden redan vidtagna och för närmaste framtiden avsedda åtgärderna häremot tillåta sig Stadsfullmäktige omnämna följande.

Under år 1921 hava i arbetslöshetsunderstöd av kommunala medel utbetalats 195,700 kronor, till hyresbidrag anvisats 25,000 kronor och i anslag till nödhjälpsarbeten av olika slag — vägförbättringar, lednings- och odlingsarbeten, till en del utförda genom Skogssällskapets Statsarbeten m. m. — 888,148 kronor. Av dessa utgifter och anslag, beviljade under år 1921, belasta ej mindre än 328,300 kronor 1922 års budget och skola täckas genom uttaxering. Härutöver hava till arbetslöshetsunderstöd under innevarande Januari och Februari månader av i 1922 års stat avsatta förslagsanslag, beräknat till i runt tal 500,000 kronor, anslagits 100,000 kronor. Av resterande del av förslagsanslaget måste minst 100,000 kronor reserveras för oförutsedda utgifter ej sammanhängande med arbetslösheten, vadan alltså för återstående del av året till arbetslöshetsunderstöd och nödhjälpsarbeten icke är tillgängligt större belopp än högst 300,000 kronor. Med ovan angivna framtidsperspektiv låter det sig icke göra att förskottera ytterligare anslag än nyss angivits såsom tillgängliga för arbetslöshetens bekämpande och härmed belasta 1923 års uttaxering. Denna torde ändå med bortseende av alla sådana anslag bliva tillräckligt hög

och betungande om därmed skall bestridas stadens nödvändiga ordinarie utgifter.

I fråga om nuvarande arbetslöshetens omfattning framgår av här i avskrift bilagda rapport, avgiven av stadens arbetslöshetskommitté och avseende årsskiftet, att densamma berör 1.589 arbetslösa. Inberäknat de arbetslösas familjemedlemmar till ett antal av 2,689 personer är stadskassan för närvarande, oavsett fattigvårdens verksamhet, betungad med utgifter till uppehälle för i det närmaste 14 % av stadens hela befolkning.

Med denna redogörelse avse Stadsfullmäktige att visa, att staden gjort allt av vad rimligtvis på den ankommer och som dess ekonomiska resurser mäkta för att bekämpa arbetslösheten och att vad som ännu kan brista häruti för framtiden måste bliva en statlig angelägenhet.

I fråga om sina önskemål med avseende på de statliga åtgärderna, vilka på grund av det ovan anförda måste ligga utom ramen för de hittillsvarande, hava Stadsfullmäktige intet annat att anföra, än att möjlighet beredes staden att kunna hänvisa största möjliga antal arbetslösa till rent statliga större nödhjälpsarbeten och att härmed icke några kostnader för stadskassan måtte bliva förenade.

Med stöd av det sålunda anförda tillåta sig Stadsfullmäktige i underdånighet hemställa,

att Eders Kungl. Maj:t ville i nåder vidtaga sådana åtgärder att för avhjälpande av arbetslösheten i Västerås och dess följder må utöver vad som med stadens medel kan åstadkommas kunna av statsmedel anvisas erforderliga belopp, även om nu gällande bestämmelser för proportionen av statens och kommunens insatser i förevarande avseende icke skulle kunna upprätthållas utan en större anpart falla på statens del.

Underdånigst

På Stadsfullmäktiges vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Theofil Öberg.

Västerås den 19 Januari 1922."

På yrkande av Herrar Sundström och Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt, varjämte på Herr Kättströms förslag beslöts, att, enär arbetslösheten efter den 31 Dec. 1921 ytterligare tilltagit i staden, en kompletterande uppgift härutinnan skulle biläggas skrivelsen till Kungl. Maj:t.

Härefter utsågo Stadsfullmäktige på förslag av Herr Sundström till delegerade, med uppdrag att överlämna Stadsfullmäktiges underdåniga framställning och personligen framföra stadens önskemål, med acklamation Stadsfullmäktiges ordförande Domprosten Fr. Fåhræus, Arbetslöshetskommitténs ordfö-

rande Fabrikören Johan Svensson och Drätselkammarens vice ordförande Handlanden K. Kättström. Därjämte bemyndigades deputationen på förslag av Herr Kättström att med sig adjungera den eller de personer de kunde finna lämpligt för sakens befrämjande.

Slutligen beslöts, att Stadsfullmäktiges nu i ärendet fattade beslut finge omedelbart gå i verkställighet.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 26 januari 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 26 Januari 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Tärngren, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande på grund av godkänt förfall voro Herrar Pers, Hammer, Söder, Hiersemann, Eklund och Ask.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Rådmannen V. Åsberg.

§ 8.

Upplästes och justerades protokollen vid Stadsfullmäktiges sammanträden den 2 och den 19 innevarande januari.

Justering.

§ 9.

Uppdrogs åt Herrar Thyresson och Eng att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

Val av justeringsmän.

§ 10.

I skrivelse till Magistraten den 4 innevarande januari, som i bestyrkt avskrift överlämnats till Stadsfullmäktige för kännedom, hade Konungens befallningshavande i länet, jämlikt Kungl. Kommerskollegii meddelande den 31 sistlidne december, tillkännagivit att intill 1921 års utgång gällande taxa å hamnavgifter för Västerås och Köpings gemensamma hamn och lastageplats, Strömsholms våg kallad, vid Strömsholm skulle gälla tillsvidare under år 1922.

Stadsfullmäktige beslöto lägga den sålunda inkomna skrivelsen till handlingarne.

Ang. hamntaxa för Strömsholms våg.

§ 11.

Föredrogs och lades till handlingarne inkomna meddelanden dels från Drätselkammaren angående val av ordförande och vice ordförande samt fördelning av göromålen inom kammaren, dels ock från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående val av ordförande och vice ordförande inom styrelsen, allt för innevarande år.

Ang. meddelande om ordförandeval m. m. inom Drätselkammaren och Vatten- och Gasverket.

§ 12.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I:a kl. restauranter.

Upplästes och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet till Stadsfullmäktige överlämnade resolution den 31 nästlidne december med förordnande, att utskänkning av spritdrycker i Västerås under år 1922 finge å första klassens restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att tiden för sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge utsträckas till kl. 12 midnatt

§ 13.

Ang. närmare bestämmelser om tillämpning av beslutet om nöjesskatt.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 december 1921 fattat beslut om införande här i staden av nöjesskatt och därvid givit Drätselkammaren i uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till närmare bestämmelser med avseende å skattens upptagande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1), under åberopande av ett utlåtande av en av Drätselkammaren för ärendets beredning tillsatt kommitté och i överensstämmelse med vad kommittén föreslagit, hemställt att Stadsfullmäktige ville besluta

att ifråga om tillämpningen av beslutet om införande av nöjesskatt härstädes skulle tillsvidare gälla:

1) att teaterföreställningar med undantag av revyer skulle vara befriade från nöjesskatt,

2) att den nöjesskatt, som inflöte vid anordnade uppvisningar eller tävlingar i icke professionell idrott – med undantag av kapplöpningar, travkörningar, uppstigning i luftballong eller flygmaskin, uppvisning i atletik, brottning eller boxning samt uppvisning eller tävling i fotboll —, därest icke nöjesskatten i enstaka fall och på särskilda skäl ansåges böra helt eller delvis restitueras eller efterskänkas, skulle fonderas för att användas för idrottens främjande i samhället,

3) att det skulle tillkomma Drätselkammaren att upptaga till prövning och avgöra frågor om befrielse från eller restituering av nöjesskatt i särskilda fall, därvid borde iakttagas, att då överskottet av tillställningen skulle användas till allmänt eller välgörande ändamål, hel befrielse eller restitution borde kunna medgivas, att, då tillställning anordnades av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skulle användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, skattebeloppet borde kunna med behörig hänsyn tagen till ändamålet att till större eller mindre del och eventuellt helt och hållet efterskänkas eller restitueras och att prövning av dylika frågor borde ske efter tillställningens avhållande, därvid utgifter för och inkomster av tillställningen borde vederbörligen styrkas, samt

4) att beslutet om nöjesskatts upptagande skulle träda i tillämpning den 1 februari 1922.

Härjämte hade Drätselkammaren förmält, att reservation mot dess beslut i frågan anförts av Drätselkammarens ordförande Herr Sundström, vilken för sin del hållit före, att nöjesskattelagens bestämmelser i full utsträckning borde tillämpas och att således några undantag för vissa nöjestillställningar med avseende å beskattningen icke skulle förekomma, men att det borde bero på prövning av stadens myndighet vid årets utgång, huruvida restitution av erlagd skatt skulle ifrågakomma för vissa härav förtjänta nöjestillställningar.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en långvarig överläggning, därunder framställdes följande yrkanden:

Herr Sundström, med vilken Herrar Edv. Karlsson, Falk, Lundin, Browaldh, Enblom och Danielsson samt Fruarne Lundblad och Grönberg förenade sig, yrkade bifall till sin ovan omförmälda inom Drätselkammaren avgivna reservation.

Herr Kättström, med instämmande av Herrar Bäckman, vice ordföranden och Zander hemställde om bifall till Drätselkammarens i ärendet avgivna förslag.

Herr Edström yrkade bifall till Drätselkammarens förslag, dock med ändring av 2:dra punkten därhän, att all inflytande nöjesskatt å idrottsliga tillställningar skulle fonderas för idrottens främjande inom samhället, så att punkten skulle erhålla följande lydelse: att den nöjesskatt, som inflyter vid anordnande av uppvisningar eller tävlingar i idrott, därest icke nöjesskatten i enstaka fall och på särskilda skäl anses böra helt eller delvis restitueras eller efterskänkas, skall fonderas för att användas för idrottens främjande i samhället.

Herr Kolmodin slutligen yrkade den ändring i 3:dje punkten av Drätselkammarens förslag att i den där förekommande satssammanställningen "att, då tillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, skattebeloppet må kunna med behörig hänsyn tagen till ändamålets art till större eller mindre del och eventuellt helt och hållet efterskänkas eller restitueras" orden "skattebeloppet må kunna med behörig hänsyn" etc. till satsens slut måtte utgå och ersättas med orden "sådan tillställning må vara befriad från nöjesskatt", samt i övrigt bifall till Drätselkammarens förslag. I ändringsyrkandet rörande 3:dje punkten förklarade sig Herrar Enblom och Danielsson instämma under förutsättning, att Herr Sundströms yrkande icke komme att vinna Stadsfullmäktiges bifall.

Efter överläggningens slut framställdes till en början proposition å bifall till eller avslag å Herr Sundströms i huvudsaken framställda särskilda förslag, och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 25 nej emot 17 ja, avgivna för bifall till Herr Sundströms förslag, att avslå samma förslag.

Utan omröstning godkändes härefter 1:sta punkten i Drätselkammarens förslag.

Vidkommande 2:dra punkten i samma förslag beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 32 ja emot 9 nej, avgivna för Herr Edströms ändringsförslag, att oförändrat godkänna vad Drätselkammaren föreslagit.

Genom begärd och anställd omröstning beslöto Stadsfullmäktige i fråga om 3:dje punkten med 23 nej emot 19 ja, avgivna för bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat, godkänna Herr Kolmodins under överläggningen framställda ändringsförslag.

Slutligen bifölls utan omröstning 4:de punkten i Drätselkammarens förslag.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutat att ifråga om tillämpningen av be-

slutet den 29 december 1921 om införande av nöjesskatt i Västerås skulle tillsvidare gälla:

1) att teaterföreställningar med undantag av revyer skola vara befriade från nöjesskatt;

2) att den nöjesskatt, som inflyter vid anordnade uppvisningar eller tävlingar i icke professionell idrott — med undantag av kapplöpningar, travkörningar, uppstigning i luftballong eller flygmaskin, uppvisning i atletik, brottning eller boxning samt uppvisning eller tävling i fotboll —, därest icke nöjesskatt i enstaka fall och på särskilda skäl anses böra helt eller delvis restitueras eller efterskänkas, skall fonderas för att användas för idrottens främjande i samhället,

3) att det skall tillkomma Drätselkammaren att upptaga till prövning och avgöra frågor om befrielse från eller restituering av nöjesskatt i särskilda fall, därvid bör iakttagas, att då överskottet av tillställningen skall användas till allmänt eller välgörande ändamål, hel befrielse eller restitution må kunna medgivas, att, då tillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, sådan tillställning må vara befriad från nöjesskatt, och att prövning av dylika frågor bör ske efter tillställningens avhållande, därvid utgifter för och inkomster av tillställningen böra vederbörligen styrkas, samt

4) att beslutet om nöjesskatts upptagande skall träda i tillämpning den 1 februari 1922.

§ 14.

Ang. eftergivande av rätt till danaarv efter Karl Elias Lundkvist.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 2) hade Drätselkammaren i anledning av en framställning från skomakaren Johan Gustaf Lindeberg i Tjärholm, St. Tuna, till vilken här i staden i livstiden bosatte maskinisten Karl Elias Lundkvist, som avlidit utan att efterlämna kända arvingar, genom i vederbörlig ordning upprättat men icke i behörig tid bevakat testamente tilldelat all sin kvarlåtenskap, att staden måtte på grund av de små ekonomiska omständigheter, i vilka Lindeberg levde, och oaktat testamentet i följd av Lindebergs förbiseende att i laga tid bevaka detsamma vore utan verkan, till hans förmån avstå från sin rätt till danaarv efter Lundkvist, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte på grund av vad i ansökningen anförts besluta att till förmån för Lindeberg avstå från den Västerås stad på grund av Kungl. resolutionen den 29 oktober 1664 tillkommande rätten till danaarv efter maskinisten Karl Elias Lundkvist.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 15.

Ang. tillstånd att upptaga lån ur statens bostadslånefond.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande januari hade Drätselkammaren för kännedom till Stadsfullmäktige överlämnat i styrkt avskrift ett meddelande från Kungl. Finansdepartementet av den 22 december 1921 därom, att Kungl. Maj:t medgivit staden rätt, jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 24 november 1921, att ur statens bostadslånefond upptaga ett lån å högst 168,000 kronor till främjande av bostadsproduktionen.

Stadsfullmäktige beslöto lägga skrivelsen till handlingarna.

§ 16.

Ang. bestämmelser för utdelning av pensioner ur Altinska fonden.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 juni 1921 uppdragit åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till närmare bestämmelser, huruledes med den s. k. Altinska fondens avkastning, sedan fru Maria Hallström, som dittills åtnjutit ränteöverskottet från densamma, avlidit, skulle förfaras, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande januari (Stadsfullmäkiges handlingar n:r 3) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att Nämnden för Lagerquistska donationsfonden skulle handhava utdelningen av Altinska fondens ränteöverskott med iakttagande av, att överskottet skulle lika fördelas i pensioner till tre i staden boende, förtjänta och behövande f. d. tjänarinnor att utbetalas till jul varje år, samt att vid ansökan om pension skulle fogas prästbevis, innefattande jämväl betyg över frejd, och att sökanden vore i staden bosatt och kyrkoskriven, samt av intyg av tvenne aktade av Nämnden kända personer, styrkande, att sökanden vore i behov av understöd och därav förtjänt.

På yrkande av Herr Bäckman godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit med den ändringen, att orden "innefattande jämväl betyg över frejd och" skulle utgå.

§ 17.

Ang. val av ledamöter i stadens taxeringsnämnder.

Vid behandling den 29 december 1921 ifråga om val av ledamöter i stadens taxeringsnämnder för år 1922 hade Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för upprättande av nytt valförslag återremitterat förevarande ärende; och hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande januari avgivit sådant förslag.

Sedan Stadsfullmäktige efter föredragning härav till en början beslutat, att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av taxeringsnämnderna, med undantag för nämnden inom 11:te distriktet skulle vara tre med tre suppleanter samt att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter inom nämnden för 11:te distriktet skulle vara fem med fem suppleanter, samt att varje ledamot skulle hava sin särskilda suppleant, valde Stadsfullmäktige med acklamation enligt Beredningsutskottets förslag till ledamöter och suppleanter för år 1922 i de särskilda nämnderna följande personer:

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Filaren Karl Andersson och Byggmästaren J. A. Fredriksson.

Suppleanter: Bokbindaren Rob. Pettersson, Arbetaren Richard Söderkvist och Sågverksägaren A. R. Rudén, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Bokhandlaren Ivar Wennberg, Filaren R. Hult och Grosshandlaren Aug. Nissen.

Suppleanter: Kamreraren Nils H. Hallenberg, Gjutaren Axel Larsson och

Grosshandlaren G. Laurell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Handlanden S. A. Edén, Slaktaren K. Johansson och Tubdragaren Karl Engdahl.

Suppleanter: Sågverksägaren A. Norén, Skomakaremästaren A. Vikerman och Valsverksarbetaren A. Spjut, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Lägenhetsägaren J. V. Råberg och Fanjunkaren L. L. Lundin.

Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Sergeanten K. A. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Handlanden Alfred Lind.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Förmannen Johan Andersson och Handlanden John Björkstedt, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och kassören A. V. Hedberg.

Suppleanter: Disponenten Oskar Johansson, Kamreraren R. Beijnoff och Föreståndaren för arbetsförmedlingen Karl Johansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Skohandlaren Arvid Nilsson och Metallarbetaren C. F. Flodell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggmästaren Edvin Johansson.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Handlanden J. E. Willebrand och

Byggnadsarbetaren G. R. Svan, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

9:de distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren K. J. Karlsson, Grosshandlaren John Hygrell och Järnarbetaren E. R. Sabel.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Lövgren, Guldsmeden C. E. Tengström och f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, f. Maskinisten C. F. Huggare och Målaremästaren C. Johansson.

Suppleanter: Bergsingenjören Gust. Lundberg, Snickaren J. B. Björklund och Matvaruhandlaren Artur Åsberg, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

11:te distriktet:

Ledamöter: Journalisten E. Berg, Järnsvarvaren Emil Collin, Jordbruksarbetaren C. L. Vall, Snickaren C. J. Frändberg och Lantbrukaren Jakob Pettersson i Tönsta.

Suppleanter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, Lägenhetsägaren Fredrik Wetter och Lantbrukaren J. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

§ 18.

Ang. val av sjörättssakkunniga.

Föredrogs och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige överlämnat utslag av Rådhusrättens Civildombok för den 9 innevarande januari, utvisande, att Rådhusrätten bland de av Sadsfullmäktige föreslagna personerna utsett Hamnkaptenen J. R. Benson och Sjökaptenen C. G. Söderström att såsom sakkunnige samt Sjökaptenerna Hj. Eriksson och G. Berg att såsom suppleanter för dem under år 1922 gå Rätten tillhanda vid sjöförklarings upptagande samt vid verkställande av sjöförhör.

§ 19.

Ang. anslag till vikariatarvode för en exekutionsbetjänt.

Genom resolution den 24 innevarande januari hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat en framställning från Stadsfogden E. Kumlin om anslag till avlönande av vikarie för en på grund av sjukdom tjänstledig exekutionsbetjänt och därvid hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet bevilja ett förslagsanslag av 750 kronor att utgå av tillgängliga medel.

Sedan efter föredragning härav Herr Rådmannen V. Åsberg hemställt att Stadsfullmäktige i dag ville bifalla Magistratens berörda hemställan, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Edström och Bäckman uppdraga åt Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar i ärendet fatta beslut.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 januari 1922.
FREDR. FÅHRÆUS.
Hj. Thyresson. *C. O. Eng.*

Offentligen uppläst den 30 januari 1922, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 23 Februari 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice Ordföranden Riksgäldsfullmäktigen Herr Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Söder, Tärngren, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edv. Karlsson, Pers, Hiersemann och Browaldh.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 20.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herr Ridderström och Fru Olsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 21.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1921.

Föredrogs och lades till handlingarne Nykterhetsnämndens med skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 nästlidne januari överlämnade årsberättelse för år 1921 (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 4).

§ 22.

Kungl. Maj:ts beslut ang. återkallelse av stadens begäran om inköp av egendomen Johannisberg.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 September 1921 beslutat hos Kungl. Maj:t anmäla, att Västerås stad på anförda skäl icke vidare reflekterade på inköp av viss del av egendomen Johannisberg i förutvarande Lundby socken, hade nu till Stadsfullmäktige inkommit bestyrkt avskrift av en skrivelse från Kungl. jordbruksdepartementet till domänstyrelsen av den 4 november 1921, utvisande, att Kungl. Maj:t funnit gott låta bero vid den av Stadsfullmäktige sålunda gjorda anmälan.

Efter föredragning härav lades den inkomna skrivelsen till Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 23.

Ang. ny vägdelning.

Till Stadsfullmäktige hade inkommit styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts utslag på de besvär Upsala universitet samt Lundby och S:t Ilians jordbrukarförening i underdånighet anfört över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Västmanlands län den 30 juni 1919 meddelade utslag ifråga om ny vägdelning inom Västerås stads område, givet i Kungl. Maj:ts regeringsrätt den 20 december 1921, och enligt vilket Kungl. Maj:t icke funnit skäl göra ändring i Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag. (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 5).

Efter föredragning härav, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herr Sundström bemyndiga Drätselkammaren att representera staden vid det sammanträde för frågans vidare dryftande, som av Magistraten utlysts med jordägarne inom de inkorporerade socknarne Lundby och S:t Ilian, ävensom att vidtaga övriga erforderliga åtgärder för tillgodoseende av stadens intressen i ifrågavarande angelägenhet.

§ 24.

Ang. bestämmelser rörande nöjesskatt.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne januari fattat beslut om närmare bestämmelser rörande tillämpning av det tidigare principiella beslutet om införande av nöjesskatt i Västerås, hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 6) på anförda skäl och under särskilt framhållande av, att, då avsikten med Drätselkammarens vid förra sammanträdet framlagda förslag, i vilket Stadsfullmäktige gjort ändring, varit, att vid prövning av frågor om skattebefrielse för av ideella föreningar anordnade tillställningar till främjande av föreningarnes eget ändamål behörig hänsyn skulle tagas såväl till föreningens ändamål som ock till varje föreställnings art och då en följd av förslagets antagande i oförändrat skick utan tvivel blivit den, att sådana förädlande och uppfostrande nöjen, som bjödes allmänheten vid tillställningar, anordnade av sammanslutningar med religiöst, etiskt eller annat högre ideellt syftemål, icke skulle hava blivit belastade med skatt, påkallat förnyad omprövning av ifrågavarande angelägenhet och därvid hemställt att Stadsfullmäktige måtte besluta att, med ändring av sitt beslut den 26 januari 1922 angående närmare bestämmelser om nöjesskatt, i oförändrat skick godkänna 3:dje punkten av Drätselkammarens förslag härutinnan av den 12 januari 1922, så lydande:

att det skall tillkomma Drätselkammaren att upptaga till prövning och avgöra frågor om befrielse från eller restituering av nöjesskatt i särskilda fall, därvid bör iakttagas, att, då överskottet av tillställningen skall användas till allmänt eller välgörande ändamål, hel befrielse eller restitution må kunna medgivas, att, då tillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, skattebeloppet må kunna med behörig hänsyn tagen till ändamålets art till större eller mindre del och eventuellt helt och hållet efterskänkas eller restitueras och att prövning av dylika frågor bör ske efter tillställningens avhållande, därvid utgifter för och inkomster av tillställningen böra vederbörligen styrkas.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström och sedan Herr Kolmodin yttrat sig utan yrkande godkänna vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 25.

Ang. reparation av brandverkets ångsprutor.

Sedan Brandstyrelsen för Drätselkammaren anmält, att pannorna till den större och den mindre ångsprutan enligt order från yrkesinspektionen måst kompletteras och undergå s. k. större besiktning, i sammanhang med vilken senare en del reparationer följt, ävensom att för de härmed förenade kostnaderna, utgörande 1,519 kronor 41 öre, anslag icke funnes tillgängligt, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande Februari hemställt, att Stadsfullmäktige ville för gäldande av berörda kostnader ställa till Brandstyrelsens förfogande ett anslag å 1,519 kronor 41 öre att utgå av det i innevarande års stat avsatta förslagsanslaget.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 26.

Ang. förvärv av mark för ny uppfartsväg till områdena Aroslund och Akademivreten från landsvägen till Skultuna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med ägarne av tomterna N:ris 5 b och 6 Aroslund träffa uppgörelse angående förvärv åt staden av för anordnande av ny uppfartsväg till områdena Aroslund och Akademivreten erforderlig mark jämte annan i skrivelsen närmare angiven mark av förstnämnda tomt enligt en vid skrivelsen fogad karta och att framdeles avhända staden vad som härav kunde avstås, allt till pris och på villkor, vilka Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, ävensom besluta för berörda markinköp anvisa ett anslag, av Drätselkammaren beräknat till 1,800 kronor, att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 27.

Ang. tilläggsanslag för om- och tillbyggnad av sjukhuset vid Karlslund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning från den kommitté, som handhaft utförandet av de av Stadsfullmäktige beslutade omändrings- och nybyggnadsarbetena vid ålderdomshemmet Carlslund, i vilken framställning anmälts, att det av Stadsfullmäktige den 28 juni 1920 anvisade anslaget å 345,000 kronor för om- och tillbyggnad av ålderdomshemmets sjukhus måst överskridas med 62,600 kronor samt begäran gjorts om denna brists täckande genom ett tilläggsanslag, hemställt, att Stadsfullmäktige ville med bifall till framställningen för ändamålet ställa ett anslag till förfogande å 62,600 kronor att utgå av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren tillika att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet för så vitt härigenom avsåges att anslaget skulle utgå av lånemedel och med rätt för Drätselkammaren att förskottera anslaget genom tillfälligt lån, som Drät-

selkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, hade att begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström, vice ordföranden och Enblom utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 28.

Ang. markförvärv m. m. för tomtreglering inom kvarteret Kleopatra.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning.

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt av Konungens befallningshavande i länet den 18 mars 1921 meddelad fastställelse å tomtreglering inom byggnadskvarteret Kleopatra skall tomten N:o 95 av detta kvarter bildas av bl. a. staden tillhörig mark, dels 210.2 m^2 av gamla tomten N:o 98 västra kvarteret och dels 32.7 m^2 av lägenheten Loviselund. Tillika skall av förutvarande tomten N:o 95 västra kvarteret avgå 51.2 m^2 för breddning av Kungsgatan.

Som Stadsfullmäktiges beslut den 30 oktober 1919 angående bemyndigande för Drätselkammaren att medverka till berörda tomtreglerings genomförande allenast avser försäljning av ovannämnda del av tomten N:o 98 västra kvarteret och i anledning av att genom förestående bebyggande av den nyreglerade tomten uppgörelse rörande tomtregleringen i övrigt blir nödvändig, får Drätselkammaren härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att försälja 32.7 m^2 av lägenheten Loviselund ingående i den nya tomten ävensom att åt staden förvärva 51.2 m^2 av gamla tomten N:o 95 avsedda för breddning av Kungsgatan, allt till pris och på villkor som Drätselkammaren finner vara för staden antagbara.

Västerås den 9 februari 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

§ 29.

Ang. instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.

Till Stadsfullmäktige hade inkommit Kungl. Maj:ts den 2 december 1921 givna resolution å de besvär Stadsfullmäktige anfört över Medicinalstyrelsens den 2 mars 1920 meddelade beslut ifråga om fastställelse av särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås, utvisande att Kungl. Maj:t ej funnit skäl göra ändring i Medicinalstyrelsens beslut i vad det blivit överklagat. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9).

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige överlämna Kungl. Maj:ts resolution till Hälsovårdsnämnden för kännedom.

§ 30.

Ang. besvär över Stadsfullmäktiges beslut rörande grunderna för upptagande av nöjesskatt.

Genom resolution den 15 innevarande februari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, som blivit anförda över Stadsfullmäktiges den 26 januari 1922 fattade beslut angående tillämpning av det tidigare principiella beslutet om upptagande av nöjesskatt i Västerås.

Efter föredragning av besvären beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden utan omröstning uppdraga åt Drätselkammaren att ej mindre avgiva förklaring i anledning av besvären än även vidtaga övriga åtgärder för ärendets fullföljd, därest Konungens befallningshavande komme att upphäva Stadsfullmäktiges beslut.

§ 31.

Ang. lösningsrätt till fastigheten N:o 53 södra kvarteret.

Sedan anmälan ingått till Drätselkammaren, att lagfart meddelats den 5 december 1921 å gården och tomten N:o 53 inom södra kvarteret på grund av köp, därvid fastigheten betingat en köpeskilling av 17,000 kronor, hade Drätselkammaren i anledning härav och, enär fastigheten vore belägen på stadens grund och fråga sålunda uppkommit, huruvida staden skulle göra sin lösningsrätt till fastigheten gällande på grund av det lagfarna fånget, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande februari med hänsyn därtill att något förvärv av densamma icke synes erforderligt i regleringssyfte, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att staden skulle avstå från att göra sin lösningsrätt till fastigheten gällande på grund av det nu lagfarna fånget.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda framställning.

§ 32.

Ang. revisionsberättelse över stadens räkenskaper år 1920.

Genom resolution den 16 innevarande februari hade Magistraten överlämnat avgiven revisionsberättelse rörande stadens räkenskaper för år 1920 och därvid meddelat, att samtliga redovisningsskyldiga anmodats att med förklaring direkt inkomma till Stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktige beslöto att ärendets behandling skulle vila i avbidan på att de begärda förklaringarna inkomme till Stadsfullmäktige.

§ 33.

Ang. val av 3:dje rådman.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande februari hade Magistraten, sedan tiden för ansökningars ingivande till 3:dje rådmanstjänsten i Västerås utgått och under ansökningstiden vid skrivelsen bilagda två ansökningshandlingar inkommit från t. f. borgmästaren i Vimmerby, Carl Wezén och t. f. 3:dje rådmannen i Västerås Gunnar Hedenström, överlämnat ansökningshandlingarne till Stadsfullmäktige för företagande av val.

Å kallelselistan till dagens sammanträde hade tillkännagivits, att ansökningshandlingarne funnes för Stadsfullmäktiges ledamöter tillgängliga å stadens ombudsmannaexpedition.

Sedan härefter Beredningsutskottets ordförande meddelat, att han på Stadsfullmäktiges ordförandes uppdrag sammankallat Beredningsutskottet för att taga del av handlingarna ävensom att utskottet beslutat förorda hos Stads-

fullmäktige, att Stadsfullmäktige måtte förklara sig nöjda med ansökningarne ehuru endast två sökande anmält sig, samt velat till innehavare av tjänsten förorda t. f. rådmannen Gunnar Hedenström i Västerås, förklarade sig Stadsfullmäktige beredda att företaga ifrågavarande val.

Vid det härefter med slutna sedlar förrättade valet avgåvos 42 röster för t. f. 3:dje rådmannen i Västerås Gunnar Hedenström, varjämte två blanka röstsedlar avlämnades, i anledning varav t. f. 3:dje rådmannen i Västerås, Gunnar Hedenström, förklarades vara vald till 3:dje rådman i staden.

§ 34.

Ang. medgivande för staden att försälja obligationer.

Kungl. Finansdepartementet hade i skrivelse till länsstyrelsen i Västmanlands län, i bestyrkt avskrift överlämnad till Stadsfullmäktige för kännedom, meddelat, att Kungl. Maj:t den 31 december 1921 bifallit Drätselkammarens på Stadsfullmäktiges uppdrag gjorda underdåniga ansökan om tillstånd för staden att för täckande så långt det försloge, av de utgifter, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 27 maj 1921 medgivits skola få bestridas genom amorteringslån, försälja återstående beloppet 172,500 kronor av 1919 års obligationslån.

Efter föredragning härav lades den inkomna skrivelsen till handlingarne.

§ 35.

Ang. ny idrottsplats m. m.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande februari hade idrottsplatskommitterade på anförda skäl anhålllit att frågan om ny idrottsplats nu måtte upptagas till slutlig behandling genom Drätselkammaren, i vars händer frågan för närvarande vilade samt därvid förordat att arbetet måtte utföras såsom nödhjälpsarbete och att det av kommittén framlagda s. k. Kristiansborgsförslaget måtte komma till utförande, ävensom tillika anhållit att Stadsfullmäktige måtte upplösa idrottsplatskommittén och att densamma åliggande uppdrag måtte överflyttas på Drätselkammaren.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Edström dels remittera den inkomna skrivelsen till Drätselkammaren för utlåtande, dels ock upplösa idrottsplatskommittén och överflytta densamma åliggande uppdrag på Drätselkammaren.

§ 36.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Från stadens arbetslöshetskommitté hade till Stadsfullmäktige avlåtits följande framställning angående anslag till arbetslöshetsunderstöd:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att det av Stadsfullmäktige den 29 december 1921 i samband med fastställande av 1922 års budget för staden anvisade anslag å 100,000 kronor att utgå såsom å staden fallande andel i arbetslöshetsunderstöd under innevarande års två första månader är i det närmaste förbrukat, och att enligt en av Arbetslöshetskommittén gjord och här bilagd uppställning med februari månads utgång en brist i anslaget är att förvänta å i runt tal

10,000 kronor, får Kommittén härmed hemställa om att nytt anslag av kommunala medel beviljas för täckande av denna brist och för fortsatt understödsverksamhet under nästkommande mars månad.

Att Kommittén begränsar anslagstiden till allenast mars månad har sin grund däri, att med hänsyn till stadens ansträngda ekonomiska ställning en utredning genom Drätselkammaren och Kommittén i gemenskap igångsatts rörande ändrade grunder för beräkning av understödsbeloppen, avsedda för tilllämpning från den 1 april innevarande år, och att avsikten är att få frågan härom behandlad av Stadsfullmäktige vid sammanträdet under mars månad. I samband med denna behandling kommer anslag att begäras för följande månader.

Visserligen har inom Kommittén ifrågasatts att redan i och med mars månads inträde sådana ändrade grunder skulle träda i tillämpning, men har Kommittén vid ett närmare övervägande funnit, att, så länge de med vinterns fortvaro större levnadsomkostnaderna bestå, en inknappning uti understöden icke kan ske.

I fråga om statens bidrag till den verksamhet det nu gäller har hittills tilllämpats, att den sammanlagda kostnaden för understödsverksamheten med undantag av administrationskostnader och därmed jämförliga kostnader, som till hela beloppet drabba staden, fördelas lika mellan staten och staden. Sedan statsmakternas uppmärksamhet blivit fäst på det nödläge, vari arbetslösheten försatt Västerås stad, och den framställning om särskilda statsåtgärder till stadens hjälp, som gjorts, enligt vad framgått av tidningsmeddelande vunnit största möjliga beaktande, kan emellertid en ändring till stadens fördel ifråga om dessa kostnaders bärande förväntas.

Framställning härom kommer någon av de närmaste dagarna att av Arbetslöshetskommittén avlåtas till Statens Arbetslöshetskommission.

Under hänvisning till det anförda föreslår alltså Arbetslöshetskommittén, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att anvisa ett anslag å förslagsvis 50,000 kronor att användas för täckande av uppkommen brist i redan för januari och februari månader innevarande år anvisat arbetslöshetsunderstödsanslag samt för arbetslöshetsunderstöd under nästkommande mars månad.

Västerås den 22 februari 1922.

För Arbetslöshetskommittén:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow."

Vid denna framställning fanns fogad en uppgift av följande lydelse:

"Utgifter för Arbetslöshetskommitténs understödsverksamhet 1922.

Januari månad:	Understöd i penningar	78,469: 20
	in natura	21,559: 60
	Administration	1,526: 55
	Tryck och annonser	140: —
	Resebidrag	24: 65
	Summa Kr.	101,720: —
därav av statsmedel 50,026: 72		
resterande, fallande å staden	Kr.	51,693: 28
Februari månad 1—18:	Understöd i penningar	53,735: —
	in natura	18,822: 80
för resten av månaden beräknas:	Understöd i penningar	33,600: —
	in natura	8,500: —
	Administrationskostnader, förslagsvis	1,500: —
	Resebidrag, förslagsvis	100: —
	Summa Kr.	116,257: 80
därav av statsmedel 57,378: 90		
resterande, fallande å staden	Kr.	58,878: 90
Stadens egna utgifter januari—februari således		110,572: 18
Anslag anvisat		100,000: —
Brist att täcka genom nytt anslag, förslagsvis	Kr.	10,572: 18

Därjämte hade Drätselkammaren utlåtit sig i anledning av kommitterades framställning och i ärendet avgivit ett yttrande så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får Drätselkammaren till Stadsfullmäktiges prövning överlämna närlagda framställning från stadens arbetslöshetskommitté om anslag för täckande av brist i anvisade anslag till arbetslöshetsunderstöd samt fortsatt understödsverksamhet under nästkommande mars månad.

I likhet med kommittén har Drätselkammaren den uppfattningen, att, ehuru den ökade arbetslösheten kräver betydande anslag och en fortsatt utbetalning av understöd efter oförändrade grunder innebär en kännbar minskning av de medel, som för ändamålet kunna ställas till förfogande, det för nästkommande månad svårligen låter sig göra att nedsätta understödsbeloppen, då denna månad måste räknas till vintermånaderna, vilka medföra större kostnader för det nödtorftiga livsuppehälle, som understödet är avsett att bereda.

Då emellertid stadens begränsade tillgångar göra det oundgängligen nödvändigt att åtgärder vidtagas i ändamål, att tillgängliga medel skola förslå till understödsverksamhetens utövande, har det synts oundvikligt, att någon nedsättning i understödens storlek sker omedelbart efter vinterns upphörande eller förslagsvis från den 1 april, och torde den utredning härutinnan som igångsatts av en från Drätselkammaren och arbetslöshetskommittén gemensamt tillsatt särskild beredning, föreligga i god tid före Stadsfullmäktiges nästa sammanträde. Det måste ock i detta sammanhang framhållas, att den stora och alltfort ökade arbetslösheten synes nödvändiggöra den sålunda ifrågasatta nedsättningen i understödsbeloppen även om en ökning i statens bidrag kan erhållas, och varom framställning enligt arbetslöshetskommitténs meddelande kommer att göras hos Statens Arbetslöshetskommission.

På grund av det anförda får Drätselkammaren, under tillstyrkande av kommitténs bifogade framställning, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att av 1922 års anslag till oförutsedda behov anvisa förslagsvis 50,000 kronor till täckande av brist i anslag för januari och februari månader samt till arbetslöshetsunderstöd under mars månad 1922 ävensom bemyndiga Drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera blivande statsbidrag till ifrågavarande understödsverksamhet.

Västerås den 22 februari 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Efter föredragning av berörda handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och Kättström utan omröstning godkänna vad arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren i ärendet hemställt och föreslagit.

§ 37.

Ang. förordnande av vice brandchef.

I anledning därav att förordnandet för Löjtnanten Olof Clarholm att vara vice brandchef vid stadens brandverk upphörde med innevarande månads utgång, hade Brandstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande februari hemställt, att Stadsfullmäktige jämlikt nu gällande föreskrifter med avseende å tillsättande av vice brandchef ville förordna Löjtnant Clarholm att under ett år, räknat från den 1 nästkommande mars vara vice brandchef vid stadens brandverk.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning bifalla denna framställning.

§ 38.

Gust. Konrad Andersson ang. tillstånd att försälja pilsnerdricka till avhämtning.

Genom resolution denna dag hade Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en ansökning hos Konungens befallningshavande i länet från Gust. Konrad Andersson om tillstånd att från lokal i fastigheten N:o 2 vid Blåsbogatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet för yttrande till Nykterhetsnämnden.

§ 39.

Ang. meddelande om utseende av pensionär i Engvallska fonden.

Föredrogs och lades till handlingarne inkommet utdrag av protokoll, hållet vid Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnds sammanträde den 19 nästlidne januari, utvisande att sedan pensionstagaren Skräddaren And. Larsson avlidit, nämnden utsett Änkan Hedvig Sofia Palm att erhålla det lediga pensionsrummet.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 27 februari 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ida Olsson. *C. A. Ridderström.*

Offentligen uppläst den 27 februari 1922, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 Mars 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Söder, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, O. Lindström, O. Carlsson, Ask. G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edström, Falk, Pers, Hammer, Tärngren och Fjellander.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 40.

Justeringsmän.

Utsågos Fru Grönberg och Herr Johansson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 41.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1920.

Sedan Magistraten genom resolution den 16 nästlidne februari till Stadsfullmäktige överlämnat avgiven berättelse rörande revision av stadens räkenskaper för år 1920 samt Drätselkammarens därvid fogade förvaltningsberättelse för samma år och därvid meddelat, att samtliga redovisningsskyldiga anmodats att med förklaring direkt inkomma till Stadsfullmäktige, hade Stadsfullmäktige den 23 nästlidne februari beslutat, att ärendets behandling skulle vila i avbidan på, att de begärda förklaringarne inkomme till Stadsfullmäktige.

Förklaringar i anledning av revisionsberättelsen hade nu inkommit från vederbörande myndigheter, nämligen Drätselkammaren, Folkskolestyrelsen, Vatten- och Gasverksstyrelsen, Lantegendomsnämnden, Planteringsnämnden och Badhusstyrelsen.

Efter föredragning av till ärendet hörande handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10) beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning jämlikt revisorernas tillstyrkan bevilja alla vederbörande ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattat, varjämte Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden beslöto till protokollet uttala sin tacksamhet för revisorernas omfattande och omsorgsfulla arbete.

§ 42.

Ang. distriktsindelning inom staden för riksdagsmannaval.

Föredrogs och lades till handlingarne en till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Konungens befallningshavandes i länet den 8 mars 1922 meddelade resolution med fastställelse av ny distriktsindelning inom staden för val till riksdagens andra kammare, enligt vilken staden från och med den 25 juli 1922 indelats i sex valdistrikt.

§ 43.

Ang. fastställelse av stadsfullmäktiges beslut.

Genom resolution den 16 innevarande mars hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat Konungens befallningshavandes i länet resolution den 8 mars 1922, varigenom Konungens befallningshavande fastställt till efterrättelse av Stadsfullmäktige den 30 december 1921 fattade beslut dels att bevilja arvode åt en ny skorstensfejaremästare med 25 kronor årligen och dels att från och med den 1 juli 1922 inrätta två nya ordinarie folkskolläraretjänster och två nya ordinarie folkskollärarinnetjänster.

Efter föredragning härav lades Konungens befallningshavandes berörda resolution till Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 44.

Ang. Helena Johanssons ansökan om tillstånd att idka handel med begagnade föremål.

En genom Magistratens resolution den 14 innevarande mars till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnad ansökning hos Konungens befallningshavande i länet av Helena Charlotta Johansson, född de la Rosée, om tillstånd att försälja begagnade föremål från lokal i fastigheten N:o 60 vid Storagatan här i staden beslöto Stadsfullmäktige remittera för utlåtande till Hälsovårdsnämnden.

§ 45.

Ang. yttrande över lagförslag om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

Genom resolution den 1 innevarande mars, som den 3 i samma månad genom Magistraten överlämnats till Stadsfullmäktige, hade Konungens befallningshavande i länet anmodat Stadsfullmäktige yttra sig över Kommunalförfattningssakkunniges betänkande av den 18 januari 1922 i fråga om ersättning åt innehavare av kommunala förtroendeuppdrag.

Stadsfullmäktige beslöto efter meddelande härav på yrkande av Herr vice ordföranden i sin ordning inhämta yttranden i ärendet av Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

§ 46.

Ang. understöd åt fru I. Hedman.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande mars hade Drätselkammaren, under hänvisning till en bilagd skrivelse från Änkefru I. Hedman i Falun med begäran att även innevarande år bliva delaktig av understöd ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål och till Stadsfullmäktiges beslut i samma fråga under föregående år att bestämma detta understöd till 500 kronor att utgå med 300 kronor i början och med 200 kronor såsom dyrtidstillägg i slutet av året, hemställt, att Stadsfullmäktige ville även för år 1922 tilldela Änkefru Hedman samma understöd att utgå av fondens räntemedel vid ovan angivna tider.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 47.

Ang. anslag till vikariatarvode för stadsfiskalstjänsten.

Med överlämnande av en framställning i ämnet till Stadsfullmäktige från Magistraten hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 11) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov anvisa ett förslagsanslag å 1,000 kronor att därmed bestrida utgifter för avlöning åt vikarie för stadsfiskalen under beviljad tjänstledighet, under förutsättning att stadsfiskalen i enlighet med föreskrifterna i gällande lönestat angående rätt att under sjukdom uppbära fulla avlöningsförmåner genom läkarebetyg styrkte sig vara oförmögen att sköta sin tjänst.

Emot Drätselkammarens beslut i ärendet hade, enligt vad i utlåtandet meddelats, reservation anförts av Herr Bäckman, som för sin del velat avstyrka bifall till Magistratens framställning.

Efter yttrande av Herr Borgmästaren och Herr Bäckman utan yrkande beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 48.

Ang. lösningsrätt till fastigheten N:o 96 norra kvarteret.

Med förmälan, att lagfart den 9 sistlidne januari vid Rådstuvurätten beviljats å den på stadens grund belägna fastigheten N:o 96 norra kvarteret, som gått i handel för en summa av 9,000 kronor, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande mars, enär fastigheten icke syntes vara för staden behövlig för regleringsändamål eller eljes, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att icke göra stadens lösningsrätt till fastigheten gällande på grund av det nu lagfarna fånget.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 49.

Ang. anslag till ledningar för byggnadsområde inom Kristiansborg.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående ledningar till det tomtindelade området av Kristiansborg och med tillkännagivande, att Drätselkammaren framdeles komme att begära fyllnadsanslag till det anslag av reserverade köpeskillingsmedel å 50,000 kronor, som Stadsfullmäktige år 1913 anvisade åt Drätselkammaren för lednings- och väganläggningar inom vissa delar av Kristiansborgs ägoområde, som styckats och försålts till tomter, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till fastigheterna inom kvarteren Engelbrekt, Erling och Erland å Kristiansborgs område av lånemedel anslå 20,605 kronor 40 öre, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för

Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 50.

Ang. förhöjd pension åt f. tornväktaren C. E. Eriksson.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 13) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att den f. tornväktaren C. E. Eriksson tillkommande pensionen å 75 kronor skulle från och med år 1922 höjas till 150 kronor om året samt att det för höjningen av pensionen jämte därå belöpande dyrtidstillägg erforderliga beloppet för innevarande år, förslagsvis 130 kronor, skulle utgå av årets förslagsanslag.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 51.

Ang. fullföljd av expropriationsmål rörande fastigheten N:o 39 norra kvarteret.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande mars hade Drätselkammaren — under förmälan, att uti det vid härvarande rådhusrätt handlagda målet angående av staden väckt talan om expropriation av en del av den Handlanden Emil Granath tillhöriga fastigheten N:o 39 i stadens norra kvarter, vilken talan sedermera av Drätselkammaren jämlikt Stadsfullmäktiges bemyndigande återkallats, samt angående av Granath efter återkallelsen i målet gent emot staden framställt anspråk på skadestånd, Rådhusrätten den 6 mars 1922 meddelat utslag, därvid, oaktat återkallelsen, Rådhusrätten fastställt en del av de av expropriationsnämnden bestämda ersättningsbeloppen, varemot Granaths anspråk på skadestånd ogillats, samt att vad för fullföljd av talan i högre instans erlagts av båda parterna — hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att i och för målets fullföljd i högre instanser befullmäktiga Drätseldirektören Theofil Öberg eller den, han i sitt ställe förordnade, att hos Kungl. Maj:ts och Rikets Svea Hovrätt och hos Kungl. Maj:t anhängiggöra, utföra och bevaka stadens talan emot Handlanden Emil Granath eller den saken eljes kunde anses röra angående expropriation av del av fastigheten N:o 39 i Västerås stads norra kvarter samt vad därmed kunde stå i sammanhang, med godkännande av de laga åtgärder stadens ombud i målet vidtoge.

Stadsfullmäktige beslöto efter härav tagen del på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

Beslutet härom förklarades omedelbart justerat.

§ 52.

Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.

I särskilda skrivelser till Stadsfullmäktige den 15 och den 21 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14) hade Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren, under hänvisning till en särskild kommittéutredning, samt på

anförda skäl sammanstämmande föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att arbetslöshetsunderstöden i staden tillsvidare från och med den 1 nästkommande april skulle i regel utgöra pr understödsdag:

För ensam person 15—18 år	kr.	1: 10
„ „ „ över 18 år	„	1: 80
För man och hustru	„	2: 70
„ „ „ „ samt 1 barn	„	3: 30
„ „ „ „ samt 2 barn	„	3: 70
„ „ „ „ samt 3 eller flera barn	„	3: 90

Arbetslöshetskommittén hade därjämte meddelat, att Herr Engdahl anfört reservation emot dess förslag om understödens sänkande och för sin del yrkat, att maximigränsen skulle sättas först vid 4 barn med kronor 4: 30.

Sedan handlingarne i ärendet föredragits, uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herr Söder, att Stadsfullmäktige måtte, med avslag å det inkomna förslaget, bestämma, att nu utgående understöd skulle bibehållas tills vidare, dels ock av Herrar Sundström, Edv. Karlsson och Kättström bifall till Arbetslöshetskommitténs och Drätselkammarens förslag.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, varvid Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 37 ja emot 5 nej, avgivna för Herr Söders yrkande, godkände vad Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 53.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning från Arbetslöshetskommittén angående anslag till fortsatt arbetslöshetsunderstödsverksamhet, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å förslagsvis 70,000 kronor att utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda hemställan.

§ 54.

Ang. anslag till ledningar och pumpbrunn i Vasastaden.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen för förberedande behandling till Drätselkammaren överlämnat en framställning avseende vissa ledningsarbeten inom den s. k. Vasastaden för en beräknad kostnad av 30,000 kronor, hade Drätselkammaren efter Brandstyrelsens hörande i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för utförande av gas-, vatten- och avloppsledningar i vissa delar av Västmanna-, Svante- och Floragatorna enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag samt för anläggande av en pumpbrunn för brandändamål vid hörnet av Köpingsvägen och Västmannagatan anslå 32,000 kronor att bestridas med 6,103 kronor 15 öre av reserverade medel från gamla vattenledningsverket, med 21,596 kronor 85 öre av lånemedel och med 4,300 kronor av det i innevarande års stat avsatta förslagsanslaget, med bemyndigande tillika

för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avsåge gäldande av en del av anslaget genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida samma anslagsdel genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 55.

Ang. anslag till vikariatarvode för stadsfogden.

Sedan stadsfogden Erhard Kumlin, som på grund av sjukdom varit oförmögen till tjänstgöring under tiden från och med den 11 november till och med den 22 december nästlidet år och därför åtnjutit tjänstledighet hos Drätselkammaren anhållit om gottgörelse med 500 kronor för utbetalt arvode till sin vikarie, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande mars hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att till Stadsfogden Kumlin skulle utanordnas den begärda gottgörelsen att utgå av årets förslagsanslag.

Sedan under överläggningen härom till en början Herr Sundström yrkat bifall till Drätselkammarens förslag, men Herrar Vestling och Kättström avslag därå, enär stadsfogdetjänsten icke vore upptagen i den nya lönestaten, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hedberg, med vilken Herr Sundström förenade sig, återremittera ärendet till Drätselkammaren för förnyat yttrande.

§ 56.

Ang. arvode åt fastighetstaxeringsnämndens ledamöter.

Sedan 1922 års fastighetstaxeringsnämnd hos Drätselkammaren anhållit, att Drätselkammaren ville utverka anslag till dagtraktamente åt de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i nämnden, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande mars, under uttalande, att ifrågavarande eldamöter borde vara berättigade till arvode i likhet med och efter samma grunder som ledamöterna i andra taxeringsnämnder i staden eller efter 1 kr. 75 öre pr sammanträdestimme, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å förslagsvis 750 kronor att utgå för berörda ändamål och efter nyss angiven grund av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 57.

Ang. tillstånd för G. K. Andersson att försälja pilsnerdricka.

Sedan Stadsfullmäktige den 23 nästlidne februari till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat en av G. K. Andersson hos Konungens befallningshavande i länet gjord och till Stadsfullmäktige för utlåtandes avgivande genom Magistratens resolution den 23 februari 1922 överlämnad ansökning om tillstånd att från lokal i fastigheten N:o 2 vid Blåsbogatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande mars, då här endast vore fråga om övertagan-

de av en för annan person beviljad rättighet inom samma fastighet och mot sökanden intet funnes att erinra, för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

På förslag av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige nu i likhet med Nykterhetsnämnden förorda bifall till förevarande ansökning.

§ 58.

Ang. tillstånd för E. O. Velin att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 15 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av handlanden Erik Oskar C:son Velin hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att till avhämtning försälja porter och pilsnerdricka från lokal i fastigheten Nygård N:o 12 här i staden.

I ärendet föredrogs jämte de sålunda remitterade handlingarne ett av Nykterhetsnämnden avgivet utlåtande av följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För ärendets skyndsammare handläggning har Nykterhetsnämnden i Västerås, utan föregående remiss, till behandling upptagit ett från Magistraten i staden till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat ärende rörande handlanden Erik Oskar C:son Welins hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd för sökanden att inom lokal i fastigheten Nygård N:o 12 här i staden till avhämtning försälja porter och pilsnerdricka, och får Nykterhetsnämnden med handlingarnas överlämnande i ärendet anföra.

Handlanden Welin har under åren 1920 och 1921 sökt enahanda försäljningsrätt, men har bifall till Welins framställningar angivna år av Stadsfullmäktige, på förslag av Nykterhetsnämnden, avstyrkts.

Nykterhetsnämnden har vid dessa tillfällen såsom skäl för sin avstyrkan framhållit, att Welin vid förut innehavt tillstånd till försäljning av pilsnerdricka visat sig mindre väl handhava rättigheten, då han för olaga försäljning den 8 september 1919 ådömts böter ävensom i övrigt ej skarpt nog kontrollerat försäljningen.

Någon anledning att tillstyrka framställningen med hänsyn till behov i Nygårdstrakten av en försäljningsrätt för pilsnerdricka finnes ej, då handlande S. Ahlgren i affär i fastigheten Nygård 9 innehar rätt att till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Då Nykterhetsnämnden anser sökanden vara mindre lämplig innehava försäljningsrätten och i övrigt behov ej föreligger för en ny rättighet inom den del av staden, där sökanden avser att driva försäljningen, får Nykterhetsnämnden för sin del avstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 20 mars 1922.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin."

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning på yrkande av Herr Sundström under åberopande av de skäl Nykterhetsnämnden anfört avstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

§ 59.

Ang. val av en fattigvårdare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Fattigvårdsstyrelsen, i anledning därav att vårdaren i 9:de fattigvårdsdistriktet, Lokomotivföraren G. Vahlberg avlidit, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till vårdare i Herr Vahlbergs ställe utse Fru Agnes Hedberg, Floragatan 19.

Stadsfullmäktige valde härefter på yrkande av Herr Bäckman med acklamation till vårdare i 9:de fattigvårdsdistriktet för tiden intill 1925 års utgång Fru Agnes Hedberg.

§ 60.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Bordlades Brandchefens till Stadsfullmäktige med skrivelse från Brandstyrelsen överlämnade årsberättelse för 1921.

In fidem:

RAGNAR TENOW.

Justerat den 6 april 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ida Grönberg. *Karl Johansson.*

Offentligen uppläst den 6 april 1922, betygar

I tjänsten:

Ragnar Tenow.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 27 April 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass och Kolmodin.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar vice ordföranden Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Danielsson, Edström, Söder, Browaldh, Eng och Engström.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 61.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herr Leontein och Fröken Löfgren att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 62.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Brandchefens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne mars bordlagda med skrivelse från Brandstyrelsen till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1921, föredrogs och lades till handlingarne. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 17).

§ 63.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Bordlades från Hälsovårdsnämnden inkomna årsberättelse rörande den allmänna hälso- och fosterbarnsvården i Västerås under år 1921, jämte därtill hörande bilagor.

§ 64.

Ang. ändrade grunder för restföring av oguldna kommunalutskylder.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville godkänna ett av Drätselkammaren redan fattat beslut att låta anstå med uppgörande av restlängd å oguldna kommunalutskylder för år 1921 till efter uppbördsstämman i nästkommande juni månad och att härå då skulle föras såsom förfallet till betalning hela den oguldna återstoden av samma utskylder.

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Sundström, Kättström och Bäckman bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Hiersemann att Stadsfullmäktige måtte så till vida bifalla samma förslag, att restlängd icke skulle uppgöras efter 1:sta betalningsterminen innevarande år, men att å restlängden efter 2:dra terminen endast skulle upptagas oguldna belopp för 1:sta och 2:dra terminen samt att särskild restlängd skulle uppgöras efter 3:dje terminen å då oguldna belopp.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, och beslöto Sadsfullmäktige därvid utan omröstning godkänna Drätselkammarens förslag oförändrat.

§ 65.

Ang. stadens åtagande rörande den s. k. verkstadsskolan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande april hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från styrelsen för stadens lärlings- och yrkesskolor och under åberopande bland annat av, att Stadsfullmäktige redan vid fastställande av stat för skolorna för år 1922, anvisat medel till upprätthållande under innevarande år av undervisningen i den s. k. verkstadsskolan, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville förklara, att staden för år 1922 åtoge sig erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och materiel i stadens verkstadsskola.

På yrkande av Herrar Sundström och Kättström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 66.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Bordlades Vatten- och Gasverksstyrelsens med skrivelse från Drätselkammaren till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1921 jämte i samband därmed gjord framställning.

§ 67.

Ang. sänkning av gaspriset.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen och under tillstyrkande av vad däri föreslagits, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 19) hemställt, att Stadsfullmäktige ville fastställa priset på gas, levererad från stadens gasverk, till 35 öre pr kubikmeter att lika för alla konsumenter gälla efter avläsningen för innevarande års första kvartal.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda hemställan.

§ 68.

Ang. tilläggsanslag till vattenledning mellan gamla vattenverket och Skultunavägen.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande april på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville till utförande av den vattenledning mellan gamla vattenverket vid Svartån och Skultunavägen, som beslutats av Stadsfullmäktige den 21 december 1916, men ännu ej kommit till utförande, anvisa ytterligare 6,000 kronor att utgå av redovisade överskottsmedel å anslag till nyanläggningar och nyanskaffningar

för år 1921, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april tillstyrkt bifall till framställningen. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20).

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla ifrågavarande framställning.

§ 69.

Ang. tilläggsanslag för iordningsställande av trädgård vid Rosenlunds skola.

Med överlämnande av utdrag av Folkskolestyrelsens protokoll för den 11 innevarande april och under tillstyrkande av däri omförmäld framställning hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande månad föreslagit att Stadsfullmäktige ville ställa till styrelsens förfogande ett tilläggsanslag å 700 kronor för iordningsställande av trädgård och skolgård vid Rosenlunds skola att utgå av det å folkskolans stat för innevarande år avsatta anslaget till oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning denna framställning.

§ 70.

Ang. yttrande över utredning om städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande april hade Svenska Statsförbundet anhållit, att Stadsfullmäktige ville avgiva yttrande i anledning av ett vid skrivelsen fogat tryckt betänkande rörande städernas särskilda skyldigheter ocd rättigheter i förhållande till staten.

Efter meddelande härav yrkade dels Herrar Sundström och Falk, att ärendet för förberedande behandling måtte remitteras till Beredningsutskottet, dels ock Herrar Bäckman och Hedberg remiss av ärendet till Drätselkammaren.

Vid efter överläggningens slut framsätlld proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning överlämna ärendet till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att upprätta förslag till yttrande i detsamma.

§ 71.

Ang. yttrande rörande fortsatt handel med rusdrycker.

Genom resolution den 7 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av Systembolagets i Västerås ansökan hos Konungens befallningshavande i länet om tillstånd att inom staden bedriva handel med rusdrycker under åren 1923—1925.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige överlämna handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 72.

Ang. yttrande om tillstånd för A. Johansson att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 7 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en ansökning hos Konungens befallningshavande i länet av Anna Johansson om tillstånd att i fastigheten N:o 42—43 i Västerås stads västra kvarter utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Falk remittera ärendet till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 73.

Ang. yttrande om tillstånd för Maria Nyberg att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 8 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en ansökning hos Konungens befallningshavande i länet av Maria Nyberg om tillstånd att i fastigheten Manneborg försälja pilsnerdricka till avhämtning.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Falk remittera ärendet till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 74.

Ang. åtgärder från statens sida till avhjälpande av arbetslösheten.

Föredrogos och lades till handlingarne följande till Stadsfullmäktige inkomna skrivelser:

Avskrift.

Öxerlämnas till Stadsfullmäktige i Västerås till kännedom. (Avskrift av kommissionens utlåtande bifogas).

Kungl. Socialdepartementet.

"Till Statens arbetslöshetskommission.

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift hava Stadsfullmäktige i Västerås gjort framställning i fråga om åtgärder från statens sida för avhjälpande av arbetslösheten i staden.

Häröver har statens arbetslöshetskommission den 15 februari 1922 avgivit utlåtande.

Kungl. Maj:t finner, med hänsyn till vad Arbetslöshetskommissionen i sitt utlåtande anfört, ifrågavarande framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela till kännedom, jämte det avskrift av denna ämbetsskrivelse samt avskrift av kommissionens utlåtande tillställts Stadsfullmäktige till kännedom.

Stockholm den 31 mars 1922.

HERM. LINDQVIST.

C. Ullman.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
(Oläsligt namn.)

Avskrift.

Utlåtande.

Arbetslöshetskommissionen vill vitsorda riktigheten av de uppgifter, som lämnats i förevarande framställning beträffande Västerås stads stora uppoffringar för lindrandet av arbetslöshetens verkningar för det stora antalet arbetslösa i staden. Kommissionen vill även medgiva, att staden har berättigade anspråk på att komma i åtnjutande av all den hjälp från statens sida, som tillgängliga resurser medgiva. I princip har kommissionen icke heller något att erinra mot att så stora kontingenter arbetslösa som möjligt anvisas till statliga nödhjälpsarbeten. Kommissionen tillåter sig dock härvid framhålla svårigheten särskilt under vintertiden, att tillhandahålla kommunerna platser vid de statliga nödhjälpsarbeten, som över huvud taget under denna årstid kunna utföras. Kommissionen anser sig även böra påpeka, att Västerås hittills, så långt förhållandena det tillåtit, fått åtskilliga av sina arbetare placerade i utom orten befintliga nödhjälpsarbeten, liksom också, att kommissionen är villig att även för framtiden söka att, såvitt möjligt är, bereda arbetslösa västeråsbor arbete vid de nödhjälpsföretag, som kunna bliva tillgängliga och anses lämpliga för stadens arbetslösa.

Däremot anser sig kommissionen redan nu böra uttala, att även om gällande bestämmelser för beräkningen av proportionen mellan statens bidrag och kommunernas andel i kostnaderna för de statliga nödhjälpsarbetena skulle ändras i riktning mot en gynnsammare beräkningsgrund för kommunerna det likväl icke kan anses principiellt riktigt eller praktiskt önskvärt att vältra hela kostnaden för nödhjälpsarbeten på staten, utan torde även i fortsättningen viss del av sagda kostnader böra bestridas med bidrag från den eller de kommuner, vilkas arbetslösa få draga nytta av nödhjälpsarbetena i fråga.

Någon ansökning från Västerås stad om nya nödhjälpsarbeten föreligger för närvarande icke hos Arbetslöshetskommissionen, men skola, såsom i det föregående framhållits, de i den underdåniga skrivelsen uttalade önskemålen av kommissionen beaktas så snart staden genom en positiv framställning om nödhjälpsarbeten direkt påkallar arbetslöshetskommissionens medverkan till arbetslöshetens lindrande.

Stockholm den 15 februari 1922.

Underdånigst

På Arbetslöshetskommissionens vägnar:

F. W. H. PEGELOW.

C. H. Nordström.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

(Oläsligt namn.)

§ 75.

Ang. uppskof med inrättande av könspoliklinik.

Föredrogs och lades till handlingarne inkommen avskrift av Kungl. Maj:ts beslut den 24 mars 1922, varigenom Västerås stad medgivits befrielse intill utgången av innevarande år från skyldigheten att anordna könspoliklinik.

§ 76.

Ang. yttrande om tillstånd för Helena Ch. Johansson att försälja begagnade föremål.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne mars till Hälsovårdsnämnden för yttrande remitterat inkomna handlingar angående av Helena Charlotta Johansson, född de la Rosee, hos Konungens befallningshavande i länet sökt tillstånd att försälja begagnade föremål från lokal i fastigheten N:o 60 vid Stora gatan här i staden, hade Hälsovårdsnämnden i avgivet utlåtande den 20 innevarande april för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige i likhet med Hälsovårdsnämnden förklara sig icke hava något att erinra emot bifall till ifrågavarande ansökning.

§ 77.

Ang. yttrande om tillstånd för Ida Josefina Andersson att försälja begagnade föremål.

Genom resolution den 6 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Ida Josefina Andersson, född Nygren, hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att från lokal i huset N:o 2 vid Kungsgatan i Västerås idka handel med begagnade föremål.

I detta ärende hade Hälsovårdsnämnden för dess snabbare handläggning utan föregående remiss upptagit frågan till förberedande behandling och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto stadsfullmäktige i likhet med Hälsovårdsnämnden tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

§ 78.

Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.

Föredrogs följande från Stadens arbetslöshetskommitté inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arbetslöshetskommittén får härmed anmäla, att från Statens Arbetslöshetskommission till kommittén inkommit följande skrivelse:

"Stockholm den 13 april 1922.

Västerås Arbetslöshetskommitté,

Fabrikör Joh. Svensson

Västerås.

Statens Arbetslöshetskommission har att erkänna emottagandet av Eder skrivelse, utdrag av protokoll hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 30 mars 1922, D. n:r 5519 8/4, angående sänkta understödssat-

ser från 1 april och får kommissionen med anledning därav meddela, att densamma icke har någon annan erinran att göra med avseende härå än att understödssatserna från den 1 instundande maj för Västerås komma att fastställas sålunda, att högsta understödsbeloppet per dag blir: för man och hustru tillhopa 2: 40, för ensamma personer, som fyllt 18 år, 1: 60, för ensamma personer, som fyllt 15, men ej 18 år, 95 öre, för barn under 15 år 50 öre, dock att högsta understödsbeloppet för familjeförsörjare utgår pr vecka med 24 kronor. Om så lämpligen kan ske, vore önskligt att dessa understödsbelopp, för undvikande av ytterligare ändringar, kunde tillämpas redan från den 1 april.

Statens Arbetslöshetskommission, kansliet,

EDUARD WIBERG.
e. u."

Sedan Drätselkammarens och Arbetslöshetskommitténs särskilda kommitterade i ärendet avgivit utlåtande, vilket här bifogas, får kommittén, under hänvisning till de av Arbetslöshetskommissionen givna direktiven, föreslå, att Stadsfullmäktige jämväl för sin del måtte besluta,

att arbetslöshetsunderstöden i staden skola under maj månad för dag utgå med följande belopp:

för man och hustru tillhopa	kr.	2: 40
för ensam person, som fyllt 18 år	„	1: 60
för ensam person som fyllt 15 men ej 18 år	„	0: 95
för barn under 15 år....................	„	0: 50

dock att högsta understödsbeloppet för familjeförsörjare utgår för vecka med kronor 24: —.

Västerås den 22 april 1922.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin",

jämte det i ovanintagna skrivelse omförmälda utlåtandet, vilket var av följande lydelse:

"Till Arbetslöshetskommittén i Västerås.

Efter tagen del av Statens Arbetslöshetskommissions skrivelse den 13 innevarande april angående understödsbelopp i Västerås från och med den 1 instundande maj få kommitterade föreslå Arbetslöshetskommittén, att till Stadsfullmäktige anmäla att understödsbeloppen från och med den 1 maj komma att utgå efter de av Kommissionen angivna grunder. Dessa grunder avvika ifråga om understöden för barn visserligen från dem, som Stadsfullmäktige vid dess senaste sammanträde den 30 mars 1922 antogo, men finna

kommitterade icke något skäl föreligga att föreslå ändring i de grunder, som nu av Kommissionen senast framhållits. Å andra sidan är visserligen maximiunderstödsbeloppet pr vecka 10 öre högre än vad som av Stadsfullmäktige vid ovannämnda sammanträde fastställdes, men torde detta ringa belopp icke komma att spela någon avsevärdare ekonomisk roll.

Med anledning av att så stor del av april månad redan förflutit finna kommitterade icke anledning tillstyrka att de nya grunderna för understödsbeloppen tillämpas redan från och med den 1 innevarande april, såsom av Kommissionen ifrågasatts.

Västerås den 20 april 1922.

För Drätselkammarens och Arbetslöshetskommitterades gemensamma kommitté:

E. EDV. KARLSSON.

Eric Plantin".

Överläggningen i ärendet öppnades genom uppläsning av ett av Herrar Collin, Håvberg och Svedlund avfattat skriftligt yttrande så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av Arbetslöshetskommissionens cirkulärskrivelse av den 13 april 1922 om ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd, får socialdem. stadsfullmäktigegruppen hemställa att Stadsfullmäktige måtte ingå till Arbetslöshetskommissionen med en vördsam begäran om förnyad prövning av understödsbeloppens storlek vad Västerås stad vidkommer, och därvid påyrka att om möjligt samma understöd som utgått under april månad tills vidare måtte få utgå.

Under den av Västerås arbetslöshetskommitté företagna individuella prövningen bör framhållas, att av för närvarande 3,100 sökande ej mindre än 480 ansökningar avslagits samt omkring 500 bortfallit av olika orsaker från understödsverksamheten. Hänvisas även till den av Arbetslöshetskommittén, på direktiv av Statens Arbetslöshetskommission företagna avstängningen från understöd för vissa grupper arbetare.

Vid jämförelse med den av Kungl. Socialstyrelsen, genom levnadskostnadsundersökningar upprättade statistik avseende 1913—14 visar att utgifterna för s. k. normalfamilj, man, hustru och 2 barn utgjorde för Västerås vidkommande kr. 1,874: 25 pr år, nu utgående understöd för sådan familj blir pr år beräknat kr. 1,154: 40 lägges tillika levnadskostnadsindexet utgörande nu beräknade 95 % till 1914 års levnadskostnad blir jämförelsesiffrorna kr. 3,657: 79 och understödsbeloppet kr. 1,154: 40, vilket då utgör 31.5 % av nuvarande levnadskostnader.

Att bland de nuvarande understödstagarna kunna företaga en ytterligare reducering torde praktiskt taget vara ogörligt, då nöden i hemmen genom

ytterligare reduceringar förvärras dithän, att stadens fattigvård kanske blir bringad träda hjälpande emellan.

Vi hemställa därför till vad ovan anförts, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att till Statens Arbetslöshetskommission ingå med en vördsam begäran om förnyad prövning av understödsbeloppen, vad Västerås stad vidkommer, samt att om möjligt samma understöd som utgått under april månad måtte t. v. få utgå.

Emil Collin. *Oskar Håvberg.* *P. R. Svedlund".*

På yrkande av Herrar Collin och Kättström och med instämmande av Herr Pers beslöto Stadsfullmäktige härefter utan omröstning:

dels godkänna för sin del vad Arbetslöshetskommittén föreslagit i fråga om arbetslöshetsunderstöd under nästkommande maj månad, dock att detta skulle gälla endast tillsvidare och såsom ett provisorium, beroende på eventuell ändring i av Statens Arbetslöshetskommission i ärendet fattat beslut,

dels ock uppdraga åt Arbetslöshetskommittén att å Stadsfullmäktiges vägnar ingå till Statens arbetslöshetskommission med en vördsam begäran om förnyad omprövning av understödsbeloppen, vad Västerås vidkomme, samt att om möjligt samma understöd, som utgått under april månad måtte tills vidare få utgå.

§ 79.

Ang. yttrande över besvär över stadsfullmäktiges beslut.

Genom resolution den 25 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, vilka anförts av Handlanden Oskar Velin över Stadsfullmäktiges den 30 nästlidne mars fattade beslut angående yttrande i anledning av Velins hos Konungens befallningshavande i länet gjorda ansökning om tillstånd att till avhämtning försälja pilsnerdricka från lokal i fastigheten Nygård N:o 12 här i staden.

Stadsfullmäktige beslöto uppdraga åt Beredningsutskottet att å Stadsfullmäktiges vägnar avgiva det infordrade utlåtandet.

§ 80.

Ang. ändrad instruktion för stadsfiskalen.

Genom resolution den 26 innevarande april hade Konungens befallningshavande i länet anmodat Stadsfullmäktige att efter Hälsovårdsnämndens hörande avgiva yttrande i anledning av en framställning av Magistraten därom, att Konungens Befallningshavande måtte vidtaga anstalter för att innehavaren av stadfiskalstjänsten måtte förklaras icke vidare skola taga befattning med ordnings- och sundhetspolisen inom staden.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till Hälsovårdsnämnden för utlåtande.

§ 81.

En till Stadsfullmäktige inkommen ansökning från Ester Nymansson om tilllstånd att hava karamell- och konfektaffär, Smedjegatan 14 öppen söndagar kl. 1—5 och 6—9 e. m. förklarades, då frågan ej väckts i den ordning, som vore i gällande kommunalförfattning anvisad, icke kunna upptagas till prövning hos Stadsfullmäktige.

In fidem

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 2 maj 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Anna Löfgren. *Georg Leontein.*

Offentligen uppläst den 2 maj 1922 betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 Maj 1922.

Närvarande: vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Westling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Edv. Karlsson, Edström, Falk, Pers, Söder, Eklund, Lundin och Wass.

Närvarande å Magistrtens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 82.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Vestling och Tärngren att jämte Herr vice ordföranden justera dagens protokoll.

§ 83.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Hälsovårdsnämndens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne april bordlagda årsberättelse för 1921 föredrogs och lades till handlingarne.

§ 84.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921 samt tilläggsanslag till vissa ledningar.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 nästlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22) hade Drätselkammaren överlämnat Vatten- och Gasverksstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1921 och därvid, under tillstyrkan av styrelsens i samband med berättelsens avgivande i ämnet gjorda framställning, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville av oförbrukade till styrelsens förfogande ställda lånemedelsanslag anvisa ett tilläggsanslag å 18,200 kronor att användas för täckande av uppkommen brist i av Stadsfullmäktige förut den 24 februari 1921 beviljade anslag för anläggning av avloppsledningar dels igenom västra stadsområdet mellan landsvägen till Köping och Mälaren och dels i Bergslagsvägen mellan Kopparbergsvägen och Tegnérgatan.

Vid föredragning av berörda vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne april bordlagda ärende beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning

dels bifalla Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta framställning, dels ock i övrigt lägga den inkomna förvaltningsberättelsen till handlingarne.

§ 85.

Understödstagare ur Sundinska fonderna.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 4 innevarande maj hade nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen meddelat, att nämnden till understödstagare för året utsett:

Ur fonden för pauvres honteux och medelklassen:

Anna Helena Stensson, Johanna Berglund, Matilda Holmin, Ulrika Charlotta Lindblad, Agnes Bergh, Klara Tråstedt, Johanna Eriksson, Lydia Dillman, J. P. Olsson och Karolina Lillberg,

samt ur fonden för arbetsklassen:

Karolina Johansson, Kristina Ekstedt, Matilda Björklund, Kristina Katarina Jonsson, Karl Johan Lundholm, Lovisa Maria Nilsson, Johan Sillén, Clas Alfred Wirström, Kristina Nilsson och C. A. Pettersson,

vilket skulle till protokollet antecknas.

§ 86.

Ang. ändring av stadgar för Sundinska understödsfonderna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23) hade nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen på anförda skäl hemställt, att 2 § i de av Stadsfullmäktige den 24 april 1883 antagna stadgarna för ifrågavarande fonder måtte erhålla följande ändrade lydelse:

"Genom annons i de i staden allmännast utkommande tidningar en gång under mars månad årligen låter Stadsfullmäktiges ordförande tillkännagiva de villkor, varunder bestämt antal understöd i förenämnda klasser kunna erhållas enligt de av testator lämnade föreskrifter.

Ansökningar om understöd, ställda till Stadsfullmägtige, inlämnas före den första april årligen till Stadsfullmäktiges ordförande och böra åtföljas av ej mindre prästbevis, innefattande jämväl betyg över frejd och att sökanden under minst 10 års tid oavbrutet varit i staden bosatt och kyrkoskriven såsom medlem av stadsförsamlingen, än även intyg av minst tvenne aktade av Stadsfullmäktige kända personer därom, att sökanden är välförtjänt av hjälp, saknar egna medel eller behövlig vård och underhåll av anförvanter, andra enskilda personer eller välgörande stiftelser, samt med hänsyn till ålder och arbetskrafter är oförmögen att sig själv till fullo försörja. Skulle sökanden vara i åtnjutande av någon sorts understöd, skall sådant uti intyget angivas.

Förutvarande pensionär är, därest någon förändring i vederbörandes levnadsomständigheter icke inträtt, berättigad att under ansökningstiden endast inlämna *åldersbetyg* med anteckning, att understöd från fattigvården ej åtnjutes.

Finnes intet pensionsrum ledigt, inskränkes ovan omförmälda annons till att endast innehålla en erinran till förutvarande pensionärer att inlämna dylikt åldersbetyg."

Efter föredragning av ärendet godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström, utan omröstning vad nämnden sålunda föreslagit.

§ 87.

Ang. tillstånd för Anna Johansson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 7 nästlidne april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en ansökning hos Konungens befallningshavande i länet av Anna Johansson om tillstånd att i fastigheten N:o 42—43 i Västerås stads västra kvarter utskänka pilsnerdricka under nästinstundande försäljningsår samt Stadsfullmäktige den 27 nästlidne april beslutat remittera ärendet till Nykterhetsnämnden för yttrande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande maj, då intet funnes att anmärka mot sökandens handhavande av förut beviljad enahanda rättighet, för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i likhet med Nykerhetsnämnden förklara sig tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 88.

Ang. tillstånd för Maria Nyberg att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 8 nästlidne april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en ansökning hos Konungens befallningshavande i länet av Maria Nyberg om tillstånd att i fastigheten Manneborg försälja pilsnerdricka till avhämtning samt Stadsfullmäktige den 27 nästlidne april remitterat ärendet till Nykterhetsnämnden för yttrande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stasdfullmäktige den 8 innevarande maj, då här endast vore fråga om en under flera år bedriven rättighets överlåtande och Nämnden i fråga om den nya innehavaren ej hade något att erinra för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i likhet med Nykterhetsnämnden förklara sig tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 89.

Ang. tillstånd för B. Karlberg att utskänka pilsnerdricka.

Genom resolution den 28 nästlidne april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en ansökning hos Konungens befallningshavande i länet av Bertil Karlberg om tillstånd att i huset N:o 16 Stora gatan i Västerås (Industrihotellet) till spisande gäster utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för yttrande.

§ 90.

Ang. revision av arbetsförmedlingens räkenskaper för år 1921.

Sedan till Stadsfullmäktige överlämnats styrkt avskrift av revisionsberättelse rörande Arbetsförmedlingsanstaltens i Västerås räkenskaper för år 1921, (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 24), beslöto Stadsfullmäktige efter föredragning av berättelsen, jämligt revisorernas tillstyrkan, för sin del bevilja vederbörande ansvarsfrihet för revisionsåret.

§ 91.

Ang. befrielse från olycksfallsförsäkringsavgifter för stadens arbetare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

dels bemyndiga Drätselkammaren att hos Riksförsäkringsanstalten göra framställning om att staden måtte snarast möjligt jämlikt § 15 i olycksfallsförsäkringslagen befrias från erläggande av avgifterna för försäkring av stadens arbetare i anstalten,

dels såsom förutsättning härför tillförbinda staden skyldighet att till stadens arbetare, som drabbas av olycksfall i stadens arbete, utbetala ersättning med tillämpning av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser,

dels ock att dessa ersättningar jämte det förvaltningsbidrag, som i fortsättningen skulle till Riksförsäkringsanstalten utgå, skulle utbetalas ur en fond, som bildades genom årliga avsättningar av belopp av uttaxerade medel, motsvarande sammanlagt de försäkringsavgifter, som för varje år skolat utgå till riksförsäkringsanstalten, därest försäkringen fortfarande där kvarstått.

På yrkande av Herrar Sundström och Danielsson biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omrösning till alla delar Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 92.

Ang. igångsättande av nödhjälpsarbeten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 26) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville giva Drätselkammaren bemyndigande att inom ramen av härför tillgängliga medel och i avbidan på särskilda framdeles av Stadsfullmäktige fattade beslut igångsätta de nödhjälpsarbeten av mindre omfattning, som dessförinnan kunde beredas de arbetslösa inom staden.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Drätselkammaren berörda hemställan.

§ 93.

Ang. fullföljande av odlingsarbetena vid Malma.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27) hade Drätselkammaren på anförda skäl och under åberopande av verkställda utredningar hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 4,500 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatt anslag för diverse och oförutsedda behov för iordningställande av och borttagande av sten å det under år 1921 uppodlade området å Malma egendom att utföras såsom ett stadens nödhjälpsarbete på sätt av Drätselkammaren tillsatta kommitterade för anordnande av nödhjälpsarbeten förordat.

Efter härav tagen del godkände Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 94.

Ang. förvaltningen av det nya kallbadhuset.

Med bifall till Dräselkammarens i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) i ämnet gjorda framställning beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, att tillsynen och skötseln av det under uppförande varande nya kallbadhuset vid hamnen som ett kommunalt företag skulle utövas av Badhusstyrelsen.

§ 95.

Ang. omläggning av Kopparbergsvägen mellan Stora gatan och Smedjegatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäkige ville anvisa ett anslag å 15,000 kronor för omsättning av Kopparbergsvägen mellan Stora gatan och Smedjegatan jämte utläggande av rännstenbotten och kantsten att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 96.

Ang. ändrad instruktion för stadsfiskalen.

Sedan Konungens befallningshavande i länet genom resolution den 26 nästlidne april anmodat Stadsfullmäktige att efter Hälsovårdsnämndens hörande avgiva yttrande i anledning av en framställning av Magistraten därom, att Kon. befallningshavande måtte vidtaga anstalter för att innehavaren av stadsfiskalstjänsten i Västerås måtte förklaras icke vidare skola taga befattning med ordnings- och sundhetspolisen inom staden, samt Stadsfullmäktige den 27 sagda april månad remitterat handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden för utlåtande, hade Hälsovårdsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarnade maj meddelat, att Nämnden intet hade att i ärendet erinra.

Efter föredragning av handlingarne beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i likhet med Hälsovårdsnämnden jämväl för sin del förklara sig icke hava något att i ärendet erinra.

§ 97.

Ang. nya bestämmelser och utsträckning av allmänna ledningar och anslutningar till desamma.

En från särskilda kommitterade inkommen framställning till Stadsfullmäktige av den 23 innevarande maj med förslag angående nya villkor och bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström remittera till Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren för utlåtande.

§ 98.

Ang. öppethållande av rakstuga å sön- och helgdagar.

Genom resolution den 26 innevarande maj hade Magistraten under egen tillstyrkan till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnat en framställning från frisörfirman Åhlund & Thunell om rättighet att hålla firmans frisérsalong i huset N:o 40 Stora gatan här i staden öppen å sön- och helgdagar kl. 9—11 fm.

Efter föredragning härav yrkade dels Herrar Hedberg och Bäckman remiss av ärendet till Beredningsutskottet, dels och Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte omedelbart bifalla framställningen.

Efter slutad överläggning beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning remittera handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 99.

Ang. ökadt statsbidrag till arbetslöshetsunderstöd.

Föredrogs och lades till handlingarne en till Stadsfullmäktige av stadens arbetslöshetskommitté för kännedom överlämnad avskrift av en skrivelse från Statens Arbetslöshetskommission till kommittén med tillkännagivande bland annat, att Kungl. Maj:t medgivit, att kostnaden för arbeslöshetsunderstödet, som från och med 1 februari 1922 tillsvidare till den 31 maj 1922 utgått eller utginge inom Västerås stad, skulle till 75 % bestridas av statsmedel, därvid kommissionen anbefallts att bestämma de belopp, varmed statsbidrag till arbetslöshetsunderstöd för envar understödstagare högst finge utgå.

§ 100.

Ang. revision av systembolagets räkenskaper för 1921.

Föredrogs och lades till handlingarne inkommen berättelse över verkställd revision av Systembolagets i Västerås räkenskaper och förvaltning under år 1921.

§ 101.

Ang. lösningsrätt till fastigheter.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande maj hade Drätselkammaren i anledning därav, att lagfart meddelats å vissa på stadens grund helt eller delvis belägna fastigheter, nämligen den 20 februari 1922 å fastigheterna N:ris 68 och 70 a[1] i Västra kvarteret, som jämte annan fastighet gått i försäljning för 200,000 kronor, den 3 april 1922 å fastigheten N:o 101 i Västra kvarteret, som gått i försäljning för 60,000 kronor, samt den 10 april 1922 å fastigheten N:o 54 i Västra kvarteret,som sålts för 30,500 kronor, till Stadsfullmäktiges prövning hänskjutit frågan om inlösen av dessa fastigheter och därvid, enär något behov av fastigheternas förvärvande icke syntes föreligga, för sin del föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte avstå från att göra stadens lösningsrätt till fastigheterna gällande på grund av de nu lagfarna fången.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 102.

Ang. nytt obligationslån.

Föredrogs och lades till handlingarne ett av Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande maj överlämnat meddelande från Kungl. Finansdepartementet av den 13 april 1922 angående tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån å 2,000,000 kronor och att för täckande av anslag till vissa ändamål därav försälja obligationer till ett belopp av 1,830,829 kronor 33 öre. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30).

§ 103.

Ang. anslag till Västmanl. läns sjuksköterskeförening.

En av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning från Västmanlands läns sjuksköterskeförening om ett understöd av staden å 500 kronor för innevarande år beslöto Stadsfullmäktige remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 104.

Ang. upplåtande av jordbrukskolonat å stadens mark.

En såsom motion under visst förbehåll av Herrar Kättström och Johansson upptagen framställning från en kommitté bland de arbetslösa i staden angående upplåtande av jordbrukskolonat å staden tillhörig mark, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström remittera för utlåtande till Lantegendomsnämnden och Drätselkammaren.

In fidem
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 14 juni 1922.
VIKTOR LARSSON.
A. Vestling. *P. Tärngren.*

Offentligen uppläst den 14 juni 1922, betygar
Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 Juni 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Hammer, Söder, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herrar Eng, Eklund, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, O. Lindström, O. Carlsson, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Wass och Kolmodin.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar vice Ordföranden Riksgäldsfullmäkitgen V. Larsson samt Herrar Danielsson, Enblom, Browaldh, Fru Lundblad, Herrar Thyresson, Keijser, Fjellander, Ask, Collin och Engström.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 105.

Val av justeringsmän

Uppdrogs åt Herrar C. G. Pettersson och Hammer att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 106.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

Föredrogs och lades till handlingarne med skrivelse från Fattigvårdsstyrelsen till Stadsfullmäktige överlämnad årsberättelse för 1921. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31).

§ 107.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1921.

Föredrogs och lades till handlingarna från Badhusstyrelsen till Stadsfullmäktige överlämnad årsberättelse för år 1921. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32).

§ 108.

Ang. hamntaxa för Strömsholms våg.

Föredrogs och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige inkommen avskrift av en skrivelse till Konungens befallningshavande i länet från Kungl. Kommunikationsdepartementet angående förnyad hamntaxa för Strömsholms våg (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33).

§ 109.

Ang. ny taxa för vägare och mätare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlngar N:o 34) hade Magistraten, med överlämnande av ett utav Hamnstyrelsen upprättat förslag till ny taxa för vägare och mätare i staden, hemställt, att Stadsfullmäktige i stället för nu gällande taxa ville för sin del antaga följande

"**Taxa,**

varefter Västerås stads vägare och mätare äga att uppbära betalning, då de vid påfordran betjäna allmänheten med vägning och uppmätning av torra varor:

	Kvantitet för avgiftens beräkning	Avgift öre
För malm och tackjärn	100 kg.	2
„ stångjärn	„	3
„ annat järn, metaller, med undantag av aluminium samt kalksten, eldfast lera och andra stenarter	„	3
„ stenkol	„	3
„ salt	„	4
„ koks	„	5
„ spannmål, malen eller omalen, gryn och bröd	„	5
„ hö och halm	„	8
„ levande kreatur	„	20
„ alla andra slags varor	„	15
Minsta avgift för vägning är	„	100

Uti ovannämnda avgift ingår jämväl avgifter för utfärdande av vågattest.

Avgifter för mätning.

Då stadens mätare därom anlitas, hava de att för vad som mätes uppbära avgift, som erlägges av den, det påkallat, med 5 öre för varje hektoliter.

Därest, antingen av vägare eller mätare eller ock av den, som begär vägning eller mätning, yrkas att ersättning skall härför utgå efter tid, som för arbetet erfordras, skall ersättning utgå med två kronor för heltimme samt med en krona för varje efter heltimme börjad halvtimme.

Här i riket i vederbörlig ordning justerade redskap för mätning eller vägning skola tillhandahållas av den, som påkallar mätning eller vägning.

Denna taxa äger tillämpning under tiden från kl. 7 f. m. till kl. 5 e. m. Under övriga tider gäller 50 % förhöjning å taxan".

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning för sin del vad Magistraten sålunda föreslagit.

§ 110.

Ang. inköp av mark för utläggning av Lantvärnsgatan.

I skrivelse till Sadsfullmäktige den 8 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Drätselkammaren att till ett pris av 6 kronor pr kvm. inköpa ett område om cirka 72 kvm. av C. A. Linder tillhörig del av lägenheten Almelund till utläggande av Lantvärnsgatan samt bestämma, att blivande köpesumma skulle utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 111.

Ang. förvärv av mark för utläggning av Herrgärdsgatan m. m.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36) hade Drätselkammaren på anförda skäl anhållit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Drätselkammaren att för pris och på övriga villkor, som Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, inköpa den del av gamla tomten N:o 4 i kvarteret Hilde, som erfordrades för Herrgärdsgatans utläggande, eller 139.5 kvm., samt försälja en kvm. av Utanbygatans område att ingå i nyreglerade tomten N:o 4 Hilde, ävensom bestämma, att det för gäldande av arealskillnaden erforderliga beloppet skulle utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 112.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne maj till Drätselkammaren för yttrande remitterat en av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning från Västmanlands läns sjuksköterskeförening om ett understöd å 500 kr. för innevarande år, hade Drätselkammaren i avgivet yttrande den 8 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte för närvarande avslå motionen.

Efter föredragning av ärendet yrkade dels Herr Wass bifall till motionen, dels ock Herr Sundström bifall till Drätselkammarens hemställan.

Vid framställning av proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag att för närvarande avslå motionen.

§ 113.

Ang. nya bestämmelser om utsträckning av stadens ledningar m. m.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne maj för utlåtande till Vatten- & Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren remitterat en från särskilda kommitterade inkommen framställning angående nya villkor och bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma hade nu de infordrade yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38).

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning bifalla vad kommitterade i ärendet föreslagit med av Vatten- och Gasverksstyrelsen påyrkad och av Drätselkammaren förordad ändring eller sålunda att för år 1922 godkänna de bestämmelser, som av Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 fastställdes för år 1921, med följande ändringar.

Mom. 4 erhåller följande lydelse:

"Såsom bidrag till kostnaderna för ledningarne, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, erlägga fastighetsägarne en anslutningsavgift för en gång, utgörande i regel pr kvm. tomtareal för samtliga slags ledningar 1 krona 20 öre, för vatten- och avloppsledningar 85 öre, därav enbart för vattenledning 37 öre och för avloppsledning 48 öre, för gas och elektriska ledningar 35 öre, därav enbart för gasledningar 24 öre och för elektrisk ledning 11 öre; skolande inom stadens planlagda område avgift även utgå för bebyggd tomt, för vilken anslutningsavgift ej förut erlagts, då gammal byggnad ersättes med ny och tidsenligare, eller då om- eller tillbyggnad äger rum i sådan omfattning, att nya eller grövre servisledningar måste anläggas."

Mom. 8 erhåller följande lydelse:

"Skulle inom ett byggnadsområde ägare av fastighet icke före ledningarnas framdragande till och inom området med staden träffa uppgörelse om anslutning, skall för sådan fastighet, därest anslutning till ledningarna för densamma sedermera sker, anslutningsavgiften höjas med 6 % årlig ränta å det belopp, som beräknas för fastighetens vidkommande hava av staden utlagts för huvudledningar, eller 70 öre pr kvm. av tomtens areal från den tid, då anslutningsavgiften eller första delen därav skolat erläggas för från början ansluten tomtmark inom området, och därjämte med 6 % årlig ränta å den vanliga anslutningsavgiften från den tid, då ledningar, till vilka tomten direkt kan erhålla anslutning, börjat utdragas".

Mom. 10 erhåller följande lydelse:

"Ovanstående villkor och bestämmelser skola avse av Vatten- och Gasverksstyrelsen under år 1922 beviljade anslutningar".

§ 114.

Ang. vidgadt tillämplighetsområde för hälsovårdsstadgan samt ändring i stadens renhållningsstadga.

Den 27 oktober 1921 hade Stadsfullmäktige för utlåtande till Beredningsutskottet och Drätselkammaren remitterat en från Hälsovårdsnämnden inkommen hemställan, att Stadsfullmäktige ville jämlikt § 32 av 1919 års hälsovårdsstadga för riket hos Konungens befallningshavande i länet anhålla om fastställelse därå, att ett å vid framställningen fogad karta utmärkt område utom stadsplanen måtte i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område med undantag dock för inom området belägna jordbruksfastigheter.

På av Beredningsutskottet given anledning under ärendets beredning hade Hälsovårdsnämnden i en till Stadsfullmäktige ställd skrivelse av den 13 mars 1922, vilken skrivelse utskottet överlämnat med sitt eget yttrande i ärendet den 19 sistlidne april, hemställt, att Stadsfullmäktige i och med bifall till Hälsovårdsnämndens förslag angående större tillämplighetsområde för hälso-

vårdsstadgan för riket och för renhållningsstadgan för staden ville besluta ett tillägg till 7 § uti denna senare, så lydande: ”Med avseende å användningen av för odlingsändamål lämpligt avfall, varom i denna § omförmäles, skall bestämmelsen under 6 § 7 mom. här förut vara tillämplig”.

Beredningsutskottet hade i sitt ovanberörda yttrande, under åberopande av Hälsovårdsnämndens sist omförmälda skrivelse, hemställt, att Stadsfullmäktige ville jämlikt 32 § hälsovårdsstadgan för riket besluta, att den del av stadens område utom nu gällande stadsplan, som avgränsats å ovan omförmälda karta, skulle i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område, med undantag för inom området belägna jordbruksfastigheter, ävensom att å Stadsfullmäktiges beslut i ärendet söka Konungens befallningshavandes i länet fastställelse.

Drätselkammaren hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande juni, under åberopande av infordrat yttrande av Lantegendomsnämnden, tillstyrkt bifall till Beredningsutskottets förslag.

Efter föredragning av till ärendet hörande handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39) godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Hälsovårdsnämnden och Beredningsutskottet föreslagit; och hade Stadsfullmäktige sålunda för sin del beslutat:

att den del av stadens område utom nu gällande stadsplan, som avgränsats å en till ärendet hörande karta, skulle i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område, med undantag för inom området belägna jordbruksfastigheter,

att till 7 § i renhållningsstadgan för staden skulle fogas följande tillägg: ”Med avseende å användningen av för odlingsändamål lämpligt avfall, varom i denna § omförmäles, skall bestämmelsen under 6 § 7 mom. här förut vara tillämplig”, samt

att Stadsfullmäktiges i ärendet fattade beslut skulle underställas Konungens befallningshavande i länet för fastställelse.

§ 115.

Ang. försäljning av återstående obligationer av 1922 års lån.

Sedan Kungl. Maj:t den 13 april 1922 medgivit staden rätt att upplägga ett amorteringslån å 2,000,000 kronor samt därav omedelbart försälja obligationer till ett belopp av 1,830,829 kronor 33 öre, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 40) hemställt, att Stadsfullmäktige måtte *dels,* sedan Kungl. Maj:ts medgivande att vissa av Stadsfullmäktige beviljade anslag finge bestridas av lånemedel utverkats, bemyndiga Drätselkammaren att så långt beloppet försloge, försälja återstående obligationer av 1922 års lån till belopp av 169,170 kronor 69 öre, *dels ock* uppdraga åt Drätselkammaren att utverka Kungl. Maj:ts tillstånd härtill.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning Drätselkammarens sålunda gjorda hemställan.

§ 116.

Ang. lönereglering för stadsläkarne.

Sedan Stadsfullmäktige vid fastställandet av stadens lönestat den 27 juni 1921 för förnyad utredning till Lönenämnden remitterat det i samband med löneregleringen framställda förslaget om uppförande på ordinarie stat av den förut i princip beslutade distriktsläkarebefattningen i staden ävensom förslaget beträffande 1:ste och 2:dre stadsläkarebefattningarnes uppförande i lönestaten hade Lönenämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 41) på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

1) att stadsläkarebefattningarne skulle upptagas i den av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna lönestaten för stadens befattningshavare, varvid förste stadsläkaretjänsten skulle uppföras i 32:dra lönegruppen, andre stadsläkarejänsten i 28:de lönegruppen och distriktsläkraetjänsten i 21:sta lönegruppen med rätt för respektive befattningshavare att åtnjuta avlöning enligt denna lönestat och gällande dyrtidstilläggsbestämmelser från ingången av år 1921;

2) att förklara, att distriktsläkaren skulle tillförsäkras en årlig avlöningssumma, inklusive dyrtidstillägg, av 4,000 kronor, så länge det av Kungl. Maj:t härutinnan fastställda villkoret för hans rätt till tjänsteårsberäkning gällde, samt

3) att uppdraga åt Lönenämnden att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig framställning därom, att nämnda villkor måtte ändras därhän, att det anslöte sig till de nu antagna lönebestämmelserna.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar Lönenämndens berörda framställning.

§ 117.

Ang. lönereglering för föreståndarinnan vid fattigvårdens barnhem.

Sedan Stadsfullmäktige i samband med antagandet av ny lönestat för stadens befattningshavare den 27 juni 1921 för yttrande till Lönenämnden remitterat en av Fattigvårdsstyrelsen gjord framställning angående uppförande å fast stat av befattningen som föreståndarinna för barnhemmet Fridsborg, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att befattningen såsom föreståndarinna vid fattigvårdens barnhem från och med den 1 nästkommande juli skulle uppföras på fast stat och att med befattningen skulle vara förenade löneförmåner enligt lönestatens 4:de lönegrupp.

På yrkande av Herr Sundström bifölllo Stadsfullmäktige utan omröstning Lönenämndens berörda hemställan.

§ 118.

Ang. dyrtidstillägg för senare halvåret 1922.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att ytterligare förlänga giltighetstiden för de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna bestämmelserna om dyrtids-

tillägg för stadens befattningshavare, jämväl innefattande folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, återgivna i Stadsfullmäktiges handlingar år 1921 sid. 286 och 287, till och med den 31 december 1922 och göra frågan om deras fortsatta giltighet efter sistnämnda dag beroende av särskilt fattat beslut.

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Sundström utan omröstning, vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 119.

Ang. tillstånd för B. Karlberg att försälja pilsnerdricka.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne maj till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat en av Bertil Karlberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i huset N:o 16 vid Stora gatan här i staden (Industrihotellet) till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande juni för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen dock med den inskränkningen, att utskänkningen, vilken endast borde få ske i samband med servering av lagad måltid och till en kvantitet av högst 2/3 liter pr gäst, ej måtte få försiggå i konditoriet och det egentliga musikkaféet, utan endast i sistnämnda lokals norra, för matservering avsedda del och i det därintill liggande rummet.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige jämväl för sin del tillstyrka ansökningen på sätt nykterhetsnämnden föreslagit.

§ 120.

Ang. tillstånd för R. V. Ahlgren att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 12 maj 1922 infordrat Nykterhetsnämndens och Stadsfullmäktiges yttranden i anledning av en av Ruben Valdemar Ahlgren hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 18 vid Gåsmyregatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, samt Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande juni, då det här endast vore fråga om överlåtelse av en förut beviljad rättighet, för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

Efter av handlingarne i ärendet tagen del beslöto jämväl Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 121.

Ang. tillstånd för E. Svensson att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 12 maj 1922 infordrat Nykterhetsnämndens och Stadsfullmäktiges yttranden i anledning av en av Edvard Svensson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från sökandes handelsbutik i huset N:o 3 b vid Sveavägen till avhämtning försälja pilsnerdricka samt Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande juni, då ansökningen endast avsåge en beviljad rättighets överflyttande till annan fastighet, för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

Efter av handlingarna i ärendet tagen del beslöto jämväl Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 122.

Ang. öppethållande av rakstuga å sön- och hälgdagar.

Sedan Magistraten genom resolution den 26 maj 1922 till Stadsfullmäktige för besluts fattande och under tillstyrkan överlämnat en framställning från frisörfirman Åhlund & Thunell om rättighet att hålla firmans frisérsalong i huset N:o 40 vid Stora gatan här i staden öppen å sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m., samt Stadsfullmäktige den 29 i samma månad remitterat framställningen till Beredningsutskottet för yttrande, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande juni på anförda skäl och under åberopande av ett bifogat yttrande från frisörföreningen i staden hemställt, att framställningen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

På yrkande av Herrar Bäckman och Kättström fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 123.

Ang. yttrande rörande ny läroverksreform.

Genom resolution den 23 innevarande juni hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande till den 1 nästkommande oktober över skolkommissionens betänkande rörande grunder för en ny läroverksreform.

Efter föredragning härav och yrkanden av Herrar Bäckman och Kättström beslöto Stadsfullmäktige för utlåtande remittera ärendet till Drätselkammaren och Beredningsuskottet med bemyndigande för Drätselkammaren att ingå till vederbörande myndighet med framställning å Stadsfullmäktiges vägnar om utsträckning av den tid, inom vilken yttrande borde vara avgivet av Stadsfullmäktige i detta vidlyftiga och betydelsefulla ärende.

§ 124.

Ang. förbättring av vattenledningarne ur brandsläckningssynpunkt.

Genom resolution den 22 innevarande juni hade Magistraten för yttrande till Stadsfullmäktige överlämnat en skrivelse till Magistraten från Svenska Brandtarifföreningen, Städernas Allmänna Brandstosdbolag m. fl. brandförsäkringsansalter med framhållande av behovet av vissa åtgärder beträffande stadens vattenledningar ur brandsläckningssynpunkt.

På yrkande av Herrar Bäckman och Pers beslöto Stadsfullmäktige inhämta Vatten- och Gasverksstyrelsens samt Brandstyrelsens utlåtanden i ärendet.

§ 125.

Ang. poliskårens uniformering och beväpning.

Föredrogs följande från Polisnämnden inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 206 i dess vid sammanträde den 27 oktober sistlidet år förda protokoll hava Stadsfullmäktige överflyttat ett särskilda kommitterade förut givet uppdrag att avgiva yttrande angående förändringar i poliskårens uniformering och beväpning å polisnämnden, och får denna i anledning härav anföra.

För att utröna huru polismännen själva ställa sig till en omuniformering och förändring i beväpningen har nämnden hört polisföreningen Kamraterna i Västerås.

Föreningen har förklarat, att denna intet har att erinra mot den nuvarande uniformeringen och beväpningen i annat avseende än att den nu brukade hjälmen lämpligen borde utbytas mot en klädesmössa.

Detta förslag torde vara ett av polismännen i ett stort antal svenska städer fram- och även genomfört önskemål.

Nämnden ställer sig förstående till detta önskemål och förordar hjälmens ersättande med en klädesmössa. Hjälmen bibehålles att begagnas vid tillfällen, då ett effektivare huvudskydd är önskvärt. Modellen å den nuvarande, utom patrulltjänsten begagnade klädesmössan gör denna mindre lämplig för begagnande vid patrulltjänst, varför en klädesmössa av sådan beskaffenhet, att den ej vid ett handgemäng riskerar att lätt förstöras bör införas. En modell, som vunnit erkännande i de städer, där polishjälmen ersatts med mössa, är kustartilleriofficersmössan med minskad kulle. Denna mösstyp har ock av nämnden godkänts.

I fråga om den övriga uniformeringen och beväpningen ansluter sig nämnden till polisföreningen Kamraternas förslag att ingen ändring för närvarande däri bör ske. Denna fråga lärer dock härmed icke kunna avskrivas utan åter bliva aktuell när den under utarbetande varande polisförfattningen, med enhetliga bestämmelser för hela riket bliver fastställd.

Kostnaderna för införande av den nya klädesmössan belöpa sig till

Inköp av mössa till 3 överkonstaplar, 4 inspektionskonstaplar och 37 konstaplar eller tillsammans 44 man à 18 kr. pr st.	kr.	792: —
Inköp av 44 mössöverdrag à 3 kr. pr st.	„	132: —
Inköp av 44 st. mössmärken à kr. 7: 31 pr netto	„	321: 64
Summa Kronor		1,245: 64

Av det i årets budget, under utgifter för polisväsen och fångvård, avsatta anslaget för anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar å 3,500 kronor, har till dato icke förbrukats mer än omkring 500 kronor, och efter gjorda beräkningar kunna å detta anslag, utan att detsamma löper fara att överskridas, kostnaderna för anskaffande av de nya klädesmössorna uppföras.

Polisnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte förklara,

dels att Stadsfullmäktige intet hava att erinra mot att kostnaderna för anskaffande av nya klädesmössor för poliskåren uppföras å anslaget för anskaffande och underhåll av inventarier och vapenpersedlar för polisväsendet,

dels ock att polisnämnden f. n. har fullgjort det nämnden av Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 lämnade uppdraget att avgiva yttrande rörande förändringar i poliskårens uniformering och beväpning.

Västerås den 26 juni 1922.

På Polisnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin".

På yrkande av Herr Söder biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Polisnämnden sålunda hemställt.

§ 126.

Ang. anläggning av en del av Sigtunagatan.

Föredogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande av Drätselkammaren gjorda framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att vid jordarbeten för nya länslasarettet å stadens östra utmark och vid avschaktning av landsvägen till Stockholm förbi Folkets park blivit tillgänglig åtskillig materiel lämplig att användas vid gatuarbeten har Drätselkammaren tagit detta vägmateriel i anspråk för iordningställande av den gata, benämnd Sigtunagatan, som enligt förslag till planläggning av områdena närmast länslasarettets tomt skall förbinda den öppna planen framför lasarettet med Utmarksgatan.

Till detta gatuarbete hava de arbetare, som varit sysselsatta med vägarbete i landsvägen utanför Folkets park och med huvudvägen till lasarettet efter dessa arbetens färdigställande, kunnat hänvisas.

Vid det förhållande att gatudelen är belägen utmed f. n. obebyggda områden till största delen tillhöriga staden, faller kostnaden för iordningställandet uteslutande på staden.

Med anmälan att arbetet enligt beräkning kommer att draga en kostnad av 8,500 kronor huvudsakligen utgörande kostnad för arbetslöner och körslor samt att anslag härtill icke finnes disponibelt, får Drätselkammaren härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett förslagsanslag å nyss angivna belopp att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 26 juni 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 127.

Ang. mottagande och uppställande av fontänen "Morgonbad."

Med överlämnande av en till Stadsfullmäktige ställd och till Drätselkammaren ingiven skrivelse från Västerås konstförenings styrelse av följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås Konstförening får härmed till Stadsfullmäktiges behandling överlämna följande

Utdrag av protokoll vid sammanträde med styrelsen för Västerås Konstförening den 2 juni 1922.

§ 4.

— — — — —

Sedan styrelsen tagit de olika alternativen för uppställningen i betraktande beslöt den att låta tills vidare uppställa Zorns fontän Morgonbad i den i Slottsparken befintliga bassängen.

Vidare beslöt styrelsen att i sinom tid å föreningens vägnar överlämna fontänen såsom gåva till Västerås stad samt att hos Stadsfullmäktige genom utdrag av detta protokoll göra framställning om att staden måtte åtaga sig de med fontänens provisoriska uppställning förenade kostnaderna.

Denna punkt skulle anses omedelbart justerad.

För Västerås Konstförenings styrelse:

Walter Murray. Ordförande. *G. Pers.* Sekreterare",

hade Drätselkammaren i ärendet för egen del avgivit ett så lydande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt bifogade till Stadsfullmäktige ställda skrivelse har Västerås Konstförening till staden såsom gåva överlämnat Zorns fontän "Morgonbad" med anhållan att staden ville bestrida de med fontänens tillfälliga uppsättande uti bassängen i Slottsparken förenade kostnaderna.

I anledning härav får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta med tacksamhet emottaga gåvan samt anvisa ett anslag å förslagsvis 500 kronor för fontänens tillfälliga uppställande å förut angivna plats att utgå av det i innevarande års stat avsatta förslagsanslaget.

Herr Kättström har så tillvida vid ärendets behandling inom Drätselkammaren varit av avvikande mening, att han ansett annan och definitiv plats omedelbart böra utses för fontänens uppsättande och i detta avseende föreslagit, att denna fråga först skulle avgöras efter Konstföreningens och stadens planteringsnämnds hörande.

Västerås den 26 juni 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av handlingarna uppstod överläggning, varunder dels Herr Sundström yrkade bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Kättström i överensstämmelse med sin reservation inom Drätselkammaren att Stadsfullmäktige måtte innan ärendet slutligen avgjordes inhämta förnyat yttrande från konstföreningen samt utlåtande av Planteringsnämnden rörande lämplig plats, varå ifrågavarande konstverk borde för framtiden uppställas, varjämte Herr Borgmästaren yttrade sig till förmån för Drätselkammarens förslag.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de gjorda yrkandena, och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 128.

Ang. försäljning av tomtmark inom kvarteret Patria.

I anledning därav att köpare av tomtmark inom kvarteret Patria å stadens västra utmark anmält sig hade Drätselkammaren som förut genom Stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1921 erhållit bemyndigande att till pris och på villkor, som kunde vara för staden antagliga, försälja viss närmare angiven tomtmark inom kvarteret ifråga, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande juni hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta vidga detta bemyndigande att även gälla all övrig i stadens ägo befintlig tomtmark inom kvarteret.

På yrkande av Herr Sunsdtröm biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 129.

Ang. inköp av hus å Sundinska utmarken.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sammanhang med att slaktaren Karl Johansson i Vargbo den 14 mars innevarande år frånträtt arrendet av den s. k. Sundinska utmarken övertog Drätselkammaren såsom en lämplig åtgärd för utmarkens framtida utnyttjande förutvarande arrendatorn tillhöriga och här belägna byggnader bestående av ett boningshus och en större logbyggnad. Sedermera har den senare byggnaden vid upplåtande av området å Västerås Koloniträdgårdsförening övertagits av föreningen för en köpeskilling av 600 kronor. För gäldande av resterande del av köpeskillingen, utgörande 2,400 kronor, finnes anslag ej tillgängligt, varför Drätselkammaren hemställer att Stadsfullmäktige ville besluta,

härför anvisa ett anslag å 2,400 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 26 juni 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 130.

Ang. vikariatarvode åt stadsfogden.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne mars hade till behandling förelegat följande av Drätselkammaren gjorda framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfogden Erhard Kumlin, som på grund av sjukdom varit oförmögen till tjänstgöring under tiden från och med den 11 november till och med den 22 december föregående år och därför åtnjutit tjänstledighet, hos Drätselkammaren anhållit om gottgörelse med 500 kronor för utbetalt arvode till såsom vikarie för honom under angivna tid av Magistraten förordnade extra stadsnotarien Gunnar Hedenström, får Drätselkammaren, enär anslag för ändamålet icke finnes anvisat och sådant i detta fall synes böra utgå av stadens medel, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta att till stadsfogden Kumlin skall utanordnas den begärda gottgörelsen att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 20 mars 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Sedan ärendet nämnda dag för förnyat yttrande återremitterats till Drätselkammaren, hade Drätselkammaren nu till Stadsfullmäktige inkommit med:

dels ett av Drätselkammaren infordrat yttrande av Lönenämnden av följande lydelse:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning av remiss av fråga om ersättning till stadsfogden Kumlin för av denne utbetalat arvode, utgörande 500 kronor till vikarie under tjänstledighet på grund av sjukdom för en tid av 1 månad 12 dagar, får Lönenämnden anföra följande:

Lönenämnden har vid frågans behandling ansett sig bunden av Stadsfullmäktiges uppfattning att ersättningen bör beräknas med tillämpning av äldre lönestat, å vilken stadsfogden fortfarande kvarstår, ävensom att den utbetalade vikariatersättningen är rimligt avvägd.

Enligt äldre lönestat skall vid tjänstledighet även på grund av sjukdom tjänsteinnehavaren avstå 30 % av avlöningen bestående av lön och ålderstillägg, vilket för angivna tid skulle för stadsfogdens vidkommande utgöra ett belopp av 122 kronor 50 öre, (30 % på en månads lön i 3:dje lönegraden av 291 kronor 67 öre), och skulle den andel i vikariatsersättningen, som faller å stadskassan, således efter denna beräkningsgrund utgöra 500— 122:50 eller 337 kronor 50 öre.

Lönenämnden tillstyrker att staden således lämnar stadsfogden ersättning med detta senare belopp.

Ledamoten i Lönenämnden Herr Karl Johansson har ansett att avdrag med 30 % bör beräknas även på stadsfogden tillkommande dyrtidstillägg under tjänstledigheten, vilket avdrag efter en avlöning pr månad av 513 kronor 28 öre även inkluderande dyrtidstillägget, skulle för tjänstledigheten belöpa å 215 kronor 57 öre, och har Johansson för sin del tillstyrkt att stadsfogden skulle vara berättigad utfå skillnaden mellan 500 kronor och detta belopp eller 284 kronor 43 öre.

Västerås den 15 juni 1922.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow",

dels ock ett eget utlåtande så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed för avgörande till Stadsfullmäktige hänskjuta den genom beslut den 30 mars 1922 för förnyat yttrande remitterade frågan om ersättning till stadsfogden Erhard Kumlin för utbetalat arvode till vikarie under på grund av sjukdom för tiden 11 november—22 december 1921 åtnjuten tjänstledighet, och får Drätselkammaren efter Lönenämndens hörande såsom eget yttrande och vid det förhållande, att stadsfogdens kvarstående å gammal lönestat, enligt vilken avdrag med 30 % av samtliga löneförmåner skulle ske vid all slags tjänstledighet, icke synes böra föranleda till att i avseende å av honom uppburet dyrtidstillägg annan regel än huvudregeln skall följas, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i ärendet i enlighet med reservantens inom Lönenämnden förslag och alltså besluta lämna stadsfogden Kumlin ersättning för utbetalat vikariatsarvode med ett belopp av 284 kronor 43 öre att utgå av det i innevarande års stat avsatta förslagsanslaget.

Ordföranden har för sin del yrkat bifall till Lönenämndens förslag.

Västerås den 26 juni 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning härav yrkade dels Herr Sundström bifall till Lönenämndens förslag, dels ock Herrar Kättström och Johansson bifall till Drätselkammarens senast avgivna förslag; och beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av

proposition å de sålunda gjorda yrkandena utan omröstning bifalla sistnämnda förslag eller att bevilja stadsfogden Kumlin en ersättning för utbetalt vikariatarvode med ett belopp av 284 kronor 43 öre att utgå av det i innevarande års stat avsatta förslagsanslaget.

§ 131.

Ang. reseunderstöd åt arbetslösa jordbrukskolonister och understöd åt deras familjer.

Drätselkammaren hade till Stadsfullmäktiges prövning överlämnat följande framställning från stadens arbetslöshetskommitté:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan av Statens Kolonisationsnämnd utsetts 8 arbetslösa från Västerås till kolonister vid Ekorrsele kolonat i Norrland, har Arbetslöshetskommittén i Västerås efter det ifrågavarande personer hos Kommittén gjort framställning dels om resebidrag, dels ock om underhåll för hemmavarande familjer och sedermera även resebidrag för dessa, hos Statens Arbetslöshetskommission förfrågat sig om statsbidrag för ifrågavarande ändamål komme att beviljas. Kommissionen har i skrivelse den 12 innevarande juni meddelat, att författningsenligt dylikt bidrag icke kan utgå, men utlovat att under hand fästa jordbruksdepartementets uppmärksamhet på förhållandet.

Sedan dessa underhandlingar kommit till allmän kännedom har på privat initiativ denna fråga sökt ordnas mellan respektive jordbruks- och socialdepartement, och vissa underhandsmeddelanden giva vid handen att möjligheter förefinnas för en ändring av Kommissionens här ovan relaterade synpunkter på frågan.

Vid sammanträde den 15 innevarande juni har Arbetslöshetskommittén vid behandling av föreliggande ärende ock beslutat hemställa hos Kommissionen om ändring av dess föregående beslut.

Ärendet var emellertid av brådskande natur då kolonisterna skulle avresa redan torsdagen den 17 i denna månad, varför Kommittén icke kunde avvakta det nya beslut, som av Kommissionen kunde komma att fattas. Då Kommissionens ståndpunkt emellertid vid sammanträdet låg klar, och denna syntes vara, att den allmänna arbetslöshetsunderstödsverksamheten icke skulle belastas med utgifter av här föreliggande natur, ansåg Kommittén att befogenhet icke förelåg för Kommittén att bevilja vare sig resebidrag eller understöd för familjerna, utan beslöt Kommittén att överlämna ärendet till Drätselkammaren för avgörande.

De här ifrågavarande arbetarne kunna ju ej räknas till arbetslösa i ordets egentliga betydelse då de under kolonisationsarbetet kunna påräkna en dagsförtjänst uppgående till högst 5 kronor om dagen. Förtjänserna å de statliga nödhjälpsarbetena uppgå somt bekant till 4 kronor 75 öre om dagen.

För att emellertid hela företagets realiserande icke skulle riskeras ansåg sig kommittén, oaktat beslut från Drätselkammaren icke förelåg, böra förskottera hela resekostnaden. Denna belöper sig till kronor 377: 50.

I fråga om understöd för hemmavarande familjer synes Kommissionens ståndpunkt i detta hänseende vara fullt klar, nämligen att understöd av för arbetslöshetsunderstöd avsedda medel icke kan utgå. Kommittén har, som ju fram-

går av vad Kommittén här ovan anfört, ej heller ansett sig kunna garantera kolonisterna understöd enbart av de medel kommunen för arbetslöshetens bekämpande anslagit.

Åsikterna huruvida och av vilka medel kommunen bör underhålla dessa familjer kunna vara delade, då å ena sidan familjeförsörjaren berövas staden som skatteobjekt, men å andra sidan kan tänkas även i fortsättningen komma att på ett eller annat sätt ligga kommunen till last.

Kommittén kan icke ange någon tidpunkt när familjerna kunna tänkas komma att avresa till kolonaten. Vare sig arbetarne själva eller Statens Kolonisationsnämnd hava kunnat lämna något besked härutinnan.

Man torde dock få ifrågasätta att detta ej kan komma att ske förrän till nästa vår.

Familjernas storlek är:
1 st. hustru.
1 st. hustru och 1 barn.
4 st. hustru och 2 barn.
1. st. hustru och 3 barn.
1 st. hustru och 4 barn.

Kostnaden för dessa familjers underhåll pr vecka i enlighet med de principer, varefter arbetslöshetsunderstöd f. n. utgå blir kronor 105: 60.

Motsvarande fattigvårdskostnad blir kronor 120: —, varå i ömmande fall kan tilldelas 60 % tillägg.

Vad slutligen angår frågan om kostnaderna för hemmavarande familjers blivande resa till kolonaten ligger denna fråga givetvis helt utom Kommitténs befogenhet, och finner Kommittén, då under mellantiden en hel del förhållanden kunna inträffa, som kunna inverka på denna del av ärendet, sig f. n. förhindrad att härutinnan göra något uttalande.

Med överlämnande av avskrift av de till ärendet hörande handlingar får Kommittén för detta fall föreslå,

dels att medel anslås för här ifrågavarande arbetslösas resa till kolonaten och att av Arbetslöshetskommittén gjord förskottering godkännes,

dels ock tillstyrka, att Drätselkammaren måtte bevilja anslag till hemmavarande familjers försörjning av kommunala medel, vilka understöd ej skola hava fattigvårdsunderstöds karaktär.

Västerås den 19 juni 1922.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin",

samt därvid för egen del avgivit följande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får Drätselkammaren till Stadsfullmäktiges prövning överlämna närlagda framställning från stadens arbetslöshetskommitté angående resebidrag för arbetslösa, som tilldelats jordbrukskolonat, och understöd åt deras kvarlämnade familjer samt därvid för egen del anföra följande:

Ehuru det borde hava varit en statens angelägenhet att från början i samband med kolonisationsspörsmålets lösande även tillse, att kolonisterna kunde komma till den plats, där kolonat tilldelats dem och att deras familjer under den första svåra tiden erhölle nödig försörjning, är Drätselkammaren av den uppfattningen, att staden så som förhållandena nu äro, icke bör undandraga sig att för ändamålet lämna nödigt bistånd.

Drätselkammaren tillstyrker sålunda till en början, att den av Kommittén vidtagna åtgärden att utanordna resebidrag godkännes.

Vad angår understöd åt kolonisternas kvarlämnade familjer kan det visserligen invändas, att sådana arbetslösa, som anvisas nödhjälpsarbete å annan ort och som icke erhålla större arbetsförtjänst än kolonisterna, icke få något understöd för familjerna, men vid tanke på de betingelser, under vilka kolonisterna — ovana som de i de flesta fall torde vara med levnadsförhållandena i de avlägsna trakter dit de kommit — under den första tiden nödgas draga sig fram, synes det Drätselkammaren lämpligt, att staden såsom en uppmuntran till kolonisterna för det steg de tagit i ändamål att genom egen verksamhet, trots påtagliga svårigheter och personliga umbäranden och försakelser, skaffa förvärvsmöjligheter för sig och de sina, åtminstone under den första tiden bispringer deras härvarande familjemedlemmar. På dessa skäl vill Drätselkammaren tillstyrka, att Arbetslöshetskommittén bemyndigas att efter i kommitténs skrivelse angivna grunder utbetala understöd till kolonisternas familjer någon tid framåt, för närvarande bestämt till den 1 nästkommande oktober.

Som emellertid ifrågavarande åtgärd synes vara ett led i den arbetslöshetsverksamhet, som tagits såsom en gemensam uppgift för stat och kommun, anser Drätselkammaren, att Kommittén bör söka av statsmedel utverka största möjliga statsbidrag för den utgift, som härigenom åsamkas stadskassan.

På grund av det nu anförda hemställer Drätselkammaren alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna Arbetslöshetskommitténs åtgärd att till de utsedda jordbrukskolonisterna från Västerås hava utbetalat resekostnad till kolonisationsorten,

att bemyndiga Kommittén att till kolonisternas kvarvarande familjemedlemmar utanordna understöd efter i Kommitténs skrivelse angivna grunder för tiden från avresan och till den 1 oktober 1922,

att för ovan berörda ändamål av årets förslagsanslag anvisa ett belopp av förslagsvis 2,000 kronor,

samt att uppdraga åt Kommittén att söka utbekomma bidrag av statsmedel i största möjliga utsträckning för den stadskassan på grund av ifrågavarande åtgärder åsamkade utgiften.

Västerås den 26 juni 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av handlingarne i ärendet biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar, vad Drätselkammaren i sin ovanintagna skrivelse hemställt.

§ 132.

Ang. vatten-, avlopps- och gasledningar i Drottninggatan m. fl. trafikleder.

Från Vatten- & Gasverksstyrelsen hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 sistlidne maj, vilken skrivelse efter av Stadsfullmäktige den 29 sistlidne maj beslutade remisser till Drätselkammaren och Vatten- & Gasverksstyrelsen föreligger till behandling vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 29 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38) hava särskilda kommitterade, vilka haft i uppdrag att utarbeta förslag till villkor och bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma, framlagt ett förslag till sådana bestämmelser för år 1922.

I sitt betänkande har Kommittén föreslagit att, som stora svårigheter föreligga för ordnande av denna fråga å den bergiga delen av Jakobsberg och angränsande områden, frågan om anslutningsavgifter för ifrågavarande stadsdelar tills vidare avkopplas, men anmodat Vatten- och Gasvreksstyrelsen att ägna ledningsspörsmålet å Jakobsberg fortsatt uppmärksamhet.

Styrelsen har vid dess härav föranledda arbete till fullo insett, att de svårigheter, som kommitterade omnämnt, f. n. omöjliggöra framläggande av ett definitivt förslag för ordnande av ledningsförhållandena inom omnämnda stadsdelar. Emellertid föreligga inom Jakobsbergsområdet sanitära olägenheter av den omfattning, att ett uppskjutande med dessas avhjälpande till dess ett definitivt förslag till ledningsfrågans lösning kommer att framläggas, varken är tillrådligt eller ens torde komma att av stadens hälsovårdsmyndigheter godkännas.

I upprepade skrivelser till Vatten- och Gasverksstyrelsen framhåller Hälsovårdsnämnden de olägenheter, vilka förorsakas av det öppna dike, som uppsamlar dag- och spillvatten från området norr om Götgatan, korsar denna gata mellan Kronvägen och Jakobsgatan, fortsätter i dalsänkan mellan Drottninggatan och Kronvägen, korsande Vretgatan, samt cirka 160 meter norr om Hammarbygatan, korsande Drottninggatan, sträckande sig därefter utmed denna gatas östra sida till Hammarbygatan och efter dennas norra sida till Lantvärnsgatan, i vilken gata dikesvatten intages genom brunn i avloppsledningen och framrinner genom Annedalskulverten till Mälaren, samt hemställer, att förslag snarast måtte framläggas om dessas avhjälpande. Man torde icke kunna hava något att genvända mot de motiv, som föranlett Hälsovårdsnämndens framställningar, utan kan styrelsen efter syner å platsen endast vitsorda, att de sanitära förhållandena därstädes äro högst otillfredsställande.

Gent emot de fordringar, som sålunda ställas på de inkorporerade samhällenas tillgodoseende med ledningar, här huvudsakligast i rent sanitärt intresse, ställer sig ordnandet av områdenas stadsplanefråga. Styrelsen har vid dess arbete för att ej föregripa denna viktiga fråga måst utgå från

att allmänna ledningar endast böra framdragas i de nuvarande gator, som i en blivande stadsplan kunna tänkas fortfararande komma att bestå. Efter konferenser med stadsplanekommitténs ordförande och stadsingenjören har styrelsen funnit det så gott som fastslaget, att Hammarby- och Drottninggatorna i dess nuvarande sträckning komma att bestå och att den, i det föreliggande av stadsingenjören upprättade preliminära förslaget framförda tanken om Drottninggatans utmynnande i Lantvärnsgatan icke kommer att förverkligas.

Sedan en del mer vittgående förslag till de allmänna ledningarnas utsträckande av kostnads- och lämplighetsskäl förkastats, har styrelsen stannat vid det för de sanitära olägenheternas avhjälpande minst kostsamma förslaget, nämligen att framdraga allmänna ledningar, vatten-, gas- och avlopp, i Lantvärnsgatan, Hammarbygatan och Drottninggatan till norra tomtgränsen av tomten N:o 70 Jakobsberg, d. v. s. här ovannämnda korsningspunkt vid Drottninggatan, 160 meter norr om Hammarbygatan. Kostnaderna härför belöpa sig enligt närlagt kostnadsförslag till 14,600 kronor.

Under förutsättning att ägarne av de tomter, vilka nu genom öppna diken eller privata ledningar låta utsläppa avloppsvatten i det här ovan omnämnda stora avloppsdiket, på egen bekostnad och under styrelsens kontroll under bottnen av det nuvarande diket, vilket bör bibehållas, anlägga en 9" ledning huvudsakligen avsedd för spillvätska, då däremot det öppna diket bör bibehållas för stora vattenflöden, böra dessa tomtägare lämnas tillstånd att ingå med den privata avloppsledningen i stadens allmänna avloppsledning i dess övre ändpunkt vid tomten Jakobsberg N:o 70.

Redan nu bör dock betonas att dessa fastighetsägare, sedan allmänna ledningar framdragits, till vilka anslutning i vanlig ordning kan ske, måste ansluta vederbörande fastigheter enligt då gällande pris. Frågan om anslutningsavgifter å Jakobsbergs- och angränsande områden lämnas sålunda fortfarande öppen, varom ock här ovan förmälts.

Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville

anvisa ett belopp av 14,600 kronor för anläggande av vatten-, gas- och avloppsledningar i Lantvärnsgatan, Hammarbygatan och Drottninggatan till norra tomtgränsen av tomten N:o 70 Jakobsberg, att utgå av lånemedel.

Västerås den 23 juni 1922.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Eric Plantin."

Drätselkammaren, som överlämnat sagda skrivelse till Stadsfullmäktiges prövning hade därvid avgivit följande utlåtande:

"Till Stadsfulllmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen av den 23 innevarande juni får Drätselkammaren, på de skäl styrelsen anfört, tillstyrka bifall till densamma och sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att anslå 14,600 kronor av lånemedel för anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i anslutning till stadens förutvarande ledningsnät i Lantvärnsgatan, Hammarbygatan och Drottninggatan till norra gränsen av tomten N:o 70 Jakobsberg, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 26 juni 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av dessa handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla, vad Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren i ärendet hemställt och föreslagit.

§ 133.

Ang. anslag till kostnader för allmänna val.

Sedan Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande juni hemställt om anslag till bestridande av kostnader för under innevarande år här i staden förekommande förbudsomröstning och allmänna val med, utöver i årets utgifts- och inkomststat upptaget anslag till tillfälliga biträden å 1,700 kronor, förslagsvis 3,600 kronor, hade Drätselkammaren, som erhållit del av sagda skrivelse, för undvikande av eventuell remiss i skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande juni tillstyrkt bifall till Magistratens berörda framställning under hemställan, att det begärda anslaget måtte utgå av 1922 års förslagsanslag.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Magistratens framställning på sätt densamma blivit av Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 134.

Ang. meddelande från Sveriges kommunalanställdas pensionskassa.

En nu föredragen skrivelse till Stadsfullmäktiges ordförande från Sveriges kommunalanställdas pensionskassa rörande anslutning till sagda kassa beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk remittera till Lönenämnden för utlåtande.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 3 juli 1922.
FREDR. FÅHRÆUS.
C. G. Pettersson. Axel Hammer.

Offentligen uppläst den 3 juli 1922, betygar
Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 31 Augusti 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice Ordföranden Riksgäldsfullmäktigen Herr Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Söder, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Svensson, O. Lindström, Ask, G. Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, Edström, Kättström, Fru Grönberg, Fru Hamré, Herrar Fjellander, O. Carlsson och Lundin.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 135.

Ang. val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Browaldh och Hiersemann att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 136.

Ang. ändring i instruktionen för stadsfiskalen.

Till Stadsfullmäktige hade för kännedom överlämnats styrkt avskrift av Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 6 nästlidne juli, enligt vilken Konungens Befallningshavande på framställning av Magistraten och sedan Stadsfullmäktige efter Hälsovårdsnämndens hörande yttrat sig i ärendet med stöd av 5 § i instruktionen den 24 maj 1918 för stadsfiskalerna prövat skäligt förordna, att den befattning med ordnings- och sundhetspolisen inom Västerås stad, som stadsfiskalen i Västerås på grund av särskilda stadganden eller hävdevunnet bruk utövat, omedelbart skulle upphöra.

Efter föredragning härav lades den inkomna resolutionen till handlingarne.

§ 137.

Ang. reparationer av stadens gårdar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att låta utföra en del närmare angivna reparationer i stadens gårdar samt att kostnaderna härför skulle bestridas av tillgängliga medel för att sedermera vid uppgörande av 1923 års

budget gäldas på sätt Stadsfullmäktige, efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda förslag.

§ 138.

Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handl. N:o 45) hade Drätselkammaren meddelat, att sedan till Drätselkammaren från stadens arbetslöshetskommitté överlämnats en av De Arbetslösas förening den 5 samma juli månad hos kommittén gjord framställning, att arbetslöshetsunderstödsbeloppen måtte få utgå efter de av Statens Arbetslöshetskommission den 28 juni innevarande år fastställda grunder, hade Drätselkmamaren på anförda skäl och, då Stadsfullmäktige icke hade något sammanträde under juli månad, beslutat bifalla föreningens framställning, samt på grund därav hemställt, att Stadsfullmäktige måtte godkänna Drätselkammarens berörda åtgärd och sålunda besluta, att arbetslöshetsunderstöden i staden skulle från och med den 1 juli tillsvidare utgå på följande sätt:

för man och hustru	pr. dag	kr.			2: 70
för ensam person över 18 år	„	„	„		1: 80
för ensam person, 15—18 år	„	„	„		1: 10
för barn	„	„	„		0: 55
med ett maximum pr vecka av			„		28: —

Vad Drätselkammaren sålunda hemställt blev av Stadsfullmäktige efter yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifallet.

§ 139.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) hade Kungl. Vattenfallsstyrelsen på anförda skäl och med hänvisning till den förbindelse, som Västerås stad avgivit, att inom viss tidpunkt hava anordnat med järnvägsförbindelse försedda kajer för 5,5 meter djupgående fartyg, hemställt att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för utförande av de arbeten, som i denna stadens förbindelse avsåges.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herrar Falk och Sundström överlämna den inkomna skrivelsen till Djuphamnskommitterade och Drätselkammaren för vederbörliga åtgärder och med uppdrag att inkomma till Stadsfullmäktige med utlåtande i ämnet.

§ 140.

Ang. yttrande över förslag till lagstiftning om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

Sedan Stadsfullmäktige genom Magistratens resolution den 3 sistlidne mars anmodats avgiva yttrande i anledning av kommunalförfattningssakkunniges betänkande av den 18 januari 1922 i fråga om ersättning åt innehavare av kommunala förtroendeuppdrag samt Stadsfullmäktige den 30 mars innevarande år för förberedande utlåtande remitterat detta ärende till Drätselkammaren och Beredningsutskottet, hade nu de infordrade yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47); och hade därvid Berednings-

utskottet hemställt, att Stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande åberopa vad Drätselkammaren angående förslaget anfört efter den sammanfattande redogörelse, som av Drätselkammaren lämn ts beträffande den föreslagna lagstiftningens innebörd.

Efter föredragning av ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning i överensstämmelse med Beredningsutskottets hemställan såsom eget yttrande åberopa, vad Drätselkammaren i ärendet anfört.

§ 141.

Ang. fullbordande av utläggningen av Vargbogatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville i anslutning till av stadens byggnadschef uppgjord kostnadsberäkning för iordningställande av Vargbogatans närmast Stockholmslandsvägen belägna del anvisa ett anslag å 3,800 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 142.

Ang. reparationer vid epidemisjukhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 49) hade Drätselkammaren, med överlämnande av protokoll vid besiktning å epidemiska sjukhusets byggnader, varav framginge att en del reparationer å desamma vore nödvändiga, och på grund av Hälsovårdsnämndens begäran om verkställighet av reparationerna ifråga hemställt, att Stadsfullmäktige ville för nämnda reparationer anvisa ett förslagsanslag å 20,000 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 143.

Ang. ordnande av frågan om olycksfallsförsäkring av stadens arbetare.

Sedan Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren den 29 maj innevarande år beslutat bemyndiga Drätselkammaren att hos Riksförsäkringsanstalten göra framställning om, att staden måtte snarast möjligt jämlikt § 15 i olycksfallsförsäkringslagen befrias från erläggande av avgifterna för försäkring av stadens arbetare i anstalten samt såsom förutsättning härför tillförbinda staden skyldighet att till stadens arbetare, som drabbades av olycksfall i stadens arbete, utbetala ersättning med tillämpning av olycksfallförsäkringslagens bestämmelser, ävensom att dessa ersättningar jämte det förvaltningsbidrag, som i fortsättningen skulle till Riksförsäkringsanstalten utgå, skulle utbetalas ur en fond, som bildades genom årliga avsättningar av belopp av uttaxerade medel, motsvarande sammanlagt de försäkringsavgifter, som för varje år skolat utgå till Riksförsäkringsanstalten, därest försäkringen fortfarande där kvarstode, hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 50) i anledning av lämnade upplysningar från Riksförsäkringsanstalten och under åberopande av

förut anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville vidhålla sitt förut i ärendet fattade beslut, dock att detta för undanröjande av möjligheten av hinder för dess verkställighet måtte formuleras sålunda: dels bemyndiga Drätselkammaren att hos Riksförsäkringsanstalten göra framställning, om att staden måtte snarast möjligt jämlikt 15 § i olycksfallsförsäkringslagen befrias från erläggande av avgifterna för försäkring av stadens arbetare i anstalten, dels såsom förutsättning härför tillförbinda staden skyldighet att till stadens arbetare och de befattningshavare, som enligt lagens bestämmelser vore att anse som arbetare, som drabbades av olycksfall i stadens arbete, utbetala ersättning med tillämpning av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser, dels ock att dessa ersätttningar jämte det förvaltningsbidrag, som i fortsättningen skulle till Riksförsäkringsanstalten utgå, skulle i första hand utbetalas ur en fond, som bildades genom årliga avsättningar av belopp av uttaxerade medel, motsvarande sammanlagt de försäkringsavgifter, som för varje år skolat utgå till Riksförsäkringsanstalten, därest försäkringen fortfarande där kvarstode, och därest fonden icke skulle vara tillräcklig härför, i andra hand av uttaxerade medel.

Härjämte hade Drätselkammaren förmält, att inom densamma Herr Vestholm anmält reservation emot Drätselkammarens beslut, i det att han med hänsyn till stadens stora självrisk i händelse av allvarligare olycksfall för sin del ansett att försäkringen borde kvarstå i Riksförsäkringsanstalten.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Sundström, med instämmande av Herrar Bäckman, Pers och Hedberg, bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr vice ordföranden, att Stadsfullmäktige måtte för närvarande, med avslag å samma förslag, fatta beslut i överensstämmelse med Herr Vestholms reservation.

Sedan överläggningen förklarats avslutad fattade Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 23 ja emot 17 nej, avgvina för Herr vice ordförandens yrkande, beslut i ärendet i överensstämmelse med Drätselkammarens hemställan.

§ 144.

Ang. åtgärder för åstadkommande av ytterligare nödhjälpsarbeten.

Till Stadsfullmäktige hade från Fattigvårdsstyrelsen inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan på grund av Arbetslöshetskommissionens bestämmelser vissa grupper arbetare blivit avstängda från såväl arbetslöshetsunderstöd som nödhjälpsarbete, har Fattigvårdsstyrelsen måst meddela understöd till ett avsevärt antal av dessa arbetslösas familjer. För närvarande uppgår antalet på detta sätt av fattigvården understödda familjer till omkring 40 stycken, och deras antal ökas dagligen.

Förutom att det är principiellt oriktigt att dessa arbetslösa lämnas understöd av fattigvården, som i regel har skyldighet att omhändertaga endast minderåriga, sjuka och åldringar, torde det ock av ekonomiska skäl vara ofrån-

komligt, att arbetstillfällen måste beredas i staden för denna kategori arbetslösa, som huvudsakligast tillhöra grovarbetare- och byggnadssnickarekåren. De moraliska vådor det innebär, att vecka efter vecka uppbära understöd utan att i vederlag lämna något som helst arbete, äro alltför väl kända för att här behöva upprepas.

Av de undersökningar, som verkställts, har det kunnat konstateras, att stora ansträngningar gjorts från ifrågavarande arbetslösas sida att skaffa sig arbete såväl i som långt utom staden. Först sedan dessa ansträngningar blivit resultatlösa och familjen bragts i nödläge har fattigvården ingripit.

Under förevarande förhållanden är det Fattigvårdsstyrelsens mening, att det är mest förenligt med stadens intressen att genom anordnande av lämpligt arbete avskära behovet av fattigvård.

I samband härmed får Fattigvårdsstyrelsen meddela, att förutom sagda understödsverksamhet har styrelsen därjämte måst lämna understöd åt flera familjer, vilkas försörjare befinna sig i nödhjälpsarbete på annan ort, men vilkas inkomst är så liten, att den är otillräcklig för familjens nödtorftiga försörjning. Genom denna vid upprättandet av årets budget icke beräknade understödsverksamhet, kommer troligen det för året beviljade anslaget att bliva otillräckligt, och därest verksamheten måste fortgå någon längre tid torde ej kunna undvikas att en betydande brist uppstår.

På grund av vad sålunda anförts får Fattigvårdsstyrelsen vördsamt hemställa

att Stadsfullmäktige måtte besluta om att lämpligt arbete med det snaraste igångsättes för ifrågavarande grupper arbetslösa.

Västerås den 29 augusti 1922.

För Fattigvårdsstyrelsen:

AXEL ENBLOM,
Ordförande.

Axel Norén.

Efter berörda skrivelses föredragning uppstod en stunds överläggning; och beslöto Stadsfullmäktige, efter det densamma förklarats avslutad, dels på yrkande av Herrar vice ordföranden och Enblom att remittera Fattigvårdsstyrelsens framställning till Drätselkammaren med erinran om det bemyndigande, Drätselkammaren den 29 sistlidne maj erhållit av Stadsfullmäktige att utan avbidan på Stadsfullmäktiges beslut igångsätta vissa nödhjälpsarbeten, dels ock på förslag av Herr Falk, med vilken Herr Söder och vice ordföranden förenade sig, bemyndiga Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar och i dess ställe utse en särskild delegation eventuellt förstärkt med representanter för stadens spårvägs- och djuphamnskommitterade med uppdrag att genom personlig uppvaktning göra framställning hos regeringen och statens arbetslöshetskommission för att påkalla statsmakternas hjälp i största möjliga utsträckning för åstadkommande av effektiva nödhjälpsarbeten i staden eller eljes behövliga åtgärder för bekämpande av följderna av arbetslösheten.

§ 145.

Ang. entlediggande och val av ledamot i Nykterhetsnämnden.

Med bifall till en av Herr Ernst Ekstedt gjord skriflig framställning beslöto Stadsfullmäktige entlediga honom från uppdraget att vara ledamot i stadens Nykterhetsnämnd, varjämte Stadsfullmäktige på förslag av Beredningsutskottet, som tagit del av avsägelsen, med acklamation i Herr Ekstedts ställe utsågo Marmorarbetaren Gustaf Karlsson att vara ledamot i Nykterhetsnämnden intill 1925 års utgång.

§ 146.

Ang. åstadkommande av en barnbördsanstalt för staden vid nya länslasarettet.

Den 27 mars 1918 hade hos Stadsfullmäktige av Herr Pers väckts en så lydande motion:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Remitteras jämlikt Stadsfullmäktiges beslut denna dag till utlåtande av Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren.

Västerås den 27 mars 1918.

Ex officio:
Theofil Öberg.

Frågan om utvidgning genom om- eller tillbyggnad, eventuellt fullständig nybyggnad av länslasarettet i Västerås är, som bekant, föremål för utredning genom en av landstinget tillsatt kommitté. Denna kommitté har sökt samarbete med staden i syfte att kunna erhålla en lämplig tomt för lasarettet, i händelse alternativet nybyggnad skulle komma ifråga. Hur frågan slutligen kommer att lösas står väl ännu i vida fältet, dock torde det vara tydligt att en genomgripande utvidgning av länslasarettet i vår stad kommer att äga rum under de närmaste åren.

Till ett modärnt lasarett av den storlek som här är ifråga hör numera nästan undantagslöst en barnbördsavdelning. I det förslag till det nuvarande lasarettets om- och tillbyggnad som kommitterade låtit upprätta lär också en sådan vara påtänkt. Emellertid är denna givetvis anordnad huvudsakligen med hänsyn till att kunna lämna hjälp vid abnorma förlossningsfall, och sålunda i första hand tillgodose frekvensen av sådana från hela landstingsområdet.

Utvecklingen på detta område visar emellertid, att det samhälle, där en sådan avdelning upprättas, får en övervägande fördel av densamma ifall den lämnar tillräckligt utrymme. Med den trångboddhet, som nu är så påfallande i Västerås och som det tyvärr är föga utsikt att kunna helt avhjälpa, skulle det vara en stor fördel om barnbördsavdelningen bleve så tilltagen, att den kunde betjäna barnaföderskor ur alla samhällskalsser. Ett samgående med landstinget bör i alla händelser förutsättas, emedan barnbördsavdelningen eller barnbördsanstalten ju bör knytas till lasarettet för att erhålla gemensam läkarevård och ekonomi. Den bör bli av den storlek och utrustning att den jämte det att den tillgodoser landstingsområdets behov kan tillfredsställa den större frekvens, som är att vänta från stadsinnevånarnas sida,

Vid de barnbördsanstalter som u prättats i Malmö, Norrköping, Linköping, Gävle, Karlskrona och Jönköpin m. fl. städer har tillräcklig erfarenhet vunnits om det förtroende dessa anstalter tillvunnit sig hos befolkningen. De erbjuda också olika exempel på hur samarbetet ordnats med lasaretten på platserna, liksom även den förbindelse som äger rum med resp. landsting ifråga om ekonomi och administration.

När nu lasarettsfrågan står på dagordningen skulle det säkerligen vara till förmån för frågans lyckliga lösning, om Västerås stadsfullmäktige klargjorde för sig vad samhället kunde behöva ifråga om en barnbördsanstalt och sökte förverkliga sitt önskningsmål genom ett samarbete med länets landsting, till en början med den kommitté som är tillsatt för lasarettsfrågans utredning. En del trycksaker från Jönköping, som visa hur frågan där ordnats, bifogas.

Jag tillåter mig föreslå

att Stadsfullmäktige genom Drätselkammaren eller på annat sätt låter utreda behovet av en barnbördsanstalt för staden och för åstadkommande av en sådan anstalt träder i förbindelse med av landstinget utsedda kommitterade för lasarettsfrågans beredande.

Västerås den 27 mars 1918.

AND. PERS."

Samma dag hade Stadsfullmäktige remittterat motionen för utlåtande till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammmaren.

Hälsovårdsnämnden hade i ärendet avgivit utlåtande den 18 februari 1920 så lydande:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom remiss den 27 mars 1918 hava Stadsfullmäktige till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren för yttrande överlämnat en av Redaktören A. Pers i Stadsfullmäktige samma dag väckt motion angående utredande av behovet av en barnbördsanstalt för staden.

Sedan beslut fattats om nybyggande av länslasarettet i staden och frågan därigenom blivit aktuell, har Hälsovårdsnämnden, efter meddelande från lasarettsbyggnadskommitterade att det avsåges att i det nya lasarettet inredas en barnbördsanstalt om 10 sängplatser, uppdragit åt 1:ste stadsläkaren C. Thunström och regementsläkaren G. Wingren att avgiva yttrande rörande behovet av barnbördsanstalt i staden, vilket yttrande här bifogas.

På det förberedande stadium i vilket ärendet befinner sig, har Hälsovårdsnämnden ansett sig icke kunna för närvarande avgiva annat yttrande till Stadsfullmäktige, än att i den beslutade nya lasarettsbyggnaden kan i en flygel innehållande en barnbördsavdelning med 10 sängar utan svårighet genom inredande av ännu en våning för ändamålet erhålles ytterligare 10 sängplatser samt att, därest ännu fler platser skulle bliva erforderliga, samma flygel kan utsträckas för beredande av plats för dessa.

Hälsovårdsnämnden hemställer alltså att Drätselkammaren ville träda i underhandlingar med lasarettsbyggnadskommitterade för utredande såväl av det antal sängplatser, som kan i lasarettsbyggnaden inrättas, som ock av kostnaderna härför.

Västerås den 18 februari 1920.

För Hälsovårdsnämnden:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin".

Därvid fanns fogad en utredning av Förste stadsläkaren och Doktor Wingren av följande lydelse:

"Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Undertecknade, som fått i uppdrag att inkomma med yttrande i anledning av till Nämnden inkommen skrivelse angående inrättande av barnbördshus i Västerås i samband med nya lasarettsbyggnaden få härmed avgiva följande förslag till uttalande:

1) Att behovet av ett barnbördshus i Västerås sedan flera år visat sig synnerligen trängande, såväl för staden som för kringliggande landsbygd, och att under nuvarande bostadsbrist en förlossning inom en trångbodd familj innebär en högst avsevärd risk för såväl moder som barn, icke blott vid abnorma, utan även vid fullt normala förhållanden.

Ofta nog hava förlossningar måst äga rum å fattiggårdar, i tvättstugor, små eländiga kök och andra olämpliga lokaler, där stora svårigheter i alla avseenden givetvis gjort sig gällande för såväl barnmorska som läkare

2) Att det i lasarettsförslaget för barnbördsavdelningen upptagna antalet på 10 sängplatser utan minsta tvivel är alldeles för litet även med hänsyn till uteslutande abnorma förlossningsfall.

3) Att enligt vad erfarenheten visat från andra städer med barnbördshus (Malmö med 31 platser, Norrköping med 18 platser, Gävle med 18 platser, Linköping med 18 platser) utrymmena från början varit allt för fåtaliga och nödvändiggjort eller nödvändiggöra utvidgningar.

4) Att man numera måste räkna med ett antal sängplatser av minst 1 på 1,000 inv. och alltså för en stad med Västerås folkmängd *minst* 30 platser och för kringliggande landsbygd *minst* 10 platser, summa 40, men med möjlighet för utvidgning, då ju Västerås visar stark benägenhet för ökning i folkmängd.

5) Att staden har så stora fördelar av ett blivande barnbördshus, att den i förhållande till behövliga antalet sängplatser bör bidraga med ungefär 3/4 av kostnaderna för anstaltens åvägabringande.

6) För ett barnbördshus, beräknat för 40 patienter med förlossningsavdelning, poliklinikrum, nödigt antal personalrum och övriga utrymmen hänvisas till följande tablå.

A) *Förlossningsavdelningen:*

1 större förlossningsrum,
2 mindre förlossningsrum,
1 tvättrum för läkare och barnmorskor,
1 steriliseringsrum,
1 sjukrum (för Eklampsipat. o. dyl.),
1 läkarerum med W. C.,
1 laboratorium med apotek,
1 sköterskerum (för tjänstgörande barnmorska),
1 thékök,
1 väntrum med W. C.,
1 rum för poliklinisk undersökning,
3 dusch- och badrum med avklädningsrum och W. C.,
1 förrådsrum,
1 sköljrum,
1 sänghiss.

B) *Barnsängsavdelningarna:*

6 rum (allmän sal) med högst 5 sängar i varje rum,
4 rum för halvenskilda patienter,
2 isoleringsrum, rymmande minst 2 sängar för infekterade patienter
2 barnbadrum,
4 sköterskerum,
Nödigt antal thékök till varje avdelning,
Förrådsrum till varje avdelning,
Sköljrum till varje avdelning,
Nödigt antal W. C.,
Mathiss.

C) *Personalavdelningen:*

2 rum för barnmorskor,
1 rum à 2 sängar för barnmorskebiträden,
2 rum à 2 sängar för sköterskebiträden,
Nödigt antal W. C.

Västerås i januari 1920.

Carl Thunström, 1:ste stadsläkare.

Gunnar Wingren, leg. läkare.

Drätselkammaren hade härefter, med överlämnande av handlingarna i ärendet och under åberopande av följande av särskilda underhandlingsdelegerade upprättade förlsag:

"Till Landstingets förvaltningsutskott och Drätselkammaren i Västerås.

I skrivelse till Förvaltningsutskottet den 4 maj 1920 har Västerås stads Drätselkammare, med överlämnande av handlingar angående hos Stadsfullmäktige i Västerås väckt förslag om inrättande av en barnbördsanstalt i Västerås, anhållit om meddelande, huruvida och på vilka villkor den barnbördsavdelning å 10 sängar, som skulle komma till stånd vid landstingets nya lasarett i Västerås, kunde ytterligare utvidgas och ställas till förfogande för förlossningsfall, uteslutande från Västerås stad, alternativt med 10 sängar genom inredande av ytterligare en våning i den planerade avdelningen eller genom en tillbyggnad, innehållande förslagsvis 20 sängar.

I anledning av denna skrivelse har utredning i ärendet verkställts genom byggnadskommitterade för det nya lasarettet.

Av denna utredning framgår, att det förstnämnda alternativet — ökning med 10 sängar — skulle lämpligen komma till utförande på så sätt, att de tillärnade personalbostäderna, som enligt de antagna ritningarne vore förlagda i våningen över den först tänkta barnbördsavdelningen, flyttades upp i vinden och att i den härigenom lediga våningen anordnades en barnbördsavdelning om 10 sängar, lika med våningen inunder. De genom uppflyttningen av personalrummen i vinden förlorade 3 rummen skulle återvinnas därigenom att 4 extra rum tillkomme genom omarbetning av mittpartiet. Detta alternativ skulle efter ett à-pris av 65 kronor pr kbm. öka byggnadskostnaden med 58,500 kronor.

För det andra alternativet — ökning med 20 sängar — skulle i förlängning med den förut beslutade barnbördsavdelningen byggas en särskild paviljong i två våningar, genom en kort förbindelsegång, trappa och hiss förbunden med den förra, men på grund av terrängförhållandena och av sparsamhetsskäl lägre än den ursprungliga, varigenom motsvarande våningar i den nya paviljongen komme att ligga en halv våning lägre än motsvarande i den förra. Detta alternativ skulle efter samma à-pris öka byggnadskostnaden med 295,750 kronor.

Förvaltningsutskottet har vid behandling av ärendet den 28 november 1921, under uttalande av den bestämda meningen att åtminstone det alternativet borde komma till utförande, som upptog en ökning med 10 sängar, beslutat återställa handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för att lämna Drätselkammaren tillfälle taga kännedom om den verkställda utredningen under uttalande av, att utskottet förväntade sig meddelande från staden i anledning av berörda utredning.

Vid behandling av förevarande fråga den 13 april 1922 har Västerås stads Drätselkammare beslutat meddela Förvaltningsutskottet, att Drätselkammaren även för sin del förordade utökningen med 10 sängar, avsedda för stadens behov enligt det mindre alternativet och att mellanhavandet mellan staden och landstinget hälst borde ordnas på sådant sätt, att staden erlade viss avgift för varje behandlat fall efter grunder, varom särskild överenskommelse kunde träffas, varjämte Drätselkammaren uppdrog åt undertecknad Öberg att härom vidare förhandla med representant för Förvaltningsutskottet.

Härefter har Förvaltningsutskottet till sina underhandlare utsett undertecknade Murray och Hult.

Efter förda underhandlingar få vi nu framlägga nedan angivna förslag angående ordnande av ifrågavarande angelägenhet.

1:o) I enlighet med vad såväl inom Förvaltningsutskottet som Drätselkammaren uttalats utökas den tillärnade barnbördsavdelningen vid nya lasarettet i Västerås med ytterligare 10 sängar genom inredning av förlossningspaviljongens andra våning för ändamålet på sätt i byggnadskommitterades utredning angivits.

2:o) Då det ur alla synpunkter är lämpligast, att det blir samma ägare till hela byggnadskomplexet, utföres och bekostas ifrågavarande tillbyggnad av landstinget, som sålunda för ändamålet anvisar härför erforderliga medel, mot det att Västerås stad i nedan närmare angiven ordning lämnar landstinget årlig gottgörelse för den på stadens begäran gjorda utvidgningen av sjukvårdsanstalten.

3:o) För undvikande av slitningar och svårigheter i förvaltningsavseende synes det likaledes lämpligast, att Landstinget ombesörjer och i första hand bekostar såväl underhållet av den tillkommande avdelningen samt dess förseende med lös inredning, möbler och sjukvårdsutensilier och desammas underhåll, som ock avlöning till erforderlig personal, uppvärmning och belysning, mathållning, medicin och all löpande kostnad i övrigt för hela lasarettets barnbördsavdelning, således även den för Västerås särskilt inrättade våningen, medan staden efter vissa grunder lämnar gottgörelse för de ökade driftskostnader, som kunna anses föranledda av den tillkommande avdelningen.

4:o) Västerås stad erlägger såsom gottgörelse för anläggningskostnaden för den nytillkommande avdelningen, avseende såväl byggnadskostnad som uppsättning av inventarier, beräknad till ett sammanlagt belopp av 60,000 kronor, en fast årligt avgift under avtalstiden, motsvarande 6 % av sagda belopp eller 3,600 kronor.

5:o) Såsom ersättning för landstingets driftkostnader för barnbördsavdelningen betalar Västerås stad en på följande sätt beräknad årlig avgift.

Av de å barnbördsavdelningen intagna patienterna skola alltid dagligen till och med tre från Västerås stad vårdas utan att härför beräknas någon ersättning av staden.

För överskjutande liggedagar för patienter från Västerås stad betalar staden en avgift, motsvarande självkostnaden för liggedag med avdrag av för patienterna erlagda vårdavgifter. I liggedagskostnaden skall inräknas alla driftkostnader med undantag av ränta och amortering å anläggningskapitalet för byggnad och inventarier. Således ingå i driftkostnaderna utgifter för lasarettsanläggningens underhåll samt inventariernas underhåll och förnyelse.

Därjämte skall, i händelse att genom ofullständig beläggning å barnbördsavdelningen ökad driftkostnad för lasarettet i dess helhet uppkommer, denna ökade kostnad, i den mån sådant i betraktande av omständigheterna kan anses skäligt, ersättas av staden och skall denna eventuella ersättning i brist av åsämjande bestämmas enligt lagen om skiljemän.

6:o) Detta avtal gäller under en tid av 35 år, räknat från den dag, då barnbördsavdelnnigen tages i anspråk.

Västerås den 24 augusti 1922.

WALTER MURRAY.

Adam Hult. *Teofil Öberg"*,

för egen del den 29 innevarande augusti avgivit ett så lydande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av en av Redaktören Anders Pers väckt och av Stadsfullmäktige den 27 mars 1918 för utlåtande till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren remitterad motion angående åstadkommande av en barnbördsanstalt för staden anknuten till ett blivande nytt länslasarett, och efter det Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Drätselkammaren den 18 februari 1920 med överlämnande av utlåtande i ärendet av sakkunnige inom nämnden hemställt, att Drätselkammaren för frågans lösning ville träda i underhandlingar med landstinget och lasarettsbyggnadskommittén, hava underhandlingar, vilka avsett villkoren för inrymmande inom det nya länslasarettet av en barnbördsavdelning för stadens behov med 10 sängar, förts mellan delegerade för Drätselkammaren och vederbörande organ för landstinget och resulterat uti den preliminära uppgörelse, som innehålles i härvid fogade skrivelse till Landstingets förvaltningsutskott och Drätselkammaren.

Drätselkammaren, som för sin del godkänt uppgörelsen i fråga, får härmed med överlämnande av handlingarna i ärendet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att på basis av densamma träffa definitivt avtal med landstinget.

Västerås den 29 augusti 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av ärendet meddelade Herr Sundström, att enligt delegerades förslag den fasta årsavgiften vore beräknad såsom ränta och amortering å anläggningskapialet för ifrågavarande utvidgning av länslasarettet, så att detta kapital vore slutamorterat vid avtalstidens utgång efter 35 år, samt yrkade, med instämmande av Herr vice ordföranden, bifall till vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Stadsfullmäktige beslöto, efter det överläggningen förklarats avslutad, utan omröstning i överensstämmelse med vad sålunda yrkats och med bifall till Drätselkammarens hemställan bemyndiga Drätselkammaren att på basis av den genom de särskilda underhandlingsdelegerade träffade preliminära uppgörelsen träffa definitivt avtal med landstinget.

Det sålunda fattade beslutet förklarades omedelbart justerat.

§ 147.

Ang. tillstånd för Bröderna Larsson & C:o att försälja explosiva varor av II klass.

Genom resolution den 30 innevarande augusti hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av handelsfirman Bröderna Larsson & C:o hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att uti fastigheten N:o 35 vid Stora gatan här i staden försälja explosiva varor av II klass.

Sedan Herr Borgmästaren meddelat, att sökandefirman övertagit den rörelse, som förut bedrivits av Järnhandlaren Axel Rosenlund, vilken innehaft sådan rättighet som den nu sökta, och att Magistraten för sin del intet hade att erinra mot ansökningen, beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Herrar Sundström och Bäckman tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 12 september 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

P. Hiersemann. *Erntrid Browaldh.*

Offentligen uppläst den 12 september 1922, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Tryckeri-A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås, 1922

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 September 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Edström, Pers, Söder, Hiersemann, Pettersson, Browaldh och C. E. Larsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Rådmannen Victor Åsberg.

§ 148.

Ang. befrielse från Stadsfullmäktige-uppdraget för A. Söder.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande september hade kontorschefen Axel Söder på anfört skäl anhållit om befrielse från uppdraget att vara ledamot av Västerås stadsfullmäktige.

Med anledning härav beslöto Stadsfullmäktige med bifall till Herr Söders anhållan entlediga honom från uppdraget samt hos Magistraten göra anmälan om den uppkomna ledigheten i och för anställande av ny röstsammanräkning för utseende av ledamot av Stadsfullmäktige i Herr Söders ställe.

§ 149.

Ang. revisorssuppleant för stadens räkenskaper: entledigande av A. Söder.

På skriftlig framställning av kontorschefen Axel Söder beslöto Stadsfullmäktige entlediga honom från uppdraget såsom revisorssuppleant rörande stadens räkenskaper för år 1921 ävensom anmoda Beredningsutskottet att upprätta förslag angående val av revisorssuppleant i Herr Söders ställe.

§ 150.

Ang. val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Enblom och Andersson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 151.

Ang. yttrande i anledning av s. k. mellanhandssakkunniges betänkande.

Genom resolution den 7 innevarande september hade Magistraten på grund av Konungens befallningshavandes i länet resolution den 5 i samma månad för yttrande till Stadsfullmäktige överlämnat de s. k. Mellanhandssakkunniges betänkande angående olägenheterna vid mellanhandssystemet inom livsmedelshandeln.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Beredningsutskottet i och för upprättande av förslag till yttrande.

§ 152.

Ang. uppförande av en ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51) hade Fattigvårdsstyrelsen framlagt förslag om uppförande av en ekonomibyggnad vid stadens ålderdomshem för en kostnad av 400,000 kronor.

På yrkande av Herr Enblom beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 153.

Ang. eventuelt nyval av ledamot i arbetslöshetskommittén.

Föredrogs och remitterades till Beredningsutskottet en skrivelse från stadens arbetslöshetskommitté, däri kommittén, enär enligt Kungl. kungörelsen angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp den 7 juli 1922 vore i fråga om ledamot och suppleantskap uti kommunal arbetslöshetskommitté föreskrivet, att ledamot och suppleant ej den finge vara, som åtnöjte arbetslöshetshjälp, för den åtgärd, som därav kunde föranledas, anmält, att ledamoten i kommittén Tubdragaren Karl Engdahl för närvarande vore i åtnjutande av arbetslöshetshjälp.

§ 154.

Ang. fortsatt befrielse för staden att inrätta könspoliklinik.

Sedan Västerås stad efter ikraftträdande av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar på av Stadsfullmäktige gjorda underdåniga framställningar erhållit befrielse från den staden eljes åliggande skyldighet att anordna könspoliklinik, senast för år 1922 genom Kungl. Maj:ts beslut den 24 mars innevarande år, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande september under åberopande av ett yttrande i ärendet från förste stadsläkaren, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t hemställa om befrielse för staden även för åren 1923, 1924 och 1925 från skyldighet att inrätta könspoliklinik i enlighet med ett vid framställningen fogat skrivelseförslag.

På yrkande av Herr Bäckman bifölls Stadsfullmäktige utan omröstning Hälsovårdsnämndens berörda hemställan.

§ 155.

Ang. vidgadt hälsovårdsområde.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet resolution den 30 augusti 1922 med fastställelse av Stadsfullmäktiges beslut den 29 juni 1922 angående vidgat tillämpningsområde för stadens hälsovårdsstadga.

§ 156.

En till Stadsfullmäktige inkommen framställning från Folkskolestyrelsen om uppflyttning av tjänsten såsom tandläkare vid folkskolans tandklinik i högre lönegrupp av stadens avlöningsstat beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk remittera till Lönenämnden för utlåtande.

Ang. lönereglering för skoltandläkaren.

§ 157.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för överbyggande av Persbobäcken genom läggning av kulvert i Ringvägen mellan Allégatan och Kopparbergsvägen att utföras som ett stadens eget nödhjälpsarbete anvisa ett anslag å 23,100 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

Ang. fortsatt överbyggande av Persbobäcken i Norra Ringvägen.

§ 158.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ett första utläggande av Vasagatan mellan Skolgatan och Gåsmyregatan enligt gällande stadsplan att utföras såsom ett stadens eget nödhjälpsarbete anvisa 13,000 kronor av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

Ang. första utläggande av Vasagatan mellan Skolgatan och Gåsmyregatan.

§ 159.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från stadens arbetslöshetskommitté, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte med bifall till denna framställning anvisa dels ett anslag å 75,000 kronor att efter de grunder, som vore eller bleve fastställda, utdelas såsom arbetslöshetsunderstöd under återstående del av innevarande år, dels ock ett anslag å 20,000 kronor för utlämnande av hyreshjälp åt arbetslösa under samma tid ävensom för täckande av brist uti för detta ändamål redan anvisade anslag, båda anslagen att utgå såsom förslagsanslag av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov samt därjämte bemyndiga arbetslöshetskommittén att avlåta erforderliga framställningar om statsbidrag för understödsverksamheten i fråga.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda hemställan.

Ang. ytterligare anslag till arbetslöshetsunderstöd och hyreshjälp.

§ 160.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 55) hade Drätselkammaren, som blivit satt i tillfälle taga del av ett av Folkskolestyrelsen till Stadsfullmäktige avgivet för-

Ang. nytt folkskolereglemente.

slag till nytt reglemente för Västerås stads skoldistrikt, överlämnat samma förslag och därvid för sin del tillstyrkt antagande av detsamma allenast med den av Drätselkammaren föreslagna förändringen, att i § 4 mom. 4 insattes ordet "må" mellan orden "sundhetsförhållanden" och "anställas".

Efter föredragning av ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning för sin del godkänna det av Folkskolestyrelsen upprättade reglementsförslaget med den av Drätselkammaren föreslagna förändringen.

§ 161.

Ang. fastställelse av lånemedelsbeslut och tillstånd att försälja resterande obligationer av 1922 års lån.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 56) hade Drätselkammaren överlämnat i styrkt avskrift en ämbetsskrivelse från Kungl. Finansdepartementet till Konungens befallningshavande i länet, utvisande, att Kungl. Maj:t den 1 innevarnade september bifallit en av Drätselkammaren gjord underdånig framställning, varigenom en del av Stadsfullmäktige fattade beslut avseende anslag av lånemedel å tillhopa kronor 550,101: 85 underställts Kungl. Maj:t för fastställelse och Kungl. Maj:ts tillstånd begärts att till täckande av dessa utgifter, så långt det försloge, avyttra det belopp av 169,170 kronor, som ännu icke tagits i anspråk av det obligationslån å 2,000,000 kronor, vilket Kungl. Maj:t den 13 april 1922 lämnat staden tillstånd att upplägga.

Efter meddelande härav lades den inkomna skrivelsen till handlingarna.

§ 162.

Ang. förvärv av mark för utläggande av Vasagatan och Rudbäcksgatan närmast inom Gåsmyretullen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande september hade Drätselkammaren, under förmälan, att för iordningställande av Vasagatan i dess sträckning mellan Skolgatan och Gåsmyregatan samt för utläggande av Rudbecksgatan mellan Gåsmyregatan och Vasagatan erfordrades förvärv av mark dels av gamla tomten N:o 67 A norra kvarteret, dels ock av ett jordområde, ingående delvis i det nya byggnadskvarteret Fjalar, samt att preliminära underhandlingar rörande dessa markförvärv redan vore inledda, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga förvärva omförmälda mark samt härför ställa erforderligt anslag till förfogande att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 163.

Ang. detaljhandel med rusdrycker.

Sedan Magistraten genom resolution den 7 april innevarande år infordrat Stadsfullmäktgies yttrande i anledning av Systembolagets i Västerås ansökan hos Konungens Befallningshavande i länet om tillstånd att inom staden bedriva handel med rusdrycker under åren 1923—1925, hade Stadsfullmäktige den 27 samma april månad remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

Nykterhetsnämndens utlåtande av den 21 innevarande september hade nu till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57).

Efter föredragning av ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades

av Herr Sundström bifall till Nykterhetsnämndens förslag till alla delar samt

av Herr Kättström i fråga om de föreslagna bestämmelserna för utminuteringen dels den ändringen i andra stycket, att ordet "nästföljande" skulle utbytas mot orden "en följande", dels ock den ändringen i tredje stycket, att i uttrycket "samt må utminutering över huvud taget icke ske etc", i ändamål att bereda större frihet för systembolaget vid bestämmelsens tillämpning, ordet "må" skulle utbytas mot ordet "bör", i vilket senare yrkande Herr Vestling förenade sig.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av särskilda propositioner i förslagets olika delar, utan omröstning bifalla vad Nykterhetsnämnden föreslagit med de av Herr Kättström under överläggningen påyrkade ändringarna.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende beslutat:

att tillstyrka, att systembolaget i staden medgåves rätt att under åren 1923 och 1924 utöva detaljhandel med spritdrycker, vin och öl under följande förbehåll:

I. att nämnda rätt skulle avse:

1:o) två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, belägna: ett vid eller i närheten av Stora torget och ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster,

2:o) fyra utminuterings- eller avhämtningsställen för öl, belägna: ett i stadens södra del inom södra eller västra kvarteret, ett i stadens norra del inom norra kvarteret, ett i stadens östra del, dock ej längre österut än Östra Ringvägen och ett i stadens västra del, dock ej västligare än vid Västmannagatan,

3:o) sju utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl, belägna:

a) tre i norra kvarteret, med rätt för Systembolaget att därest förhållandena sådant skulle påfordra, efter förnyad framställning hos Stadsfullmäktige, under oktrojtiden förflytta 2:dra klassens utskänkningsställe till södra kvarteret (Vasarestauranten),

b) två i västra kvarteret, därav ett i ett parkområde,

c) ett å ett utvärdshus,

d) en s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov, samt

4:o) ett utskänkningsställe för öl inom en centralt belägen automat i staden;

II. att i fråga om berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och å utskänkningsställa förtära rusdrycker skulle gälla följande bestämmelser:

A) Beträffande utminuteringen:

Den i 48 § 1 stycket rusdrycksförsäljningsförordningen stadgade maximikvantitet vid utminutering av spritdrycker av 4 liter i kalendermånaden inskränkes till 2 liter.

Därest motboksinnehavare underlåter att under en månad uttaga den honom tillkommande kvantitet spritdrycker, äger dock Systembolaget efter prövning i varje särskilt fall rätt att en följande månad tilldela sådan motboksinnehavare 4 liter.

Sådan utminutering må till den, som ej fyllt 25 år och icke har eget hushåll, endast ske med halva maximikvantiteten pr månad, samt bör utminutering över huvud taget icke ske till annan än den, som fullgjort skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjuter understöd av allmänna medel och ej brister i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för oäkta barn.

Vin och öl utminuteras endast å de tider, då utminutering av spritdrycker får äga rum, ägande bolaget dock rätt att till välkända och bofasta personer under tiden kl. 9 f. m.—6 e. m. hemskicka vederbörligen rekvirerat öl och vin.

B) Beträffande utskänkningen:

Till gäst, som å utskänkningsställe bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker, må icke ånyo utskänkas sådana drycker å samma ställe förrän efter fyra timmar.

Ifråga om utskänkningen av spritdrycker, vin och öl skall i övrigt gälla de bestämmelser som av Kungl. Kontrollstyrelsen utfärdas.

Härjämte uttalade sig Stadsfullmäktige för, att Systembolaget måtte tillhålla föreståndare för bolagets egna utskänkningsställen ävensom innehavare av överlåtna rättigheter att tillse, att till personer, som ej fyllt 21 år, i regel ej utskänktes spritdrycker, vin och öl.

§ 164.

Ang. särskilda bestämmelser för ett ölutskänkningsställe.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58) hade Nykterhetsnämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens Befallningshavande i länet hemställa, att Konungens Befallningshavande ville förordna, att för den tid, som oktroj för systembolaget i Västerås medgåves, å det i oktrojen eventuellt medgivna utskänkningsstället för öl måtte efter kl. 6 e. m. dag före hälgdag samt under utskänkningstiden å hälgdagar pilsnerdricka endast utskänkas till spisande gäst och till en myckenhet av högst 2/3 liter pr gäst.

Sedermera hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande september i anledning av inkomna upplysningar förklarat sig hava funnit anledning ändra sitt ovanberörda förslag och i stället hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens Befallningshavande i länet hemställa, att Konungens Befallningshavande ville förordna, att för den tid, som oktroj för Systembolaget i Västerås medgåves, å det i oktrojen eventuellt

medgivna utskänkningsstället för öl, måtte efter kl. 6 e. m. dag före hälgdag samt under utskänkningstiden å hälgdagar pilsnerdricka utskänkas till en myckenhet av högst 2/3 liter pr gäst.

Under överläggningen i detta ärende yrkade dels Herr Sundström bifall till Nykterhetsnämndens ändrade förslag, dels ock Herr Kättström remiss av ärendet till Beredningsutskottet, eller om detta yrkande ej bifölles, avslag å framställningen.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å yrkandet om remiss av frågan till Beredningsutskottet eller om ärendet nu skulle slutligen avgöras, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 22 nej emot 16 ja, avgivna för ärendets omedelbara avgörande, att remittera frågan till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 165.

Ang. tillstånd för J. T. Löfström m. fl. att försälja pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 9 nästlidne augusti infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en ansökning hos Konungens Befallningshavande i länet av J. T. Löfström, F. H. Källman och C. J. A. Lindström, vilka skulle i kompani övertaga Västerås Mineralvatten & läskedrycksfabrik, om tillstånd att från denna fabriks lokaler i fastigheten N:o 14 vid Slottsgatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, klass II, hade Nykterhetsnämnden, som lämnats tillfälle att yttra sig över ansökningen, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande september, enär mot sökandena intet funnes att anmärka, tillstyrkt bifall till ansökningen i fråga.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning jämväl för sin del tillstyrka bifall till ansökningen.

§ 166.

Ang. förordnande av fastighetsregisterförare.

Med bifall till en av Byggnadsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande september gjord framställning beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning jämlikt kap. 7 § 4 i lag om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917 hos Konungens Befallningshavande i länet föreslå, att Konungens Befallningshavande ville förordna den ledamot av Magistraten, vilken såsom ordförande i Rådhusrätten vore ansvarig för fastighetsböckernas förande, Borgmästaren John Karlsson, att vara registerförare inom staden.

§ 167.

Ang. ändrade grunder för förste stadsläkarens avlöning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande september hade Hälsovårdsnämnden, under åberopande av en framställning till nämnden från 1:ste stadsläkaren C. Thunström, och på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta dels att uppdraga åt Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att med landstingets epideminämnd träffa sådan uppgörelse, att innehållet i femte punkten av det gällande avtalet med landstinget om upplåtelse av stadens epidemisjukhus, i vad samma punkt avsåge ersättning till staden för viss del av 1:ste stadsläkarens avlöning, måtte utgå, dels ock att staden skulle återbära det eller de belopp staden på grund av nämnda punkt av landstinget uppburit.

Härjämte hade Hälsovårdsnämnden i samma skrivelse meddelat, att emot dess beslut i ärendet reservation anförts av ledamoten i Nämnden Herr Tärngren, vilken på anförda grunder yrkat, att d:r Thunströms framställning icke borde föranleda till någon Hälsovårdsnämndens eller Stadsfullmäktiges åtgärd.

I sammanhang härmed föredrogs en till Stadsfullmäktige inkommen skrivelse från Kungl. Medicinalstyrelsen av den 23 innevarande september, däri Kungl. styrelsen anhållit om Stadsfullmäktiges förklaring i anledning av en vid skrivelsen fogad framställning till Kungl. styrelsen från d:r Thunström i samma angelägenhet.

Efter föredragning av ovanberörda handlingar uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Fa k, med vilken Herrar Bäckman och Fjellander förenade sig, att såväl Hälsovårdsnämndens som Kungl. Medicinalstyrelsens skrivelser måtte remitteras till Drätselkammaren för utlåtande, dels av Herr Sundström, att Hälsovårdsnämndens skrivelse måtte remitteras till Drätselkammaren, men att med vidare behandling av Kungl. Medicinalstyrelsens skrivelse borde anstå, till dess beslut fattats i anledning av Hälsovårdsnämndens framställning, dels ock av Herr Kättström, att Hälsovårdsnämndens framställning icke måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, beslöto Stadsfullmäktige först beträffande Hälsovårdsnämndens förevarande framställning genom begärd och anställd omröstning med 25 ja emot 13 nej, avgivna för frågans omedelbara avgörande, remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning till Drätselkammaren för utlåtande remittera jämväl den inkomna skrivelsen från Kungl. Medicinalstyrelsen.

§ 168.

Ang. byggnadsbestämmelser för nuvarande lasarettsområdet.

En från Byggnadsnämnden inkommen skrivelse av den 15 innevarande september med förslag ang. ändring i förut beslutade byggnadsbestämmelser för nuvarande lasarettsområdet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk utan omröstning remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 3 oktober 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Axel Enblom. Joh. Andersson.

Offentligen uppläst den 3 oktober 1922, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 26 Oktober 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Riksgäldsfullmäktigen Herr Viktor Larsson, samt Herrar Sundström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Enblom, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Wass, Kolmodin, Engström och Hult.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Dahlfors, Andersson, Hammer, Ask och Collin.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 169.

Ang. ny ledamot av stadsfullmäktige.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 18 innevarande oktober hade Magistraten meddelat, att vid verkställd röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i Stadsfullmäktige efter vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde från uppdraget entledigade Kontorschefen A. Söder till stadsfullmäktig för tiden intill 1922 års utgång blivit utsedd Filaren R. Hult.

Efter föredragning av berörda protokoll hälsade ordföranden den nyvalde ledamoten välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbeten.

§ 170.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Pers och Hedberg att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 171.

Ang. tillstånd för Anna Maria Danielsson att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 11 innevarande oktober infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av fru Anna Maria Danielsson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 10 a vid Götgatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, samt Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 i samma månad yttrat sig över ansökningen, beslöto Stadsfullmäktige nu vid föredragning av handlingarne i ärendet på yrkande av Herr Sundström utan

omröstning i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit, då här endast avsåges överlåtelse av en redan beviljad rättighet samt då mot sökanden intet funnes att anmärka, tillstyrka bifall till ansökningen.

§ 172.

Ang. tillstånd för A. B. Karlberg att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 2 innevarande oktober infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Adolf Bertil Karlberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att för tiden 1 januari—30 september 1923 i huset N:o 16 vid Stora gatan i Västerås stads södra kvarter (Industrihotellet) utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande oktober, yttrat sig över ansökningen och därvid tillstyrkt bifall till densamma, dock med den inskränkning, att utskänkningen — vilken endast finge ske i samband med servering av lagad måltid och till en kvantitet av högst 2/3 liter pr gäst — ej finge försiggå i konditoriet och det egentliga musikkaféet, utan endast i sistnämnda lokals norra, för matservering avsedda del och i det därintill liggande rummet.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning för sin del godkänna det yttrande, som av Nykterhetsnämnden i frågan avgivits.

§ 173.

Ang. yttrande rörande avveckling av städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

Sedan Svenska Stadsförbundet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 sistlidne april anhållit, att Stadsfullmäktige ville avgiva yttrande i anledning av ett vid skrivelsen fogat tryckt betänkande av nuvarande Statsrådet Torsten Nothin rörande städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten samt Stadsfullmäktige den 27 samma april månad remitterat ärendet till Drätselkammaren för utlåtande, hade Drätselkammaren nu med skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 59) överlämnat och däri såsom sitt yttrande åberopat ett vid skrivelsen fogat av Drätseldirektören Öberg avfattat utlåtande samt hemställt, att Stadsfullmäktige för sin del ville instämma i detsamma.

Efter föredragning av handlingarne fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med Drätselkammarens hemställan.

§ 174.

Ang. nytt reglemente för Strömsholms våg.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 30 sistlidne augusti (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 60) hade Hamnstyrelsen för Strömsholms våg anhållit, att Stadsfullmäktige måtte godkänna ett i vid skrivelsen fogat utdrag av styrelsens protokoll för den 19 juli 1922 intaget förslag till reglemente angående styrelse, förvaltning och ordning vid Västerås' och Köpings städers gemensamma hamn- och lastageplats, Strömsholms våg kallad, å Borgås udde vid Strömsholm.

Efter föredragning av ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning för sin del godkänna det upprättade reglementsförslaget.

§ 175.

Ang. anordnande av nödhjälpsarbeten för arbetslösa, som anlita fattigvården samt iordningsställande av Kronvägen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 61) hade Drätselkammaren med anhållan, att Stadsfullmäktige ville godkänna av Drätselkammaren i skrivelsen angivna åtgärder i avsikt att bereda arbete åt sådana arbetslösa, som för sina familjers uppehälle måst anlita fattigvårdens understöd, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för iordningställande av Kronvägen i den omfattning, som framginge av en vid skrivelsen fogad kostnadsberäkning, anvisa ett förslagsanslag å 7,300 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Enblom biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 176.

Ang. anordnande av arbeten för arbetslösa, som åtnjuta arbetslöshetsunderstöd.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 62) hade Drätselkammaren med föranledande av en skrivelse i ämnet från stadens arbetslöshetskommitté på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville, med godkännande av i Drätselkammarens skrivelse närmare angivna av Drätselkammaren ifrågasatta åtgärder, avseende en användning för stadens behov av de arbetslösa, som åtnjöte arbetslöshetsunderstöd, besluta, att bestämmelsen i § 12 mom. 2 av Kungl. Kungörelsen den 7 juli 1922 angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp om skyldighet för arbetslös att såsom villkor för åtnjutande av understöd utföra lämpligt kommunalt arbete utan särskild ersättning under tid ej överstigande två dagars arbetstid pr understödsvecka, skulle härstädes tillämpas.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

Beslutet förklarades omedelbart justerat.

§ 177.

Ang. anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande oktober hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skriftlig hemställan från styrelsen för Västerås Arbetareinstitut, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag för år 1923 å 2,000 kronor för upprätthållande av institutets föreläsningsverksamhet, såsom eget yttrande i ärendet föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget att utgå av uttaxerade medel i 1923 års stat.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning ifrågavarande framställning på sätt densamma blivit av Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 178.

Ang. förvärvande av Domkyrkosysslomanens lönejord av N:o 119 norra kv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande oktober hade Drätselkammaren i anledning därav att en del av domkyrkosysslomannens lönejord, belägen inom gamla tomten N:o 119 norra kvarteret, i areal utgörande omkring 350 kvm. enligt gällande stadsplan skulle utläggas till Vasagatan i sträckningen mellan Skolgatan och Gåsmyretullen och under erinran, att

Stadsfullmäktige den 28 nästlidne september givit Drätselkammaren bemyndigande att för pris och under villkor, som vore för staden antagliga, åt staden förvärva övrig i annans ägo befintlig mark, som skulle utläggas till gatan i dess nämnda sträckning, samt ställt erforderligt anslag härför till förfogande av reserverade köpeskillingsmedel, anhållit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att nämnda bemyndigande och beslut om anslags anvisande även skulle avse förvärv åt staden av ovannämnda åt domkyrkosysslomannen på lön anslagna jord.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda framställning.

§ 179.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

I gemensam skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 63) hade Djuphamnskommittén och Drätselkammaren — under erinran om Stadsfullmäktiges den 31 sistlidne augusti fattade beslut om bemyndigande för Drätselkammaren att genom en särskild delegation, eventuellt förstärkt med representanter för stadens spårvägs- och djuphamnskommitterade, göra framställning hos regeringen och statens arbetslöshetskommission för att påkalla statsmakternas hjälp i största möjliga utsträckning för åstadkommande av effektiva nödhjälpsarbeten i staden m. m. samt efter redogörelse för vad som i anledning av detta Stadsfullmäktiges beslut åtgjorts — med en längre utredning och motivering hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att — under förutsättning av att statsunderstöd kunde erhållas i den utsträckning, som kunde befinnas antaglig — godkänna ett vid skrivelsen fogat förslag till djuphamnsanläggning i Västerås, som utarbetats av stadens byggnadschef, samt

att uppdraga åt Drätselkammaren att med statens arbetslöshetskommission och nadra statens myndigheter förhandla angående villkoren för erhållande av statshjälp för djuphamnsanläggningen,

viljande Stadsfullmäktige därefter fatta ståndpunkt till frågan, i vilka delar redan nu det föreliggande förslaget borde komma till utförande.

Efter föredragning av handlingarne uppstod en längre överläggning, varunder Herrar Sundström, Falk, vice ordföranden, Hult, Kättström och Pers yrkade bifall det framställda förslaget. varjämte Herr Hedberg, under uttalande av sina betänkligheter, särskilt emot frågans omedelbara avgörande, yttrade sig utan yrkande; och beslöto Stadsfullmäktige, sedan överläggningen förklarats avslutad, vid framställning av proposition å bifall till och avslag å den föreliggande framställningen utan omröstning bifalla, vad Djuphamnskommittén och Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 180.

Ang. yttrande över mellanhandssakkunniges betänkande rörande livsmedelshandeln.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne september i anledning av Magistratens resolution den 7 i samma månad till Beredningsutskottet i och för upprättande av förslag till yttrande att avgivas av Stadsfullmäktige överlämnat de s. k. Mellanhandssakkunniges betänkande angående olägenheterna

vid mellanhandssystemet inom livsmedelshandeln, hade Beredningsutskottet nu avgivit sådant yttrande genom skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 64) och därvid hemställt, att Stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande åberopa vad Beredningsutskottet i samma skrivelse anfört.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning av handlingarne i ärendet utan omröstning Beredningsutskottets hemställan.

§ 181.

Ang. särskilda bestämmelser vid ett ölutskänkningsställe.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne september vid behandling av ett av Nykterhetsnämnden framställt förslag, som i ändrad avfattning inneburit en hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens befallningshavande i länet hemställa, att Konungens befallningshavande ville förordna, att för den tid, som oktroj för systembolaget i Västerås medgåves, å det i oktrojen eventuellt medgivna utskänkningsstället för öl, måtte efter kl. 6 e. m. dag före hälgdag samt under utskänkningstiden å hälgdagar pilsnerdricka utskänkas till en myckenhet av högst 2/3 liter pr gäst, beslutat remittera ärendet till Beredningsutskottet för utlåtande, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 65) meddelat, att Beredningsutskottet på anförda orsaker icke funnit skäl föreligga att framställa särskilt yrkande i ärendet.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Kättström avslag å framställningen dels ock Herrar Sundström och Hiersemann bifall till Nykterhetsnämndens förslag.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 20 nej emot 18 ja, avgivna för bifall till Nykterhetsnämndens förslag, avslå den av Nämnden gjorda framställningen.

§ 182.

Ang. entledigande och val av ledamot i arbetslöshetskommittén.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne september till Beredningsutskottet remitterat en skrivelse från Arbetslöshetskommittén med anmälan, att ledamoten i kommittén Tubdragaren Karl Engdahl för närvarande åtnjöte arbetslöshetshjälp, beslöto Stadsfullmäktige nu enligt Beredningsutskottets förslag befria Herr Engdahl från ledamotskapet i kommittén, varjämte enligt samma förslag med acklamation till ledamot i Arbetslöshetskommittén i Herr Engdahls ställe utsågs suppleanten i kommittén Tapetseraren Gustaf Lindström och till suppleant i den senares ställe Målaren A. Westling.

§ 183.

Ang. val av suppleant för stadens revisorer.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne september anmodat Beredningsutskottet att i anledning av entledigande från uppdraget av Kontorschefen A. Söder föreslå val av en suppleant för revisorerna av stadens räkenskaper för år 1921, valde Stadsfullmäktige nu med acklamation till revisorssuppleant i Herr Söders ställe enligt av Beredningsutskottet avgivet förslag Revisorn Henrik Boström.

§ 184.

Ang. provisoriskt tillägg å hamntaxan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande oktober hade Hamnstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att intill utgången av år 1923 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 50 % å hamnavgifter i Västerås.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Kättström bifall till Hamnstyrelsens framställning, dels ock Herr Falk bordläggning av densamma; och beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena utan omröstning bordlägga ärendet.

§ 185.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I:a kl. restauranter.

En av Herrar Sundström, Fjellander och Falk nu väckt motion angående utsträckt utskänkningstid å I kl. restauranter, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 186.

Ang. firandet av Rudbeckiusminnet år 1923.

Remitterades till Beredningsutskottet för utlåtande en av Herr ordföranden väckt motion om utseende av särskilda kommitterade för beredande av frågor rörande firandet av Rudbeckiusminnet nästkommande år.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 oktober 1922.
FREDR. FÅHRÆUS.
And. Pers. *Carl Hedberg.*

Offentligen uppläst den 30 oktober 1922, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 November 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren. Hiersemann, Pettersson, Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Engström och Hult.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, Edström, Fröken Löfgren, Herrar Eklund och G. Lindström.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 187.

Justering.

Utsågos Herrar Dahlfors och Kättström att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 188.

Ang. ny hamntaxa.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober bordlagt ett av Hamnstyrelsen framställt förslag, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att intill utgången av år 1923 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 50 % å hamnavgifter i Västerås, föredrogs nu ånyo Hamnstyrelsens berörda framställning (Stadsfullmäktiges handl. N:o 66); och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande av Herr Kättström utan omröstning bifalla denna framställning.

§ 189.

Ang. utökning för stadens behov av barnbördsavdelningen vid nya lasarettet.

Föredrogs och lades till handlingarne dels en skrivelse från Västmanlands läns landsting av den 30 sistlidne september, däri Landstinget, med överlämnande av utdrag av det vid innevarande års lagtima landstings möte förda protokoll, meddelat, att Landstinget beslutat, med godkännande i huvudsak av ett utav särskilda delegerade för Landstingets förvaltningsutskott och Västerås stads Drätselkammare den 24 sistlidne augusti upprättat, av Stadsfullmäktige den 31 i samma månad godkänt förslag till avtal mellan Landstinget och staden, utöka den tillärnade barnbördsavdelningen vid nya lasarettet i Västerås

ävensom bemyndigat Landstingets förvaltningsutskott att i huvudsaklig överensstämmelse med berörda förslag träffa avtal med staden, dels ock Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 24 oktober 1922 med fastställelse å Stadsfullmäktiges ovannämnda den 31 sistlidne augusti fattade beslut i samma fråga.

§ 190.

Ang. fastställelse av en del stadsfullmäktigebeslut.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 28 oktober 1922 med fastställelse å en del av Stadsfullmäktiges den 29 juni innevarande år fattade beslut avseende lönereglering för föreståndarinnan vid fattigvårdens barnhem samt stadsläkarne i Västerås.

§ 191.

Ang. utökade lokaler för tullverket.

Genom resolution den 31 nästlidne oktober hade Magistraten till Stadsfullmäktige med tillstyrkan överlämnat en framställning från tullförvaltaren här i staden om upplåtande och möblering av ytterligare lokaler i tullhuset för tullverkets behov.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 192.

Ang. besvär rörande Stadsfullmäktiges beslut om nöjesskatt.

Genom remiss den 11 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av anförda besvär över Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 3 oktober 1922 på besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 26 januari 1922 om nöjesskatts upptagande i staden.

Stadsfullmäktige beslöto på förslag av Herr vice ordföranden uppdraga åt Drätselkammaren att avgiva förslag till yttrande i ärendet.

§ 193.

Ang. oktroj för systembolaget.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 31 nästlidne oktober, varigenom beviljats oktroj för systembolaget i Västerås under åren 1923 och 1924.

§ 194.

Ang. ändrade grunder för Förste stadsläkarens avlöning.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne september till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en framställning från Hälsovårdsnämnden därom, att Stadsfullmäktige ville besluta, dels att uppdraga åt Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att med epideminämnden träffa sådan uppgörelse, att bestämmelsen i avtalet mellan staden och landstinget om arrende av stadens epidemisjukhus angående ersättning till staden för viss del av förste stadsläkarens avlöning skulle upphävas samt att till landstinget skulle återbäras de belopp staden i detta hänseende uppburit, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67) avstyrkt bifall till Hälsovårdsnämndens framställning, varjämte Drätselkammaren förmält, att reservationer avgivits vid ärendets behandling

i Drätselkammaren, dels av Veterinären Jonsson, som förordat bifall till Hälsovårdsnämndens förslag, och dels av Drätselkammarens ordförande, som påyrkat, att förste stadsläkaren skulle åtnjuta löneförmåner enligt lönestatens 31:sta lönegrupp och dessutom tilldelas det belopp, som landstinget enligt avtalet hade att erlägga till stadskassan såsom bidrag till förste stadsläkarens avlöning.

Under överläggningen i detta ärende yttrade sig till en början Herr Borgmästaren och förordade, att frågan för vidare beredning måtte överlämnas till Hälsovårdsnämnden, varefter dels Herr Enblom yrkade bordläggning av ärendet i avbidan på det yttrande, som eventuellt komme att avgivas av Kungl. Medicinalstyrelsen i anledning av en skrivelse till nämnda styrelse från förste stadsläkaren i nu förevarande fråga, dels ock Herrar Kättström, vice ordföranden och Pers yrkade remiss av ärendet till Hälsovårdsnämnden, därvid särskilt Herr Pers framhöll, att Nämnden borde söka komma till en antaglig lösning av frågan med ledning av vad Drätselkammaren anfört och under överläggningen i Stadsfullmäktige yttrats samt med iakttagande av, att saken ordnades så, att förste stadsläkaren icke komme att åtnjuta avlöning från två olika håll för samma honom åliggande skyldighet.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å berörda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Hälsovårdsnämnden för vidare utredning.

§ 195.

Ang. anslag till reparationer i varmbadhuset.

Med överlämnande av en skrivelse från Badhusstyrelsen av följande lydelse:

"Till Västerås stads Drätselkammare.

Då genom Badhusstyrelsens försorg under förliden sommar en del mindre reparationsarbeten skulle företagas å varmbadhusets solbad, visade sig detta vara så angripet av röta, att hela solbadet måste nybyggas jämte i samband därmed en hel del nödiga reparationsarbeten.

Det anslag som under innevarande år stått till Styrelsens förfogande för underhåll av fastigheten, utgörande kronor 1,000: —, kunde icke bära dessa ökade oförutsedda kostnader, utan har anslaget överskridits med kr. 1,974: 42.

Med anledning därav får Badhusstyrelsen anhålla, att Drätselkammaren ville ingå till Stadsfullmäktige med begäran om ett tilläggsanslag å kr. 2,000: — till täckande av förestående kostnader.

Västerås den 16 oktober 1922.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk."

hade Drätselkammaren inkommit till Stadsfullmäktige med följande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från Badhusstyrelsen rörande gäldande av uppkomna kostnader för verkställda reparationer i stadens varmbadhus, får Drätselkammaren, som funnit de av styrelsen vidtagna åtgärderna oundgängligen nödvändiga för badhusets bestånd, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att till gäldande av under innevarande år nedlagda kostnader för reparationer av stadens varmbadhus, till den del samma kostnader icke kunna täckas av för ändamålet i stadens budget för varmbadhuset upptaget anslag, anvisa ett belopp av 2,000 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 2 november 1922.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow."

Efter föredragning av dessa handlingar biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 196.

Ang. anslag till reparation av stadens gårdar.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande av Drätselkammaren gjorda framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 augusti 1922, § 137, bemyndigat Drätselkammaren att låta utföra en del reparationer i stadens gårdar med föreskrift, att kostnaderna härför, som av Drätselkammaren beräknats till omkring 20,000 kronor, skulle bestridas av tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta, får Drätselkammaren nu, sedan det visat sig, att årets s. k. förslagsanslag kan bestrida denna kostnad, härmed föreslå, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande reparationskostnader ställa ett belopp av 20,000 kronor till Drätselkammarens förfogande av det i innevarande års stat avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 2 november 1922.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow."

§ 197.

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande skrivelse:

Ang. anslag till reparation av gården n:o 85 Västra kvarteret.

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti stadens fastighet N:o 85 västra kvarteret har den därvarande av förre ägaren till fastigheten och hans efterträdare innehavda korvfabriken blivit utdömd av stadens Hälsovårdsnämnd. Nämnda fabrikslokal kan lämpligen omändras och inredas till en bostadslägenhet om 1 rum och kök. I sammanhang härmed bör även lämpligen den nuvarande bostadslägenheten ovan fabrikslokalen förbättras genom en mindre omändring och reparation.

Kostnaderna för ifrågavarande arbeten äro beräknade till omkring 3,000 kronor, däri även ingår en oundgänglig kostnad för förstärkning av bjälklaget ovan källarvåningen i huset.

Då Drätselkammaren anser, att ifrågavarande arbeten lämpligen böra komma till utförande för att staden skall få någon avkomst av fastigheten, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att av det i 1922 års budget avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov anvisa 3,000 kronor till reparations- och omändringsarbeten inom gården N:o 85 västra kvarteret.

Västerås den 2 november 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 198.

Ang. anskaffning av en åkdonsvåg.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta anvisa ett förslagsanslag å 5,000 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov för inköp och uppsättning å plats, som Drätselkammaren ägde bestämma, dock i det fall att rörande platsen förutsattes överenskommelse med annan stadens styrelse efter sådan överenskommelses träffande, av en åkdonsvåg att tillhandahållas allmänheten för vägningar enligt den taxa, som i vederbörlig ordning kunde varda bestämd, varjämte Drätselkammaren förmält, att reservation emot Drätselkammarens beslut anförts av Herr Kättström, som för sin del yrkat avslag på det inom Drätselkammaren väckta förslaget.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Kättström avslag å densamma.

Härefter framställdes proposition å de gjorda yrkandena, varvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Herr Kättströms avslagsyr-

kande vara med övervägande ja besvarad. Votering begärdes och sedan Herr ordföranden förklarat, att bifall till framställningen erfordrades 2/3 av de avgivna rösterna, anställdes omröstning, därvid för bifall till avslagsyrkandet avgåvos 34 ja-röster och för Drätselkammarens förslag 7 nej-röster, vadan alltså Stadsfullmäktige beslutat avslå Drätselkammarens framställning.

§ 199.

Ang. anslag till justering av spår å hamnplanen.

Föredrogs och bifölls utan votering på yrkande av Herr Sundström följande av Drätselkammaren gjorda framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter anmälan av Baningenjören vid Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg att staden tillhöriga spår inom hamnområdet vore i behov av en genomgripande reparation, bestående uti utbyte av slipers och uppriktning, har efter uppgörelse emellan Drätselkammaren och järnvägen sådan reparation under året utförts av järnvägen och dragit en kostnad av 4,780 kronor 73 öre.

Enligt innehållet i uppgörelsen skulle denna utgift bestridas av staden.

Med anmälan, att denna kostnad till ett belopp av 1,000 kronor kan gäldas av medel, anvisade för ändamålet uti staten för innevarande år, får Drätselkammaren anhålla,

att Stadsfullmäktige för täckande av resterande del av kostnaden ville anvisa ett anslag å 3,780 kronor 73 öre att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 9 november 1922.

På Dräselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

§ 200.

Ang. försäljning av vissa markområden för tomtregleringar.

I anledning därav att enligt av Konungens Befallningshavande i länet fastställda tomtindelningar en del gatumark skulle överföras till tomtmark och att stadens medverkan till dessa regleringar nu vore begärd, hade Drätselkammaren med förmälan, att denna medverkan skulle avse en försäljning av 14,5 m^2 av Gåsmyregatan att sammanläggas med tomten N:ris 69 & 70 a norra kvarteret samt av 5,9 m^2 av Utanbygatan att sammanläggas med tomterna N:ris 1 och 5 inom byggnadskvarteret Hilde, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja ifrågavarande gatumark.

På yrkande av Herr Sundström bifööllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 201.

Ang. omläggning av en mindre del av Skultunavägen.

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt av Stadsfullmäktige givet bemyndigande för Drätselkammaren att igångsätta nödhjälpsarbeten i mindre omfattning har Drätselkammaren träffat avtal med Södra Sveriges Statsarbeten om utförande av en mindre vägomläggning å Skultunavägen ett stycke bortom kyrkogården vid Hovdestalund, där vägen gör en skarp krök över en backe och där en omläggning ur trafiksynpunkt är synnerligen önskvärd.

Enligt avtalet skulle staden betala en ersättning av 60 % av den beräknade nödhjälpsarbetskostnaden 9,800 kronor eller 5,880 kronor. Då härtill kommer att staden skall bekosta arbetsmaterial och en del transporter, som ej utföras av de uttagna nödhjälpsarbetarne, kan hela den på staden kommande kostnaden beräknas uppgå till omkring 8,000 kronor.

Drätselkammaren hemställer nu, att Stadsfullmäktige måtte besluta.

att för omläggning av Skultunavägen vid en krök bortom kyrkogården vid Hovdestalund att utföras såsom nödhjälpsarbete genom Södra Sveriges Statsarbeten av det i innevarande års budget avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov anvisa förslagsvis 8,000 kronor.

Västerås den 28 oktober 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 202.

Ang. vidgning av den inre delen av vågbrytaren vid passagerareångbåtshamnen.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande av Drätselkammaren gjorda framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren, som fått i uppdrag av Stadsfullmäktige att igångsätta nödhjälpsarbeten i mindre omfattning, har såsom ett lämpligt sådant låtit påbörja utförandet av en breddning av vågbrytaren vid passagerareångbåtshamnen mellan hamnplanen och planen vid början av bryggan till det nya kallbadhuset.

Med den ökade gångtrafiken efter det nya badhusets tillkomst har den smala vågbrytaren befunnits vara en alltför otillräcklig och svårtrafikabel förbindelseled mellan hamnplanen och badhusbryggan.

Arbetet kommer att utföras på enklaste sätt och avse en vidgning till c:a 5 meters bredd. Kostnaden är beräknad till omkring 6,500 kronor.

Drätselkammaren hemställer på grund av det anförda, att Stadsfullmäktige måtte för utvidgning av den inre delen av vågbrytaren vid passagerareångbåtshamnen att utföras såsom ett stadens eget nödhjälpsarbete av det i 1922 års stat avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov anvisa ett belopp av förslagsvis 6,500 kronor.

Västerås den 28 oktober 1922.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow."

§ 203.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I:a kl. restauranter.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober till Nykterhetsnämnden remitterat en av Herrar Sundström, Fjellander och Falk väckt motion med förslag, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens Befallningshavande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshavande ville dels förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås tillsvidare finge å I kl. restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge försiggå till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall, Konungens Befallningshavande prövade sådant lämpligt, på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande november meddelat, att Nämnden icke funne anledning avstyrka bifall till motionen.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning ifrågavarande motion.

§ 204.

Ang. åtgärder för firandet av Rudbeckiusminnet år 1923.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 nästlidne oktober hade Stadsfullmäktiges ordförande väckt en så lydande motion:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nästkommande år frammanar ett av Västerås stads största minnen, i det tre århundraden då förflutit, sedan på Johannes Rudbeckius' initiativ vårt lands äldsta gymnasium här grundades. Helt naturligt synes högtidlighållandet härav icke blott böra vara en kyrkans och läroverkets, utan hela samhällets angelägenhet. I den svenska bildningens historia står Rudbeckius' namn såsom ett av de allra främsta, varför det också i vidsträcktaste kretsar ansetts såsom en skyldig gärd åt hans minne att resa hans bildstod i den stad, där han förnämligast utfört sitt livs verk, och vågar man hoppas, att dess avtäckande skall kunna ske i samband med den planerade minnesfesten. För att förbereda högtidligheterna har med länets hövding och stiftets biskop i spetsen en kommitté bildats, som inser värdet och behovet av att få arbeta under medverkan av stadens kommunala representation. Denna torde lämpligen kunna vinnas genom av Stadsfullmäktige utsedda kommitterade, som antingen i sin helhet

eller genom någon sin representant trädde i förbindelse med den förut konstituerade kommittén för att deltaga i högtidlighetens anordnande och till Stadsfullmäktige inkomma med de framställningar och förslag, vartill de i anledning härav skulle finna sig befogade.

Jag får därför vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige ville utse exempelvis tre kommitterade, som på lämpligt sätt må träda i förbindelse med den förutvarande kommittén för Rudbeckiusminnets firande och till Stadsfullmäktige inkomma med de framställningar, vartill detta uppdrag kan föranleda.

Om remiss till Beredningsutskottet anhålles.

Västerås den 25 okt. 1922.

FREDR. FÅHRÆUS."

Sedan motionen samma dag remitterats till Beredningsutskottet, hade Beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av en av Herr ordföranden i Stadsfullmäktige väckt motion, att Stadsfullmäktige ville utse kommitterade med uppdrag att träda i förbindelse med en för Rudbeckiusminnets firande under nästkommande år tillsatt kommitté, och till Stadsfullmäktige inkomma med de framställningar vartill detta uppdrag kunde föranleda, får Beredningsutskottet, som genom Stadsfullmäktiges beslut den 26 nästlidne oktober anmodats avgiva utlåtande över motionen, härmed i anslutning till motionärens framhållande av, att det även är en kommunal angelägenhet att värdigt fira minnet av Johannes Rudbeckius, tillstyrka motionen och föreslå,

att Stadsfullmäktige till kommitterade med nämnda uppdrag måtte utse Herrar Bankdirektören Axel Sundström, Handlanden K. Kättström och Drätseldirektören Theofil Öberg.

Västerås den 17 november 1922.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow."

Efter föredragning av handlingarne i ärendet utsågo Stadsfullmäktige enligt Beredningsutskottets hemställan till kommitterade med det i motionen angivna uppdraget med acklamation de av Beredningsutskottet föreslagna personerna eller Bankdirektören A. Sundström, Handlanden K. Kättström och Drätseldirektören T. Öberg.

§ 205.

Ang. tillstånd för Västerås nya järnvaruaktiebolag att försälja explosiva varor.

Genom resolution den 29 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Västerås nya järnvaruaktiebolag hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att försälja explosiva varor av andra klass.

På yrkande av Herr v. ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 206.

Ang. anläggande av djuphamn och dispositionsrätten till egendomen Carlsberg.

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober vid behandling av Djuphamnskommitténs och Drätselkammarens gemensamma framställning rörande anläggande av en djuphamn i Västerås i enlighet med det framställda förslaget beslutat att — under förutsättning av att statsunderstöd kunde erhållas i den utsträckning, som kunde befinnas antaglig — godkänna ett vid skrivelsen fogat förslag till djuphamnsanläggning i Västerås, som utarbetats av stadens byggnadschef, samt uppdragit åt Drätselkammaren att med Statens arbetslöshetskommission och andra statens myndigheter förhandla angående villkoren för erhållande av statshjälp för djuphamnsanläggningen, varefter Stadsfullmäktige ville fatta ståndpunkt till frågan, i vilka delar redan nu det föreliggande förslaget borde komma till utförande, har saken nu fortskridit så långt, att Kungl. Maj:t genom beslut den 24 innevarande månad, av vars innehåll Drätselkammaren beretts tillfälle under hand taga del, ehuru detsamma ännu icke expedierats, förklarat hinder icke möta för Statens arbetslöshetskommission att för lindrande av arbetslösheten i Västerås låta verkställa vissa schaktningsarbeten å egendomen Carlsberg och därmed sammanhängande arbeten för nämnda stads djuphamn, under villkor att staden avgiver skriftlig förbindelse dels att, därest utgången av den mellan kronan och staden pågående rättegången om äganderätten till egendomen Carlsberg bliver sådan, att egendomen återvinnes till kronan, och kronan så påfordrar, för bibehållande av dispositionsrätt till egendomen, till kronan erlägga ett kontant belopp, motsvarande skillnaden mellan egendomens värde enligt en den 10 maj 1920 verkställd värdering av egendomen och vad kronan kan i rättegången ådömas utgiva för nödig och nyttig förbättring jämte lösen för å egendomen uppförda hus, dels ock att icke i rättegången mellan kronan och staden angående ifrågavarande egendom eller eljest framställa anspråk på att kronan skall i ersättningen för nödig och nyttig förbättring av egendomen eller i lösen för å egendomen uppförda hus inräkna värdet å arbeten för djuphamnsanläggningen.

I anledning av Kungl. Maj:ts berörda beslut har Drätselkammaren genom särskilda delegerade inlett underhandlingar med Statens arbetslöshetskommission i ifrågavarande angelägenhet. Beslut i ärendet kan dock icke fattas av kommissionen förr än erforderlig utredning och förslag avgivits av kommissionens tekniska avdelning. Enligt vad Dräselkammaren har anledning förmoda kan kommissionens beslut förväntas inom den närmaste tiden.

För att emellertid det hinder som den pågående rättegången rörande egendomen Carlsberg eljes skulle kunna utgöra för en uppgörelse med kommissionen om utförande av ifrågasatt del av djuphamnsanläggningen, synes det Drät-

selkammaren lämpligt, att Stadsfullmäktige redan nu fatta det beslut, som föranledes av det i Kungl. Maj:ts beslut uppställda villkoret.

Då tiden icke nu medgiver en mera ingående underhandling med statens myndigheter och träffande av definitivt avtal rörande dispositionen av Carlsbergs egendom, därest kronan vinner rättegången, har Drätselkammaren intet emot att staden lämnar den av Kungl. Maj:t ifrågasatta förklaringen; och får Drätselkammaren sålunda hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att — under förutsättning att för staden antaglig uppgörelse med Statens arbetslöshetskommission angående utförande såsom nödhjälpsarbete av en del av den planerade djuphamnsanläggningen vid Carlsberg kan ernås och annat avtal rörande dispositionsrätten till egendomen Carlsberg, därest densamma återvinnes till Kronan, icke framdeles kan träffas — tillförbinda staden dels att, därest utgången av den mellan Kronan och staden pågående rättegången om äganderätten till egendomen Carlsberg bliver sådan, att egendomen återvinnes till Kronan, och Kronan så påfordrar, för bibehållande av dispositionsrätt till egendomen, till Kronan erlägga ett kontant belopp, motsvarande skillnaden mellan egendomens värde enligt en den 10 maj 1920 verkställd värdering av egendomen och vad Kronan kan i rättegången ådömas utgiva för nödig och nyttig förbättring jämte lösen för å egendomen uppförda hus, dels ock att icke i rättegången mellan Kronan och staden angående ifrågavarande egendom eller eljest framställda anspråk på att Kronan skall i ersättningen för nödig och nyttig förbättring av egendomen eller i lösen för å egendomen uppförda hus inräkna värdet å arbeten för djuphamnsanläggningen.

Västerås den 28 november 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 207.

Ang. införande av vissa föreskrifter för bebyggande av kv. Hilde, Hugo, m. fl.

En av Herr Hammer vid dagens sammanträde väckt motion om införande av viss föreskrift angående bebyggande av kvarteret Hilde, Hugo, Harald, Grimm, Gudmund och Gunvald, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av motionären och Herr vice ordföranden för skyndsamt yttrande remittera till Stadsplanekommittén, Byggnadsnämnden och Drätselkammaren.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 4 december 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Gust. Dahlfors. *K. Kättström.*

Offentligen uppläst den 4 december 1922, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås 1923, Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 21 December 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hierseman, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Engström och Hult.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herr vice ordföranden Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Herrar Danielsson, Edström och Pers.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 208.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Stadsfullmäktige hade till denna dag i vederbörlig ordning kallats till extra sammanträde för behandling av följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 26 oktober innevarande år beslöto Stadsfullmäktige i anledning av gemensam framställning från Drätselkammaren och Djuphamnskommittén att — under förutsättning av att statsunderstöd kunde erhållas i den utsträckning, som kunde befinnas antaglig — godkänna ett av stadens byggnadschef utarbetat förslag till djuphamnsanläggning i Västerås samt att uppdraga åt Drätselkammaren att med Statens arbetslöshetskommission och andra statens myndigheter förhandla angående villkoren för erhållande av statshjälp till djuphamnsanläggningen, varefter Stadsfullmäktige ville fatta ståndpunkt till frågan, i vilka delar redan nu det föreliggande förslaget borde komma till utförande.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne november meddelade Drätselkammaren, att Kungl. Maj:t genom beslut den 24 i samma månad förklarat hinder icke möta för Statens arbetslöshetskommission att för lindrande av arbetslösheten i Västerås låta verkställa vissa schaktningsarbeten å egendomen Carlsberg och därmed sammanhängande arbeten för stadens djuphamn

under visst villkor avseende den pågående rättegången med Kronan rörande sagda egendom, vilket villkor Stadsfullmäktige vid samma sammanträde förklarat sig godtaga.

Nu har Arbetslöshetskommissionen enligt meddelande, som ingått till Drätselkammaren, den 15 innevarande december för sin del beslutat utförande av viss del av den projekterade djuphamnen i Västerås, nämligen schaktningsarbeten för 200 meter kaj samt planeringsarbeten för väg- och järnvägsspår till hamnområdet jämte eventuellt erforderlig makadamslagning under följande huvudsakliga villkor:

1:o) Arbetslöshetskommissionen förbehåller sig rätt att avbryta arbetet, för den händelse så skulle befinnas av förhållandena påkallat;

2:o) Staden skall tillsläppa och bekosta all materiel, alla redskap och maskinell utrustning, som erfordras för ett rationellt bedrivande av arbetet samt bekosta dynamit, elektrisk kraft, arbetsskjul o. d.;

3:o) Staden bör deltaga i arbetsledningen med en viss summa, varom överenskommelse bör träffas med Södra Sveriges Statsarbeten vid kontraktsskrivningen;

4:o) Staden skall bekosta den kontroll, som av Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen eventuellt kan påfordras;

5:o) Staden bidrager med 25 % av arbetskostnaderna, vartill dessa vid en detaljrevision i samband med kontraktsskrivningen kunna komma att belöpa sig, vilket torde bliva c:a 331,000 kronor.

Det gäller nu för Stadsfullmäktige att träffa avgörande, huruvida den statliga hjälp, som Drätselkammaren sålunda efter ingående underhandlingar med statens olika myndigheter lyckats utverka, kan anses sådan, att Stadsfullmäktige böra besluta sig för igångsättande av den del av djuphamnsarbetet, varom nu är fråga. Drätselkammaren tvekar för sin del icke att tillstyrka ett sådant beslut. I det skriftliga yttrande av den 28 sistlidne oktober, som Drätselkammaren avgivit till Kungl. Maj:t i detta ärende och som i avskrift jämte en tillhörande P. M. av Byggnadschefen härvid bifogas, har Drätselkammaren beträffande omfattningen av det företag, som ifrågasattes att komma till utförande såsom ett statligt nödhjälpsarbete, hemställt om i huvudsak samma arbeten, som avses i Arbetslöshetskommissionens beslut, dock att arbetskostnaden enligt kommissionens beslut till och med med 7,000 kr. överstiger, vad Drätselkammaren föreslagit. I fråga om statens ekonomiska medverkan till arbetet har visserligen Drätselkammaren i samma skrivelse hemställt, att staten skulle ikläda sig kostnaden för samtliga arbetslöner, men det stod ganska snart tydligt för Drätselkammarens underhandlare, att kommissionen ej kunde gå så långt i tillmötesgående. Och det torde nu kunna sägas, att staden härvidlag erhållit erbjudande om den största möjliga statliga hjälp, som det under nuvarande förhållanden och för den del av arbetet, varom nu är fråga, kan stå att ernå. Det är dock här fråga om en insats av statsmedel på den icke obetydliga summan av nära 250,000 kronor, vilken om stadens egen kostnad för samma arbete, på sätt nedan skall närmare beröras, uppgår till 260,000 kronor, motsvarar nära hälften av hela den kostnad det nu ifrågasatta arbetet rör

sig om. Visserligen erfordras åtskilliga arbeten ytterligare för att åtminstone så stor del av hamnanläggningen blir fullbordad, att den kan tagas i bruk för sjöfarten. Den kostnad, som för ett fortsatt hamnarbete för detta ändamål erfordras, skulle enligt byggnadschefens beräkningar belöpa sig till omkring 810,000 kronor. I vad mån dessa ytterligare oundgängligen nödvändiga medel måste bekostas av staden ensam eller om även härutinnan och för fullbordande av det av Stadsfullmäktige i princip godkända hamnprojektet statlig hjälp i en eller annan form kan vara att påräkna, är för närvarande vanskligt att förutsäga. Men en del kända precedensfall och det intresse, varmed djuphamnsanläggningen i Västerås synes vara omfattad av olika statliga myndigheter, synes tyda på, att en blivande framställning härutinnan icke skulle vara utsiktslös.

Beträffande den ovan antydda frågan om stadens egna kostnader för den del av djuphamnsanläggningen, som nu skulle komma till utförande som ett statligt nödhjälpsarbete, så skulle till en början staden hava att erlägga 25 % av kostnaden för arbetslöner, vilket med en total kostnadssumma i detta hänseende av 331,000 kronor motsvarar i runt tal 83,000 kronor. Vidare kommer kostnaden för materialier av skilda slag, maskiner, redskap m. m., en kostnad som enligt verkställda beräkningar torde uppgå till omkring 170,000 kronor, samt slutligen någon kostnad för andel i arbetsledning m. m. Som ovan nämnts beräknar Drätselkammaren alla dessa kostnader till i runt tal 260,000 kronor. Då genom detta arbete otvivelaktigt en stor del av de arbetslösa, som eljes skulle erhålla understöd, i stället komma att anvisas nödhjälpsarbete vid djuphamnen, kommer behovet av anslag till arbetslöshetsunderstöd att bliva mindre, än som skulle bliva fallet, om detta nödhjälpsarbete icke skulle komma till utförande, och då Drätselkammaren vid upprättandet av budgetförslaget för nästkommande år utgått från, att erforderliga medel för understödsverksamheten skulle finnas tillgängliga, även om icke djuphamnsarbetet komme till stånd, synes det Drätselkammaren lämpligt, att åtminstone någon del av det nu erforderliga anslaget tages av uttaxerade medel. Om denna del, såsom Drätselkammaren finner lämpligt, sättes till 60,000 kronor, skulle återstående belopp 200,000 kronor anskaffas genom lån.

Gent emot en förmodad invändning mot det av Drätselkammaren framlagda förslaget, eller att inför det nuvarande svåra ekonomiska tidsläget, det icke ens med den nu erbjudna statshjälpen skulle vara tillrådligt, att staden för närvarande gåve sig in på det stora företaget, vill Drätselkammaren erinra om den utfästelse staden en gång givit till statsmakterna, att här låta utföra kajer för djupgående fartyg. Skulle staden nu icke taga det avgörande steget och mottaga den erbjudna hjälpen, synes det föga sannolikt, att, när planerna någon gång i tiden måste realiseras, måhända efter stark påtryckning från statsmakternas sida, staden då kan påräkna någon ekonomisk hjälp från statens sida till företaget. Det intresse, som staden nu utan tvivel lyckats uppväcka hos statens myndigheter, gäller det att till stadens bästa taga vara på och hålla vid makt, så att den statliga hjälp, som skäligen bör tillkomma ett företag av så stort allmänt intresse som det ifrågavarande, även för framtiden må vara att påräkna.

På grund av det ovan anförda och under hänvisning till tidigare i frågan

gjorda uttalanden får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

1:o) att arbetet för påbörjande av stadens av Stadsfullmäktige i princip den 26 oktober 1922 beslutade djuphamnsanläggning vid Carlsberg skall så snart ske kan sättas i gång såsom ett till Södra Sveriges Statsarbeten överlämnat nödhjälpsarbete i den omfattning, som av Statens arbetslöshetskommission beslutats,

2:o) att godkänna de ovan omförmälda villkor, som av Arbetslöshetskommissionen uppställts för övertagande av arbetet i fråga,

3:o) att uppdraga åt Drätselkammaren att i överensstämmelse med dessa villkor och de villkor i övrigt, som kunna av Drätselkammaren befinnas för staden antagliga, träffa avtal med Södra Sveriges statsarbeten om arbetets utförande,

4:o) att för gäldande av stadens andel i kostnaden till arbetslöner för arbetet samt för den på staden ankommande anskaffning av material, verktyg, maskiner m. m. anslå ett belopp av 260,000 kronor att utgå med 60,000 kronor av uttaxerade medel i 1923 års budget och 200,000 kronor av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet Kungl. Maj:ts godkännande, i vad det avser gäldandet av anslaget genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna del av kostnaden genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Drätselkammaren får slutligen meddela, att inom Drätselkammaren vid ärendets behandling Herr Jonsson låtit anteckna en från Drätselkammarens övriga närvarande ledamöter avvikande mening, i det att han med hänsyn till rådande ekonomiska förhållanden icke ansett sig för närvarande kunna giva sin röst åt förslaget om djuphamnsanläggningens påbörjande.

Västerås den 19 december 1922.

På Drätselkammarens vägnar:
K. KÄTTSTRÖM.

Theofil Öberg."

Efter uppläsande av berörda skrivelse och en vid densamma fogad reservation så lydande:

”Då enligt mitt förmenande något behov av djuphamn för Västerås för närvarande icke förefinnes, och då det statliga bidraget är så ringa, att staden under en lång tid knappast kan vara ekonomiskt mäktig att fullfölja djuphamnsanläggningen, samt då anläggningens ekonomiska och trafiktekniska frågor ännu äro långt ifrån utredda, får jag anmäla min från Drätselkammarens majoritet avvikande mening.

M. Jonsson.”

Anmäldes, att vid Drätselkammarens framställning funnos fogade såsom bilagor följande handlingar:

Avskrift.

Till Konungen.

Sedan Västerås stad på grund av Kungl. Maj:ts resolution den 26 innevarande oktober, som genom Konungens Befallningshavandes i Västmanlands län resolution den 27 i samma månad remitterats till Drätselkammaren, lämnats tillfälle att avgiva yttrande i anledning av vad Statens Arbetslöshetskommission i avgivet utlåtande anfört över en framställning från Västerås stad av den 30 september 1922 om åtgärder till bekämpande av arbetslösheten i staden, får Drätselkammaren, som genom Stadsfullmäktiges beslut den 26 innevarande oktober erhållit i uppdrag att förhandla med statens myndigheter angående villkoren för erhållande av statshjälp för det företag, varom här närmast torde kunna bliva fråga, nämligen anläggandet av en djuphamn i Västerås, härmed å stadens vägnar i underdånighet anföra följande.

Det är i denna tid, då stadens kommunala förvaltning har att kämpa med synnerligen allvarliga ekonomiska bekymmer och omsorger för en stor del av stadens befolkning, som lider av en långvarig och med all sannolikhet ännu länge fortbestående arbetslöshet, samtidigt som staden står inför uppgiften att, så vitt det är möjligt, söka infria ett på sin tid under andra och lyckligare förhållanden avgivet löfte till statsmakterna av vidsträckt ekonomisk innebörd om medverkan till främjande av en större sjötrafik in i hjärtat av mellersta Sverige, till en början en plikt för Drätselkammaren att tacksamt erkänna den förståelse beträffande stadens ställning och det tillmötesgående mot dess framställning, som kommit till uttryck i Arbetslöshetskommissionens utlåtande. I sin underdåniga framställning har staden också redan uttalat sin erkänsla för det statliga bistånd, varav staden redan tidigare blivit delaktig och varpå Arbetslöshetskommissionen i sitt utlåtande fäster Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet. Endast det må härutinnan framhållas, att statsmyndigheternas beslut om denna hittills lämnade hjälp äro grundade på från stadens sida framförda och av statens myndigheter godkända bärande skäl, samt i detta sammanhang framföras stadens förvissning därom, att i den fråga, som nu avhandlas, de motiv, som från stadens sida anförts, må befinnas i lika hög grad giltiga.

För att med bortseende för närvarande från de övriga i stadens underdåniga skrivelse omnämnda företagen och uteslutande hålla sig till den planerade djuphamnsanläggningen, får Drätselkammaren framhålla, att även om detta företags fullständiga färdigställande efter den plan, som nu blivit i princip och under förbehåll av erforderlig statshjälp av Stadsfullmäktige godkänd, ligger relativt långt fram i tiden, så kan en icke obetydlig del och just den del av anläggningen, som är bäst ägnad att anordnas som nödhjälpsarbete omedelbart igångsättas och fullbordas inom de närmaste månaderna. Detta synes också, att döma av Arbetslöshetskommissionens utlåtande, vara kommissionens mening. Drätselkammaren tillåter sig sålunda uttala, att den är fullt ense med kommissionen därutinnan, att kommissionen genom Södra Sveriges Statsarbeten åtager sig att utföra en del av anläggningen. I förhållande till anläggningen i dess helhet är denna del att beteckna såsom mindre, och är det stadens hemställan, att omfattningen av det åtagna arbetet blir sådan, att arbetsplatsen ur arbetslöshetssynpunkt kan komma att tillräckligt motsvara det behov av arbetstillfällen här i staden, som utförligt motiverats i stadens underdåniga framställning.

I sammanhang härmed vill Drätselkammaren, utöver vad i nämnda framställning yttrats, erinra, att det på senare tid visat sig, att en stor del arbetslösa på grund av läkarebetyg och ömmande familjeförhållanden för närvarande icke kunna sändas till nödhjälpsarbeten på främmande ort, varemot hinder ej torde möta ur dessa synpunkter att anvisa dem nödhjälpsarbeten här i staden.

En av stadens byggnadschef upprättat p. m. över den arbetsplan, som enligt stadens uppfattning bör ligga till grund för en blivande överenskommelse med Arbetslöshetskommissionen bifogas. Av denna arbetsplan framgår, att en förutsättning för att de ifrågasatta schaktningsarbetena skola kunna utföras är, att den i arbetsplanen ingående fångdammen kommer till stånd. För att åtkomma de områden, där en del av bortschaktningen av den lösa leran skall äga rum och för att bereda plats för den i hamnplanens inre del bortschaktade fastare fyllningen, är det nämligen nödvändigt att uppföra fångdamm utom den blivande kajmuren och länspumpa området innanför fångdammen. Och för övrigt är arbetet så planerat, att all bortschaktad materia skall finna användning såsom fyllnad å de områden där sådan är behövlig, varför alla schaktningsarbeten äro intimt förbundna med fyllnadsarbeten, om arbetet skall utföras efter en ändamålsenlig plan.

Drätselkammaren har ansett sig kunna förutsätta att om, på sätt Arbetslöshetskommissionen föreslår, arbetet i fråga överlämnas åt Södra Sveriges Statsarbeten, detsamma anordnas såsom ett statens eget nödhjälpsarbete, så att annan kostnad än för materialanskaffning icke drabbar stadskassan, en anordning, som synes stå väl i överensstämmelse med stadens ekonomiska ställning, statens nuvarande insatser till arbetslöshetens bekämpande här i samhället och statens eget intresse av ifrågavarande anläggnings tillkomst.

På sätt här i avskrift bilagda Kungl. brev av den 6 februari 1920 utvisar, utgör den pågående processen mellan Kronan och staden intet hinder för egendomen Carlsbergs användande för djuphamnsanläggningen. Att andra formella hinder för anläggningens utförande på den föreslagna platsen skulle före-

ligga är icke för stadens myndigheter känt, och för övrigt har förslaget under hand demonstrerats inför en del statens myndigheter, som kunna anses hava inflytande på frågans lösning. Staden är givetvis villig att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter och anvisningar, som i frågan om utförandet kunna från statens vederbörande organ givas.

Det ligger i sakens natur, att en överenskommelse med Arbetslöshetskommissionen måste göras beroende av, att arbetet i fråga är betingat av arbetslöshetsförhållandena såväl vid arbetets igångsättande som vid dess fortsatta bedrivande, varför staden givetvis icke kan hava något att invända emot de av kommissionen under punkterna 2) och 3) uppställda villkoren, allenast att villkoret under punkt 3) formuleras i överensstämmelse med vad i Södra Sveriges Statsarbetens kontrakt plägar ske, eller så att kommissionen äger inhibera arbetet, när sådant prövas böra ske på grund av arbetslöshetsförhållandena.

Med stöd av det anförda och under åberopande av stadsfullmäktiges närlagda beslut den 26 innevarande oktober med tillhörande tryckta handlingar, får Drätselkammaren i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t ville förklara hinder icke möta för arbetslöshetskommissionen att med Drätselkammaren sluta avtal om utförande såsom ett statligt nödhjälpsarbete genom Södra Sveriges Statsarbeten av en del av Västerås stads djuphamnsanläggning vid Carlsberg i huvudsaklig överensstämmelse med närlagda av byggnadschefen Gösta Smitt upprättade promemoria.

Underdånigst

På Drätselkammarens vägnar:

Västerås den 28 oktober 1922.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

Avskrift.

"P. M. angående de arbeten vid stadens projekterade djuphamn, som böra företagas i första hand.

Vid hamnens utbyggande torde man böra betrakta själva den nya kajsträckningen jämte tillfartsspår såsom det primära i anläggningen och malmutlastningsbryggan med dess sidospår såsom en visserligen nödvändig och kompletterande anläggning vilken dock är av den arten att därmed både kan och bör anstå till dess anläggningens första del hunnit utföras. Schaktning för malmutlastningsbrygga och sidospår vid densamma bör sålunda ej ske redan nu.

Arbetslöshetens bekämpande kräver en arbetsplats med utrymme för 400 man under minst sex månader d. v. s. en utbetalad arbetslön av $400 \times 25 \times 5.40 \times 6 = 324{,}000$ kronor.

Vägbyggnaden kan lämna arbete för 68 man under denna tid (68×25×6 ×5.40 = 55,000 kronor) under förutsättning att såväl makadamslagning som transporter ske för hand, och torde då fyllning böra tagas ur schakten för den blivande hamnplanen.

Därest överenskommelse kan träffas med Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, så kan en arbetsstyrka om ex. 32 man sysselsättas med schaktning å den blivande bangården under en tid av tre månader (32×25×3 ×5.40 = 13,000 kronor) vilket arbete då får förläggas till sådan årstid att ej kälen lägger hinder i vägen för schaktningens utförande. (Under 6 månader svarar detta sålunda mot en arbetsstyrka av 16 man).

Spåret ned till hamnen kan utläggas samtidigt som övriga arbeten pågå och bör där då beräknas en arbetsstyrka om 30 man under sex månader (30×25×6 ×5.40 = 24,000 kronor).

Fångdammbyggnadens utförande är en förutsättning för erhållandet av vidare arbetsmängder, jag anser att arbetet med densamma bör påbörjas omedelbart och forceras. Här är plats för ett dubbelt lag på 6 man vid vardera ändan av dammen samt tvänne lag om 10 man för löstagande och forsling av pinnmo eller tillsammans 44 man redan vid arbetets påbörjande, sedan Mälaren tillfrusit både kan och bör arbetareantalet fördubblas så att i genomsnitt här sysselsättas 88 man under en tid av tre månader (88×25×3×5.40 = 36,000 kronor), eller fördelat på sex månader alltså 44 man.

Under förutsättning att arbetena med dammen kunna få påbörjas den 1 december eller något dessförinnan bör densamma vara färdig i medio av februari månad nästa år, då sålunda full arbetsstyrka kan lämnas sysselsättning. Samtidigt som nu omnämnda arbeten pågår kan makadamslagning för hand och med maskin igångsättas på den förutvarande arbetsplatsen — makadamen avses för kajer och fundament — och här sysselsättas ett hundratal man i likhet med vad som skett under föregående år.

Arbetskostnaderna komma då att fördela sig sålunda:

	Antal man.	Tid.	Dagsverken.	Kostnad.
Vägbyggnad	68	6 mån.	10,200	55,000: —
Bangårdsschaktning	32	3 „	2,400	13,000: —
Hamnspår	30	6 „	4,500	24,000: —
Fångdamm	88	3 „	6,500	36,000: —
Makadamslagning, c:a 10,000 kbm.	100	6 „	15,000	80,000: —
Schaktning och fyllning	215	4 „	21,500	116,000: —
			60,100	324,000: —

Västerås den 28 oktober 1922.

GÖSTA SMITT.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström*".

Avskrift.

"Till Konungen.

Genom remiss den 26 oktober 1922 har Eders Kungl. Maj:t anbefallt sin befallningshavande i Västmanlands län att lämna Västerås stad tillfälle att avgiva yttrande med anledning av vad statens arbetslöshetskommission anfört i ärende rörande framställning från staden om åtgärder till bekämpande av arbetslösheten därstädes samt att inkomma till Eders Kungl. Maj:t med det yttrande, som kunde komma att avgivas, och det utlåtande, vartill yttrandet kunde föranleda.

Med anledning härav får befallningshavanden överlämna underdånig skrivelse i ärendet från drätselkammaren i Västerås samt för egen del anföra följande:

Av handlingarna i ärendet framgår, att den svåra arbetslöshet, som hemsökt vårt land, men som dock på senare tiden i allmänhet lättat väsentligt, alltjämt för Västerås vidkommande består i mycket stor omfattning. Anledning förefinnes ej heller till det antagandet, att en förbättring i läget skulle vara snart förestående. Under sådana förhållanden och då stadens ekonomiska bärkraft undan för undan avtagit i den mån skattekällorna från industrien sinat, är det naturligt, att de som närmast hava ansvaret för de arbetslösas nödtorftiga försörjning liksom för stadens ställning i ekonomiskt avseende, de kommunala myndigheterna, med stora bekymmer skola se framtiden till möte. Över huvud har det för dem stått klart, att staden endast med statsmaktens kraftiga hjälp mäktar gå i land med sin svåra uppgift. Statens Arbetslöshetskommission, som redan gjort mycket för Västerås stad och även nu förklarar sig beredd att stödja densamma, delarsynbarligen denna uppfattning. Konungens befallningshavande, som på nära håll kunnat följa förhållandena, är härutinnan av samma mening.

Bland de företag, som föreslagits såsom arbetsfält för de arbetslösa, är tydligen djuphamnsförslaget det, som i första hand bör komma ifråga, dels på grund av själva arbetets natur, ity att detsamma bereder tillräckligt stora arbetsmöjligheter, dels ock därför, att tillkomsten av en ändamålsenlig djuphamn vid en av Mälarens största städer i omedelbar närhet av ett vidsträckt industri- och gruvområde, såväl ur statens som stadens synpunkt måste anses synnerligen önskvärd. Det är inte alltid man kan säga, att de penningar, som offras på nödhjälpsarbeten, lämna ett mot beloppet svarande värde för nutid och framtid. Här torde man snarast kunna påstå, att staten, ehuru den icke skulle göra mera än som av rådande arbetslöshetsförhållanden oundgängligen erfordras, tillika i icke ringa mån utför arbete direkt i eget intresse. Ty huvudparten av de varu- och godsmängder, som en gång skola framforslas genom Södertälje kanal, komma säkerligen att härstamma från eller föras till de västmanländska industrierna samt Västmanlands och Dalarnas gruvområden, och Västerås djuphamn blir för visso den viktigaste skeppningsorten för denna rörelse.

Med hänsyn till vad sålunda anförts får befallningshavanden i underdånighet hemställa om bifall till Västerås stads här ifrågavarande framställning

i den form densamma erhållit uti drätselkammarens senaste underdåniga skrivelse i ärendet.

Västerås slott i landskansliet den 1 november 1922.

WALTER MURRAY.

C. G. Ihrfors.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström".*

Under en längre överläggning i detta ärende yttrade sig:

Herr Kättström, som närmare utvecklade skälen för det av Drätselkammaren framlagda förslaget och därvid särskilt framhöll, att, även om det icke vore ägnat att förvåna, om tvekan yppat sig inför det stora företagets igångsättande under nuvarande ekonomiskt betryckta tid, och fastän Drätselkammaren fattat sitt beslut i frågan utan entusiasm, det dock vore att handla ansvarslöst, om staden icke nu begagnade sig av den från statens sida erbjudna hjälpen och så vitt det låg inom stadens ekonomiska möjligheter sökte infria den förpliktelse, staden avgivit i sammanhang med statsmakternas beslut om Mälarens öppnande för den större sjöfarten, samt att arbetslöshetsförhållandena i staden utgjorde ett viktigt skäl för arbetets igångsättande, så att så många arbetslösa familjeförsörjare som möjligt skulle kunna få arbete här i staden och ej behöva skickas bort till nödhjälpsarbeten på avlägsna orter, varefter talaren yrkade bifall till Drätselkammarens förslag;

Herr Browaldh, som utan att framställa något yrkande, såsom sin uppfattning framhöll, att utredningen såväl som behovet av djuphamnsanläggningen och dess blivande ekonomi som ock rörande arbetslöshetsförhållandena och i vilken utsträckning det ifrågavarande arbetet vore ägnat att bereda lättnad i stadens utgifter för arbetslöshetsunderstöd vore bristfällig eller saknades samt att det under sådana förhållanden vore vågat att nu fatta ett avgörande beslut i en fråga av så omfattande ekonomisk räckvidd som den ifrågavarande.

Herr Hult, som med hänsyn till det trängande behovet av ett större nödhjälpsarbete här i staden dit arbetslösa i så stor utsträckning som möjligt kunde hänvisas, yrkade bifall till Drätselkammarens förslag;

Herr Sundström, som utan att framställa något yrkande framhöll, att frågans avgörande nu finge uteslutande ses från synpunkten av rådande svåra arbetslöshetsförhållanden och att eljes staden icke torde hava kunnat under nuvarande ekonomiska situation tänka på att påbörja djuphamnsanläggningen med det jämförelsevis ringa statliga bidrag, som Drätselkammaren lyckats utverka, detta i trots av den förbindelse staden på sin tid avgivit, att arbetslöshetens omfattning ännu vore så betydande, att det, änskönt djuphamnsarbetet komme i gång, nog icke kunde undvikas, att åtskilliga arbetslösa fa-

miljeförsörjare måste hänvisas till nödhjälpsarbeten på andra orter, samt att hamnanläggningar aldrig såsom sådana brukade bliva räntabla;

Herr Zander, som, under yrkande av bifall till Drätselkammarens förslag, påpekade, att det vore omöjligt att för närvarande göra några tillförlitliga beräkningar angående den blivande trafiken över djuphamnen, att det vore en angelägenhet av vikt, att staden sökte så långt det stode i dess förmåga infria förpliktelsen om djuphamnens byggande samt att det vore arbetslöshetsförhållandena, vilka utgjorde det starkaste skälet för arbetets omedelbara påbörjande;

Herr Fjellander, som, utan att framställa något yrkande, betonade önskvärdheten att arbete bereddes de arbetslösa och att genom skiftning av arbetslag eller på annat sätt så stort antal arbeslösa som möjligt komme i åtnjutande av fördelen av att erhålla arbete i stället för understöd, men å andra sidan framhöll, att ett beslut i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag vore synnerligen ansvarsfullt med hänsyn till sina ekonomiska konsekvenser för framtiden och det ytterligare skattetryck, som därav kunde bliva en följd för många år framåt;

Herr Hedberg, som framhöll sina betänkligheter ifråga om påbörjandet av djuphamnsanläggningen med dess oöverskådliga ekonomiska konsekvenser och önskvärdheten av, att något annat mindre ekonomiskt betungande nödhjälpsarbete i stället borde hava föreslagits, men slutade med att såsom en konsekvens av Stadsfullmäktiges principbeslut den 26 oktober och vad som därefter åtgjorts i djuphamnsfrågan yrka bifall till Drätselkammarens förslag såsom det enda lämpliga beslut, som under nuvarande situation kunde fattas;

Herr Falk, som dels påpekade, att en djuphamnsanläggning vore behövlig i Västerås och att behovet härav redan vid den tidpunkt, då frågan om Mälarens öppnande för den större sjöfarten förbereddes och avgjordes, stått klart för såväl Västerås stads kommunala ledning som för representanter för näringslivet i Västerås och trakterna norr om Mälaren, en uppfattning, vilken givit sig uttryck i olika hänseenden, dels ock framhöll, att den nu erbjudna statliga hjälpen borde anses såsom tillräcklig anledning för staden att, trots det betryckta ekonomiska läget, fatta beslut om arbetets igångsättande i den omfattning, varom nu vore fråga, i följd varav talaren yrkade bifall till Drätselkammarens förslag och därjämte hemställde, att Stadsfullmäktige ville fastställa beslutet i samma fråga av den 26 sistlidne oktober att godkänna det av stadens byggnadschef utarbetade förslaget till djuphamn, med rätt dock för djuphamnskommitterade att verkställa de ändringar, som kunde komma att föranledas av detaljgranskning av de trafiktekniska frågorna samt av förhandlingar med Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg och andra, vilka hade intressen att bevaka i frågan;

Herr Dahlfors, som utan något yrkande lämnade en del upplysningar rörande arbetslöshetens nuvarande omfattning i staden.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, framställdes proposition å de under densamma gjorda yrkandena punktvis, varvid Stadsfullmäktige enhälligt bifölło såväl Drätselkammarens förslag till alla delar som ock Herr Falks tilläggsförslag, vilket skulle betecknas såsom första punkten i Stadsfullmäktiges beslut.

Herr ordföranden uttalade härefter sin förhoppning, att det fattade beslutet måtte medverka till lindring i de arbetslösas svåra ställning samt att de farhågor som yppat sig i fråga om beslutets ekonomiska konsekvenser, icke måtte besanna sig.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende fattat följande, omedelbart justerade beslut:

1) att definitivt fastställa det av Stadsfullmäktige den 26 oktober 1922 i princip fattade beslutet att godkänna det av stadens byggnadschef utarbetade förslaget till djuphamn vid Carlsberg, med rätt dock för djuphamnskommitterade att verkställa de ändringar, som kunde komma att föranledas av detaljgranskning av de trafiktekniska frågorna samt av förhandlingar med Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg och andra, vilka hade intressen att bevaka i frågan;

2) att arbetet för påbörjande av ifrågavarande anläggning skulle så snart ske kunde sättas i gång såsom ett till Södra Sveriges statsarbeten överlämnat nödhjälpsarbete i den omfattning, som av Statens arbetslöshetskommission beslutats;

3) att godkänna de i Drätselkammarens ovanintagna skrivelse till Stadsfullmäktige omförmälda villkor, som av Arbetslöshetskommissionen uppställts för övertagande av arbetet i fråga;

4) att uppdraga åt Drätselkammaren att i överensstämmelse med dessa villkor och de villkor i övrigt, som kunde av Drätselkammaren befinnas vara för staden antagliga, träffa avtal med Södra Sveriges statsarbeten om arbetets utförande, samt

5) att för gäldande av stadens andel i kostnaden till arbetslöner för arbetet samt för den på staden ankommande anskaffning av material, verktyg, maskiner m. m. anslå ett belopp av 260,000 kronor att utgå med 60,000 kronor av uttaxerade medel i 1923 års budget och 200,000 kronor av lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet Kungl. Maj:ts godkännande, i vad det avsåge gäldandet av anslaget genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna del av kostnaden genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat omedelbart:

FREDR. FÅHRÆUS.

Offentligen uppläst den 27 december 1922, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 December 1922.

Närvarande: ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Engström och Hult.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herr Pettersson och Fröken Löfgren.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 209.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Falk och Bäckman att jämte Herr ordföranden justera protokollet vid detta sammanträde.

§ 210.

Ang. kungörande av kallelser till stadsfullmäktige och allmänna rådstugan.

Företogs till behandling fråga om bestämmande av de ortstidningar, i vilka kallelser till allmänna rådstugan och stadsfullmäktige under nästa år skulle införas; och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande av Herr vice ordföranden, att sådana kallelser skulle införas i tidningarne: Västmanlands Allehanda, Västmanlands Läns Tidning och Västmanlands Folkblad.

§ 211.

Ang. yttrande i anledning av besvär över Stadsfullmäktiges beslut om nöjesskatt.

Sedan Magistraten genom resolution den 11 nästlidne november infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av anförda besvär över Konungens befallningshavandes i länet utslag den 3 oktober 1922 på besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 26 januari 1922 om nöjesskatts upptagande i staden, samt Stadsfullmäktige den 30 i förstnämnda månad uppdragit åt Drätselkammaren att avgiva förslag till yttrande i ärendet, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december hemställt, att Stadsfullmäktige ville, dels under åberopande av de skäl, varpå Stadsfullmäktiges den 26 januari 1922 fattade beslut vore grundat, vad som från Drätselkammarens sida vid ärendets handläggning hos Konungens befallningshavande anförts samt

Konungens befallningshavandes utslag, dels ock under framhållande därav, att, om också under någon tid avigsidor kunnat sägas hava vidlådit teaterverksamheten — frånsett revyföreställningar —, numera detta knappast kunde sägas vara fallet, åtminstone beträffande landsortsteatern, samt att det icke mötte någon praktisk svårighet att särskilja revyer från andra teaterföreställningar, även om de förra skulle framträda under annan benämning, i underdånighet hemställa, att besvären måtte av Kungl. Maj:t liksom förut av Konungens befallningshavande lämnas utan avseende.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 212.

Ang. upplåtande av ytterligare lokaler för tullverkets behov.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne november till Drätselkammaren remitterat en genom Magistraten inkommen framställning från tullförvaltaren i Västerås om upplåtande och möblering av ytterligare lokaler för tullverkets behov i härvarande tullhus, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 70) på anförda skäl hemställt, att framställningen för närvarande icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

På yrkande av Herr Sundström och sedan Herrar Borgmästaren och Pers yttrat sig i frågan, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i överensstämmelse med Drätselkammarens hemställan.

§ 213.

Ang. anslag till avlöning av sjukvikarie för stadsnotarien.

Med överlämnande av en skrivelse till Stadsfullmäktige från Magistraten, däri Magistraten, under förmälan att enligt vid skrivelsen fogat läkareintyg Stadsnotarien H. Cronholm från den 4 sistlidne oktober varit och allt fortfarande åtminstone intill innevarande års slut vore oförmögen att uppehålla sin tjänst vid rådhusrätten och magistraten, att enligt det fastställda avlöningsreglementet för stadens tjänstemän Cronholm vore berättigad att under sagda tid uppbära full avlöning från stadskassan, samt att särskilt anslag för beredande av ersättning i dylika fall åt vikarie icke funnes i årets stat anvisat, hemställt, att till ersättning åt vikarie för stadsnotarien under ovansagda tid måtte anvisas för tiden 4 oktober till den 20 november 460 kronor och för återstående tiden 560 kronor, eller beräknat för den förra tidsperioden efter 300 kronor och för den senare tidsperioden efter 400 kronor pr månad, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december under tillstyrkande av framställningen hemställt, att Stadsfullmäktige ville medgiva, att erforderligt vikariatarvode under stadsnotariens sjukdom innevarande år måtte få utgå av besparade medel å anslaget till arvode för semestervikariat å magistratens och rådhusrättens stat.

På yrkande av Herr Sundström bifölla Stadsfullmäktige ifrågavarande framställning på sätt densamma blivit av Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 214.

Ang. lönereglering för skoltandläkaren.

Stadsfullmäktige hade den 28 sistlidne september till Lönenämnden för utlåtande remitterat en framställning från Folkskolestyrelsen därom, att befattningen såsom tandläkare vid stadens folkskolor skulle uppflyttas från den 40:de till den 44:de lönegruppen i lönestaten för stadens befattningshavare.

I anledning härav hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71) på anförda skäl hemställt, att framställningen icke måtte föranleda annan åtgärd, än att Stadsfullmäktige måtte besluta, att bemyndiga Folkskolestyrelsen att under förutsättning av fortsatt svårighet att få tjänsten besatt med ordinarie innehavare inom ramen av det anslag, som nu motsvarade tandläkarens avlöning, söka på bästa möjliga sätt ordna tandvården vid stadens folkskolor.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en längre överläggning, varunder yrkades: av Herr Edv. Karlsson, jämte Herrar Hedberg, Enblom, Fru Olsson och Herr Fjellander, bifall till Folkskolestyrelsens framställning, av Herrar Sundström och Kättström bifall till Lönenämndens förslag, samt av Herr vice ordföranden, med instämmande av Herrar Falk och Bäckman, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Folkskolestyrelsen att under förutsättning av fortsatt svårighet att, inom ramen av det anslag, som nu motsvarade tandläkarens avlöning, få tjänsten besatt med ordinarie innehavare, för år 1923 söka på bästa sätt ordna tandvården vid stadens folkskolor och härför bevilja av uttaxerade medel i 1923 års stat ett förslagsanslag å 9,000 kronor.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställde ordföranden proposition å de sålunda under densamma gjorda yrkandena och förklarade därvid frågan om bifall till vice ordförandens förslag med övervägande ja besvarad.

I anledning härav begärdes votering, varefter och sedan genom särskild omröstning till kontraproposition i huvudvoteringen med 36 nej emot 10 ja, avgivna för Folkskolestyrelsens förslag, antagit Lönenämndens förslag, Stadsfullmäktige genom anställd huvudvotering med 34 ja emot 12 nej antogo det av Herr vice ordförande under överläggningen framställda förslaget.

§ 215.

Ang. pensionering av föreståndaren vid ålderdomshemmet C. A. Larsson.

Genom skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72) hade Lönenämnden för avgörande till Stadsfullmäktige överlämnat en framställning från Fattigvårdsstyrelsen angående pensionering av föreståndaren vid ålderdomshemmet C. A. Larsson och därvid på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bevilja nämnda Larsson från den tid han avginge från tjänsten en årlig pension av 1,710 kronor 15 öre med därå belöpande dyrtidstillägg enligt av Stadsfullmäktige för varje år fastställda grunder.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström och sedan Herr Enblom yttrat sig utan särskilt yrkande utan omröstning bifalla, vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 216.

Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1923.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 73) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte antaga följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1923.

A) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:

1) lagstadgad minimilön,
2) statens dyrtidstillägg,
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura i överensstämmelse med vad därom särskilt beslutas,
5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas. Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

B) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare;

varjämte Lönenämnden beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare förmält, att särskilt förslag av Nämnden framställts.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden i detta ärende föreslagit.

§ 217.

Ang. dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare första halvå et 1923.

I skrivelse till Stadsfullmäktgie den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 74) hade Lönenämnden på anförda skäl föreslagit:

1:o) att Stadsfullmäktige måtte besluta ytterligare förlänga giltighetstiden för de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna bestämmelserna om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare jämväl innefattande folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer återgivna i Stadsfullmäktiges handlingar år 1921 sid. 286 och 287 till och med den 1 juli 1923.

2:o) att därvid skulle ske den avvikelse beträffande lärarepersonalen i stadens folkskolor, att dyrtidstillägget å ortstillägget skulle bortfalla från den 1 januari 1923,

3:o) att frågan om detta besluts fortsatta giltighet efter den 1 juli 1923 skulle göras beroende av vad Stadsfullmäktige framdeles härom särskilt komme att besluta.

I detta ärende hade såväl Drätselkammaren som Beredningsutskottet yttrat sig i samband med avgivandet av betänkanden till budgetförslaget för nästkommande år, därvid Drätselkammaren i fråga om folkskollärarepersonalens dyrtidstillägg föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta att det hittillsvarande kommunala dyrtidstillägget, utgående å ersättning för övertidsläsning samt å ortstillägget skulle från och med år 1923 indragas, varvid dock inom Drätselkammaren avgivits reservation av Herrar Bäckman och Edv. Karlsson, vilka för sin del yrkat avslag å den av Drätselkammaren föreslagna ändringen i hittillsvarande bestämmelser, dels ock Beredningsutskottet till alla delar anslutit sig till Lönenämndens förslag under förmälan likväl, att inom Beredningsutskottet Herr Hiersemann i särskilt avgiven reservation hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, dels att de nuvarande bestämmelserna om dyrtidskompensationen skulle bliva gällande endast för 1:sta kvartalet under år 1923 och dels uppdraga åt Lönenämnden att skyndsammast utarbeta och inkomma med förslag till nya bestämmelser att gälla från den 1 april 1923 baserat på den princip att kompensation lämnades endast till skälig procent av indextalet och såsom hittills efter en i förhållande till lönegradens storlek fallande skala.

I detta ärende uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herr Sundström, med instämmande av Herrar Bäckman, Hedberg, Browaldh och Johansson bifall till alla delar till Lönenämndens förslag, dels av Herr Hiersemann bifall till den av honom inom Beredningsutskottet avgivna reservationen, dels av Herr Edv. Karlsson, med instämmande av Herr Leontein, bifall till Herrar Karlssons och Bäckmans inom Drätselkammaren avgivna reservation, dels av Herr Kättström bifall till Lönenämndens förslag i dess första punkt, dels ock av Herr Pers bifall till Lönenämndens förslag i dess första punkt och i andra punkten eller beträffande folkskollärarekårens dyrtidstillägg bifall till Herrar Karlssons och Bäckmans inom Drätselkammaren avgivna reservation.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes av Herr ordföranden proposition å de under densamma gjorda yrkandena punktvis; och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning till alla delar antaga och godkänna vad Lönenämnden i förevarande ärende föreslagit.

§ 218.

Ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån år 1923.

Ett av Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 75) avgivet förslag angående värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån för år 1923 beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström och sedan Herr Borgmästaren yttrat sig i ärendet återremittera till Lönenämnden för förnyad utredning.

§ 219.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I skrivelser till Stadsfullmäktige dels den 13 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 76) och dels av denna dag hade Beredningsutskottet avgivit förslag angående val av kommunala förtroendemän i anledning av uppkomna ledigheter vid innevarande års utgång eller i följd av att mandat då utlöpte.

Likaledes hade Fattigvårdsstyrelsen genom utdrag av sitt protokoll den 9 innevarande december avgivet förslag till val av en vårdare.

Vid föredragning av berörda handlingar företogo Stadsfullmäktige val och fattade beslut på sätt i §§ 220—247 närmare omförmäles. Valen förrättades med acklamation.

§ 220.

Hamnstyrelsen.

Återvaldes för åren 1923—1927 till ledamot i Hamnstyrelsen Handelsföreståndaren J. A. Zander samt till suppleant för åren 1923—1925 Byggmästaren J. Alb. Fredriksson.

Till suppleant efter Direktören J. Fridén, vilken komme att avflytta från Västerås, valdes för åren 1923—1924 Grosshandlaren Aug. Nissen.

§ 221.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Återvaldes till ledamot i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för åren 1923—1925 Baningenjören C. Henning samt till suppleant för samma tid Byggmästaren J. Alb. Fredriksson.

§ 222.

Fattigvårdsstyrelsen.

Till vårdare i 5:te fattigvårdsdistriktet utsågo Stadsfullmäktige för åren 1923—1925 f. Grosshandlaren Gustaf Svensson efter Byggmästaren J. Alb. Fredriksson, vilken avsagt sig uppdraget.

§ 223.

Byggnadsnämnden.

Valdes till ledamöter i Byggnadsnämnden för åren 1923—1926 Baningenjören C. Henning, Brandchefen A. Danielsson och Muraren G. Dahlfors samt till suppleanter för samma tid Fabrikören C. A. Palmén, Direktören A. Lindén och Byggmästaren Fritz Eklund.

§ 224.

Badhusstyrelsen.

Återvaldes till ledamöter i Badhusstyrelsen för åren 1923—1926 Drätseldirektören Theofil Öberg, Förste Stadsläkaren Carl Thunström och Måleriföreståndaren A. Lundkvist samt till suppleanter för samma tid Folkskolläraren I. Fröier.

§ 225.

Taxeringsnämnderna.

Sedan till en början beslutats, att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av taxeringsnämnderna skulle vara tre med tre suppleanter med undantag för 11:te distriktet, där antalet ledamöter bestämdes till fem

med lika många suppleanter, valdes till ledamöter och suppleanter för år 1923 i de olika taxeringsnämnderna följande personer, varvid bestämdes, att varje ledamot skulle hava sin särskilda suppleant.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Arbetaren R. Söderkvist.

Suppleanter: Bokbindaren Rob. Pettersson, Sågverksägaren A. R. Rudén och Verkstadsarbetaren Emil Thörn, kv. Ivar B. 1, att inträda vid förfall för de odinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Bokhandlaren I. Wennberg, Filaren R. Hult och Kamreraren Nils H. Hallenberg.

Suppleanter: Grosshandlaren Aug. Nissén, Gjutaren Axel Larsson och Grosshandlaren Gust. Laurell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Handlanden S. A. Hedén, Slaktaren K. Johansson och Tubdragaren Karl Engdahl.

Suppleanter: Sågverksägaren A. Norén, Skomakaremästaren A. Vikerman och Tubdragaren Karl Kvist, Sandgärdet 4, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Lägenhetsägaren J. V. Råberg och Fanjunkaren L. L. Lundin.

Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Sergeanten K. A. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Handlanden Alfr. Lind.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Förmannen Joh. Andersson och Handlanden John Björkstedt, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och Kassören A. V. Hedberg.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Kamreraren R. Beijnoff och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter o. suppleanter här blivit nämnda.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Skohandlaren Arvid Nilsson och Metallarbetaren C. F. Flodell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggmästaren Edvin Johansson.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Handlanden J. E. Willebrand och Byggnadsarbetaren G. R. Svan, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

9:de distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren K. J. Karlsson, Grosshandlaren John Hygrell och Järnarbetaren E. R. Sabel.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Lövgren, Guldsmeden C. E. Tengström och f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosberg, Ingenjören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Snickaren J. B. Björklund, Målaremästaren John Lidman och Matvaruhandlaren Artur Åsberg, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

11:te distriktet:

Ledamöter: Journalisten E. Berg, Järnsvarvaren Emil Collin, Lägenhetsägaren Fredr. Wetter, Snickaren C. J. Frändberg och Lantbrukaren Jakob Pettersson.

Suppleanter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, Snickaren J. A. Johansson och Lantbrukaren J. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

§ 226.

Till ombud vid mantalsskivningen för år 1923 utsågos Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, Snickaren C. J. Frändberg, f. Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell och Kassören Aug. Jonsson.

Ombud vid mantalsskrivningen.

§ 227.

Till ledamöter i Brandstodskommittén för fast egendom för år 1923 valde Stadsfullmäktige Bankdirektör Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Fanjunkaren L. Lundin samt till suppleanter Ingenjören Paul Andersson och Byggmästaren Fritz Eklund.

Brandstodskommittén för fast egendom.

§ 228.

Till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1923 valdes Häradshövdingen C. Uggla, Ingenjören H. Håkanson, Direktören K. Hägwall, Tapetseraren C. Bäckman, Studieledaren G. Hirdman, Grosshandlaren E. Andersson och Direktören E. Falk samt till suppleant Parkföreståndaren C. F. Thelander, varjämte uppdrogs åt Beredningsutskottet att inkomma med förslag till ny suppleant i stället för Herr Falk, som valts till ordinarie examensvittne efter Herr Edström, vilken undanbad sig återval.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

§ 229.

Till ledamot i styrelsen för Västerås sjukkassors fortsättningskassa valdes för åren 1923—1926 Handelsföreståndaren J. A. Zander samt till suppleant för samma tid Byggnadssnickaren P. R. Svedlund.

Styrelsen för Västerås sjukkassors fortsättningskassa.

§ 230.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för åren 1923—1924 Brandchefen A. Danielsson, Domprosten Fredr. Fåhræus och Tapetseraren C. Bäckman.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

§ 231.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för åren 1923—1924 Fabrikören C. A. Palmén och Folkskolläraren J. Walter.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

§ 232.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond för åren 1923 och 1924 Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Fabrikören C. A. Palmén, Fabrikören Fredr. Jansson och Järnsvarvaren C. O. Eng.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

§ 233.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1923 och 1924 Skomakaremästaren Joh. Svensson och Fru Ida Johansson.

§ 234.

Styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor.

Återvalde Stadsfullmäktige till ledamöter i Styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor för åren 1923—1926 Domprosten Fredr. Fåhræus, Handlanden K. Kättström, Överingenjören M. Schenström, Drätseldirektören Theofil Öberg, Direktören A. Lindén och Järnsvarvaren G. Jansson; därvid dock, efter verkställd lottning bestämdes, att med 1924 års utgång skulle avgå Direktören A. Lindén, Järnsvarvaren G. Jansson och Drätseldirektören Theofil Öberg.

§ 235.

Styrelsen för Högre Allm. Läroverket för flickor.

Återvaldes till ledamöter för åren 1923 och 1924 i Styrelsen för högre allmänna läroverket för flickor i Västerås Drätseldirektören Theofil Öberg och Fru Agnes Söderkvist.

§ 236.

Västerås Systembolags styrelse.

Återvaldes för åren 1923—1924 till ledamot i styrelsen för Systembolaget i Västerås Trädgårdsdirektören F. Johansson och till suppleant f. Maskinisten C. F. Huggare.

§ 237.

Revisorer av stadens jämte faltigvårdens räkenskaper för år 1922.

Till revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1922 valdes Läroverksadjunkten O. A. Wetterling, Ingenjören Gust. Lundberg, Kassören A. Hedberg, Kamreraren E. Axell, Muraren G. Dahlfors, Disponenten O. Johansson, Handelsföreståndaren G. Thelander, Kaptenen G. Robsahm och Folkskolläraren G. Leontein med Kamreraren E. Alrik Larsson, Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström, Handlanden John Björkstedt, Folkskolläraren David Sjöholm, Revisorn H. Boström och Kamreraren Sven Ljungkvist som suppleanter.

§ 238.

Revisorer av Arbetare-institutets räkenskaper.

Till revisor av Västerås Arbetareinstituts räkenskaper för år 1922 återvaldes Ingenjören F. O. Berling med Måleriföreståndaren A. Lundkvist som suppleant.

§ 239.

Revisorer av lärlings- och yrkesskolornas räkenskaper.

Till revisorer av Västerås stads lärlings- och yrkesskolors räkenskaper för år 1922 utsågos Direktören C. Tour och Kamreraren E. Axell med Ingenjören H. Håkansson och Kassören A. Hedberg som suppleanter.

§ 240.

Revisor av läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.

Återvaldes till revisor av Västerås Högre Allmänna Läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1922 Statens Lantbruksnigenpör A. V. Nordin.

§ 241.

Till revisor av Västerås Högre Elementarläroverks för flickor räkenskaper för år 1922 återvaldes Folkskolläraren I. Fröier. *Revisor av flickskolans räkenskaper.*

§ 242.

Till revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1922 återvaldes Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant. *Revisor av Arbetsförmedlingens räkenskaper.*

§ 243.

Till att såsom sakkunniga gå Rådstuvu-Rätten till handa vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1923 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Sjökaptenen C. G. Söderström, Maskiningenjören A. Axelson, Sjökaptenen Hj. Eriksson, Sjökaptenen G. Berg och Hamnkaptenen J. R. Benson. *Sakkunniga vid sjöförhör.*

§ 244.

Till ledamöter i Arbetslöshetskommittén för år 1923 valde Stadsfullmäktige Muraren G. Dahlfors, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Byggmästaren Edv. Karlsson, Bankdirektören A. Sundström, Byggnadschefen G. Smitt, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Ingenjören Paul Andersson, Överingenjören Magnus Schenström, Tubdragaren Karl Andersson och Skulptören Gust. Sund med Direktören K. R. Liljeblad, Bergsingenjören Gust. Lundberg, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, Målaren A. Vestling och Lindaren Fredrik Wetter som suppleanter. *Arbetslöshetskommittén.*

§ 245.

Till revisor att granska Arbetslöshetskommitténs förvaltning för år 1923 utsågs Kamreraren Emil Axell. *Revisor av Arbetslöshetskommitténs förvaltning.*

§ 246.

Efter anmälan, att suppleanten i kommittén för utredning om ordnande av torghandeln samt uppförande av en saluhall, Kamreraren E. Starck, avflyttat från orten, beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Beredningsutskottets förslag att ej invälja någon ny suppleant i den avgåendes ställe i nämnda kommitté. *Ang. suppleant i Torghandelskommittén.*

§ 247.

Efter anmälan att kommittén för utredning angående bostadsinspektion och kommunal hyresförmedling numera fullgjort sitt uppdrag ifråga om utredningen angående bostadsinspektion, beslöto Stadsfullmäktige, att kommittén hädanefter skulle benämnas kommittén för utredning angående kommunal hyresförmedling. *Ang. kommitté för kommunal hyresförmedling.*

§ 248.

Med överlämnande av en skrivelse från Folkskolestyrelsen den 5 innevarande december, däri Folkskolestyrelsen, under erinran att i innevarande års budget funnes upptaget ett anslag å 255 kronor för hämtning av skolkande skolbarn, att Stadsfullmäktige rörande användningen av detta anslag emeller- *Ang. disponering av anslag för hämtning av skolbarn.*

tid satt som villkor, att det ej finge uppbäras av någon skolans befattningshavare, samt att Folkskolestyrelsen icke kunnat ordna ifrågavarande angelägenhet på annat sätt, än att vaktmästaren vid Folkskolan Ekman fortfarande erhållit uppdrag att ombesörja ifrågavarande hämtning, hemställt, att det anslag å 255 kronor, som i årets stat funnes anvisat för hämtning av skolbarn, måtte få utanordnas till den av Folkskolestyrelsen förordnade hämtningsmannen, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handl. N:o 77) föreslagit, att Stadsfullmäktige, med ändring av det fastställda villkoret för dispositionen av anslaget, ville besluta, att anslaget för innevarande år skulle komma vaktmästaren vid Herrgärdsskolan Ekman till godo; varjämte Drätselkammaren förmält att emot dess beslut reservation anförts av Herrar Kättström och Vestholm, vilka för sin del yrkat avslag å framställningen.

Under överläggningen i detta ärende yrkade dels Herrar Hedberg, Edv. Karlsson, Enblom och Fru Olsson bifall till vad Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren föreslagit, dels ock Herrar Kättström och Sundström i överensstämmelse med reservationen inom Drätselkammmaren avslag å samma framställning.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 24 ja emot 20 nej, avgivna för avlsagsyrkandet, bifalla vad Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren i detta ärende föreslagit.

§ 249.

Ang. mottagande av ett danaarv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december hade Drätselkammaren anmält, att till Västerås stad såsom, jämlikt Kungl. resolution den 29 september 1664, danaarvsberättigad, överlämnats behållningen i boet efter den 26 november 1894 å Västerås fattiggård avlidna Anna Karolina Lundbäck, vilken behållning för närvarande utgjorde ett belopp av 299 kronor 94 öre, och hade Drätselkammaren i fråga om dispositionen av denna behållning föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att densamma skulle efter Fattigvårdsstyrelsens fria val tilläggas någon fond, stående under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning.

På yrkande av Herr vice ordföranden biföllo Stadsfullmäktige vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 250.

Ang. viss byggnadsföreskrift för kv. Hilde, Hugo m. fl.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne november till Stadsplanekommittén, Byggnadsnämnden och Drätselkammaren remittreat en av Herr Hammer väckt motion med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta sådan ändring i gällande stadsplan, att byggnadskvarteren Hilde, Hugo, Harald, Grimm, Gudmund och Gunvald måtte förklaras vara att hänföra till bostadskvarter och i vederbörlig ordning söka nådig fastställelse å berörda ändring, hade nu utlåtanden i ärendet från de delegationer, till vilka motionen remitterats, inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 79), och hade samtliga

delegationer på anförda skäl hemställt, att motionen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

Under överläggningen i ärendet yrkade dels Herrar Hammer och Browaldh bifall till motionen, dels ock Herrar Sundström, Danielsson och Kättström, att motionen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige härvid jämlikt Herr Sundströms m. fl. yrkanden och i överensstämmelse med vad de beredande myndigheterna föreslagit, att motionen icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

§ 251.

Ang. anslag till hemresa över julen åt nödhjälpsarbetare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 80) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ärendet från stadens arbetslöshetskommitté och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte, med godkännande av utav arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren i ärendet redan vidtagen åtgärd, medgiva, att av till arbetslöshetsunderstöd under innevarande år anvisade medel måtte utgå kostnad för gifta nödhjälpsarbetares hemresa till Västerås och åter till respektive arbetsplatser under julhelgen innevarande år, på sätt arbetslöshetskommittén närmare föreslagit.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige efter föredragning av handlingarne i ärendet, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 252.

Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

Genom resolution den 20 innevarande december hade Magistraten för skyndsamt yttrande till Stadsfullmäktige överlämnat en av Regeringsrådet S. Linnér verkställd utredning angående omorganisation av polisväsendet i riket.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige för förberedande yttrande remittera ärendet till Polisnämnden och Drätselkammaren.

§ 253.

Ang. tillstånd för E. Hj. Lundkvist att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 6 innevarande december infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Erik Hj. Lundkvist hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att till avhämtning få försälja pilsnerdricka från lokal inom fastigheten N:o 29 vid Floragatan i Västerås, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande december, enär sökanden innehade enahanda tillstånd till försäljning inom annan lokal och framställningen endast avsåge förflyttning av denna rättighet till angivna fastighet, förklarat, att Nykterhetsnämnden intet hade att erinra emot bifall till framställningen.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige jämväl för sin del förklara sig icke hava något att erinra emot ifrågavarande framställning.

§ 254.

Ang. värdesättning av befattningshavares förmåner av bostad och bränsle år 1923.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81) hade Lönenämnden jämlikt bestämmelser i reglemente för Nämnden förelagt Stadsfullmäktige förslag angående värdering för år 1923 av den vissa befattningshavare tillkommande in naturaförmånen av fri bostad och fritt bränsle och angående den ersättning härför, som skulle utgå till lärarepersonalen vid stadens folkskolor, och i detta ämne hemställt att Stadsfullmäktige måtte fatta följande beslut:

a) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skulle ske med belopp för:

1 rum och kök	Kr.	375: —
2 „ „ „	„	625: —
3 „ „ „	„	875: —
4 „ „ „	„	1,100: —
bostad i logement jämte därmed följande förmåner	„	300: —

b) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skulle ske med följande belopp för:

1 rum och kök	Kr.	160: —
2 „ „ „	„	220: —
3 „ „ „	„	290: —
4 „ „ „	„	350: —

c) att ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skulle utgå med:

för 1 rum och kök	Kr.	450: —
„ 2 „ „ „	„	725: —
„ 3 „ „ „	„	1,000: —
„ 4 „ „ „	„	1,250: —

d) att ersättning för bränsle skulle till samma personal utgå med belopp varierande efter bostadens storlek, och som angivits under b) här ovan,

e) att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skulle härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning som för förmånen av dylik bostad är beräknad,

f) att trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skulle var och en åtnjuta ett arvode å 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda, avodet skulle kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder, samt

g) att ersättning för felande rum jämte bränsle i in natura förmån till personalen vid folkskolorna skulle utgå med 300 kronor.

På yrkande av Herrar Bäckman och Sundström samt efter det jämväl Herr Kättström yttrat sig utan särskilt yrkande, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar godkänna vad Lönenämnden föreslagit.

§ 255.

Ett av Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 82) framställt förslag angående beviljande av understöd åt en kommunalarbetare vid stadens tekniska verk, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk, med vilken Herr Bäckman förenade sig, remittera för yttrande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

Ang. pension åt en kommunalarbetare.

§ 256.

Genom resolution den 23 innevarande december hade Magistraten under tillstyrkan av bifall till framställnigen till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnat en till Magistraten ställd skrivelse från skorstensfejaremästarne här i staden, däri de på anförda skäl anhållit, att Stadsfullmäktige skulle låta dem för år 1923 få behålla 10 av de nu på sotaretaxan utgående 25 %; och hade Beredningsutskottet, som lämnats tillfälle taga del av framställningen, denna dag i anledning av densamma hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att i stället för nu utgående dyrtidstillägg av 25 % skulle under år 1923 utgå ett dyrtidstillägg av 10 % å gällande sotaretaxa i staden.

Ang. sänkning av dyrtidstillägget å sotaretaxan för år 1923.

På yrkande av Herrar Hammer, Bäckman och Hedberg biföllo Stadsfullmäktige ifrågavarande framställning, på sätt densamma blivit av Beredningsutskottet tillstyrkt.

§ 257.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet den 19 innevarande december meddelade till Stadsfullmäktige överlämnade resolution angående utsträckt utskänkningstid å I kl. restauranter under år 1923, enligt vilken den av Stadsfullmäktige jämlikt beslut av Stadsfullmäktige den 30 november 1922 gjorda framställning i ämnet blivit av Konungens befallningshavande bifallen.

Ang. utskänkningstiden å I:a kl. restauranter.

§ 258.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Brandstyrelsen, i anledning därav, att förordnandet för Herr Danielsson att vara brandchef i staden utginge med innevarande år, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta förnya detta förordnande för ytterligare fem år, räknat från den 1 januari 1923.

Ang. förnyadt förordnande för brandchefen.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda av brandstyrelsen gjorda framställning.

§ 259.

I anseende till den långt framskridna tiden beslöto Stadsfullmäktige uppskjuta sammanträdet att fortsätta nästkommande dag kl. 5 e. m.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 5 januari 1923.

FREDR. FÅHRÆUS.

Erik Falk. Carl Bäckman.

Offentligen uppläst den 5 januari 1923, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 December 1922.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Westling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Engström och Hult.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edström, Zander, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Browaldh, C. E. Larsson och Ask.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 260.

Val av suppleant för examensvittnen vid realskoleexamen.

På förslag av Beredningsutskottet utsågo Stadsfullmäktige till suppleant år 1923 för de av Stadsfullmäktige valda examensvittnena vid realskoleexamen Ingenjören D. S. Norberg.

§ 261.

Ang. fastställande av utgifts- och inkomststat för år 1923.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande december hade Magistraten överlämnat av Drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1923, över vilket förslag Beredningsutskottet avgivit utlåtande den 15 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarne i detta ärende, vilka funnos intagna under N:ris 69 och 78 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll, fattade Stadefullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

UTGIFTERNA.

Dyrtidstillägg.

Under erinran därom, att bestämmelserna om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare jämlikt under gårdagen fattat beslut vore antagna att tillsvidare gälla endast till den 1 juli 1923, godkände Stadsfullmäktige Drätselkammarens förslag, att erforderliga belopp för dyrtidstillägg skulle, under förutsättning av oförändrade bestämmelser för hela budgetåret, beräknas efter ett indextal av 180.

Godkändes Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag, att i allmänhet anslag av arvodesnatur och därmed jämförliga anslag skulle för år 1923 sänkas med 15 % av de belopp, som utgingo år 1921. *Arvoden m. m.*

Med bifall till vad Drätselkammaren hemställt, beslöto Stadsfullmäktige, att Fattigvårdsstyrelsens framställning om fast anställande av en tillsyningsman vid fattigvårdsbyrån icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd, utan skullle anslag till avlöning av en t. f. tillsyningsman fortfarande under år 1923 utgå i oförändrad ordning och med samma belopp som för innevarande år, 1,830 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg efter samma grunder som till stadens ordinarie befattningshavare. *Fattigvård.*

Beslöto Stadsfullmäktige, med bifall till Fattigvårdsstyrelsens, av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, att vid fattigvårdens ålderdomshem skulle på ordinarie stat från och med år 1923 inrättas dels en vaktmästarebefattning att upptagas i 17:de lönegruppen av stadens lönestat, till vilken befattning skulle höra såsom naturaförmåner bostad av två rum och kök med bränsle, tre sjukskötersketjänster uti 4:de lönegruppen, i stället för nuvarande befattningar å extra stat, med fritt vivre utom den kontanta lönen, samt en manlig sjukvårdaretjänst i 7:de lönegruppen med fritt vivre utöver den kontanta lönen, varjämte för år 1923 bevlijades anslag till ytterligare ett sjuksköterskebiträde.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att år 1923 s. k. kostpengar under semester för sjukvårdspersonal med fritt vivre skulle utgå efter 1 krona 50 öre pr dag, och skulle i följd härav anslaget till detta ändamål å fattigvårdens stat nedsättas på sätt Drätselkammaren föreslagit.

Med iakttagande i övriga delar till de av Drätselkammaren vidtagna ändringarne och de under gårdagen fattade besluten rörande befattningshavarnes löneförhållanden godkände Stadsfullmäktige härefter det för stadens fattigvård upprättade utgiftsförslaget.

Skulle, jämlikt Drätselkammarens hemställan, Folkskolestyrelsens förslag om inrättande av en ny e. o. folkskollärarinnetjänst icke för närvarande föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd. *Folkskolan*

Bifölls styrelsens framställning därom, att småskollärarinnorna Rut Norman och Anna von Essen skulle med 1923 års ingång uppflyttas i 2:dra lönegraden, vad den förstnämnda beträffar dock under förutsättning, att statsbidrag för samma lönegrad komme att utgå.

Erinrades därom, att enligt av Stadsfullmäktige under gårdagen fattat beslut rörande folkskollärarepersonalens dyrtidstillägg, på sätt Beredningsutskottet påpekat, den i Drätselkammarens budgetförslag upptagna summan av 12,000 kronor, varmed Folkskolesyrelsens utgiftsförslag minskats på ifrågavarande punkt, skulle nedsättas med förslagsvis 6,000 kronor.

Jämlikt Drätselkammarens förslag beviljades för underhåll och reparation av folkskolans fastigheter ett anslag av 15,000 kronor.

Skulle vederbörlig ändring vidtagas i budgetförslaget med anledning av Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen rörande värdesättning av naturaförmåner och av de av Drätselkammaren föreslagna och av Stadsfullmäktige nu godkända nedsättningarne i en del i Drätselkammarens betänkande närmare omförmälda arvoden å folkskolans stat ävensom i följd av Stadsfullmäktiges under gårdagen fattade beslut rörande avlöning för skoltandläkaren.

I fråga om det av Folkskolestyrelsen begärda anslaget å 255 kronor för år 1923 till arvode för hämtning av skolkande skolbarn, uppstod överläggning, varunder yrkades dels av Herr Hedberg, med instämmande av Herrar Pers och Enblom, bifall till Beredningsutskottets härutinnan framställda förslag, att ett anslag å 210 kronor måtte för nästkommande år beviljas för ändamålet utan det förbehåll, som från början varit fästat vid motsvarande anslag för innevarane år, dels ock av Herrar vice ordföranden och Kättström att, såsom Drätselkammaren föreslagit, något anslag för ändamålet icke måtte för år 1923 beviljas. Vid efter överläggningens slut framställd proposition å dessa yrkanden fattade Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 26 ja emot 14 nej avgivna för Beredningsutskottets förslag, sitt beslut i denna fråga i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Beviljades enligt Folkskolestyrelsens, av Drätselkammaren tillstyrkta förslag föreningen Västerås skollovskolonier för år 1923 ett anslag av 7,000 kronor.

I alla övriga delar godkände Stadsfullmäktige med de av Drätselkammaren ytterligare föreslagna ändringarne det upprättade förslaget till utgiftsstat för stadens folkskolor.

Högre folkskolan.

Beträffande Högre folkskolans utgiftsstat godkändes densamma med iakttagande av Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen rörande befattningshavarnes löneförhållanden och de av Drätselkammaren föreslagna ändringarne, dock att i staten skulle, på sätt Beredningsutskottet hemställt, uppföras ett särskilt anslag till bibliotek å 300 kronor, varemot det av Drätselkammaren förordade anslaget till undervisningsmaterial skulle nedsättas med samma belopp.

Allmänt läroverk.

I fråga om anslag för högre allmänna läroverket skulle den från den 1 juli 1920 höjda hyresersättningen till rektor för år 1923 nedsättas till före förstnämnda dag utgående belopp 2,000 kronor, arvode för simundervisning nedsättas med 15 % av 1921 års arvodesbelopp, varjämte anvisades ett anslag för år 1923 å 900 kronor, varmed skulle bestridas terminsavgifter, helt eller delvis till ljus- och vedkassan för obemedlade lärjungar från staden på tidigare av Stadsfullmäktige härutinnan fastställda villkor.

Arbetare-institutet.

Biföllo Stadsfullmäktige styrelsens för Västerås Arbeareinstitut framställning om anslag till dess bibliotek allenast med den av Drätselkammaren förordade ändringen, att såväl anslagsbeloppet, som den i styrelsens utgiftsförslag upptagna kostnaden för hyra nedsattes med 600 kronor, vadan alltså Stadsfullmäktige till upprätthållande av Arbetareinstitutets biblioteksverksamhet för år 1923 anslagit 16,190 kronor.

Tekniska skolan.

I fråga om anslag till och ordnande av undervisningen i den s. k. tekniska skolan beslöto Stadsfullmäktige med bifall till av skolans styrelse framställt, av Drätselkammaren förordat förslag:

1) att för sin del godkänna av Kungl skolöverstyrelsen utarbetade reglementsförslag för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor samt verkstadsskola och särskilt med avseende härå besluta:

a) att skolplikt i lärlingsskolan må gälla för de minderåriga, vilka i skolan blivit i vederbörlig ordning intagna. Tillstånd att, med befrielse från skolpliktens fullgörande, avgå från skolan före skolkursens slut sökes i den ordning, som sägs i § 11 av reglementet,

b) att särskilda tillsyningsmän icke tillsättas för tillsynen över skolgången i lärlingsskolan, utan tillkommer det rektor och vederbörande klassföreståndare att vid lärjunges uteblivande från undervisningen hos dennes målsman och arbetsgivare inhämta de upplysningar och göra de erinringar, som kunna vara erforderliga,

c) att lärlings- och yrkesskolestyrelsen skall bestå av, förutom rektor, sex av Stadsfullmäktige i Västerås utsedda ledamöter. Ledamöterna utses för fyra år i sänder; dock skall, när styrelse enligt detta reglemente första gången väljes, efter inför Stadsfullmäktige verkställd lottning halva antalet av de sålunda valda ledamöterna avgå efter två år;

2) att godkänna det av styrelsen framlagda och av Drätselkammaren förordade statförslaget för skolan för första halvåret 1923;

3) att godkänna jämväl det upprättade statförslaget för skolan för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924;

4) att i stadens budget för år 1923 av uttaxerade medel för upprätthållande av skolans verksamhet upptaga ett anslag av kronor 25,754: 49, motsvarande det kommunala anslaget enligt staten för första halvåret 1923 samt hälften av motsvarande anslag i staten för budgetåret 1 juli 1923—30 juni 1924, samt

5) att för år 1923 och första halvåret 1924 samt därefter tillsvidare åtaga sig att svara för erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och material vid Västerås stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor. Härjämte beslöto Stadsfullmäktige godkänna den i skolstyrelsens skrivelse omförmälda planen för avveckling av en del skolformer vid läroanstalten.

Hälso- och sjukvård.

Vad beträffade Hälsovårdsnämndens förslag till utgiftsstat för stadens hälsovårdsväsen godkändes detsamma med av Drätselkammaren föreslagna förändringar och de förändringar som föranleddes av under gårdagen fattade beslut rörande befattningshavarnes löneförhållanden, vadan alltså Stadsfullmäktige härutinnan särskilt beslutat, att lämna särskilt anslag för kost och logi åt de stadssjuksköterskor, som bodde å epidemisjukhuset, med förslagsvis 1,350 kronor,

att kostpenningar under semester för dessa sjuksköterskor skulle i likhet med vad som bestämts rörande personalen vid ålderdomshemmet utgå efter kr. 1: 50 om dagen och det för ändamålet begärda anslaget nedsättas till 90 kronor,

att anslag till velocipedhållning skulle beviljas dessa sköterskor under förbehåll, att de begagnade velociped i tjänsten,

att till Västerås stads förening mot tuberkulos för år 1923 för föreningens dispensärverksamhet anslå 5,000 kronor jämte hyresfri lokal,

att för år 1923 i anledning av ökade göromål tilldela provisoriska arvoden åt köttbesiktningsbyråns föreståndare och vaktmästare med 2,000 kronor

för den förre och 600 kronor för den senare ävensom för år 1923 höja andre besiktningsmannens arvode till 1,300 kronor.

Gator och vägar.

Beviljades av Drätselkammaren begärda anslag för år 1923 av 20,000 kronor till mindre gatuarbeten samt 30,000 kronor till väghållningskostnader, av vilket sistnämnda anslag hälften beräknades för vägförbättringar inom stadens utomplansområden och hälften för fullgörande av stadens allmänna väghållningsskyldighet.

Planteringar.

Utgifterna under titeln planteringar fastställdes till alla delar i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag, vadan alltså av de av Planteringsnämnden begärda anslagen för extra utgifter allenast beviljades ett belopp av 2,000 kronor till reparation och ommålning av växthusen.

Gaturenhållning.

Av Drätselkammaren begärda anslag under titeln gaturenhållning beviljades, i samband varmed Drätselkammarens förslag angående nedsättning av ersättningen för de s. k. kapitelhjonen till 300 kronor per hjon och år godkändes.

Avloppsledningar.

Med den ändring som föranleddes av i annat sammanhang beslutad nedsättning av avloppsledningarnas andel i kostnaden för den gemensamma förvaltningen av stadens tekniska verk, godkändes det upprättade utgiftsförslaget för stadens avloppsledningar.

Hamnen.

Det av Hamnstyrelsen upprättade förslaget till utgiftsstat för stadens hamn jämte hamnmaskinerierna blev av Stadsfullmäktige godkänt med de av Drätselkammaren föreslagna mindre ändringarna.

Renhållningsverk och svingård.

I överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag och Stadsfullmäktiges gårdagsbeslut rörande löneförhållandena och med iakttagande av vad som ytterligare härutinnan kunde komma att beslutas, fastställdes utgiftsstaterna för stadens renhållningsverk och svingård.

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken.

Godkändes Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, att från och med år 1923 skulle vid stadens tekniska verk indragas två manliga kontorsbiträdesbefattningar av I klass, en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av II klass, två avläsarebefattningar samt befattningen som installationsinspektör vid elektricitetsverket ävensom att för anlitande av extra hjälp vid övergången till den nya organisationen skulle upptagas ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

Med iakttagande av de av Drätselkammaren föreslagna ändringarne beträffande kostnaderna för verkens gemensamma förvaltning, skulle fördelningen av dessa kostnader ske på sätt av Drätselkammaren föreslagits.

Beviljades ett anslag å 7,400 kronor för uppförande för de tekniska verkens behov av ett nytt förrådsskjul att bestridas av verkens vinstmedel och fördelas med lika belopp under åren 1923 och 1924.

I övriga delar godkändes med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna och de förändringar, som föranleddes av under gårdagen fattade beslut rörande befattningshavarnes löneförhållanden, de upprättade utgiftsförsla-

gen för vatten-, gas- och eltktricitetsverken, varvid sålunda jämväl beslöts, att omkostnaderna för skötsel och tillsyn av brandposterna skulle från och med år 1923 debiteras brandverket, för nästkommande år med förslagsvis 1,200 kronor.

Härjämte beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning med bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens, av Drätselkammaren tillstyrkta förslag att av lånemedel bevilja dels 4,000 kronor för anskaffning av vattenmätare och varaktiga inventarier och dels 13,000 kronor till serviser och diverse mindre ledningsanläggningar samt bemyndiga Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet härom, i vad det avsåge anslagens gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tills vidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Kallbadhuset och varmbadhuset.

Med de ändringar, vilka i Drätselkammarens budgetförslag upptagits, och de ändringar, som föranleddes av Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen rörande avlöningsförhållandena, godkändes de av Badhusstyrelsen upprättade utgiftsförslagen för stadens kall- och varmbadhus.

Båttrafik, vedgård.

Drätselkammarens förslag till utgiftsstater för stadens båttrafik och Drätselkammarens vedgård fastställdes utan ändring.

Brandväsendet.

Anmärktes i fråga om Brandverkets stat, att här skulle såsom utgift uppföras ett till 1,200 kronor beräknat belopp såsom ersättning till vattenverket för skötsel och tillsyn av brandposterna på sätt tidigare vid behandling av utgiftsstaten för de tekniska verken beslutats.

Beträffande den av Drätselkammaren förordade nedsättningen av 15 % i arvodena till brandkårens reserv beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Danielsson att, med avslag å detta Drätselkammarens ändringsförslag, arvodena skulle för år 1923 utgå oförändrade med de av Brandstyrelsen i dess statförslag upptagna belopp.

Med den anteckning, att frågan om värdering av en del naturaförmåner dels avgjorts under gårdagens sammanträde och dels vore beroende av vidare beslut av Stadsfullmäktige och att härav föranleddes en del ändringar i utgiftsstaten, godkändes i övriga delar brandverkets utgiftsstat med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna.

Egendomar inom stadsplanen.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att den ersättning av 10,000 kronor, som under senare åren utgått från stadskassan till Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för dispositionen av det s. k. Sundinska huset, skulle för år 1923 nedsättas till 8,000 kronor. Jämväl i övrigt godkändes Drätselkammarens utgiftsförslag beträffande egendomar inom stadsplanen.

Landtegendomar och skogar.

Med iakttagande av i Drätselkammarens förslag gjorda ändringar samt de ändringar, som bleve en följd av Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen rörande befattningehavares löneförhållanden ävensom under förutsättning att Lantegendomsnämnden i fråga om bokhållarens arvode för år 1923 iakttoge

den princip för löne- och arvodesreduceringar, som i övrigt av Stadsfullmäktige godkänts, fastställdes de upprättad utgiftsförslagen för stadens lantegendomar och skogar, i följd varav även Nämndens hemställan, att lantbruket icke för år 1923 skulle belastas med amortering av en del förut beviljade anslag till jordförbättringar och inventarier bifölls.

Magistraten och Rådhusrätten.

I fråga om utgifter för Magistraten och Rådhusrätten beslöto Stadsfullmäktige till en början, att anslaget för semesterarvoden skulle på sätt Drätselkammaren föreslagit beräknas till 1,500 kronor.

Jämlikt Magistratens hemställan remitterades den av Magistraten gjorda framställningen, att 3:dje rådmannen skulle uppföras i samma lönegrupp som de övriga rådmännen, till Lönenämnden för utlåtande.

I övriga delar godkändes det av Drätselkammaren upprättade utgiftsförslaget rörande Magistratens och Rådhusrättens stat.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

Magistratens hemställan därom, att staden skulle övertaga avlöningen för ytterligare två å kronouppbördskontoret anställda, för närvarande av kronouppbördskassören själv avlönade biträden, remitterades enligt Drätselkammarens av Magistraten sedermera understödda förslag till Lönenämnden för utlåtande.

Likaledes remitterades till Lönenämnden, utan att anslag nu för ändamålet anvisades, enligt Magistratens hemställan Drätselkammarens förslag därom, att det under senare åren utgående anslaget å 1,500 kronor till skrivbiträde åt stadsfogden skulle från och med år 1923 indragas.

Jämlikt Drätselkammarens förslag remitterades Magistratens hemställan om pension åt extra utmätningsmannen Wallin för utredning till Lönenämnden och anvisades i avbidan härpå i staten det hittillsvarande arvodet av 1,000 kronor för helt år räknat att av Wallin åtnjutas som pensionsersättning, utan att emellertid härå skulle utgå något dyrtidstillägg.

Bestämdes enligt Drätselkammarens förslag, att arvodet till mantalsskrivningsombuden för år 1923 skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme.

I övrigt godkändes de under titeln kronouppbörds- och exekutionsväsen upptagna utgiftsposterna enligt Drätselkammarens förslag.

Polisväsen och fångvård.

Med bifall till av Drätselkammaren föreslagna ändringar och med de ändringar, vilka föranleddes av de beslut Stadsfullmäktige under gårdagen fattat och än vidare komme att fatta rörande befattningshavarnes avlöningsförhållanden, fastställdes det uppgjorda förslaget till utgiftsstat för stadens polisväsen innefattande jämväl de utgifter för fångvård, som ankomme på staden.

Allm. pensionsförsäkringen.

De under titeln allmänna pensionsförsäkringen upptagna utgifterna fastställdes enligt Drätselkammarens förslag, i följd varav det hittillsvarande vaktmästarearvodet å 100 kronor icke vidare skulle utgå.

Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

Godkändes den av Drätselkammaren föreslagna anordningen beträffande upprätthållande av stadskassörsgöromålen, att befattningen skulle tillsvidare under år 1923 upprätthållas av det å stadskamrerarekontoret anställda kvinnliga kontorsbiträdet av I klass, som härför skulle äga åtnjuta avlöning enligt lönestatens 19:de lönegrupp.

Med iakttagande av de av Drätselkammaren företagna ändringarna, innefattande bland annat nedsättning enligt ovan omförmälda av Stadsfullmäktige godkända allmänna grunder av arvodena för ingenjörsbiträdena å stadsingenjörskontoret, godkändes det uppgjorda utgiftsförslaget för Byggnadsnämnden.

Byggnadsnämnden.

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades för år 1923 till främjande av nedan angivna sociala ändamål följande anslagsbelopp att upptagas till uttaxering i den föreliggande staten, nämligen:

Sociala ändamål.

Västerås Arbetsstuga .... kr. 6,000: —

Västerås Barnkrubba .... „ 3,000: —

Västerås Barnhem .... „ 1,000: —

Västerås Natthärberge .... „ 300: —

Västmanlands läns Arbetsförmedling dels 2,900 kronor såsom ordinarie anslag och dels ett extra anslag å 1,000 kronor för ökat arbete i anledning av rådande arbetslöshet, eller tillhopa .... „ 3,900: —

Västerås sjukkassors fortsättningskassa enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål, eller med en krona för varje inom staden mantalsskriven medlem, förslagsvis .... „ 2,500: —

Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar enligt de villkor, som innehölles i Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918, förslagsvis .... „ 11,000: —

Barnhemmet Sparvboet kontant ett belopp av 600 kronor samt till föreningen Vita Bandet ett belopp motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid Stora torget eller 600 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnade samma belopp till barnhemmet Sparvboet .... „ 1,200: —

Frälsningsarméns slumverksamhet i Västerås, hyresbidrag .... „ 450: —

Frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas .... „ 2,500: —

Arosgården .... „ 4,000: —

Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet..... „ 1,500: —

Västerås Gymnastikförening .... „ 800: —

Drätselkammaren hade härjämte till Stadsfullmäktiges prövning överlämnat en till Stadsfullmäktige ställd skriftlig anhållan från styrelsen för Social-

Socialpolitiska institutet.

politiska institutet om ett forstatt anslag av Västerås stad för år 1923 å 1,000 kronor, men därvid på anförda grunder föreslagit, att framställningen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd. Efter yttrande av Herr vice ordföranden, som framhöll, att, om och när stadens ekonomiska läge bleve förbättrat, en förnyad framställning om anslag till institutet borde vinna tillmötesgående, fattade Stadsfullmäktige härutinnan beslut i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Taxeringsnämnderna. I fråga om anslag till taxeringsarbetet beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag, att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme, varjämte i övrigt beviljades de anslag för ändamålet, vilka funnos upptagna i Drätselkammarens budgetförslag.

Aktieteckning i Mimer. Med bifall till Drätselkammarens härom framställda förslag och i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1920 anslogo Stadsfullmäktige av uttaxerade medel i 1923 års stat 40,000 kronor till gäldande av stadens aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer, med vilket belopp samtidigt aktiernas värde skulle avskrivas.

Djuphamnen. Anmärktes, att enligt Stadsfullmäktiges beslut den 21 innevarande december av det anslag, som då beviljats till påbörjande av stadens djuphamnsanläggning, 60,000 kronor skulle gäldas av uttaxerade medel i 1923 års budget, och skulle detta belopp uppföras bland utgifterna under titeln diverse utgifter.

Hyresnämnden. Med godkännande av det uppgjorda förslaget till utgiftsstat för Hyresnämnden anvisades för dess verksamhet ett anslag av 5.200 kronor.

Arbetslöshetsunderstöd. Till bekämpande av arbetslösheten i form av arbetslöshetsunderstöd under år 1923 anvisades, så långt det komme att förslå, ett anslag av 100,000 kronor att upptagas till uttaxering i den föreliggande budgeten.

Förslagsanslaget. Frågan om bestämmande av förslagsanslagets belopp uppsköts, till dess inkomststaten fastställts och uttaxeringen bestämts.

INKOMSTERNA.

Fattigvården Fattigvårdens inkomster skulle beräknas i överensstämmelse med Fattigvårdsstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Folkskolan och högre folkskolan. Med den ändring, som kunde föranledas av ändrad indextalsberäkning för statens dyrtidstillägg samt den ändring, som betingades av Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen rörande hyresavdrag för lärarebostäder, godkändes den uppgjoda inkomststaten för såväl folkskolan som högre folkskolan.

Hälso- och sjukvård. Med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarne, eller att såsom inkomst å Hälsovårdsnämndens stat skulle uppföras det belopp, som avtalsenligt tillkomme staden från landstinget såsom bidrag till 1:ste stadsläkarens

avlöning samt att beloppet av beräknade inkomster av besiktningsavgifter vid köttbesiktningsbyrån skulle jämkas till överensstämmelse med byråns utgifter, godkändes den av Hälsovårdsnämnden uppgjorda inkomststaten.

Planteringar. Inkomsterna för stadens planteringar skulle upptagas enligt Planteringsnämndens av Drätselkammaren utan anmärkning lämnade förslag.

Hamnen. Emot Hamnstyrelsens inkomstberäkningar för stadens hamn och hamnmaskinerier gjordes ingen anmärkning utan fastställdes inkomststaten härutinnan i överensstämmelse med det upprättade förslaget.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken. Vatten- och Gasverksstyrelsens inkomstberäkningar för stadens tekniska verk godkändes enligt Drätselkammarens tillstyrkan.

I sammanhang härmed biföllo Stadsfullmäktige följande av styrelsen föreslagna och av Drätselkammaren tillstyrkta taxeändringar, nämligen

att priset på gas skulle efter avläsningen för innevaande års fjärde kvartal utgå efter 28 öre pr kubikmeter, samt

att från och med år 1923 följande ändringar skulle vidtagas i nedanstående elektriska taxor:

taxa 1) årliga grundavgiften ändras från kronor 106: 67 till 100 kronor, grundavgiften pr vecka från kronor 2: 05 till 2 kronor,

taxa 2) årliga grundavgiften ändras från kr. 113: 34 till 112 kronor, minsta belopp, varom avtal skall kunna träffas, ändras från 1 till 0.5 kilowatt, skolande årliga grundpriset för denna effekt utgöra 72 kronor med tillägg av 8 kronor för varje ökning om 100 watt intill 1 kilowatt, varefter priset skall utgå med kr. 11: 20 för samma enhet räknat,

taxa 5) årliga tilläggsavgiften per lampa och år ändras från kronor 5: 35 till 5 kronor.

Övriga specialstater. Övriga av särskilda styrelser och nämnder uppgjorda inkomstberäkningar i sina specialstatförslag godkändes utan några förändringar.

Uttaxering. Med bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet och Magistraten tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige, med godkännande av den av Drätselkammaren beräknade avkastningssumman, att för täckande av bristen i 1923 års budget för stadens borgerliga kommun skulle uttaxeras å den år 1922 till bevillning taxerade inkomsten nio procent motsvarande enligt äldre beräkning 9 kronor pr bevillningskrona.

Förslagsanslaget. Med godkännande i allt övrigt i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ovan antecknade beslut av den föreliggande utgifts- och inkomststaten beslöto Stadsfullmäktige, att de vidtagna förändringarna skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp, så att detta komme att utgöra skillnaden mellan övriga i staten upptagna utgifter och inkomsterna.

Avskrivningar.

Slutligen biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens i samband med det nu genomgångna budgetförslagets framläggande gjorda anhållan om bemyndigande att till förstärkning av det i 1922 års budget upptagna beloppet för avkortningar av kommunalutskylder till den utsträckning, Drätselkammaren kunde finna lämpligt, använda uppkommande allmänna besparingar i innevarande års stat samt om tillstånd att av samma besparingar verkställa ytterligare avskrivning av stadens makadamförråd utöver de 20,000 kronor, varmed detta skett genom i 1922 års stat upptaget anslag, med förslagsvis 15,000 kronor.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 5 januari 1923.

FREDR. FÅHRÆUS.

Erik Falk. *Carl Bäckman.*

Offentligen uppläst den 5 januari 1923, betygar.

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

HANDLINGAR

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922. Den 26 Januari. I.

N:o 1.

Drätselkammarens förslag ang. närmare bestämmelser rörande tillämpningen av beslutet om nöjesskatt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av att Stadsfullmäktige samtidigt med beslut om införande av nöjesskatt i staden givit Drätselkammaren i uppdrag att inkomma med förslag till närmare bestämmelser med avseende å skattens upptagande, får Drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige i anslutning till bilagda av en kommitté inom Drätselkammaren avgivna yttrande och förslag ville besluta, att ifråga om tillämpningen av beslutet om införande av nöjesskatt härstädes skall tillsvidare gälla:

att teaterföreställningar med undantag av revyer skola vara befriade från nöjesskatt,

att den nöjesskatt, som inflyter vid anordnade uppvisningar eller tävlingar i icke professionell idrott — med undantag av kapplöpningar, travkörningar, uppstigning i luftballong eller flygmaskin, uppvisning i atletik, brottning eller boxning samt uppvisning eller tävling i fotboll —, därest icke nöjesskatten i enstaka fall och på särskilda skäl anses böra helt eller delvis restitueras eller efterskänkas, skall fonderas för att användas för idrottens främjande i samhället.

att det skall tillkomma Drätselkammaren att upptaga till prövning och avgöra frågor om befrielse från eller restituering av nöjesskatt i särskilda fall, därvid bör iakttagas, att, då överskottet av tillställningen skall användas till allmänt eller välgörande ändamål, hel befrielse eller restitution må kunna medgivas, att, då tillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, skattebeloppet må kunna med behörig hänsyn tagen till ändamålets art till större eller mindre del och eventuellt helt och hållet efterskänkas eller restitueras och att prövning av dylika frågor bör ske efter tillställningens avhållande, därvid utgifter för och inkomster av tillställningen böra vederbörligen styrkas, samt

att beslutet om nöjesskatts upptagande skall träda i tillämpning den 1 Februari 1922.

Drätselkammarens ordförande, Bankdirektör Axel Sundström, har för sin del ansett att nöjesskattelagens bestämmelser i full utsträckning borde tillämpas och att således några undantag för vissa nöjestillställningar med avseende å beskattningen icke skulle förekomma. men att det måtte bero på prövning av

N:o 1.

Ang. närmare bestämmelser rörande tillämpningen av beslutet om nöjesskatt.

stadens myndigheter vid skatteårets utgång huruvida restitution av erlagd skatt skulle ifrågakomma för vissa härav förtjänta nöjestillställningar.

Västerås den 12 januari 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Drätselkammaren har den 5 innevarande januari i anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1921, i samband med beslutet om införande av nöjesskatt, att Drätselkammaren skulle förelägga Stadsfullmäktige förslag till bestämmelser, på vad sätt och efter vilka grunder beslut för vissa fall eller beträffande vissa slag av tillställningar om befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, varför tillställningarne anordnats, må fattas, uppdragit åt undertecknade att utarbeta förberedande förslag i ämnet; och få vi med anledning därav anföra följande.

I fråga om generell befrielse för vissa slag av nöjestillställningar, varom beslut givetvis bör fattas av Stadsfullmäktige, hava vi ansett att endast ett slag av sådana tillställningar bör komma i fråga, nämligen teaterföreställningar. Sådana givas inomhus å Västerås teater, som till större delen äges av staden. Teatern är en dålig affär, och om den nuvarande lågkonjunkturen inom teaterverksamheten skall fortsätta och teaterbolagets affärer icke kunna upphjälpas genom exempelvis uthyrning för biografändamål eller dylikt, kan teaterbyggnadsföretaget icke i längden upprätthållas utan subvention av det allmänna. Att under sådana förhållanden ytterligare försämra läget genom att beskatta teaterbiljetterna vore en oklok ekonomi. Utomhus sommartiden givas teaterföreställningar i Folkets park. Därvid tages avgift för tillträde till parken och föreställningen. Eljes är parken avgiftsfritt öppen för alla. Det överskott, som kan uppstå av inträdesavgifterna användes för parkens underhåll och förbättring samt för att bereda lokaler åt arbetareklassen. Ingen del av inkomsten kommer medlemmarne i den förening, som äger parken, till godo. I de allra flesta städer i riket äro folkparkerna mer eller mindre undantagna från nöjesskattelagens tillämpning. I de få fall, där nöjesskatt upptagits för teaterföreställningar i sådana parker, har åtgärden verkat förlamande på ekonomien och exempel finnes på, att den varit en bidragande orsak till att företaget i sådant fall gått under. Det torde icke vara ens ekonomiskt lämpligt och klokt att här driva en sådan politik. — Då vi sålunda tillstyrka befrielse från nöjesskatt för teaterföreställningar, vilja vi därvid undantaga s. k. revyer, vilka visat sig kunna äga dragningskraft på publiken nästan oberoende av kostnaden.

I fråga om en del idrottsliga tillställningar anse vi även ett generellt uttalande påkallat. Givetvis bör utan något som hälst undantag nöjesskatt utgå för all uppvisning eller tävling i professionell idrott. Ävenså bör den icke professionella idrott, som avser uppvisningar eller tävlingar i sådana idrottsgrenar som kapplöpningar, travkörningar, uppstigning i luftballong eller flygmaskin, atletik, brottning, boxning och fotboll falla under de allmänna bestämmelserna, d. v. s. nöjesskatt skall för uppvisningar eller tävlingar inom dessa idrottsgrenar utgå. Däremot synes ifråga om andra idrotter, nöjesskatten i enstaka fall på särskilda skäl kunna helt eller delvis restitueras samt i övriga fall, då den upptages, fonderas för att användas för idrottens främjande i samhället, exempelvis för anordnande av en idrottsplats.

N:o 1. Ang. närmare bestämmelser rörande tillämpningen av beslutet om nöjesskatt.

Vidkommande de särskilda fall i övrigt, då befrielse eller restitution av nöjesskatt kan anses böra komma i fråga synas böra såsom regel uppställas, att, då överskottet av tillställningen skall användas till allmänt eller välgörande ändamål, hel befrielse eller restitution må kunna medgivas samt att, då nöjestillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, skattebeloppet må kunna efter prövning i varje särskilt fall och med behörig hänsyn tagen till ändamålet helt eller delvis efterskänkas.

Sådan prövning bör icke ifrågakomma förr än efter tillställningens avhållande och utgifter och inkomster av tillställningen böra därvid styrkas.

Handhavandet av prövningen av ansökningar om skattebefrielse eller restitution synes böra tillkomma Drätselkammaren.

Då Stadsfullmäktiges beslut om nöjesskattens införande torde vinna laga kraft den 27 innevarande januari, föreslå vi, att det träder i tillämpning från och med den 1 februari 1922.

Västerås den 11 januari 1922.

M. Jonsson *Theofil Öberg.* *Carl Bäckman.* *Alb. Lundkvist.*

N:o 2.

Drätselkammarens skrivelse ang. eftergivande av rätt till danaarv efter maskinisten Karl Elias Lundkvist.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom testamente den 30 juni 1920 har maskinisten Karl Elias Lundkvist, då anställd vid statens kraftverk härstädes, på det sätt förordnat angående sin kvarlåtenskap, att densamma skulle tillfalla hans svåger, skomakaren Johan Gustaf Lindeberg bosatt i Tjärholm, S:t Anna församling i Östergötland. Sedan Lundkvist den 31 augusti 1920 avlidit och enligt bouppteckning efter-

N:o 2.

Ang. eftergivaude av rätt till danaarv efter maskinisten Karl Elias Lundkvist.

lämnat en behållning av 3,875 kronor 3 öre har förbemälda testamente den 26 september 1921 bevakats. Som bevakningen skett efter den i lagen för dylik åtgärd stadgade tid har Lindeberg gått förlustig sin rätt till kvarlåtenskapen på grund av testamentet och Västerås stad vid det förhållande att Lundkvist icke efterlämnat andra arvsberättigade i stället på grund av Kungl. resolutionen den 29 okober 1664 inträtt som danaarvsberättigad.

Nu har Lindeberg i här bilagda skrivelse under åberopande av, att obekantskap med lagens stadganden föranlett försittande av den lagliga tiden för bevakningen, och att han befunne sig i små ekonomiska förhållanden samt därför vore i stort behov av arvet anhållit, att staden såsom danaarvsberättigad måtte till hans förmån avstå från att göra sin rätt till detsamma gällande, och får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige på grund av de billighetsskäl, som synas föreligga och tala för bifall till framställningen ville besluta,

att staden skall till förmån för Lindeberg avstå från sin rätt till danaarv efter maskinisten Karl Elias Lundkvist.

Västerås den 10 januari 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom bifogade bouppteckningsinstrument utvisar avled maskinisten Karl Elias Lundkvist från Västerås den 31 augusti 1920 utan att efterlämna kända arvingar.

Genom testamente, intaget i likaledes härvid fogade utdrag av rådhusrätten i Västerås vederbörande protokoll, har Lundkvist i efterlämnat, i laga ordning upprättat testamente tilldelat mig all sin kvarlåtenskap efter sin död, och har detta testamente av mig ingivits för bevakning till rådhusrätten den 26 september 1921.

Av okunnighet om lagens stadganden härutinnan har jag, enligt vad jag blivit upplyst, icke bevakat testamentet inom föreskriven tid. I följd härav skulle testamentet vara ogillt och Lundkvists kvarlåtenskap bliva danaarv samt följaktligen på grund av för staden gällande stadgande i donationsbrev till staden tillfalla Västerås stad.

Då här föreligger ett i laga ordning upprättat testamente, varigenom Lundkvist velat till mig såsom hans svåger och därför den i livstiden honom närmas stående giva ersättning för de tjänster jag gjort såväl Lundkvist som hans hustru, särskilt under svår sjukdom, som sedan orsakat deras död, samt jag befinner mig jämte hustru och tre små barn i små ekonomiska omständig-

heter och sålunda har ett verkligt behov av ifrågavarande kvarlåtenskap, får jag, under framhållande tillika att mitt oförstånd att icke i tid bevaka testamentet väl icke skäligen bör i förevarande fall till vinst för staden beröva mig vad eljest varit min lagliga rätt, vördsamt hemställa

N:o 2. *Ang. eftergivande av rätt till danaarv efter maskinisten Karl Elias Lundkvist.*

att Stadsfullmäktige ville till förmån för mig efterskänka sin rätt till förevarande danaarv.

Tjärholm, S:t Anna den 18 december 1921.

Johan Gustaf Lindeberg.

Egenhändiga namnteckningen bevittnar:

Karl J. Lind.
Kyrkoherde i S:t Anna.

På begäran intygas härmed, att skomakaren Johan Gustaf Lindeberg härstädes befinner sig i små omständigheter och att han och hans familj, om han, på grund av bristande kännedom om för Västerås stad gällande stadganden angående donationsbrev, skulle nödgas gå misste om de medel, på vilka han på grund av sin avlidne svågers testamente gjort sig förhoppning och av vilka han redan utbekommit och för sin och sin familjs utkomst använt en stor del, skulle råka i stort trångmål.

S:t Anna i pastorsexpeditionen den 18 december 1921.

Karl J. Lind,
Kyrkoherde i S:t Anna.

N:o 3.

Beredningsutskottets skrivelse ang. bestämmelser för utdelning av pensioner ur Altinska fonden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att avkastningen av den s. k. Altinska fonden enligt för fonden av donatur Fru Maria Hallström givna bestämmelser och på grund av hennes inträffade död numera med avdrag för vård och underhåll av Stadsläkaren L. M. Altins å nya begravningsplatsen belägna grav skall fördelas i pensioner till tre härstädes boende förtjänta och behövande tjänarinnor,

N:o 3. *Ang. bestämmelser för utdelning av pension ur Altinska fonden.*

hava Stadsfullmäktige genom beslut den 28 juni 1921 givit Beredningsutskottet i uppdrag att upprätta förslag till närmare bestämmelser rörande den framtida dispositionen av fondens avkastning, och får Beredningsutskottet därför i detta avseende föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att Nämnden för Lagerquistska donationsfonden, vilken fond är stiftad för likartat ändamål som nu ifrågavarande, skall handhava utdelningen av Altinska fondens ränteöverskott med iakttagande av att detta skall lika fördelas i pensioner till tre i staden boende, förtjänta och behövande f. d. tjänarinnor att utbetalas till jul varje år, samt att vid ansökan om pension skall fogas prästbevis, innefattande jämväl betyg över frejd, och att sökanden är i staden bosatt och kyrkoskriven, samt av intyg av tvenne aktade av Nämnden kända personer styrkande att sökanden är i behov av understöd och därav förtjänt.

Västerås den 18 januari 1922.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 26 januari 1893.

§ 10.

Sedan Sadsfullmäktige genom Magistraten fått mottaga en av Fru Maria Hallström, född Pettersson, i Stockholm gjord framställning, att Fullmäktige ville mottaga ett i bilagd bankväxel överlämnat kapitalbelopp av 4,000 kronor till vård och förvaltning under namn av "Altinska fonden", i ändamål att av avkomsten därav i första rummet bestrida kostnaden för vård och underhåll av avlidne stadsläkaren härstädes Doktor L. M. Altins å stadens nya begravningsplats varande gravställe med monument och staket samt tillhandahålla Fru Hallström överskottet under hennes livstid och därefter fördela samma överskott i pensioner till tre i Västerås boende, förtjänta och behövande tjänarinnor, hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande förklarat sig för sin del ej hava något emot att till förvaltning mottaga ifrågavarande medel samt hemställa, att Stadsfullmäktige måtte åt Kammaren uppdraga om vårdnaden av Altinska graven och monumentet, varemot Kammaren beträffande utdelningen av pensioner ansett beslut därom böra fattas först efter Fru Hallströms död.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige att mottaga ifrågavarande donation till förvaltning genom Drätselkammaren på det sätt, Kammaren uti sitt utlåtande föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

Alb. Gullbergson.

Justerat och offentligen uppläst den 23 februari 1893 samt rätt utdraget; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1922

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922. Den 23 Februari. II.

N:o 4.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1921.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i staden får härmed överlämna dess årsberättelse för gör 1921.

Västerås den 27 januari 1922.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Nykterhetsnämndens i Västerås årsberättelse för år 1921.

Nämnden bestod vid årets början av stadsfullmäktigeledamoten, Advokaten Ernfrid Browaldh, andre Stadsläkaren Carl Idar, stadsfullmäktigeledamoten Fru Ida Grönberg, Muraremästaren, stadsfullmäktigeledamoten G. Dahlfors, Förmannen E. A. Vestholm, Kassören Karl Frithz, Byggmästaren Fritz Eklund och Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson.

Under året har sedermera på egen begäran ur nämnden avgått Fru Ida Grönberg och Förmannen E. A. Vestholm och i deras ställe av Stadsfullmäktige invalts Fru Ida Johansson och Direktören Axel Sundström, vilken sistnämnde även förordnats till nämndens ordförande.

Vice ordförande har varit Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson, vilken tillika varit nämndens utredningsman och tillsyningsman för övervakning av alkoholister. Nämndens sekreterare har varit notarien i stadens kansli Eric Plantin.

Sammanträden.

Nämndens ordinarie sammanträden under året hava avhållits tredje helgfria måndagen i varje månad och har nämnden dessutom vid behov sammanträtt så ofta att under året avhållits sammanlagt 17 sammanträden. För beredande av till nämnden inkomna ärenden och för mindre viktiga ärendens snabbare expediering har en delegation bestående av nämndens ordförande, vice ordförande och sekreterare dessutom vid behov sammanträtt.

N:o 4.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1921.

Ombud vid systembolagssammanträdena.

Nämndens ombud vid systembolagets i staden sammanträden har varit dess ordförande och vid förfall för denne dess vice ordförande.

Avgivna yttranden av nämnden.

Nämnden har under året avgivit 14 yttranden angående försäljning av pilsnerdricka. Av dessa har nämnden tillstyrkt 9 men avstyrkt 5. Stadsfullmäktige hava sedermera tillstyrkt endast 8 samt avstyrkt 6.

Nämnden har vidare avgivit yttrande över systembolagets ansökan om oktroj för åren 1922—1924, vilken ansökan nämnden emellertid tillstyrkt endast för ett år och med en från 4 liter pr månad till 2 nedsatt utminuteringskvantitet. Stadsfullmäktige beslutade emellertid emot nämndens förslag godkänna maximikvantiteten ifråga om utminutering. Sedan besvär över beslutet anförts och Stadsfullmäktige ånyo uttalat sig för maximikvantiteten fastställde emellertid Konungens befallningshavande i länet en utminutering av 2 liter pr månad.

Slutligen har yttrande av nämnden avgivits över arbetslöshetskommitténs ansökan att Stadsfullmäktige måtte, sedan Systembolaget förklarat sig villigt tillhandahålla ett mål mat för 1 krona om dagen till arbetslösa, därest utskänkningsrätt medgåves i den av Systembolaget ägda Vasarestauranten, tillstyrka sådan utskänkningsrätt därstädes. Denna framställning har av nämnden med vissa inskränkningar, dock ej enhälligt tillstyrkts. Stadsfullmäktige beslöto emellertid avslå framställningen.

Under hösten 1921 iakttogs att så kallad torrsprit i rätt stor utsträckning användes såsom berusningsmedel. Efter utredningar av polismyndigheten ställdes en person under åtal för det han försålt dylikt alkoholhaltigt preparat under omständigheter, som bort giva honom anledning misstänka, att varan skulle användas till förtäringsändamål. Personen ifråga dömdes även för denna förseelse att böta 150 kronor, varjämte hos honom anträffade alkoholhaltiga preparat av ifrågavarande slag förklarades förbrutna. Då det var tydligt att även andra personer, om än i mindre omfattning och möjligen utan vetskap om att varan användes till förtäringsändamål, försålt dylika preparat, hemställde nämnden hos stadens polismyndighet, att densamma ville på lämpligt sätt erinra försäljare av dylika varor att vid försäljning iakttaga all den försiktighet, som kunde erfordras för att ej dylika preparat skulle i rusdryckssyfte komma att användas till förtäring.

Avstängningar från rusdrycksinköp.

Under året hava blott ett fåtal personer, endast 12, blivit av nämnden avstängda från inköp av rusdrycker utminuteringsvis, under det att föregående år ej mindre än 109 personer avstängdes. Att de avstängdas antal år 1921 är så ringa beror därpå, att hos systembolaget är anställd en av staden och systembolaget avlönad tillsyningsman, vilken tillsyningsman utreder behovet och förutsättningarna för beviljandet av begärd inköpsrätt för rusdrycker, och även tillser att personer, som beviljats inköpsrätt, icke missbruka de inköpta rusdryckskvantiteterna. Om missbruk förekommmer anmäles detta till

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1921.

systembolaget, som omedelbart företager avstängnings- eller andra åtgärder mot vederbörande. Genom denna kontroll indrager således systembolaget själv, så snart konstaterat missbruk föreligger, inköpsrätten för vederbörande. Detta förhållande framgår tydligt av nedan skrivna redogörelse över av systembolaget indragna motböcker.

Enligt alkoholistlagen behandlade personer.

Av under år 1920 för förseelse mot alkoholistlagen anmälda personer överfördes till år 1921 9 personer, mot vilka nämnden under år 1920 icke slutfört föreskrivna åtgärder. Av dessa 9 hava under år 1921, sedan i lag föreskrivna åtgärder för desammas återförande till ett nyktert och ordentligt levnadssätt företagits, en på nämndens ansökan blivit dömd till internering och även internerats å statens alkoholistanstalt å Venngarn, där han fortfarande vårdas. En har likaledes på ansökan av nämnden blivit dömd till internering, men har sedan domen avkunnats, under år 1921 fört ett fullkomligt nyktert levnadssätt, varför internering av honom icke skett. En man, för vilken internering begärdes, har vid ärendets utställande till förklaring framhållit att han därefter komme att fullständigt avhålla sig från bruket av rusdrycker. Nämnden som med anledning härav anmodades avgiva påminnelse i ärendet, ställde mannen under övervakning. Sedan denne under omkring tre månader avhållit sig från bruk av rusdrycker och sannolika skäl ansågs föreligga för att han, efter vad som förekommit, skulle rätta sig, beslöt nämnden icke påkalla fullföljd av ansökningen om internering, utan fick densamma förfalla. Mannen avhåller sig ännu fullständigt från förtäringen av rusdrycker.

Tre personer hava genom nämndens övervakningsåtgärder och vad övrigt i ärendena åtgjorts återförts till ett nyktert eller åtminstone så nyktert levnadssätt, att nämnden — såväl med hänsyn härtill som ock till andra omständigheter — icke haft vidare anledning ingripa mot dem.

Tre personer stå fortfarande under nämndens behandling och uppsikt, och är det ännu omöjligt att bedöma, vilka åtgärder, som kan behöva komma att vidtagas mot dem.

Under år 1921 hava till nämnden 19 anmälningar inkommit för förseelser mot alkoholistlagen. Samtliga dessa personer hava efter utredning om anmälningarnes lagliga befogenhet ställts under övervakning och hava därefer i lag föreskrivna åtgärder mot dem vidtagits.

Av de sålunda nyanmälda hava 9 helt och hållet upphört med användningen av rusdrycker och föra nu ett sådant levnadssätt, att anledning till anmärkning mot dem icke vidare förefinnes.

Nio personer stå fortfarande under nämndens uppsikt, och söker nämnden genom skilda åtgärder förmå dem att avhålla sig från rusdrycksmissbruk. I vilken mån detta kan komma att lyckas är f. n. omöjligt att avgöra.

I ett fall har internering av en person, en kvinna, begärts, men har denna i avgiven förklaring bestritt att hon gjort sig skyldig till förseelse mot alkoholistlagen. Enligt bestämmelserna i 23 § i Lagen om alkoholisters behandling har handlingarne i målet därför överlämnats till polismyndigheten i staden för fullständig utredning.

Sammanlagda antalet av nämnden behandlade personer utgör sålunda 28 stycken.

N:o 4.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1921.

Det allmänna nykterhetstillståndet inom samhället.

Då nämnden bland annat har till uppgift att övervaka det allmänna nykterhetstillståndet inom samhället torde även denna del av nämndens verksamhet något behöva beröras. Även om nykterhetstillståndet icke varit det allra bästa, är det dock ett nöje att kunna konstatera, att detsamma säkerligen blivit något bättre än närmast föregående år. Nämnden har visserligen haft ökat antal anmälningar för förseelser mot alkoholistlagen, men detta torde mera bero på en allt mer spridd kännedom om denna lag än ett försämrat nykterhetstillstånd. Säkert är att den under år 1921 rådande allmänna penningeknappheten varit en starkt biträdande orsak till det förbättrade nykterhetstillståndet. Fylleriförseelsernas antal har under år 1921 sjunkit från 394 år 1920 till 240, vilket ock i någon mån bekräftar nämndens uppfattning om ett förbättrat nykterhetstillstånd. Att nykterhetstillståndet dock icke blivit bättre än vad det varit anledning förmoda torde till en del bero på den olovliga sprithantering. som bedrives icke minst med motbokssprit. Olagligheterna på detta område hava beivrats av polismyndigheten, men torde böra framhållas att, med hänsyn till svårigheten att upptäcka sådana förseelser, det icke är lätt att få någon effektiv kontroll häröver.

Under 1921 hava emellertid av härvarande Rådhusrätt blivit dömda:

För olaga brännvinsförsäljning	5
För olaga brännvinstillverkning	9
För olaga försäljning av pilsnerdricka	6
För olaga försäjlning av alkoholhaltiga preparat	1
eller tillhopa	21 personer.

Uppgifter rörande antalet gällande motböcker m. m.

Den 1 januari 1921 voro inom kontrollområdet i kraft gällande 12,128 motböcker, därav för män 11,678 och för kvinnor 616. Av dessa gällde 172 för män med begränsad inköpsrätt och 392 med begränsad inköpsrätt för kvinnor. Av samtliga motböcker gällde för inköp av enbart vin 32 stycken för män och 2 för kvinnor.

Under året hava utlämnats motböcker till 839 män och 66 kvinnor, samt för inköp av vin till 9 män.

Från 507 män har under året inkommit ansökan om motbok ävensom från 71 kvinnor. Av dessa ansökningar hava beträffande männen avslagits 84 och beträffande kvinnorna 24. Under året har dessutom av systembolaget på grund av olika anledningar indragits 571 motböcker för män och 28 för kvinnor samt beträffande motböcker för vin för 12 män och för 1 kvinna eller tillhopa 612 motböcker.

Hela antalet motböcker inom kontrollområdet den 31 december 1921 uppgick till för män 11,946 stycken och för kvinnor till 654, samt beträffande motböcker för vin för män till 29 stycken och för kvinnor 1.

Utskänkningskvantiteten för motboksinnehavare inom kontrollområdet, däri inärknat den extra tilldelningen, utgör för 1921 i medeltal 1.69 liter.

N:o 4.
Ang. Nykterhets-nämndens årsberättelse för 1921.

Av inom kontrollområdet kyrkoskrivna personer hava under år 1921 263 varit anhållna för fylleri för tillsammans 344 fylleriförseelser. Därav kommer ensamt på Västerås 240 förseelser och på övriga orter 104.

Bland anhållna personer har en varit anhållen 10 gånger, 2 sex gånger, 6 fyra gånger, 12 tre gånger, 20 två gånger och 222 en gång.

De här i staden anhållna fylleristerna hava vid förhör uppgivit att de bekommit sina rus på följande sätt:

Från utskänkningsställe bekomna spritdrycker i 13 fall, från utminuteringsställe i 11 fall, genom hembränning och utskänkning 2 fall, utminutering och utskänkning 3 fall, förtärt ute och å utskänkningsställe 17 fall, köpt av annan 23 fall, öl 10 fall, spritdrycker och vin 4 fall, spritdrycker och öl 77 fall, sprit, vin och öl 1 fall, denaturerad sprit 4 fall, hembränt brännvin och öl 3 fall, tekniska preparat 4 fall och i övrigt 40 fall. 228 hava sålunda uppgvit varmed de berusat sig, varemot 27 icke kunnat uppgiva på vad sätt detta skett.

Beträffande platsen där de berusat sig hava de uppgivit, att de i 6 fall berusat sig å första klassens restaurant i Stadshuset, i 16 fall å restaurant Klippan, i 43 fall å andra och tredje klassens kroglokaler i stadshuset, i 5 fall å restauranten å ön Elba och i 4 fall i stadsparksrestauranten.

Så vitt nämnden, som ju följt nykterhetstillståndet och rusdrycksförsäljningen inom samhället, kan rätt bedöma hava inga särskilda omständigheter förmärkts, som kunnat tarva ingripande utöver vad som ovan relaterats. Dock är det tydligt att nämndens uppmärksamhet ständigt måste vara inriktad på att under för handen varande förhållanden söka förhindra rusdryckshandelns allvarligaste skadeverkningar. Nämnden har under det gångna året i stort sett ej funnit annat, än att vederbörande rusdrycksförsäljare sökt göra sitt bästa för att nykterhetstillståndet skall bliva så bra som möjligt.

Västerås den 27 Januari 1922.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 5.

Kungl. Maj:ts utslag ang. ny vägdelning.

Avskrift.

Avskrift av utslag på besvär av Uppsala universitet samt Lundby och S:t Ilians jordbrukarförening ifråga om ny vägdelning inom Västerås stads område.

Kungl. Maj:ts
utslag på de besvär, Uppsala universitet samt Lundby och S:t Ilians jordbrukarförening i underdånighet an-

N:o 5.

Ang. Kungl. Maj:ts utslag om ny vägdelning.

fört över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Västmanlands län den 30 juni 1919 meddelade utslag ifråga om ny vägdelning inom Västerås stads område; i anledning av vilka besvär infordrade utlåtanden avgivits av Kungl. Maj:ts befallningshavande, efter vederbörandes hörande, den 18 december 1919 samt av kammarkollegium den 10 januari 1921;

Givet i Regeringsrätten den 20 december 1921.

Enligt en av Magistraten i Västerås verkställd, den 4 maj 1912 dagtecknad utredning hade nämnda stads invånare efter de för utgörande av kommunalutskylder i stad i allmänhet stadgade grunder skyldighet att underhålla dels alla broar med visst undantag och dels såsom innehavare av stadens östra utmark det på utmarkslotterna år 1819 indelade vägstycke, 5,584 längdfot å Bergslagsvägen närmast Hubbo sockengräns. Underhållet av till staden hörande allmänna vägar med undantag av nyssnämnda på östra utmarken indelade vägstycke ålåge ägarna eller innehavarna av den övriga stadsjorden efter varje ägares eller innehavares areala innehav i åker och äng med undantag allenast för den ecklesiastikstaten på lönanslagna jord, som vore från vägunderhåll fri. Staden hade emellertid enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 maj 1905 övertagit underhållet av dels de vägar, som enligt 1902 års stadsplan fallit inom stadens planlagda område, och dels de vägstycken utom planlagda området, som varit indelade på jord, vilken fallit inom stadsplanen eller i administrativt avseende överflyttats från staden till landsbygden. Dessutom hade Stadsfullmäktige den 27 januari 1910 beslutat att tillsvidare från samtliga ägare eller innehavare av jord utom stadens planlagda område, som vore eller bleve taxerad såsom "annan fastighet", med undantag för Kungl. Västmanlands regemente, övertaga dem åliggande underhåll av till allmänt underhåll indelade vägar inom stadens område samt, efter de för utgörande av kommunalutskylder i stad i allmänhet gällande grunder, utgöra detta underhåll.

Genom särskilda brev den 21 december 1917 förordnade Kungl. Maj:t, att Lundby och S:t Ilians socknar skulle från och med år 1918 i judiciellt, administrativt och kommunalt avseende införlivas med Västerås stad.

Punkt 11 i brevet angående införlivande med nämnda stad av S:t Ilians socken, vilken punkt i tillämpliga delar är likalydande med punkt 11 i brevet om införlivande av Lundby socken med staden, är av följande lydelse: "Genom överflyttningen skiljas fastigheterna inom S:t Ilians socken från Tuhundra härads, respektive Norrbo härads väghållningsdistrikt, i följd varav staden vid tiden för överflyttningen övertager och därefter bekostar allt underhåll sommar- och vintertiden av allmänna vägar med tillhörande broar, trummor och räcken inom socknen, och skall den rätt, vartdera distriktet äger till samma vägar med vad därtill hör, övergå på staden."

Sedan i anlending av nämnda socknars inkorporering med Västerås stad Drätselkammaren i staden enligt uppdrag av Stadsfullmäktige därstädes anhållit, att Kungl. Maj:ts befallnnigshavande måtte förordna om förrättande av ny vägdelning för utgörande av underhållet av de allmänna vägarna inom stadens område, förordnade Kungl. Maj:ts befallningshavande genom resolution

den 25 juni 1918 lantmäteriauskultanten Lars Kökeritz att i laga ordning verkställa sådan förrättning.

N:o 5. *Ang. Kungl. Maj:ts utslag om ny vägdelning.*

På grund av detta förordnande höll Kökeritz, biträdd av två gode män, sammanträden i ärendet den 17 december 1918 och den 25 februari 1919. Därvid yrkades, från jordägarhåll inom de med staden inkorporerade socknarna, att den ifrågasatta vägdelningen icke måtte äga rum dels på den grund, att den syntes sakna stöd i lag, och dels emedan skyldigheten att utgöra vägunderhåll inom dessa socknar jämlikt omförmälda bestämmelse i breven angående socknarnas inkorporering övergått på staden, varemot stadens ombud, under anförande att berörda bestämmelse endast avsåge att reglera förhållandet mellan väghållningsdistrikten och staden samt att jordägarna å de inkorporerade områdena vore underkastade de inom staden gällande grunderna för väghållningsbesvärets fördelning, yrkade, att vägdelningsförrättningen måtte få fortgå. Å omförmälda sammanträde den 25 februari 1919 avgåvo förrättningsmännen följande utlåtande: Då i fråga om väghållningsbesvärets fördelande inom städerna Stadsfullmäktige torde få anses hava befogenhet att besluta samt Stadsfullmäktige i Västerås genom att bemyndiga Drätselkammaren att söka ny vägdelning uttalat sin mening i frågan, ansåge förrättningsmännen, att förrättningen skulle fortgå. Punkt 11 i breven angående inkorporering av Lundby och S:t Ilians socknar med Västerås stad lade ej heller hinder i vägen härför, enär sagda punkt, enligt förrättningsmännens uppfattning, endast avsåge att reglera förhållandena mellan staden och väghållningsdistrikten och således ej innebure någon förändring i förut inom staden gällande bestämmelser angående sättet för väghållningsbesvärets fullgörande. — Vidare beslöto förrättningsmännen, att då detta utlåtande ej godkädnes av någon annan än stadens ombud, detsamma skulle underställas Kungl. Maj:ts befallningshavandes prövning. I enlighet härmed insände Kökeritz i berörda syfte handlingarna i ärendet till Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Över förrättningsmännens ovanberörda utlåtande anförde Uppsala universitet samt ordföranden i Lundby och S:t Ilians jordbrukarförening Axel Lundblad besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, uti vilka besvär, däri J. F. Olsson m. fl. sedermera instämde, yrkades, att Kungl. Maj:ts befallningshavande måtte förklara laga hinder möta för förrättningen samt förordna, att densamma ej vidare måtte fortgå.

Genom överklagade utslaget har Kungl. Maj:ts befallningshavande utlåtit sig sålunda: Kungl. Maj:ts befallningshavande hade av handlingarna i målet inhämtat, att innan likställighet i kommunala rättigheter och skyldigheter mellan borgerskapet och övriga invånare i Västerås genom Kungl. Maj:ts resolution den 14 juli 1865 kommit till stånd, skyldigheten att underhålla stadens allmänna vägar ålegat stadens fastighetsägare efter deras innehav i åker och äng med undantag allenast för den ecklesiastikstaten på lön anslagna jord, samt att denna fastighetsägarna åliggande skyldighet icke rubbats vare sig genom likställighetsresolutionen eller annorledes i vidare mån än Stadsfullmäktige genom sina ovanberörda beslut den 25 maj 1905 och den 27 januari 1910 medgivit. Efter Lundby och S:t Ilians socknars inkorporering med staden fingo fastighetsägarna i de inkorporerade delarna anses vara i avseende å kommunala rättigheter och skyldigheter likställda med fastighetsägarna i den ursprungliga staden i den mån de för inkorporeringen fastställda villkoren ej

N:o 5.

Ang. Kungl. Maj:ts utslag om ny vägdelning.

annorlunda föreskreve. Då vidare breven rörande inkorporeringen, beträffande underhållet av de inom Lundby och S:t Ilians socknar befintliga allmänna vägarna med tillhörande broar, trummor och räcken, icke innehölle andra bestämmelser än att staden vid tiden för överflyttningen skulle övertaga och därefter bekosta allt underhåll sommar- och vintertiden av desamma och således allenast reglerade förhållandet mellan de vägdistrikt, socknarna tillförene tillhört, å ena, samt staden, å andra sidan, men, så vitt deras lydelse angåve, icke föreskreves, efter vilka grunder de nytillkomna vägarna skulle av staden underhållas, funne Kungl. Maj:ts befallningshavande, att samtliga allmänna vägar å stadens område efter inkorporeringen borde till allmänt underhåll indelas på stadens samtliga fastighetsägare efter de för den ursprungliga staden gällande grunder. Vid sådant förhållande prövade Kungl. Maj:ts befallningshavande skäligt med ogillande av besvären förordna, att vägdelningsförrättningen skulle i laga ordning fortgå och till slut bringas.

I de underdåniga besvären hemställes, att Kungl. Maj:t måtte med undanröjande av överklagade utslaget föreskriva, att ifrågavarande vägdelningsförrättning icke skulle vidare fortgå, samt, därest detta yrkande ej kunde bifallas, att den genom utslaget fastställda delningsgrunden måtte förklaras icke böra vid förrättningen ifrågakomma.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas ovan berörda besvär och finner ej skäl att göra ändring i Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag. Det länder vederbörande till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts sekret:

(L. S.)

Hugo Landelius.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Edvard Söderberg.

Rätt avskrivet betygar; Västerås rådhus den 8 februari 1922.

Ex officio:

H. Cronholm.

N:o 6. *Ang. bestämmelser rörande nöjesskatt.*

N:o 6.

Drätselkammarens skrivelse ang. bestämmelser rörande nöjesskatt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då Stadsfullmäktige den 26 nästlidne januari fattade beslut om närmare bestämmelser rörande tillämpning av det tidigare principiella beslutet om införande av nöjesskatt i Västerås, skedde i en punkt en avvikelse från det av Drätselkammaren upprättade förslaget, Drätselkammaren hade nämligen bland annat föreslagit:

"*att* det skall tillkomma Drätselkammaren att upptaga till prövning och avgöra frågor om befrielse från eller restituering av nöjesskatt i särskilda fall, därvid bör iakttagas, att, då överskottet av tillställningen skall användas till allmänt eller välgörande ändamål, hel befrielse eller restitution må kunna medgivas, att, då tillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, skattebeloppet må kunna med behörig hänsyn tagen till ändamålets art till större eller mindre del och eventuellt helt och hållet efterskänkas eller restitueras och att prövning av dylika frågor bör ske efter tillställningens avhållande, därvid utgifter för och inkomster av tillställningen böra vederbörligen styrkas."

På under överläggningen framställt yrkande beslöto Stadsfullmäktige, att uttrycket "att, då tillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål, skattebeloppet må kunna med behörig hänsyn tagen till ändamålets art till större eller mindre del och eventuellt helt och hållet efterskänkas eller restitueras", orden "skattebeloppet må kunna" etc. till satsens slut skulle utgå och ersättas med orden "sådan tillställning må vara befriad från nöjesskatt", så att hela punkten kom att erhålla följande lydelse:

"att det skall tillkomma Drätselkammaren att upptaga till prövning och avgöra frågor om befrielse från eller restituering av nöjesskatt i särskilda fall, därvid bör iakttagas, att, då överskottet av tillställningen skall användas till allmänt eller välgörande ändamål, hel befrielse eller restitution må kunna medgivas, att, då tillställning anordnas av ideell förening eller sammanslutning och överskottet skall användas till föreningens eller sammanslutningens ändamål sådan tillställning må vara befriad från nöjesskatt, och att prövning av dylika frågor bör ske efter tillställningens avhållande, därvid utgifter för och inkomster av tillställningen böra vederbörligen styrkas."

Varken förslagsställaren eller de ledamöter av Stadsfullmäktige, som röstade för den sålunda beslutade ändringen, torde emellertid hava förutsett att densamma kunde komma att leda till konsekvenser, som de säkerligen icke alls avsett. Visserligen har med den av Stadsfullmäktige beslutade formuleringen, Drätselkammaren tillerkänts en slags prövningsrätt i fråga om de tillställningar av ideella föreningar, som enligt beslutet skola vara skattefria, men

N:o 6.

Ang. bestämmelser rörande nöjesskatt.

denna prövningsrätt inskränker sig helt och hållet till ett konstaterande av, huruvida anordnaren är en ideell förening och om behållningen av tillställningen skall användas till föreningens ändamål. Något ingående i prövning av tillställningens art kan däremot icke ske. Nu blir följden av Stadsfullmäktiges beslut den, att varje tillställning — även t. ex. kabaret, dans och dylikt — anordnad av en ideell förening, ordet taget i dess vidsträcktaste bemärkelse i motsats mot ekonomisk förening, i syfte att främja föreningens ändamål, detta må vara vilket som hälst, måste förklaras skattefri, medan en tillställning anordnad av en ekonomisk förening blir underkastad beskattning, även om föreningens syftemål eljes är aldrig så ideellt och tillställningens art av bästa beskaffenhet. Det är ingalunda svårt att med exempel påvisa, att de angivna konsekvenserna icke äro konstruerade. I detta hänseende kan endast erinras om de av ideella föreningar anordnade nöjesaftnarne med dans och dylikt i den s. k. Rådhusbufféns park.

På grund av här anmärkta förhållanden finner Drätselkammaren det påkallat, att Stadsfullmäktige ännu en gång taga förevarande angelägenhet under omprövning.

Då avsikten med Drätselkammarens förslag var, att vid prövning av frågor om skattebefrielse för av ideella föreningar anordnade tillställningar till främjande av föreningarnas eget ändamål behörig hänsyn skulle tagas — såsom ock av förslagets formulering torde framgå — såväl till föreningens ändamål som ock till varje föreställnings art, och då en följd av förslagets antagande i oförändrat skick utan tvivel blivit den, att sådana förädlande och uppfostrande "nöjen", som bjudas allmänheten vid tillställningar, anordnade av sammanslutningar med religiöst, etiskt eller annat högre ideellt syftemål, icke skulle hava blivit belastad med skatt, anser Drätselkammaren att Stadsfullmäktige vid den förnyade omprövningen böra antaga det av Drätselkammaren förut framlagda förslaget, helst som Drätselkammarens här tillkännagivna avsikt att vid den Drätselkammaren förbehållna prövningen ej skattelägga tillställningar av nyss angivna slag synes sammanfalla, med vad initiativtagaren till ändringsförslaget och de stadsfullmäktigeledamöter, som förenade sig med honom, åsyftade.

Med stöd av det anförda tillåter sig Drätselkammaren därför hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att, med ändring av sitt beslut den 26 januari 1922 angående närmare bestämmelser om nöjesskatt, godkänna i oförändrat skick 3:dje punkten av Drätselkammarens förslag härutinnan av den 12 januari 1922, närmare återgivet i början av denna skrivelse.

Västerås den 9 februari 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 7.

Drätselkammarens skrivelse ang. markförvärv m. m. för ny uppfartsväg till områdena Aroslund och Akademivreten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med pågående arbete med omläggning av landsvägen till Skultuna har Drätselkammaren funnit önskvärt få en ny uppfartsväg från landsvägen anordnad till områdena Aroslund och Akademivreten.

Den nuvarande uppfartsvägen, som ansluter sig till landsvägen i närheten av Västerås Ullspinneri och åt andra hållet genom en skarp krök till den väg, kallad Skogsvägen, som leder inåt Aroslundsområdet, är på grund av sin branta stigning svårtrafikabel och ej farbar för fordon.

Enligt bifogade karta skulle den nya uppfartsvägen utläggas i sned riktning över tomterna N:ris 5 b och 6 Aroslund, varigenom förstnämnda tomt med bibehållande av den enskilda väg, som över densamma leder till Akademivreten, skulle bliva uppdelad i tre tomtdelar.

Ägaren av tomten med vilken Drätselkammaren inlett underhandlingar angående upplåtelse till staden av den mark, som erfordras för vägregleringen, har med hänsyn till svårigheten att kunna utnyttja de olika tomtdelarna förklarat sig villig härtill ävensom att till staden utan ersättning överlämna all mark för vägen till Akademivreten i areal 150 kvm. allenast under den förutsättning, att staden samtidigt även förvärvar tomtdelarne utmed landsvägen till Skultuna och utmed tomten N:o 6 Aroslund, vilka delar å kartan angivits i areal vara respektive omkring 142 och 268 kvm.

Som det av ägaren ifrågasatta priset eller 3 kronor pr kvm. för en dylik uppgörelse av Drätselkammaren befunnits vara för staden antagbart och behovet av den härigenom möjliggjorda väganläggningen är stort, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med ägarne av tomterna N:ris 5 b och 6 Aroslund träffa uppgörelse angående förvärv åt staden av för anordnande av ny uppfartsväg till områdena Aroslund och Akademivreten erforderlig mark jämte annan här ovan närmare angiven mark av förstnämnda tomt enligt bifogade karta och att framdeles avhända staden vad som härav kan avstås allt till pris och på villkor, vilka Drätselkammaren kunna finna för staden antagliga, ävensom besluta för berörda markinköp anvisa ett anslag, av Drätselkammaren beräknat till 1,800 kronor, att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 9 februari 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 8.

Drätselkammarens framställning ang. tilläggsanslag för om- och tillbyggnad av sjukhuset vid Karlslunds ålderdomshem.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Överlämnande en framställning från den kommitté, som handhaft utförandet av de av Stadsfullmäktige beslutade omändrings- och nybyggnadsarbetena vid ålderdomshemmet Karlslund, med anmälan att det av Stadsfullmäktige den 28 juni 1920 anvisade anslaget å 345,000 kronor för om- och tillbyggnad av ålderdomshemmets sjukhus måst överskridas med 62,600 kronor samt begäran om denna brists täckande genom ett tilläggsanslag, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige med bifall till framställningen ville för ändamålet ställa ett anslag till förfogande å 62,600 kronor att utgå av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren tillika att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet för så vitt härigenom avsåges att anslaget skulle utgå av lånemedel och med rätt för Drätselkammaren att förskottera anslaget genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten härmed överskredes hade att begära Kungl. Maj:ts tillstånd att få för ändamålet upptaga.

Västerås den 9 februari 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut under §§ 131 och 143 i Stadsfullmäktiges protokoll år 1920, få kommitterade, som haft såväl utredningen angående sjukhusbyggnaden som verkställigheten av dess uppförande om hand, sedan arbetet nu slutförts, meddela följande.

Då kostnadsförslaget till om- och påbyggnad av sjukhuset vid Karlslund uppgjordes, beräknades att i gamla avdelningen bibehålla träbjälklagen ävensom att i nya avdelningen inlägga träbjälklag. Men då byggnadsarbetet påbörjades, befanns bottenbjälklaget i gamla huset upprutttet, varför detta måste

ersättas med ett nytt. Kommitterade ansågo då, att för husets framtida bestånd vore bäst inlägga ett betongbjälklag på järnbalkar i bottenvåningen.

N:o 8. Ang. tilläggsanslag för om- och tillbyggnad av sjukhuset vid Karlslunds ålderdomshem.

Som även under arbetets gång fråga uppstått om inläggning av eldfasta bjälklag i hela huset till förekommande av olyckor vid eldsvåda, allrahelst som endast en trappa kunde anordnas vid huvudavdelningarna i sjukhuset, beslöto kommitterade, att alla bjälklagen i nya avdelningen ävensom vindsbjälklaget i gamla avdelningen skulle göras av betong med håltegelinlägg.

Kostnaden för bottenbjälklaget i gamla huset blev	kr.	8,750: —
Merkostnaden för de övriga bjälklagen har blivit	„	18,196: 72
Som en följd av föregående åtgärd har en del ommurningar och förstärkningar måst vidtagas i gamla huset, vilka dragit en kostnad av	„	3,500: —
När kostnadsförslaget uppgjordes, kunde endast approximativa uppgifter erhållas rörande de olika ledningsarbetena. Vid sedermera infordrade anbud, överstego dessa betydligt de förut lämnade prisuppgifterna.		
Sålunda ha rörledningsarbetena krävt en merkostnad av..	„	23,446: —
och de elektriska installationerna	„	2,265: —
Diverse ökade inredningsarbeten, som påfordrats byggnadens gång, ha kostat c:a	„	5,000: —
I gamla sjukhuset var inrymd en tvättstuga, vilken emellertid vid ombyggnadsarbetet raserades, och då måste en ny sådan provisoriskt anordnas. Den gjordes emellertid så att den kan kvarstå även sedan den nya ekonomibyggnaden blir färdig, och kan då användas som likbod. En sådan är behövlig, men anslag har ej förut begärts härför. Kostnaden för denna byggnad har uppgått till	„	5,700: —
Med tanke på den nya ekonomibyggnaden ha åtskilliga förarbeten måst vidtagas redan nu. Sålunda har en kulvert för rörledningarna byggts emellan nya sjukhuset och platsen för det nya ekonomihuset. Detta för att ej behöva lägga provisoriska ledningar nu, vilka skulle rivas upp om ett eller annat år, då värmeledningarna i de olika husen skola sammanföras till en central. Kostnaden för denna kulvert är.....................	„	2,656: 22
För att kunna mottaga den för en blivande nybyggnad behövlig makadam, vilken krossades som nödhjälpsarbete, måste en broutläggning göras för en kostnad av	„	337: 80
Gasverket har påfört sjukhusbyggnaden en kostnad för ledningsserviser, som ej förut beräknats........................	„	3,850: —
Slutligen har till linoleummattor i sjukhuset utbetalts	„	10,372: 32
	Kronor	84,074: 06

Från denna summa avgår besparingar i det ursprungliga förslaget med .... kr. 11,474: 06		
Dessutom kan överföras besparingar från sysslomansbostadsbygget med .... „ 10,000: —		21,474: 06
	Uppkommen brist kronor	62,600: —

N:o 8.

Ang. tilläggsanslag för om- och tillbyggnad av sjukhuset vid Karlslunds ålderdomshem.

I anledning av vad ovan anförts få kommitterade anhålla, att Drätselkammaren ville tillstyrka och hos Stadsfullmäktige hemställa om ett ytterligare anslag å 62,600 kronor till täckande av den sålunda uppkomna bristen.

Västerås den 6 februari 1922.

På kommitterades vägnar:

AXEL ENBLOM.
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 9.

Kungl. Maj:ts utslag ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i staden.

Kungl. Maj:ts
resolution, given Stockholms slott den 2 december 1921 å nedan omförmälda besvär.

Hos Kungl. Maj:t hava Stadsfullmäktige i Västerås anfört besvär över Medicinalstyrelsens den 2 mars 1920 meddelade beslut i fråga om fastställelse av särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås; i anledning av vilka besvär medicinalstyrelsen, efter vederbörandes hörande, den 12 november 1920 avgivit infordrat utlåtande.

Av handlingarna inhämtas huvudsakligen följande.

Vid sammanträde den 27 mars 1919 godkände Stadsfullmäktige med vissa ändringar ett av Hälsovårdsnämnden i staden upprättat förslag till särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås. Enligt Stadsfullmäktiges berörda beslut skulle § 4 i instruktionen erhålla följande lydelse: "Stadens tjänsteläkare tillsättas med sex månaders ömsesidig uppsägning i den ordning närmare bestämmes i gällande allmänna läkarinstuktion, varefter av Magistraten för stadsläkare utfärdas fullmakt och för distriktsläkare förordnande tillsvidare. Uppsägning från tjänsten som stadsläkare kan från stadens sida ske endast om Stadsfullmäktige på framställning av Hälsovårdsnämnden härom fatta beslut med minst 2/3 av de avgivna rösterna."

Sedan förslaget underställts Medicinalstyrelsen för fastställelse och Medicinalstyrelsen inhämtat yttrande från styrelsen för svenska stadsläkareföreningen och förste provinsialläkaren i Västmanlands län, beslöto Stadsfullmäktige, vilkas yttrande inhämtats i anledning av vissa mot instruktionsförslaget framställda anmärkningar, vid sammanträde den 29 december 1919, jämte annat, varom nu icke är fråga, att berörda anmärkningar, i vad desamma avsåge § 4 i instruktionen, icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Genom överklagade beslutet har Medicinalstyrelsen med vissa ändringar godkänt det underställda förslaget till särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås, och därvid, så vitt nu är i fråga, föreskrivit, att, enär den av Stadsfullmäktige antagna lydelsen av § 4 i instruktionen vore i uppenbar strid med gällande allmänna läkarinstruktion, ifrågavarande paragraf skulle erhålla följande lydelse: "I fråga om tillsättning och avsked eller entledigande gäller för stadens tjänsteläkare vad därom finnes stadgat i § 46 av gällande allmänna läkarinstruktion den 30 december 1911."

N:o 9. *Ang. Kungl. Maj:ts utslag om ny instruktion för tjänsteläkarne i staden.*

I besvären yrka Stadsfullmäktige, att ifrågavarande paragraf måtte erhålla den av Stadsfullmäktige beslutade lydelsen.

Kungl. Maj:t finner ej skäl att göra ändring i Medicinalstyrelsens beslut, i vad det blivit överklagat. Det länder vederbörande till efterrättelse.

GUSTAF.

Herm. Lindquist.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1922

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922. Den 30 Mars. III.

N:o 10.

Vederbörande revisorers berättelse över granskningen av stadens räkenskaper för år 1920, Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år samt inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.

Res.

Bilagda revisionsberättelse får magistraten härmed till Stadsfullmäktige överlämna med tillkännagivande, att samtliga redovisningsskyldiga anmodats att med förklaring direkt inkomma till Stadsfullmäktige.

Västerås rådhus den 16 februari 1922.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Till Magistraten i Västerås stad.

Med resolution den 13 maj 1921 har Ni till oss av Stadsfullmäktige i staden utsedda revisorer överlämnat drätselkammarens räkenskaper för år 1920, däri inbegripna Västerås vatten-, gas- och elektricitetsverks, dess fattigvårdsstyrelses och dess folkskolestyrelses räkenskaper m. m.

Efter fullbordad revision av de oss sålunda tillställda räkenskaperna få vi återlämna desamma och därvid till Eder avgiva följande

REVISIONSBERÄTTELSE.

Siffergranskningen av vatten-, gas- och elektricitetsverkets räkenskaper har verkställts av Herr Herman Tersmeden och av övriga här ifrågakommande räkenskaper av f. d. Stadskamreraren Bernhard Carlsson.

Vi vilja framhålla och vitsorda det om utmärkt nit och förtjänst vittnande arbete, som så väl Drätselkammarens kamrerare och andra tjänstemän som ock siffergranskarne och övriga vederbörande utfört beträffande räkenskaperna.

Enär dessa äro förda med noggrannhet och verificerade samt det, vi under revisionens gång antecknat såsom oriktigt eller i något avseende anmärkningsvärt, blivit för oss tillfredsställande förklarat eller synts oss vid slutlig prövning obetydligt eller icke vara av beskaffenhet att föranleda till anmärkning än mindre till avstyrkande av ansvarsfrihet, få vi *för alla vederbörande tillstyrka dylik för den tid, som revisionen omfattat.*

Vi lämna följande, å nästa sida stående sammandrag av Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1920.

N:o 10.

Ang. revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1920.

Sammandrag av Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1920.

1	2	3	4	5
Titlar	Utgifter	Inkomster	överskott eller överstigande Inkomster	Brist eller överstigande Utgifter
Brist från år 1918	62,844: 92	—	—	62,844: 92
Räntor & lånekostnader	817,697: 95	421,665: 51	—	396,032: 44
Lån	205,034: 18	86,189: 08	—	118,845: 10
Fattigvård	626,360: 28	—	—	626,360: 28
Folkskolan	1,156,325: 69	508,565: 71	—	647,759: 98
Högre folkskolan	34,061: 23	11,837: 40	—	22,223: 83
Allmänt läroverk	4,172: 45	—	—	4,172: 45
Andra undervisnings och bildningsanstalter	95,760: 74	—	—	95,760: 74
Hälso- och sjukvård	83,444: 89	75,171: 29	—	8,273: 60
Gator, vägar, planteringar o. d.	484,822: 33	19,422: 48	—	465,399: 85
Avloppsledningar	43,001: 20	—	—	43,001: 20
Renhållningsverket	171,534: 17	57,077: 60	—	114,456: 57
Svingård	57,200: 15	68,341: 77	11,141: 62	—
Vattenledningsverket	166,008: 68	166,999: 79	991: 11	—
Gasverket	898,928: —	898,928: —	—	—
Elektricitetsverket	476,022: 62	495,060: 70	19,038: 08	—
Andra kommunens affärsföretag	295,467: 38	160,257: 73	—	135,209: 65
Brandväsen	172,855: 40	34,780: 84	—	138,074: 56
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplan	214,782: 45	314,755: 76	99,973: 31	—
Lantegendomar under eget bruk	229,505: 73	184,527: 24	—	44,978: 49
Skogen	7,187: 76	14,241: 68	7,053: 92	—
Magistrat & Rådstuvurätt	90,307: 41	363: 50	—	89,943: 91
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen	60,631: 30	885: 25	—	59,746: 05
Polisväsen & Fångvård	285,026: 62	9,595: 46	—	275,431: 16
Auktionsväsendet	—	837: 25	837: 25	—
Allmän pensionsförsäkring	7,553: 81	—	—	7,553: 81
övriga förvaltningskostnader	266,273: 92	25,999: 08	—	240,274: 84
Anslag och bidrag till div. ändamål	367,655: 60	3,712: 90	—	363,942: 70
Oförutsedda utgifter	330,717: 96	—	—	330,717: 96
Allmänna bidrag av staten	—	74,689: 05	74,689: 05	—
Diverse inkomster	—	5,367: 20	5,367: 20	—
Skatter	—	3,772,645: 65	3,772,645: 65	—
Förskotterade medel	719,514: 83	743,325: 66	23,810: 83	—
Lånemedels Konto	583,000: —	—	—	583,000: —
A.-B. Mälarprovinsernas Bank	—	583,000: —	583,000: —	—
Utgående Balans Konto	—	275,456: 07	275,456: 07	—
Summa kronor	9,013,699: 65	9,013,699: 65	4,874,004: 09	4,874,004: 09

N:o 10.

Ang. revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1920.

Detta sammandrag, som är till sina siffror lika med Drätselkammarens, kan måhända leda den, som vill genomläsa och granska det, till mycket allvarlig eftertanke.

Västerås stad hade vid den allmänna folkräkningen 1920, således det år, som revisionen avser, ett invånartal av 30,633.

Stadens utgifter voro i nedåt avrundat tal 9,000,000 kronor. Det blir en utgift pr invånare av närapå 300 kronor.

Skatterna uppgingo till ett belopp av kronor 3,772,645: 65. Således skulle, därest de fördelats lika pr invånare, något över 123 kronor i kommunalutskylder drabbat var och en inom staden boende person från och med den yngsta till och med den äldsta.

Detta är blott ett par statistiska reflexioner, som dock äro talande nog.

Mycket annat framgår av sammandraget.

Vi vilja blott anföra ett par exempel.

Gator, vägar, planteringar o. d. ha kostat kr. 484,822: 33 eller efter avdrag av inkomster under denna titel kr. 19,422: 48 netto kronor 465,399: 85, närapå halva miljonen. I den fastställda staten ha Stadsfullmäktige anvisat härtill kr. 358,493: 93. Alltså ha använts för detta ändamål utom själva anslaget i staten kr. 126,328: 40. Inkomsterna ha i staten upptagits till kronor 13,575: — men utgjort i själva verket. såsom nyss nämnts, kr. 19,422: 48. Den verkliga bristen på detta anslag blir således 120,480 kronor 92 öre, en betydlig summa. Planteringarna bidraga till bristen med icke mindre än kronor 34,717: 14. I staten äro anvisade till dessa kronor 77,774: —. Utgifterna utgjorde det höga beloppet av kronor 11,320: 14. Bristen är alltså kronor 33,546: 14. Men ej ens inkomsterna ha uppgått till i staten upptaget belopp kronor 11,700: — utan utgjort kronor 10,529: —, vadan planteringarnas passiva bli ovan angivna kronor 34,717: 14.

Lantegendomarna under stadens eget bruk ha gått med förlust. I staten ha utgifterna för dessa beräknats till kr. 172,070: 29 och inkomsterna från dem till kr. 172,790: —. Man har således beräknat en så måttlig behållning som kr. 719: 71. Men icke en gång dessa *sjuhundranitton kronor* ha kunnat uppnås, utan, då utgifterna gått till kr. 229,505: 73 och inkomsterna varit kronor 184,527: 24, har förlusten blivit kr. 44,978: 49.

Svingården däremot har under revisionsåret liksom under år 1919 gått med vinst, om ock den ej varit så stor, som den i staten beräknats, där den upptagits till kr. 20,500: — Vinsten var dock det vid en relativt så liten affärsdrift som denna rätt betydliga beloppet av kr. 11,141: 62.

Men vi lämna nu sammandraget och vilja göra några erinringar.

Beträffande *vatten-, gas- och elektricitetsverket* ha vi granskat icke blott anslagsmedlens användning utan även verkets ekonomi och förvaltning. Vi ha med stöd av lagerböckerna kontrollerat vissa grupper av inneliggande materialförråd.

Vid genomgående av verkets utestående fordringar hava vi funnit, att i staten anvisade medel för mötande av med affärsverksamheten förenad kreditrisk med hänsyn till nuvarande depressionstider äro otillräckliga.

N:o 10.

Ang. revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1920.

En leverans av 487 fat stenkolstjära till firma i Karlshamn torde på grund av uppkommen tvist om vattenhalten i tjäran medföra avsevärd förlust för verket, och synes oss orsaken härtill vara, att köparens krav på vattenfri tjära icke rönt tillräckligt beaktande vid affärens avslutande, ävensom att bristfälliga analysbevis samtidigt förelegat.

Vid granskning av värdesättningen av revisionsårets inventarium hava vi observerat, att särskilt beträffande gaskol och koks dessa upptagits i högre värden än enligt gällande marknadspriser. Detta medför för de närmaste åren konsekvenser, vilka vi emellertid i detta sammanhang ej ha anledning att ingå på.

Beträffande verkets ekonomiska ställning hänvisa vi till styrelsens berättelse.

Vi vilja uttala som önskemål, att verkets styrelse som sådan eller genom en av styrelsen tillsatt kommitté ville företaga en ingående undersökning, huruvida icke genom införande av förenklade och arbetsbesparande metoder, administrationen av verket kunde avsevärt förbilligas.

Till några i *stadens tjänst anställda personer* utgå i löneförmåner fri uppvärmning av deras bostäder och fri gas. Vi ha funnit, att sådan gasförbrukning åtminstone någon gång varit uppseendeväckande stor. Vi föreslå, att dessa löneförmåner för framtiden regleras så, att de bestämmas till ett värde i penningar, högst ett visst skäligt belopp. Överskrides detta, bör den tjänstanställde, som har ifrågavarande löneförmån, själv bekosta överskottet.

Vid *folkskolestyrelsens* förvaltning av åt densamma anvisade medel ha vi ingen annan erinring att göra, än att vi funnit, det offentliga anbud å leveranser av varor för folkskoleväsendets behov icke alltid infordrats utan att en del sådana varor inköpts under hand. Av vem eller av vilka underhandsköpen gjorts, eller på vad sätt de skett, framgår varken av styrelsens protokoll eller av dess räkenskaper.

Emellertid ha vi vid förfrågning hos stadens folkskolinspektör erhållit den förklaring rörande saken, att det varit så gott som omöjligt att under de förhållanden, som rådde under revisionsåret, infordra dylika anbud från flera firmor, men att folkskolestyrelsen numera gör det i varje fall. Om vi icke helt och hållet kunna godtaga förklaringen, vilja vi dock för vår del låta därvid bero.

Men vi vilja ock i detta sammanhang upprepa, vad stadsrevisionen under flera föregående år framhållit, nämligen nödvändigheten därav, att, när det gäller ett något så när stort inköp, anbud infordras av stadens styrelser, verk och inrättningar vid inköp för stadens behov. Detta därför, att staden därigenom kan göra sina uppköp hos den leverantör, som vill lämna fullgod vara till billigaste pris, men ock därför, att stadens köpmän böra ha rätt att såsom medborgare i staden och skattebetalande få fullt lojalt konkurrera med varandra. Är det fråga om vara, somstaden själv kan leverera, bör, såsom stadsrevisionen städse framhållit, utan att det dock alltid lett till iakttagande, denna utan vidare tagas från det stadens verk, som har sådan att erbjuda. Detta synes oss så naturligt, att ett upprepande kanske icke varit behövligt. Det är dock nu gjort.

N:o 10.

Ang. revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1920.

Av *Stadsfullmäktige beviljade anslag* hava även detta revisionsår i många fall överskridits.

Vi hänvisa till och instämma uti vad stadens revisorer för år 1919 yttrade om detta förhållande. Det synes nästan ohjälpligt att få in hos Västerås stads tjänstemän, styrelser, verk och inrättningar, att överskridande av i staten bestämda anslag ej får ske utan stadsfullmäktiges prövning och godkännande. I omkring tjugo års tid har år efter år detta missförhållande påpekats av statsrevisionen utan att rättelse skett.

Sedan stadsfullmäktige nu två gånger i december 1920 och i december 1921, givit vederbörande en rätt så skarp erinring om att anslag ej få överskridas, hava vi en svag förhoppning, att en ändring skall ske. Men man må ej vara för säker. Därför anhålla vi, att Ni ville fästa Eder synnerliga uppmärksamhet härå.

Bara ett enda exempel på överskridande av anslag vilja vi anföra. Andra framgå tydligt av ovan lämnade sammandrag, jämfört med drätselkammarens berättelse till vilken vi i övrigt hänvisa.

Detta exempel är *varmbadhuset.*

Till dess utgifter ha i staten anvisats kr. 108,200: —, och dess inkomster ha beräknats dä rtill kr. 65,000: —. Alltså har man vid statens uppgörande utgått ifrån att detta kommunens affärsföretag skulle lämna en förlust — att täckas med skatte- eller andra medel — av kr. 43,200: —. Man skulle ju kunna tycka, att redan denna beräknade förlust vore stor nog.

Emellertid har det anvisade anslaget till utgifter överskridits med kronor 45,287: 25. Om från sistnämnda belopp avdragas kr. 15,260: 15, varmed de verkliga inkomsterna överstigit det beräknade inkomstbeloppet, så återstår en överskridning av anslag med kronor 30,027: 10.

De verkliga utgifterna ha varit kr. 153,487: 25 och de verkliga inkomsterna 80,260: 15. Skillnaden emellan dessa båda belopp utgör kr. 73,227: 10, den verkliga förlusten under revisionsåret på detta affärsföretag.

Förlusten är lika med summan av ovan angivna belopp 43,200: — och 30,027: 10.

Om det också icke varit den beslutande myndighetens mening, såsom synes av det ovan anförda, då redan vid statens uppgörande räknades med förlust, att företaget skulle bära sig, så ha vi dock funnit överskridandet av det anvisade utgiftsanslaget med netto kronor 30,027: 10 vara av den beskaffenhet, att vi bort omnämna det och göra erinring däremot.

Drätselkammarens, vatten-, gas- och elektricitetsverkets samt folkskolestyrelsens *protokoll* ha vi läst och därvid ej funnit något att erinra.

Hälsovårdsnämndens, byggnadsnämndens m. fl. protokoll ha ej tillställts oss. De böra tillställas kommande års revisorer, eller åtminstone bör det meddelas dem, varest eller hos vem de äro tillgängliga för stadsrevisionen.

Drätselkammarens *kontanta kassabehållning* liksom även vatten-, gas- och elektricitetsverkets ha vi under revisionens förlopp en gång räknat, och ha behållningarna därvid befunnits lika med de i kassaböckerna för respektive dagar upptagna beloppen.

N:o 10.
Ang. revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1920.

Stadens *s. k. svävande skuld* var den 31 december 1920 kr. 1,828,807: 09. Det belopp, intill vilket staden under revisionsåret hade rätt att upptaga lån utan att behöva underställa saken Kungl. Maj:ts prövning, utgjorde kronor 1,828,128: 76. Den svävande skulden var således föga större.

Vi ha under vårt revisionsarbete, i vilket samtliga revisorer samt alla suppleanter utom kontorschefen A. Söder deltagit, fördelat oss på sex avdelningar. Wetterling har utom ledningen av revisionen haft på sin del drätselkammarens protokoll samt dess berättelse över och sammandrag av räkenskaperna; Dahlfors, Axell, Flodin och Bäckström drätselkammarens huvudräkenskap och hamnens; Thelander, Lundberg och Björkstedt renhållningsverkets, badhusens, skogens och fondernas räkenskaper; Robsahm, Hedberg och Larsson vatten-, gas- och elekricitetsverkets räkenskaper; Andrén och Leontein fattigvårdens räkenskaper; Johansson, vilken, sedan Söder, som blivit fördelad på denna avdelning, förklarat sig hindrad att deltaga i revisionsarbetet, Wetterling biträtt, folkskoleväsendets räkenskaper.

Beslut i anledning av avdelningarnas granskning ha fattats vid statsrevisonens sammanträde in pleno. Då herrar Andrén och Bäckström varit hindrade att närvara därvid, ha de alltså icke deltagit i besluten.

Västerås den 17 januari 1922.

AUG. WETTERLING.

Gust. Dahlfors. *Georg Robsahm.* *Gustaf Lundberg.*
M. A. Hedberg. *Emil Axell.* *Oscar Johansson.*
Gustaf Thelander. *N. Flodin.* *E. Alrik Larsson.*
Georg Leontein. *John A. Björkstedt.*

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Berättelse över Västerås stads räkenskaper för år 1920.

Sammandrag av allmänna utgifter och inkomster.

Utgifter:

Brist från 1918 års stat		62,844: 92
Räntor och lånekostnader		817,697: 95
Lån		205,034: 18
Fattigvård		626,360: 28
Folkskolan		1,156,325: 69
Högre folkskolan		34,061: 23
Allmänt läroverk		4,172: 45
Andra undervisnings- och bildningsanstalter		95,760: 74
Hälso- och sjukvård		83,444: 89
Gator, vägar, planteringar o. dyl.		484,822: 33
Renhållningsverket		171,534: 17
Svingården		57,200: 15
Andra kommunens affärsföretag		295,467: 38
Brandväsen		172,855: 40
Fastighetsförvaltningen:		
Egendomar inom stadsplan	214,782: 45	
Lantegendomar under eget bruk	229,505: 73	
Skogen	7,187: 76	451,475: 94
Magistrat och Rådstuvurätt		90,307: 41
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen		60,631: 30
Polisväsen och Fångvård		285,026: 62
Allmän pensionsförsäkring		7,553: 81
Övriga förvaltningskostnader		266,273: 92
Anslag och bidrag till div. ändamål		367,655: 60
Övriga oförutsedda utgifter		330,717: 96
Lånemedelskonto		583,000: —
Genom förskotterade medel verkställda likvider att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt:		
Anslag till:		
Anläggning av kyrkogård vid Hofdestalund	90,423: 63	
Anslag till Hamnplanens ordnande	9,712: 60	
Strandskoning vid järnvägsverkstaden västerut	13,865: 62	
Mudderverket "Framåt"	8,616: 64	
Hamnbyggnadens år 1920 Konto	57,360: 38	
Lillåns överbyggnad	15,332: 92	
Nybyggnaden i kvarteret Arvid	791: 73	
Kranen vid pråmån	8,792: 87	
Anslag till järnvägsspår vid hamn	5,254: 09	
Transport	210,150: 48	6,710,224: 32

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Transport	210,150: 48	6,710,224: 32
Zimmermanska slöjdskolefonden	68,097: 51	
Skogssällskapets statsarbeten	115,644: 88	
Utredning för nytt Rådhus	5,000: —	
Anslag till bro över Svartån	38,719: 24	
Anslag för iordningställande av pontoner till båtslip	9,949: 24	
Anslag till ombyggnad av sjukhus vid Karlslund	53,290: —	
Anslag för inredning av bostadslägenhet i Varmbadhuset	218: 29	
Västerås stads lärlings- och yrkesskolor	10,000: —	
Vägunderhållets Konto	78,445: 29	
Anslag till uppförande av en gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan	130,000: —	719,514: 83
Västerås Vatten- och Gasverks vinstmedels-Konto: Årets förlust		22,972: 01
Summa Kronor		7,452,711: 16

Inkomster:

Räntor och aktier		421,665: 51
Lån		86,189: 08
Folkskolan		508,565: 71
Högre folkskolan		11,837: 40
Hälso- och sjukvård		75,171: 29
Gator, vägar, planteringar o. dyl.		19,422: 48
Renhållningsverket		57,077: 60
Svingården		68,341: 77
Andra kommunens affärsföretag		160,257: 73
Brandväsen		34,780: 84
Fastighetsförvaltningen:		
Egendomar inom stadsplanen	314,755: 76	
Lantegendomar under eget bruk	184,527: 24	
Skogen	14,241: 68	513,524: 68
Magistrat och Rådstuvurätt		363: 50
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen		885: 25
Polisväsen och Fångvård		9,595: 46
Auktionsväsen		837: 25
Övriga förvaltningskostnader		25,999: 08
Anslag och bidrag till diverse ändamål		3,712: 90
Allmänna bidrag av staten		74,689: 05
Diverse inkomster		5,367: 20
Skatter		3,772,645: 65
Drätselkammaren (förskotterade medel)		743,325: 66
A.-B. Mälareprovinsernas Bank (1919 års lån)		583,000: —
Utgående Balans Konto		275,456: 07
Kronor		7,452,711: 16

Reserverade köpeskillingsmedel för försåld mark och byggnader.

N:o 10. *Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.*

Debet.

1920			
Dec. 31. An *Utbetalningar:*			
Diverse lagfarts- och fastemätningskostnader m. m.			7,685: 67
Ränteutgifter			1,525: 06
Köpeskilling:			
För gården n:r 38 i Norra kvarteret			100,000: —
Kostnader för ledningar m. m. till kvarteren Erling, Erland och Kristiansborg enl. Stadsfullmäktiges beslut den 29/5 1913			19,886: 45
		Kronor	129,097: 18

Kredit.

1920			
Jan. 1. Per *Saldo från 1919:*			
Lån av Drätselkammaren			15,235: 11
Inkomster:			
Ränteinkomster		9,035: 97	
Lagfartskostnader		14: —	
Köpeskilling:			
H. K. Skoglund mellanavgift enl. bytes- och köpekontrakt av den 30/3 1920 avseende vissa regleringar inom kvarteren Patria enl. stadsfullmäktiges beslut den 29/3 1920	1,214: 95		
P. E. Smedberg återburen köpeskilling för del av lägenheten Almelund	206: —		
J. E. Jonsson för tomten n:r 4 i kv. Erland	5,074: 11		
I. Åström för tomten n:r 8 i kvarteret Erling	4,980: 90		
Edvin Johansson för tomten n:r 5 Erling	3,366: 40		
G. Leontein för tomten n:r 2 Engelbrekt	2,974: 27		
A. Sporre för tomten n:r 2 Erling	3,511: 05		
K. J. Pettersson för tomten n:r 7 Erling	3,592: 58		
Klas Julius Andersson för tomten n:r 10 Engelbrekt	3,329: 80		
Transport	28,250: 06	9,049: 97	15,235: 11

N:o 10.
Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Transport	28,250: 06	9,049: 97	15,235: 11
Arthur Andersson för tomten n:r 8 Engelbrekt	3,532: 47		
P. E. Andersson för tomten n:r 1 Erland	3,962: 15		
Hulda Karlsson för tomten n:r 9 Engelbrekt	3,329: 80		
S. A. Hedlund för tomten n:r 3 Erling	2,554: 40		
C. A. Sahlin för tomten n:r 3 Nella	12,500: —		
I. Fröier för tomten n:r 3 Engelbrekt	4,236: 87		
L. A. Eriksson för tomten n:r 6 Erling	2,785: 50		
Valfrid Danielsson för tomten n:r 4 Erling	4,785: 63		
D. L. Visell & J. V. Villerstedt för tomten n:r 7 Engelbrekt	5,360: 77		
David K. Larsson för tomten n:r 7 Guttorm	1,310: 40		
C. P. Svedlund resterande köpeskilling för tomten n:r 1 Hoffsta	835: 20	73,443: 25	82,493: 22

Utgående Balans Konto:

Saldo till år 1921	31,368: 85
Kronor	129,097: 18

Hamnbyggnadens Amorterings Konto.

Debet.

1920

Jan. 1. *Balans från år 1919:*

Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1919 års slut för:

Äldre hamnbyggnaden	31,905: —	
Nya hamnbyggnaden	196,450: —	
Svängkran n:r 1	7,700: —	
Malmlossningskran n:r 2	17,500: —	253,555: —

Dec. 31. An *Räntor:*

Ett års ränta å samtliga lån	25,045: 13	

Dec. 31. An *Lån:*

Kapitalavbetalningar å samtliga lån	12,110: —	
Andel av 1919 års obligationslån	150,000: —	187,155: 13
Kronor		440,710: 13

1920 *Kredit.*

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Dec. 31. Per *Ett års ränta och amortering:*			
Å motstående lån		37,155: 13	
Årets amortering		12,110: —	
Dec. 31. Per *Balans till år 1921:*			
Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1920 års slut för:			
Äldre hamnbyggnaden	28,905: —		
Nya hamnbyggnaden	338,240: —		
Svängkran n:r 1	7,425: —		
Malmlossningskran n:r 2	16,875: —	391,445: —	
	Kronor	440,710: 13	

Hamnavgifters konto.

1920 *Debet.*

Dec. 31. An *Av motstående hamnavgifter ingår till Stadskassan:*	
Ett års ränta och amortering å samtliga lån	37,155: 13
Hamnmaskiners amortering	1,920: —
Överskott å hamnintraden	35,704: 01
Kronor	74,779: 14

1920 *Kredit.*

Dec. 31. Per *Enligt Hamnuppbördsmannens räkning:*		
Hamnavgifter för:		
Fartyg	8,842: 13	
Varor	40,780: 26	49,622: 39
Hyra för kranar		15,311: 60
Hyra för upplagsplatser		5,218: 75
Hyra för hamnskjul		700: —
Hyra för båtplatser		3,808: —
Diverse		118: 40
	Kronor	74,779: 14

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Hamnens underhålls- och reparationsfond.

Debet.

1920 Dec. 31. An *Balans från år 1919.*			
Lån av Drätselkammaren			101,220: 19
Dec. 31. An *Utgifter:*			
Diverse utgifter under året		43,524: 94	
Ett års ränta å kronor 101,220: 19 à 6 %		6,073: 71	49,598: 65
		Kronor	150,818: 84

Kredit.

1920 Dec. 31. Per *Inkomster:*			
Överskott å hamnintraden			35,704: 01
Dec. 31. Per *Balans till år 1921:*			
Lån av Drätselkammaren			115,114: 83
		Kronor	150,818: 84

Sammandrag över tillgångar och skulder den 31 dec. 1920.

Tillgångar:

Kassabehållning			2,066: 54
Fordringar:			
Diverse personer		1,485,708: 80	
Vallöfska inteckningen		20,000: —	
Restantier		492,022: 62	
Pensionsavgifter		46,014: 36	
För andel i stadens obligationslån vid 1920 års slut:			
Vatten- och Gasverksstyrelsen	2,724,525: 41		
Folkskolestyrelsen	559,170: —		
Fattigvårdsstyrelsen	275,669: —		
Kyrkorådet	8,660: —	3,568,024: 41	5,611,770: 19
Lån av Drätselkammaren:			
Västerås Vatten-, Gas- & Elektricitetsverk		307,894: 65	
Reserverade köpeskillingsmedel		31,368: 85	
Västerås Folkskolekassa		319: 44	
Renhållningsverket		8,121: 53	
	Transport	347,704: 47	5,613,836: 73

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Transport		347,704: 47	5,613,836: 73
Konto pro diverse		27,592: 81	
Västerås stads lån av järnvägsmedelsfonden		1,530,497: 28	
Hamnens underhålls- och reparationsfond		115,114: 83	
Köttbesiktningsbyrån:			
Byggnader	38,635: —		
Inventarier	2,126: 88		
Lån	10,375: 36	51,137: 24	2,072,046: 63
Fastigheter:			
Allmänna byggnader		1,941,131: 61	
Stadens gårdar och tomter		1,679,168: 52	
Jordfastigheter		165,191: —	
Egendomen Malma		85,000: —	
Kristiansborg		203,463: 89	
Nordanby		55,000: —	
Hofdesta m. fl.		57,057: 50	
Carlsberg		150,000: —	
Stensborg, Manneborg, Rosendal m. fl.		300,000: —	
Diverse fastigheter		226,505: 90	
Renhållningsverkets fastigheter		24,187: 62	
Hästholmarne		133,400: —	5,020,106: 04
Inventarier:			
Renhållningsverket		40,056: 21	
Svingården		41,564: 89	
Nordanby gård		14,724: 30	
Malma gård		36,850: 02	
Kristiansborgs gård		35,085: 93	
Arbetsredskap och verktyg		61,269: 50	
Rådhuset		46,896: —	
Järn- och metallvågen		180: —	
Stadshotellet		22,229: —	
D:o Sundinska huset		743: —	
Elba-paviljongen		2,610: —	
Kabinettet		90: —	
Paviljongen i Stadsparken		328: —	
Tullhuset och tullkammaren		2,008: 75	
Hästar och stallinventarier		4,121: —	
Trädplanteringarna		9,511: 50	
Skogsredskap		161: 45	
Skolagningsverktyg		119: 40	
Båtarne Elba och Arosia		116,000: —	
9 st. pråmar		84,000: —	
Gaslyktor och el. belysningsanordningar		53,892: 46	
Transpor		572,441: 41	12,705,989:40

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Transport	572,441: 41	12,705,989:40
Brandväsendet	118,465: 61	
Polisväsendet	3,593: —	
Marknadsstånd	14: —	
Hamnens inventarier	41,150: —	735,664: 02
Förråder:		
Renhållningsverket	11,650: —	
Byggnadsmateriel m. m.	14,339: 60	
Tuktad sten	28,000: —	
500 hl. makadam	600: —	
618.9 kbm. grus	3,218: 28	
Motorsprit	2,220: —	
Nordanby	30,316: 35	
Malma	26,883: 65	
Kristiansborg	24,016: —	
Skogsprodukter	14,969: 01	156,212: 89
Aktier:		
Byggnadsaktiebolaget "Mimer"	375,000: —	
S. V. B:s Nya Järnvägs A. B.	100,300: —	
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägs A. B.	19,100: —	
Västerås Teater A.-B.	72,300: —	
Aktiebolaget Arbetarebostäder	300,000: —	866,700: —
Hamnen:		
Hamnbyggnadens amortering	391,445: —	
Hamnbyggnadens Konto	653,863: 69	1,045,308: 69
Att gäldas genom lån:		
Västerås Vatten- och Gasverks lånemedel	216,036: 60	
Folkskolebyggnadskommittén	74,460: 14	290,496: 74
Att gäldas genom uttaxering eller på annat sätt.		
Diverse balanserade utgifter att gäldas år 1921 å följande konton:		
Andra undervisnings- och bildningsanstalter	5,000: —	
Gator, vägar, planteringar o. dyl.	78,291: 92	
Hamnens konto	1,413: 57	
Renhållningsverkets konto	10,524: 82	
Svingården	8,781: 59	
Andra kommunens affärsföretag	73,500: 73	
Brandväsendet	4,884: 29	
Fastighetsförvaltningen	51,400: —	
Transport	233,796: 92	15,800,371:74

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Transport		233,796: 92	15,800,371:74
Magistrat och Rådstuvurätt		1,960: 69	
Kronouppbörds- och Exekutionsväsendet		1,330: 40	
Polisväsen och fångvård		8,861: 10	
Övriga förvaltningskostnader		8,907: 44	
Anslag och bidrag till div. ändamål		24,701: 33	
Lantegendomar under eget bruk		17,795: 87	
1920 års brist i allmänna utgifter att gäldas av uttaxerade medel år 1922		275,456: 07	
Rotfruktskällaren vid Malma	6,281: 94		
Kyrkogården vid Hofdestalund	90,915: 25		
Hamnplanens ordnande	14,077: 21		
Strandskoningen vid Järnv.-verkst...	13,865: 62		
Mudderverket "Framåt"	57,104: 63		
Djuphamnens konto	909: 77		
Lillåns överbyggnad	70,780: 41		
Nybyggnaden i kvarteret Arvid	791: 73		
Kranen vid pråmån	15,902: 02		
Motorplogens amortering	4,082: —		
Sugledningen till Varmbadhuset	1,390: 38		
Anslag till järnvägsspår vid hamnen	5,254: 09		
Gården Kungsängen n:o 7	36,000: —		
Anslag till om- och tillbyggnad av sjukhus vid Karlslund	53,290: —		
Anslag för inredning av bostadslägenhet i Varmbadhuset	218: 29		
Västerås stads Lärlings- och Yrkesskolor	10,000: —		
Anslag till uppförande av gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan ..	130,000: —		
Vägunderhåll	118,721: 26		
Skogssällskapets statsarbeten	134,615: 67		
Utredning för nytt Rådhus	5,000: —		
Anslag till nybyggnad av bro över Svartån i Stora gatan	38,719: 24		
Anslag för iordningställande av pontoner för båtslip	9,949: 24		
Brist i 1919 års utgiftsstat	373,250: 81	1,191,119: 56	1,763,929: 38
		Kronor	17,564,301: 12

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Skulder:

Diverse skulder:				
Diverse personer			1,456: —	
Tingshusavgifter			131: —	
Pensionsavgifter			23,511: —	
Kapitalet för Vallöfska livräntan			20,000: —	45,098: —
Reserverade medel:				
Reserverade anslag av årets utgifter å följande konton:				
Gator, vägar, planteringar o. dyl.		71,000: —		
Andra kommunens affärsföretag		20,000: —		
Anslag och bidrag till div. ändamål		43,014: 71		
Lånemedels Konto		49,344: 63		
Mudderverket Framåt		341: 91	183,701: 25	
Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:				
För järnvägsövergången till nya hamnen	20,000: —			
D:o	8,736: 19			
D:o	725: 74	29,461: 93		
Hamnmaskiners fonderade medel		14,400: 45		
Järnvägsmedelsfonden		1,530,497: 28		
Anslag till bostads- och folkräkning		799: 28		
Västerås stads donationsjordsfond		3,871: 53		
Anslag för inköp av mark vid Mälarborg		32: 40		
Brandväsendets reserv. medel		1,108: 70		
Varmbadhusets reserv. medel		54: 60		
Vatten- och Gasverkets fonderade medel		543,396: 41		
Reserverade medels Konto		35,326: 94	2,158,949: 52	2,342,650: 77
Ogulden köpeskilling:				
Knektelegomedelskassan: inteckningslån i egendomen Malma			27,474: 60	
Domkapitlet i Västerås: inteckningslån i egendomen Carlsberg			7,500: —	
Drätseldirektör Th. Öberg: inteckningslån i gården n:r 110 Södra kvarteret			5,000: —	
Gårdsägare Aug. Blomkvist			15,000: —	
Fru Berna Svanberg			7,000: —	
Trädgårdsdirektör Frans Johansson			150,000: —	
Västmanlands Läns Sparbank (lån för Stensborg)			44,075: 85	256,050: 45
			Transport	2,643,799: 22

N:o 10.
Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

		Transport 2,643,799: 22
Tillfälliga lån:		
A.-B. Mälarprovinsernas Bank: löpande räkning..	1,831,357: 09	
Sundinska pensionsfonden för pauvres honteux m. m.	45,325: —	
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	
Fonder stående under Drätselkammarens förvaltning	208,500: —	
Kungl. Räntekammaren	29,859: 70	
Västerås Stads Sparbank	101,625: —	2,221,666: 79
Amorteringslån:		
Kungl. Pensionsstyrelsen		1,171,742: 98
Utelöpande obligationer:		
Obligationslån av den 1/6 1892	189,000: —	
„ „ „ 15/6 1896	327,000: —	
„ „ „ 1/8 1902	1,460,000: —	
„ „ „ 1/8 1907	1,678,000: —	
„ „ „ 1/10 1910	2,662,000: —	
„ „ „ 1/1 1916	1,045,000: —	
„ „ „ 1/3 1919	2,618,000: —	9,979,000: —
Kapitalkonto		1,548,092: 13
		Kronor 17,564,301: 12

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1920:

	Kapital	Ränta
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.	45,000: —	893: 70
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	
Curry Treffenbergs fond	2,000: —	
Gustav Vahlbecks gåva	3,000: —	88: 66
Västerås Gilles donationsfond	1,000: —	
Magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond..	58,383: 62	1,549: 06
Engvallska donationsfonden	30,000: —	2,117: —
Altinska fonden	4,000: —	
Sundinska donationsfonden för Barnhemmet	10,000: —	200: —
Ol. Norelii testamentsfond	30,000: —	1,503: 76
A. Engströms donationsfond	10,000: —	
Transport	198,383: 62	6,352: 18

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920

			Kapital	Ränta
Transport			198,383: 62	6,352: 18
Sundinska donationsfonden för välgörande och allm. nyttiga ändamål			175,000: —	
Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen i Västerås			500: —	
Bilschierska donationsfonden			476: 56	48: 86
Natalia Anderssons stipendiefond			1,000: —	
Vahlbäckska välgörenhetsfonden			150,000: —	20,878: 26
Bergmanska donationsfonden:				
För Västerås arbetareförening			11,000: —	
För nattherberget i Västerås			3,000: —	
Torngrenska fonden			348,996: 11	3,901: 27
Ålderdomshemmets kapitalmedel			23,900: —	2,000: —
Fru Carolina Hygrells donationsfond			22,775: 80	1,223: 62
Mark Modins minne			500: —	
Doktor P. O. Linds fond			10,000: —	
Katarina Molls fond			1,761: 68	94: 55
Mobergska guldbröllopsfonden			30,000: —	2,745: 22
Johanna Fryklunds fond			10,320: 91	227: 43
Orströms donationsfond			6,000: —	999: 09
T. G. Berglunds testamentsfond			138,039: 49	3,971: 72
Systrarna Sundvalls pensionsfond			26,757: 23	928: 32
Abr. Hylphers testamentsfond			2,260: 76	121: 39
Vretmanska donationsfonden			1,163: 43	62: 60
Anna Norbergs stipendiefond			1,500: —	
Ekelundska sjukvårdsfonden			20,000: —	
Fru Lotten Ekelunds donationsfond			50,000: —	
G. K. Lagerqvists donationsfond			25,000: —	3,006: 96
Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond			1,921: 13	
Zimmermanska slöjdskolefonden		85,178: 10		
Tekniska skolans nybyggnad	661,540: 96			
Avgår förskotterade medel av Drätselkammaren	197,097: 51	464,443: 45	549,621: 55	
Summa Kronor			1,809,878: 27	46,561: 47

Västerås den 30 april 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Sammandrag av Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1920.

1	2	3	4	5
Titlar	Utgifter	Inkomster	Överskott eller överstigande Inkomster	Brist eller överstigande Utgifter
Brist från år 1918	62,844: 92	—	—	62,844: 92
Räntor & lånekostnader	817,697: 95	421,665: 51	—	396,032: 44
Lån	205,034: 18	86,189: 08	—	118,845: 10
Fattigvård	626,360: 28	—	—	626,360: 28
Folkskolan	1,156,325: 69	508,565: 71	—	647,759: 98
Högre folkskolan	34,061: 23	11,837: 40	—	22,223: 83
Allmänt läroverk	4,172: 45	—	—	4,172: 45
Andra undervisnings och bildningsanstalter	95,760: 74	—	—	95,760: 74
Hälso- och sjukvård	83,444: 89	75,171: 29	—	8,273: 60
Gator, vägar, planteringar o. d.	484,822: 33	19,422: 48	—	465,399: 85
Avloppsledningar	43,001: 20	—	—	43,001: 20
Renhållningsverket	171,534: 17	57,077: 60	—	114,456: 57
Svingård	57,200: 15	68,341: 77	11,141: 62	—
Vattenledningsverket	166,008: 68	166,999: 79	991: 11	—
Gasverket	898,928: —	898,928: —	—	—
Elektricitetsverket	476,022: 62	495,060: 70	19,038: 08	—
Andra kommunens affärsföretag	295,467: 38	160,257: 73	—	135,209: 65
Brandväsen	172,855: 40	34,780: 84	—	138,074: 56
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplan	214,782: 45	314,755: 76	99,973: 31	—
Lantegendomar under eget bruk	229,505: 73	184,527: 24	—	44,978: 49
Skogen	7,187: 76	14,241: 68	7,053: 92	—
Magistrat & Rådstuvurätt	90,307: 41	363: 50	—	89,943: 91
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen	60,631: 30	885: 25	—	59,746: 05
Polisväsen & Fångvård	285,026: 62	9,595: 46	—	275,431: 16
Auktionsväsendet	—	837: 25	837: 25	—
Allmän pensionsförsäkring	7,553: 81	—	—	7,553: 81
Övriga förvaltningskostnader	266,273: 92	25,999: 08	—	240,274: 84
Anslag och bidrag till div. ändamål	367,655: 60	3,712: 90	—	363,942: 70
Oförutsedda utgifter	330,717: 96	—	—	330,717: 96
Allmänna bidrag av staten	—	74,689: 05	74,689: 05	—
Diverse inkomster	—	5,367: 20	5,367: 20	—
Skatter	—	3,772,645: 65	3,772,645: 65	—
Förskotterade medel	719,514: 83	743,325: 66	23,810: 83	—
Lånemedels Konto	583,000: —	—	—	583,000: —
A.-B. Mälarprovinsernas Bank	—	583,000: —	583,000: —	—
Utgående Balans Konto	—	275,456: 07	275,456: 07	—
Summa kronor	9,013,699: 65	9,013,699: 65	4,874,004: 09	4,874,004: 09

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

TABLÅ
utvisande stadens inkomster och utgifter under år 1920, jämförda med i staten för samma år upptagna belopp.

Utgifter	I staten upptaget belopp	Utgifter	Minskade utgifter	ökade utgifter
Brist från år 1918	62,844: 92	62,844: 92	—	—
Räntor och lånekostnader	720,544: 67	817,697: 95	—	97,153: 28
Lån	205,034: 18	205,034: 18	—	—
Fattigvård	621,425: 65	626,360: 28	—	4,934: 63
Folkskolan	1,021,149: 46	1,156,325: 69	—	135,176: 23
Högre folkskolan	30,942: —	34,061: 23	—	3,119: 23
Allmänt läroverk	3,416: —	4,172: 45	—	756: 45
Övriga undervisnings och bildningsanstalter	84,920: —	95,760: 74	—	10,840: 74
Hälso- och sjukvård:				
Epidemisjukvården	14,100: —	14,008: 95	91: 05	—
Andra kostnader för hälso- och sjukvård	64,320: —	69,435: 94	—	5,115: 94
Köttbesiktningsbyrån	19,530: —	19,530: —	—	—
Gator, vägar, planteringar o. d.:				
Gatuläggningen	78,650: —	75,466: 06	3,183: 94	—
Vägar	98,937: 93	177,529: 84	—	78,591: 91
Planteringar	77,774: —	111,320: 14	—	33,546: 14
Gatubelysning	72,920: —	84,037: 56	—	11,117: 56
Gaturenhållning	30,212: —	36,468: 73	—	6,256: 73
Avloppsledningar	54,300: —	43,001: 20	11,298: 80	—
Hamnen	160,916: 91	160,916: 91	—	—
Renhållningsverket	179,685: —	171,534: 17	8,150: 83	—
Svingården	44,500: —	57,200: 15	—	12,700: 15
Vattenledningsverket	153,900: —	166,008: 68	—	12,108: 68
Gasverket	687,000: —	898,928: —	—	211,928: —
Elektricitetsverket	511,000: —	476,022: 62	34,977: 38	—
Andra kommunens affärsföretag:				
Vedgården	160,440: —	160,440: —	—	—
Kallbadhuset	1,000: —	1,304: 97	—	304: 97
Varmbadhuset	108,200: —	153,487: 25	—	45,287: 25
Klapphuset	200: —	448: —	—	248: —
Båttrafiken	119,200: —	140,227: 16	—	21,027: 16
Brandväsendet	147,145: —	172,855: 40	—	25,710: 40
Transport	5,534,207: 72	6,192,429: 17	57,702: —	715,923: 45

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Utgifter	I staten upptaget belopp	Utgifter	Minskade utgifter	ökade utgifter
Transport	5,534,207: 72	6,192,429: 17	57,702: —	715,923: 45
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplan	156,669: 74	214,782: 45	—	58,112: 71
Lantegendomar under eget bruk	172,070: 29	229,505: 73	—	57,435: 44
Skogar	6,712: —	7,187: 76	—	475: 76
Magistrat och Rådstuvurätt	69,733: —	90,307: 41	—	20,574: 41
Kronouppbörds- och exekutionsväsen	54,910: —	60,631: 30	—	5,721: 30
Polisväsen och fångvård	260,808: —	285,026: 62	—	24,218: 62
Allmänna pensionsförsäkringen	64,150: —	7,553: 81	56,596: 19	—
övriga förvaltningskostnader:				
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	165,433: —	205,462: 18	—	40,029: 18
Byggnadsnämnden	48,150: —	45,870: 63	2,279: 37	—
Automobiler	40,500: —	14,941: 11	25,558: 89	—
Anslag och bidrag till div. ändamål...	548,732: —	367,655: 60	181,076: 40	—
övriga oförutsedda utgifter	199,802: 61	330,717: 96	—	130,915: 35
Förskotterade medel	—	719,514: 83	—	719,514: 83
Lånemedels Konto	—	583,000: —	—	583,000: —
Summa kronor	7,321,878: 36	9,354,586: 56	323,212: 85	2,355,921: 05

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

TABLÅ
utvisande stadens inkomster och utgifter under år 1920, jämförda med i staten för samma år upptagna belopp.

Inkomster	I staten upptaget belopp	inkomster	Minskade inkomster	ökade inkomster
Räntor och aktier	389,593: 27	421,665: 51	—	32,072: 24
Lån	89,645: 83	86,189: 08	3,456: 75	—
Fattigvård	18,650: —	—	18,650: —	—
Folkskolan	277,000: 20	508,565: 71	—	231,565: 51
Högre folkskolan	12,820: —	11,837: 40	982: 60	—
Hälso- och sjukvård:				
Epidemisjukvården	60,000: —	68,353: 59	—	8,353: 59
Andra kostnader för hälso- och sjukvård	5,700: —	6,817: 70	—	1,117: 70
Köttbesiktningsbyrån	19,530: —	19,530: —	—	—
Gator, vägar, planteringar o. d.:				
Gatuläggningen	1,000: —	6,642: 92	—	5,642: 92
Vägar	150: —	140: —	10: —	—
Planteringar	11,700: —	10,529: —	1,171: —	—
Gaturenhållning	725: —	2,110: 56	—	1,385: 56
Hamnen	160,916: 91	160,916: 91	—	—
Renhållningsverket	58,000: —	57,077: 60	922: 40	—
Svingården	65,000: —	68,341: 77	—	3,341: 77
Vattenledningsverket	161,000: —	166,999: 79	—	5,999: 79
Gasverket	693,740: —	898,928: —	—	205,188: —
Elektricitetsverket	586,780: —	495,060: 70	91,719: 30	—
Andra kommunens affärsföretag:				
Vedgården	160,440: —	160,440: —	—	—
Kallbadhuset	500: —	694: 20	—	194: 20
Varmbadhuset	65,000: —	80,260: 15	—	15,260: 15
Båttrafiken	77,000: —	79,303: 38	—	2,303: 38
Brandväsendet	22,250: —	34,780: 84	—	12,530: 84
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplan samt div. jordar o. andra fastigheter	282,435: 70	314,755: 76	—	32,320: 06
Lantegendomar under eget bruk	172,790: —	184,527: 24	—	11,737: 24
Skogar	5,200: —	14,241: 68	—	9,041: 68
Magistrat och Rådstuvurätt	—	363: 50	—	363: 50
Transport	3,397,566: 91	3,859,072: 99	116,912: 05	578,418: 13

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Inkomster	I staten upptaget belopp	Inkomster	Minskade Inkomster	ökade inkomster
Transport	3,397,566: 91	3,859,072: 99	116,912: 05	578,418: 13
Kronouppbörds- och exekutionsväsen	—	885: 25	—	885: 25
Polisväsen och fångvård	4,350: —	9,595: 46	—	5,245: 46
Auktionsväsende	1,000: —	837: 25	162: 75	—
Allmänna pensionsförsäkringen	44,000: —	—	44,000: —	—
övriga förvaltningskostnader:				
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	—	353: 75	—	353: 75
Byggnadsnämnden	5,000: —	5,832: 50	—	832: 50
Automobiler	16,500: —	19,812: 83	—	3,312: 83
Anslag och bidrag till div. ändamål...	—	3,712: 90	—	3,712: 90
Allmänna bidrag av staten	74,689: 05	74,689: 05	—	—
Diverse inkomster	8,010: —	5,367: 20	2,642: 80	—
Skatter	3,770,762: 40	3,772,645: 65	—	1,883: 25
Förskotterade medel	—	743,325: 66	—	743,325: 66
A.-B. Mälarprovinsernas Bank	—	583,000: —	—	583,000: —
Utgående Balans Konto	—	275,456: 07	—	275,456: 07
Summa kronor	7,321,878: 36	9,354,586: 56	163,717: 60	2,196,425: 80

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

Sammanställning av förestående tablå.

			Behållning	Brist
Räntor o. lånekostnader	Ökade utgifter	97,153: 28		
	Ökade inkomster..	32,072: 24		65,081: 04
Lån	Minskade inkomst.			3,456: 75
Fattigvård	Minskade inkomst.	18,650: —		
	Ökade utgifter	4,934: 63		23,584: 63
Folkskolan	Ökade inkomster..	231,565: 51		
	Ökade utgifter	135,176: 23	96,389: 28	
Högre Folkskolan..	Ökade utgifter	3,119: 23		
	Minskade inkomst.	982: 60		4,101: 83
Allmänt läroverk ..	Ökade utgifter			756: 45
Övriga undervisnings- och bildningsanstalter ...	Ökade utgifter			10,840: 74
Epidemisjukvården..	Ökade inkomster..	8,353: 59		
	Minskade utgifter..	91: 05	8,444: 64	
Andra kostnader för hälso- o. sjukvård	Ökade utgifter	5,115: 94		
	Ökade inkomster..	1,117: 70		3,998: 24
Gatuläggningen	Ökade inkomster..	5,642: 92		
	Minskade utgifter..	3,183: 94	8,826: 86	
Vägar	Ökade utgifter	78,591: 91		
	Minskade inkomst.	10: —		78,601: 91
Planteringarne	Ökade utgifter	33,546: 14		
	Minskade inkomst.	1,171: —		34,717: 14
Gatubelysning	Ökade utgifter			11,117: 56
Gaturenhållning....	Ökade utgifter	6,256: 73		
	Ökade inkomster..	1,385: 56		4,871: 17
		Transport	113,660: 78	241,127: 46

N:o 10. *Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.*

			Behållning	Brist
		Transport	113,660: 78	241,127: 46
Avloppsledningarne	Minskade utgifter..		11,298: 80	
Renhållningsverket..	Minskade utgifter..	8,150: 83		
	Minskade inkomst.	922: 40	7,228: 43	
Svingården	Ökade utgifter	12,700: 15		
	Ökade inkomster..	3,341: 77		9,358: 38
Vattenledningsverk..	Ökade utgifter	12,108: 68		
	Ökade inkomster..	5,999: 79		6,108: 89
Gasverk	Ökade utgifter	211,928: —		
	Ökade inkomster..	205,188: —		6,740: —
Elektricitetsverk ...	Minskade inkomst.	91,719: 30		
	Minskade utgifter..	34,977: 38		56,741: 92
Kallbadhuset	Ökade utgifter	304: 97		
	Ökade inkomster..	194: 20		110: 77
Varmbadhuset	Ökade utgifter	45,287: 25		
	Ökade inkomster..	15,260: 15		30,027: 10
Klapphuset	Ökade utgifter			248: —
Båttrafiken	Ökade utgifter	21,027: 16		
	Ökade inkomster..	2,303: 38		18,723: 78
Brandväsendet	Ökade utgifter	25,710: 40		
	Ökade inkomster..	12,530: 84		13,179: 56
Egendomar inom stadsplan samt div. jordar o. andra fastigheter	Ökade utgifter	58,112: 71		
	Ökade inkomster..	32,320: 06		25,792: 65
Lantegendomar under eget bruk....	Ökade utgifter	57,435: 44		
	Ökade inkomster..	11,737: 24		45,698: 20
Skogar	Ökade inkomster..	9,041: 68		
	Ökade utgifter	475: 76	8,565: 92	
		Transport	140,753: 93	453,856: 71

N:o 10.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1920.

			Behållning	Brist
Magistrat och Rådstuvurätt		Transport	140,753: 93	453,856: 71
	Ökade utgifter	20,574: 41		
	Ökade inkomster..	363: 50		20,210: 91
Kronouppbörds- och exekutionsväsen..	Ökade utgifter	5,721: 30		
	Ökade inkomster..	885: 25		4,836: 05
Polisväsen o. fångvård	Ökade utgifter	24,218: 62		
	Ökade inkomster..	5,245: 46		18,973: 16
Auktionsväsende ..	Minskade inkomst.			162: 75
Allmänna pensionsförsäkringen	Minskade utgifter..	56,596: 19		
	Minskade inkomst.	44,000: —	12,596: 19	
Övriga förvaltningskostnader:				
Stadsfullmäktige o. Drätselkammaren	Ökade utgifter	40,029: 18		
	Ökade inkomster..	353: 75		39,675: 43
Byggnadsnämnden..	Ökade inkomster..	832: 50		
	Minskade utgifter..	2,279: 37	3,111: 87	
Automobiler	Minskade utgifter..	25,558: 89		
	Ökade inkomster..	3,312: 83	28,871: 72	
Anslag o. bidrag till div. ändamål	Minskade utgifter..	181,076: 40		
	Ökade inkomster..	3,712: 90	184,789: 30	
Övriga oförutsedda utgifter i förslagsanslaget	Ökade utgifter			130,915: 35
Diverse inkomster..	Minskade inkomst.			2,642: 80
Skatter	Ökade inkomster..		1,883: 25	
Förskotterade medel	Ökade inkomster..	743,325: 66		
	Ökade utgifter	719,514: 83	23,810: 83	
Utgående Balans ..			275,456: 07	
	Summa Kronor		671,273: 16	671,273: 16

Västerås i stadskamrerarekontoret den 30 april 1921.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 10.

Ang. inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sin avgivna berättelse över verkställd granskning av stadens räkenskaper för år 1920 hava vederbörande revisorer såsom en erinran omförmält det sammanlagda belopp, varmed anslagen för gator, vägar, planteringar och dylikt överskridits.

I vad utgifterna i det anmärkta avseendet beröra de förvaltningsområden, vilka ligga direkt under Drätselkammaren, nämligen gator, vägar, gaturenhållning och gatubelysning vill Drätselkammaren meddela, att gatuanläggningsanslaget lämnat en mindre behållning, men att större eller mindre överskridanden icke kunnat undvikas inom de övriga nämnda förvaltningsgrenarna.

Väghållningen bidrager här med den största summan, beroende dels på ökade arbetslöner och dels på den under år 1920 företagna synnerligen välbehövliga och grundliga förbättringen av stadens vägar, av vilken åtgärd, om den också varit kostsam för det år då den företogs är att förvänta väsentlig lindring i vägunderhållskostnaden för en följd av kommande år. Drätselkammaren har också tidigare lämnat Stadsfullmäktige meddelande om den sålunda vidtagna åtgärden.

Det relativt obetydliga överskridandet av gaturenhållningsanslaget kan uteslutande hänföras till ökningen i arbetslönerna.

Och vad slutligen beträffar överskridandet av anslaget till gatubelysning beror detta helt och hållet på av Stadsfullmäktige under redovisningsåret fattade beslut, nämligen dels om höjning av gaspriset under senare halvåret och dels om vissa utvidgningar av den allmänna belysningen.

Till revisorernas allmänna uttalande om sparsamhet och försiktighet vid de anslagna medlens användande, som också till sitt syfte överensstämmer med av Drätselkammaren vid upprepade tillfällen gjorda uttalanden, vill Drätselkammaren ansluta sig.

Västerås den 9 Mars 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan folkskolestyrelsen tagit del av transumerad avskrift av revisorernas berättelse rörande folkskolestyrelsens räkenskaper för år 1920, får styrelsen med anledning av i densamma gjorda erinringar avgiva följande förklaring:

N:o 10.

Ang. inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.

Vidkommande revisorernas påpekande av att offentliga anbud å leveranser av varor för folkskoleväsendets behov icke alltid infordrats, får styrelsen med hänvisning till folkskoleinspektörens av revisorerna omnämnda förklaring rörande berörda sak understryka, att det under revisionsåret ej alltid stått att erhålla dylika anbud på grund av de välbekanta säregna förhållanden, som då rådde. Styrelsen önskar dock framhålla att ifråga om vissa större leveranser, exempelvis skolmateriell, anbud från firmor i och utom Västerås erhållits och företetts revisorerna.

Vad beträffar sättet för infordrande av anbud får styrelsen framhålla, att det för folkskolans vidkommande torde ställa sig alltför kostsamt att begagna annonsering, alldenstund förbrukningsartiklarna äro så mångahanda, i många fall speciella, och de anbudslämnande firmorna belägna i olika delar av landet. Det sätt, som hittills använts, att hänvända sig till affärer och firmor med begäran om varuprov och prisuppgifter synes därför vara att föredraga.

Revisorernas allmänna påpekande av att varor, som staden själv kan leverera, böra utan vidare tagas från det stadens verk, som ha sådana att erbjuda, har av styrelsen beaktats, ehuru erfarenhet ej saknas av att detta understundom kan ha sina olägenheter. Det torde för övrigt kunna ifrågasättas, om ej en dylik ovillkorlig monopolställning de olika förvaltningsgrenarna emellan snarare motverkar än främjar en klok och sund samhällsekonomi.

Styrelsen önskar slutligen, i anledning av revisorernas påpekande av att beviljade anslag i många fall under revisionsåret överskridits, erinra om att vissa anslagsposter visserligen förete underskott, men att å andra överskott erhållits, och att å den totala budgeten för folkskolan icke någon brist uppkommit under redovisningsåret.

Västerås i mars 1922.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av de erinringar, som stadens revisorer gjort i sin berättelse för år 1920 rörande tekniska verken, får Vatten- & Gasverksstyrelsen anföra följande.

Revisorerna påpeka,

att anslagna medel till avskrivning av osäkra fodringar äro, i anseende till rådande depressionstid, otillräckliga,

att en tjärleverans till Karlshamn av anförda skäl torde medföra förlust,

att inventarievärdena å kol och koks upptagits i högre pris än marknadspriserna vid årsskiftet,

N:o 10.

Ang. inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.

att önskligt vore, om verkens administrationskostnader kunde nedbringas samt

att gasförbrukningen varit onödigt stor i vissa fall, där fri gas tillhandahållits.

Enligt gammal kutym har för avskrivning av osäkra fordringar i budgeten endast upptagits några få hundra kronor för varje verk och har detta på grund av det kraftiga medel, verken äga uti avstängning, förut varit tillräckligt, men då under senare tid en stor del abonnenter blivit insolventa eller arbetslösa och sålunda saknat tillgångar, har heller icke avstängning hjälpt. Verken måste därför vidkännas en del förluster, men togs i stor utsträckning hänsyn härtill vid upprättande av innevarande års stat, i det att anslagen för berörda ändamål då höjdes, för samtliga verken räknat, från 1,450 till 6,000 kronor.

Det här ifrågavarande partiet tjära om 487 fat, som under 1920 inköptes av Sydsvenska Takpappfabriken i Karlshamn, förklarade sig denna fabrik på grund av tjärans vattenhalt ej kunna godkänna som leveransgill vara. Tjäran hade dock från sakkunnigt håll före leveransen analyserats och intyg lämnats om densammas fullgoda beskaffenhet, varemot analys på leveransorten utvisat för hög vattenhalt. Försök har gjorts att placera partiet, som för gasverkets räkning är lagrat i Karlshamn, till andra avnämare inom södra Sverige — våra huvudsakliga tjärförbrukare äro bosatta inom denna landsdel — men utan resultat, enär samtliga fabriker haft sin drift nedlagd under senare åren, vilket gjort, att såväl ifrågavarande som ock senare tillverkad tjära måst läggas på lager. Sydsvenska Takpappfabriken torde emellertid nu åter upptaga sin verksamhet och underhandlingar pågå med fabriken rörande övertagande av tjäran.

Med hänsyn till tjärans vattenhalt, arbete med tjärans frigörande från vatten samt nu rådande lägre pris, måste gasverket räkna med minskad inkomst av partiet.

Kollagret vid årsskiftet 1920—1921 inventerades till inköpspris, för att därigenom utjämna verkets debet och kredit, varom meddelande tidigare lämnats till Stadsfullmäktige, som också godkänt åtgärden senast vid fastställande av 1922 års budget. Koksen torde vid berörda årsskifte i det närmaste hava betingat det pris, till vilket den inventerades.

Rörande frågan huruvida en minskning i kostnaderna för verkens administration kan åstadkommas, är denna angelägenhet under utredning inom styrelsen, enligt beslut som fattats redan före revisorernas påpekande, och Stadsfullmäktige hava också tidigare erhållit meddelande härom.

Vid förfrågan har en av revisorerna upplyst, att påpekandet rörande stor gasförbrukning, där gas ingått som naturaförmån, ej avsåge någon vid verken anställd tjänsteman.

Västerås den 14 mars 1922.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 10.

Ang. inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då stadens revisorer vid avgivandet av berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1920 såsom enda exempel på överskridande av anslag, vilket enligt berättelsen skulle hava skett i många fall, anfört slutsifforna för stadens varmbadhus, finner Badhusstyrelsen det påkallat att i anledning härav avgiva förklaring.

Till en början vill då styrelsen hänvisa till sin till Stadsfullmäktige ingivna årsberättelse för 1920, intagen i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar år 1921 sid. 487 och följande, där de mest framträdande utgiftsökningarne berörts och i huvudsak förklarats.

Den största utgiftsökningen utöver beräkningen i budgeten kommer å bränslekontot, som gått till omkring 56,500 kronor mot i staten upptagna 30,000 kronor. I förstnämnda utgiftssumma ligger emellertid till en början två poster, som rätteligen ej bort belasta 1920 års bränslekonto, den ena å kronor 2,093: 85 för ved, som inköpts och förbrukats år 1916 och den andra å kronor 1,869: 60, som orätt påförts kontot. I övrigt har styrelsen givetvis varit nödsakad anskaffa det bränsle, som varit erforderligt för badhusets drift, och har styrelsen härutinnan i vad på den ankommit sökt och även, som den tror, lyckats inköpa sådant för billigaste pris, som under rådande förhållanden över huvud taget stått att ernå.

I fråga om bränslebehovet kan styrelsen hänvisa till den ökade badfrekvensen, vilken avspeglar sig i det även av revisorerna omförmälda förhållandet, att inkomsterna gått till 15,000 kronor högre belopp än som beräknats.

Lönekontot företer den härnäst största utgiftsökningen nämligen något över 6,000 kronor. Denna ökning har emellertid icke sin grund i någon styrelsens åtgärd utan är till sin huvudsakligaste del beroende på den av Stadsfullmäktige under året företagna provisoriska löneregleringen för stadens befattningshavare. Till någon mindre del belastas kontot av utgifter för semester- och sjukvikarier varför anslag icke fanns beräknat i budgeten.

Den genomgående reparation av fastigheten, vartill ett anslag av förslagsvis 20,000 kronor anvisades i 1920 års stat, kom att draga en kostnad av nära 24,000 kronor. Då kostnaderna för en dylik reparation knappast från början äro exakt beräkningsbara, enär framförallt en stor del av förefintliga brister icke kunna konstateras förr än under arbetets gång, synes överskridandet på denna punkt icke vara så särdeles anmärkningsvärt.

Vad övriga mindre anslagsöverskridanden å olika poster i budgeten angår, torde de i de flesta fall och till större delen kunna förklaras av den ökade badfrekvensen, som måste påkalla ökade utgifter icke blott för bränsle utan även i en hel del andra avseenden.

Slutligen vill styrelsen icke underlåta att framhålla, att badhuset måste betraktas såsom ett affärsdrivande stadens verk i den meningen, att det mot vissa avgifter betjänar allmänheten och att sålunda styrelsen måste anskaffa de förnödenheter och vidtaga de anordningar, som för fyllande av denna uppgift äro erforderliga. Styrelsen har härutinnan bemödat sig om att hålla sig endast till det oundgängligen nödvändiga, utan att å andra sidan försumma

något, som varit erforderligt för anstaltens upprätthållande i driftdugligt skick och för att tillgodose åtminstone de minimifordringar, som badhusets kunder kunna hava i fråga om snygghet och trevnad m. m.

N:o 10. *Ang. inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.*

Att badhusets inkomster under den gångna kristiden icke såsom tidigare kunnat täcka åtminstone driftsutgifterna är styrelsen den första att beklaga, men kan styrelsen i detta avseende hänvisa till, att Västerås stads varmbadhus icke är ensamt, utan förhållandet varit detsamma vid veterligen samtliga badinrättningar i riket, såväl allmänna som i enskild ägo.

Västerås den 6 mars 1922.

På Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Anmodad avgiva förklaring över av stadens revisorer gjorda anmärkningar över 1920 års förvaltning får Lantegendomsnämnden såsom eget yttrande åberopa, vad jordbruksförvaltaren i här bilagda skrivelse i ärendet anfört.

Västerås den 20 mars 1922.

På Lantegendomsnämndens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Lantegendomsnämnden.

Till förklaring av uppkomna brister under år 1920 vid stadens lantbruk får jag avgiva följande förklaring:

Överskridet anslag till underhåll av hus	7,334: —
Överskridet på grund av nödvändiga reparationer av arbetarebostäder på Nordanby och ladugården vid Kristiansborg samt omläggning och tillökning av elektriska ledningar därstädes.	
Överskridet anslag till jordförbättringar	6,880: —
Som följd av Malma—Jädra—Vrånga vattenavledningsföretag, som fullbordades sommaren 1920, måste avloppsgraven, tillhö-	
Transport	14,214: —

N:o 10.

Ang. inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.

Transport		14,214: —

rande nämnda företags avledningssystem vid Malma upprensas. Vid Kristiansborg krävde 1920 års träda större avdikning än som kunnat beräknas. Vid Nordanby utfördes under hösten, på grund av tjänlig väderlek, ett ej beräknat trädesbruk, av ett förut utarrenderat gammal vallskifte, som ej med fördel kunde hållas i öppet bruk utan att befintliga små igenvuxna öppna diken igenlades och den för rationellt bruk hindrande stenen borttogs.

Anslaget för skatter och försäkringar har överskridits med		2,200: —
Merkostnad för elektrifiering av stadens lantbruk, vilken kostnad ej blev känd förrän under 1920		4,680: —
Till avlöning har utbetalts	80,349: 97	
Till avlöning har beräknats	47,600: —	
Överskridet med	32,749: 97	
Men kan härifrån avdragas genom körningar vintertid inkommit mera än beräknat........	12,352: 30	20,397: 67

I budgeten som uppgjordes i september månad 1919, beräknades lönerna efter dåvarande löner och fastställdes 1920 års löneavtal först i maj 1920, varigenom lönerna såväl kontant som in natura ökades med cirka 13,500: — kr. I nämnda löneavtal minskades arbetstiden väsentligen under sommarmånaderna varför, av för extra arbete utbetalt 13,388: 52 hälften torde hava åtgått för att täcka den minskade arbetstiden.

De beräknade inkomsterna hava på grund av prisfallet å jordbruksprodukterna vid årets slut minskat med kronor 12,980: — oaktat att skörden blev 22 ton säd och 56 ton hö mera än som var beräknat, men har i ej beräknade inkomster influtit kr. 10,350: —, härigenom reduceras den minskade inkomsten till	2,630: —
Summa Kronor	44,121: 67

I sammanhang härmed vill jag framhålla vanskligheten för att inte säga omöjligheten av att för ett lantbruk uppgöra inkomst- och utgiftsstat där som bekant så många faktorer spela in som lätt omkullkasta alla beräkningar.

Västerås den 17 mars 1922.

Tune Dahlström.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Anmodad avgiva förklaring över av stadens revisorer gjorda anmärkningar rörande 1920 års förvaltning, i vad densamma avser planteringar o. dyl., får planteringsnämnden anföra.

N:o 10.

Ang. inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen.

Den mest framträdande orsaken till anslagets överskridande är att finna i de efter budgetsförslagets för 1920 ingivande oavbrutet ökade arbetslönerna. Dessa utgjorde sålunda vid förslagets avgivande under hösten 1919 kronor 1: 10 pr timme för att sedermera under juli ökas till kronor 1: 38, under augusti till kronor 1: 43 och fr. o. m. den 1 oktober till kronor 1: 70.

Utan att vanvårdnad av parkanläggningarna skulle förekomma, har det således ej varit möjligt för nämnden att begränsa utgifterna till beviljade anslag.

De anmärkningsvärt mest överskridna anslagen äro de för Vasaparkens omläggning och för anläggning av park vid kvarteren Julius och Jörgen. Vad det första anslagets överskridande beträffar, har detsamma, förutom i höjda arbetslöner, sin förklaring däri, att det med arbetets fortskridande visade sig vara nödvändigt för parkens utseende att vidtaga en del extra åtgärder, såsom omläggning av gräsmattor, förbättring och reglering av gångar m. m. Beträffande överskridandet av anslaget för parkanläggning vid kvarteren Julius och Jörgen får nämnas, att vid kostnadsberäkningarnas uppgörande härför, Utanbygatans framdragande ej var fullbordat, och att det sedermera visade sig att hela det för parkanläggning avsedda området komme att ligga avsevärt under gatans plan, och det sålunda krävdes ditforsling av avsevärda mängder fyllning, detta, oaktat, att nämnden i besparingsändamål anlade tvenne av gräsmattorna såsom försänkta.

Västerås den 22 mars 1922.

På Planteringsnämndens vägnar:

CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

Tryckeri-A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås, 1922

N:o 11.

Drätselkammarens yttrande ang. anslag till vikariatarvode för stadsfiskalstjänsten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av till Stadsfullmäktige ställd framställning från Magistraten angående anvisande av ett anslag för uppehållande av stadsfiskalstjänsten under av ordinarie innehavare åtnjuten tjänstledighet för sjukdom under två månader från den 2 innevarande mars, får Drätselkammaren, även om Magistratens åtgärd med avseende å vikariatet synes anmärkningsvärd så till vida, att till vikarie ej, såsom förut skett, utsetts lämplig person inom poliskåren, utan en utomstående, varigenom stadens utgifter bliva större än nödigt varit och i avseende härpå att vikarien, oaktat han under vikariatet uppehåller sin ordinarie tjänst inom länsstyrelsen, enligt vad Drätselkammaren inhämtat, tillförsäkrats full lön såsom stadsfiskal i första lönegraden likväl vid det förhållande att förordnande redan utfärdats och Stadsfullmäktige sakna befogenhet att härutinnan vidtaga andra dispositioner, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov anvisa ett förslagsanslag å 1,000 kronor att därmed bestrida avlöning till vikarie för stadsfiskalen under tjänstledighetstiden under förutsättning att denne senare i enlighet med föreskrifterna i gällande lönestat angående rätt att under sjukdom uppbära fulla avlöningsförmåner, genom läkarintyg styrker sig vara oförmögen att sköta sin tjänst.

Herr Bäckman har anmält sin reservation emot detta beslut i det han funnit de av Drätselkammaren uttalade anmärkningarna vara av den art att framställningen i föreliggande skick bort avstyrkas.

Västerås den 9 mars 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 11.

Ang. anslag till vikariat-arvode för stadsfiskals-tjänsten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan stadsfiskalen E. V. Petersson på grund av sjukdom enligt bilagda avskrift av läkarintyg beviljats tjänstledighet under tiden från och med den 2 mars till och med den 2 maj 1922, dock med rätt för Petersson att därest omständigheterna därtill föranledde tidigare åter inträda i tjänstgöring, och e. o. landskanslisten Gösta Påhlman förordnats att under tiden uppehålla stadsfiskalstjänsten i staden, får magistraten, enär stadsfiskal Petersson jämlikt gällande lönestat är berättigad att under tiden uppbära såväl lön som tjänstgöringspengar, anhålla att Stadsfullmäktige ville av tillgängliga medel bevilja anslag för avlöning enligt gällande lönestat åt en t. f. stadsfiskal undre högst två månader.

Västerås rådhus den 3 mars 1922.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Avskrift.

Att Stadsfiskalen E. V. Petersson på grund av sjukdom är i behov av tjänstledighet under två månaders tid, intygas.

Västerås den 8/2 1922.

Gunnar Fjellander.
leg. läkare.

Rätt avskrivet betygar; Västerås rådhus den 28 febr. 1922.

Ex officio:
H. Cronholm.

N:o 12.
Ang. anslag till ledningar för byggnadsområde inom Kristiansborg.

N:o 12.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till ledningar för byggnadsområde inom Kristiansborg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda till Drätselkammaren ställda skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående ledningar till det tomtindelade området av Kristiansborg, och med tillkännagivande, att Drätselkammaren framdeles kommer att begära fyllnadsanslag till det anslag av reserverade köpeskillingsmedel å 50,000 kronor, som Stadsfullmäktige år 1913 anvisade åt Drätselkammaren för lednings- och väganläggningar inom vissa delar av Kristiansborgs ägoområde, som styckats och försålts till tomter, får Drätselkammaren, som anser, att de tekniska verken böra i sedvanlig och fastställd omfattning vidkännas ränta och amortering för ledningsanläggningarne i fråga, hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att för anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar till fastigheterna inom kvarteren Engelbrekt, Erling och Erland å Kristiansborgs område av lånemedel anslå 20,605 kronor 4 öre, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 9 mars 1922.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

På uppdrag av Drätselkammaren har under åren 1919—1921 genom Tekniska verkens försorg ledningar utbyggts inom det till bostadstomter exploaterade området av Kristiansborg. Såsom från början tänkt var, skulle kostnaderna härför bestridas genom inflytande medel vid tomtförsäljningen. Som emellertid arbetena utfördes under dyrtid, överstego kostnaderna de beräkna-

N:o 12.

Ang. anslag till ledningar för byggnadsområde inom Kristiansborg.

de, på grund varav drätseldirektören framställt det förslaget, att en del av utgifterna skulle påföras Tekniska verken. Det gäller i förevarande fall vatten-, avlopps- och gasledningar. För år 1921 gällande bidrag från enskilda till dylika ledningar utgjorde kr. 1:54 per kvm. tomtyta. Tomtytan inom berörda område utgör 34464 kvm., som sålunda skulle betinga en avgift av kr. 53,074:56. Utgår man ifrån, att Drätselkammaren bör bidraga med denna avgift, kommer på verkens andel, då hela anläggningskostnaden belöper sig på kr. 73,679:96, kr. 20,605:40;

och får Vatten- & Gasverksstyrelsen härmed meddela, att styrelsen ej har något att erinra emot att en summa av kr. 20,605:40 påföres Tekniska verken, och hemställer styrelsen, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige anhålla om anslag härtill att utgå av lånemedel.

Västerås den 13 mars 1922.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 13.

Drätselkammarens skrivelse ang. förhöjd pension åt f. tornväktaren C. E. Eriksson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

F. tornväktaren Carl Erik Eriksson, vilken under senare åren arbetat som kommunalarbetare men för någon tid sedan upphört därmed, huvudsakligen på grund av sin höga ålder, har hos Drätselkammaren anhållit om någon pension från staden i sin sistnämnda egenskap.

Drätselkammaren har i fråga om Erikssons arbete i stadens tjänst och förhållanden i övrigt inhämtat, att Eriksson, som är född den 11 januari 1884, fick anställning vid stadens arbeten första gången i juli 1874 vid anläggandet av kyrkogården invid Allégatan, att han därefter oavbrutet var sysselsatt i stadens arbeten i 14 år eller till någon gång under år 1888, att han under åren 1882—1898 om nätterna tjänstgjorde som tornväktare, att han efter arbeten hos enskilda personer i februari 1915 åter fick anställning vid stadens arbeten, varmed han fortsatte till den 9 juli 1921, att han under tiden 1888—1915 under sammanlagt omkring ett år tillfälligtvis hade anställning vid stadens arbeten, att Eriksson, då han slutade som tornväktare år 1898, av Stadsfullmäktige beviljades en årlig pension à 75 kronor, som han under se-

nare åren jämte dyrtidstillägg, alltsedan dess åtnjuter, att Eriksson äger gården n:o 17 Norrmalm, taxerad till 14,900 kronor, av vilken han utom egen bostad för närvarande har en årlig hyresinkomst av 1,015 kronor, men för vilken han får vidkännas ränta på intecknad skuld av 3,000 kronor med omkring 200 kronor årligen samt att Eriksson därutöver icke enligt vad han uppgivit har några nämnvärda besparingar.

N:o 13. *Ang. förhöjd pension åt f. tornväktaren C. E. Eriksson.*

Drätselkammaren anser för sin del icke, att Erikssons anställning som kommunalarbetare kan giva anledning till pensionering, särskilt som hans egentliga anställning under hans kraftiga ålder endast varade 14 år och slutade så långt tillbaka i tiden som år 1888. Hans senaste anställning, som började först sedan han fyllt 70 år, synes härutinnan icke heller kunna räknas honom till godo.

Däremot finner Drätselkammaren billighetsskäl tala för, att Erikssons pension såsom tornväktare höjes förslagsvis till 150 kronor, å vilket belopp dyrtidstillägg enligt vanliga regler bör utgå.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att den f. tornväktaren C. E. Eriksson tillkommande pensionen å 75 kronor skall från och med år 1922 höjas till 150 kronor om året,

samt att det för höjningen av pensionen jämte därpå belöpande dyrtidstillägg erforderliga beloppet för innevarande år, förslagsvis 130 kronor, skall utgå av årets förslagsanslag.

Västerås den 9 mars 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med stöd av bilagda intyg får undertecknad härmed på det vördsammaste hemställa, att Drätselkammaren måtte bevilja mig en viss årlig pension. för att därmed i viss mån trygga min återstående ålderdom. Min oförmåga till arbete härleder sig från ett olycksfall under min arbetstid i slutet av år 1920 då jag skadade min axel. Har arbetat i stadens tjänst under cirka 40 år, i olika perioder, därav sista tiden i 8 år.

Då jag alltid skött mina olika åligganden med plikttrohet och efter bästa förmåga sökt i min mån tjäna staden, samt verkat så gott som hela mitt liv i dess tjänst, hoppas jag, att hänsyn tages, såväl till min belägenhet som till mitt trogna arbete.

Min ålder är 78 år.

Carl Erik Eriksson.
Adr.: Föreningsgatan 31, Västerås.

Att byggnadsarbetaren C. E. Eriksson på grund av sjukdom (kron. arthrit i högra axeln) är oförmögen till arbete, antagligen för all framtid, intygas härmed.

Västerås den 2 febr. 1922.

Oscar Ohlin.
Prov.-läkare.

N:o 14.

Drätselkammarens och Arbetslöshetskommitténs skrivelser ang. ändrade grunder vid utlämnande av arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med yttrande över Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommittés begäran om anslag till arbetslöshetsunderstöd för innevarande mars månad var Drätselkammaren i tillfälle bringa till Stadsfullmäktiges kännedom att med hänsyn till stadens ansträngda ekonomi ändrade bestämmelser avseende nedsättning uti understödsbeloppen vore påkallade och ifrågasatta att träda i tillämpning från den 1 nästkommande april.

Sedan Arbetslöshetskommittén nu överlämnat ett på en särskild utredning fotat förslag till sådana bestämmelser innebärande en nedsättning huvudsakligen uti understödsbeloppen för ensam person samt för man och hustru och begränsning av familjetilläggen till hustru och 3 barn, får Drätselkammaren underställa detta förslag Stadsfullmäktiges prövning med hemställan, att Stadsfullmäktige ville godkänna detsamma och alltså besluta,

att arbetslöshetsunderstöden tillsvidare från och med den 1 nästkommande april skola i regel utgöra:

För ensam person 15—18 år	kr.	1: 10
„ „ „ över 18 år	„	1: 80
För man och hustru	„	2: 70
„ „ „ „ samt 1 barn		3: 30
„ „ „ „ „ 2 „	„	3: 70
„ „ „ „ „ 3 ell. flera barn	„	3: 90

Västerås den 21 mars 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 14.

Ang. ändrade grunder vid utlämnande av arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan av Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren utsedda särskilda kommitterade utarbetat ett förslag till arbetslöshetsunderstöd i staden att gälla från och med den 1 april och tills vidare, vilket förslag här bifogas, får Arbetslöshetskommittén, efter härav tagen del, upptaga detsamma såsom eget såväl i avseende å motiveringen som å det egentliga förslaget, och meddelande, att Kommittén uppdragit åt ifrågavarande kommitté att ytterligare utreda denna fråga i syfte att utröna, huruvida från maj månads ingång ytterligare nedsättning eller eljes förändringar i understödsgrunderna kunna anses vara av omständigheterna påkallade, föreslå, att från och med den 1 april och tillsvidare arbetslöshetsunderstödsbeloppen skola som regel utgöra:

För ensam person, 15—18 år	kr.	1: 10
„ „ „ över 18 år	„	1: 80
För man och hustru	„	2: 70
„ „ „ „ samt 1 barn	„	3: 30
„ „ „ „ „ 2 barn	„	3: 70
„ „ „ „ „ 3 eller flere barn	„	3: 90

Mot kommitténs beslut har följande reservation anförts av herr Engdahl:

”Undertecknad får härmed anmäla sin reservation mot förslaget om understödens sänkande och yrkar, att maximigränsen sättes först vid 4 barn med kronor 4: 30 i stället för som förberedande kommittén föreslagit vid 3 barn med kronor 3: 90.

K. Engdahl”.

Västerås den 15 mars 1922.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

Till Västerås stads Arbetslöshetskommitté samt Drätselkammaren.

Under senare delen av februari månad erhöllo undertecknade av stadens Arbetslöshetskommitté och Drätselkammaren i uppdrag att yttra oss i väckt fråga om nedsättning av nu utgående arbetslöshetsunderstöd.

Ehuru åtskilliga skäl talade för en sådan nedsättning redan från mars månads ingång, enade sig likväl undertecknade om att icke genast föreslå någon förändring framförallt på den grund, att icke tillräcklig tid stod till buds för en grundlig prövning och omsorgsfullt övervägande av frågan, innan den skulle förekomma till behandling hos Stadsfullmäktige vid februarisammanträdet. I stället gjordes dock på undertecknads initiativ såväl av arbetslös-

N:o 14.

Ang. ändrade grunder vid utlämnande av arbetslöshetsunderstöd.

hetskommittén som av Drätselkammaren i motiveringarne till deras framställningar om understödsanslag för innevarande mars månad vägledande och principiella uttalanden om nödvändigheten av nedsättning i understödsbeloppen efter mars månads utgång. Fastän sålunda de huvudsakliga skälen för den ifrågasatta nedsättningen redan på ett tidigare stadium äro angivna och en var, som har att taga befattning med förevarande angelägenhet, torde haft god tid att överväga och taga ståndpunkt till frågan, torde här likväl böra angivas några omständigheter, som böra inverka vid frågans bedömande.

Den främsta och närmaste orsaken till uppkomsten av frågan om understödsersättning är omsorgen om att tillse, att de medel, vilka över huvud kunna tänkas stå till förfogande för ändamålet, skola förslå därtill, vilket också framgår av byggnadschefens skrivelse i ärendet till Drätselkammaren. Emot vad byggnadschefen i sagda skrivelse anfört, kan måhända invändas, att staden nyligen gjort framställning om ökat statsbidrag och att vissa berättigade förhoppningar om tillmötesgående kunna knytas till denna framställning. Det måste dock å andra sidan ihågkommas, att även med hänsyn tagen till ett ökat statsbidrag, stadens resurser måste betraktas som knappa inför den långt ifrån osannolika möjligheten av ökad arbetslöshet och då en del av de tillgängliga medlen måste anvisas till sådana nödhjälpsarbeten, till vilka lån ej kan erhållas.

Ett annat skäl till en nedsättning i understödens belopp är den alltjämt sjunkande allmänna levnadskostnadsnivån från den tid då de här utgående maximibeloppen bestämdes, och särskilt att en del lättnader inträda i fråga om försörjningen efter vinterns upphörande. I synnerhet i ett sådant samhälle som Västerås måste stor hänsyn tagas till de nämnd aomständigheterna. Enligt en i Svenska stadsförbundets tidskrift nyligen publicerad uppgift rörande städernas arbetslöshetsunderstöd utgår visserligen ännu i en stor del stadssamhällen maximiunderstöd, men av samma uppgift, särskilt om den jpämföres med en i samma tidskrift gjord sammanställning rörande skattetrycket i de olika städerna, synes även, att de mest skattetyngda städerna och särskilt städer med stor arbetarebefolkning nödgats redan tidigare hålla understöden nere under maximigränsen. Om man särskilt studerar förhållandena i vår grannstad Eskilstuna, finner man att i Eskilstuna understöden även med behörig hänsyn tagen till, att levnadskostnaderna där äro något lägre än i Västerås enligt den officiella statistiken, icke någonsin uppgått till så höga belopp som härstädes och detta oaktat Eskilstuna, utom statsbidraget på 50 % åtnjuter landstingsbidrag på 20 % av utgående understöd och änskönt att skattetrycket i Eskilstuna är något lägre än i Västerås. Under sådana förhållanden måste de arbetslösa här i staden försöka sätta sig in i, att en allmän nedsättning är ofrånkomlig för att undvika en alltför hög beskattning av dem som över huvud taget ännu kunna betala skatt, och av vilka de flesta också äro kroppsarbetare.

Den rådande svåra depressionstiden har i hög grad påverkat de vid olika slags arbeten utgående arbetslönerna i nedsättande riktning och en undersökning av dessa förhållanden ger vid handen, att särskilt beträffande industriarbetarne det gives många fall, då arbetsförtjänsten icke uppgår till det arbetslöshetsunderstöd, som tillkommer en icke arbetande under motsvarande tidsperiod. Även denna omständighet talar starkt för en nedsättning och sär-

skilt för en snävare begränsning uppåt av det en hel familj tillkommande understödsbeloppet. En dylik begränsning uppåt motiveras även av det allmänt erkända förhållandet, att en större familj kan reda sig på mindre inkomst per familjemedlem räknat än en mindre familj, varjämte kan erniras om det förhållandet att de arbetslösa, som hava största försörjningsplikten, fortfarande såsom hittills skett böra hänvisas till nödhjälpsarbeten åtminstone tidvis, om bristande tillgång på dylika arbeten gör en sådan uppdelning av arbetet nödvändig.

N:o 14. Ang. ändrade grunder vid utlämnande av arbetslöshetsunderstöd.

Den nedsättning i understödsbeloppet — bortsett från den succesiva nedsättningen och begränsningen av understödet för barn — som undertecknade nu föreslå, måste anses som den minsta möjliga och mycket försiktigt hållen Men det är också icke vår tanke, att vad som nu föreslås skall ovillkorligen bliva beståndande för en längre framtid, utan är det vår mening, att understödsfrågan tid efter annan bör bliva föremål för undersökning och prövning, så att understöden avpassas efter vid varje tid rådande förhållanden. Förslaget är därför närmast avpassat för nästkommande april månad. Under loppet av nämnda månad synes frågan ånyo böra tagas upp till prövning och utredning företagas i syfte att utröna huruvida från maj månads ingång ytterligare nedsättning eller eljes förändring i understödsgrunderna kan anses vara av omständigheterna påkallad.

Det förslag, som härmed framlägges innebär en nedsättning av nu utgående understöd för ensamma personer och för man och hustru med 10 %, varjämte föreslås sådana ändrade grunder för understöden för barn, att för ett barn utgår såsom ihttills maximibeloppet per dag 60 öre, för 2 barn 50 öre och för vartdera och för tre barn 40 öre för vartdera samt att därmed barnunderstödet begränsas uppåt.

Av de härvid fogade tabellerna framgår, att understöden fortfarande, även med den jämkning, som betingas av olika levnadskostnader, bliva något högre än i Eskilstuna och en del andra industristäder.

Vi föreslå alltså, att från och med den 1 april och tillsvidare arbetslöshetsunderstödsbeloppen skola som regel utgöra:

För ensam person, 15—18 år	kr.	1: 10
„ „ „ över 18 år	„	1: 80
För man och hustru	„	2: 70
„ „ „ „ samt 1 barn	„	3: 30
„ „ „ „ „ 2 barn	„	3: 70
„ „ „ „ „ 3 eller flere barn	„	3: 90

Västerås den 10 mars 1922.

E. Edv. Karlsson. *Gust. Dahlfors.*

H. Håkansson. *Einar Keijser.*

Theofil Öberg.

N:o 14.

Ang. ändrade grunder vid utlämnande av arbetslöshetsunderstöd.

Jämförelse mellan arbetslöshetsunderstöd i Västerås och Eskilstuna.

	Västerås				Eskilstuna	
	före den 1/4 1922		efter den 1/4 1922 enl. förslag.		pr dag	pr vecka
	pr dag	pr vecka	pr dag	pr vecka		
Ensam person, 15—18 år	1:20	7:20	1:10	6:60	1:20	7:20
Ensam person över 18 år	2:—	12:—	1:80	10:80	1:20	7:20
Man och hustru...........	3:—	18:—	2:70	16:20	2:40	14:40
Man, hustru och 1 barn	3:60	21:60	3:30	19:80	2:40—3:—	14:40—18:—
„ „ „ 2 „	4:20	25:20	3:70	22:20	3:—	18:00
„ „ „ 3 „	4:80	28:80	3:90	23:40	3:00—3:50	18:00—21:00
„ „ „ 4 „	5:40	32:40	3:90	23:40	3:50	21:00
„ „ „ 5 „	6:—	36:—	3:90	23:40	3:50	21:00
„ „ „ 6 „	6:60	39:60	3:90	23:40	3:50	21:00
„ „ „ 7 „	7:20	43:20	3:90	23:40	3:50	21:00

Jämförelse mellan arbetslöshetsunderstödet för man och hustru i Västerås och en del andra städer pr dag.

	före 1/4 1922	efter 1/4 1922 enl. förslag	Beloppet jämkat med hänsyn till dyrort i förhållande till Västerås
Västerås	3:—	2:70	2:70
Eskilstuna	2:40	—	2:51
Jönköping	2:55	—	2:91
Kalmar	2:—	—	2:18
Huskvarna	2:—	—	2:40
Halmstad	2:50	—	2:78
Västervik	2:50	—	2:85
Nyköping	2:50	—	2:61
Stockholm	3:—	—	2:88
Luleå	3:—	—	2:88
Gävle	2:—	—	2:—
Göteborg	3:—	—	3:—
Norrköping	3:—	—	3:43
Södertälje	2:50—3:—	—	2:50—3:—

N:o 14.

Ang. ändrade grunder vid utlämnande av arbetslöshetsunderstöd.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Av det belopp om 400,000 kronor, som innevarande år enligt stadens finansplan står till förfogande för minskandet av den nöd, som nu rådande arbetslöshet förorsakar, återstår den 1 mars knappt 300,000 kronor. Såväl de i Sverige som utomlands rådande förhållandena tyda med säkerhet på en långvarig depressionstid, arbetslöshetsunderstöd i någon form måste därför helt säkert utgå under hela året samt det kommande, och det finnes skäl att antaga att de arbetslösas antal allt fortfarande kommer att ökas. Intet har hittills förekommit, som tytt på att någon lättnad är att förvänta för samhället i ekonomiskt avseende, stadens inkomster torde snarare minskas än ökas.

Ett fortsatt utbetalande av 50,000 kronor i månaden kräver ett belopp av 5- à 600,000 kronor mot *möjligen* disponibla 300,000 kronor, och av detta senare belopp är det i övrigt sannolikt att 100,000 kronor måste komma att begagnas för anordnandet av nödhjälpsarbeten i någon form, varvid man alltid har att räkna med någon materialkostnad. Dessutom måste medel finnas för avskrivning å makadam, då det visat sig att denna ej ens efter avdrag för statsbidraget kommer att stå samhället i ett pris som överensstämmer med makadamens verkliga värde. I realiteten finnes sålunda ej medel till en fortsatt verksamhet efter nu följda grunder för längre tid än tre à fyra månder.

Staden står sålunda nu inför alternativet att endera inskränka nödhjälpsverksamheten högst väsentligt eller ock att skaffa mer penningar för densammas fortsättande. Månaderna oktober, november och december torde under alla förhållanden böra beräknas kräva 150,000 kronor. För en fortsatt makadamslagning måste man tänka sig ett anslag av minst 50,000 kronor, även om nya arbetsmöjligheter beredes exempelvis vid blivande djuphamnen, detta är ett förhållande, som ej minst bestyrkes av den arbetsovillighet, som en del till sådant arbete uttagna ungkarlar lagt i dagen, och vilken närmare belyses av bil. 1 och 2.

Frågan om ytterligare medels anskaffande är sålunda nu aktuell, då:

månaderna n:ris 10, 11 och 12 kräva................	kr.	150,000: —
makadamslagningen kräver	„	50,000: —
anordnande av arbeten, avskrivningar uppgå till....	„	100,000: —
Summa Kronor		300,000: —

I Eskilstuna utbetalas understöd som ej uppgå till stort mer än 2/3 av här utlämnade belopp, ett förhållande varom Ingenjör P. Andersson torde kunna lämna närmare uppgifter.

Jag får med överlämnande av denna min anmälan föreslå, att nu utgående understödsbelopp sänkas senast från april månads ingång och att Drätselkammaren utser en kommitté för frågans snara utredande.

Västerås den 20 februari 1922.

Gösta Smitt.

N:o 15.

Drätselkammarens yttrande ang. förnyadt anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av framställning från Stadsfullmäktiges Arbetslöshetskommitté angående fortsatt anslag till arbetslöshetsunderstöd under nästkommande april månad samt för täckande av eventuellt uppkommande brist i hittills under året härför anvisade anslag får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet och för förskottering av å staten fallande andel i understöden anvisa ett anslag å förslagsvis 70,000 kronor att utgå av det i årets stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 21 mars 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med meddelande att Arbetslöshetskommittén hos Kungl. Maj:t hemställt, att statens bidrag till arbetslöshetsunderstödsverksamheten i Västerås måtte fr. o. m. februari månad utgå med högsta möjliga belopp av hela kostnaden, samt att Statens Arbetslöshetskommission meddelat, att utsikter finnas att Kommissionen kommer att ställa sig välvillig till framställningen, ävensom att nu beviljade anslag för året å tillhopa 150,000 kronor vid mars månads slut, under förutsättning att höjning av statsbidraget ej medgives, torde komma att överskridas med cirka 16,000 kronor, inskränker sig kommittén att i avvaktan på Kungl. Maj:ts beslut hemställa, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett belopp å förslagsvis 70,000 kronor att användas så långt det förslår till fortsatt understödsverksamhet i staden.

Västerås den 15 mars 1922.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 16.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till ledningar och pumpbrunn i Vasastaden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen har för förberedande behandling till Drätselkammaren överlämnat en framställning ställd till Stadsfullmäktige avseende vissa ledningsarbeten inom den s. k. Vasastaden och för utförande av dessa begärt ett anslag å 30,000 kronor.

Vid behandling av denna framställning har Drätselkammaren ansett sig böra inhämta brandstyrelsens yttrande i fråga huruvida samtidigt med desamma lämpligen en av brandstyrelsen vid upprepade tillfällen ifrågasatt pumpbrunn förlagd å lämplig plats inom stadens västra område borde komma till utförande. Såsom framgår av styrelsens uttalande uti bilagt protokollsutdrag, har styrelsen efter undersökning rörande vattentillgången föreslagit, att pumpbrunnen måtte komma till utförande samtidigt med de ifrågasatta ledningsarbetena och såsom plats för densamma föreslagit hörnet av Köpingsvägen och Västmannagatan. Kostnaden har beräknats utgöra 2,000 kronor.

Med förklaring att Drätselkammaren funnit de av Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna ledningsarbetena vara av behovet påkallade, och att den erfarenhet, som vunnits beträffande nyttan av den i Stora gatan vid Allégatans mynning redan anlagda pumpbrunnen, synes tala för en dylik anläggning inom stadens västra område, samt att Drätselkammaren med avseende å platsen för densamma funnit denna böra väljas i huvudsaklig överensstämmelse med brandstyrelsens förslag dock förlagd så, att den icke kommer i kollission med en blivande spårvägslinje i Stora gatan, får Drätselkammaren med överlämnande av de till ärendet hörande handlingarna hemställa,

att Stadsfullmäktige ville, för utförande av gas-, vatten- och avloppsledningar i vissa delar av Västmanna-, Svante- och Floragatorna enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag samt för anläggande av en pumpbrunn med ovan angiven plats anvisa 32,000 kronor att bestridas med 6,103 kronor 15 öre av reserverade medel från gamla vattenverket, med 21,596 kr. 85 öre av lånemedel och med 4,300 kronor av i innevarande års stat avsatta förslagsanslag, med bemyndigande tillika för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser gäldande av en del av anslaget genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida

N:o 16.

Ang. anslag till ledningar och pumpbrunn i Vasastaden.

samma anslagsdel genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 21 mars 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll, hållet vid Brandstyrelsens i Västerås sammanträde den 14 mars 1922.

§ 11.

Sedan Ingenjör Geston föredragit en skrivelse till Stadsfullmäktige från Vatten- och Gasverksstyrelsen med begäran om anslag för nedläggning av vattenledning m. m. i Västmannagatan söder om Västra Bergsgatan och å vattenledningskarta demonstrerat den planerade framtida utvecklingen av stadens vattenledningsnät, företogs prövning av vattentrycket i Köpingsvägen vid Västmannagatan för undersökning av möjligheten att här anbringa förut ifrågasatt pumpbrunn å vattenledningens huvudrör. Det visade sig härvid, att då stora motorpumpen placerades vid brandposten vid Fridsborg, tre andra närbelägna brandposter, som samtidigt öppnades, gåvo fullt tillfredsställande strålar.

Brandstyrelsen beslöt göra följande uttalande:

att styrelsen intet hade att erinra mot förslaget att lägga vattenledning i Västmannagatan,

att styrelsen ansåge tillfället vara lämpligt att i samband med nämnda arbete utföra den förut enligt protokoll av den 6 oktober 1916 och 14 oktober 1918 begärda pumpbrunnen, och att denna borde placeras i hörnet av Köpingsvägen och Västmannagatan.

Därjämte ville styrelsen för Vatten- och Gasverksstyrelsen framhålla den stora vikten ur eldsäkerhetssynpunkt att vattenledningen snarast utdroges till Valsborg och byggnadsområdena norr därom.

Som ovan

In fidem:

Ragnar Tenow.

N:o 16.

Ang. anslag till ledningar och pumpbrunn i Vasastaden.

Stadens Ombudsman Herr R. Tenow,

Västerås.

På uppdrag av Brandstyrelsen få vi härmed meddela, att kostnaden för en pumpbrunn, uppsatt i hörnet av Västmanna- och Stora gatan i förening med föreslagna ledningsarbeten i förstberörda gata samt utförd i likhet med den i Stora gatan framför Allégatan byggda brunnen, är beräknad till kronor 2,000: —. Kostnaderna för en dylik brunn böra ej påläggas vattenledningen utan bestridas genom anslag, som påföres Brandverket.

Högaktningsfullt
Västerås Stads Vatten-, Gas- & Elektricitetsverk.
Gerh. Geston.

Detta synes mig vara i princip oriktigt, ty endera bör brandverket betala *alla* de delar av och anläggningar vid vattenledningen som egentligen tjäna eldsläckningsändamål eller ock icke något. En rationell uppdelning är härvidlag icke möjlig, felet är bristande tryck i vattenledningen samt för små rördimensioner; framdeles synes mig pumpbrunnarna böra borttagas och i stället fullt modärna brandredskap anskaffas.

Gösta Smitt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Redan år 1916 gjorde en del fastighetsägare i Vasastaden framställning om åtgärders vidtagande för undanrödjande av de olägenheter, som uppstå därstädes på grund av för små ledningar för gas och vatten. Förhållandena, särskilt med avseende å gasledningarna, hava sedan denna tid blivit mera otillfredsställande och kunna numera ej längre lämnas utan beaktande.

Till en början vill Vatten- & Gasverksstyrelsen i detta sammanhang anföra, att de vittomfattande utsträckningarna av vatten- & gasledningar till stadens sig allt mera och mera utbredande förstadssamhällen måste medföra omläggning i icke ringa omfattning av ledningar inom staden. När dessa ledningar byggdes, användes nämligen rör av små dimensioner, vilka voro tillräckliga för den tidens behov. Så t. ex. äger gasledningen i Floragatan en dimension av endast 2″ och skall en dylik ledning mata hela Floragatan med samtliga angränsande gator ända till Fridnäs, ävensom Västmannagatan, vilket är långt ifrån möjligt.

För att i möjligaste mån undvika grävning i Floragatan och då ledningarna i densamma med avseende på deras beskaffenhet i kvalitativt hänseende fortfarande kunna användas samt bliva tillräckliga, om de erhålla matning vid flera punkter genom ledningar från tvärgatorna, vill styrelsen föreslå led-

N:o 16.

Ang. anslag till ledningar och pumpbrunn i Vasastaden.

ningars framdragande i Västmannagatan och Svantegatan mellan Stora gatan och Floragatan. Detta innebär även fortsättning av ett påbörjat system med ring- och paralelledningar till Stora gatans system och har början härtill gjorts genom utbyggnaden dels av 9″ vattenledning i Kopparbergsvägen mellan Stora gatan och Nedre Trädgårdsgatan och dels i Västmannagatan mellan Stora gatan och Västra Bergsgatan, vilket skall fortsättas genom Nedre och Övre Trädgårdsgatorna m. fl. gator, varjämte huvudgasledning skall fortsättas från Fiskartorget genom Övre Trädgårdsgatan väster ut. Berörda huvudledningar skulle förbindas med Stora gatans ledningar genom nu föreslagna rör. Även skulle de kortare sträckor avlopp, som nu finnas i Västmannagatan, förbindas med varandra och avloppsvätskan ledas kortaste vägen i stället för, såsom nu är fallet, först genom Västra Bergsgatan och Gustavsgatan till Floragatan och sedan genom Svantegatan tillbaka till Västmannagatan, vilket förhållande vid starka regnflöden medför överbördande av Floragatans avlopp. Därjämte skulle i Floragatans sträckning mellan Svante- och Eriksgatorna gasledningen ersättas med ett 4″ rör.

Vid användande av 9″ vatten- och avloppsrör, 6″ och 4″ gasrör äro anläggningskostnaderna beräknade till 30,000: — kronor, varav arbetskostnaderna 14,600: — kronor och materialkostnader 15,400: — kronor. Av gamla ledningar kasseras för ett värde av 2,300: — kronor, som bör bestridas av medel av årets förslagsanslag.

Jämlikt Stadsfullmäktiges handlingar för den 26 april 1917, § 68, sid. 35, hava Stadsfullmäktige beslutat, att inflytande medel vid försäljning av gamla vattenverkets pumpar m. m. skulle reserveras för blivande nyanläggningar för vattenledningsverket. Försäljningen inbragte kr. 6,103: 15, vilket belopp ej disponerats, och vill styrelsen föreslå, att detsamma nu får användas.

På grund av det anförda får styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta om anläggning av följande ledningar:

I Västmannagatan: 6″ gasrör mellan Stora gatan & Svantegatan;
9″ vattenrör mellan Västra Bergsgatan och Svantegatan.
9″ avlopp från Västra Bergsgatan 30 m. söder ut.
9″ avlopp mellan Gustavs- & Svantegatorna.
I Svantegatan: 6″ gasrör mellan Västmannagatan & Floragatan;
9″ vattenrör å samma sträcka.
I Floragatan: 4″ gasrör mellan Svante- & Eriksgatorna,
samt för detta ändamål anvisa 30,000: — kronor att bestridas
med kr. 6,103: 15 av reserverade medel från gamla vattenverket,
„ 21,596: 85 av lånemedel, och
„ 2,300: — av årets förslagsanslag.

Västerås den 9 mars 1922.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Tryckeri-A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås, 1922

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922 Den 27 April. V.

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Brandstyrelsen får härmed överlämna av stadens brandchef uppgjord berättelse över brandkårens verksamhet under år 1921.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Invånareantalet i Västerås stad uppgick den 31 december 1921 till 30,647, utvisande en ökning sedan föregående år av 1,233 personer.

Stadens planlagda område utgjorde cirka 180 har samt det under stadens jurisdiktion hörande området cirka 5,934 har.

Antalet fastigheter uppgick till 1,744, därav 535 inom och 1,209 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å fastigheter:

för vilka bevillning erlagts	kronor	94,593,200
för vilka bevillning icke erlagts.........	„	6,628,800
	Summa Kronor	101,222,000

vilket mot taxeringsvärdet den 31 december 1920 visar en ökning av kronor 5,128,100: —.

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Personal.

Brandkårens kasernerade styrka har under det gångna året utgjorts av:

1 brandchef,
1 vice brandchef,
2 brandmästare,
1 förste brandförman,
1 andre brandförman,
1 maskinist (andre brandförman),
1 brandman (tillika verkstadsförman),
16 brandmän,

S:a 24 man.

Brandkårens reserv, boende utom stationen, vilken kallas genom elektriska ringledningar, består av:

2 ångsprutchefer,
2 maskinister,
2 eldare,
18 man,

S:a 24 man.

En man av fasta kåren har under året avskedats för förseelser.

Tjänstetiden för fasta kårens personal var vid årets slut:

Brandchefen		4	år (förut vice brandchef i 12 år).
Vice brandchefen		4	„
Brandmästarna	över	16	„
1:ste brandförmannen	„	16	„
2:dre brandförmannen	„	11	„
Maskinisten	„	13	„
1 brandman	„	15	„
2 brandmän	„	11	„
1 brandman	„	10	„
2 brandmän	„	6	„
2 brandmän	„	4	„
1 brandman	—	4	„
2 brandmän		3	„
4 brandmän	„	2	„
1 brandman		2	„
1 brandman	under	1	„

Medelåldern för kårens ordinarie manskap var den 31 december 1921 32 $^1/_2$ år, högsta levnadsåldern 47 $^3/_{12}$, lägsta 21 $^{10}/_{12}$ år.

Hälsotillståndet har varit tillfredsställande.

N:o 17. *Brandchefens årsberättelse för 1921.*

Brandmästarna och manskapet ha åtnjutit fridygn vart 5:te dygn. Semester har under sommaren åtnjutits av brandmästarna 15 och av manskapet 10—15 dygn.

Dagordning för fasta kåren:

7,30—8,30 f. m. gymnastik.
8,30—9 f. m. frukost.
9 f. m.—2 e. m. arbetstjänst och exercis.
2 e. m. fördelning till redskapen.

Övningar och arbeten.

Övningar med fasta kåren hava i regel ägt rum varje helgfri dag utom lördagar, då det varit allmän rengöring inom stationen. Övningarna hava omfattat anspänning, körning, exercis med livräddnings- och eldsläckningsredskap, gymnastik samt undervisning i brandtelegrafens skötsel, kännedom om stadens brandposter och lokala förhållanden.

Vakthållning vid offentliga föreställningar och dylikt har av brandkåren utförts 96 gånger.

Under året har i regel 1 man dagligen varit sysselsatt i stallet, 2 man med snickeriarbete, 5 man med smidesarbete, 2 man med skomakeriarbete, 2 man med skrädderiarbete och 4 man med ledningsarbete å brandtelegrafen, brandskåpsprovning, eldning, vedsågning, ambulanskörning, som telegrafposter, med putsning av redskap, automobilskötsel m. m.

I verkstäderna hava arbeten utförts för brandkårens, poliskårens, Västerås stads och Renhållningsverkets med fleras räkning till ett sammanlagt värde av kronor 21,962: 17.

Fördelningen av arbetet å de olika verkstäderna är följande:

Smedjan	9,604: 20
Snickeriverkstaden	4,282: 54
Skomakareverkstaden	3,264: 10
Skräddareverkstaden	4,091: 58
Brandtelegrafen	719: 75
Summa Kr.	21,962: 17
Härav avgår för material	8,788: 82
Vinsten å verkstäderna utgör således	Kr. 13,173: 35

Av ovannämnda arbeten äro för brandkårens egen räkning utförda arbeten å beklädnaden, brandtelegrafen, underhåll av brandredskapen m. m. upptagna till ett värde av kr. 2,382: 35, varpå en vinst av kr. 1,998: 69 uppstått..

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Hästar.

Brandkårens stall omfattade 5 hästar, varav 2 tillhörde brandkåren och de 3 övriga Drätselkammaren. Skoningen av brandkårens, poliskårens, stadens och renhållningsverkets hästar har verkställts av brandkårens personal. Brandkårens 2 hästar voro försäkrade för 3,000 kronor; deras ålder var 11 och 14 år.

Brandredskap.

Å brandstationen ha följande brandfordon stått fullt utrustade:

Till första utryckningen:	1 manskaps- och redskapsautomobil,
	1 automobil med mek. stege och motorpump,
	1 Penta-Revolverspruta (vid utryckning till förstäderna),
För soteld:	1 redskapskärra,
I reserv:	1 redskapsvagn,
	1 mekanisk stege,
	2 ångsprutor,
	Slang- och kolkärror samt handkraftsprutor.

För stora ångsprutan, som förut varit placerad i ett nu rivet spruthus invid Mälareprovinsernas bank, har anordnats uppställningsplats i ett för ändamålet inrett redskapsskjul å brandstationens gård, varigenom vunnits, att all stadens brandredskap finnes vid brandstationen.

Under året har bl. a. inköpts 613 m. tryckslang, 1 mekaniskt grenrör, 1 handlykta (AGA) och en rökskyddsapparat.

Brandtelegrafen.

Brandtelegrafen omfattar 5 distrikt med tillsamman 39 brandskåp, varav 29 tillhöra staden och 10 enskilda inrättningar.

Inga större fel ha under året uppstått å brandtelegrafledningarna.

Allt arbete å linjenätet har verkställts av brandkårens personal.

Brandtelegrafledningarnas längd utgör omkring 27,000 meter.

Vattenledningen.

Under året hava 3 st. nya brandposter anbringats å vattenledningsnätet och är hela antalet nu 296, därav 47 enskilda. Brandposterna skötas av vattenverkets personal.

Bokföringsvärdet

av brandväsendets material och inventarier är, enligt uppgjord inventarieförteckning kronor 118,569: 56.

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Avlöningar under år 1921.

Genom under året genomförd lönereglering för stadens befattningshavare hava följande grundlöner fastställts för brandkårens personal:

Brandchefen, 2:dra lönegraden .... 4,269: —
Bostad 4 rum och kök 1,250 kr. Värdet avdrages lönen.

Vice brandchefen, 2:dra lönegraden .... 3,489: —
Bostad 4 rum och kök 1,250 kr. Värdet avdrages lönen.

Förste brandmästaren, 4:de lönegraden........................ 2,631: —
Bostad 2 rum och kök 750 kr. Värdet avdrages lönen.

Andre brandmästaren, 4:de lönegraden........................ 2,433: —
Bostad 2 rum och kök 750 kr. Värdet avdrages lönen.

Förste brandförmannen, 4:de lönegraden..................... 2,217: —
Bostad 2 rum och kök 750 kr. Värdet avdrages lönen.

Andre brandförmannen, 4:de lönegraden..................... 2,109: —
Bostad 2 rum och kök 750 kr. Värdet avdrages lönen.

Maskinisten lika med andre brandförman.

Brandman, 4:de lönegraden .... 2,001: —
„ 3:dje „ .... 1,884: —
„ 2:dra „ .... 1,767: —
„ 1:sta „ .... 1,650: —
Bostad för brandmän 1 rum och kök 450 kr. eller i logement 400 kr. Värdet avdrages lönen.

Alla bostadsförmåner, utom i logement, äro utan värme och lyse.

Personalen har åtnjutit dyrtidstillägg i enlighet med för stadens befattningshavare fastställda grunder.

Brandkårens manskapsbibliotek

omfattar 475 band, och utgör det bokförda värdet av detsamma kr. 1,345: —.

Stadens tidningar hava, som förut varit fallet, av dess respektive redaktioner godhetsfullt lämnats till befäl och manskap.

Ambulansen.

Den Hälsovårdsnämnden tillhöriga, å brandstationen uppställda ambulansautomobilen har rekvirerats 262 gånger, därav för sjukdomsfall 204 gånger och för olycksfall 58 gånger.

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Brandkårens utryckningar och eldsvådor 1921.

Antalet utryckningar under det gångna året utgör 51.

Brandkåren har varit allarmerad:

för eldsvåda	25	gånger
„ trängrök och förmodad eldsvåda	8	„
„ soteld	16	„
„ inspektion m. m.	2	„
Summa	51	„

Av eldsvådorna under året hava två inom staden varit av allvarlig beskaffenhet. Då repslagarebanan vid Hammarbygatan nedbrann natten mellan den 13 och 14 april antändes bredvidliggande boningshus, vars hyresgäster voro i överhängande fara.

Eldsvådan vid Västerås träförädling den 3 november krävde ett drygt arbete av kåren då elden starkt hotade angränsande virkesupplag och boningshus. I släckningsarbetet deltog brandkårens reserv och militärhjälp anlitades för avspärrning av gatorna.

Vid eldsvådorna har av kårens slang använts omkr. 4,700 m.

För släckningen av eldsvådorna användes i ett fall 12, i ett fall 5, i ett fall 3, i två fall 2 och i fem fall 1 slangledning från brandposter eller motor- och ångsprutor.

Brandskadeersättningen, som blivit utbetald, uppgår till kronor 360,465: 30, därav för fast egendom kronor 202,004: 90 och för lös egendom kr. 158,460: 40.

Allarmeringssättet har varit:

Signal från brandskåp	6	gånger
Signal från brandskåp och telefon	2	„
Telefonmeddelande	36	„
Bud	7	„
Summa	51	„

Samtliga brandskåp hava provats en gång i veckan.

Stationens elektriska belysnings- och ringledningar hava provats varje morgon och kväll och ringledningarna till brandkårens reserv en gång dagligen.

Statistiska uppgifter angående eldsvådor och allarmeringar m. m. jämte tabellariskt sammandrag för år 1921 bifogas (se bilagorna I, II).

Västerås den 28 mars 1922.

A. DANIELSSON.
Brandchef.

Bil. I.

Anledning till elden eller utryckningar åren 1905—1921.

	1905—1920	1921	Summa
Anlagd eld	9	—	9
Felaktig rökgång, eldstad eller anordning därvid	13	1	14
Självantändning	10	—	10
Explosioner	9	—	9
Eldfarliga oljor och dylikt	2	2	4
Gnistor	17	1	18
Bristande tillsyn vid eldning	7	—	7
Bar eld i beröring med brännbara ämnen	11	1	12
Annan oförsiktighet och okynne	28	4	32
Glödande kol, aska, sot och slagg	14	1	15
Tobaksrökning	9	1	10
Elektrisk ström	24	5	29
Överhettning av eldstäder, torkgaltar, kafferostningsapparater	20	1	21
Varmgång i axellager, remskivor o. dyl.	1	1	2
Åskslag	2	—	2
Obekant	22	7	29
Summa	198	25	223
Soteldar	185	16	201
Trängrök, eldsken m. m.	63	8	71
Inspektion, kontakt, falskt allarm	41	2	43
Summa	487	51	538

N:o 17.
Brandchefens årsberättelse för 1921.

Lägenhet och plats, där eld utbrutit eller orsak till utryckningar under åren 1905—1921.

	1905—1920	1921	Summa
Automobiler i det fria	1	2	3
Bagerier, bryggerier, kvarnar	5	—	5
Boktryckerier	1	—	1
Bostäder, kök och vindar	48	5	53
Byggnader under uppförande	7	—	7
Elektriska ledningar utomhus	4	—	4
Fartyg i hamnen	1	—	1
Handelslokaler	4	—	4
Hotell	3	—	3
Kafferosterier	4	—	4
Kontorslokaler, skolor m. m.	2	—	2
Källare	6	—	6
Mekaniska verkstäder, gjuterier o. a. (ej spec.) fabriker och verkstäder	38	3	41
Oljekokerier och oljefabriker	4	—	4
Restauranter och kaféer	2	—	2
Samlings- och nöjeslokaler (kyrkor, teatrar, biografer, cirkus o. dyl.)	6	—	6
Skeppsvarv, hamnanläggningar och broar	3	—	3
Skogs- och gräsmark	11	5	16
Snickare- och möbelverkstäder, sågverk	3	1	4
Stall, höskullar och logar	4	4	8
Upplag av kol, torv, ved, bräder, tjära, sopor och avfall	23	2	25
Uthus, magasin, vedbodar, tvättstugor	18	3	21
	198	25	223
Soteldar	185	16	201
Trängrök, eldsken m. m.	63	8	71
Inspektion, kontakt, falskt allarm	41	2	43
Summa	487	51	538

Sammandrag av utryckningar åren 1905—1921.

År	Eldsvådor	Soteldar	Förmodad eldsvåda	Inspektion Kontakt Falskt allarm	Summa
1905	6	7	—	5	18
1906	5	6	1	2	14
1907	11	12	1	1	25
1908	5	5	2	9	21
1909	18	4	—	2	24
1910	10	9	3	5	27
1911	7	5	1	1	14
1912	11	3	1	3	18
1913	11	4	3	1	19
1914	13	5	4	1	23
1915	9	9	5	—	23
1916	13	9	5	2	29
1917	8	15	13	2	38
1918	25	19	6	1	51
1919	21	39	4	3	67
1920	25	34	14	3	76
1921	25	16	8	2	51
Summa	223	201	71	43	538

Brandskadeersättningar.

N:o 17.
Brand-chefens årsberättelse för 1921.

År	Brandskadeersättningens belopp						Hela försäkringsbeloppet	
	För fast egendom		För lös egendom		Summa			
	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1900–1909	45,398	43	129,649	30	175,047	73	8,352,150	—
1910	2,143	—	605	—	2,748	—	198,300	—
1911	990	—	—	—	990	—	121,400	—
1912	7,640	—	4,589	—	12,229	—	423,150	50
1913	3,308	—	22,713	50	26,021	50	146,121	—
1914	21,200	—	7,083	75	28,283	75	76,500	—
1915	7,829	89	4,124	90	11,954	79	81,500	—
1916	31,145	24	118,595	—	149,740	24	3,524,200	50
1917	14,861	—	12,971	50	27,832	50	380,216	—
1918	100,221	70	10,707	86	110,929	56	365,700	—
1919	220,476	22	718,519	07	938,995	29	5,970,900	—
1920	12,620	02	4,132	—	16,752	02	1,674,410	—
1921	202,004	90	158,460	40	360,465	30	1,349,076	—
Summa	669,838	40	1,192,151	28	1,861,989	68	22,663,624	—

N:o 17.
Brandchefens årsberättelse för 1921.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
1	Januari	2	5.30 f. m.	Vedbo, S:t Ilian	Uthusbyggnader	Telefon
2	„	7	8.48 f. m.	Engelbrektsgatan 2	Boningshus	Bud
3	„	7	8.49 f. m.	Vasagatan 26	„	Telefon
4	„	8	5.55 e. m.	Domkyrkoesplanaden 13	„	Bud
5	„	20	9.10 f. m.	Skolgatan	Elementarläroverket	Telefon
6	„	20	11.45 f. m.	Engelbrektsgatan 2	Boningshus	„
7	„	21	3.45 e. m.	Skultunavägen 2	„	„
8	Februari	2	9.10 e. m.	Stora torget 7	Stadshotellet	Bud
9	„	4	8.50 e. m.	Jakobsbergsgatan 14	Charkuterifabrik	Telefon
10	„	6	11.45 f. m.	Solhem 2	Boningshus	„
11	„	8	8 e. m.	Pilgatan 3	„	„
12	„	14	2 e. m.	Stora gatan 49	„	„
13	„	14	7.40 e. m.	Stora gatan 39	„	„
14	„	16	11.55 f. m.	Källgatan 17	„	Brandskåp
15	„	17	2.55 f. m.	Svenska Metallverken ...	Modellskjul	„
16	Mars	3	10 40 f. m.	Stora gatan 49	Boningshus	Telefon
17	„	4	6.30 e. m.	Loviseberg 2	„	„
18	April	2	6.35 e. m.	Karlsgatan 1	A. S. E. A:s huvudkontor	Brandskåp o. telefon
19	„	12	1.20 f. m.	Kv. Jeanette, Hammarbygatan	Repslagarebana, använd till båtbyggeri	Telefon

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1921. *Bil. II.*

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Obekant	Västmanlands läns nya brandstodsbolag	24,837	70	Vid kårens ankomst voro ladugård, stall, svinhus, loge och redskapshus övertända och brandkårens arbete inriktades på att söka rädda boningshusen, vilket även lyckades med hjälp av 2 slangledningar från motorsprutor, placerade vid olika brunnar.
	Fennia	17,101	40	
Soteld	—	—	—	
"	—	—	—	
Förmodad soteld	—	—	—	
Rök	—	—	—	Sopor, som lagts i en hink med het aska, hade åstadkommit stark rök.
Elektrisk ström	—	—	—	Eld i motorn till personhissen. Sedan strömmen brutits var faran avvärjd.
Soteld	—	—	—	
"	—	—	—	
"	—	—	—	
"	—	—	—	
Förmodad soteld	—	—	—	
Soteld	—	—	—	
"	—	—	—	
Rök	—	—	—	Ingen eldfara.
Överhettning från rökgång	Sammanslutning av 32 bolag	1,300	—	Eld i ett brädskjul, innehållande modeller. Släcktes med en ledning från brandpost.
Soteld	—	—	—	
"	—	—	—	
Soteld	—	—	—	Soteld av synnerligen svår beskaffenhet högst upp i den i tornet uppdragna värmeledningsskorstenen. Släcktes med ett antal kolsyresprutor.
Obekant	Skandia	9,000	—	Vid kårens ankomst var den omkr. 100 m. långa byggnaden övertänd och elden hade spritt sig till ett närbeläget uthus och antänt boningshuset kv. Jeannette n:o 1, ur vilket hus brandkåren genom fönstren uttog några personer, som av elden hindrats komma
	Städernas Allmänna	1,200	—	
	Victoria	525	—	

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
20	April	13	4.30 f. m.	Kv. Jeanette, Hammarbygatan	Upplag av blånor	Telefon
21	„	18	9.30 f. m.	Vasagatan 30	Bostad	„
22	Maj	2	12.55 e. m.	Skolgatan 4	Tvättstuga	Bud
23	„	20	6.59 e. m.	Pilgatan	Ängsmark	Brandskåp
24	„	21	11.55 f. m.	Rocklundaskogen	Gräsmark	Bud
25	„	23	4.05 e. m.	Stora gatan 56	Källare	Telefon
26	„	31	2.10 e. m.	Skiljebo, Badelunda	Uthuslänga	„
27	Juni	5	6.05 e. m.	Skogen väster om Malmaberg	Skogsmark	„
28	„	6	2.55 e. m.	Kattskär	Skogsmark	„
29	„	8	5.50 e. m.	Smedjegatan 4	Trälådor på gårdsplan	Brandskåp
30	Juli	9	12.25 e. m.	Hamnområdet	Gräsmark	Telefon
31	„	19	4.10 e. m.	Tegelvreten 4	Boningshus	„
32	Augusti	20	9.20 e. m.	Blåsbo 21 a	Källare	„
33	September	17	4 e. m.	Nedre Kungsgatan 2	Repslageri	„
34	„	20	7.55 e. m.	Stora gatan 31	Automobil å gården	„

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1921.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkrings-givare	Brandskade-ersättningar		Anmärkningar
		Kronor	öre	
				ut annan väg. Elden begränsades på en kort stund med 5 ledningar från 3 brandposter. Eftersläckning och vakthållning hela dagen på grund av den starka blåsten.
Gnistor från föregående eldsvåda	—	—	—	På grund av den starka blåsten hade eld uppstått i ett upplag blånor å platsen för föregående eldsvåda. Släcktes med en ledning från brandpost.
Rök	—	—	—	Ingen eldfara.
Trängrök	—	—	—	Spricka i mur. Tillsagt om lagning.
Uppvisning	—	—	—	Uppvisning vid Röda-korsveckan.
Obekant	—	—	—	Eld i gräs- och mossmark. Släckt genom grävning och vattenlangning från en källa.
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara
Obekant	Västmanlands läns nya brandstodsbolag	1,691	—	Vid kårens ankomst var uthuslängan, innehållande ladugård, svinhus och lada, i det närmaste nedbrunnen. Elden, som antänt skogen intill och hotade boningshuset, släcktes med en grenad ledning från motorspruta, placerad vid närbelägna brunnar.
Vårdslöshet av uteliggare	—	—	—	Släckt genom grävning och vattenlangning från en källa.
D:o	—	—	—	En förman och 3 man sändes ut med redskap i en motorbåt och släckte elden.
Barns lek med eld	—	—	—	Släcktes med kolsyre- och pytssprutor.
Okänd	—	—	—	Eld hade uppstått i gräset intill A. S. E. A:s mekaniska verkstad och med en ledning släckts av verkstadens folk.
Soteld	—	—	—	
Rök	—	—	—	Misstänkt eldfara vid svavelrökning. Undersökning med rökapparat visade, att ingen eldfara förefanns.
Elektrisk ström	—	—	—	En elektrisk motor i verkstaden hade fattat eld, som vid kårens ankomst var släckt.
Vårdslöshet	—	—	—	Vid påfyllning av bensin hade en person lyst med en tändsticka över bensintanken. Bilen var vid kårens ankomst släckt.

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
35	September	22	7.35 f. m.	S. V. B. järnvägs område vid Lillån	Ställverkshus	Telefon
36	„	23	4.05 e. m.	S. V. B. järnvägs område vid Mälaren	—	Brandskåp
37	Oktober	2	3.30 f. m	Gränsta, Lundby	Lada	„
38	„	6	7.35 e. m.	Skultunavägen	Automobil	Telefon
39	„	21	8.30 e. m.	Stora gatan 82	Bostad	„
40	„	23	5.57 f. m.	Kyrkogatan 7	„	„
41	„	24	1.15 f. m.	Brottberga gård, Skerike	Ladugård, stall, loge m. m.	„
42	November	2	9.03 f. m.	Odengatan	Gräsmark	„
43	„	3	8.53 e. m.	Allégatan 6	A.-B. Västerås Träförädlings fabriker	Brandskåp

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1921.

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Oförsiktighet	—	—	—	Vid värmning av tjära å en kamin hade tjäran lämnats utan tillsyn, kokat över och fattat eld, som antänt huset. Släcktes med en ledning från brandpost.
Inspektion	—	—	—	Inspektion av Brandstyrelsen.
Okänd	Västmanlands läns brandstodsbolag	24,706	—	Ladan var vid kårens ankomst övertänd och taket hade störtat in. Då vatten saknades kunde endast eldens spridning till den närbelägna skogen, som var antänd, förhindras med hjälp av lövruskor.
Läcka å bensinrör	—	—	—	På en automobil under gång, lastad med flyttsaker, hade röret från bensintanken bräckts och bensinen antänts av fotogénlyktan bak. Lasten, som vräkts av, släcktes med 1 ledning från brandpost och bilen med 1 kolsyrespruta.
Olaglig eldstadsanordning	—	—	—	En kamin hade placerats för nära en putsad trävägg, som börjat kola. Släcktes med pytsspruta.
Elektrisk ström	—	—	—	Genom felaktighet i en kontaktdosa å belysningsledning hade en vägg börjat kola. Strömmen bröts.
Troligen elektrisk ström	Västmanlands läns nya brandstods bolag	70,000	—	Efter erhållet tillstånd utryckte 2 befäl och 8 man med 2 motorsprutor. Uthusbyggnaderna voro då helt övertända och samtliga kreatur innebrända. Med 2 slangledningar från brunnar hindrades eldens spridning till boningshusen. Stark storm rådde.
Okänd	—	—	—	Eld å banvallen. Var vid kårens ankomst släckt.
Troligen varmgång av remskiva	Städernas Allmänna Tor	43,824 35,856	30 24	Elden rasade med stor häftighet i gamla fabriksbyggnaden och faran för dess spridning till brädupplagen var överhängande, varför reserven genast kallades. Med 9 ledningar från brandposter och 3 strålar från stora ångsprutan vid pumpbrunnen i Stora gatan be-
	Fenix	8,279	51	
	Norrland	8,279	51	
	Allmänna Brand	17,305	04	

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för 1921.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
44	November	5	11.10 e. m.	Köpmangatan 5	Skrädderiverkstad	Bud
45	„	11	12.05 e. m.	Blåsbo 20	Bostad	Telefon
46	„	18	8.45 e. m.	Statens Kraftverk, Viksäng	Ångpannehus	Telefon
47	„	21	8.50 f. m.	Ängsgärdet 24	Bostad	„
48	„	29	12.42 e. m.	Kronvägen 16	Boningshus	„
49	December	3	5.15 e. m.	Katrinelund 25	„	„
50	„	7	8.10 e. m.	Sveavägen 1	„	„
51	„	23	8.50 e. m.	Hagalund 3	„	„

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1921.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
	Skåne	37,895	05	gränsades elden omkr. kl. 10 e. m. Släckningsarbetet kunde dock ej avslutas förrän följande dag på e. m. Elden hade svårt skadat gamla fabriksbyggnaden, en del av kontorsbyggnaden och vindsvåningen å nya fabriken. Husen voro sammanbyggda.
	Svitjod	37,848	14	
	Hansa	13,816	41	
Elektrisk ström	—	—	—	Ett elektriskt prässjärn hade kvarglömts med ström på och genombränt en bordskiva. Sedan strömmen brutits släcktes med några pytsar vatten.
Glödande sot	—	—	—	Ur en kokspis uttaget sot hade innehållit eld och kommit ned i trossbottnen, som börjat kola. Sedan golvet uppbrutits, släcktes med pytssprutor.
Oförsiktighet med blåslampa	Fenix	7,000	—	Vid urblåsning av ett oljerör medelst ånga, hade en i närheten ställd blåslampa antänt oljan. Elden, som antänt vägg och tak å ångpannehusets södra sida, släcktes med 1 grenad ledning från brandpost och 2 av kraftverkets egna ledningar.
Troligen vårdslöshet vid tobaksrökning	—	—	—	Eld hade uppstått i en säng och antänt väggen. Släcktes med kolsyre- och pytssprutor.
Soteld	—	—	—	
„	—	—	—	
„	—	—	—	
„	—	—	—	

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 18.

Drätselkammarens framställning ang. ändrade grunder för restföring av oguldna kommunalutskylder.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uppbörden av under innevarande år till betalning förfallna utskylder till staden — 1921 års utskylder — har enligt beslut av Drätselkammaren fördelats på tre terminer förlagda till månaderna mars, juni och september, i stället för till månaderna maj, juni och september, som förut varit de vanliga betalningsterminerna. Härigenom har en viss lättnad beretts de skattskyldige så till vida att mellantiden mellan betalningsterminerna blivit större, möjliggörande en bättre ekonomisering av tillgångar för en följande inbetalning och att dessa icke blivit samtidiga med hyresterminerna.

Men även en annan ändring är av Drätselkammaren ifrågasatt såsom en förberedande åtgärd för återgång till förut tillämpade bestämmelser angående restlängd efter uppbördsterminerna, vilken ändring emellertid Drätselkammaren anser sig böra underställa Stadsfullmäktiges godkännande.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 29 april 1920 upphävdes tills vidare en tidigare bestämmelse av innehåll att försummelse med avseende å inbetalning av å uppbördsstämman förfallet skattebelopp skulle medföra den påföljd, att hela oguldna skattebeloppet förfölle till betalning samt uppfördes å restlängd och ersattes med den föreskrift att allenast det efter varje uppbördsstämma oguldna beloppet skulle å sådan längd uppföras.

Tillämpningen av denna interimistiska bestämmelse har emellertid medfört en del olägenheter samtidigt som erfarenheten visat att den i det stora hela varit utan betydelse med avseende å ett underlättande av skatteinbetalningen, ity att de personer, som blivit restförda efter en betalningstermin, försummat inbetalningen även vid följande uppbördsstämmor på några få undantag när.

Det tekniskt tyngande arbetet bestående i uppläggning av tre restlängder, en efter varje uppbördsstämma, de härmed förenade större utgifterna för stadskassan och det större besväret med indrivningen och redovisningen av dessa restlängder göra en återgång till det gamla förfaringssättet eller uppförande å restlängd av hela det oguldna utskyldsbeloppet vid försummad inbetalning av en betalningstermin synnerligen önskvärd, varför Drätselkammaren för sin del förordar en dylik återgång.

Det är med avseende å huruledes skall förfaras med innevarande års utskylder som Drätselkammaren ifrågasatt att restlängd först skall uppgöras efter uppbördsstämman i juni månad å hela därefter resterande utskyldsbelopp, och att således icke någon restlängd skall uppgöras efter den redan un-

N:o 18.

Ang. ändrade grunder för restföring av oguldna kommunalutskylder.

der sistlidne mars månad hållna uppbördsstämman. Samtidigt som ett dylikt förfarande för skattebetalarne innebär en mjukare övergång till det gamla systemet kan härjämte som skäl därför åberopas att genom den framflyttning som på grund av beslut av statsmakterna skett av redovisning av restlängden för kronoutskylderna eller till nästkommande maj månad indrivningsverket knappast får tid övrig att disponera för indrivning av restlängd efter mars månads uppbördstermin.

Under hänvisning till det nu anförda och med betonande att förslaget avser ett undantag allenast för innevarande år, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna ett av Drätselkammaren redan fattat beslut att låta anstå med uppgörande av restlängd till efter uppbördsstämman i nästkommande juni månad och att härå då skall föras såsom förfallet till betalning hela den oguldna återstoden å 1921 års utskylder till stadskassan.

Västerås den 20 april 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 19.

Drätselkammarens skrivelse ang. sänkning av gaspriset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anslutning till här bilagda skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen och däri anförda skäl får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville fastställa priset å gas levererad från stadens gasverk till 35 öre per kubikmeter att lika för alla konsumenter gälla efter avläsningen för innevarande års första kvartal.

Västerås den 20 april 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 19.

Ang. sänkning av gaspriset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom av 1921 års förvaltningsberättelse framgå, hava gasverkets utgifter för detta år blivit avsevärt lägre än som beräknades. Då det synes uppenbart, att den nedgående tendensen kommer att fortfara, föranledes Vatten- & Gasverksstyrelsen därav att föreslå en ytterligare sänkning av gaspriset, närmare bestämt till 35 öre kbm. för all gas, att tillämpas efter avläsningen för innevarande års första kvartal, vilken avläsning f. n. pågår. Från och med avläsningen för 4:de kvartalet 1921 utgår gaspriset med 40 öre för hushålls- och 50 öre för industrigas. I sin skrivelse till Stadsfullmäktige av den 4 november 1921, Stadsfullmäktiges handlingar för samma år sid. 646, med förslag om sänkning av tidigare bestämt pris å gas erinrade styrelsen om orsakerna till att ett högre pris sedan år 1917 tillämpades för s. k. industrigas. På grund av vid sist sagda tidpunkt rådande svårigheter att erhålla gaskol hade nämligen Industrikommissionen utfärdat föreskrifter rörande inskränkning i kolförbrukningen. Gasåtgången särskilt för industriella behov här på platsen var då också ovanligt stor och åtgärder måste sålunda vidtagas i ändamål att gasverkets drift oaktat begränsningen av koltillgången skulle kunna upprätthållas. En av berörda åtgärder var att s. k. industrigas åsattes ett högre pris än hushållsgasen. Som numera det skäl för tillämpande av olika gaspris som ovan omnämnts, bortfallit, och de industriella företagen även av andra orsaker icke längre synas böra påläggas ett högre pris för konsumerad gas än andra förbrukare, bör numera ett enhetligt pris utgå för all gas. Upprättade kalkyler utvisa, att även med berörda sänkning av gaspriset gasverket bör under innevarande år kunna lämna ett tillfredsställande överskott till avskrivning av tidigare höga kolkostnader; detta dock under förutsättning, att icke något oförutsett inträffar, som kan ofördelaktigt påverka verkets ekonomi och drift.

Förutom det att en ytterligare sänkning av gaspriset bör hälsas välkommen av allmänheten, torde den också medföra stegrad användning av gas, varigenom tillverkningskostnaderna per producerad gasenhet nedbringas och verkets ekonomi förbättras.

På grund av det anförda hemställer styrelsen, att Stadsfullmäktige ville besluta, att efter avläsningen för innevarande års första kvartal gaspriset skall utgå med trettiofem öre per kubikmeter, oberoende för vilket ändamål gasen användes.

Västerås den 12 april 1922.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 20.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag till vattenledning mellan gamla vattenverket och Skultunavägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bilagda skrivelse har Vatten- & Gasverksstyrelsen under hänvisning till beslut av Stadsfullmäktige den 21 december 1916 att anvisa ett anslag å 8,000 kronor för anordnande av förbindande ledning emellan vattenledningarna i Skultunavägen öster och från vattenborgen till gamla vattenverket väster om Svartån anhållit om ett av prisfördyringen föranlett tilläggsanslag för ledningsarbetet ifråga å 6,000 kronor, och får Drätselkammaren med instämmande uti denna hemställan föreslå,

att det begärda tilläggsanslaget måtte anvisas ur under nyanläggningar och nyanskaffningar för år 1921 bokförda och redovisade överskottsmedel.

Västerås den 20 april 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 21 december 1916 beviljade Stadsfullmäktige 8,000 kronor till anläggande av ett 7″ vattenrör mellan vattenledningen i Skultunavägen och den från vattenborgen till gamla vattenverket gående ledningen. Huvudsakligen av det skäl, att frågan uppkom rörande byggande av en ny bro över Svartån och då läget av denna bro var obestämt blev anläggandet av berörda vattenrör, medelst vilket ett förbättrande av vattentrycket å Norrmalm och delar av Blåsbo var avsett, uppskjutet. På grund av de allt mer och mer försämrade vattentrycksförhållandena inom berörda stadsdelar — inom somliga bostadsbyggnader lämnar vattenledningen numera under vissa tider av dygnet icke något vatten alls — och då det nu torde vara utrönt, att en eventuell ny bro måste förläggas avsevärt nordligare än den nuvarande bron, anser Vatten- & Gasverksstyrelsen, att berörda ledning nu bör komma till utförande. Efter anordnande av denna förbindelseledning erhålla nämda stadsdelar

en tämligen direkt förbindelse med reservoarerna och därmed också ökat vattentryck. På grund av den utbredning norra stadsdelarna erhållit och då avsett är att lägga röret i en muddrad ränna i åns botten, bör ett grovt rör användas. Arbets- och materialpris äro numera högre än 1916, vilken omständighet tillika med det förhållandet, att grövre rör än först var tänkt skulle användas, gör, att kostnaden nu är beräknad till 14,000 kronor. Röret skulle korsa ån strax norr om Skerikesbron och därefter fortsätta över det mellan ån och Skultunavägen befintliga åkerfältet i rak linje på Skultunavägen.

N:o 20. *Ang. tilläggsanslag till vattenledning mellan gamla vattenverket och Skultunavägen.*

På grund av det anförda, får styrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville till utförande av den vattenledning mellan gamla vattenverket vid Svartån och Skultunavägen, som beslutats av Stadsfullmäktige den 21 december 1916, anvisa ytterligare 6,000 kronor att utgå av redovisade överskottsmedel å nyanläggningar och nyanskaffningar för år 1921.

Västerås den 11 april 1922.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 21.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna årsberättelser rörande den allmänna hälso- och fosterbarnsvården under år 1921 ävensom sådana berättelser för samma år från 1:ste och 2:dre stadsläkaren och stadsdistriktsläkaren, bostadsinspektrisen och hälsopolisen.

Västerås den 27 mars 1922.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

I. Hälsovårdsnämnden och dess verksamhet.

Ledamöter: John Karlsson, Borgmästare, ordförande; C. Thunström, 1:ste stadsläkare, v. ordf.; O. Oest, Apotekare; M. Jonsson, Veterinär; F. Eklund, Byggmästare; F. O. Pettersson, Byggnadssnickare; G. P. Tärngren, Vaktmästare.

Suppleanter: J. Jakobsson, Länsveterinär; A. Sundström, Bankdirektör; D. Johansson, Grosshandlare; G. Wingren, Regementsläkare.

Sekreterare: E. Plantin.

Tjänstemän och övrig personal: 1:ste stadsläkare Carl Thunström; 2:dre stadsläkare Carl Idar; Stadsdistriktsläkare Lennart Bladini; Föreståndare för köttbesiktningsbyrån M. Jonsson; Kemist: Kemiska stationen i Västerås; 1:ste hälsopolis E. Berggren; Hälsopoliser: C. A. Holtz, L. E. Jansson, P. K. Forsberg; Bostadsinspektris Lisa Bruér; Stadssjuksköterskor: Anna Ekström, Elin Carlsson.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Nämnden, vars ordinarie sammanträden hållas 3:dje onsdagen var månad, har under året haft 11 sammanträden. Handlingarna protokollförda i 213 paragrafer.

Av viktigare ärenden, som behandlats, må anföras:

Yttrande över löneregleringsförslag för under Nämnden sorterande befattningshavare.

Förslag till Stadsfullmäktige angående utvidgning av Hälsovårdsstadgans tillämpningsområde.

Tillsättande av bostadsinspektris.

Förordnande för distriktsläkaren att behandla könssjuka enligt lagen 20 juni 1918.

Förslag till Stadsfullmäktige att begära uppskov även för 1922 med inrättande av könssjukepoliklinik.

Hälsopolisen.

Summarisk redogörelse för hälsopolisens arbete under året, uppgjord av 1:ste hälsopolisen, bifogas.

Köttbesiktningsbyrån.

Föreståndarens årsberättelse bifogas.

Epidemisjukhuset.

Enligt epidemilagen handhaves all epidemivård inom länet av Landstinget, som därför förhyr stadens epidemisjukhus. Hälsovårdsnämnden är av Landstinget tillsatt såsom sjukhusstyrelse. — Årsberättelsen från epidemisjukhuset bifogas.

II. Befolkningsförhållanden inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna invånare vid redovisningsårets början.	30,350.
2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna).	626.
3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna).	294.
4. Antal döda barn under ett års ålder (kyrkoskrivna).	50.
5. Särskilt stor dödlighet i viss stadsdel.	Ingen.

N:o 21.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1921.

III. Allmän hälsovård.

A. Vattentillgång.	
1. Behovet av dricksvatten tillgodoses genom naturliga källor, grävda brunnar, rörbrunnar (antal), vattenledning (filtrerat ytvatten, grundvatten).	Grundvatten från 3 st. sänkbrunnar av stålplåt i en grusås utom staden.
2. Vattnets godhet, mängd.	Utmärkt, riklig.
3. Under året iakttagna missförhållanden och i anledning därav vidtagna åtgärder.	Inga.
B. Avledning av spill- och grundvatten.	
1. Under året iakttagna missförhållanden beträffande avledning av spillvatten, förorening av vattendrag, avdikningar av vattensjuka områden inom eller i närheten av samhället samt i anledning därav vidtagna åtgärder.	Förslag att sammanföra avloppsdiken från en del gårdar i ett förstadssamhälle till en samlingsbrunn i en stadens avloppskulvert överlämnat till Drätselkammaren för åtgärd. Fortsatt utvidgning av vatten och avloppsnätet i Västra förstadsområdet pågående.
2. Samhällets kloaknät, dess omfattning.	Allmänna ledningar .. 38,773 } 46,982 m. Enskilda ledningar.... 8,209 }
C. Renhållning.	
a. Latrinrenhållning.	
1. System.	Från stadens centralare delar avhämtas latrinen genom stadens renhållningsverk. Torvpudrettberedning. Vid gårdarne i stadens yttre områden sker renhållning genom resp. gårdsägares försorg.
2. Missförhållanden; vidtagna åtgärder.	Anmärkningar av hälsopolisen 45. Till åtal anmälda 2.
3. Antal våningsklosetter. Av dessa antal vattenklosetter. Antal egendomar med vattenklosetter.	Våningsklosetter 1,691; därav W. C. 1,344, inrättade i 267 egendomar.

N:o 21. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.*

4. Bortforsling genom gårdsägares försorg; genom av samhället antagen entreprenör; genom samhällets eget renhållningsverk.	Genom renhållningsverket i 1,213 gårdar; genom gårdsägares försorg i 407 gårdar, alla belägna utom stadsplanen.
5. Särskilda upplagsplatser för latrin; olägenheter samt åtgärder med anledning därav.	Renhållningsverkets pudrettfabrik. Bör förläggas utom staden.
6. Latrinens tillgodogörande (direkt försäljning, pudrettberedning).	Torvpudretten användes dels för stadens eget lantbruk, dels försäljes.
b. Renhållning av gård och gata.	
1. Uppsamling och bortforsling av sopor, köksavfall m. m. Eget renhållningsverk.	Tredelningssystem. Eget renhållningsverk.
2. Särskilda upplagsplatser.	Å stadens lantegendomar.
3. Tillgodogörande eller oskadliggörande (bränning) av sopor etc.	Svinmaten till stadens svingård. Skräpsopor till hamnfyllning, gödselsopor till stadens lantbruk.
4. Missförhållanden; vidtagna åtgärder.	Anmärkta missförhållanden 165, därav 8 föranlett till åtal.
c. Antal inom den egentliga staden eller samhället befintliga:	
1. Svinhus.	Svinhus 31, därav inom stadspl. 0, utom 31.
2. Fähus.	Fähus 17, därav inom stadspl. 0, utom 17.
3. Stall.	Stall 125, därav inom stadspl. 83, utom 42.
4. Olägenheter och bristfälligheter vid dessa; åtgärder med anledning därav.	Anmärkta missförhållanden 10, alla avhjälpta enligt tillsägelse.
5. Svinhållning förbjuden.	Förbjuden inom stadsplan.
D. Begravningsplats.	
Anmärkningsvärda missförhållanden etc. Nyanläggning, utvidgning, andra åtgärder.	På grund av otillräckligt utrymme i den nuvarande, som är belägen inom stadsplanen, är ny begravningsplats under anläggning ett stycke utom staden.

E. **Fabriker och näringar.**	
1. Sanitära missförhållanden beträffande upplag, fabriker, verkstäder eller andra näringsgrenar; åtgärder med anledning därav.	Inga anmälda.
2. Anmälan om anläggande eller inrättande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan samt nämndens beslut i anledning därav.	3 st. ansökningar ang. lump- och hudupplag beviljade av Nämnden.
3. Uppgift angående minderåriga i industriellt yrke, ävensom åtgärder med anledning av lagen rörande arbetarskydd den 9 juni 1912.	1:ste hälsopolisen, förordnad såsom tillsynsorgan, har till yrkesinspektören insänt vederbörliga rapporter.

F. **Bostäder.**	
1. Antal med boningshus bebyggda tomter (egendomar) vid årets slut.	1,634.
2. Genom kommunens eller enskildas försorg under året tillkomna arbetarbostäder.	Staden uppfört 1 bostadshus med 3 lägenheter å rum och kök. Enskilda byggt 355 smålägenheter.
3. Särskilda bostäder för lungsiktiga.	Inga.
4. Under året tillkomna härbärgen och asyler.	Inga.
5. Bostadsinspektionen.	
a. Organisation.	Bostadsinspektris från 1 maj.
b. Under året utfört arbete.	Anmälningar 206. Besök 861. Återbesök 343. Olägenheter avhjälpta 101. Lägenheter utdömda 3.

G. **Samlingslokaler.**	
Utrymme, luftväxling, uppvärmning och beskaffenhet.	
1. Skolor.	Intet att anföra.
2. Nöjes- och andra samlingslokaler.	Intet att anföra.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

H. Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.	
I stadens varmbadhus.	För skolbarn: dels billighetsbadstubad .... 3,746 dels fria simundervisningsbad .. 7,880 11,626 Folkbad 21,537
I. Födoämnen och njutningsmedel.	
1. Köttbesiktningstvång (enl. lagen ang. köttbesiktning och slakthus den 10 oktober 1913).	Ja.
2. Frivillig köttbesiktning.	Ej.
3. Offentligt slakthus.	Ej.
4. Slakterier; därav under offentlig kontroll (exportslakterier m. fl.).	5, inga under off. kontroll.
5. Ordnad mjölkkontroll.	Genom hälsopolisen.
6. Matvaruberedning och matvaruhandel. Här anmärkes, vilka fabriker, försäljningsställen och dylikt under året nytillkommit eller förbättrats.	Slakterier 5; under året tillkomna 0 Charkuteributik. 26; „ „ „ 2 Charkuterifabr. 19; „ „ „ 1 Bagerier 24; „ „ „ 2 Bröd- o. mjölkbutiker 78; „ „ „ 6 Mejerier 2; „ „ „ 0 Speceri- o. övriga matvarubutiker 74; „ „ „ 4
Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder beträffande	
a. Offentliga slakthus.	
b. Andra slakterier.	
c. Korvfabriker och charkuterier.	Anmärkta 3; rättade 3; åtalade 0.
d. Bagerier och konditorier.	Anmärkta 15; 1 tilldelad varning.
e. Mejerier.	
f. Mjölkmagasin.	Anmärkta 15; rättade 15, därav 2 åtal.
g. Kött- och charkuteributiker.	Anmärkta 24; rättade 24; därav 2 åtal.

N;o 21. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.*

h. Övriga försäljningsställen för matvaror. — Anmärkta 11; rättade 10; efter särskilt föreläggande av Nämnden 2.

7. Bryggerier och läskedrycksfabriker. — Bryggerier 2, läskedrycksfabriker 2.

8. Översikt av under året beslagtagna födoämnen.

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		Tuberkulos	Trikiner	Andra sjukliga förändringar	Förskämning
Kött av					
nötkreatur	10	—	—	1	9
häst	1	—	—	1	—
svin	3	—	—	2	1
får, get	—	—	—	—	—
Inälvor	31	17	—	1	13
Korv	10	—	—	—	10
Andra födoämnen	1	—	—	—	1

9. Tillsyn av matserveringsställen. — 17 st. inspekterade av hälsopolisen. 3 st. inspekterade av Nämnden.

10. Livsmedelskontrollens anordning, kostnaderna för densamma. — Tagna mjölk- och matvaruprov undersökas å Kemiska stationen. Kostnad kr. 1,351: 46.

11. Anmärkningsvärda missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- och njutningsmedel. — Ingen anmälan härom inkommen.

K. Åtgärder i anledning av lagen ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918.

1. Polikliniker, särskilda läkare etc. — Uppskov med inrättande av poliklinik beviljad även för år 1921.

2. Iakttagna missförhållanden och på grund därav vidtagna åtgärder. — Inga särskilda åtgärder.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

L. Åtgärder i anledning av lag den 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utbredning av lungsot.	
1. Antal lägenheter i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum.	30.
2. Övriga åtgärder.	Anslag till dispensärverksamhetens befrämjande 4,000 kr.
M. Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning den 2 juni 1916.	
1. Ympningens anordnande.	2:dre stadsläkaren förordnad såsom offentlig vaccinatör.
2. Åtgärder beträffande oympade skolbarn.	Föreläggande enligt lag.
3. Övriga åtgärder.	Kostnadsanslag till den offentliga vacc.
N. Kommunala vårdanstalter.	
1. Försörjningsanstalter och ålderdomshem.	Fattigvårdsinrättning med sjukhem.
2. Barnhem, barnasyler, barnkrubbor.	Barnhem för 12 barn.
3. Andra vårdanstalter (utom epidemisjukhus).	Inga.
O. Spädbarns- och fosterbarnsvård.	Se bil. från Fosterbarnsnämnden.
P. Hälso- och sjukvårdspersonal.	
1. Tjänstebefattningar hos hälsovårdsnämnden: Bostadsinspektör, veterinär, kemist, bakteriolog, botanist, antal tillsyningsmän, desinfektörer, barnavårdsinspektriser m. fl.	1 veterinär: föreståndare för köttbesiktningsbyrån; 1 förste hälsopolis och 3 hälsopoliser.
2. Laboratorier för hälsovårdsärenden.	Västerås kemiska station.

N:o 21.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1921.

R. **Kvacksalveri och olaga medikamentförsäljning.**	Ej anmälda.
S. **Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa.**	Intet att anföra.

Bilagor:

1. Översikt över dödsorsakerna enl. dödsbevisen. (Med.-styr. cirk. 9/12 1901).
2. Översikt över några av de viktigaste dödsorsakerna („ „).
3. Uppgift om sinnessjuka. (Med.-styr. cirk. 12/4 1916).
4. Redogörelse ang. fosterbarnsvården (Med.-styr. råd och anvisningar 1904).

Västerås den 26 mars 1922.

CARL THUNSTRÖM.
v. ordf.

Årsberättelse rörande epidemisjukvården från hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1921.

1. I 2 § 1 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom kommunen under året och i anledning därav enligt 2 § 1 och 2 mom.[1]) vidtagna åtgärder (tillkallande av läkare, anmälan till tjänsteläkare eller länsstyrelse).	Difteri .... Skarlakansfeber. Paratyfus ...... Barnförlamning.. Sömnsjuka	86 77 2 1 2 168	Inga särsk. åtgärder av Nämnden behövliga.
2. Från läkare till nämnden enligt 2 § 3 mom. inkomna anmälningar.	182.		
3. Förekomst av spetälska och åtgärder däremot enligt 2 § 6 mom.	Ej.		
4. Åtgärder enligt 3 § 1 och 2 mom. för beredande av isolering och vård åt personer, som äro eller misstänkas vara behäftade med sjukdom, som i 2 § 1 mom. sägs.	Alla insjuknade vårdade å epidemisjukhuset.		

[1]) Hänvisningar till §§ och mom. avse, där icke annorlunda säges, epidemilagen den 19 juni 1919.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

5. Åtgärder enligt 3 § 3 mom. för anordnande av observation, isolering m. m. av personer, som utan att vara sjuka likväl av läkare misstänkas föra smitta av sjukdom, som säges i 2 § 1 mom.	14 difteribacillbärare intagna å epidemisjukhuset för isolering och vård. 67 observationsfall intagna.
6. Åtgärder för a) smittrening enligt 4 och 5 §§ och i samband därmed stående frågor enligt 6 och 7 §§.	Vederbörliga desinfektionsåtgärder i hemmen vidtagna genom hälsopolisen i 163 fall, i 5 fall enkel rengöring på grund av bostadsförhållandena. — Desinfektion för tuberkulos i 30 fall.
b) förgörande av ohyra (i bostäder, avlusningsanstalter).	Enligt cyanvätemetoden i 464 rum.
c) utbildning av härför erforderlig personal.	1:ste hälsopolisen legaliserad (ävensom en härför utbildad tjänsteman vid A. S. E. A.).
7. Framställning enligt 9 § om kungörelse från predikstolen om utbruten smittosam sjukdom.	Ej förekommit.
8. Åtgärder enligt 10 § ang. skolor, offentliga tillställningar m. m.	Ej förekommit.
9. Åtgärder enligt 11 § till förekommande av onödiga folksamlingar.	Ej förekommit.
10. Uppgifter enligt 12 § till länsstyrelsen ang. smittsam sjukdom och ovanlig dödlighet bland råttor.	Ej förekommit.
11. Åtgärder enligt 15 § ang. pest och kolera.	Ej förekommit.
12. Ådömda straff enligt 28 § för tredskande mot hälsovårdsnämndens beslut jämlikt 3 § angående någons intagande å sjukvårdsinrättning eller isolering eller ställande under observation m. m.	Ej förekommit.
13. Föreläggande av vite enligt 29 §.	Ej förekommit.
14. Förordnande enligt 31 § 2 mom. av åklagare.	Ej förekommit.
15. Anförda besvär enligt 32 § över hälsovårdsnämnds beslut.	Ej förekommit.

N:o 21. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.*

16. Anmärkningsvärda förhållanden i övrigt.	—

Västerås i mars 1922.

CARL THUNSTRÖM.

Årsberättelse från 1:ste stadsläkaren i Västerås för år 1921.

I.

Befolkningsförhållandena inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna inv. vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen	26,812,	därav	13,253	mk.	och	13,559	kv.
i S:t Ilians församling	2,124,	„	1,040	„	„	1,084	„
i Lundby församling	1,414,	„	754	„	„	660	„
Summa	30,350,	„	15,047	„	„	15,303	„

vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen	27,091,	därav	13,305	mk.	och	13,786	kv.
i S:t Ilians församling	2,190,	„	1,058	„	„	1,132	„
i Lundby församling	1,381,	„	719	„	„	662	„
Summa	30,662,	„	15,082	„	„	15,580	„

2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	529,	därav	243	mk.	och	286	kv.
i S:t Ilians församling	56,	„	27	„	„	29	„
i Lundby församling	41,	„	27	„	„	14	„
Summa	626,	„	297	„	„	329	„

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	264,	därav	109	mk.	och	155	kv.
i S:t Ilians församling	17,	„	10	„	„	7	„
i Lundby församling	13,	„	8	„	„	5	„
Summa	294,	„	127	„	„	167	„

4. Antal döda barn under 1 års ålder (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	40,	därav	24	mk.	och	16	kv.
i S:t Ilians församling	4,	„	1	„	„	3	„
i Lundby församling	6,	„	5	„	„	1	„
Summa	50,	„	30	„	„	20	„

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället. Särskilt stor dödlighet bland späda barn.
Intet att anföra.

II.

Allmänna sjukvården.

1. I 2 § mom. 1 och 6 i epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom samhället under året.

I epidemihänseende (ävensom beträffande andra sjukdomar) har året visat sig synnerligen friskt. Antalet fall enligt ovannämnda § epidemilagen ha ej tillsamman uppgått till mer än 182, en siffra, som i relation till invånareantalet och föregående 10 åren är ovanligt låg.

Alla dessa ha vårdats å epidemisjukhuset och desinfektion av bostäderna har som vanligt företagits.

Difteri:

Härav har förekommit 100 fall, inberäknat 14 bacillbärare, tämligen fördelade i sitt uppträdande på årets månader, högst i oktober och november, resp. 19 och 23, lägst i maj, 1 fall.

I en del av dessa har smittan kunnat härledas från kontakt med andra förut insjuknade, men i de flesta har smittoursprunget ej kunnat spåras.

För att om möjligt hejda smittospridning har jag i en del fall, där så synts nödigt, tagit halsprov från övriga familjemedlemmar för att isolera de event. bacillbärarne.

Sjukdomen har i allmänhet varit lindrig, men 5 fall gingo till döden, vilket huvudsakligen kan skrivas på för sen inkomst till cerumbehandlingen.

Å epidemisjukhuset ha för difteri varit intagna, från staden och landet sammanräknade, 153 insjuknade plus 29 bacillbärare, tillsamman 182 personer.

Antalet av mig undersökta difteriprov utgjorde 1,954, därav kommo 1,501 på å sjukhuset intagna patienter och 216 prov från staden och 237 från landet.

Skarlakansfeber.

Även denna sjukdom relativt fåtalig under året, 77 fall, med några fall i var månad. Högsta antalet 18 i oktober, lägsta 1 i mars och 1 i juli.

Häri inträffade 3 dödsfall, under från början septiforma sjukdomssymtom. De övriga i allmänhet lindriga och alla utom 1 ledande till full hälsa.

Paratyfus.

2 lindriga fall. Varifrån smittan kommit omöjligt att klargöra; troligen importerad vid besök å andra orter.

Poliomyelit (Barnförlamning).

1 fall, lindrigt, som inom kort återgick till nästan fullständig hälsa.

Encephalitis lethargica. (Sömnsjuka).

2 fall, varav det ena, lindrigt, ledde till hälsa, det andra till mors inom en vecka.

---

2. Övriga sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder.

De *akuta katarrala åkommorna* i hals, luftrör och tarmar som vanligt de talrikast förekommande sjukdomarna. Av *lunginflammation* har inrapporterats 63 fall, *lungsäcksinflammation 17.*

Av vanlig *influensa* förekom (huvudsakligen i början och slutet av året) 140 rapporterade fall.

Kikhosta har inrapporterats under så gott som varje månad, inalles 140 fall. Den synes ha varit godartad, endast 1 dödsfall. Av *mässling* förekom några spridda fall under årets första 5 månader, dock utan att åstadkomma någon större epidemi; 24 fall anmälda.

I början och slutet av året förekom en liten epidemi av s. k. *smittosam ögonsjukdom* — 102 anmälda — vilken syntes lättspridd bland skolbarnen, mer eller mindre i en del klasser.

För *tuberkulosens* bekämpande har liksom förut av Stadsfullmäktige anslagits 4,000 kr. till bidrag åt tuberkulosföreningens dispensärverksamhet.

III.

Förhållandet i allmänhet med:

1. Apoteksväsendet:
Alterneringen mellan de två apoteken i staden beträffande söndags- och natt-expeditionen synes fungera utan några olägenheter. För övrigt intet att anmärka.
2. Barnmorskeväsendet:
Intet av vikt att anföra.
3. Skyddskoppympningen:
Några fall av försummad ympning ha genom Hälsovårdsnämndens åläggande beivrats med avsett resultat, utom i 1 fall, som fortfarande är föremål för behandling.

2:dre stadsläkaren har varit förordnad såsom offentlig vaccinatör.

Enligt hit inkomna uppgifter ha inalles 327 barn vaccinerats under året.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

1. För hälso- och sjukvård.
Med tjänsten förenade inspektioner; i övrigt intet att anföra.
2. För rättsmedicinskt ändamål:
Rättsmedicinsk obduktion den 8 maj å barnlik, den 18 och 19 juli å tvenne genom cyanväteförgiftning avlidna (dessa senare verkställda av vik. 1:ste stadsläkaren D:r Ohlin).

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

V.

Sinnessjuka och sinnesslöa:
Antalet sinnessjuka uppgår till 69.
Antalet sinnesslöa uppgår till 13.
Sammanrdag av förteckningarna: se bil.

VI och VII.

Intet att anföra.

VIII.

Inom samhället bosatt personal av:

1. Läkare:
   E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare.
   G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare.
   O. Ohlin, provinsialläkare.
   C. Thunström, 1:ste stadsläkare.
   C. Idar, 2:dre stadsläkare.
   L. Bladini, stadsdistriktsläkare.
   A. Wickholm, f. d. Regementsläkare.
   G. Wingren, Regementsläkare.
   P. Lundgren, Lasarettsläkare. (Tjänstledig).
   J. Webjörn, t. f. Lasarettsläkare.
   O. Andrén, t. f. Lasarettsunderläkare.
   M. Sjögren, läkare vid Tuberkulossjukhuset.
   G. Holm, Fängelseläkare.
2. Tandläkare:
   F. A. Malmström, C. V. Luthman, E. Adolphson, G. Jonsson, H. Lybeck, E. Nyström (inflyttad i dec.), Hj. Luttrop (skoltandläkare).
3. Sjukgymnaster, legitimerade:
   Major G. Nordencreutz, Fru Tora Wittbom, Fru Ella Hartelius, Fröken Elisabet Arvedson, Fröken Miriam Holmin, Löjtnant B. Personne, Fru Eva Personne, Löjtnant O, Clarholm.
4. Fältskärer:
   E. A. Strömberg.
5. Barnmorskor:
   a) Distriktsbarnmorskor: Fröken Hilda Pihlgren, Fru Anna Berggren, Fru Anna Ågren.
   b) Kommunalt anställda: Fröken Augusta Björkegren.
   c) Enskilt praktiserande: Fröken Elisabet Wahlberg.
6. Sjuksköterskor:
   a) Kommunalt anställda: Stadssköterskor Anna Ekström, Elin Carlsson. Å fattigvårdsinrättningen Anna Forslund. Å barnasylen Maria Hellström.
   b) Dispensärsköterska: Märta Lundell.

c) i enskild sjukvårdstjänst: Margit Norlin, Lisa Johansson, Helmy Kjellin, Hanna Karlsson, Elin Gustafsson, Judit Lindberg.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Översikt av gängse sjukdomar.
2. Summarisk förteckning upprättad över skyddskoppympningen.
3. Sammandrag av summariska utdrag ur barnmorskornas dagböcker.
4. Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa.
5. Uppgifter angående medicinalpersonalen.
6. Hälsopolisens årsberättelse.
7. Bostadsinspektrisens årsberättelse.
8. Tablå över badfrekvensen vid varmbadhuset.
9. Översikt över smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till ålder och kön.
10. Översikt av anmälda fall av smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till uppgiven smittningsort.
11. Uppgifter från sundhetsinspektören i Västerås enligt diariet över könssjuka.
12. Årsberättelse från epidemisjukhuset för 1921.

2:dre stadsläkarens och distriktsläkarens årsrapporter bifogas. Översikterna av gängse sjukdomar ingå i 1:ste stadsläkarens översikt.

Med 2:dre stadsläkarens redogörelse bifogas en beskrivning av under året fullbordade till- och ombyggnadsarbeten å fattigvårdsinrättningens sjukavdelning.

Västerås den 28 mars 1922.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste stadsläkare.

Årsberättelse från andre stadsläkaren i Västerås för år 1921.

Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år, nämligen I, II, II, IV och VIII fattigvårdsdistrikten. Invånareantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av hela stadens folkmängd, som den 31 december 1920 utgjorde 30,633 personer.

Det allmänna hälsotillståndet har under det gångna året varit osedvanligt gott i likhet med vad som varit förhållandet över så gott som hela vårt land. Varpå detta glädjande förhållande berott, torde vara svårt att säga. Möjligen har den föregående starka sjukligheten i viss mån immuniserat befolkningen mot diverse infektionssjukdomar. Närings-, bostads- och väderleksförhållandena kunna ju inte anses ha varit ägnade att befrämja ett särskilt gott hälsotillstånd.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Smittosamma sjukdomar.

Av *difteri* har inom distriktet inträffat 53 fall, av *skarlakansfeber* 44 och av *nervfeber* 1 fall, vilka samtliga vårdats å epidemisjukhuset. *Influensan* har under första halvåret uppträtt med några få fall, som ej haft epidemisk karaktär. Övriga smittosamma sjukdomar ha också uppträtt endast sporadiskt. För övrigt hänvisas till bifogade översikt av gängse sjukdomar i Västerås år 1921.

Skyddskoppympning har företagits å 296 förut ej ympade personer. Revaccination har ej förekommit.

Berättelsen åtföljes av:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem jämte bil. C. och redogörelse för den om- och tillbyggda sjukhusbyggnaden.
2. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås år 1921.

Västerås den 31 januari 1922.

C. IDAR.
2:dre stadsläkare.

Årsberättelse från stadsdistriktsläkaren i Västerås för år 1921.

Distriktet har omfattat V, VI, VII och IX fattigvårdsdistrikten jämte inkorporerade socknarna Lundby och S:t Ilian. Invånareantalet i distriktet torde omfatta omkring hälften av stadens folkmängd.

Året har i hälsovårdsavseende präglats av en ovanligt låg sjuklighet bland stadens befolkning, vilket är att betrakta såsom en särskilt lycklig omständighet i betraktande av den alltmera tilltagande arbetslösheten under året.

Allmännare förekommande sjukdomar.

Infektionssjukdomar: Beträffande de anmälningspliktiga hänvisas till 1:ste stadsläkarens berättelse. För övrigt må blott framhållas att en ny influensaepidemi av godartad karaktär tog sin början under senare hälften av december.

Övriga sjukdomar: De visa ock, som ovan sagts, färre antal fall än vanligt om åren.

Vaccination har under året företagits å 3 ej förut vaccinerade personer.

Barnasylen har under året ej kunnat utvidgas utan är antalet platser fortfarande alldeles för litet.

Berättelsen åtföljes av:

Översikt över gängse sjukdomar i Västerås 1922.

Västerås i januari 1922.

LENNART BLADINI.
Distriktsläkare.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Årsberättelse från Epidemisjukhuset i Västerås för år 1921.

Sjukhuset tillhör Västerås stad, men förhyres av landstinget från 1 januari 1920.

Under året hava följande åtgärder gärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: I en särskild byggnad, anordnad hittills för handtvätt, har efter nödiga inre omändringar installerats tvättmaskiner, varigenom en länge önskvärd förbättring för tvättens hastigare utförande erhållits. Ändringen färdig till 1 oktober. Genom tillbyggnad har dessutom erhållits tvenne mindre rum till bostad för tvättpersonalen.

Mathållning: Ingen förändring.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Ersättning och reparation av under året förbrukade.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Oförändrat.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Syssloman tillsatt från 1 januari. 1 ordinarie sköterska avflyttad 15 aug. (Platsen t. v. ej besatt på grund av ringa patientantal).

Följande viktiga åtgärder hava blivit föreslagna: Allmän ommålning och upprustning inom 2:ne sjukpaviljonger samt yttre reparation å husen, men utan att några åtgärder därför vidtagits av husägaren (Västerås stad).

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: Inga.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar, dagavgifter.

Antal ordin. sängar vid årets slut[1])	Antal patienter under året		Underhållsdagar för samtliga vårdade[3])	Medeltal vårdade för dag	Högsta antalet vårdade någon dag av året	Medellängd av sjukhusvistelsen dagar		Dagavgift		Intagna	Underhållsdagar
	Nyintagna	Avlidna						Kr.	öre		
96	411	14	13,078	36	92	28	Enskilt rum......	7	50	2	56
							halvenskilt d:o...	5	—	2	41

[1]) Kvarliggande från år 1921 59, summa 470.
[1]) Antal, enl. vilket statsbidragets storlek beräknas.
[3]) Inräknas även underhållsdagar för friska personer, som åtföljt de sjuka, uppgår antalet till 13,152.

II. Inkomster.

	Kronor	öre
1. Anslag av landsting	90,520	77
4. Statsbidrag för sjukhusets drift	25,902	—
5. Patientavgifter	762	50
Summa inkomster	117,185	27

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

III. Utgifter.

	Kronor	öre	Kostnad pr underhållsdag, öre
(Sammanlagda underhållsdagarnas antal = 13,152).			
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter	24,897	60	189
2. Läkemedel (för inre och yttre behandling)	3,164	14	24
3. Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	125	—	1
4. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	365	—	3
5. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar [1])	—	—	—
6. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial [2])	2,500	96	19
7. Patienters utspisning } 8. Annat kosthåll (personal och vårdarinnor) }	26,991	07	206
9. Värme och lyse jämte liknande förbrukningsartiklar	19,114	64	145
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt liknande förbrukningsartiklar	5,677	18	43
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	1,707	09	13
12. Fastigheters (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, reparationer	861	37	6
13. Ny-, till- och ombyggnader samt reparationer för särskilda anslag	—	—	—
14. Diverse utgifter: Hyror och räntor; Onera	31,781	22	242
Summa utgifter	117,185	27	891

[1]) Har för underhåll eller nyanskaffning medel utgått av särkilt anslag, skall detta angivas i särskild not.

[2]) Här anföres hela kostnaden pr underhållsdag, sedan utgifter för ny-, till- och ombyggnad frånräknats.

Anm. Inkomster och utgifter skola såvitt möjligt avse redogörelseåret, vadan inkomst- och utgiftssummorna böra stämma med varandra.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Tillträtt befattningen år	Lön Kronor	Andra förmåner
1 Läkare	1920	6,000	
1 Syssloman	1921	900	
1 Husmoder	1919	800	Fritt vivre + dyrtidstillägg 100 % till 1/10, därefter 72 %.
2 Sköterskor	1905—1908	700	Fritt vivre + 3 ålderst. + dyrtidstillägg 100 % till 1/10, däreft. 72 %.
1 Sköterska	1919	700	Fritt vivre + dyrtidstillägg 100 % till 1/10, därefter 72 %.
3 Sköterskebiträden	1919—1920—1921	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg 100 % till 1/10, därefter 72 %.
1 Kokerska	1920	480	Fritt vivre + dyrtidstillägg 100 % till 1/10, därefter 72 %.
2 Köksbiträden	1920	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg 100 % till 1/10, därefter 72 %.
1 Tvättförestånderska	1/10 1921	—	Fritt vivre + dyrtidstillägg 72 %.
1 Tvättbiträde	1/10 1921	—	Fritt vivre + dyrtidstillägg 72 %.
1 Vaktmästare	1917	1,400	Fri bost., värme, lyse + dyrtidstillägg = statens.
1 Dräng	1915	600	Fritt vivre + dyrtidstillägg = övriga presonalens.
Extra personal vid behov	—	dagavlön.	

V. Intagna sjukdomsfall ävensom avlidna.

Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.	Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.
a. **I Epidemilagen avsedd sjukdom.**					b. **Andra sjukdomar.** [1]				
Difteria	70	83	3	4	Angina	29	44	—	—
Scarlatina	58	77	1	2	Meningitis tuberculosa	—	2	—	2
Paratyfus	3	—	—	—	Pseudocroup	1	—	—	—
Poliomyclit ant. ac.	1	—	—	—	Enterocolitis ac.	1	—	—	—
Meningitis cerebrospin. epid.	1	—	1	—	Pneumonia ac.	1	2	—	—
					Tetanus	1	—	—	—
Eucephalitis letharg.	3	—	1	—	Rheumatism. musculor.	—	1	—	—

[1]) Här upptagas fall, vilka intagits såsom misstänkta för sjukdom, som i a sägs, men vilka sedermera befunnits vara fall av annan sjukdom.

N:o 21.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1921.

VI. Intagna personer, som utan att vara sjuka likväl misstänkas föra smitta av i epidemilagen 2 § 1 mom. avsedd sjukdom.

Sjukdom, varav smitta misstänkts föreligga	Intagna	
	m.	kv.
Difteria	13	16
Scarlatina	4	—

VII. Utförda operationer.

Operation	Patientens ålder			Operation, utgång		
	under 15 år	15—55 år	över 55 år	god	mindre god	dålig
Intubation	4	—	—	3	1	—
Incision	1	—	—	1	—	—

Västerås den 12 mars 1922.

CARL THUNSTRÖM.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Redogörelse för hälsopolisens i Västerås verksamhet under år 1921.

Under hälsopolisens uppsikt stående lokaler och inrättningar.

Rörelsens art	Antal				Anmärkningar
	Vid årets början	Nedlagda under året	Tillkomna under året	Vid årets slut	
Slakterier	6	1	—	5	
Charkuteriverkstäder	19	1	1	19	
Charkuteributiker	26	1	2	27	
Bagerier	24	—	2	26	
Brödbutiker	13	2	—	11	
Mejerier	2	—	—	2	
Mjölkbutiker	61	—	6	67	
Smör-, ost- och ägg	2	—	—	2	
Speceributiker	57	1	3	59	
Fiskbutiker	5	1	—	4	
Frukt- och grönsaksbutiker	9	1	1	9	
Näringsställen	56	13	5	48	
Rak- och frisérsalonger	10	—	—	10	
Lump-, ben- och hudupplag	10	3	3	10	

Analys å födoämnen och dryckesvaror.

Kvaliteten å saluhållen mjölk och grädde har av hälsopolisen kontrollerats genom nedanstående antal prov, vilka undersökts vid Kemiska stationen i Västerås:

	Antal undersökta	Därav underhaltiga	Till åtal föranl.
Tjock grädde	123	3	—
Tunn grädde	365	35	—
Oskummad mjölk	492	40	—
Separerad mjölk	16	—	—
Smutsprov å mjölk	10	—	—
Summa	1,006	78	—

Brunnsvatten från gårdar i stadens förstadssamhällen har varit föremål för kemisk undersökning i fyra fall. Två av dessa företedde förorening i sådan grad, att Nämnden sett sig föranlåten utfärda förbud mot vattnets användning.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder beträffande:

	Anmärkta missförhållanden	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtalade
Slakterier	3	—	—
Korvfabriker och charkuterier	24	2	2
Bagerier och konditorier	15	1	—
Näringsställen	5	1	—
Mjölklokaler	15	2	2
Speceributiker	6	—	—
Torghandel	9	—	—
Kött-transporter	7	—	4
Gårdsrenhållning m. m.	210	14	10
Stall, fähus och svinhus	10	—	—
Avstjälpningsplatser, avloppsdiken	7	1	—
Summa	311	21	18

Översikt av under år 1921 beslagtagna födoämnen:

	Antal beslag	Kassationsorsak		
		Tuberkulos	Andra sjukliga förändringar	Förskämning
Kött av nötkreatur	10	—	1	9
„ häst	1	—	1	—
„ svin	3	—	2	1
Inälvor	31	17	1	13
Korv	10	—	—	10
Andra födoämnen	1	—	—	1
Summa	56	17	5	34

Bostadsdesinfektioner, utförda under år 1921.

Månad	Decinficerade		Förbrukad		Orsaker (sjukdom)					Summa
	Rum	Kök	formalin (gram)	formalinlampor (st.)	Tuberkulos	Difteri	Skarlakansfeber	Nervfeber	Övriga orsaker	
Januari	14	7	7,400	—	3	6	6	1	2	18
Februari	11	5	5,315	2	1	6	6	1	1	15
Mars	9	—	3,100	2	3	4	1	—	—	8
April	7	4	3,500	2	2	5	—	—	2	9
Maj	13	5	4,900	4	5	1	2	—	2	10
Juni	6	2	2,800	—	—	4	4	—	—	8
Juli	11	—	3,500	5	5	2	1	—	—	8
Augusti	10	3	3,900	1	1	5	5	1	—	12
September	12	6	5,800	1	1	8	6	—	1	16
Oktober	27	8	11,100	2	2	13	17	—	—	32
November	24	12	10,900	6	3	17	12	—	1	33
December	26	7	9,600	5	4	8	12	—	—	24
Hela året	170	59	71,815	30	30	79	72	3	9	193

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Utrotande av ohyra medelst cyanväte har i likhet med det närmast föregående året bedrivits dels av undertecknad, dels av en härför legitimerad tjänsteman vid Allmänna Svenska Elektriska A.-B. härstädes.

Sammanlagda antalet cyanvätegasbehandlingar inom staden uppgick under året till 113, omfattande 464 rum.

I samband med en dylik "rökning", som företogs den 15 juli inom ett flertal lägenheter tillhörande A. S. E. A.-B:s arbetarebostäder, inträffade tvenne dödsfall hos en familj, vars bostad gränsade omedelbart intill de gasbehandlade rummen. Den sorgliga händelsen, som för närvarande är föremål för domstols prövning, utgör ett varnande exempel på den risk till hälsa och liv, som förenas med uraktlåtenhet att minutiöst iakttaga alla de försiktighetsmått, lagen påbjuder i berörda avseende.

Den kommunala tillsynen, som jämlikt lagen om arbetarskydd åligger hälsovårdsnämnd, har handhafts av undertecknad på Nämndens uppdrag. Inspektionsverksamheten omfattar 35 besök, fördelade på 21 dagar. De inspekterade arbetsställena äro:

Hantverk	27
Handel	5
Övrig verksamhet	3

Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör enligt § 4 instruktionen för kommunala tillsyningsorgan, har i intet fall iakttagits.

Tjänsteskrivelser, som avlåtits under året, uppgå till 110 st.,

därav till Hälsovårdsnämnden	20
„ annan myndighet	6
„ fastighetsägare m. fl.	80
„ yrkesinspektören	4

Diariet över till Hälsovårdsnämnden inkomna handlingar upptar 205 skrivelser.

Sammandrag av hälsopolisens arbeten under år 1921.

Besiktning av:	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Hela året
Gårdar och avträden	1,408	1,523	1,462	1,704	1,609	1,484	1,173	1,526	1,716	1,722	1,439	1,053	17,819
Stall	151	158	158	154	139	144	114	166	176	169	128	100	1,757
Svinhus	20	15	24	17	17	18	14	18	27	21	24	9	324
Fähus	25	19	21	12	22	19	12	21	34	31	21	27	264
Avloppstrummor och diken	3	3	7	22	32	30	20	28	29	24	10	—	208
Avstjälpningsplatser	—	—	—	5	2	8	4	3	5	5	1	—	33
Lump-, ben- och hudupplag	16	20	17	13	32	24	10	24	15	20	16	8	215
Bostäder	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	14
Rakstugor	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Salubodar	31	72	70	66	50	44	34	39	38	54	49	49	596
Slakterier och korvfabriker	130	123	126	158	171	118	116	142	170	165	150	161	1,730
Charkuteributiker	143	129	145	171	172	140	125	152	176	175	180	184	1,892
Mejerier	5	—	6	5	3	2	2	5	3	4	2	1	38
Mjölkbutiker	96	60	93	77	82	96	63	90	90	92	86	89	1,014
Bagerier	27	23	16	31	30	27	20	38	29	31	29	16	317
övriga uppdrag:													
Delgiv. Nämndens protokoll	12	5	37	6	8	—	—	1	19	20	14	—	122
Anhållande av födoämnen	4	4	8	5	7	3	3	5	5	2	2	2	50
Biträde å Köttbesiktningsbyrån	40	24	24	26	24	25	26	27	26	26	26	26	320
Tillsyn över torghandeln	8	8	11	8	9	10	9	9	8	9	9	10	108
Utförda desinfektioner	17	15	8	13	10	8	8	11	15	33	34	26	198
Besök å järnv. godsmagasin	5	13	21	19	16	13	11	16	16	18	15	17	180
Inköp av mjölk- och gräddprov	44	96	74	92	64	94	39	101	107	98	133	89	1,031
Tillsyn över minderåriga	16	1	3	6	3	—	1	1	—	1	1	1	34
Diverse arbeten	46	44	35	44	38	39	30	36	44	38	40	42	476
Summa	2,261	2,355	2,366	2,654	2,540	2.346	1,834	2,459	2,748	2.758	2,409	1,920	28,650

Västerås i januari 1922.

ERNST BERGGREN.

N:o 21. *Hälsovårds nämndens - årsberättelse för 1921.*

Redogörelse för bostadsinspektionens arbete från 1 maj 1921—31 december 1921.

Anmälningar	Besök	Återbesök	Olägenheter avhjälpta	Lägenheter utdömda
206	861	343	101	3

Under inspektionen, som började 1 maj 1921, hava utförts 1,204 besiktningar, därav 343 återbesök. Se ovanstående tabell.

Dessutom ha förekommit en del arbeten, som icke ingå i nyssnämnda uppgifter, såsom rapportskrivningar, bokföringsarbeten, skriftliga och muntliga förhandlingar med hyresvärdar och hyresgäster m. m. Ävensom många fåfänga besök för att besiktiga lägenheter, vilkas innehavare vistas hemma på oregelbundna tider och därför endast med svårighet kunnat anträffas.

Inom de olika stadsområdena, där inspektioner blivit gjorda, är den mest framträdande olägenheten, beträffande bostäderna, trångboddheten och den därmed sammanhängande osundheten. Som i dessa bostadsbristens tider är mycket svårt att göra något *bestående* åt.

Önskligt vore att en bättre hygienisk och praktisk typ för smålägenheter kunde åstadkommas.

På grund av bostadsbristen har endast 3 lägenheter blivit förbjudna att vidare användas till bostadsändamål.

Västerås i januari 1922.

Lisa Bruér,
Bostadsinspektris.

Årsredogörelse för Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1921.

Verksamheten vid byrån har fortgått i likhet med föregående år, och ingen annan förändring ifråga om personalens tjänstgöring har ägt rum än att numera endast en av hälsovårdsnämndens tillsyningsmän växelvis varannan vecka tjänstgör å byrån. Däremot har vid den nya Stathmosvågen anställts en vågmästare.

Tillförseln av kött har varit riklig och tillräcklig för samhällets behov av färskt kött.

För besiktning och stämpling ha uppvisats 18,292 hela djurkroppar, därav 2,235 nötkött, 2,638 gödkalvar, 5,811 spädkalvar, 2,727 får, 4,436 fläsk, 33 spädgrisar, 409 hästkött och 3 föl.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Anledning till anmärkning och kassation har förekommit i 827 fall. 219 hela kött ha beslagtagits. Ett kött har efter sterilisering utlämnats till ägaren.

Vikten av det beslagtagna och oskadliggjorda köttet har uppgått till 17,639 kg.

1,715 lösa och fasta organ från olika djurslag ha beslagtagits och oskadliggjorts.

Beträffande tillförseln under de olika månaderna ävensom beslagsorsaker m. m. hänvisas till åtföljda bilagor.

Inkomsterna vid byrån ha uppgått till 28,216 kr. därav i vågavgifter 3,138 och i hyra 250 kr.

Utgifterna ha uppgått till 24,363 kr.

Årets behållning 3,852: 60 kr.

Västerås den 15 januari 1922.

Martin Jonsson.
Stadsveterinär.

Bilagor.

N:o 21.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Översikt över dödsorsakerna i Västerås

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 9 Oktober 1911)	Mankön								
	under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålderdomsavtyning	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varfeber	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Difteri	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Kikhosta	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Stelkramp	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Tuberkulos a) Lungsot	—	—	—	—	3	5	7	3	1
b) Annan tuberkulos	1	2	—	—	2	—	—	—	—
Encephalitis lethargira	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Blodbildande organens och blodets sjukdomar	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Kronisk alkoholsjukdom	—	—	—	-	—	—	1	—	—
Sockersjuka	—	—	—	—	—	1	-	—	—
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	1	5	—
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	4	—	—	—	—	—	1	2	—
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	—	—	—	—	1	9	—
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	3	—
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	2	—	—	—	—	—	—	4	—
Akut lunginflammation	5	—	—	—	—	1	1	1	—
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut mag- och tarminflammation	7	—	1	—	—	—	2	—	—
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Tarmhinder och tarmbråck	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	3	—
Kräfta	—	—	—	—	-	—	3	9	—
Svulster av andra slag	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Olyckshändelse eller våda	—	—	—	—	2	1	2	—	—
Självmord	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Mord och dråp	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Summa	36	3	1	2	9	9	24	45	1

Bil. 1. **N:o 21.** *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.*

under år 1921 enligt dödsbevisen.

Summa mankön	Kvinnkön: under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder	Summa kvinnkön	Summa summarium
15	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8	23
5	—	—	—	—	—	—	—	8	1	9	14
—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	3
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	3	3
2	—	1	1	—	—	1	—	—	—	3	5
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
19	—	—	1	—	2	10	2	4	—	19	38
5	—	1	1	—	—	1	1	—	—	4	9
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	3
6	—	—	—	—	—	—	1	6	—	7	13
7	2	—	—	—	—	—	—	1	—	3	10
10	—	—	—	1	—	1	6	15	—	23	33
4	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10	14
6	2	1	—	—	—	—	1	2	—	6	12
8	—	—	—	—	—	1	2	8	—	11	19
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
10	5	1	—	—	—	—	—	—	1	7	17
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	4	4
4	—	—	—	—	—	4	—	1	—	5	9
12	—	—	—	—	—	2	5	17	—	24	36
1	—	—	1	—	—	1	2	1	—	5	6
5	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	6
1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	3
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
130	17	7	4	1	2	27	27	77	2	164	294

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Bil. 2.

Översikt av några av de viktigaste dödsorsakerna i Västerås under år 1921, med fördelning på månader.

Dödsorsak	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Ålderdomsavtyning	1	3	2	2	2	2	—	—	1	—	1	—	14
Scharlakansfeber	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Difteri	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	1	—	5
Kikhosta	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Lungsot	3	4	2	2	4	4	6	1	1	3	4	4	38
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	1	3	2	1	—	1	—	1	1	2	—	—	12
Akut lunginflammation	1	3	3	1	1	2	1	—	—	1	2	4	19
Akut mag- och tarminflammation	4	—	2	2	1	1	2	3	—	2	—	—	17
Självmord	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	3
Sömnsjuka	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1

Bil. 3.

Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1921 kyrkoskrivna inom Västerås stad av Västmanlands län.

		Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas å						
	Antal	landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa: obildbara	anstalt för sinnesslöa: bildbara	försörjningsanstalt	upptagningsanstalt för sinnessjuka	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka	69	—	69	30	39	48	21	2	26	41	2	1	—	—	14	7	45
Summa	—	69		69		69		69			69						
B. Sinnesslöa	13	—	13	9	4	13	—	7	3	3	5	—	2	5	1	—	—
Summa	—	13		13		13		13			13						

Bil. 4.

N:o 21. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.*

Redogörelse angående fosterbarnsvården i Västerås stad för år 1921.

A. I *enskild bostad* vårdade fosterbarn:

Antal vid årets början anmälda		51
Tillkomna under året		24
Summa		75
Avlidna under året:		
före fyllda 1 år		0
efter fyllda 1 år		1
Summa		1
Avgångna av annan anledning:		
före fyllda 7 år		17
efter fyllda 7 år		12
Summa		29
Hela antalet under året avgångna		30
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	4	
1—7 år gamla	41	45
Summa		75

B. I *särskild anstalt* vårdade:

Antal vid årets början anmälda		9
Tillkomna under året		6
Summa		15
Avlidna under året:		
före fyllda 1 år		—
efter fyllda 1 år		—
Summa		—
Avgångna av annan anledning:		
före fyllda 7 år		5
efter fyllda 7 år		2
Summa		7
Hela antalet under året avgångna		7
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	—	
1—7 år gamla	8	8
Summa		15

C. *Hela antalet inom kommunen vårdade fosterbarn* vid redogörelseårets slut 53

D. *Fosterlegans storlek* pr månad:
i enskild bostad: högst 100: —, lägst 12: 50.
i barnavårdsanstalt: högst 25: —, lägst 5: —.

E. Hava *förelägganden meddelats* enligt 7 § 1? Nej.

F. Hava *förelägganden meddelats* enligt 7 § 2? Nej.

G. Hava *försummelser beivrats* enligt 10 §? Nej.

H. Hava *försummelser beivrats* enligt 11 §? Nej.

I. Finnes inom staden *särskild fosterbarnsnämnd?* Ja.

K. Äro *särskilda biträden* enligt 12 § förordnade och i så fall *huru många?* Nej.

L. Finnes inom staden *anstalt, varom i 18 § sägs,* och i sådant fall vem är där anställd såsom *läkare?* Nej.

Västerås den 18 januari 1922.

IDA GRÖNBERG.
Fosterbarnsnämndens ordförande.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Översikt av gängse sjukdomar

Sjukdomar	Januari		Februari		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Scharlakansfeber	6	2	6	—	1	—	2	—	2	—
Difteri (och strupsjuka)	11	—	5	—	4	—	5	1	1	—
Mässling	1	—	2	—	4	—	5	—	6	—
Påssjuka	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kikhosta	—	—	9	—	6	—	21	—	20	—
Influensa	12	—	52	—	20	—	12	—	12	—
Paratyphus	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Sömnsjuka	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Akut inflamm. i luftstrupe o. luftrör	84	1	120	3	120	2	129	1	45	—
Akut lunginflammation	3	1	12	3	14	3	6	1	2	1
Lungsäcksinflammation	1	—	2	—	3	—	2	—	1	—
Akut mag- och tarminflammation	45	4	24	—	42	2	12	2	15	1
Smittsam ögonsjukdom	5	—	35	—	10	—	22	—	15	—
Summa	170	8	268	6	224	7	218	6	120	2

Sammandrag av summariska utdrag ur dagböcker,

Antal barnmorskor som avlämnat summariskt utdrag	Barnaföderskor						Missfall	Födda barn												
											Levande födda				Dödfödda					
											Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna			
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor	Förstföderskor	Omföderskor		Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Tvillingbörd	Trillingbörd
5	670	561	104	5	220	450	35	645	323	322	303	305	9	12	2	2	9	3	8	1

Fall av: Eklampsi 0, Trångt bäcken 1, Förelägg. moderkaka 0, Livmoderbristn. 0.

Uppgifter den 31 dec. 1921 angående läkare och tandläkare

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Provinsialläkaredistrikt E. provinsialläkardistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkardistrikt	Antal leg. läkare						Tandläkare, praktiserande	
	Civila läkare med tjänstårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	m.	kv.
Västerås stad	9	3	1	13	—	13	7	—

N:o 21. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.*

i Västerås år 1921.

Bil. 5.

Juni Insjuknade	Juni Döde	Juli Insjuknade	Juli Döde	Augusti Insjuknade	Augusti Döde	September Insjuknade	September Döde	Oktober Insjuknade	Oktober Döde	November Insjuknade	November Döde	December Insjuknade	December Döde	Summa Insjuknade	Summa Döde
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
8	—	1	—	5	—	7	—	18	—	11	—	10	1	77	3
8	—	3	—	5	1	11	2	19	—	23	1	5	—	100	5
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
15	—	12	1	11	—	10	—	8	—	7	—	21	—	140	1
4	—	8	—	—	—	—	—	—	—	4	—	52	—	176	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
18	1	24	—	15	1	36	1	39	2	48	—	49	—	727	12
4	2	4	1	—	—	5	—	5	1	6	2	12	4	73	19
—	—	1	—	1	—	2	—	3	—	1	—	—	—	17	—
36	1	18	2	63	3	15	—	15	2	6	—	14	—	305	17
—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	3	—	7	—	102	—
100	4	72	4	100	5	86	3	112	5	109	3	170	5	1,749	58

förda av barnmorskorna i Västerås stad under år 1921.

Bil. 6.

Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer										Barnaföderskor, förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 22, första stycket)	Barnaföderskor förlösta och vårdade å förlossningshem (Regl. § 22, andra och femte styckena)
			Uttagande av efterbörden		Vändning verkställd av		Tång anlagd av		Trubbig hake anlagd av		Skarpa instrument använda av			
Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare		
662	6	2	—	6	—	1	1	16	—	—	—	1	—	—

samt sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

Bil. 7.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor				Sjuksköterskor				Anmärkningar
						Distriktssköterskor				
m.	kv.	Distrikts-	Kommunalt anställda	Anställda å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	anställda av landsting	anställda av kommun	Dispensärsköterskor	i ensk. sjukvårdstjänst	
3	5	3	1	0	1	—	4	1	6	—

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Bil. 8.

Summarisk förteckning upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympningen inom Västerås stad i Västmanlands län år 1921.

A. *Vaccination.*

Utdragets n:r	Församlingens namn	Vaccinatörens namn	Antal personer ympade med framgång
1	Västerås	D:r G. Fjellander, Västerås	1
2	„	D:o	5
3	„	D:r O. Ohlin, Västerås	8
4	„	D:r G. Wingren, Västerås	7
5	„	D:r C. Idar, Västerås	296
6	„	D:r L. Bladini, Västerås	3
7	„	D:r C. Thunström, Västerås	5
8	„	D:r O. Colleen, Oxelösund	1
9	„	D:r R. Hahn, Sundsvall	1
			Summa 327

B. *Revaccination.*

Under året hava utförts 0 ympningar på förut med framgång ympade personer.

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 9 journalutdrag över förut icke ympade personer till Förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 20 mars 1922.

Västerås den 20 mars 1922.

CARL THUNSTRÖM,
1:ste stadsläkare, Västerås.

Bil. 9.

Uppgifter för år 1921 från Sundhetsinspektören i Västerås stad.

Enligt diariet.

Enligt § 9							Enligt § 10		§ 11	Uppgifter om smittkällor							Antal anmälningar enligt § 12	Antal intyg enligt	
Antal inkomna anmälningar enl. § 9	Antal av dessa behandlade enl.			Resultatet Antal som			Antal anmälningar enl. § 10	Behandlade enl. § 17	Anmälningar enl. § 11	Antal anmälda smittkällor	Antal anmälningar om smittkälla behandlade enligt			Resultat Antal som					
	§ 13	§ 16	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet	återgått till behandling					§ 13	§ 14	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet.	påbörjat behandling		§ 14	§ 15
11	1	8	—	4	—	7	—	—	144	34	9	9	—	7	3	15	—	14	—

Västerås den 18 februari 1922.

CARL THUNSTRÖM,
Sundhetsinspektör.

Översikt av anmälda fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad år 1921 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

Smittningsort	Syphilis congenita			Syphilis acquisita: Primaria			Secundaria			Tertiaria			Summa			Gonorrhoea			Ulcus molle		
	M.	Kv.	S:ma	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms stad	—	—	—	4	—	4	1	—	1	—	—	—	5	—	5	24	1	25	2	—	2
Uppsala län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Södermanlands län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
Jönköpings län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	1	—	—	—
Värmlands län ... stad	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Örebro län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västmanlands län ... stad	—	—	—	4	—	4	3	—	3	1	1	2	8	1	9	57	19	76	2	2	4
Västmanlands län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—
Kopparbergs län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Andra länder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	1	—	1
Obekant	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	1
Summa	—	—	—	11	—	11	4	—	4	1	1	2	16	1	17	95	22	117	6	2	8

Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad under år 1921 med hänsyn till ålder och kön.

Sjukdom	Summa	Den smittades kön	ålder: under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 år	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år	okänd
Syphilis ... 17	16	män	—	—	—	—	3	—	11	2	—	—	—
	1	kvinnor	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Gonorrhoea ... 117	95	män	—	—	1	1	36	26	23	5	1	1	1
	22	kvinnor	—	—	—	4	10	4	3	1	—	—	—
Ulcus molle ... 8	6	män	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—
	2	kvinnor	—	—	1	—	.	—	1	—	—	—	—

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Bil. 11.

Sammandrag
över vid Västerås stads Varmbadhus under år 1921 levererade bad.

Badform	Män	Kvinnor	S:ma bad
I klass karbad	3,139	2,988	6,127
I klass karbad med massage	432	297	729
I klass halvbad	135	35	170
II klass karbad	2,763	3,488	6,251
II klass karbad med massage	819	684	1,503
II klass sittbad	29	—	29
II klass halvbad	65	90	155
I klass badstu utan borstning	2,920	687	3,607
I klass badstu med borstning	2,920	163	3,083
I klass badstu med massage	17	17	34
Simhall, vinter	4,335	2,237	6,572
Simhall för skolungdom	2,234	1,646	3.880
Elektriskt ljusbad	128	72	200
Elektriskt ljusbad med borstning	22	5	27
Elektriskt ljusbad med massage	148	24	172
Kolsyrebad II	48	—	48
Billighetsbadstu	12,364	5,272	17,636
Simhall, sommar samt fredagar och lördagar	8,492	4,489	12,981
Elementarskolan (Billighetsbadstu)	12	43	55
Folkskolan (Billighetsbadstu)	1,382	1,728	3,110
Svenska Metallverken (Billighetsbadstu)	3,006	895	3,901
Seminariet (Billighetsbadstu)	—	581	581
Arbetslösa (Billighetsbadstu)	538	—	538
Summa bad	45,948	25,441	71,389
Fria bad för simundervisning	4,152	3,728	7,880
Summa serverade bad	50,100	29,169	79.269
Hundbad 1921			61

Bil. 12. **N:o 21.**

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Årsberättelse från sjukavdelningen vid Västerås stads Ålderdomshem för år 1921.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: Fullständig om- och tillbyggnad av det gamla sjukhuset, varigenom en sjukavdelning på 74 sängar med modern inredning erhållits. Sjukavdelningen, som under året varit inrymd i Ålderdomshemmets annex (nybyggt 1919) inflyttar i de nya lokalerna på nyåret 1922.

Se vidare beskrivning av det nya sjukhuset i särskild bilaga jämte ritningar.

Mathållning: Inga väsentliga förändringar.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Inga väsentliga förändringar.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Inga förändringar.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Inga förändringar.

Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna: Anskaffande av nödig utrustning för det nya sjukhuset.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.

Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhusvistelsen
Intagna	Avlidna				antalet vårdade någon dag under året		
59	33	18,743	57	51	55	45	318

II och III. Inkomster och utgifter.

Anm. Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uppgifter här lämnas.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Lön, Kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska	744 kr. pr år	+ dyrtidstillägg enl. K. Socialstyrelsens indextal + fritt vivre.
2. Sköterskebiträde	60 „ „ mån.	+ fritt vivre.
3. Sköterskebiträde	60 „ „ „	+ „ „
4. Sköterskebiträde	60 „ „ „	+ „ „

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

Uppgift angående: intagna sjukdomsfall ävensom döda; redogörelse för det nya sjukhuset jämte ritningar.

Västerås den 31 januari 1922.

C. IDAR.
2:dre stadsläkare.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Uppgift från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem för år 1921 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	II. *Ålderdomssjukdomar.*				
6	Marasmus senilis	3	12	1	2
7	Gangræna senilis	1	1	1	1
	IV. *Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.*				
42	Tuberculosis	12	5	5	2
	„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	12	4	5	1
	„ ossium et articulorum	—	1	—	1
	„ lymphoglandularum	1	—	—	—
	V. *Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.*				
59	Anæmia perniciosa progressiva	1	—	—	—
	VII. *Kroniska förgiftningssjukdomar.*				
71	Alcoholismus chronicus	2	—	—	—
	VIII. *Nervsystemets sjukdomar.*				
79	Hæmorrhagia meningum cerebri	3	2	2	1
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	1	—	—	—
84	Hemiplegia	—	3	—	1
94	Neuritis	1	—	—	—
98	Epilepsia	1	2	—	—
99	Hysteria	—	1	—	—
100	Neurasthenia	—	2	—	—
	IX. *Sinnessjukdomar.*				
108	Dementia senilis	—	7	—	1
	X. *Cirkulationsorganens sjukdomar.*				
112	Endocarditis acuta	—	1	—	—
113	„ chronica. Vitium organicum cordis	1	3	—	1
113	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	2	2	1	—
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	2	8	1	3

	Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	XI. *Andningsorganens sjukdomar.*				
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	—	2	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron.	3	1	—	—
134	Bronchopneumona acuta	—	1	—	—
138	Emphysema alveolare pulmonum	1	—	—	—
140	Pleuritis. Emphyema pleuræ	1	—	—	—
	XII. *Matsmältningsorganens sjukdomar.*				
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	1	—	—	—
145	Peritonsillitis acuta	1	—	—	—
153	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	—	1	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	—	2	—	2
167	Cholelithiasis	1	1	—	—
	XIII. *Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.*				
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	1	—	—	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brigthi	2	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	1	—	1	—
	XIV. *Könsorganens sjukdomar.*				
	A. Manliga könsorganen.				
185	Hypertrophia prostatæ	2	—	—	—
	XV. *Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.*				
206	Polyarthritis rheumatica acuta	3	2	—	—
207	Polyarthritis reumatica chr.	—	3	—	—
208	Arthritis deformans	2	2	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	1	—	—	—
	XVI. *Hudens sjukdomar.*				
227	Ulcus varicosum cruris	—	2	—	—
233	Gangræna	1	—	—	—
	XIX. *Svulster.*				
316	Carcinoma	2	6	1	6
	„ ventriculi	1	—	1	—
	„ genitalium	—	4	—	4
	„ mammæ	—	2	—	2
	„ coli	1	—	—	—

N:o 21. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.*

Redogörelse för det nya sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem.

Den gamla sjukhusbyggnaden har under år 1921 undergått en genomgripande omdaning, så att man erhållit ett fullt modernt sjukhus med 74 sängar. Det gamla komplexet har påbyggts, så att man erhållit två fullständiga våningar och därjämte utökats med en ungefär lika stor tillbyggnad.

Sjukhuset är uppdelat i tre avdelningar, vardera i två våningar (för män och kvinnor) och med var sin sjuksköterska jämte biträden. Den ombyggda delen innehåller läkarrum och en större avdelning för kroppssjuka av olika slag (avd. IA och B) med 40 sängar. Platserna äro fördelade på 4 större salar om vardera 8 sängar och 5 mindre rum, av vilka två äro avsedda till isoleringsrum. Varje avdelning (IA och IB) är försedd med stort, ljust dagrum, tékök. badrum, toilettrum med WC samt sköljrum. Dessutom finnas rum för sköterska och 2 biträden.

I tillbyggnaden äro inrymda en tuberkulosavdelning (avd. II) och en avdelning för lugna, psykiskt abnorma (avd. III) vardera i två våningar (för män och kvinnor).

Tuberkulosavdelningen har plats för 18 patienter, fördelade på två större salar om vardera 7 sängar samt två mindre rum och ett isoleringsrum. Varje avdelning (IIA och IIB) är försedd med dagrum, badrum, toilettrum med WC och sköljrum. Dessutom finns ett tékök samt sköterske- och biträdesrum.

Till avd. I och II leder en gemensam huvudentré, belägen mitt på östra fasaden. Mitt emot på västra sidan finns också en ingång, som dessutom för ned till källarvåningen. Från huvudentrén kommer man genom ett vindfång in i nedre vestibulen och har då till vänster läkarens mottagningsrum och avd. IA samt till höger avd. IIA (båda för män). En rymlig och prydlig trappa leder upp till en övre vestibul med ingång till avd. IB och avd. IIB (båda för kvinnor).

Avd. III, som är fullständigt skild från övriga avdelningar med särskild ingång från norra gaveln, rymmer plats för 15 à 16 patienter, fördelade på två salar om vardera 6 sängar och två mindre rum för vardera 1 à 2 patienter. I vardera våningen finns ett mindre dagrum, badrum, WC och sköljrum. Dessutom finns rum för en sköterska samt för ett kvinnligt och ett manligt biträde. Fönsterna i denna avdelning äro försedda med små rutor av dubbeltjockt glas. Dessutom finnas topplås för fönster och dörrar och elektriska strömbrytare, som skötas med lösa nycklar. Mellan avdelningarna samt till avd. I finns elektrisk ringledning.

I källarvåningen, tillhörande den tillbyggda delen, äro inrymda pannrum, kolrum, 2 varmkammare, 2 badrum, 2 sköljrum, 3 förrådsrum samt ett torkrum.

Hela sjukhuset uppvärmes med varmvatten, som cirkulerar med tillhjälp av elektrisk pump. Å hela avd. I samt i alla mindre rum passerar vattnet genom plåtradiatorer (i badrummen äro de dock av gjutjärn), å sjuksalarna i avd. II och III genom grova rörslingor.

Ventilationen besörjes å avd. I genom uppvärmd friskluft med intag ovan huvudentrén. Luften passerar från varmkammaren, försedd med varmvattenkaloriferer, genom kanaler upp i dagrum och korridorer och går därifrån ge-

N:o 21.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1921.

nom trägaller ovan dörrarna in i sjuksalarna. Utsugningen sker genom dubbla gallerventiler (större vid golvet och mindre vid taket), där draget kan förstärkas genom en elektrisk fläkt. De mindre rummen och personalrummen ventileras genom fönster och friskluftsventiler. Utsugning sker genom dubbla gallerventiler.

Å avd. II sker luftväxlingen dels direkt genom fönstren, som alltid stå öppna, dels genom friskluftsventiler. Utsugningen sker på samma sätt som å avd. I.

Å avd. III sker luftväxlingen genom uppvärmd friskluft från särskild varmkammare. Utsugningen lika med å avd. I och II. I de mindre rummen å denna avd. (isoleringsrum) sker uppvärmningen genom ventiler, som insläppa den uppvärmda luften från värmeelement, placerade i nicher i korridorerna.

Golven i samtliga sjuk- och personalrum samt dagrum äro belagda med linoleumsmattor, i toilett- och sköljrum med stenplattor. I badrummen asfaltgolv och oljedränkta trästegar.

Den elektriska takbelysningen är huvudsakligen indirekt, i det att lamporna döljas av mattslipade, halvklotformade glaskupor. I avd. I och II finnas dessutom mellan sängarna ljusarmar, å avd. III endast takbelysning med lampor och kupor placerade tätt intill taket. I alla sjukrummen och sjuksalar å avd. I och II finns ringledning med så lång sladd, att tryckknappen kan placeras vid vilken säng som helst.

Samtliga lokaler äro målade i ljusa, men varma färger.

Sängarna äro vitlackerade och försedda med kedjebotten. Madrasserna äro stoppade med tagel och krollsplint samt försedda med extra, tvättbara överdrag. För mindre snygga patienter användas halmmadrasser. Till varje säng höra två filtar, en grå och en röd. Samtliga möbler (bord, stolar, fåtöljer, soffor och nattduksbord) äro av brunbetsad furu. Gardinerna i sjuksalarna äro av oblekt domestik, i dagrummen av s. k. kongressväv.

Samtliga personalrum äro enkelt, men prydligt möblerade och läkarerummet försett med alla nödiga utensilier.

Hela sjukhuset gör ett synnerligen gediget, prydligt och glatt intryck.

Bil. 13.

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött av																
	Storboskap		Större kalv		Mindre kalv		Får, get		Svin		Spädgris		Häst		Föl
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1
Januari	176	17	109	9	586	14	113	6	159	307	2	--	38	1	—
Februari	187	24	158	6	575	23	123	3	153	400	2	—	27	1	—
Mars	196	20	196	5	509	14	163	6	132	622	4	—	39	3	—
April	177	18	214	5	700	18	94	3	139	812	3	—	29	3	—
Maj	140	16	227	10	526	15	135	1	130	497	5	—	21	6	—
Juni	149	16	249	12	454	26	101	3	128	361	1	—	21	5	—
Juli	157	21	324	15	362	28	172	5	145	406	4	—	23	3	1
Augusti	152	19	242	11	319	14	219	5	119	284	1	—	22	2	—
September	209	23	253	17	334	17	450	8	118	404	—	—	32	4	1
Oktober	182	27	207	12	416	12	458	19	104	439	2	—	43	7	—
November	178	34	163	19	470	15	431	14	125	467	3	--	49	6	1
December	195	40	228	15	454	17	224	15	256	457	6	—	42	5	—
Summa	2,098	275	2,570	136	5,705	213	2,683	88	1,708	5,456	33	–	386	46	3

Antal besiktigade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning																							
	Storboskap						Kalv					Får, get				Svin				Häst				
	Lunga	Hjärta	Lever	Juver	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud
Januari	30	32	34	25	183	19	—	—	7	1	—	—	—	—	—	--	—	—	3	4	4	5	3	—
Februari	21	23	28	18	196	21	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	2	2	2	2	1
Mars	38	38	45	23	195	26	1	1	13	7	—	—	—	—	—	—	—	4	2	5	5	7	5	2
April	22	25	34	19	189	19	—	—	8	8	—	1	1	1	1	—	—	3	2	—	—	—	1	—
Maj	25	30	30	21	146	26	—	—	7	9	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—
Juni	21	22	26	15	158	14	—	—	12	13	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Juli	26	27	29	18	174	24	—	—	8	8	—	—	—	—	—	31	31	34	4	1	1	1	—	—
Augusti	19	21	24	19	153	18	—	—	8	8	—	—	—	—	—	12	12	14	2	1	1	1	—	—
September	21	21	21	12	213	18	1	1	5	20	—	1	1	1	—	24	24	26	3	5	6	5	1	3
Oktober	23	25	28	20	185	24	2	2	13	5	—	—	—	—	—	--	—	—	5	8	8	8	1	7
November	14	15	19	14	184	15	4	4	21	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	10	2	9
December	24	24	24	19	192	23	1	1	11	10	—	—	—	—	—	1	1	4	40	3	3	3	2	2
Summa	284	303	342	223	2,168	247	9	9	115	103	2	2	2	2	1	68	68	96	69	39	40	42	17	24

Organtvång är icke i samhället gällande.

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar		Godkända efter särskild behandling		Helt förstörda		Summa djur, varå beslag gjorts	
		Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade
Storboskap	2,373	371	—	1	—	35	—	407	—
Större kalv	2,706	35	—	—	—	4	—	39	—
Mindre kalv	5,918	18	—	—	—	160	—	178	—
Får eller get	2,771	12	—	—	—	2	—	14	—
Svin	7,164	146	—	—	—	8	—	154	—
Spädgris	33	4	—	—	—	3	—	5	—
Häst	432	23	—	—	—	7	—	30	—
Föl	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	21,400	609	2.88	1	—	219	1	827	3.86

Antal kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ									Kött				
	Lunga	Hjärta	Brösthinna	Lever	Bukhinna	Njure	Juver	Tunga	Huvud	Delar Vikt i kg.	Kroppar 1/1	Kroppar 1/2	Kroppar Vikt kg.	Summa vikt kg.
Storboskap	65	3	202	54	184	294	17	2	8	5,340	35	—	5,570	10,910
Större kalv	—	—	4	4	4	65	—	—	—	22	4	—	168	190
Mindre kalv	16	15	160	3	160	319	—	2	—	14	155	5	2,877	2,891
Får, get	—	—	3	—	2	5	—	—	—	19	2	—	30	49
Svin	11	11	10	13	9	18	8	—	1	855	8	—	356	1,211
Spädgris	—	—	3	—	3	6	—	—	—	2	3	—	43	45
Häst	1	—	7	2	7	14	—	—	—	481	7	—	1,862	2,343
Föl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	93	29	389	76	369	721	25	4	9	6,733	214	5	10,906	17,639

Antal och vikt av särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art.

Djurslag	Godkända efter steriliseringen				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	(Före behandlingen)
Storboskap	—	1	83	58	—	1	58
Summa	—	1	83	58	—	1	58

N:o 21.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1921.

Beslagsorsaker för olika djurslag

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, get			
		Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd		
	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia) ...	—	—	—	—	2	—	—	2	77	—	—	77	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	51	—	—	51	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (Actinomycosis) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis) ...	209	195	1	13	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus inermis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus tenuicollis) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—
Traum. mag-, mellangärds- och hjärtsäcksinfl. ...	11	11	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis) ...	12	12	—	—	30	29	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slemsäckar och senskidor ...	79	79	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blödningar (kontusioner och benbrott ...	14	14	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	5	5	—	—
Abcessbildning ...	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Andra sjukliga förändringar ...	51	33	—	18	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Utmärgling ...	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	·	2	—	—	2
Omogenhet ...	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	—	—	—	—
Fargaltsvål ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- och blodaspiration ...	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förskämning ...	1	1	—	—	—	—	—	—	31	14	—	17	—	—	—	—
Abnorm lukt ...	3	3	—	—	1	—	—	1	2	—	—	2		—	—	—
Förorening ...	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Summa	387	351	1	35	39	35	—	4	178	18	—	160	14	12	—	2
Antal besiktigade kroppar och lösa organ ...	2,373				2,706				5,918				2,771			

och vid beslagen vidtagna åtgärder.

Bil. 13.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbar organbesiktning De förändrade organen förstörda				
	Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd							
Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Storboskap	Kalv	Får, get	Svin	Häst
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
34	33	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—
38	38	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	21	—	—	2	1	—	1	15	14	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—	1
4	4	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
7	3	—	4	2	1	—	1	8	4	—	4	—	—	—	—	9	1	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1
3	3	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	13	—
7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
154	146	—	8	7	4	—	3	30	23	—	7	-	—	—	—	134	3	—	13	3
7,164				33				432				3				3577	238	7	301	162

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 22.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921 och framställning ang. täckande av kostnader för en del nyanläggningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1921 och i enlighet med styrelsens däri gjorda hemställan föreslå,

att Stadsfullmäktige ville av oförbrukade lånemedelsanslag å styrelsens stat anvisa ett tilläggsanslag å 18,200 kronor att användas för täckande av uppkommen brist i av Stadsfullmäktige förut den 24 februari 1921 anvisade anslag för anläggning av avloppsledningar dels igenom Västra Förstaden emellan landsvägen till Köping och Mälaren och dels i Bergslagsvägen mellan Kopparbergsvägen och Tegnérgatan.

Västerås den 13 april 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- & Gasverksstyrelsen får härmed överlämna förvaltningsberättelse för år 1921.

Nedanstående sammanställning utvisar de ekonomiska resultaten:

	Inkomster		Utgifter		Behållning	
	enl. budg.	verkl.	enl. budg.	verkl.	enl. budg.	verkl.
Vattenverket ...	169,300:—	165,108:34	177,098:—	161,134:02	—7,798:—	3,974:32
Gasverket	848,200:—	557,007:12	843,310:—	557,007:12	4,890:—	
El. verket	642,000:—	660,371:97	533,779:—	483,921:15	108,221:—	176,450:82
	1,659,500:—	1,382,487:43	1,554,187:—	1,202,062:29	105,313:—	180,425:14
Avgår för avloppsledningar					56,599:—	42,611:81
				Återstår Kronor	48,714:—	137,813:33

N:o 22.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1921.

Såsom av denna sammanställning framgår, har nettoavkastningen blivit, mot beräknade kronor 48,714: —, kronor 137,813: 33, motsvarande en ökning av i runt tal 89,100 kronor.

Detta har sin huvudsakliga orsak däri, att omkostnaderna på grund av sjunkande löner, materialpris och räntor genomgående blivit lägre än de beräknade.

Gasverkets rörelsekapital kunde avsevärt nedbringas, vilket tillika med lägre räntefot gjorde, att räntorna för detta verk minskades med cirka 23,000 kronor.

Avvikelserna från de i budgeten beräknade summorna för koks och kol äro en följd av de kraftiga prissänkningarna. För koks och tjära blevo i verkligheten inkomsterna avsevärt större men återstår endast 13,910: — kronor, sedan 1921 gottgjort 1920 för den koks, som inventerades från sistnämnda år till ett högre pris, än som sedermera på grund av prisnedgång kunde erhållas.

Ehuru på grund av de ständigt nedåtgående prisen å kol och koks några exakta beräkningar härför ej kunna upprättas, kan man dock säga, att gasverkets ekonomiska ställning på ett tillfredsställande sätt förbättrats under det gångna året, men kan verket givetvis ännu ej lämna någon nettoavkastning, utan måste det av Stadsfullmäktige godkända förfarandet, att genom så småningom skeende sänkning av gaskolens inventeringsvärde låta debet och kredit utjämna varandra, tillämpas.

Avskrivning av fordringar, som ej kunna indrivas, har måst ske i större omfattning än eljest plägar vara fallet, vilket förhållande härrör sig av rådande ekonomiska kris med därav följande insolvens hos en del av verkens kunder.

För allmänna ledningar influtna bidrag hava gottgjorts kontot "serviser och diverse mindre utsträckningar", vilket gjort icke blott att för dessa ändamål anslagna medel, kronor 25,000: —, icke behövt tagas i anspråk, utan även att ett överskott med kr. 4,795: 71 uppstått å berörda konto; och har på grund härav å redovisade anslag till nyanläggningar och nyanskaffningar uppstått ett överskott av kronor 29,685: 80.

År 1921 beviljade Stadsfullmäktige till kulvert i V. Förstaden mellan Mälaren och Köpingsvägen 85,000: — kronor samt till kulvert i Bergslagsvägen mellan Korsängs- och Tegnérgatan 45,000: — kronor. Det har visat sig, att dessa anslag äro otillräckliga. Till det förstnämnda torde erfordras ett tillläggsanslag å 9,000: — kronor, däri då ingår 5,685: 67 kronor som ersättning till trädgårdsdirektör Johansson, Stensborg, för plantor m. m., till det sistnämnda 9,200: — kronor.

När anslaget begärdes till berörda kulvert i Västra Förstaden påpekades, att i den beräknade kostnaden ej ingick ersättning till Herr Johansson, Stensborg. Styrelsen, som då ej var i tillfälle att uppgiva storleken av denna ersättning, hemställer, att av omnämnda överskott å lånemedelsanslag få använda 18,200 kronor till erforderlig fyllnad av berörda anslag till kulverter å Västra Förstadsområdet samt i Bergslagsvägen.

Västerås den 12 april 1922.

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 22.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Styrelse-Berättelse.

Jämlikt föreskrifterna i § 10 av reglementet för vatten- och avloppsledningssamt gas- och elektricitetsverken i Västerås lämnas härmed redogörelse för verksamheten år 1921.

MERKANTILA UPPGIFTER.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
	Löner och arvoden:		
106,178: 28	Kontanta avlöningar till föreståndaren, 2 assistenter, 1 kamrerare, 1 bokhållare, 1 kassörska, 1 förrådsförman, 3 kontorsbiträden av 1:sta klass, 4 kontorsbiträden av 2:dra klass, 1 avläsareförman och 5 mätareavläsare		48,684: 10
3,000: —	Ritbiträden		2,280: —
2,000: —	Siffergranskare		2,000: —
2,000: —	Springpojkar		1,900: —
26,821: 72	Dyrtidstillägg		62,278: 48
	9 % kompensation å dyrtidstillägget för år 1920		4,320: 43
140,000: —	Summa Kronor		121,463: 01
	Därav påföres:		
25,000: —	Vattenverket	22,463: —	
40,000: —	Gasverket	35,224: —	
50,000: —	Elektricitetsverket	44,927: —	
10,000: —	Avloppsledningarna	8,702: —	
15,000: —	Installationsarbeten	10,147: 01	121,463: 01
140,000: —	Summa Kronor		121,463: 01
	Diverse utgifter:		
7,000: —	Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	5,395: 34	
1,000: —	Olycksfallsförsäkring	2,977: 71	
10,000: —	Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.	8,385: 09	
6,000: —	Telefonavgifter och avlöning till telefonist	5,223: 04	
24,000: —	Transport	21,981: 18	

N:o 22.

Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1921.

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
24,000: —	Transport	21,981: 18	
9,000: —	Renhållning, eldning, städning och belysning	8,965: 64	
6,000: —	Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	7,033: 45	
1,500: —	Diverse, såsom resor, föreningsavgifter m. m.	952: 74	38,933: 01
40,500: —	Summa Kronor		38,933: 01
	Därav påföres:		
7,500: —	Vattenverket	7,300: —	
11,000: —	Gasverket	11,000: —	
14,500: —	Elektricitetsverket	14,200: —	
3,500: —	Avloppsledningarna	3,033: 01	
4,000: —	Installationsarbeten	3,400: —	38,933: 01
40,500: —	Summa Kronor		38,933: 01

Vattenverket.

Inkomster:

166,800: —	Avgifter för vatten samt hyror för mätare		165,108: 34
2,500: —	Installationsarbeten		—: —
169,300: —	Summa Kronor		165,108: 34

Utgifter:

	Driftskostnader:		
26,800: —	Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.		24,460: 15
	Underhållskostnader:		
16,000: —	Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m. ..		13,892: 89
	Avlöningar och pensioner:		
	Förvaltning enligt ovan	22,463: —	
	Kontanta avlöningar till 1 maskinmästare, 2 maskinister, 1 rörnätsförman och 1 vårdare av vattenborgen	7,653: —	
	Pension till förre assistenten F. G. Lönnqvist	2,500: —	
	Dyrtidstillägg	16,916: 06	
59,300: —	9 % kompensation å dyrtidstillägget för år 1920	1,052: 76	50,584: 82
102,100: —	Transport		88,937: 86

N:o 22. *Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.*

Enl. budgeten				Verkl. kostnad
102,100: —			Transport	88,937: 86
	Diverse utgifter:			
7,500: —	Förvaltning enligt ovan		7,300: —	
1,800: —	Brandstodsavgifter och utskylder		629: 77	
	Avgift till staten för vattenverket vid Hesslö ..	500: —		
	Avgift till arrendatorn av Hesslö egendom	500: —		
1,150: —	Arrende av mark till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,150: —	
1,300: —	Bränsle till maskinisterna vid vattenverket		418: 17	
300: —	Analyser, skjutsar m. m...............		178: 75	
300: —	Avskrivningar av fordringar, diverse ..		1,077: 15	10,753: 84
12,350: —				
	Räntor och amortering:			
	Enligt särskild plan ($^{30}/_{11}$ 1911, $^{21}/_{12}$ 1916):			
40,440: —	Räntor		40,380: 46	
25,808: —	Amortering		24,661: 86	65,042: 32
66,248: —				
180,698: —			Kronor	164,734: 02
	Som minskas med avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:			
1,800: —	Avloppsledningarna		1,800: —	
1,800: —	Gasverket		1,800: —	3,600: —
3,600: —			Summa utgifter	161,134: 02
177,098: —				
—7,798: —	Inkomster utöver utgifter			3,974: 32
169,300: —			Summa Kronor	165,108: 34

Avloppsledningarna.

Utgifter:

	Driftkostnader:		
10,000: —	Förvaltning enligt ovan	8,702: —	
2,500: —	Elektrisk ström samt oljor och trassel för driften i pumpstationen	2,314: 22	
1,800: —	Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1,800: —	
14,300: —	Transport	12,816: 22	

N:o 22.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
14,300: —	Transport	12,816: 22	
5,000: —	Avlöning för driften i pumpstationen ..	6,784: 95	
12,500: —	Rensning av brunnar samt spolning av ledningar	9,292: 36	28,893: 53
31,800: —			
	Underhållskostnader:		
10,500: —	Ledningsnät och brunnar		6,231: 41
	Diverse utgifter:		
3,500: —	Förvaltning enligt ovan		3,033: 01
	Räntor och amortering:		
	Enligt plan för obligationslånen:		
32,810: —	Räntor	26,608: 02	
9,489: —	Amortering	9,106: 54	35,714: 56
42,299: —			
88,099: —		Kronor	73,872: 51
	Varifrån avgår följande inkomster:		
31,500: —	Avgifter för vattenklosetter		31,260: 70
56,599: —		Återstår Kronor	42,611: 81

Gasverket.

Inkomster:

62,000: —	Allmänna belysningen	61,285: 26
462,600: —	Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	481,365: 69
322,600: —	Koks och tjära	13,910: 67
1,000: —	Installationsarbeten	445: 50
848,200: —	Summa Kronor	557,007: 12

Utgifter:

	Driftkostnader:		
555,700: —	Gaskol	317,649: 45	
25,000: —	Övriga omkostnader	20,945: 08	338,594: 53
580,700: —		Transport	338,594: 53

N:o 22. *Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.*

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
580,700: —	Transport		338,594: 53
	Underhållskostnader:		
32,000: —	Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare		20,890: 72
	Avlöningar och pensioner:		
	Förvaltning enligt ovan	35,224: —	
	Kontanta avlöningar till 1 gasmästare och 2 mätarejusterare	5,290: —	
	Eldare, avlöningar	39,957: 05	
	Andel i avlöning till rörnätsförman vid vattenverket	1,800: —	
	Andel i pension till fröken Gedda	500: —	
	Pension till eldare Eriksson	1,170: —	
	Dyrtidstillägg	10,772: 83	
108,130: —	9 % kompensation å dyrtidstillägget för år 1920	440: 86	95,154: 74
	Diverse utgifter:		
11,000: —	Förvaltning enligt ovan	11,000: —	
5,000: —	Brandstodsavgifter och utskylder	4,035: 10	
450: —	Bränsle och lyse till gasmästaren	321: 33	
950: —	Hyra för gasmästarens bostad	850: —	
330: —	Analyser, skjutsar m. m.	1,186: 76	
300: —	Avskrivning av diverse fordringar	8,730: 22	
2,800: —	Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)	2,800: —	28,923: 41
20,830: —			
	Räntor och amortering:		
	Enligt särskild plan 30/11 1911, 21/12 1916):		
64,352: —	Räntor	41,371: 69	
26,198: —	Amortering	24,523: 58	65,895: 27
90,550: —			
5,100: —	Amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—1918		5,513: 51
6,000: —	Inköp av gasmätare		2,034: 94
843,310: —	Summa utgifter		557,007: 12
4,890: —	Inkomster utöver utgifter		—: —
848,200: —	Summa Kronor		557,007: 12

N:o 22.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Enl. budgeten		Verkl. kostnad
36,500: —	Allmänna belysningen	37,965: 32
603,000: —	Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	621,031: 65
2,500: —	Installationsarbeten samt diverse	1,375: —
642,000: —	Summa Kronor	660,371: 97

Utgifter:

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
	Driftkostnader:		
110,000: —	Elektrisk energi från statens kraftstation och brännolja	103,859: 51	
28,000: —	Övriga kostnader	22,406: 21	126,265: 72
138,000: —			
	Underhållskostnader:		
78,000: —	Underhåll av fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare, däri 21,600 kr. för reparation av ackumulatorbatteriet		78,297: 32
	Avlöningar och pensioner:		
	Förvaltning enligt ovan	44,927: —	
	Kontanta avlöningar till 1 maskinmästare, 2 maskinister, 1 första montör, 1 installations- och mätareinspektör och 1 mätarejusterare	15,894: 10	
	Montör och hjälpmaskinist	2,500: —	
	Andel i pension till Fröken Anna Gedda	500: —	
	Pension till Maskinisten S. L. Löf	760: —	
	Dyrtidstillägg	19,767: 77	
93,120: —	9 % kompensation å dyrtidstillägget för år 1920	1,303: 02	85,651: 89
	Turbinhusdriften:		
3,000: —	Arrende för vattenfall i Svartån (21/11 1911)	3,000: —	
6,500: —	Avlöning för tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor	5,354: 19	
2,500: —	Övriga kostnader för drift och underhåll	1,834: 08	10,188: 27
12,000: —			
321,120: —		Transport	300,403: 20

Enl. budgeten				Verkl. kostnad
321,120: —			Transport	300,403: 20
	Diverse utgifter:			
14,500: —	Förvaltning enligt ovan		14,200: —	
10,000: —	Brandstodsavgifter och utskylder		3,905: 99	
450: —	Bränsle och lyse åt maskinmästaren		761: 39	
600: —	Diverse, såsom skjutsar m. m.		741: 05	
850: —	Avskrivning av diverse fordringar		4,121: 57	23,730: —
26,400: —				
	Räntor och amortering:			
	Enligt särskild plan den 30/11 1911 och 21/12 1916):			
	Räntor:			
73,289: —	Elektricitetsverket	64,881: 79		
2,013: —	Turbinhuset	2,236: 95	67,118: 74	
75,302: —				
	Amortering:			
48,350: —	Elektricitetsverket	48,593: 34		
1,767: —	Turbinhuset	1,767: —	50,360: 34	117,479: 08
50,117: —				
125,419: —				
14,140: —	Amortering av elektriska mätare, inköpta åren 1916—1918			17,139: 83
30,000: —	Inköp av elektriska mätare år 1921			13,302: 25
16,700: —	Omkostnader för ledningsnätet			11,866: 79
533,779: —			Summa utgifter	483,921: 15
108,221: —	Inkomster utöver utgifter			176,450: 82
642,000: —			Summa Kronor	660,371: 97

N:o 22.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Sammanställning över verkens anläggnings- och bokförda värden år 1921 samt amortering under åren 1912—1921.

	Byggnader, maskiner och ledningsnät	Mätare	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
Vattenverket:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1921	621,086: 44	50,710: 58	671,797: 02
Bokfört värde 31/12 1921	451,155: 70	20,199: 83	471,355: 53
Amortering under åren 1912—1921	169,930: 74	30,510: 75	200,441: 49
Gasverket:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1921	448,320: 31	175,216: 27	623,536: 58
Bokfört värde 31/12 1921	332,302: 78	92,467: 62	424,770: 40
Amortering under åren 1912—1921	116,017: 53	82,748: 65	198,766: 18
Elektricitetsverket och Turbinhuset:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1921	1,177,777: 93	274,795: 83	1,452,573: 76
Bokfört värde 31/12 1921	837,109: 11	93,208: 17	930,317: 28
Amortering under åren 1912—1921	340,668: 82	181,587: 66	522,256: 48
Avloppsledningarna:			
Anläggningsvärde t. o. m. år 1921	735,254: 66	—	735,254: 66
Bokfört värde 31/12 1921	674,620: 06	—	674,620: 06
Amortering under åren 1912—1921	60,634: 60	—	60,634: 60

	Byggnader	Inventarier	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
Kontors- och Förrådsbyggnader samt Inventarier:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1921	31,893: 91	72,751: 72	104,645: 63
Bokfört värde 31/12 1921	27,895: —	41,288: 27	69,183: 27
Amortering under åren 1912—1921	3,998: 91	31,463: 45	35,462: 36

N:o 22.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Sammanställning över verkens inkomster och utgifter för åren 1917—1921.

	Inkomster	Utgifter: Drifts- och underhållskostnader	Utgifter: Ränta och amortering	Utgifter: Summa utgifter	Nettovinst
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Vattenverket:					
År 1917	101,820: 13	49,897: 13	43,104: 53	93,001: 66	8,818: 47
„ 1918	118,711: 43	61,755: 67	54,944: 42	116,700: 09	2,011: 34
„ 1919	137,284: 63	88,467: 64	51,733: 71	140,201: 35	— 2,916: 72
„ 1920	166,999: 79	99,619: 21	66,389: 47	166,008: 68	991: 11
„ 1921	165,108: 34	96,091: 70	65,042: 32	161,134: 02	3,974: 32
Gasverket:					
År 1917	361,302: 11	268,476: 20	44,347: 41	312,823: 61	48,478: 50
„ 1918	358,703: 87	323,854: 81	56,054: 42	379,909: 23	— 21,205: 87
„ 1919	469,022: 89	522,375: 40	62,400: 56	584,775: 96	— 115,753: 07
„ 1920	898,928: —	821,070: 02	77,857: 98	898,928: —	—
„ 1921	557,007: 12	491,111: 85	65,895: 27	557,007: 12	—
Elektricitetsverket:					
År 1917	295,229: 19	104,731: 06	96,710: 62	201,445: 26	93,783: 57
„ 1918	401,977: 07	180,312: 31	113,188: 01	293,500: 32	108,476: 75
„ 1919	413,517: 70	289,097: 37	124,330: 36	413,427: 73	89: 97
„ 1920	495,060: 70	332,326: 65	143,695: 97	476,022: 62	19,038: 08
„ 1921	660,371: 97	366,442: 07	117,479: 08	483,921: 15	176,450: 82
					Nettoutgift
					Kronor
Avloppsledningarna:					
År 1917	9,026: 56	21,728: 88	22,959: 81	44,688: 69	35,662: 13
„ 1918	10,804: 35	27,112: 68	27,059: 44	54,177: 12	43,367: 77
„ 1919	13,173: 64	42,098: 87	32,236: 75	74,335: 62	61,161: 98
„ 1920	27,744: 62	34,568: 02	36,177: 80	70,745: 82	43,001: 20
„ 1921	31,260: 70	38,157: 95	35,714: 56	73,872: 51	42,611: 81

N:o 22.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Nyanläggningar och nyanskaffningar.

	Verklig kostnad Kronor	Anslaget beviljat den	Anslagna belopp Kronor	+ överskott — brist Kronor
Lånemedel:				
Brist i anslag år 1920	13,290: 17			
Till täckande härav anslogo Stadsfullmäktige	—	25/8 1921	13,290: 17	—
Nyanläggningar, fullbordade år 1921:				
Serviser samt div. mindre utsträckningar av ledningar för verken...	— 4,795: 71	29/12 1920	25,000: —	29,795: 71
Vatten-, avlopps- och gasledningar å Kristansborgsområdet	20,605: 40	30/3 1922	20,605: 40	—
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Tegelvretsgatan	6,414: 08	30/12 1919	6,000: —	414: 08
Kulvert i Kopparbergsvägen mellan Persbobäcken och Bergslagsvägen	23,487: 01	24/2 1921	23,500: —	+ 12: 99
Kulvert och gasledning i Slottsgatan mellan Stora gatan och Glasgatan	26,152: 08	30/9 1920	26,000: —	— 152: 08
Nyanskaffningar:				
Inventarier 5,623: 74				
Vattenmätare .... 3,933: —	9,556: 74	29/12 1920	10,000: —	443: 26
	94,709: 77			
överskott å ovan redovisade anslag	29,685: 80			
Kronor	124,395: 57		124,395: 57	29,685: 80

TEKNISKA UPPGIFTER.

Vattenverket.

Fördelning av det förbrukade vattnet.

	År			Jämförelse mellan åren			
	1919	1920	1921	1919 o. 1920		1920 o. 1921	
				Ökning i			
	m^3	m^3	m^3	m^3	%	m^3	%
För hushållsbehov	779,985	778,567	751,642	—1,418	—0.2	—26,925	—3.5
„ industriella behov	236,782	267,945	244,702	31,163	13.2	—23,243	—8.7
„ allmänna behov, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, gatuspolning, brandsläckning, ävensom läckage m. m.	56,000	56,000	56,000	—	—	—	—
Summa	1,072,767	1,102,512	1,052,344	29,745	2.8	—50,168	—4.5

Utdrag ur driftrapporten.

Vid pumpning observerades differens i brunnarnas vattenstånd:

N:o 1(äldsta brunnen) 0.35 m. användes ej under året.

N:o 2 och 3 1.55 m., den $^9/_6$ efter 18 tim. 15 min. pumpning.

Aggregat N:o 1 (kolvpump) arbetade 5 tim. 29 min. och uppfordrade 414.5 m^3; gör 21.1 pr sek.

Aggregat N:o 2 (kolvpump) arbetade 2 tim. 18 min. och uppfordrade 175.5 m^3; gör 21.1 pr sek.

Aggregat N:o 3 (centrifugalpump) arbetade 5,225 tim. och uppfordrade 940,644 m^3; gör 50.0 pr sek.

Aggregat N:o 4 (centrifugalpump) arbetade 428 tim. 40 min. och uppfordrade 111,110 m^3; gör 72.0 pr sek.

Elektrisk strömförbrukning 289,613 kwt., motsvarande 275.2 kwt pr 1,000 m^3 uppfordrat vatten.

Vattnets temperatur lägst 4° högst 10° C.

Största vattenförbrukningen pr dygn motsvarande 5,686 m^3 ($^{23}/_8$).

Medelvattenförbrukning pr dygn motsvarande 2,883 m^3.

Minsta vattenförbrukning pr dygn motsvarande 1,715 m^3 ($^{27}/_3$).

N:o 22.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Vattenmätare.

Antal uppsatta mätare den 31 december 1920	654 st.
Antal uppsatta mätare under året	29 „
Antal uppsatta mätare den 31 december 1921	683 st.

Vattenledningar.

		Meter
Stadens:		
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1920	47,945
	Under året lagda ledningar	598
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1921	48,543
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec 1921	1,574
Enskildas:		
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec 1921	3,035
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec 1921	6,628
	Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 december 1921	59,780

År 1921 lagda vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter 7″	6″	5″	4″	Summa meter
Flodinsgatan, från Föreningsgatan öster ut	—	—	72	—	72
Zimmermansgatan, från Engelbrektsgatan öster ut ...	16	—	122	—	138
Hemdalsvägen, vid kv. Solhem	—	—	120	74	194
Skultunavägen, norr ut	—	194	—	—	194
Summa meter	16	194	314	74	598

Antalet brandposter ökades från 293 till 297 st. Av dessa äro 47 st. enskild egendom.

Vattenserviser: inom planlagda området utfördes 3 st.
utom planlagda området utfördes 15 st.

Av utom kommunen belägna gårdar utlämnas vatten till Hamre gård, ägare A. Andersson.

N:o 22.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1921.

Avloppsledningarna.

		Meter
Stadens:		
Sammanlagda längden den 31 december 1920		37,429
Under året lagda ledningar	1,494	
Under året kasserade ledningar	150	1,344
Sammanlagda längden den 31 december 1921		38,773
Enskildas:		
Sammanlagda längden den 31 december 1921		8,209
Avloppsledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1921		46,982

År 1921 lagda avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter 0.90 m.	0.70 m.	0.60 m.	21″	15″	9″	Summa meter
Flodinsgatan, från Föreningsgatan öster ut	—	—	—	—	—	72	72
Zimmermansgatan från Engelsbrektsgatan öster ut	—	—	—	—	—	138	138
Hemdalsvägen, vid kv. Solhem	—	—	—	—	—	194	194
Tegnérsgatan, under trumman i Emausbäcken	—	—	—	—	10	—	10
Kopparbergsvägen, till Bergslagsvägen	41	—	—	—	—	—	41
Bergslagsvägen, från Kopparbergsvägen norr ut	186	—	—	—	—	—	186
V. Förstaden, från Mälaren till Köpingsvägen	—	230	291	140	—	—	661
Slottsgatan, från Stora gatan till Glasgatan	—	—	192	—	—	—	192
Summa meter	227	230	483	140	10	404	1,494

År 1921 kasserade avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter 9″	Summa meter
Slottsgatan	150	150

Avloppsserviser:	Inom planlagda området utfördes	4 st.
	Utom planlagda området utfördes	15 „
Vattenklosetter:	Antal uppsatta den 31 december 1920	1,239 „
	Antal uppsatta under året	96 „
	Antal uppsatta den 31 december 1921	1,335 st.

N:o 22.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Gasverket.

		År 1920	År 1921	Jämförelse mellan åren 1920—1921 Ökning	%
Förgasat bränsle	ton	3,963.8	3,178.5	— 785.3	— 19.8
Tillverkad gas	m^3	1,072,300	994,175	— 78,125	— 7.3
Gasutbyte pr 1,000 kg. förgasat material	m^3	270.6	312.8	42.2	15.6
Koks och träkol från ugnarna	hl.	65,081	50,574	— 14,507	— 22.3
Koks och träkol till undereldning	hl.	21,913	16,667	— 5,246	— 23.9
Koks och träkol till ångpannorna	hl.	432	265	— 167	— 38.7
Koks till försäljning	hl.	42,736	33,642	— 9,094	— 21.3
Erhållen koks och träkol pr 1,000 kg. förgasat material	hl.	17.7	15.9	— 1.8	— 10.2
Till undereldning använd koks och träkol i % av förgasat material	hl.	20.7	21.5	0.8	3.8
Erhållen tjära	lit.	131,360	111,240	— 20,120	— 15.3
Erhållen tjära pr 1,000 kg. förgasat material	lit.	33.2	35.0	1.8	5.4
Antal retortladdningar	st.	27,020	20,663	— 6,357	— 23.5
Förgasningsmaterial pr laddning	kg.	146.7	153.8	7.1	4.8
Gasförbrukning pr år och invånare	m^3	35.3	32.8	— 2.5	— 7.1

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1920 m^3	1920 % av årsförbrukningen	1921 m^3	1921 % av årsförbrukningen	Jämförelse mellan åren 1920—1921 m^3	%
Offentlig belysning	88,765	8.3	87,869	8.8	— 896	— 1.0
Enskild värme och lysgas	877,614	81.8	808,177	81.4	— 69,437	— 7.9
Gasverkets eget behov	4,209	0.4	1,121	0.1	— 3,088	—73.4
Felmätningar och förluster	102,572	9.5	96,108	9.7	— 6,464	— 6.3
Summa	1,073,160	100	993,275	100	— 79,885	— 7.4

Största gasförbrukningen pr dygn motsvarade .... 3,815 m^3 (11/5).
Medel-gasförbrukningen pr dygn motsvarade .... 2,721 m^3
Minsta gasförbrukningen pr dygn motsvarade .... 1,570 m^3 (26/12).

Gasledningar.

		Meter
Gjutjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1920		34,378
Under året lagda ledningar	598	
Under året kasserade ledningar	194	404
Smidesjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1921		5,565
Gasledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1921		40,347

År 1921 lagda gasledningar.

Ledningssträckor	Meter 4″	Meter 3″	Summa meter
Flodinsgatan, från Föreningsgatan öster ut	—	72	72
Zimmermansgatan, från Engelbrektsgatan öster ut	23	115	138
Hemdalsvägen, vid. kv. Solhem	120	74	194
Slottsgatan, från Stora gatan till Glasgatan	194	—	194
Summa meter	337	261	598

År 1921 kasserade gasledningar.

Ledningssträckor	Meter 3″	Meter 2″	Summa meter
Slottsgatan, från Stora gatan till Glasgatan	145	49	194

Antal gatulyktor motsvarade 331 st. med 339 lågor, varav 213 höllos brinnande.

Antal gasmätare den 31 dec. 1920	3,970 st.
ökning under året	53 „
Antal gasmätare den 31 dec. 1921	4,023 „
Gasserviser: Inom planlagda området utfördes	7 „
Utom planlagda området utfördes	15 „
Varmvattenberedarnas antal ökades från 473 till	516 „

N:o 22.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1921.

Elektricitetsverket.

Avgiven ström	År 1919 kwh.	År 1920 kwh.	År 1921 kwh.	Jämförelse mellan åren 1919 och 1920 ökning	1919 och 1920 %	1920 och 1921 ökning	1920 och 1921 %
Till offentlig belysning	64,193	73,331	108,102	9,138	14.2	34,771	47.4
„ enskild bel., likström	873,615	1,104,255	1,043,366	230,640	26.4	— 60,889	— 5.5
„ kraft, likström	578,469	554,677	534,032	— 23,792	— 4.1	— 20,645	— 3.7
„ kraft, växelström	837,254	902,886	955,481	65,632	7.8	52,595	5.8
	2,353,531	2,635,149	2,640,981	281,618	12.0	5,832	2.2
Egen förbrukning							
Belysning	10,857	8,530	6,757	— 2,327	—21.4	— 1,773	—20.8
Kraft	23,035	28,538	37,583	5,503	23.9	9,045	31.7
	2,387,423	2,672,217	2,685,321	284,794	11.9	13,104	0.5

Transformatorförluster vilka betalas: 21,758 kwh.

	Likström	Växelström
Antal uppsatta mätare den 31 december 1920	6,610	636
ökning under året	229	71
Antal mätare den 31 december 1921	6,839	707

Summa: 7,546.

	År 1920	År 1921	Jämförelse mellan åren 1920 och 1921 ökning	%
Alstrad likström: dieselmotorerna excl. förlust kwh	77,545	—	—	—
„ „ turbinhusgeneratorerna excl. förlust „	83,788	111,868	28,080	33.5
„ „ motorgeneratorerna excl. förlust „	1,892,406	1,677,132	—215,274	— 11.4
„ „ totalt „	2,053,739	1,789,000	—264,739	— 12.9
Växelström från dieselmotorerna „	—	—	—	—
„ „ Älvkarleby: direkt distribuerad „	1,155,734	1,063,727	— 92,007	— 8.0
„ „ Älvkarleby: till omformning „	2,275,060	2,094,653	—180,407	— 7.9
„ „ Älvkarleby: totalt „	3,430,794	3,158,362	—272,432	— 7.9
Batteri, urladdning „	11,739	12,071	332	2.85
„ förluster „	3,914	4,081	1,067	27.2
Förluster i likströmsnätet „	99,437	74,160	— 25,277	— 25.4
„ i växelströmsnätet „	155,165	93,246	— 61,919	— 39.9
„ vid omformning „	327,750	330,023	2,273	6.9
„ vid utjämning „	36,523	43,259	6,736	18.4
Magnetiseringsström „	33,367	40,158	6,791	20.4
Förbrukad brännolja kg.	23,521	—	—	—

Förluster i likströmsnätet och mätare utgöra 4,1 % av totalt utgående energi. Förluster i växelströmsnätet och mätare utgöra 8,8 % av totalt utgående energi inkl. transf.-förluster.

Total anslutning år 1921.

	Div. app.		Motorer			Glödlampor		Båglampor		Summa
	st.	kw.	st.	HK.	Kw.	st.	Kw.	st.	Kw.	Kw.
Likström:										
Anslutning den 31 dec. 1920	780	624.1	474	1,405.3	1,271.00	57,396	1,616.7	14	35.9	3,547.70
ökning under året	54	51.21	74	109.55	80.05	551	13.8	—	—	145.06
Anslutning den 31 dec. 1921	834	675.31	548	1,514.85	1,351.05	57,947	1,630.5	14	35.9	3,692.76
Växelström:										
Anslutning den 31 dec. 1920	40	60.9	93	1,003.3	903,3	4,384	129	—	—	1093.2
ökning under året	18	10.1	15	33.25	24,4	2.209	55.2	1	2.5	92.2
Anslutning den 31 dec. 1921	58	71.0	108	1,036.55	927.7	6,593	184.2	1	2.5	1,185.4

	År	
	1920	1921
Antal glödlampor enligt kontrakt den 31 dec.	1,997	1,849
Motsvarande i kilowatt	48.2	45.35
Antal abonnenter	1,184	1,110
Antal lampor för offentlig gatubelysning	290	315
Motsvarande i kilowatt	38.2	47.6
Förbrukade kilowattimmar	73,331	108,102

Motorer.

	Antal	HK.	Kw.
För 220 volt likström	284	302.98	302.70
„ 440 volt likström	264	1,211.87	1,048.35
„ lågspänd växelström	108	1,036.55	927.70
Summa	656	2,551.40	2,278.75

Transformatorer 1—200 kva., 6,300 volt .... 51 st.
Summa kva. 1,473,9

N:o 22.

Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1921.

Utförda serviser:

Med jordkabel .... 4 st.
„ luftledning .... 28 st.

Ledningsarbeten m. m.

För likström:

Fördelningskabel nedlades i Stora gatan från Jakobsbergsgatan 54 m. väster ut samt matarekabel i Karlsgatan från Nygatan 47 m. söder ut, där den sammankopplades med en år 1914 i reserv nedlagd matarekabel, vilken numera serverar en ny tryckpunkt i korsningen av Karls- och Nygatorna. Matarekabeln för tryckpunkt XIII (förut vid Regementet) anslöts till tryckpunkt XII (Hamnen), vilken härigenom förstärktes. Matarekabeln för tryckpunkt XV (förut vid Sanatoriet) anslöts till tryckpunkt XIV (Pilgatan vid Margretelund), varigenom denna förstärktes.

Luftledningen till Lustigkulla förstärktes.

För växelström:

Till Karlberg och Skultunavägen framdrogos i och för nödhjälpsarbeten hög- och lågspänningsledningar.

Elektrisk gatubelysning anordnades med:

3 st. lampor i Stohagsvägen,
1 st. lampa inom Gustavsviksområdet,
2 st. lampor inom Sommarro,
1 st. lampa å Blåsbo i korsningen mellan Flodins- o. Föreningsgatorna.
7 st. lampor å Kristiansborgsområdet,
4 st. lampor å Engelbrektsplanen.

Telefonledningen till Hesslö undergick en genomgripande reparation.

Ackumulatorbatteriet i elektricitetsverket ombyggdes.

Västerås den 11 april 1922.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1922

N:o 23.

Skrivelse från nämnden över Sundinska understödsfonderna om ändring i stadgan för fonderna.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nämnden över Sundinska donationsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen får härmed, enligt bestämmelserna i § 3 i för fonderna den 24 april 1883 av Stadsfullmäktige fastställda stadgar, överlämna utdrag av vid sammanträde den 4 innevarande maj fört protokoll och i anledning av vad däri anförts beträffande omredigering av § 2 i stadgan anföra.

Nämnden ansluter sig till de synpunkter, som drätseldirektören i sin som bilaga till protokollet intagna skrivelse framhåller, och föreslår Stadsfullmäktige att § 2 i stadgan, som f. n. har följande lydelse:

"Genom annons i stadens tidningar en gång varje vecka under mars månad årligen, låter Stadsfullmäktiges ordförande tillkännagiva de villkor varunder bestämt antal understöd i förenämnda klasser kunna erhållas enligt de av testator lämnade föreskrifter.

Ansökningar om understöd, ställda till Stadsfullmäktige, inlämnas före den första april årligen till Stadsfullmäktiges ordförande och böra åtföljas av ej mindre prästbevis, innefattande jämväl betyg över frejd, och att sökanden under minst tio års tid, oavbrutet, varit i staden bosatt och kyrkoskriven såsom medlem av stadsförsamlingen, än även intyg av minst tvenne aktade, av Stadsfullmäktige kända personer därom, att sökanden är välförtjänt av hjälp, saknar egna medel eller behövlig vård och underhåll av anförvanter, andra enskilda personer eller välgörande stiftelser, samt med hänsyn till ålder och arbetskrafter är oförmögen att sig själv till fullo försörja. Skulle sökande vara i åtnjutande av någon sorts understöd, skall sådant uti intyget angivas",

erhåller följande ändrade lydelse:

"Genom annons i de i staden allmännast utkommande tidningar en gång under mars månad årligen låter Stadsfullmäktiges ordförande tillkännagiva de villkor varunder bestämt antal understöd i förenämnda klasser kunna erhållas enligt de av testator lämnade föreskrifter.

Ansökningar om understöd, ställda till Stadsfullmäktige, inlämnas före den första april årligen till Stadsfullmäktiges ordförande och böra åtföljas av ej mindre prästbevis, innefattande jämväl betyg över frejd, och att sökanden under minst tio års tid, oavbrutet, varit i staden bosatt och kyrkoskriven såsom medlem av Stadsförsamlingen, än även intyg av minst tvenne aktade, av

N:o 23.

Ang. ändring i stadgan för Sundinska understödsfonderna.

Stadsfullmäktige kända personer därom, att sökanden är välförtjänt av hjälp, saknar egna medel eller behövlig vård och underhåll av anförvanter, andra enskilda personer eller välgörande stiftelser, samt med hänsyn till ålder och arbetskrafter är oförmögen att sig själv till fullo försörja. Skulle sökanden vara i åtnjutande av någon sorts understöd, skall sådant uti intyget angivas.

Förutvarande pensionär, är, därest någon förändring i vederbörandes levnadsomständigheter icke inträtt, berättigad att under ansökningstiden endast inlämna *åldersbetyg* med anteckning att understöd från fattigvården ej åtnjutes.

Finnes intet pensionsrum ledigt inskränkes ovan omförmälda annons till att endast innehålla en erinran till förutvarande pensionärer att inlämna dylikt åldersbetyg".

Västerås den 4 maj 1922.

På Nämndens vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Eric Plantin.

Utdrag av protokoll, hållet vid Nämndens över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen sammanträde den 4 maj 1922.

§ 2.

Efter företagen granskning av inkomna ansökningar om understöd för innevarande år, vilka av Stadsfullmäktige bestämts till 10 i vardera klassen, beslöt Nämnden till understödstagare för året utse:

Ur fonden för pauvres honteux och medelklassen:

Anna Helena Stensson, Johanna Berglund, Matilda Holmin, Ulrika Charlotta Lindblad, Agnes Bergh, Klara Trådstedt, Johanna Eriksson, Lydia Dillman och J. P. Olsson samt efter Anders Larsson, vilken avlidit, Karolina Lillberg,

samt ur fonden för arbetsklassen:

Karolina Johansson, Kristina Ekstedt, Matilda Björklund, Kristina Katarina Jonsson, Karl Johan Lundholm, Lovisa Maria Nilsson, Johan Sillén, Clas Alfred Wirström, Kristina Nilsson och C. A. Pettersson.

§ 3.

Från Drätseldirektören hade inkommit följande skrivelse avseende förändrade grunder för understödens utdelande m. m.

N:o 23.

Ang. ändring i stadgan för Sundinska understödsfonderna.

"Till

Sundinska Nämnden för utdelning av pensioner ur fonderna för pauvres honteux och arbetsklassen.

Då nu gällande bestämmelser rörande utdelning av pensioner medföra påtagliga olägenheter, varutinnan särskilt må framhållas de synnerligen dyrbara annonskostnaderna samt de besvär som vållas såväl pensionärer som intygsgivare m. fl. till följd av bestämmelsen om, att förutvarande pensionärer måste varje år inkomma med fullständiga ansökningshandlingar, tillåter jag mig härigenom ifrågasätta, att Nämnden söker vidtaga åtgärder för åstadkommande av ändring i bestämmelserna i ändamål att berörda olägenheter må undanrödjas.

Västerås den 17 mars 1922.

Theofil Öberg".

Efter föredragning härav och tagen del av bestämmelserna i § 2 i stadgarna för fonderna antagna av Stadsfullmäktige den 24 april 1883, ävensom då donators testamente icke syntes lägga hinder i vägen för en omredigering av bestämmelserna i ovannämnda § 2, beslöt Nämnden föreslå Stadsfullmäktige, att bestämmelserna rörande annonsering ändrades därhän, att annons endast en gång under mars månad inflöte i de i staden allmännast utkommande tidningar ävensom att bestämmelserna rörande ansökningar ändrades så, att förutvarande pensionär endast behövde inlämna åldersbetyg med anteckning om att understöd från fattigvården ej åtnjötes.

Som ovan
In fidem:
Eric Plantin.

N:o 24.

Vederbörande revisorers berättelse över granskningen av Arbetsförmedlingens räkenskaper för år 1921.

Avskrift:

Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska Arbetsförmedlingsanstaltens i Västerås räkenskaper för år 1921 få efter fullgjort arbete avgiva följande berättelse:

Vinst- och Förlust konto.

Inkomster:

Per Landstingets Konto	16,900: —
„ Västerås Stads Konto	4,500: —
„ Arboga Stads Konto	600: —
„ Köpings Stads Konto	600: —
„ Sala Stads Konto	800: —
„ A.-B. Mälareprovinsernas Banks Konto	76: 97
„ Statsbidrag för 1921	3,407: 22
„ Balanskonto	908: 87
Kronor	27,793: 06

Utgifter:

An Ingående Balans Konto	58: 84
„ Avlöningars Konto	17,200: —
„ Städnings Konto	755: 96
„ Telefonavgifters Konto	1,785: 75
„ Bränsle Konto	427: 50
„ Trycksakers Konto	1,699: 50
„ Diverse Konto	828: 37
„ Extra Biträdes Konto	2,658: 10
„ Postavgifters Konto	282: 79
„ Resekostnads Konto	151: 77
„ Annonsers Konto	144: 48
„ Hyrors Konto	1,800: —
Kronor	27,793: 06

Utgående balanskonto.

Tillgångar:

An Mälareprovinsernas Banks Konto	726: 97
„ Köpings Stad	200: —
„ Vinst- och Förlust Konto	908: 87
Kronor	1,835: 84

Skulder:

N:o 24.

Ang. revisionsberättelse över Arbetsförmedlingens räkenskaper för år 1921.

Per Trycksaker		1,549: 50
„ Skuld till föreståndaren		286: 34
	Kronor	1,835: 84

Enär räkenskapsföringen och förvaltningen ej givit oss anledning till anmärkningar, få vi tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Västerås i april 1922.

För Landstinget:
J. A. Zander.

För Hushållningssällskapet för Västerås stad:
E. Alrik Larsson.

Rätt avskrivet, intyga:
Emmie Söderström. *Erik Jonsson.*

N:o 25.

Drätselkammarens skrivelse ang. befrielse från olycksfallsförsäkringsavgifter för stadens arbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Av här bifogade sammanställning rörande de kostnader, som för staden varit och äro förenade med försäkring av stadens arbetare för olycksfall i arbete i Riksförsäkringsanstalten och dessa kostnaders relation till de ersättningar för inträffade olycksfall, som utgått, framgår att stadens ekonomiska uppoffring för denna försäkring äro allt för stora i jämförelse med de fördelar den erbjuder. Emot erlagda försäkringsavgifter för åren 1919—1921 å ett belopp av 41,372 kronor 56 öre svarar ett för samma tid utbetalt ersättningsbelopp å allenast 5,622 kronor 93 öre. Att låta detta förhållande bli bestående är ekonomiskt sett förkastligt.

Enligt olycksfallsförsäkringslagen den 17 juni 1916 är det medgivet en kommun att ordna försäkringen för olycksfall på annat sätt än som i lagen föreskrives vara det vanliga, eller att taga försäkring i Riksförsäkringsanstalten. Sålunda kan en kommun genom medgivande av Kungl. Maj:t undanta-

N:o 25.

Ang. befrielse från olycksfallsförsäkringsavgifter för stadens arbetare.

gas från lagens tillämpning. Förutsättningen härför är en utfästelse av kommunen att tillförsäkra dess arbetare vid olycksfall i arbete en ersättning "som finnes väsentligt motsvara ersättningar enligt lagen". Försök att på detta sätt få försäkringen ordnad hava emellertid städse strandat på Kungl. Maj:ts veto.

En annan utväg, vilken redan med fördel anlitats av åtskilliga stadskommuner, är den i § 15 av lagen medgivna, vilken innebär att staden emot utfästelse att utbetala olycksfallsersättning enligt lagens bestämmelser av Riksförsäkringsanstalten kan befrias från erläggande av alla avgifter utom ett förvaltningsbidrag motsvarande 5 % av försäkringsavgifterna. Medgives detta har staden alltså att själv av egna medel utbetala ersättningarna vid olycksfall, eller såsom termen lyder "stå s. k. självrisk".

Ersättningen i varje särskilt fall bestämmes av anstalten där försäkringen alltjämt formellt står kvar. Kommunen är alltså i detta fall med Riksförsäkringsanstalten såsom administrerande sin egen försäkringsgivare.

Såsom ett tredje alternativ kan kommun försäkra sina arbetare i särskilt för detta ändamål bildade ömsesidiga olycksfallsförsäkringsbolag.

Drätselkammaren anser för sin del att alternativet att staden står självrisken innebär den riktiga lösningen ur ekonomisk synpunkt av denna fråga. Även om stadens utgifter i form av ersättningar för olycksfall ett år kunna stegras på grund av ett olycksfall med dödlig utgång kan emellertid icke antagas, att årsutgiften under normala förhållanden skall springa upp till belopp mosvarande försäkringsavgiften till Riksförsäkringsanstalten eller särskilt försäkringsbolag.

Som emellertid för ett medgivande av befrielse från försäkringsavgifternas erläggande utom utfästelse av förut angiven innebörd även torde fordras garanti på det sätt, att medel skola finnas disponibla för utbetalning av ersättningar, har Drätselkammaren tänkt sig bildandet av en fond genom avsättningar för varje år av belopp motsvarande de försäkringsavgifter, som skulle utgått därest försäkringen kvarstått i Riksförsäkringsanstalten.

Beträffande tidpunkten för lösgörande av försäkringen ur anstalten ligger det, som av ovan framgått, i stadens intresse att detta sker snarast möjligt, varför Drätselkammaren ock i sin hemställan här nedan tagit sikte på detta önskemål.

Under hänvisning till det nu anförda får Drätselkammaren alltså hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels bemyndiga Drätselkammaren att hos Riksförsäkringsanstalten göra framställning om att staden måtte snarast möjligt jämlikt § 15 i olycksfallsförsäkringslagen befrias från erläggande av avgifterna för försäkring av stadens arbetare i anstalten,

dels såsom förutsättning härför tillförbinda staden skyldighet att till stadens arbetare, som drabbas av olycksfall i stadens arbete, utbetala ersättning med tillämpning av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser,

dels ock att dessa ersättningar jämte det förvaltningsbidrag, som i fortsättningen skall till Riksför-

N:o 25. *Ang. befrielse från olycksfallsförsäkringsavgifter för stadens arbetare.*

säkringsanstalten utgå, skola utbetalas ur en fond, som bildas genom årliga avsättningar av belopp av uttaxerade medel motsvarande sammanlagt de försäkringsavgifter, som för varje år skolat utgå till Riksförsäkringsanstalten, därest försäkringen fortfarande där kvarstått.

Västerås den 20 april 1922.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag av Västerås stads räkenskaper för åren 1919, 1920 och 1921 angående utgifter till och inkomster från Riksförsäkringsanstalten:

Utgifter:

Erlagda försäkringsavgifter under år 1919		10,539: 16
„ „ „ „ 1920		10,487: 06
„ „ „ „ 1921	15,021: 34	
	5,325: —	20,346: 34
	Kronor	41,372: 56

Inkomster:

Ersättning för olycksfall under år 1919:			
Drätselkammaren	162: 64		
Vatten- och Gasverket	361: 54		
Renhållningsverk och Lantbruk	140: 50	664: 68	
år 1920:			
Drätselkammaren	747: 53		
Vatten- och Gasverket	178: 45		
Renhållningsverk och Lantbruk	671: 03	1,597: 01	
år 1921:			
Drätselkammaren	1,322: 07		
Vatten- och Gasverket	140: —		
Renhållningsverk och Lantbruk	499: 17		
Änkan efter Montören Lundahl och hennes 2 barn	1,400: —	3,361: 24	5,622: 93
Stadens kostnad utöver verkliga utgifter för skada förorsakad av olycksfall i arbete			35,749: 63
		Kronor	41,372: 56

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 12 april 1922.

Oscar Andersson.

N:o 26.

Drätselkammarens skrivelse ang. bemyndigande att igångsätta nödhjälpsarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Utöver de av Drätselkammaren i särskilda skrivelser till Stadsfullmäktige för behandling vid innevarande månads sammanträde anmälda arbeten har den av Drätselkammaren tillsatta kommittén för beredande av arbetstillfällen ifrågasatt åtskilliga arbeten att utföras som nödhjälpsarbeten, bland vilka kunna nämnas ett provisoriskt ordnande av Kopparbergsplatsen, fortsatt utläggande av kulvert i Ringvägen, framdragning av Ringvägen förbi Höganbo m. fl. väg- och gatuarbeten.

Som utredningen angående dessa arbeten — kostnadsberäkning, en del markuppgörelser m. m. återstå — icke är slutförd kan ej något beslut rörande desamma fattas vid Stadsfullmäktiges sammanträde under innevarande månad. Drätselkammaren har emellertid ansett att en del arbeten böra igångsättas omedelbart efter sedan förutsättningarna härför föreligga, något som kan inträffa avsevärd tid före Stadsfullmäktiges juni-sammanträde, vilken möjlighet framträder så mycket mera önskvärd, som de statsunderstödda nödhjälpsarbetena inom den allra närmaste framtiden äro slutförda och tillgång på annat nödhjälpsarbete måste beredas.

I ändamål att ej vara bunden av ett Stadsfullmäktiges beslut rörande vart och ett av dessa arbeten, för vilka anslag kan anvisas inom ramen av det i innevarande års budget avsatta förslagsanslaget — Drätselkammaren erinrar om att 100,000 kronor härav äro avsedda att tagas i anspråk till nödhjälpsarbeten — och för undvikande av den tidsutdräkt, som deras igångsättande i denna ordning skulle medföra, har Drätselkammaren ansett behov redan nu föreligga av ett generellt bemyndigande varigenom detta lägges under Drätselkammarens beslutanderätt.

Med det nu anförda som skäl hemställer alltså Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville giva Drätselkammaren bemyndigande att inom ramen av härför tillgängliga anslag och i avbidan på särskilda framdeles av Stadsfullmäktige fattade beslut igångsätta de nödhjälpsarbeten av mindre omfattning, som dessförinnan kunna beredas de arbetslösa inom staden.

Västerås den 11 maj 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 27.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till fullföljande av odlingsarbetena vid Malma.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna ett av stadens förvaltare framlagt förslag angående anordnande såsom nödhjälpsarbete av en del odlingsarbeten å stadens egendom Malma samt av Lantegendomsnämnden och Drätselkammarens arbetslöshetskommitté avgivna yttranden över förslaget, och får Drätselkammaren under anslutning till det senare hemställa,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 4,500 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov för iordningställande av och borttagande av sten å det under år 1921 uppodlade området å Malma egendom att utföras som ett stadens nödhjälpsarbete på sätt kommittén förordnat.

Västerås den 19 maj 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom remiss under § 163 i protokollet för den 9 mars innevarande år har Drätselkammaren till dess särskilda kommitté för undersökning av nödhjälpsarbeten, för yttrandes avgivande överlämnat jordbruksförvaltare T. Dahlströms av Lantegendomsnämnden tillstyrkta och härmed återgående framställning om anslag för utförande av vissa arbeten vid stadens jordbruk, vilka arbeten hade karaktär av nödhjälpsarbeten.

Kommitterade kunna emellertid icke finna annat än att endast två av de föreslagna arbetena hava nödhjälpsarbetes karaktär, nämligen de, som beröra iordningställande av fjolårets odling vid Malma, varför kommitterade vilja föreslå Drätselkammaren, att av de ifrågasatta arbetena komma till utförande följande:

Fortsatt arbete med iordningsställande av fjolårets odling och bortföring av jordvallar förslagsvis	3,000: —
Borttagning av sten i åkerjorden förslagsvis	1,500: —
Summa kronor	4,500: —

N:o 27.

Ang. anslag till fullföljande av odlingsarbetena vid Malma.

Arbetena böra utföras under förvaltarens ledning. Arbetare hänvisas av Arbetslöshetskommittén på vanligt sätt till desamma.

Västerås den 4 maj 1922.

På kommitterades vägnar:
E. EDV. KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Lantegendomsnämnden, Västerås.

Följande arbeten vid stadens lantbruk föreslås till nödhjälpsarbeten:

Fortsatt arbete med iordningsställande av fjolårets odling och bortförning av jordvallar förslagsvis	3,000: —
Borttagning av sten i åkerjorden förslagsvis	1,500: —
Förbättring av Malma-vägen och eventuellt Stenby-vägen, omläggning av järnvägsövergången å Malma-vägen, samt mindre odlingsarbeten för att räta till fälten vid Finslätten och Lilla Stenby förslagsvis	2,000: —
Upprensning av avloppsgrav vid Nordanby och bottning av öppna diken förslagsvis	2,000: —
Summa kronor	8,500: —

Västerås den 7 mars 1922.

Tune Dahlström.

Överlämnas till Drätselkammaren och får Lantegendomsnämnden såsom eget yttrande hemställa, att Drätselkammaren ville för i framställningen omförmälda arbeten anvisa det begärda anslaget.

Västerås den 9 mars 1922.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 28.

Drätselkammarens skrivelse ang. förvaltningen av det nya kallbadhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att det nya kallbadhuset snart står färdigt och kan tagas i anspråk för det ändamål det skall tjäna har inom Drätselkammaren behandlats spörsmålet huruledes tillsynen och skötseln av detsamma för framtiden skall handhavas.

En lösning av detta spörsmål i den riktning, att en kommunal institution tager hand härom — och närmast härtill synes Badhusstyrelsen vara — är den enda riktiga och således att föredraga framför att bibehålla den gamla ordningen, eller att låta Svenska Livräddningssällskapets ortsavdelning i fortsättningen, liksom förhållandet varit med gamla kallbadhuset, handhava denna tillsyn och skötsel.

Utom den omständigheten att denna ortsavdelning knappast ägt bestånd i annan egenskap än den nyss nämnda av handhavare av tillsynen och skötseln av kallbadhuset, är stadens fordran på grund av de stora utgifter stadskassan haft för det nya badhuset på garanti för en rätt skötsel av detta så pass starkt, att denna garanti knappast kan lämnas av annan än en institution, som är härför direkt ansvarig inför stadens beslutande myndighet — detta senare sagt utan att på minsta vis förringa Livräddningssällskapets förtjänster i fråga om skötseln av det förutvarande badhuset.

Med det nu anförda som skäl hemställer Drätselkammaren alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta, att tillsynen och skötseln av det nya kallbadhuset, som ett kommunalt företag skall utövas av Badhusstyrelsen.

Västerås den 19 maj 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 29.

Drätselkammarens skrivelse ang. omläggning av Kopparbergsvägens stensättning mellan Stora gatan och Smedjegatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid företagen besiktning å stadens gator för utrönande av vilka gatuarbeten, som lämpligen nu borde komma till utförande, har Kopparbergsvägen i sträckningen mellan Stora gatan och Smedjegatan befunnits vara i behov av en omsättning. Som genom en ordentlig rännstenssättning, vilken skulle bestå av rännstensbotten och kantsten, bättre utrymme vinnes å körbanan, som nu är trång, har Drätselkammaren i det anslag, som begäres för detta gatuarbete, även inräknat kostnaden härför.

Med anmälan att gatuarbetet enligt beräkning drager en kostnad å 15,000 kronor, hemställer Drätselkammaren alltså,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å detta belopp för gatuarbetet ifråga att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda ändamål.

Västerås den 19 maj 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Tryckeri-A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås, 1922

N:o 30.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av brev om Kungl. Maj:ts medgivande ang. uppläggande av ett nytt obligationslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed för kännedom överlämna ett Drätselkammaren tillhandakommet meddelande från Kungl. Finansdepartementet angående tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån å 2,000,000 kronor, samt av detta lån försälja obligationer till ett belopp av 1,830,229 kronor 33 öre.

Västerås den 26 maj 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Avskrift.

Till länsstyrelsen i Västmanlands län.

Å särskilda sammanträden under åren 1919—1921 hava stadsfullmäktige i Västerås beslutat följande utgifter, att gäldas med lånemedel, nämligen för

1.	nyanläggningar och nyanskaffningar vid stadens tekniska verk, såvitt nu är ifråga	kronor	4,786: 66
2.	inlösen av mark för utvidgning av Stora gatan vid tomten nr 69 i västra kvarteret	„	15,000: —
3.	teckning av aktier i aktiebolaget Arbetarebostäder	„	50,000: —
4.	reglerande av Östra Järnvägsgatan genom byte av mark	„	25,000: —
5.	stensättning av Kopparbergsvägen mellan Munkgatan och Nedre Trädgårdsgatan	„	18,600: —
6.	stensättning av Kopparbergsvägen mellan Nedre Trädgårdsgatan och Södra Esplanaden	„	21,000: —
7.	utläggning av Domkyrkoesplanaden mellan Nygatan och Kopparbergsplatsen	„	25,000: —

N:o 30.

Ang. Kungl. Maj:ts medgivande om uppläggande av ett nytt obligationslån.

8.	stensättning av Kungsgatan mellan Köpmangatan och Slottsgatan	„	21,000: —
9.	stensättning av Stora gatans södra gren mellan Floragatan och Västmannagatan	„	45,000: —
10.	anläggning av väg mellan staden och stadens egendom Malma i Badelunda socken	„	100,000: —
11.	anläggning av gatuledningar i Tegelvretsgatan	„	6,000: —
12.	nyanskaffning av varaktiga inventarier till tekniska verken	„	10,000: —
13.	serviser och mindre ledningsarbeten	„	25,000: —
14.	utförande av nya järnvägsspåranläggningar å hamnplanen	„	50,000: —
15.	uppförande av ny serveringspaviljong å ön Elba	„	90,000: —
16.	inköp av fastigheten Kungsängen nr 7	„	75,000: —
17.	utläggning av vatten-, gas- och avloppsledningar i viss del av Tessingatan	„	28,000: —
18.	uppförande av gymnastikhus vid Djäknebergsfolkskolan	„	65,000: —
19.	uppförande av nybyggnad vid fattiggården Karlslund	„	18,000: —
20.	uppförande av en bro över Svartån i stora gatan	„	100,000: —
21.	om- och tillbyggnad av sjukhuset vid fattiggården Karlslund	„	300,000: —
22.	täckande av under år 1919 uppkommen brist i anvisade anslag för ledningsarbeten vid tekniska verken	„	10,110: —
23.	utsträckning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Slottsgatan	„	26,000: —
24.	utsträckning av vatten-, avlopps- o. gasledningar i Vasagatans förlängning	„	9,000: —
25.	framdragande av elektrisk jordkabel i Lidmansvägen	„	2,000: —
26.	tekniska skolans nybyggnad	„	139,000: —
27.	varaktiga inventarier samt serviser och diverse ledningar för de tekniska verken	„	35,000: —
28.	aktieteckning i byggnadsaktiebolaget Mimer	„	300,000: —
29.	ledningar å Västra stadsområdet samt i Kopparbergsvägen och Bergslagsvägen	„	198,500: —
30.	utläggning av Lidmansvägen och Ringvägen	„	47,000: —
31.	uppförande av en föreståndar- och vaktmästarbostad vid fattiggården Karlslund	„	68,000: —
32.	breddning av Köpings- och Stockholmsvägarna	„	45,000: —
33.	nyanläggningar och nyanskaffningar vid tekniska verken	„	13,290: 17
	eller tillhopa kronor		1,985,286: 83

Genom beslut den 27 maj och den 31 december 1921 har Kungl. Maj:t medgivit, att de under 1)—25) här ovan antecknade utgifter finge framdeles bestridas genom upptagande av amorteringslån, varom beslut skulle i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning, ävensom att staden Västerås finge till täckande, så långt det försloge, av samma utgifter avyttra återstående beloppet 172,500 kronor av ett staden genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 oktober 1919 medgivet 40-årigt obligationslån å 3,000,000 kronor.

N:o 30.

Ang. Kungl. Maj:ts medgivande om uppläggande av ett nytt obligationslån.

I särskilda till Kungl. Maj:t ställda, av länsstyrelsen i Västmanlands län med utlåatnde den 3 februari 1922 jämte magistratens i Västerås yttrande överlämnade skrifter har drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande av stadsfullmäktiges å sammanträde den 27 oktober 1921 fattade beslut, anhållit ej mindre om tillstånd för staden att till bestridande dels av vad som, efter avdrag av berörda belopp å 172,500 kronor, återstode oguldet av ovannämnda utgifter eller 1,812,786 kronor 83 öre, dels av kostnader å 18,042 kronor 50 öre för uppläggande av berörda obligationslån å 3,000,000 kronor, dels ock av under den närmaste tiden förestående utgifter upplägga ett obligationslån å 2,000,000 kronor, att genom årliga avbetalningar gäldas under en tid av 40 år från lånets upptagande, med rätt för staden att, sedan 10 år av lånets amorteringstid förflutit, till fullo inbetala detsamma eller genom ökade amorteringar påskynda dess slutliga återbetalning, än även om medgivande att till täckande av nyssnämnda utgiftsbelopp å 1,812,786 kronor 83 öre samt å 18,042 kronor 50 öre omedelbart avyttra obligationer av det ifrågasatta lånet till belopp av 1,830,829 kronor 33 öre.

Efter anmodan har svenska stadsförbundets finansråd avgivit yttrande i ärendet den 8 mars 1922.

Av vid ansökningen fogad utredning har inhämtats, att staden jämlikt av stadsfullmäktige den 30 november 1911 och den 21 december 1916 fattade beslut, för de tekniska verkens anläggningar tillämpar en amorteringsplan, enligt vilken för de olika anläggningarna bestämts olika amorteringstid, beroende på anläggningarnas beräknade varaktighet, samt att de enligt planen till stadens kassa ingående amorteringsbeloppen avsättas, i den mån de ej åtgå till amortering av motsvarande delar av stadens lån, till en fond, avsedd till förnyelse av anläggningarna.

Kungl. Maj:t bifaller den gjorda ansökningen; dock att till det nu medgivna lånet hörande obligationer skola hava avyttrats senast den 13 april 1923, vid äventyr att medgivandet till lånets uppläggande skall anses hava förfallit.

Därjämte förklarar Kungl. Maj:t, att å det å lånet återstående beloppet, etthundrasextioniotusenetthundrasjuttio kronor 67 öre, obligationer icke må avyttras, med mindre därom i behörig ordning fattat beslut blivit, efter underställning, av Kungl. Maj:t godkänt.

N:o 30.

Ang. Kungl. Maj:ts medgivande om uppläggande av ett nytt obligationslån.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 13 april 1922.

F. V. THORSSON.

Bengt Arfwidson.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
Elis Lindahl.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922. Den 29 Juni XI.

N:o 31.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1921.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I enlighet med reglementet för Västerås stads fattigvård får fattigvårdsstyrelsen härmed avgiva berättelse över fattigvårdens förvaltning för år 1921.

I likhet med föregående år har fattigvårdsstyrelsen haft tolv ordinarie och dessutom ett extra sammanträde, vid vilka sammanlagt 420 ärenden behandlades.

Förvaltningsutskottet, som består av 4 av fattigvårdsstyrelsen inom sig utsedda personer, har dessutom haft flera sammanträden under året för handläggning av angelägenheter rörande ålderdomshemmet.

Vid Ålderdomshemmet har av anstaltens predikant gudstjänst hållits i regel var tredje söndag, besök och andaktsstunder i regel en gång i veckan.

För hemmets behov av livsförnödenheter har infordrats anbud, som omfattat 3 mån. i sänder. Härigenom hava hushållskostnaderna kunnat något nedbringas. Vid utspisningen följes en av läkaren för hemmet godkänd utspisningsstat. Extra förplägnad ha pensionärerna erhållit vid årets större högtider. Dessutom hava flera enskilda personer och korporationer rikligen förplägat dem vid skilda tillfällen.

Ålderdomshemmets vårdplatser ha i likhet med föregående år varit otillräckliga i antal. Arbetet på uppförande av sjukhusavdelningen har dock fortskridit så långt, att den vid årsskiftet kunde tagas i bruk för sitt ändamål. Härigenom kan styrelsens tanke att i görligaste mån gruppera understödstagarna förverkligas så, att orkeslösa åldringar, kroppsligt och psykiskt sjuka och arbetsföra beredas plats å avdelningar var för sig.

Genom denna betydande utvidgning, som åtminstone för lång tid framåt måste anses fylla behovet, blir den gamla köksavdelningen alltför otillräcklig och otidsenlig, varför det i samband med anstaltens övriga utvidgning beslutade ekonomihuset snarast behöver bli verklighet.

Barnhemsfrågan är fortfarande olöst. Styrelsen, som i känslan av det ekonomiska läget i staden, önskat undvika att föreslå nybyggnad, har tänkt sig möjligheten utav förvärv av lämplig redan uppförd byggnad. Sådan har emellertid ännu icke stått att finna.

Sedan numera barn över 2 år icke få intagas på fattigvårdsinrättning har bristen på platser vid barnhemmet i ännu högre grad gjort sig gällande. Det är därför en angelägenhet av största betydelse att snarast på ett tillfredsställande sätt få fattigvårdens barnhemsfråga ordnad.

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

För åstadkommande av en mera proportionerlig och efter behovet avpassad understödsfördelning m. m. har fattigvårdsstyrelsen måst söka åstadkomma åtgärder för förverkligande av detta önskemål. Härvid har styrelsen stannat inför förslag om tillsättande av särskild tjänsteman med denna uppgift till huvudsaklig sysselsättning. Förslaget har gillats av Stadsfullmäktige och tjänsten tillträdes tillsvidare för ett år i sänder från och med ingången av år 1922. Styrelsen är övertygad om, att tjänsten skall bli till ekonomisk fördel på samma gång den helt säkert blir till fromma för fattigvården i sin helhet.

Fattigvården har givetvis icke kunnat undgå stark känning av rådande tidsförhållanden såväl direkt som indirekt, i det att understödstagarnas antal betydligt ökat. Direkt i så måtto, att åtskilliga familjer måst tillfälligt understödjas och indirekt på det sätt, att åldringar, som förut försörjts av sina barn, på grund av dessas iråkade arbetslöshet eller sänkta löneförmåner, måst meddelas fattigvård. Samma förhållande är det med en hel del utomäktenskapliga barn, vilkas fäder drabbats av arbetslöshet.

De på detta sätt tillkomna fattigvårdsfallen torde i många fall få betraktas som mera tillfälliga, men säkert komma de flesta att bli permanenta, dels på grund av villkorligt försörjningspliktigas ekonomiska oförmåga och dels på grund av den ovilja och liknöjdhet, som ofta inträder hos dessa försörjningspliktiga då fattigvården en gång måst lämna understöd.

Beträffande fattigvårdsstyrelsens möjlighet att på ett effektivt sätt omhändertaga försumliga försörjare, har denna genom rådande arbetslöshet betydligt lamslagits. Även där det kan föras i bevis, att vederbörande före nu rådande förhållanden försummat sin familj eller sitt utom äktenskapet födda barn, stöter det på stora svårigheter att vidtaga åtgärder, enär i regel med intyg styrkt arbetslöshet åberopas såsom orsak till att försörjningsplikten icke kan iakttagas. Svårigheten att under sådana förhållanden effektivt bekämpa försumligheten ligger i öppen dag. En annan brist på detta område är att länets arbetshem ännu icke är färdigt. Med den organisation, som ålderdomshemmen numera ha, skulle det verka alltför störande att där intaga dessa i regel svårhanterliga element, och att förelägga dem arbete på öppna arbetsmarknaden skulle helt säkert bli ineffektivt.

Beträffande den mera personliga tillsynen av fattigvårdens ordinarie understödstagare utövas denna av respektive distriktschefer och vårdare. De understöd, som meddelats hava huvudsakligen bestått i kontanta pengar, matvaror, ved, kläder, medicin och begravningshjälp och har vid tilldelning av understöd huvudsakligen följts följande taxa:

Åt ensam man eller familjens huvudperson	7: —	kr. pr vecka
Åt ensam kvinna eller hos familjeförsörjare boende hustru	6: —	kr. pr vecka
Åt barn i ålder 7—16 år	5: —	kr. pr vecka
Åt barn i ålder 2—7 år	4: —	kr. pr vecka
Åt barn i ålder under 2 år	3: —	kr. pr vecka

Härjämte utgår ved upptill en meter i månaden för större familj.

N:o 31.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1921.

Vid särskilda omständigheter eller ömmande förhållanden utgår härutöver för familj intill 5 personer 60 procent och för större familj 50 procent på ovannämnda grundbelopp.

Styrelsens så kallade förebyggande verksamhet har i huvudsak bestått i meddelande av vård på någon av Pensonsstyrelsens vårdanstalter, vilken kostnad gäldats av Pensionsstyrelsen och fattigvårdsstyrelsen gemensamt, vård vid Sätra Brunn samt i möjligaste mån anskaffande av tjänsteanställningar.

Ersättning för lämnad vård å lasarett, sanatorier, hospital och sinnesslöanstalter med flera vårdarter har såsom framgår av särskild tablå erhållits av landstinget för åren 1919 och 1920. Dessutom har ersättning erhållits med halva vårdkostnaden för å ålderdomshemmets sjukavdelning vårdade andra kroniskt sjuka, än nyss nämnts.

Under året har upprättats fullständigt register över understödstagarna, upptagande såväl personal- som understöds- m. fl. uppgifter.

Under året ha hållits 2 sammanträden med fattigvårdsstyrelsen och vårdarna gemensamt varvid hållits föredrag och diskussion i någon aktuell fattigvardsfråga. Huvudsyftet med dessa samkväm är att stärka samhörigheten fattigvårdsfunktionärerna emellan samt väcka och hålla vid liv intresse för fattigvårdsarbetet.

Beträffande uppgifter och förhållanden i övrigt hänvisas till efterföljande tablåer och uppgifter.

Västerås i maj 1922.

För Fattigvårdsstyrelsen:

AXEL ENBLOM,
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 31.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

Fattigvårdsstyrelsen.

Fattigvårdsstyrelsen under 1921 har utgjorts av:

Komminister Axel Enblom, Ordförande
Länsassessor W. Lange, vice ordförande

Ledamöter:

Måleriföreståndaren A. Lundkvist
Fru Maria Kumlin
Kassören R. Danielsson
Förmannen J. V. Råberg
Stadsfogden E. Kumlin
Sjukbesökaren E. Keijser
Fröken U. Boman
Matvaruhandlanden F. H. Berglind
Fru Ida Grönberg
Förrådsförmannen C. J. Mällbin
Lantbrukaren J. R. Eriksson

Tjänstemän:

På fattigvårdsbyrån:

Axel Norén, syssloman och sekreterare,
Fröken Linnéa Svensson, biträde.

På Ålderdomshemmet:

C. A. Larsson, föreståndare,
Komminister Enrst Enochsson, predikant,
Med. D:r Carl Idar, läkare,
Syster Anna Forslund, sköterska,
Fröken Olga Lundberg, husmoder.

Såsom inspektör för fattigvårdens utackorderade barn har Folkskolläraren J. Valter tjänstgjort.

Fattigvårdssamhället:

Fattigvårdssamhället är uppdelat i 11 distrikt, och hava i dessa samtliga fattigvårdsstyrelsens ledamöter tjänstgjort som distriktschefer, varjämte såsom v. distriktschefer och vårdare följande personer tjänstgjort:

1:sta distriktet:

Måleriföreståndaren A. Lundkvist, distriktschef,
Målaren E. Persson, vice distriktschef.

Vårdare:

Fru Ida Nordmark, Snickaren J. E. Lindgren, Handlanden E. L. Malm, Fru Sara Norén och Kyrkoskrivaren R. Pettersson.

2:dra distriktet:

Fru Maria Kumlin, distriktschef,
Handlanden Emil Kumlin, vice distriktschef.

Vårdare:

Fru Sofia Ström, Gårdsägaren L. V. Carlsson och Exekutionsbetjänten Hugo Carlsson.

3:dje distriktet:

Kassören R. Danielsson, distriktschef,
Fru Emma Eriksson, vice distriktschef.

Vårdare:

Gårdsägaren L. E. Sandvall, Förmannen Oscar Olsson och Förmannen Carl Joh. Eklund.

4:de distriktet:

Förmannen J. V. Råberg, distriktschef,
Slaktaren E. Johansson, vice distriktschef.

Vårdare:

Magasinsföreståndaren J. V. Jakobsson, Slaktaren Karl Johansson, Folkskolläraren Ivar Bohlin, Fru Blanche Daun, Kapten P. R. Tersmeden, Verkstadsarb. C. G. Dahl, Snickaren K. Viktorsson, Järnsvarvaren G. Jansson och Förmannen J. A. Larsson.

5:te distriktet:

Stadsfogden E. Kumlin, distriktschef,
Fabrikören A. Johansson, vice distriktschef.

Vårdare:

Guldsmeden E. Tengström, Bokbindaren A. Vidbeck, Handlanden Arvid Nilsson och Detektivkonstapel E. A. Weimer.

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

6:te distriktet:

Sjukbesökaren E. Keijser, distriktschef,
Trädgårdsmästaren Elow Eriksson, vice distriktschef.

Vårdare:

Förmannen J. Olsson, Fru Matilda Andersson, Handlanden A. Hæppling, Fru Maja Svensson, Vaktmästaren Karl V. Ekman och Läraren A. Hammarstén.

7:de distriktet:

Fröken Unda Boman, distriktschef,
Handlanden S. Ahlgren, vice distriktschef.

Vårdare:

Folkskolläraren H. Pettersson, Handlanden P. Vallert, Fröken Olga Berg, Matvaruhandlanden A. Åsberg, Järnarb. E. R. Sabel, folkskollärarinnan Elsa Pettersson.

8:de distriktet.

Matvaruhandlanden F. H. Berglind, distriktschef,
Fru Elin Svensson, vice distriktschef.

Vårdare:

Gårdsägaren Hj. Engkvist, Gårdsägaren J. E. Ström, Filaren G. V. Johansson, Fru Ida Durén, Pastor G. H. Kolmodin och Fru Hanna Dahlfors.

9:de distriktet:

Fru Ida Grönberg, distriktschef,
Byggmästaren E. A. Eriksson, vice distriktschef.

Vårdare:

Folkskolläraren A. Krantz, Fru Agnes Ahlenius, Fru Hanna Lange, Lokomotivföraren G. Vahlberg.

10:de distriktet:

Förrådsförmannen C. J. Mällbin, distriktschef,
Herr Emil Collin, vice distriktschef.

Vårdare:

f. Landstingsmannen J. F. Olsson, Hemmansägaren C. J. Andersson, Lantbrukaren J. Lundkvist och Lägenhetsägaren A. G. Pettersson.

11:te distriktet:

Lantbrukaren J. R. Eriksson, distriktschef,
Lindaren Fredrik Vetter, vice distriktschef.

Vårdare:

Trädgårdsmästare John Broström, Arrendatorn J. O. Linderborg och Hemmansägaren P. J. Nordin.

Staden är för fattigvårdens räkning uppdelad i två läkaredistrikt i vilka doktorerna Carl Idar och Lennart Bladini tjänstgöra. Doktor Idar är dessutom läkare vid Ålderdomshemmet och Doktor Bladini vid Barnhemmet.

Tabell över inlagor i fattigvårdsmål:

a) Till främmande kommuner avlåtna anmaningsskrivelser 1921:

	1920	1921
Anmaningsskrivelser	65	106
Svar å anmaningsskrivelser	80	76
Summa	145	182

b) Till Konungens befallningshavande i länet:

	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921
Ansökningar	63	44	43	50	19	46	86
Påminnelser	56	54	33	39	108	138	154
Förklaringar	54	36	50	56	129	167	174
Summa	173	134	126	145	256	351	414

I 6 mål ha länsstyrelseutslagen överklagats och svaromål i 8 av främmande kommuner överklagade utslag avgivits i kammarrätten.

Dessutom har från fattigvårdsbyrån under året utgått 1,278 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

Understödstagarna år 1921 voro, enligt redogörelse till Statistiska Centralbyrån, med avseende å

Rad		Direkt understödda		Tillhörande barn
		Män	Kvinnor	
	A) Understödstagare:			
	a) Barn (under fyllda 16 år) för vilka fattigunderstödet utgått direkt och ej till föräldrarna nämligen:			
1	Föräldralösa barn av äktenskaplig börd (äkta)	14	18	
2	Moderlösa, barn utom äktenskap (oäkta)	10	8	
3	Andra barn	86	81	
	b) Äldre personer (över fyllda 16 år) utan minderåriga, oförsörjda barn, nämligen:			
4	Ogifta personer, utan barn	145	143	
5	Gifta personer, utan barn	66	78	
6	Änklingar, änkor och frånskilda, utan barn	41	251	
	c) Äldre personer (över fyllda 16 år) med minderåriga, oförsörjda barn, för vilka senare fattigunderstödet utgått ej direkt, utan till föräldrarna, nämligen:			
7	Ogifta kvinnor, med barn	—	84	135
8	Gifta personer, med barn	90	97	262
9	Änklingar, änkor och frånskilda, med barn	10	135	330
10	Summa understödstagare	462	895	727
11	Därav annat fattigvårdssamhälle tillhöriga	25	65	54
	B) Fattigpersonalens omsättning:			
12	Under året avlidna understödstagare	19	29	—
13	På annat sätt avgångna understödstagare	139	175	244
14	Till nästa år kvarvarande understödstagare	193	582	703
15	Summa	351	786	947
	C) Understödets beskaffenhet:			
16	I fattighus, fattiggård, arbetshus eller barnhem befintliga	58	61	38
18	Utackorderade: barn, direkt understödda	77	71	—
19	Utackorderade: äldre personer, utan eller med tillhörande barn	1	3	—
20	I sjukvårdsanstalt på kommunens bekostnad vårdade	48	54	16
21	I sina hem understödda	179	624	699
22	På annat sätt understödda	64	46	45
23	Summa	427	859	798

N:o 31. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.*

Rad		Direkt understödda		Tillhörande barn
		Män	Kvinnor	
	D) **Understödets varaktighet och storlek:**			
24	Personer med varaktigt understöd: fullt försörjda	82	77	196
25	Personer med varaktigt understöd: delvis försörjda	133	562	556
26	Personer med tillfälligt understöd	135	148	198
27	Summa	350	787	947

28. Det beräknade medelvärdet pr år av en understödstagares fulla försörjning utgjorde 1,051 kronor.

Understödstagarnes procenttal av Västerås stads folkmängd den 31 dec. 1921 utgör 6,96 %.

Vård har under året lämnats.

	Antal personer	
	1920	1921
Å lasarett och därmed likställda vårdanstalter	119	127
„ sanatorium	46	34
„ sinnesslöanstalter	12	14
„ hospital	21	23
„ epileptikerhem	1	1
„ Eugeniahemmet	1	5
„ vanföreanstalt	1	6

Stadens fosterbarn.

Såsom inspektör över fosterbarnsvården för år 1921 har Folkskolläraren J. Valter tjänstgjort. Dels genom resor och dels genom upplysningar, som kunnat vinnas från annat håll, har kontroll över de utackorderade barnens skötsel och vård utövats. Över denna verksamhet har avgivits följande berättelse:

Berättelse.

Den 31 dec. 1920 utgjorde de ifrågavarande barnen ett antal av 102 st. fördelade på 95 hem. Under året hava avförts 23 barn, av vilka 4 återtagits av målsman eller vunnit inträde på anstalt samt 19 st. avgått efter fyllda 15 (16) år. Under samma tid hava tillkommit 9 barn, vadan alltså de utackorderade barnens antal den 31 dec. 1921 utgjorde 88 st. fördelade på 83 hem. Av dessa hem äro 30 st. belägna inom Västerås stad eller på dess område, 4 st. i

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

annat stadssamhälle samt 49 st. på landsbygden, företrädesvis i Västmanlands län.

Efter den kännedom, som vunnits om dessa hem dels genom personliga besök och dels genom från tillförlitliga håll inhämtade upplysningar kunna betecknas såsom

Mycket goda .... 58 hem
Goda .... 25 „

Omstående förändringar under året jämte övriga förhållanden beträffande de ifrågavarande barnen framgår ytterligare av följande översikt:

	Födda inom äktenskap		Födda utom äktenskap		Summa
	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	
Den 31 dec. 1920 kvarvarande barn	26	15	25	36	102
Återtagna av målsman eller på anstalt intagna	1	—	—	3	23
Avgångna efter fyllda 15 (16) år	9	1	5	4	
Återstå	16	14	20	29	79
Tillkomna under året	—	2	3	4	9
Summa	16	16	23	33	88
Därav till annat fattigvårdssamhälle hörande	—	1	3	5	9
Till Västerås hörande	16	15	20	28	79

Legoavgifterna för de den 31 dec. 1921 kvarvarande utackorderade barnen utgöra i medeltal per månad och barn 21: 75 kr. mot 20 kr. 33 öre vid slutet av föregående år.

Fördelning av understöd per ordinarie understödstagare:

År	Antal varaktigt delvis understödda	Understödsbelopp Kronor	Understöd i genomsnitt pr individ och år Kronor
1915	666	56,597: —	86: 50
1916	652	62,203: —	100: 30
1917	740	97,935: —	132: —
1918	725	145,383: —	200: 50
1919	779	182,318: —	234: 40
1920	789	184,754: 11	234: 04
1921	1,251	201,605: —	161: 13

I de för år 1921 angivna siffrorna ingå 556 st. minderåriga barn, vilka genom fattigvårdens nya register blivit möjliga att medräkna och varå även understödssumman fördelats.

Sammandrag av utgifterna för den öppna fattigvården under åren 1915—1921.

N:o 31. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.*

År	Bruttoutgifter Kronor	Inkomster Kronor	Nettoutgifter Kronor	Utgifterna fördelade pr invånare: Folkmängd	Utgifterna fördelade pr invånare: Netto Kronor
1915	104,901: 02	1,566: 37	103,334: 65	21,941	4: 70
1916	111,985: 28	3,208: 34	108,776: 94	23,227	4: 68
1917	152,733: 40	9,332: 61	143,400: 79	24,403	5: 88
1918	237,125: 09	3,317: 56	233,807: 53	25,408	9: 20
1919	322,480: 29	7,716: 32	315,764: 68	28,571	11: 05
1920	372,198: 11	8,610: 23	363,587: 88	30,633	11: 90
1921	411,528: 47	2,249: 99	409,278: 58	30,662	13: 35

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna understödstagarnas antal under år 1921.

Kvarvarande sedan år 1920	93	
Under året intagna	88	181
Under året avgångna genom döden	33	
Under året avgångna genom utskrivning	53	86
Vid årets slut kvarvarande		95

därav 47 män, 46 kvinnor och 2 barn.

Av de under året intagna personer tillhöra 6 män, 8 kvinnor och 6 barn annat fattigvårdssamhälle.

De å hemmet intagna understödstagarna voro till ålder och civilstånd:

	Män: Ogifta	Män: Gifta	Män: Änklingar	Kvinnor: Ogifta	Kvinnor: Gifta	Kvinnor: Änkor	Summa
Barn under 16 år	8	—	—	11	—	—	19
Understödstagare mellan 16—20 år	6	—	—	6	—	—	12
„ „ 20—30 „	3	1	—	13	1	—	18
„ „ 30—40 „	5	—	—	4	2	—	11
„ „ 40—50 „	6	3	1	2	1	1	14
„ „ 50—60 „	3	3	2	4	2	3	17
„ „ 60—70 „	8	3	5	3	2	8	29
„ „ 70—80 „	5	3	6	9	2	11	36
„ „ 80—90 „	2	2	4	4	—	12	24
„ över 90 år	—	—	—	—	—	1	1
Summa	46	15	18	56	10	36	181

N:o 31.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1921.

Dessa 181 understödstagare hava åtnjutit vård under sammanlagt 32,900 underhållsdagar varå 18,743 dagar belöpa sig å 48 män och 69 kvinnor, som vårdats å hemmets sjukavdelning.

Den äldste av under året vårdade män var änkemannen Daniel Adamsson, född 1832, och bland kvinnor änkan Beata Maria Rosenblad, född 1829.

Med avseende på hälsotillstånd och arbetsförmåga:

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra:			
Sinnessjuka eller idioter	6	14	20
Blinda eller litet seende	1	2	3
Lama eller ofärdiga	3	3	6
Ständigt sängliggande	16	27	43
Ålderstigna och sjuka	20	22	42
Minderåriga barn	8	11	19
Mindre arbetsföra:			
Ålderstigna och sjukliga	24	14	38
Arbetsföra	1	9	10
Summa	79	102	181

Understödstagarnas sysselsättning har bestått:

dels i arbeten för gårdens behov såsom vävning, syning, stickning, tvätt, skurning, vedsågning samt lantbruksgöromål;

dels i arbete för andra personer, såsom fjäderspritning, vedsågning, mangling, mattpiskning, säcklagning m. m.

Matportioner till varje understödstagare beräknas sålunda:

Bröd, mjukt	200	gr.	Korn eller havregryn till gröt	80	„
Smör	20	„	Rågmjöl till gröt	100	„
Margarin	20	„	Vetemjöl: till välling	25	„
Kött: färs	100	„	till pannkaka	100	„
Kött: stek	180	„	till sås	10	„
Fläsk	100	„	Potatis	300	„
Sill	80	„	Kaffe	5	„
Kabiljo	125	„	Socker	5	„
Korvvaror	150	„	Mjölk	0.4	l.
Ärter	130	„			

Matordningen är bestämd genom utspisningsstat och matvarorna tillhandahållas genom för varje kvartal antagna leverantörer.

Utspisningsstat för understödstagarna vid Ålderdomshemmet Karlslund:

N:o 31.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

FÖRSTA VECKAN:

	Frukost	Middag	Kväll
Söndag	0.5 lit. vetemjölsvälling eller blandad mjölk, 20 gr. smör, 50 gr. rågsiktbröd, kaffe.	180 gr. färskt kött, stek eller kalops, eller 100 gr. köttfärs med sås, 300 gr. potatis, 0.5 lit. köttsoppa med morötter eller 0.5 lit. fruktsoppa, 100 gr. mjukt rågbröd.	80 gr. havregryn till gröt. 0.4 lit. blandad mjölk, hälften söt, hälften skummad.
Måndag	80 gr. stekt sill, 20 gr. margarin, 250 gr. potatis, kåffe.	100 gr. fläsk, 100 gr. bruna bönor eller 100 gr. paltbröd med sås, 0.5 lit. vetemjölsvälling, 100 gr. mjukt rågbröd.	100 gr. rågmjöl till gröt, 0.4 lit. blandad mjölk.
Tisdag	0.5 gr. havregrynsvälling, 20 gr. margarin, kaffe.	80 gr. stekt eller inlagd sill, 300 gr. potatis, 0.5 lit. risgrynsvälling, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med ovan.
Onsdag	Lika med ovan.	150 gr. fläskkorv, 250 gr. potatis, 0.5 lit. ölsoppa med 50 gr. rågsiktbröd, 100 gr. mjukt rågbröd.	80 gr. havregryn till gröt, 0.4 lit. blandad mjölk.
Torsdag	80 gr. stekt sill, 20 gr. margarin, 250 gr. potatis, kaffe.	100 gr. fläsk, 130 gr. gula ärter till soppa, 100 gr. vetemjöl, 0,3 l. mjölk till pannkaka, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med ovan.
Fredag	0.5 lit. vetemjölsvälling, 20 gr. margarin, kaffe.	150 gr. oxkött, 5 gr. korngryn, morötter och 0.2 lit. mjölk till soppa, 200 gr. potatis, 100 gr. mjukt rågbröd.	100 gr. rågmjöl till gröt, 0.4 lit. blandad mjölk.
Lördag	0.5 lit. havregrynsvälling, 20 gr. margarin, kaffe.	80 gr. sill, 80 gr. gröna ärter, 0.5 lit. välling, 100 gr. mjukt rågbröd.	80 gr. havregryn till gröt, 0.4 lit. blandad mjölk.

N:o 31.

Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1921.

ANDRA VECKAN:

	Frukost	Middag	Kväll
Söndag	Lika med första veckan.	200 gr. färskt kalvkött, stek eller bringa, med sås, 300 gr. potatis, 0.4 lit. fruktsoppa, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med första veckan.
Måndag	0.5 lit. havregrynsvälling, 20 gr. margarin, kaffe.	80 gr. stekt sill, 300 gr. potatis, 0.5 lit. havregrynsvälling, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med första veckan.
Tisdag	80 gr. stekt sill, 20 gr. margarin, 250 gr. potatis, kaffe.	100 gr. fläsk eller 100 gr. köttfärs, 100 gr. bruna bönor, 0.5 lit. slätvälling, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med första veckan.
Onsdag	Lika med första veckan.	140 gr. kabeljo eller färsk fisk, 300 gr. potatis, ölsoppa med 50 gr. rågsiktbröd, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med första veckan.
Torsdag	0.5 lit. havregrynsvälling, 20 gr. margarin, kaffe.	150 gr. salt kött eller 100 gr. fläsk med potatis- eller rotmos, 0.5 lit. risgrynsvälling, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med första veckan.
Fredag	80 gr. stekt sill, 20 gr. margarin, 250 gr. potatis, kaffe.	150 gr. hack- eller falukorv, 300 gr. potatis, 0.5 lit. fruktsoppa, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med första veckan.
Lördag	0.5 lit. vetemjölsvälling, 20 gr. margarin, kaffe.	100 gr. köttfärs eller 75 gr. salt sill till sillbullar, 300 gr. potatis, 0.5 lit. mjölk med kräm eller choklad, 100 gr. mjukt rågbröd.	Lika med första veckan.

Varje eftermiddag kl. 4 erhålles kaffe och på söndagen 50 gr. mjukt vetebröd. Till kaffe beräknas 5 gr. kaffe, 5 gr. socker (2 bitar), 0.2 dl. blandad grädde.

Till frukost och kväll lämnas mjukt rågbröd till behov.

Till sjuka understödstagare, som av läkaren ordinerats särskild bespisning, utlämnas sådan, bestående huvudsakligen av oskummad mjölk, soppor, ägg, skorpor eller franska bröd m. m.

Tablå över leveranspris å de för fattigvårdens behov inköpta större artiklarna åren 1915—1921.

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

Varor	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Rågmjöl	28: —	27: 16	32: 37	27: 05	51: 37	39: —	37: 25	26: 50
Rågsikt	34: 50	—	24: 10	—	69: 50	69: —	52: 25	35: —
Vetemjöl	35: 10	32: 75	38: —	46: —	70: 05	79: —	61: 75	33: —
Korngryn ...	35: 96	33: 85	36: —	63: 25	69: 25	44: —	47: 75	31: —
Ärter	45: 30	42: 10	42: —	—	66: 15	42: 50	32: —	26: —
Fläsk	150: —	180: —	268: 50	305: —	368: 50	440: —	320: —	225: —
Sill	29: —	61: —	79: 75	58: —	81: —	80: —	47: 67	45: —
Havregryn ..	42: 60	40: —	43: 25	70: 25	86: 20	84: —	60: 75	39: 50
Risgryn	30: 21	37: 15	41: 45	—	94: 60	150: —	77: —	59: —
Kaffe	125: —	162: —	206: 35	390: —	368: 35	268: —	170: —	157: 50
Socker	60: —	65: —	62: 75	88: 15	118: 08	165: —	160: —	153: —
Bruna bönor	47: —	—	32: —	—	196: —	88: —	56: 33	65: —
Margarin ...	127: 25	160: —	113: 25	—	385: —	335: 50	302: —	170: 25
Farrin	54: 33	58: 25	54: —	78: 50	118: 50	160: —	137: —	132: —

Sammandrag av Ålderdomshemmets ekonomi under åren 1915—1921.

År	Understödstagare			Bruttokostnad för år	Inkomster	Nettokostnad		
	Antal	Antal underhållsdagar	Medeltal pr dag			för år	för understödstagare pr år	för understödstagare pr dag
				Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1915	161	31,389	86	26,762: 84	1,352: 10	25,410: 74	295: 47	0: 80
1916	141	30,719	84	30,658: 13	1,324: 90	29,323: 23	349: 09	0: 95
1917	136	32,694	90	34,359: 73	1,276: 19	33,083: 54	367: 59	1: —
1918	156	35,110	96	67,992: 64	1,235: 47	66,757: 17	695: 18	1: 90
1919	188	32,418	89	83,665: 77	6,383: 28	77,282: 49	868: 33	2: 38
1920	199	31,064	84	124,518: 71	11,331: 19	113,187: 52	1,347: 47	3: 61
1921	181	32,900	91	99,487: 23	21,072: 25	78,414: 98	861: 70	2: 37

N:o 31.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1921.

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaden av såväl inre som yttre fattigvården.

År	Bruttokostnad		Summa	Nettokostnad		Summa
	Inre fattig-vården	Yttre fattigvården		Inre fattigvården	Yttre fattigvården	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1915	26,762: 84	104,901: 02	131,663: 86	25,410: 74	102,977: —	128,388: 10
1916	30,658: 13	111,985: 28	142,643: 41	29,323: 23	106,863: 50	136,186: 73
1917	34,359: 73	152,733: 40	187,093: 13	33,083: 54	143,400: 71	186,484: 25
1918	67,992: 64	237,125: 09	305,117: 73	66,757: 17	233,817: 17	300,574: 70
1919	83,665: 77	322,480: 29	406,146: 06	77,282: 49	314,763: 97	392,046: 46
1920	124,518: 97	372,198: 11	496,717: 08	113,187: 78	363,587: 88	476,775: 66
1921	99,487: 23	411,528: 47	511,015: 70	78,414: 98	409,278: 58	487,693: 56

Av landstinget har under året erhållits ersättning för under 1919 och 1920 lämnad sjukvård å lasarett, sanatorier, hospital och sinnesslöanstalter med sammanlagt 35,217: 57 kr. för yttre fattigvården och för viss vård å ålderdomshemmets sjukavdelning med 3,226: 51 kronor.

Angående sjukvården vid ålderdomshemmets sjukavdelning har av läkaren lämnats följande berättelse:

Berättelse angående sjukavdelningen vid Västerås Stads Ålderdomshem för 1921.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: Fullständig om- och tillbyggnad av det gamla sjukhuset, varigenom en sjukavdelning på 74 sängar med modern inredning erhållits. Sjukavdelningen, som under året varit inrymd i Ålderdomshemmets annex (nybyggt 1919) inflyttar i de nya lokalerna på nyåret 1922.

Mathållning: Inga väsentliga förändringar.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Inga väsentliga förändringar.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Inga förändringar.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Inga förändringar.

Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna: Anskaffande av nödig utrustning för det nya sjukhuset.

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.

Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhusvistelsen
Intagna	Avlidna				antalet vårdade någon dag under året		
59	33	18,743	57	51	55	45	318

II och III. Inkomster och utgifter.

Anm. Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uppgifter här lämnas.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Lön, Kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska.	744: — kr. pr år	+ dyrtidstill. enl. K. Socialstyrelsens indextal + fritt vivre.
2. Sköterskebiträde	60: — kr. pr mån.	+ fritt vivre
3. Sköterskebiträde	60: — kr. pr mån.	+ fritt vivre
4. Sköterskebiträde	60: — kr. pr mån.	+ fritt vivre

Uppgift från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem för år 1921 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
6	II. **Ålderdomssjukdomar:**				
	Marasmus senilis	3	12	1	2
7	Gangraena senilis	1	1	1	1
	IV. **Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.**				
42	Tuberculosis	12	5	5	2
	„ pulmonum, Tuberculosis laryngis	12	4	5	1
	„ ossium et articulorum	—	1	—	1
	„ lymphoglandularum	1	—	—	—
	V. **Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.**				
59	Anaemia perniciosa progressiva	1	—	—	—

	Sjukdom enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Döda m.	Döda kv.
	VII. **Kroniska förgiftningssjukdomar:**				
71	Alcoholismus chronicus	2	—	—	—
	VIII. **Nervsystemets sjukdomar:**				
79	Haemorrhagia meningum cerebri	3	2	2	1
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	1	—	—	—
84	Hemiplegia	—	3	—	1
94	Neuritis	1	—	—	—
98	Epilepsia	1	2	—	—
99	Hysteria	—	1	—	—
100	Neurasthenia	—	2	—	—
	IX. **Sinnessjukdomar:**				
108	Dementia senilis	—	7	—	1
	X. **Cirkulationsorganens sjukdomar:**				
112	Ehdocarditis acuta	—	1	—	—
113	„ chonia. Vitium organinum cordis	1	3	—	1
113	Myocarditis chronia. Cardiosclerosis. Cor adiposum	2	2	1	—
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	2	8	1	3
	XI. **Andningsorganens sjukdomar:**				
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	—	2	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron	3	1	—	—
134	Bronchopneumona acuta	—	1	—	—
138	Emphysema alveolare plumonum	1	—	—	—
140	Pleuritis. Emphyema pleurae	1	—	—	—
	XII. **Matsmältningsorganens sjukdomar:**				
144	Tonsill itis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	1	—	—	—
145	Peritonsillitos acuta	1	—	—	—
153	Enterocolitis acuta. Proctotis acuta	—	1	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	—	2	—	2
167	Cholelithiasis	1	1	—	—
	XIII. **Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar:**				
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	1	—	—	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brignhi	2	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	1	—	1	—

	Sjukdom enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Döda m.	Döda kv.
	XIV. Könsorganens sjukdomar:				
	A. Manliga könsorganen.				
185	Hypertrophia prostatae	2	—	—	—
	XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar:				
206	Polyarthritis rheumatica acuta	3	2	—	—
207	Polyarthritis reumatica chr.	—	3	—	—
208	Arthritis deformans	2	2	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	1	—	—	—
	XVI. Hudens sjukdomar:				
227	Ulcus varicosum cruris	—	2	—	—
233	Gangraena	1	—	—	—
	XIX. Svulster.				
316	Carcinoma	2	6	1	6
	„ ventriculi	1	—	1	—
	„ genitalium	—	4	—	4
	„ mammae	—	2	—	2
	„ coli	1	—	—	—

Tabell som utvisar huru hela utgiftssumman fördelas på invånare och bevillningskrona.

	På varje kyrkoskriven invånare		På varje bevillningskrona	
	Antal invånare	Netto Kronor	Antal bevillningskronor	Netto Kronor
År 1915 enligt 1914 års taxeringar...	21,941	5:85	129,804	1:01
„ 1916 „ 1915 „ „ ...	23,237	5:86	145,280	1:07
„ 1917 „ 1916 „ „ ...	24,403	7:66	197,761	1:08
„ 1918 „ 1917 „ „ ...	25,408	11:83	379,490	1:26
„ 1919 „ 1918 „ „ ...	28,571	13:71	419,136	1:07
„ 1920 „ 1919 „ „ ...	30,633	15:56	565,794	0:84
„ 1921 „ 1920 „ „ ...	30,662	16:66	454,494	1:13

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

Kommunens anslag till fattigvården.

	Mantalsskrivna invånare	Kronor	Fördelad på varje mantalsskriven invånare Kronor	Fördelad på varje bevillningskrona Kronor
År 1915	23,029	125,100: 20	5: 43	0: 96
„ 1916	24,307	138,685: 73	5: 74	0: 96
„ 1917	25,779	157,760: 49	6: 12	0: 79
„ 1918	28,864	245,810: 17	8: 51	0: 65
„ 1919	28,949	422,380: 59	14: 59	1: 01
„ 1920	29,346	568,675: 65	19: 38	1: 01
„ 1921	30,647	527,684: 63	17: 22	1: 15

Sammandrag av fattigvårdens räkenskaper 1921.

Debet:

Balans från år 1920:

Tillgångar:

Fastigheter	347,000: —		
Utlånade fondmedel mot säkerhet i inteckningar	42,956: 05		
F. d. fattiggården i S:t Ilian	21,735: —		
Inventarier på Ålderdomshemmet	25,404: 50		
Fordringar hos landstinget	39,604: 46		
Barnhemmet, inv. m. m.	6,575: —		
Inventarier på fattigvårdsbyrån	5,213: 85		
Anslag för reparation av f. d. fattiggården i S:t Ilian	1,800: —		
Fordringar hos främmande kommuner m. fl.	16,747: 56		
Ordinarie understöd in natura	6,168: 96		
Kontant i kassan	16,459: 39	529,664: 77	

Skulder:

Donationsmedel	44,369: 42		
Obligationslån av den 1/6 1892	9,449: 05		
Obligationslån av den 1/8 1902	18,469: —		
Hedda Hoffmans m. fl. räntebehållning	40: 46		
Allm. Hypotekskassan	735: 70		
Drätselkammaren, förskott	57,684: 63		
Lånemedel	18,000: —		
Obligationslånet av den 1/3 1919	247,750: —	396,498: 26	
Överskjutande tillgångar			133,166: 51
		Transport	133,166: 51

N:o 31. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.*

		Transport	133,166: 51
Inkomster år 1921:			
Anslag av kommunen		527,684: 63	
Inkomster vid Ålderdomshemmet		21,072: 25	
Inkomster, yttre fattigvården		2,249: 99	551,006: 87
			684,173: 38

Kredit:

Utgifter under år 1921:

Yttre fattigvården:			
Barnhemmet Fridsborg	14,883: 99		
Reparationer av Jakobsbergs fattiggård	1,800: —		
Understöd in natura	67,276: 52		
Diakonissornas Konto	10,000: —		
Utackorderade barns Konto	30,762: 27		
Tillfälliga understöds Konto	29,371: 75		
Sjukvårdskostnaders Konto	13,988: 40		
Återbetaln. till fr. kommuner	15,510: 79		
Diverse	2,967: 08		
Oförutsedda utgifter	422: 08		
Begravningskostnader	1,274: 70		
Medikamenters Konto	4,308: 32		
Ordinarie understöd	201,605: 80		
Barnavårdsnämnden	2,165: —		
Löners Konto	15,191: 77	411,528: 47	
Ålderdomshemmet:			
Hushållet	28,605: 58		
Löner och arvoden	20,524: 93		
Bränsle och lyse	14,138: 76		
Renhållning	1,707: 32		
Underhåll av fastigheter och inventarier	2,027: 08		
Pension åt Vaktm. Lundbergs änka	624: 93		
Medikamenter	1,373: 85		
Div. utgifter	3,839: 49		
Beklädnad och förbrukningsartiklar	3,583: 38		
Begravningskostnader	360: 50		
Reparation av Ålderdomshemmet	3,782: 02		
Räntor å 3 obligationslån	15,962: 49		
Inventarier, avskrivning	2,956: 90	99,487: 23	511,015: 70
		Transport	511,015: 70

N:o 31.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

		Transport	511,015: 70
Tillgångar:			
Fastigheter	347,000: —		
Utlånade fondmedel mot säkerhet i inteckningar	43,042: 61		
Förskotterade räntemedel för tre fonder	55: 49		
Fattiggården i S:t Ilian	21,735: —		
Inventarier å Ålderdomshemmet	24,451: 55		
Fordran för sjukvård	27,547: 87		
Inventarier å Barnhemmet	4,075: —		
Inventarier på fattigvårdsbyrån	5,778: 90		
Nyanskaffningar av möbler m. m.	21,769: 89		
Fordringar hos främmande kommuner m. fl.	23,127: 44		
Kontant i kassan	15,280: 23	533,863: 98	
Skulder:			
Donationer	43,646: 84		
Obligationslånet av 1 juni 1892	8,799: 05		
Obligaionslånet av 1 aug. 1902	17,937: 70		
Obligationslånet av 1 mars 1919	246,666: 67		
Hedda Hoffmans m. fl. donationsfonders räntebehållningar	34: 04		
Förskotterade medel av Drätselkammaren för inköp av möbler å sjukhuset, att täckas av anslag 1922	25,597: —		
Lånemedel	18,000: —		
Axel Brandt	25: —	360,706: 30	
Överskjutande tillgångar			173,157: 68
			684,173: 38

Av anslagna kronor 534,181: 18 har lyftats, såsom av förestående utdrag framgår, kronor 527,684: 63, vadan återstår en icke lyftad behållning på kronor 6,496: 55.

Under fattigvårdens förvaltning stående fonder:

N:o 31.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1921.

	Behållning vid årets början	Under året		Behållning den 31 december 1921
		Inkomster	Utgifter	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Malmströmska fonden	10,112: 50	629: 16	740: 56	10,001: 10
Beate Lovise Vougts fond	10,096: 22	629: 16	725: 34	10,000: —
Anders Nordlövs fond	119: 01	6: 94	—	125: 95
P. Bilchiers fond	238: 12	12: 82	—	250: 94
Hedda Hoffmans fond	607: 41	36: 37	24: 25	619: 53
S. Elisabet Sjöbergs fond	4,910: 43	258: 26	367: 59	4,801: 10
Anna Sjöbergs fond	158: 86	9: 01	—	167: 87
Alex. Mossbergs fond	342: 11	20: 53	5: —	357: 64
Ulrika Godenii fond	1,871: 79	108: 79	192: 77	1,797: 81
Johanna Hallströms fond	2,565: 63	157: 28	222: 91	2,500: —
Anna H. Almströms fond	4,330: —	251: 62	440: —	4,141: 62
Regina Möllers fond	5,156: 25	314: 56	470: 81	5,000: —
Ulrika K. Anderssons fond	602: 51	30: 15	24: 79	607: 87
C. G. Vretman o. h. h. fond	3,248: 58	176: 83	150: —	3,275: 41

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922. Den 29 Juni. XII.

N:o 32.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1921.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna följande berättelse rörande badhusets ekonomi för år 1921.

ÅRSBERÄTTELSE:

Inkomster:

I staten beräknade belopp			
77,000: —	För bad	74,382: 35	
6,000: —	För försålda tvålbiljetter	3,074: 10	
—: —	För uthyrning av simhallen	150: —	
—: —	Diverse andra inkomster	26: 10	77,632: 55
28,000: —	Brist		33,367: 45
111,000: —		Kronor	111,000: —

Utgifter:

500: —	8:de året, kostnad för inledning av åvatten i badhuset		500: —
35,000: —	Avlöningar	38,996: 06	
5,000: —	Provisioner	4,788: 85	
600: —	Arvode till kontrollanten	600: —	44,384: 91
	Övriga utgifter:		
40,000: —	Bränsle	34,210: 66	
1,500: —	Elektrisk belysning	1,844: 10	
1,500: —	Underhåll av inventarier	2,048: 39	
3,000: —	Underhåll av linne och nyanskaffning	3,450: 11	
1,000: —	Underhåll av fastigheten	2,675: 61	
1,500: —	Underhåll av pannor och ledningar	2,786: 04	
1,500: —	Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1,886: 95	
300: —	Renhållning och städning	211: 33	
91,400: —	Transport	49,113: 19	44,884: 91

N:o 32. *Badhusstyrelsens årsberättelse för 1921.*

I staten beräknade belopp			
	Transport	49,113: 19	44,884: 91
91,400: —			
1,000: —	Skriv- och trycksaker	723: 30	
500: —	Badingredienser	503: 63	
300: —	Telefon	329: 80	
150: —	Läkararvode och medicin	381: 57	
200: —	Brandförsäkringspremie	7: 80	
200: —	Olycksfallspremie	237: 49	
5,000: —	Förbrukningsartiklar (vatten och tvål..	2,937: 63	
1,500: —	Utskylder	2,077: —	
750: —	Oförutsedda utgifter	206: 94	
10,000: —	Inredning av bostadslägenhet ($^{28}/_{12}$ 1920)	6,591: 31	63,109: 66
	Behållning å i staten beräknade belopp		3,005: 43
111,000: —	Summa Kronor		111,000: —

Av förestående redogörelse framgår, att inkomsterna understigit de beräknade med kronor 5,367: 45, varemot utgifterna för badhusets verksamhet med kronor 403: 26 överskridit beviljat anslag. Härvid är dock att märka, det posten avlöningar i staten upptagits förslagsvis till 40,600 kronor, under det att samma utgiftspost genom av Stadsfullmäktige sedermera verkställd reglreing av löner jämte dyrtidstillägg kommit att med kronor 3,784: 91 överskrida beräknat anslag. Till motvikt häremot har dock å bränslekontot uppstått en besparing av kronor 5,789: 34.

Vid sammandragning av ekonomien för år 1921 har av beviljade 111,000 kronor tagits i anspråk kronor 107,994: 57, och således en behållning uppstått å i staten beräknat utgiftsbelopp av kronor 3,005: 43, varför ock då den å inkomstsidan upptagna bristen, kronor 33,367: 45, minskas med behållningen å utgiftssidan, kronor 3,005: 43, en nettobrist uppkommit av kronor 30,362: 02 mot beräknade 28,000 kronor.

Västerås den 26 maj 1922.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 33.

Skrivelse ang. hamntaxa för Strömsholms våg.

Avskrift av avskrift.

Konungens befallningshavande i Västmanlands län överlämnar denna avskrift till hamnstyrelsen i Västerås för kännedom och efterrättelse.

Kungl. Kommunikationsdepartementet.
63/22 1922.

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Med anledning av en av hamnstyrelsen för Västerås och Köpings städers gemensamma hamn- och lastageplats, Strömsolms våg kallad, å Borgås udde vid Strömsholm, gjord, av länsstyrelsen i Västmanlands län med utlåtande den 8 april 1921 till kommerskollegium insänd och av kollegium med skrivelse den 21 mars 1922 jämte yttranden av stadsfullmäktige och magistraterna i nämnda städer överlämnad ansökning medgiver Kungl. Maj:t att av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 förnyad taxa å hamnavgifter för Strömsholms våg fortfarande skall gälla intill utgången av år 1925.

Vidare medgiver Kungl. Maj:t, att de enligt taxan utgående avgifterna må intill utgången av år 1922 höjas med femtio procent.

Detta får jag, på nådigste befallning, härigenom meddela länsstyrelsen till kännedom samt för vederbörandes underrättande och behörigt kungörande.

Stockholm den 5 maj 1922.

ANDERS ÖRNE.

C. Carlberg.

Angående förnyad taxa å hamnavgifter för Strömsholms våg m. m.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 27 maj 1922.

På tjänstens vägnar:
GEORG ENHÖRNING.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

N:o 34.

Magistratens skrivelse angående ny taxa för vägare och mätare i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sammanhang med avgivet yttrande över tillsättande av ny vägare och mätare inom staden har Hamnstyrelsen i skrivelse den 21 mars 1922 framhållit svårigheten att få en person som ville åtaga sig uppdraget, enär, om ock vägning sällan förekomme, vågmästaren, i händelse att arbetshjälp anlitades eller han själv ej oavbrutet kunde övervaka vägningen utan måste anlita annan person härtill, i varje fall ej erhölle sina kostnader täckta genom inkomsten av vägningen efter den taxa, som för närvarande sedan den 5 november 1910 vore av Konungens befallningshavande fastställd samt i anledning härav ifrågasatt en revidering av nämnda taxa.

Sedan magistraten i skrivelse den 8 april innevarande år uppdragit åt Hamnstyrlesen att utarbeta förslag till ny taxa för vägare och mätare i staden har magistraten från Hamnstyrelsen erhållit bilagda framställning. (Bil. A).

I anledning härav får magistraten hemställa, att Stadsfullmäktige i stället för nu gällande taxa (Bil. B.) ville för sin del antaga följande

TAXA,

varefter Västerås stads vägare och mätare äga att uppbära betalning, då de vid påfordran betjäna allmänheten med vägning och uppmätning av torra varor:

	Kvantitet för avgiftens beräkning	Avgift öre
För malm och tackjärn	100 kg.	2
„ stångjärn	„ „	3
„ annat järn, metaller, med undantag av aluminium samt kalksten, eldfast lera och andra stenarter	„ „	3
„ stenkol	„ „	3
„ salt	„ „	4
„ koks	„ „	5
„ spannmål, malen eller omalen, gryn och bröd	„ „	5
„ hö och halm	„ „	8
„ levande kreatur	„ „	20
„ alla andra slags varor	„ „	15
Minsta avgift för vägning är		100

Uti ovannämnda avgift ingår jämväl avgifter för utfärdande av vågattest.

Avgifter för mätning.

N:o 34.

Ang. ny taxa för vägare och mätare i Västerås.

Då stadens mätare därom anlitas, hava de att för vad som mätes uppbära avgift, som erlägges av den, det påkallat, med 5 öre för varje hektoliter.

Därest, antingen av vägare eller mätare eller ock av den, som begär vägning eller mätning, yrkas att ersättning skall härför utgå efter tid, som för arbetet erfordras, skall ersättning utgå med två kronor för heltimme samt med en krona för varje efter heltimme började halvtimme.

Här i riket i vederbörlig ordning justerade redskap för mätning eller vägning skola tillhandahållas av den, som påkallar mätning eller vägning.

Denna taxa äger tillämpning under tiden från kl. 7 f. m. till kl. 5 e. m. Under övriga tider gäller 50 % förhöjning å taxan.

Västerås rådhus den 12 juni 1922.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Bilaga A.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan Hamnstyrelsen den 8 april innevarande år erhållit Magistratens uppdrag att utarbeta förslag till ny taxa för vägare och mätare i staden, får styrelsen i sådant avseende anföra.

Då staden ej har tillgång till för olika vägningar och mätningar lämpliga vågar och mått, föreslår styrelsen, att den, som påkallar vägning eller mätning, även skall tillhandahålla lagliga måttkärl, våg och vikter, och bör sålunda i taxeringsbestämmelserna borttagas att vägning skall ske å stadens vågar.

Vad beträffar den nya prissättningen kan den ej i varje särskilt fall motiveras, utan har styrelsen härvid för varje varuslag räknat sig till det pris, efter vilket vägningen bör betalas. I detta sammanhang bör erinras därom, att taxan icke varit gällande sedan 1915. Vägningen har under mellantiden i allmänhet ersatts med cirka kronor 2: 50 pr timma.

Ett slående exempel på huru en tillämpning av den föregående taxan ter sig är följande. För en tid sedan vägdes vid Aktiebolaget Svenska Metallverken ett parti aluminium på 4 ton. Vägningen av partiet tog, beroende på att ju aluminium är en synnerligen lätt metall, ej mindre än 4 $^{1}/_{2}$ timme i anspråk. Efter taxan skulle för vägningen erhållas 40 öre för 4 $^{1}/_{2}$ timmes arbete. Aluminium, varav vägning någon gång förekommer, har därför ock undantagits från övriga metaller. Någon praktisk betydelse att undantaga andra "lätta metaller" förekommer ej.

N:o 34.

Ang. ny taxa för vägare och mätare i Västerås.

Bestämmelserna börjande med "om i kärl" etc. och slutade med "100 kg. med 15 öre" kunna saklöst bortfalla.

Då fall kunna inträffa, som försvåra eller rent omöjliggöra taxebestämmelsernas tillämpning, förordas intagande av bestämmelse därom att, därest vägare eller rekvirent av vägning påyrkar vägningens ersättande efter timlön, den andra parten har att finna sig i detta yrkande.

I taxan böra intagas bestämmelser om att rekvirent själv skall tillhandahålla våg, vikter och måttkärl, ävensom att taxan endast är gällande under ordinarie dagsarbetstid. Begreppet ordinarie dagsarbetstid, som ju kan anses vara något svävande, bör i detta fall vara sammanhängande med den ordinarie arbetstiden vid hamnen.

Styrelsen får sålunda underställa Magistratens prövning följande förslag till

TAXA,

varefter Västerås stads vägare och mätare äga att uppbära betalning, då de vid påfordran betjäna allmänheten med vägning och uppmätning av torra varor:

	Kvantitet för avgiftens beräkning	Avgift öre
För malm och tackjärn	100 kg.	2
„ stångjärn	„ „	3
„ annat järn, metaller, med undantag av aluminium, andra slag samt kalksten, eldfast lera och andra stenarter	„ „	3
„ stenkol	„ „	3
„ salt	„ „	4
„ koks	„ „	5
„ spannmål, malen eller omalen, gryn och bröd	„ „	5
„ hö och halm	„ „	8
„ levande kreatur	„ „	20
„ alla andra slags varor	„ „	15
Minsta avgift för vägning är		100

Uti ovannämnda avgift ingår jämväl avgifter för utfärdande av vågattest.

Avgifter för mätning.

Då stadens mätare därom anlitas, hava de att för vad som mätes uppbära avgift, som erlägges av den, det påkallat, med 5 öre för varje hektoliter.

Därest, antingen av vägare eller mätare eller ock av rekvirent av vägningen eller mätningen påyrkas förrättningens ersättande efter timlön, skall sådant yrkande av den andra parten godtagas, och ersättningen i dylikt fall

utgå med två kronor för timme. Påbörjad timme räknas som minst halvtimme. N:o 34.

Ang. ny taxa för vägare och mätare i Västerås.

Lagliga måttkärl, våg och vikter tillhandahållas av den som påkallar mätning eller vägning.

Denna taxa äger tillämpning under ordinarie dagsarbetstid. Under övriga tider gäller 50 % förhöjning å taxan.

Västerås den 2 juni 1922.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

(Bilaga B).

Konungens befallningshavande i Västmanlands län resolution uppå en av magistraten i Västerås gjord hemställan om förnyad fastställelse å den genom Konungens befallningshavandes resolution den 7 december 1904 för en tid av fem år och från och med den 1 januari 1905 stadfästade taxa, enligt vilken stadens vägare och mätare ägde att uppbära betalning, då de vid anfordran betjänade allmänheten med vägning å stadens vågar samt med uppmätning av torra varor;

Uti vilket ärende stadsfullmäktige i Västerås, som, på sätt handlingarne vidfogat protokollsutdrag utmärkte, vid sammanträde den 25 augusti 1910 förehaft detta ämne till behandling, icke haft något att erinra;

Given Västerås slott i landskansliet den 5 november 1910.

Konungens befallningshavande har prövat handlingarne; och som vid granskning av ifrågavarande taxeförslag anmärkning här icke förekommit, samt fullmäktiges beslut i ämnet numera tagit åt sig laga kraft, finner Konungens befallnnigshavande skäligt att till efterrättelse för en tid av fem år, räknade från och med ingången av år 1910, fastställa följande:

TAXA,

varefter *Västerås stads vägare och mätare* äga att uppbära betalning, då de vid påfordran betjäna allmänheten med vägning å stadens vågar samt uppmätning av torra varor:

N:o 34.

Ang. ny taxa för vägare och mätare i Västerås.

	Kvantitet för avgiftens beräkning	Avgift öre
För malm och tackjärn	100 kg.	0.6
„ stångjärn	„ „	1
„ annat järn, metaller, andra slag samt kalksten eldfast lera och andra stenarter..................	„ „	1
„ spannmål, malen eller omalen, gryn och bröd....	„ „	4
„ hö och halm	„ „	5
„ levande kreatur	„ „	10
„ alla andra slags varor	„ „	10
Minsta avgift för vägning är		10

Om i kärl innesluten vara skall vid vågen uppackas för utrönande av varans nettovikt samt i kärlet inläggas, äger vägaren att för därvid lämnat biträde undfå gottgörelse med 20 öre för varje 100 kilogram.

I denna gottgörelse ingår ersättning jämväl för besväret med kärlets öppnande och tillslutning.

Skulle gods av en eller annan anledning icke kunna vid påfordran avvägas, utan måste invid vågen uppläggas för att sedan av vägaren å vågen påföras och därifrån borttagas, äger vägaren att för därvid lämnat arbetsbiträde undfå gottgörelse för varje 100 kilogram med 15 öre.

Uti ovannämnda avgift ingår jämväl avgifter för utfärdande av vågattest.

Avgifter för mätning.

Då stadens mätare därom anlitas, hava de att för vad som mätes uppbära avgift, som erlägges av den, det påkallat, med 2 öre för varje hektoliter;

börande denna taxa genom magistratens försorg vederbörligen kungöras samt exemplar därav finnas anslagna ej mindre å hamnkontoret än även å lämplig plats vid hamnen samt vid den eller de byggnader, varest vägning och mätning vanligen verkställes.

Ort och tid som ovan.

LANDSHÖVDINGEÄMBETET.

Wilh. Lange. *C. G. Ihrfors.*

Uppläst i Västerås domkyrka den 13 november 1910.

Fred. Fåhræus.

N: 36. *Ang. förvärv av mark för utläggning av Herrgärdsgatan m. m*

gamla tomten N:o 4 i kvarteret Hilde med en areal av 139.5 kvm. Däremot skall enligt senaste tomtindelning av kvarteret — utom det att ovannämnda gatumark frånskiljes tomten — ett markområde om en kvm:s areal från Utanbygatan tilläggas tomten.

Drätselkammaren har i samband med behövlig reparation av Herrgärdsgatan trätt i underhandling med tomtägaren Advokaten Browaldh, som är villig medverka till åstadkommande av ett regleringsavtal, och synes sådant kunna komma till stånd på basis av ett markvärde, motsvarande taxeringsvärdet eller 15 kronor pr kvm.

Drätselkammaren anhåller alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att för pris och på övriga villkor, som Drätselkammaren kan finna för staden antagliga, inköpa den del av gamla tomten N:o 4 i kvarteret Hilde, som erfordras för Herrgärdsgatans utläggande, eller 139.5 kvm., samt försälja 1 kvm. av Utanbygatans område att ingå i den nyreglerade tomten N:o 4 Hilde, samt att bestämma, att det för gäldande av arealskillnaden erforderliga beloppet skall utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 8 juni 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N: 37.

Drätselkammarens yttrande angående anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande av Herr Wass' till Drätselkammaren för yttrande remitterade motion angående ett anslag å 500 kronor att under detta år utgå till länets sjuksköterskeförening, får Drätselkammaren, under åberopande av att samma anledning som föranledde Stadsfullmäktige att ej bifalla framställning om bidrag till föreningen under år 1921 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 86

N:o 35.

N:o 35. *Ang. inköp av mark för utläggning av Lantvärnsgatan.*

Drätselkammarens skrivelse angående inköp av mark för utläggning av Lantvärnsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För utläggande av Landtvärnsgatan vid hörnet mot Hammarbygatan erfordras ett markområde om cirka 72 kvm:s areal från den förut till repslagarebana använda del av lägenheten Almelund. Ägaren av denna fastighet Poliskommissarien C. A. Linder har erbjudit staden sagda område till inköp för ett pris av 6 kronor pr kvm. Som Drätselkammaren funnit det begärda priset skäligt och gatan behöver ordnas på ifrågavarande punkt får Drätselkammaren härmed hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att bemyndiga Drätselkammaren till ett pris av 6 kronor pr kvm. inköpa ett område om c:a 72 kvm. av C. A. Linder tillhörig del av lägenheten Almelund till utläggande av Landtvärnsgatan samt bestämma att blivande köpesumma skall utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 8 juni 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 36.

Drätselkammarens skrivelse angående förvärv av mark för utläggning av Herrgårdsgatan m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För utläggning av Herrgårdsgatan enligt gällande stadsplan i sträckningen mellan Nygatan och Rudbecksgatan skall staden förvärva ett område av

1921) fortfarande föreligger eller att stadens ekonomiska ställning icke medgiver utgifter för nya ändamål, hemställa, att Stadsfullmäktige ville för närvarande avslå motionen.

N:o 37. *Ang. anslag till Västmanlands läns sjusköterskeförening.*

Västerås den 8 juni 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västmanlands läns sjuksköterskeförening arbetar under ekonomiska svårigheter, och får undertecknad härmed å föreningens vägnar vördsamt anhålla om ett understöd av femhundra (500) kronor för innevarande år.

Västerås 28 maj 1922.

Gunnar Wingren,
leg. läkare.
Föreningens ordförande.

Upptages som egen motion.

Oscar Wass.

Redogörelse över Västmanlands läns sjuksköterskeförenings verksamhet året 1921—1922.

Föreningens verksamhet har fortgått som föregående år. Behovet av sjukhjälp var under hösten ringa. Däremot har det under vintern varit gott om arbete, varför även sköterskor ej tillhörande föreningen genom byråns förmedling erhållit sjukvård. Antalet i föreningen inskrivna sköterskor äro 17 stycken. Av dessa hava 10 stycken sedan 1 januari i år fasta platser.

Genom byrån hava 52 gånger förmedlats sjukvård till olika hem. De av föreningens sköterskor som arbetat i privat vård hava tillsammans haft 1,125 dygn sjukvård och gjort 9 tillfälliga besök.

Arbetet har fördelats sålunda:

N:o 37. *Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.*

Syster Lisa Johansson 245 dygns sjukvård,
Syster Judit Lindberg 184 dygns sjukvård, 1 tillfälligt besök,
Syster Irene Pilblad 274 dygns sjukvård,
Syster Ellen Johansson 242 dygns sjukvård,
Syster Hellny Kjellin 38 dygns sjukvård, 1 tillfälligt besök,
Syster Hanna Carlsson 129 dygn sjukvård, 7 tillfälliga besök,
Syster Elin Gustafsson 13 dygn sjukvård,
Syster Margit Norlén har under året vistats i sitt hem.

Dessuotm hava 225 dygn sjukvård och 43 tillfälliga besök gjorts av sköterskor ej tillhörande föreningen. Den längsta tid någon varit i samma arbete är 173 dygn, den kortaste 2 dygn. Den sammanlagda tid sköterskor varit utan arbete har varit 341 dagar, den längsta sammanlagda tiden 176 dagar, den kortaste 23 dagar.

Västerås den 10 april 1922.

Inez Yourston,
Föreståndarinna.

Vidimeras:

Edith Claesson. *Linnée Andersson.*

Revisionsberättelse.

Undertecknad som granskat Västmanlands läns sjuksköterskeförenings räkenskaper för år 1921, får härmed avgiva följnade revisionsberättelse:

Behållning vid årets början		1,427: 69
Inkomster:		
Gåva	50: —	
Års- o. kvartalsavgifter av sköterskor	111: —	
Medlemsavgifter	131: 50	
Lotteri	49: 30	
Ränta	51: 01	392: 81
Utgifter:		
Föreståndarinnans lön	825: —	
Telefon	134: 60	
Annonser	93: 64	
Diverse utgifter	10: 90	1,064: 14

Årets förlust alltså	671: 33	N:o 37.
Behållning vid årets slut	756: 36	*Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.*

Ställning vid årets slut:

Tillgångar:		*Skulder:*	
Inventarier	182: 10	Till Kassamannen	65: 85
Å Västerås stadssparbank	640: 11	Kapitalbehållning	756: 36
Kronor	822: 21	Kronor	822: 21

Som verifikationerna till räkenskaperna finnas och revisorerna i övrigt ej funnit anledning till anmärkning, tillstyrkes ansvarsfrihet för styrelsen och räkenskapsföraren för den tid revisionen omfattar.

Västerås den 24 april 1922.

Bernh. Carlson. *C. Idar.*
Revisorssuppleant.

Vidimeras:

Edith Claesson. *Linnée Andersson.*

N:o 38.

Drätselkammarens samt Vatten- och Gasverksstyrelsens yttranden angående nya bestämmelser om utsträckning av stadens allmänna ledningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom eget yttrande över till Drätselkammaren av Stadsfullmäktige genom beslut den 29 nästlidne maj remitterat förslag av särskilda kommitterade angående nya villkor och bestämmelser i avseende å utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville antaga de föreslagna bestämmelserna med den däri av Vatten- och Gasverksstyrelsen förordade ändringen.

Västerås den 8 juni 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 38.
Ang. nya bestämmelser om utsträckning av stadens allmänna ledningar.

Genom beslut under § 97 i dess vid sammanträde den 29 sistlidne maj förda protokoll hava Stadsfullmäktige till Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren för yttrande remitterat ett av särskilda kommitterade avgivet förslag rörande villkor och bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma under år 1922, och får Vatten- och Gasverksstyrelsen efter tagen del av handlingarna förklara, att styrelsen endast vill föreslå en mindre redaktionell ändring i bestämmelserna, i det mom. 10 bör erhålla följande förkortade lydelse:

"Ovanstående villkor och bestämmelser skola avse av Vatten- och Gasverksstyrelsen under år 1922 beviljade anslutningar."

Ledningsspörsmålet å Jakobsberg kommer att ägnas fortsatt uppmärksamhet av styrelsen.

Västerås den 6 juni 1922.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 27 oktober sistlidet år hava Stadsfullmäktige på förslag av särskilt utsedda kommitterade fastställt vissa villkor och bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma att under en del förutsättningar gälla intill utgången av år 1921.

Kommitterades uppdrag har dock ej därigenom varit slutfört, utan ägde kommitterade, såsom framgår av det i ärendet förut ingivna betänkandet, (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67 den 27 oktober 1921) att framlägga definitivt förslag i ämnet avseende tiden efter 1921 års utgång.

Då emellertid denna fråga är synnerligen beroende av de för året utgående arbetslönerna för stadens kommunalarbetare, hava kommitterade icke kunnat taga vidare ställning till densamma förrän nu, sedan årets avtalsförhandlingar slutförts.

Kommitterade hava i nyssberörda skrivelse utlovat definitivt förslag till bestämmelser. Emellertid torde tiden för ett slutligt fastställande av sådana ännu ej vara kommen, utan se sig kommitterade nödsakade att fortfarande föreslå ett provisorium för innevarande år.

Skälen för de betänkligheter kommitterade hyste år 1921 mot framläggande av förslag till bestämmelser i avseende å den bergiga delen av Jakobsberg och angränsande områden ha ej i någon grad undanröjts, utan kvarstå fortfarande.

I ovan nämnda betänkande berörde kommitterade ledningsspörsmålet å Jakobsberg.

N:o 38. *Ang. nya bestämmelser om utsträckning av stadens allmänna ledningar.*

Den ekonomiska sidan av saken torde, såväl ur samhällelig som enskild synpunkt, nu mer än då till och med vara vida svårare att lösa, då penningeknappheten oavbrutet tilltagit. Områdets stadsplanefråga är också fortfarande olöst.

Det i föregående betänkandet omnämnda utkastet till stadsplan har visserligen varit föremål för ingående behandling inom stadsplanekommittén, men något beslut har ej fattats.

Kommitterade hava under dess arbete ägnat ledningsfrågan uppmärksamhet samt granskat av Tekniska verken upprättade olika alternativa förslag, avseende ledningar såväl av provisorisk som permanent natur, men hava — mycket beroende på ovissheten om huruvida anslutningar f. n. till framdragna ledningar kunna påräknas — ej fattat någon ståndpunkt i ämnet, utan hemställt till Vatten- och Gasverksstyrelsen, att denna fortfarande genom utredningar av tjänstemännen — speciellt i syfte att utröna anslutningsmöjligheterna — ville ägna frågan fortsatt uppmärksamhet.

Kommitterade vilja sålunda föreslå att frågan om anslutningsavgifter för dessa områden fortfarande avkopplas på grund av de svårigheter, som även nu äro förknippade härmed.

Vad åter angår frågan om anslutningsavgifter för innevarande år vilja kommitterade i detta hänseende såsom eget yttrande upptaga vad tekniska verkens chef, ingenjör Geston, i ärendet anfört:

"Förnyade beräkningar rörande kostnaden för avlopps-, vatten-, gas- och elektriska ledningar utvisa, att denna, räknat med medeltalet av de under innevarande års andra, tredje och fjärde kvartal gällande arbetspris samt med nu rådande materialpris, sjunkit med 35 % sedan avgiften av kr. 1: 70 per kvm. tomtyta bestämdes. Denna avgift fastslogs för samtliga områden med undantag för ett bergsområde, huvudsakligen bestående av Jakobsberg, och beräknades avgiften på så sätt, att den ursprungligen ur beräkningarna erhållna summan av 1,69 reducerades i likhet med som skedde år 1916 eller med $^{75}/_{90}$ till 1,41. Med ledning av särskild utredning rörande stadens utlägg för vissa större ledningsarbeten ökades sistnämnda belopp med 26 öre till 1,67, som avrundades till 1,70, med fördelning på följande sätt:

avloppsledning	68 öre
gasledning	34 „
vattenledning	52 „
elektrisk ledning	16 „

Om man får anse, att normala pris rådde, då år 1916 bidraget till allmänna ledningar fastslogs till 75 öre per kvm. tomtyta, så skulle, då nämligen berörda belopp år 1920 motsvarades av 1,41, en sänkning till normalt pris motsvara 47 %. Om man även utgår ifrån, att berörda tillägg av 26 öre skall minskas i samma proportion — i den mån ledningskostnaderna minskas, måste också de i berörda utredning beräknade kostnader bliva mindre —, kommer tillägget att motsvara 14 öre, varmed det ursprungliga bidraget av 75 öre skall ökas och erhålles då 89 öre, som lämpligen avrundas till 90 öre, vilket belopp med tillämpning av nuvarande beräkningsgrunder skulle kunna betraktas som ett slags grundbelopp. Nu utgående bidrag av 1,70 skulle sålunda sänkas till högst 0,90, vilket ävenledes motsvarar 47 %.

N:o 38.
Ang. nya bestämmelser om utsträckning av stadens almänna ledningar

De för fastställande av prisfallet grundläggande beräkningarna utvisa, att de år 1916 tillämpade arbets- och materialpris ernåtts vid en sänkning av 1920 års pris med 56 %. Såsom av det föregående framgår, får gällande avgift av 1,70 ej sänkas med mera än 47 % för att ej understiga 0,90 och måste därför de för prissänkningen nu erhållna 35 % minskas i relation härtill eller alltså med $^{47}/_{56}$ och erhåller man då 29 %. Minskar man 1,70 med 29 %, återstår 1,20, som skulle fördelas med,

på avloppsledning	48 öre
„ vattenledning	37 „
„ gasledning	24 „
„ elektrisk ledning	11 „

Denna reducering av 29 % bör även äga tillämpning å bestämmelserna rörande anslutningsavgifter för fastigheter, vilka ej anslutits vid den tidpunkt, då anslutning kunnat ske, utan först senare.

Kommitterade få sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige ville för år 1922 med följande ändringar godkänna de bestämmelser, som av Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 fastställdes för år 1921.

Mom. 4 erhåller följande lydelse:

"Såsom bidrag till kostnaderna för ledningarne, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, erlägga fastighetsägarne en anslutningsavgift för en gång, utgörande i regel pr kvm. tomtareal för samtliga slags ledningar en krona 20 öre, för vatten- och avloppsledningar 85 öre, därav enbart för vattenledning 37 öre och för avloppsledning 48 öre, för gas- och elektriska ledningar 35 öre, därav enbart för gasledningar 24 öre och för elektrisk ledning 11 öre; skolande inom stadens planlagda område avgift även utgå för bebyggd tomt, för vilken anslutningsavgift ej förut erlagts, då gammal byggnad ersättes med ny och tidsenligare, eller då om- eller tillbyggnad äger rum i sådan omfattning, att nya eller grövre servisledningar måste anläggas."

Mom. 8 erhåller följande lydelse:

"Skulle inom ett byggnadsområde ägare av fastighet icke före ledningarnas framdragande till och inom området med staden träffa uppgörelse om anslutning, skall för sådan fastighet, därest anslutning till ledningarna för densamma sedermera sker, anslutningsavgiften höjas med 6 % årlig ränta å det belopp, som beräknas för fastighetens vidkommande hava av staden utlagts för huvudledningar, eller 70 öre pr kvm. av tomtens areal från den tid, då anslutningsavgiften eller första delen därav skolat erläggas för från början ansluten tomtmark inom området, och därjämte med 6 % årlig ränta å den vanliga anslutningsavgiften från den tid, då ledningar, till vilka tomten direkt kan erhålla anslutning, börjat utdragas."

Mom. 10 erhåller följande lydelse:

"Ovanstående villkor och bestämmelser skola avse av Vatten- och Gasverksstyrelsen under senare tiden beviljade anslutningar i de fall styrelsen såsom villkor för medgivandet gjort förbehåll, att det enskilda bidraget skulle

utgå i enlighet med de grunder, som framdeles kunde komma att av Stadsfullmäktige beslutas och intill utgången av år 1922.”

N:o 38. *Ang. nya bestämmelser om utsträckning av stadens allmänna ledningar.*

Västerås den 23 maj 1922.

K. KÄTTSTRÖM.

P. HIERSEMANN. THEOFIL ÖBERG.

Eric Plantin.

N:o 39.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets yttranden angående vidgat tillämplighetsområde för hälsovårdsstadgan m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande av till Drätselkammaren genom Stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1921 remitterat förslag av stadens Hälsovårdsnämnd angående vidgat tillämplighetsområde för den nya hälsovårdsstadgan för rikets städer och den gällande renhållningsstadgan för staden, får Drätselkammaren, i anseende till att ett bifall till förslaget icke innebär någon större ändring i de förhållanden, som bestått under tiden för tillämpningen av den äldre hälsovårdsstadgan och i övrigt icke kommer att medföra några större utgifter för staden, hemställa, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i ärendet i enlighet med Beredningsutskottets däröver avgivna yttrande.

Västerås den 8 juni 1922.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Inneliggande handlingar rörande stadens hälsovårdsområde återställes härmed, och får Lantegendomsnämnden såsom eget yttrande åberopa, vad jordbruksförvaltaren i ärendet anfört.

Västerås den 19 maj 1922.

På Lantegendomsnämndens vägnar:
M. JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 39.
Ang. vidgat tillämplighetsområde för hälsovårdsstadgan m. m.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning av Drätselkammarens infordrade yttrande i vad mån det föreslagna nya hämtningsområdet skulle medföra ökade kostnader för renhållningsverket får jag anföra följande.

Det ökade antalet gårdar, inom det nya föreslagna hämtningsområdet utgör c:a 85 à 90 st. Beträffande latrinhämtningen torde densamma kunna verkställas utan någon ökning av arbetskraft på grund därav, att de nu befintliga träkärlen komma att utbytas mot plåtkärl i och med detsamma som nu gällande renhållningsstadga kommer att tillämpas för det nya området, varigenom hämtningen underlättas då större antal plåtkärl än träkärl kunna lastas pr lass.

Angående sophämtningen är det för närvarande omöjligt att beräkna den kvantitet som skulle av verket bortforslas, men då vederbörande gårdsägare ännu ej anordnat sopplatser enligt gällande renhållningsstadga torde under den närmaste tiden ej någon hämtning av sopor i större utsträckning erfordras.

Först då alla inom det nya området har rätt till hämtning och anmodar renhållningsverket därom kan den ökade arbetskraften bestämmas.

På grund av det anförda anser jag att någon ökad arbetskraft för närvarande ej behöver ifrågakomma, men får jag föreslå Drätselkammaren att vid behov av ökad arbetskraft få inkomma med begäran därom och torde den ökade arbetskraften vid full tillämpning av gällande renhållningsstadga inom det ökade hämtningsområdet kunna beräknas till 1 man och 1 häst med fordon och torde kostnaden härför med nu gällande priser kunna beräknas till: engångskostnad c:a 1,700 kr. och den årliga kostnaden till c:a 4,250 kr.

Inkomsten från det nya hämtningsområdet torde ej kunna beräknas högre än 7- à 800 kr. per år efter nu gällande hämtningsavgift 25 öre pr kärl och gång där tredelningssystemet ej är genomfört.

Västerås den 19 maj 1922.

Tune Dahlström.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1921 att för utlåtande till Beredningsutskottet remittera ett förslag av Hälsovårdsnämnden angående fastställande av större tillämplighetsområde av staden för hälsovårdssatdgan för riket, och att Stadsfullmäktige ville anhålla om Konungens befallningshavandes i länet fastställelse å ett beslut härom, får Beredningsutskottet såsom eget yttrande anföra, att enär av Utskottet framförda betänkligheter emot konsekvensen av ett dylikt beslut i avseende å renhållningsskyldigheten inom det större tillämplighetsområdet undanröjts genom av Hälsovårdsnämnden i

särskild skrivelse den 13 nästlidne mars, vilken härmed samtidigt överlämnas, framlagt förslag angående tillägg till den för staden gällande renhållningsstadgan, Beredningsutskottet icke med nämnda tillägg har något att erinra emot det remitterade förslaget, och att Beredningsutskottet alltså hemställer, att Stadsfullmäktige ville

N:o 39. *Ang. vidgat tillämplighetsområde för hälsovårdsstadgan m. m.*

jämlikt 32 § hälsovårdsstadgan för riket besluta att den del av stadens område utom nu gällande stadsplan, som avgränsats å karta bilagd Hälsovårdsnämndens framställning, skall i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område med undantag för inom området belägna jordbruksfastigheter, ävensom att å detta beslut söka Konungens Befallningshavandes i länet fastställelse.

Västerås den 19 april 1922.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 oktober 1921 har Hälsovårdsnämnden föreslagit, att den del av stadens icke stadsplanelagda område, som faller inom gränserna för tillämpningen av brandstadgan för rikets städer, måtte av Stadsfullmäktige förklaras skola i hälsovårdshänseende betraktas såsom planlagt område med undantag för där inom belägna jordbruksfastigheter.

I och med ett beslut i enlighet med detta förslag bliva hälsovårdsstadgan för rikets städer och den av Stadsfullmäktige den 1 mars 1920 antagna renhållningsstadgan gällande inom samma område.

I avseende å huruledes skall förfaras med avfall från fastighet inom detta område komma att bliva tillämpliga bestämmelserna uti § 7 i renhållningsstadgan så lydande: ”Sopor, köksavfall, avskräden och andra i § 15 av Hälsovårdsstadgan omförmälda ämnen, ävensom ur gårdsbrunnarna upptagen orenlighet, skola uppsamlas i täta och för avhämtning lätt åtkomliga tunnor efter av Hälsovårdsnämnden godkänd modell, ställda ovan jord på tätt underlag och under tak eller försedda med lock.

Tunnornas innehåll skall uppblandas med torvmull eller annat lämpligt ämne i sådan myckenhet och så ofta, att stanken förtages.

Finnes sådan gödselkista, som i § 6 mom. 2 omförmäles, må ovannämnda orenlighetsämne däruti uppsamlas, dock skall i sådant fall innehållet behandlas i enahanda ordning, som nyss nämnts.”

N:o 39.
Ang. vidgat tillämplighetsområde för hälsovårdsstadgan m. m.

Denna bestämmelse jämte bestämmelsen uti § 9 angående bortforsling av avfall från fastighet innebär med avseende å avfall lämpligt för odlingsändamål en skärpning av föreskriften uti § 20 av hälsovårdsstadgan, enligt vilken det tillåtes att upplägga dylikt avfall å den fastighet, där det skall komma till användning såsom gödningsämne, och synes skärpningen vara så mycket mindre befogad, som inom stadsplanen medgivande enligt § 6 7 mom. i renhållningsstadgan är lämnad fastighetsägare att efter särskilt tillstånd av Hälsovårdsnämnden använda avfall för odlingsändamål. Bestämmelsen härom är av följande lydelse: ”För odlingsändamål lämpligt avfall, varom i denna § omförmäles, må dock i undantagsfall efter tillstånd av Hälsovårdsnämnden och med iakttagande av dess föreskrifter uppläggas i s. k. kompost och för fastighetens uppodling användas.”

Med hänsyn till att fastighetsägare i stadens utkanter kunna antagas i allmänhet hava större behov av att tillgodogöra avfall för odlingsändamål än vad fallet kan vara inom det stadsplanelagda området synes det hava berott på ett förbiseende att likartade bestämmelser i detta ämne icke blivit fastställda att gälla för båda områdena.

Med det nu anförda som skäl får Hälsovårdsnämnden hemställa,

att Stadsfullmäktige i och med bifall till Hälsovårdsnämndens förslag angående större tillämplighetsområde för hälsovårdsstadgan för riket och för renhållningsstadgan för staden ville besluta ett tillägg till 7 § uti denna senare så lydande: ”Med avseende å användningen av för odlingsändamål lämpligt avfall, varom i denna § omförmäles, skall bestämmelsen under 6 § 7 mom. här förut vara tillämplig.”

Västerås den 13 mars 1922.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan av Konungens Befallnnigshavande i länet, efter framställning av Stadsfullmäktige i Västerås vid olika tillfällen, enligt hälsovårdsstadgan av år 1874, stadgats att skilda till staden lydande områden, vilka äro belägna utanför den egentliga staden, skola i hälsovårdshänseende betraktas såsom stad, får Hälsovårdsnämnden, för att gränsen för dessa områden må bliva sammanfallande med den gräns, som gäller för brandstadgans tillämpningsområde, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville jämlikt § 32 Hälsovårdsstadgan av år 1919 för riket hos Konungens Befallningshavande hemställa om fastställelse därå, att det å bilagda kartan mellan de båda röda linjerna liggande område utom stadsplanen måtte i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område, med undantag dock för inom området belägna jordbruksfastigheter.

N:o 39. *Ang. vidgat tillämplighetsområde för hälsovårdsstadgan m. m.*

Västerås den 20 oktober 1921.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 40.

Drätselkammarens skrivelse angående försäljning av obligationer av 1922 års lån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Kungl. Maj:t den 13 april innevarande år, efter av Drätselkammaren på Stadsfullmäktiges bemyndigande gjord underdånig framställning medgivit staden rätt att upplägga ett amorteringslån å 2,000,000 kronor samt därav omedelbart försälja obligationer till belopp av 1,830,829 kronor 33 öre, vilket beslut vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde den 29 sistlidne maj föredrogs, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte,

dels, sedan Kungl. Maj:ts medgivande att vissa av Stadsfullmäktige fattade beslut må bestridas av lånemedel utverkats, bemyndiga Drätselkammaren att så långt beloppet förslår, försälja återstående obligationer av 1922 års lån till belopp av 169,170 kronor 67 öre,

dels ock uppdraga till Drätselkammaren att utverka Kungl. Maj:ts tillstånd härtill.

Västerås den 13 juni 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 41.

Lönenämndens skrivelse angående lönereglering för stadsläkarne.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid fastställandet av stadens lönestat den 27 juni innevarande år beslöto Stadsfullmäktige att för förnyad utredning till Lönenämnden remittera det i samband med löneregleringen framställda förslaget om uppförande på ordinarie stat av den förut i princip beslutade distriktsläkarebefattningen i staden även som förslaget beträffande 1:ste och 2:dre stadsläkarebefattningarnes uppförande i lönestaten.

I fråga om den utredning i förevarande fråga, som föregick lönestatsbehandlingen hos Stadsfullmäktige, hänvisas till Löneregleringskommitténs betänkande i Stadsfullmäktiges handlingar sid. 156 ff., Drätselkammarens yttrande däröver sid. 354 och 355, Hälsovårdsnämndens yttrande sid. 378 samt de särskilda tjänsteläkarnes egna yttranden sid. 381—387.

Av Hälsovårdsnämndens och stadsläkarnes berörda yttranden framgår, att det framförallt är mot de ledande principerna i lönesystemet, som de rikta sig. Sålunda föreslår Hälsovårdsnämnden högre grundlöner och ålderstillägg — som för övrigt icke kunna inpassas i lönestaten — än de av lönekommittén föreslagna, men framhåller samtidigt, att de av kommittén föreslagna sammanlagda lönebeloppen — sålunda dyrtidstilläggen medräknade — äro lämpliga. Förste stadsläkaren angiver sitt totalintryck av löneregleringsförslaget vara, att stora slutsummor erhållits genom höga dyrtidstillägg på små fasta löner, och uttalar i anledning därav sina farhågor mot förslaget, då dyrtidstilläggen antagas skola så småningom försvinna. Andre stadsläkaren fäster också huvudvikten vid de fasta lönebeloppen samt förklarar sig icke vilja yttra sig om huru det under nuvarande abnorma förhållanden skall ordnas med dyrtidstilläggen, under framhållande dock, att avlöningen icke borde sättas lägre än den dåvarande, d. v. s. den för år 1920 bestämda. Och i ungefär samma riktning uttalar sig distriktsläkaren.

Oaktat den principiella kritik, som sålunda utövats mot löneregleringen — och som under den förberedande behandlingen framkom från så gott som alla befattningshavares sida — kan Lönenämnden för sin del icke tillstyrka en utbrytning ur lönesystemet av vissa befattningshavare på sätt av Hälsovårdsnämnden påyrkats. De anmärkningar i berörda riktning som gjorts mot löneregleringen, synas grunda sig på en missuppfattning av den ledande principen i densamma, eller att genom lönens uppdelande i en fast och en rörlig del (dyrtidstillägget) de genom löneregleringen införda reallönerna skola bibehållas, sålunda varken höjas eller sänkas, i och med dyrtidstilläggets rörlighet efter levnadskostnadsindex, fastän lönens peningebelopp allt efter tidslägets växlingar blir olika. Dyrtidstillägget får sålunda icke betraktas såsom ett rent tillfälligt lönetillägg utan är att anse såsom en integrerande del av löneregleringen. Detta framstår så mycket tydligare genom det av Drätselkammaren i ut-

låtandet över löneregleringsförslaget gjorda uttalandet, att det tydligt framginge av löneregleringsförslaget, att så snart normal stabilitet med avseende å den allmänna prisnivån vunnits, det då eventuellt kvarstående dyrtidstillägget skulle sammanslås med de fasta löneförmånerna, ävensom av Löneregleringskommitténs eget uttalande ifråga om dyrtidstillägget efter år 1922, att en övergång till full kompensation på även de högre liggande delarne av vissa löner kunde tänkas så småningom bliva genomförd. Dessutom hava Stadsfullmäktige vid lönestatens antagande den 27 juni 1921 förklarat, att nuvarande innehavare av befattning, som genom tidigare Stadsfullmäktigebeslut — 1920 års provisoriska lönestat frånräknad — fått sig tillförsäkrad högre fasta löneförmåner än enligt den föreliggande lönestaten, skulle vara tillförsäkrad de tidigare beviljade fasta löneförmånerna, även om genom indextalets nedgång lön och dyrtidstillägg, sammanlagt enligt den nya lönestaten ej skulle uppgå till samma belopp, som dessa äldre förmåner.

N:o 41. *Ang. lönereglering för stadsläkrne.*

Under sådana förhållanden kan Lönenämnden för sin del icke, som nämnt, annat än föreslå stadsläkaretjänsternas uppförande i den ordinarie lönestaten.

Enligt Löneregleringskommitténs förslag skulle förste stadsläkaren uppföras i 31 lönegruppen med respektive kronor 3,300: —, 3,489: —, 3,678: — och 3,867: — såsom fast lön i de olika lönegraderna (motsvarande enligt äldre lönestat kronor 3,000: —, 3,500: — och 4,000: —), andre stadsläkaren i 27:de lönegruppen med respektive kronor 2,700: —, 2,865: —, 3,030: — och 3,195: — (motsvarande enligt äldre stat kronor 2,000: —, 2,500: — och 3,000: —) samt den nyinrättade distriktsläkarebefattningen i 21:sta lönegruppen med respektive kronor 2,100: —, 2,244: —, 2,388: — och 2,532: — såsom fast lön i de olika graderna.

Enligt nämnda förslag skulle vad förste stadsläkaren beträffar slutavlöningen något understiga den enligt äldre stat gällande, på grund av de mindre intervallerna mellan ålderstilläggen. Detta torde visserligen kompenseras av den högre begynnelselönen och jämlikt Stadsfullmäktiges ovanberörda förklaring skulle befattningen alltid vara tillförsäkrad den gamla fasta lönen. Men Nämnden har likväl ansett det mera rättvist, om befattningen upptages i en sådan lönegrupp i lönestaten, att den till fullo inrymmer de äldre förmånerna. Detta sker om befattningen uppföres i 32:dra lönegruppen, där den fasta lönen i respektive grader utgör kronor 3,450: —, 3,645: —, 3,840: — och 4,035 och vill Nämnden på angivna grunder förorda en sådan förändring i kommitténs förslag.

Vidkommande andre stadsläkaren förekommer icke någon bristande överensstämmelse mellan den äldre lönestaten och kommittéförslaget, men har det likväl synts Nämnden skäligt att på grund av de ökade göromål, som tillkommit i denna tjänst efter den nyligen skedda utvidgningen av sjukhuset vid stadens ålderdomshem, som det tillkommer andre stadsläkaren att förestå, befattningen uppföres i närmast högre lönegrupp än enligt kommittéförslaget, eller sålunda i den 28:de med respektive kronor 2,850: —, 3,021: —, 3,192: — och 3,363: — såsom fast lön i de olika lönegraderna.

Vad slutligen angår distriktsläkaretjänsten har denna ännu icke uppförts på fast stat utan hittills avlönats med årligen beviljat anslag. Instruktion för tjänsten är dock antagen och Kungl. Maj:t har enligt nådigt brev den 6 februari

N:o 41. *Ang. lönereglering för sladsläkarne.*

1920 medgivit tjänstens innehavare rätt att räkna tjänsteår i likhet med civila läkare i statens tjänst. Därvid har emellertid, av allt att döma på grund av något förbiseende fästats såsom villkor, att avlöningen till distriktsläkaren skulle årligen utgå med 4,000 kronor. Då Stadsfullmäktige den 28 maj 1919 fattade beslut om att begära tjänsteårsrätt för befattningen, motiverades detta med dels den nya instruktionen och dels ett principbeslut i december 1919, att befattningen skulle komma till stånd, i samband varmed Stadsfullmäktige för år 1920 anvisat 4,000 kronor såsom ett anslag, varav arvode till befattningens innehavare för sistnämnda år skulle utgå. Stadsfullmäktige hade sålunda icke för sin del fastställt någon avlöning. Kungl. Maj:t har emellertid genom ovanberörda nådiga brev efter åberopande av nämnda Stadsfullmäktigebeslut medgivit — såsom orden lyda — "att en i vederbörlig ordning antagen stadsdistriktsläkare i Västerås må, så länge ovanberörda avlöning årligen till honom oavkortad utgår, åtnjuta tjänsteårsberäkning etc."

Om nu distriktsläkaretjänsten skall uppföras på fast stat — vilket Nämnden vill förorda —, kan Nämnden givetvis icke föreslå en sådan lönegrupp, vars fasta lön innehålles i det förra arvodesanslaget, då härigenom avlöningen skulle bliva högre än för till och med förste stadsläkaren. Icke heller kan Nämnden framlägga ett förslag, varigenom tjänsteårsberäkningen skulle äventyras. Då nämnden vid övervägande av distriktsläkarens tjänstgöringsskyldighet i förhållande till de andra stadsläkarne icke finner anledning frångå det förut av Löneregleringskommittén framlagda förslaget, avseende befattningens inrymmande i 21:sta lönegruppen, synes förevarande fråga icke kunna lösas på annat sätt för närvarande, än att Stadsfullmäktige garantera distriktsläkaren en årlig avlöningssumma, inklusive dyrtidstillägg av 4,000 kronor, så länge det av Kungl. Maj:t fastställda villkoret för hans rätt till tjänsteårsberäkning gäller, men att Stadsfullmäktige redan nu beslutar vidtaga åtgärder för att få ändring på berörda punkt, så att tjänsteårsberäkningsrätten ansluter sig till de nya lönestatsbestämmelserna.

På grund av det anförda, får Lönenämnden sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

1:o) att stadsläkarebefattningarne skola upptagas i den av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna lönestaten för stadens befattningshavare, varvid förste stadsläkaretjänsten uppföres i 32:dra lönegruppen, andre stadsläkaretjänsten i 28:de lönegruppen och distriktsläkaretjänsten i 21:sta lönegruppen med rätt för respektive befattningshavare att åtnjuta avlöning enligt denna lönestat och gällande dyrtidstillläggsbestämmelser från ingången av år 1921;

2:o) att förklara, att distriktsläkaren skall tillförsäkras en årlig avlöningssumma, inklusive dyrtidstillägg, av 4,000 kronor, så länge det av Kungl. Maj:t härutinnan fastställda villkoret för hans rätt till tjänsteårsberäkning gäller; samt

3:o) att uppdraga åt Lönenämnden att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig framställning därom, att nämnda villkor må ändras därhän, att det ansluter sig till de nu antagna lönebestämmelserna.

N:o 41. *Ang. lönereglering för stadsläkarne*

Västerås den 15 juni 1922.

På Lönenämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 42.

Lönenämndens skrivelse angående lönereglering för föreståndarinnan vid fattigvårdens barnhem.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921 att antaga ny lönestat för stadens befattningshavare remitterade Stadsfullmäktige för yttrande till Lönenämnden en av Fattigvårdsstyrelsen efter avgivandet av löneregleringsförslaget gjord framställning angående uppförande å fast stat av befattningen såsom föreståndarinna för barnhemmet Fridsborg.

Enligt nämnda framställning, intagen å sid. 370 i Stadsfullmäktiges handlingar år 1921, skulle befattningen jämställas med befattningarne som husmoder och sjuksköterska vid ålderdomshemmet och upptagas i lönestatens 6:te löneklass. Lönenämnden har för sin del och vid det förhållande, att befattningen kräver innehavarinnans hela tid, och att behovet av ett barnhem som det förenämnda kommer att bestå, intet att erinra emot befattningens uppförande å fast stat dock att den härvid på grund av likställigheten med nyss omförmälda andra befattningar å Fattigvårdsstyrelsens stat bör inrymmas inom samma löneklass, eller den 4:de, vari dessa enligt beslut av Stadsfullmäktige insatts.

Beträffande nuvarande innehavarinnan av befattningen skulle hon vid överförandet å fast stat äga rätt räkna tjänsteår från den tid, hon blev anställd som stadssjuksköterska, eller från och med år 1909, och har Lönenämnden jämväl fattat beslut härom, därest Nämndens yrkande här nedan av Stadsfullmäktige bifalles.

I fråga om tidpunken för tjänstens upptagande i lönestaten finnes ingen anledning att räkna denna tidpunkt retroaktivt, utan bör den bestämmas till den 1 nästkommande juli.

N:o 42.
Ang. löne-reglering för förestånda-rinnan vid fattigvårdens barnhem.

Under hänvisning till det anförda hemställer alltså Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att befattningen såsom föreståndarinna vid barnhemmet Fridsborg från och med den 1 nästkommande juli skall uppföras på fast stat och att med befattningen skola vara förenade löneförmåner enligt lönestatens 4:de löneklass.

Västerås den 15 juni 1922.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 43.

Lönenämndens skrivelse angående dyrtidstillägg för senare halvåret 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter förslag av Lönenämnden beslöto Stadsfullmäktige den 29 december 1921 att de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare jämväl innefattande pensionärer samt folkskolans lärarepersonal skulle äga giltighet till den 1 juli innevarande år och att frågan om deras fortsatta tillämplighet efter denna dag skulle vara beroende på särskilt av Stadsfullmäktige fattat beslut.

Jämlikt fastställd instruktion har Lönenämnden till behandling upptagit frågan efter vilka grunder dyrtidstillägget skulle utgå under årets senare hälft och härvid uttalat sig för ett bibehållande av gällande bestämmelser. Med indextalets starka nedgång — Lönenämnden erinrar om att anslag i budgeten till dyrtidstillägg beräknats efter ett för hela året genomsnittligt indextal av 220 — vilken nedgång för nu löpande kvartal stannat vid 195, komma avsevärda besparingar — även med bibehållande av nu gällande bestämmelser till årets slut — att uppstå, en omständighet, som ej gör det till en bjudande ekonomisk nödvändighet att nu beskära den del av befattningshavarnes lön, som utgöres av dyrtidstillägg. Med den karaktär dyrtidstillägget fått i den nyligen antagna löneregleringen att tillsvidare vara en rörlig del av lönen för att sedermera vid en stabilisering av de förhållanden, som reglera levnadsomkostnaderna, ingå som en fast del av denna, synes en ändring i bestämmelserna angående dyrtidstillägget icke böra vidtagas utan tvingande ekonomiska skäl.

Att sådana skäl till en ändring kunna uppstå och att stadens ekonomiska omständigheter kunna nödvändiggöra en sådan måste även befattningshavarne

söka sätta sig in i. Då emellertid som ovan nämnts stadens ekonomi för innevarande år kan medgiva, att nuvarande bestämmelser om dyrtidstillägg bliva gällande till årets slut, torde den prövning av här berörda förhållanden, som icke kan undvikas böra anstå till slutet av detta år, då i samband med budgetbehandlingen för 1923, stadens ekonomiska möjligheter för nästkommande år kunna bättre överblickas.

N: 43.
Ang. dyrtidstilläg för senare halvåret 1922.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att ytterligare förlänga giltighetstiden för de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare, jämväl innefattande folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, återgivna i Stadsfullmäktiges handlingar år 1921 sid. 286 och 287 till och med den 31 december 1922 och göra frågan om deras fortsatta giltighet efter sistnämnda dag beroende av särskilt fattat beslut.

Västerås den 15 juni 1922.

På Lönenämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 44.

Drätselkammarens skrivelse angående reparationer av stadens gårdar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan efter undersökning utrönts behovet av reparationer av en del av i stadens ägo varande fastigheter, vilka reparationer, till större delen utvändiga, beräknats draga en kostnad av 20,175 kronor, i vilket belopp dock ingår en, på frågan om ordnande av nytt hyresavtal beroende invändig reparation till en kostnad av 4,000 kronor, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att låta utföra ifrågavarande reparationer samt att kostnaderna härför måtte bestridas av tillgängliga medel för att sedermera vid uppgörande av 1923 års budget gäldas på sätt Stadsfullmäktige, efter förslag av Drätselkammaren kunna komma att besluta.

Västerås den 13 juli 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 45.

Drätselkammarens skrivelse angående ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan till Drätselkammaren från stadens arbetslöshetskommitté remitterats De arbetslösas förenings den 5 sistlidne juli hos arbetslöshetskommittén gjorda framställning att arbetslöshetsunderstödsbeloppen måtte få utgå efter de av Statens Arbetslöshetskommission den 28 juni innevarande år fastställda

N:o 45. *Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.*

grunder, har Drätselkammaren, med hänsyn till att för en för staden ökad kostnad av endast 400 kronor pr månad (en fjärdedel av totalkostnaden, 1,600 kronor) de större familjernas behov bättre tillgodoses, och vid det förhållande, att Stadsfullmäktige icke sammanträdde under juli månad, beslutat bifalla föreningens framställning.

Drätselkammaren får således hemställa, att Stadsfullmäktige måtte godkänna Drätselkammarens åtgärd och besluta,

att arbetslöshetsunderstöden i staden skola fr. o. m. den 1 juli tillsvidare utgå på följande sätt

för man och hustru	pr dag kr.	2: 70
„ ensam person över 18 år	„ „ „	1: 80
„ ensam person 15—18 år	„ „ „	1: 10
„ för barn	„ „ „	0: 35

med ett maximum pr vecka av kr. 28: —.

Västerås den 13 juli 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Till Arbetslöshetskommittén har inkommit följande skrivelse:

"Till Arbetslöshetskommittén, Västerås.

Undertecknad förening anhåller härmed om att det av Statens Arbetslöshetskommission fastställda nya direktivet för understödens utbetalande i Västerås, där maximibeloppet utgår med 28 kr. pr vecka, måtte tillämpas av Arbetslöshetskommittén.

Skulle Arbetslöshetskommittén icke anse sig ha befogenhet att göra detta, anhålla vi om att densamma remitterar frågan till Drätselkammaren.

Västerås den 5 juli 1922.

För De Arbetslösas Förening

R. Hult. Carl Högman."

Kommittén får i anledning härav anföra.

Genom beslut vid sammanträde den 30 mars fastställdes understöden i Västerås att utgå efter följande norm:

N:o 45.
Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.

För ensam person, 15—18 år	pr dag	kr.	1: 10
„ ensam person över 18 år	„	„ „	1: 80
„ man och hustru	„	„ „	2: 70
„ „ „ „ och 1 barn	„	„ „	3: 30
„ „ „ „ och 2 barn	„	„ „	3: 70
„ „ „ „ och 3 eller flere barn	„	„ „	3: 90

Högsta understödet pr vecka blev sålunda 23: 40 kronor.

Under hänvisning till cirkulärskrivelse från Statens Arbetslöshetskommission meddelade Arbetslöshetskommittén den 28 april innevarande år Stadsfullmäktige, att Kommissionen beslutat att understödssatserna i Västerås från och med den 1 maj skulle bliva följande:

För man och hustru tillhopa	kr.	2: 40
„ ensamstående person över 18 år	„	1: 60
„ ensamstående person mellan 15 och 18 år	„	0: 95
„ barn under 15 år	„	0: 50

I intet fall finge dock understödet per vecka överstiga 24: — kr.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 april innevarande år beslöto fullmäktige på grund av vad kommittén i ärendet anfört och sedan vid sammanträdet en motion i ärendet föredragits,

att godkänna för sin del vad Arbetslöshetskommittén föreslagit i fråga om arbetslöshetsunderstöd under nästkommande maj månad, dock att detta skulle gälla endast tillsvidare och såsom ett provisorium, beroende på eventuell ändring i av Statens Arbetslöshetskommission i ärendet fattat beslut,

samt uppdraga åt Arbetslöshetskommittén att å Stadsfullmäktiges vägnar ingå till Statens Arbetslöshetskommission med en vördsam begäran om förnyad omprövning av understödsbeloppen, vad Västerås vidkomme, samt att om möjligt samma understöd, som utgått under april månad måtte tills vidare få utgå.

Kommittén har fullgjort Stadsfullmäktiges uppdrag och har i anledning därav den 28 juni innevarande år erhållit meddelande om att understöden pr dag i Västerås kunna få uppgå till:

För man och hustru	pr dag	kr.	2: 70
„ ensam person över 18 år	„	„ „	1: 80
„ ensam person 15—18 år	„	„ „	1: 10
„ barn	„	„ „	0: 55

med ett maximum pr vecka av 28 kronor.

Kommittén har i anledning härav på grund av Stadsfullmäktiges beslut den 27 april innevarande år beslutat att från den 1 maj samma år utdela understöd med de belopp, som av Stadsfullmäktige den 30 mars, härovan relaterade, fastställdes, och sålunda retroaktivt utbetala understöd efter denna norm för maj och juni månader.

Resultatet härav blir emellertid att understöden för de arbetslösa, som hava 3 barn och däröver komma att sjunka med 60 öre i veckan, vilket förhållande väl också torde ha föranlett föreningens framställning.

N:o 45. *Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.*

Uträkningen över det belopp, som skall utbetalas retroaktivt för maj och juni månader är avslutad i dagarna och uppgår till cirka 15,000 kronor, för vilket belopp statsbidrag enligt Kommissionens skrivelse kan erhållas.

Som Kommittén ansett sig förhindrad av gällande Stadsfullmäktigebeslut i ärendet att utdela högre understöd än det av Stadsfullmäktige den 30 mars fastställda, får Kommittén härmed överlämna avgörandet av ifrågavarande framställning till Drätselkammaren i staden samt meddela, att kostnaderna med det understödsberättigade antal arbetslösa, som för närvarande finnas, komma att ökas med cirka 1,600 kronor i månaden, därest Drätselkammaren skulle finna skäligt att i avvaktan på Stadsfullmäktiges beslut bifalla sökandeföreningens framställning.

Kommittén har emellertid samtidigt velat bringa till Drätselkammarens kännedom att Statens Arbetslöshetskommission har för avsikt att under loppet av juli månad avstänga understödsverksamheten inom de flesta kommuner, som för närvarande bedriva sådan verksamhet, ävensom att en skedd framställning till Statens Arbetslöshetskommission om dispens för staden i sådant avseende synes hava små utsikter att av Kommissionen komma att beviljas.

Västerås den 13 juli 1922.

På Västerås stads Arbetslöshetskommittés vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 46.

Kungl. Vattenfallsstyrelsens skrivelse angående anläggande av en djuphamn i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anslutning till sin skrivelse till Stadsfullmäktige av den 8 juli 1921 får Vattenfallsstyrelsen beträffande tidpunkten för Södertälje kanals och farledens till Västerås färdigställande för 5,5 m. djupgående fartyg meddela följande.

Vid tiden för den ovannämnda skrivelsen voro anslag beviljade endast för utförande av den nya slussen med tillfarter, medan fortsättandet av kanal- och farledsarbetena i övrigt voro beroende av de beslut, som fattades av 1922 års riksdag. Arbetet med slussen har fortgått i enlighet med den uppgjorda planen, och torde slussen med infarter bliva färdig att tagas i trafik vid början av nästa års seglation, varefter längre och bredare fartyg än hittills kunna trafikera Mälaren.

På grund av den rådande stora arbetslösheten hava dessutom ganska betydande anslag anvisats av nödhjälpsmedel, så att även de övriga kanalarbetena kunna fortsättas. Under förutsättning att erforderliga anslag även i fortsättningen erhållas, synes kanalen och farleden till Västerås kunna färdigställas till seglationens början år 1925, och sannolikt är att redan dessförinnan under sommaren 1924 5,5 m. djupgående fartyg kunna framföras denna väg till Västerås.

N:o 46.
Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Då sålunda endast 2 à 2 ½ år torde återstå till dess farleden genom Södertälje kanal till Västerås blir trafikabel för 5,5 m. djupgående fartyg, får Vattenfallsstyrelsen med hänvisning till den förbindelse Västerås stad avgivit, att inom ifrågavarande tidpunkt hava anordnat med järnvägsförbindelse försedda kajer för 5,5 m. djupgående fartyg, härmed hemställa att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för utförande av de arbeten, som i denna stadens förbindelse avses.

Stockholm den 17 juli 1922.

AXEL EKWALL.

Lars Lawski.

N:o 47.

Beredningsutskottets och Drätselkammarens yttranden angående lagstiftning om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom av Stadsfullmäktige begärt yttrande över kommunalförvaltningssakkunniges betänkande den 18 januari 1922 i fråga om ersättning åt innehavare av kommunala förtroendeuppdrag får Beredningsutskottet, efter delfående av Drätselkammarens utlåtande i ärendet, hemställa, att Stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande åberopa vad Drätselkammaren angående förslaget anfört efter den sammanfattande redogörelse, som av Drätselkammaren lämnats beträffande den föreslagna lagstiftningens innebörd.

Västerås den 16 augusti 1922.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 47.

Ang. lagstiftning om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom Magistratens resolution den 3 sistlidne mars anmodade avgiva yttrande i anledning av kommunalförfattningssakkunniges betänkande av den 18 januari 1922 i fråga om *ersättning åt innehavare av kommunala förtroendeuppdrag* hava Stadsfullmäktige den 30 mars 1922 för förberedande utlåtande remitterat detta ärende till Drätselkammaren och får Drätselkammaren härmed i förevarande ärende anföra följande.

Det torde till en början vara lämpligt att i sammanfattning redogöra för den föreslagna lagstiftningns innebörd, åtminstone vad stadskommunerna beträffar.

Utgångspunkten för lagstiftningsarbetet i fråga är att tillgodose ett i riksdagen upprepade gånger framfört önskemål, att den under senare tid genomförda demokratiseringen av den kommunala självstyrelsen icke må göras illusorisk i större eller mindre grad på den grund, att eljes lämpliga personer skulle förhindras mottaga och behålla kommunala förtroendeuppdrag av privatekonomiska skäl eller därigenom att sysslandet med kommunala angelägenheter, som hittills i regel är ett fullständigt oavlönat arbete och i en del fall även förenat med direkta utgifter, skulle medföra så stor minskning i vederbörandes förvärvsmöjligheter, att det komme att betaga honom icke blott lust utan även möjlighet att innehava det kommunala uppdraget. De sakkuniges uppgift har sålunda varit att undersöka huruvida och i vad mån, med bibehållande såsom regel av gällande rättsgrundsats, att kommunala förtroendeuppdrag skulle vara oavlönade, kommun måtte berättigas att till innehavare av dylika uppdrag under de begränsningar och villkor, som kunde befinnas erforderliga, besluta ersättning samt framlägga de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Av de sakkunniges redogörelse för nu gällande bestämmelser och rättsgrundsatser framgår, att gällande svensk rätt fortfarande ansluter sig till den gamla uppfattningen, att de kommunala förtroendeuppdragen i allmänhet skola vara oavlönade, och att denna regel ansetts utesluta ersättning även för direkta utgifter, som äro för uppdragets fullgörande nödiga. Endast i de fall sådant i lag medgives, kan ersättning i en eller annan form utgå. — Sådana i lag medgivna ersättningar äro för städernas vidkommande — dock alltid beroende på Stadsfullmäktiges beslut — till fattigvårdsstyrelsens ordförande, som utöver ersättning för skrivmaterialier och skrivhjälp kan tilldelas arvode för med uppdraget förenat besvär, till byggnadsnämndens ledamöter, vilka jämlikt byggnadsstadgan för rikets städer av Stadsfullmäktige kunna tilldelas arvode, till taxeringsnämndens av kommunen valda ledamöter reseersättning efter vissa grunder och dagtraktamente med högst 7 kronor pr sammanträdesdag, till ordförande och ledamöter i pensionsnämnd reseersättning och dagtraktamente med högst 4 kronor pr sammanträdesdag samt ordföranden därjämte utom ersättning för skrivmateriel och skrivhjälp m. m. särskilt arvode samt till de valda ledamöterna i hästuttagningsnämnd dels traktamentsersätt-

ning under såväl sammanträdes- som resedagar med högst 4 kronor om dagen, dels ock i vissa fall reseersättning. — Enligt praxis hava ersättningar ansetts berättigade till förtroendemän dels för sådana under fullgörande av ett uppdrag uppkommande utgifter, som under alla förhållanden varit påkallade för den kommunala förvaltningens handhavande, och som fördenskull närmast äro att betrakta såsom uppdragsgivares utlägg för kommunen, och dels för kostnader vid resor utom kommunen. Ett uppdrag, som i sig självt har karaktären av tjänstebefattning, anses, då detsamma lämnas till medlem av nämnd eller styrelse, som utser befattningshavaren, och vid vilken befattningen utövas, få karaktär av förtroendeuppdrag och kan icke avlönas, så vida icke sådant är i lag särskilt medgivet.

N:o 47. *Ang. lagstiftning om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.*

I fråga om grundlinjerna för den föreslagna nya lagstiftningen framhålla de sakkunnige, att de allt oftare förekommande kraven på ersättning åt innehavare av kommunala förtroendeuppdrag hava sin förklaring i kommunalförvaltningens fortgående utveckling i demokratisk riktning. Med den genomförda förskjutningen av den kommunala makten hava även de kommunala förtroendeuppdragen i stor omfattning överflyttats till de nya makthavarne. Dessa äro dock på ett helt annat sätt än de gamla beroende av det dagliga förvärvsarbetet. Då det i längden är otänkbart att finna enskilda samhällsmedlemmar, som äro villiga att på bekostnad av sin egen och sin familjs ekonomiska välfärd syssla med det kommunala arbetet, föreligger en påtaglig fara, att detsamma, i den mån det ankommer på förvaltningens lekmannaelement, förytligas och till sist förlorar allt verkligt värde. Till förhindrande av befarad korruption såsom följd av ersättning för kommunala förtroendeuppdrag bör denna ersättning genom lagstiftningen regleras så, att uppdraget icke blir lockande såsom förvärvskälla. Genom en lagstiftning som den nu ifrågasatta beredas kommunerna möjlighet att med bibehållande av lekmannastyret och det frivilliga, oavlönade arbetet inom förvaltningen — vilket särskilt för de mindre kommunerna anses vara att föredraga framför att förvaltningen i större utsträckning överlämnas åt tjänstemän— bestämma om ersättning åt innehavare av sådana förtroendeuppdrag, vilkas mottagande och behöriga utförande eljes skulle medföra en avsevärd ekonomisk uppoffring. — I avseende på den svårlösta frågan om allmängiltiga bestämmelser i syfte att begränsa såväl möjligheterna till ersättnings tillgodonjutande som ersättningens storlek anse de sakkunnige, att hänsyn måste tagas till kommunernas ekonomi, till faran för korruption och till önskemålet, att grundvalarne för lekmannaelementets ställning och värdefulla insatser i den svenska kommunalförvaltningen icke rubbas.

Med iakttagande av ovan angivna synpunkter hava de sakkunnige funnit sig böra angiva två huvudregler vid den nya lagstiftningens utformning, från vilka undantag icke utan trängande skäl må medgivas: den ena av innebörd, att *den enskilde förtroendemannen icke kan utkräva gottgörelse utöver vad kommunen finner skäl besluta* och den andra, *att för utövandet av beslutanderätt i kommunens representantförsamling icke må utgå ersättning annat än möjligen för direkta utgifter.* I sistnämnda hänseende är det till och med önskligt, att medlemmar av representantförsamlingarne icke medgivas möjlighet att erhålla gottgörelse ens för sådana direkta utgifter. Ett undantag från

N:o 47.

Ang. lagstiftning om ersättning för kommunala förroendeuppdrag.

båda dessa huvudregler är dock upptaget i lagstiftningen, i det att för kommunalfullmäktige medgivits t. o. m. ovillkorlig rätt till reseersättning i viss utsträckning, men har det ansetts att beträffande Stadsfullmäktige en motsvarande bestämmelse torde sakna nämnvärd praktisk betydelse.

De olika ersättningsformer som i författningsförslaget upptagas äro dels arvode för särskilt arbete, som för ett uppdrags utförande är nödigt, dels vid sammanträden och förrättningar dagtraktamenten, dels ock i sistnämnda fall resekostnadsersättning. Det har sålunda gjorts en bestämd åtskillnad mellan å ena sidan sådana förtroendeuppdrag, som med nödvändighet i avsevärd omfattning kräva arbete och tidspillan, utöver vad som kan anses förknippat med övervarande av sammanträden, samt å andra sidan annat ledamotskap av styrelser, nämnder och beredningar. I förra avseendet intager förtroendemannen en ställning, som är mera jämställd med tjänstemannens. Arvodet för sådana uppdrag, vartill hänföres ordförande, sekreterare, räkenskapsförare, kassaförvaltare eller föredragande inom den styrelse, nämnd eller beredning, av vilken vederbörande är medlem och varmed, ehuru med tvekan, jämställes revisorsskap, får icke bestämmas för mer än ett år i sänder och skall vid arvodets fixerande, om sådant över huvud taget beslutas, avgörande hänsyn tagas till den om också otillräckliga lön för mödan, som folkets förtroende giver. Arvodet bör icke sättas så högt, att det ekonomiska utbytet blir större, än om innehavaren åt sitt yrke eller näring ägnat den tid, som det avlönade kommunala arbetet tager i anspråk, men om yrkets eller näringens utövande skulle giva större utbyte än som svarar mot skälig och vanlig ersättning för arbete av den beskaffenhet, som kräves för det kommunala uppdragets utförande, får å andra sidan ersättningen icke med hänsyn därtill höjas.

I fråga om den andra gruppen befattningshavare, som kunna tillerkännas ersättning för direkta utgifter och mistad arbetsförtjänst i form av reseersättning och dagtraktamente hava vissa maximisiffror upptagits i lagförslaget. Dessa maximigränser hava såväl av hänsyn till kommunernas ekonomi som enligt syftet med ersättningarne, vilket närmast tager sikte på de ekonomiskt svagt situerade förtroendemännen, satts så lågt, att de blott fylla mycket blygsamma anspråk på ersättning. Ifrågavarande bestämmelser ansluta sig till statens resereglemente och innehålla, att traktamentet icke får överstiga hälften av det belopp, varmed traktamente åtnjutes enligt femte klassen i resereglementet. Maximibeloppet för kommunalt traktamente blir sålunda enligt det resereglemente, som nu gäller, 5 kronor, vilket anses böra fullt kompensera en förtroendemans mistning av arbetsförtjänst i ett inkomstläge av 3,000 à 4,000 kronor, i betraktande av att för ett sammanträde icke behöver eftersättas mer än högst en halv arbetsdag. Resekostnadsersättning, som förutsättes endast mera undantagsvis komma att tillämpas i stadskommuner och där kan utgå blott om kommunikationsförhållandena sådant påkalla och väglängden mellan vederbörandes hemvist och sammanträdes- eller förrättningsstället är större än fem kilometer, får icke överstiga lägsta skjuts- och åkdonslega eller 3:dje klass järnvägsbiljett eller salongsplats å fartyg.

För resa i stadens angelägenhet utom staden må förtroendeman kunna åtnjuta ersättning efter annan grund, om så av Stadsfullmäktige beslutas, dock

icke med högre belopp än som svarar emot någon av resereglementets tjänsteklasser. N:o 47.

Ang. lagstiftning om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

De här förut berörda stadgandena hava upptagits i en ny paragraf i kommunalförfattningarne. I särskilda författningsförslag hava i anslutning härtill framlagts förslag dels angående tillägg i förordningen om mantalsskrivning, varigenom kommun tillagts rätt att besluta om ersättning åt kommunalombud vid mantalsskrivningen enligt de grunder, som i kommunallagarne föreslagits angående traktamente och resekostnadsersättning åt ledamöter i styrelser och nämnder, en rätt, som kommunen icke förut haft, dels angående ändring i taxeringsförordningen, varigenom, med bibehållande av bestämmelsen om traktamentsersättning av högst sju kronor om dagen, därest sådan ersättning beslutas, bestämmelsen om resekostnadsersättning föreslagits skola erhålla samma innehåll som i kommunallagarne, dels angående ändring i lagen om allmän pensionsförsäkring därhän, att gällande bestämmelser om ersättning åt ordförande och av kommunen valda ledamöter bringats i överensstämmelse med vad som föreslagits i kommunallagarne, dels angående ändring i hästutskrivningslagen i samma syfte beträffande ersättning åt de valda ledamöterna i hästuttagningsnämnden, dels angående ändring i lagen om fattigvården, varigenom frågan om ersättning åt ordförande och ledamöter i fattigvårdsstyrelse ordnats i överensstämmelse med förslaget härutinnan i kommunallagarne, dels ock slutligen angående ändring i byggnadsstadgan för rikets städer, enligt vilket förslag gällande bestämmelse om arvode åt nämndens ledamöter ersatts med ett stadgande i överensstämmelse med vad som föreslagits beträffande arvode åt ordförande eller annan ledamot med särskilt uppdrag i kommunal nämnd eller styrelse.

I kommunalförfattningarne hava vidare införts en allmän hänvisning till de i särskilda andra författningar gällande bestämmelser.

Såsom en garanti mot missbruk av den kommunerna i förslaget tillagda rätten att besluta om ersättningar åt kommunala förtroendemän har vidare i kommunallagarne föreslagits ett allmänt stadgande, att sammanlagda beloppet av beslutade ersättningar för förtroendeuppdrag icke må överstiga vad kommunens ekonomiska bärkraft utan större olägenhet medgiver samt därjämte stadgats, att alla beslut om arvoden — således ej traktamenten och reseersättningar — skola underställas Konungens Befallningshavande för godkännande.

Vid de sakkunniges utlåtande finnas fogade en del reservationer, från vilka för stadskommunernas vidkommande här torde förtjäna meddelas följande.

Herr Axel Rooth har för sin del ansett, att verkligt behov icke föreligger att i kommunallagarne införa några generella bestämmelser om rätt för primärkommunerna, att tillerkänna ledamöter av nämnder, styrelser och beredningar dagtraktamenten. Reservanten anser dessa uppdragsinnehavares åligganden, vilka i regel ställa anspråk på vederbörande endast vid några få tillfällen årligen och för varje gång sällan mer än för en kortare stund, liksom hittills kunna fullgöras utan någon pekuniär ersättning för därav förorsakad ringa tidspillan och arbete. För de undantagsfall, då ledamotskap verkligen

N:o 47.

Ang. lagstiftning om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

kan anses vara av så krävande art, att möjlighet till gottgörelse i form av dagtraktamente bör förefinnas, synes det reservanten vara tillfredsställande sörjt genom de lagbud i detta hänseende, som redan meddelats i vissa särskilda författningar. Beträffande resekostnader anser reservanten, som härutinnan ej vill gå så långt som majoriteten av de sakkunnige, att frågan om ersättning för sådana bör begränsas till att avse endast landskommunerna. Däremot ansluter sig reservanten i fråga om arvoden till de övriga sakkunniges uppfattning.

Herr P. J. Persson förklarar sig i vissa avseenden icke vara fullt till freds med de sakkunniges förslag, i det han håller före, att man däri tillgodosett ersättningsmöjligheterna i så vid omfattning, att man på ett betänkligt sätt avlägsnat sig från principen, att kommunala förtroendeuppdrag skola vara oavlönade. Det synes honom sålunda, att då man ger möjlighet till reseersättning och dagtraktamente ävensom därutöver arvode åt de förtroendemän som kunna tänkas tillsätta någon avsevärdare tid för uppdragens fullgörande (ordförandeskap m. m.), så borde man för övriga förtroendemän (endast ledamöter) icke medgivit dagtraktamente, utan nöjt sig med reseersättning. Visserligen hyser reservanten den förhoppningen, att kommunens beslutande organ i de allra flesta fall skola gå varsamt fram, men undantag härifrån äro icke otänkbara.

Den föreslagna lagstiftningen, som generellt medgiver vissa, ehuru mycket begränsade ersättningar åt innehavare av kommunala förtroendeuppdrag, innebär ett bestämt avsteg från den ännu gällande och även av de sakkunnige hävdade och utan tvivel riktiga grundsatsen, att sådana uppdrag skola vara oavlönade. Lagen medgiver sålunda bland annat ersättnnigar i form av dagtraktamente för bevistande av huru korta sammanträden som hälst, förlagda å sådan tid av dagen, att deras övervarande icke kan medföra någon som hälst uppoffring i ekonomiskt avseende för någon av deltagarne. Men å andra sidan gives det många fall, då ledamotskap, utan särskilt uppdrag därutöver, i en kommunal delegation även måste medföra en betydande tidspillan och eftersättande av egna förvärvsmöjligheter. Ett påtagligt sådant fall är ledamotskap av Drätselkammaren i en större stad, med ty åtföljande deltagande i ideligen återkommande långvariga sammanträden och andra förrättningar. För sådana fall hava de principiella skäl, som de sakkunnige anfört till stöd för sitt förslag fullt berättigande. Ehuru det sålunda synes tveksamt om lagstiftningen bör införa ett generellt medgivande av ersättning för kommunala uppdrag, måste det å andra sidan framhållas, att en differentiering i lagstiftningen av olika uppdrag är synnerligen svår för att icke säga omöjlig. Det synes också, som de sakkunnige själva haft blicken öppen på här berörda olikhet, i det att de uttryckligen i sin motivering framhållit, att det givetvis är varje kommun obetaget, att besluta om ersättning endast för vissa uppdrag, men icke för andra, eller att besluta om olika ersättningsbelopp för olika slags uppdrag.

De starka skäl de sakkunnige anfört för sitt förslag att bereda kommunerna möjlighet att ersätta vissa förtroendeuppdrag synas sålunda icke vederlag-

N:o 47. *Ang. lagstiftning om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.*

da av de betänkligheter, som enligt vad ovan sagts kunna framföras mot förslaget, vilket synes vara en naturlig och ofrånkomlig följd av den utveckling i demokratisk riktning, som kommunallagstiftningen i övrigt undergåttt. Under sådana förhållanden och då emot förslagets närmare detaljer icke synes finnas anledning till erinran, torde de sakkunniges förslag lämpligen böra läggas till grund för lagstiftning i det föreliggande ämnet. Det blir sedan kommunens beslutande myndighets sak att vid tillämpningen av den nya lagstiftningen, om den blir genomförd, iakttaga den varsamhet, som de sakkunnige förutsatt, och tillse att förekommande ersättningsfrågor behandlas så, att de grundlägggande principerna för lagförslaget bliva noggrant följda, särskilt i den meningen att ersättningarne icke bliva annat och mera än vad de äro ämnade att vara.

Vad beträffar de ekonomiska konsekvenserna av lagförslagets antagande för Västerås stads vidkommande är det synnerligen vanskligt att göra någon beräkning, då det är omöjligt att förutse, i vilken utsträckning Stadsfullmäktige eventuellt komma att besluta om ersätttning och om vilka belopp, det för olika fall kommer att röra sig. Under den antagliga förutsättningen, att några reseersättningar för bevistande av sammanträden och förrättningar inom kommunen icke behöva förekomma liksom icke heller arvoden för ordförandeskap eller andra särskilda uppdrag i större utsträckning än vad hittills ägt rum, då de sysslor, som härvid lag kunna komma i fråga utföras av tjänstemän, kan med en tillämpning av lagens maximibelopp för dagtraktamenten i alla delegationer och förhållandena under år 1921 som beräkningsgrund stadens årskostnader uppskattas till omkring 9,000 kronor. Då det emellertid som ovan framhållits icke är sannolikt, att den eventuellt blivande rätten för staden att ersätta kommunala uppdrag i form av dagtraktamenten kommer att utnyttjas till sina yttersta gränser, torde kostnaden komma att stanna vid ett vida lägre belopp. Den i lagförslaget starkt markerade kommunalekonomiska synpunkten torde även, särskilt under nuvarande ekonomiska situation göra det till en bjudande nödvändighet, att även på det nu förevarande området gå fram med försiktighet.

Västerås den 19 juli 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 48.

Drätselkammarens skrivelse angående fullbordande av Vargbogatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med fastställande av stadens utgiftsstat för år 1921 anvisades ett anslag å 40,000 kronor för iordningställande av Vargbo- och Sigtunagator-

N:o 48.
Ang. fullbordande av Vargbogatan.

na såsom en provisorisk tillfartsväg till området för det nya länslasarettet å stadens västra utmark och utfördes detta arbete såsom ett stadens eget nödhjälpsarbete.

Å Vargbogatans närmast Stockholmslandsvägen belägna del återstår emellertid, sedan berörda anslag nu är förbrukat, en del kompletteringsarbeten innan gatan kan sägas vara i ordentligt skick, och får Drätselkammaren i anledning härav och med hänsyn till behovet av att bereda arbetstillfällen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville i anslutning till bilagda av stadens byggnadschef uppgjorda kostnadsberäkning för gatudelens iordningställande anvisa ett anslag å 3,800 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 10 augusti 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning av förfrågan beträffande kostnaderna för färdigställande av Vargbogatan får jag meddela att dessa av mig beräknas sålunda:

50 m. mur riktas och höjes à 20 kr.	1,000 kr.
480 m³ grus och fyllning à 5 kr.	2,400 „
960 m² utjämning av fyllningen à 0: 25	240 „
400 m² vältning à 0: 40	160 „
Summa	3,800 „

Västerås den 10 augusti 1922.

Gösta Smitt.

N:o 49.

Drätselkammarens skrivelse angående reparationer vid epidemisjukhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av protokoll fört vid besiktning å epidemiska sjukhusets byggnader varav framgår, att en del reparationer å dessa äro nödvändiga samt att kostnaderna härför uppgå till 20,325 kronor, får Drätselkamma-

ren i anslutning till en av Hälsovårdsnämnden framställd begäran om verkställighet av reparationerna ifråga samt stadens skyldighet att bekosta erforderliga sådana å sjukhuset under tiden för dess uthyrande åt länets landsting hemställa,

N:o 49.
Ang. reparationer vid Epidemisjukhuset.

att Stadsfullmäktige ville för nämnda reparationer anvisa ett förslagsanslag å 20,000 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 10 augusti 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

År 1922 den 1 juli förrättades på grund av Hälsovårdsnämndens och Drätselkammarens i Västerås beslut den 17 maj och den 8 juni innevarande år med byggnadschefen Gösta Smitt såsom ordförande samt byggmästaren Edv. Karlsson, byggnadssnickaren F. O. Pettersson, byggmästaren F. Eklund och sysslomannen P. Wetterstrand såsom ledamöter i synenämnden syn å epidemiska sjukhuset i Västerås fastigheter.

Såsom sekreterare tjänstgjorde notarien vid Västerås stads kansli E. Plantin.

Synen företogs i följande ordning, och beslöt synenämnden föreslå utförande av nedannämnda reparationsarbeten:

1:o) *Mottagningspaviljongen.*

I vaktmästarebostaden tapetseras 2 rum och fastsättes en dörrkarm 150: —
I drängens bostad lagas en fönsterplatta och tätas dörren samt lagas vattrännan utanför mottagningspaviljongens dörr, allt för en kostnad av . . . . 50: —

N:o 49.

Ang. reparationer vid Epidemisjukhuset.

2:o) *Gamla paviljongen (difteripaviljongen).*

Fönsterbleck anbringas vid södra ingången och 8 st. nya stuprör uppsättas på byggnaden	250: —
Yttertaket lagas och målas	600: —
Utvändig målning av fönsterna	500: —
Byggnaden repareras utvändigt genom vattrivning och avfärgning	500: —
Kokerskans rum tapetseras	75: —
Kökets väggar bättras och målas	150: —
Sjuksalarnas och korridorernas golv bättras och förses med korkmattor	5,000: —
Diverse bättring och målning invändigt	2,000: —
Reparationer av ringledningen	50: —

3:o) *Stora paviljongen (skarlakanspaviljongen).*

Fönster målas utvändigt	500: —
Byggnaden repareras utvändigt genom vattrivning och avfärgning	800: —
Yttertaket repareras och målas	500: —
Sjuksalar och korridorer repareras och målas	4,000: —
2 badrumsgolv asfaltbeläggas	400: —
2 sköterskerumsgolv beläggas med korkmattor	400: —

4:o) *Nya paviljongen.*

Ommålning utvändigt av fönster och dörrar	800: —
Dörrar inom byggnaden riktas och målas	750: —
Diverse behövliga målningsarbeten	450: —
2 badrum ommålas	400: —

5:o) *Staketet runt området.*

Repareras och målas, stolpar utbytas mot nya i behövlig utsträckning	2,000: —
Summa Kronor	20,325: —

Som ovan

På synenämndens vägnar:

GÖSTA SMITT.

Eric Plantin.

N:o 50.

Drätselkammarens förnyade framställning angående ordnande av frågan om olycksfallsförsäkring av stadens arbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter förslag av Drätselkammaren och med stöd av en utredning av stadskamreraren (se Stadsfullmäktiges handingar 1922 N:o 25) beslöto Stadsfullmäktige den 29 maj 1922 dels bemyndiga Drätselkammaren att hos Riksförsäkringsanstalten göra framställning om att staden måtte snarast möjligt jämlikt § 15 i olycksfallsförsäkringslagen befrias från erläggande av avgifterna för försäkring av stadens arbetare i anstalten, dels såsom förutsättning härför tillförbinda staden skyldighet att till stadens arbetare, som drabbas av olycksfall i stadens arbete, utbetala ersätttning med tillämpning av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser, dels ock att dessa ersättningar jämte det förvaltningsbidrag, som i fortsättningen skulle till Riksförsäkringsanstalten utgå, skulle utbetalas ur en fond, som bildades genom årliga avsättningar av belopp av uttaxerade medel, motsvarande sammanlagt de försäkringsavgifter, som för varje år skolat utgå till Riksförsäkringsanstalten, därest försäkringen fortfarande där kvarstått.

I anledning av i Drätselkammarens framställning lämnade uppgifter att stadens till Riksförsäkringsanstalten erlagda försäkringsavgifter under åren 1919—1921 utgjorde ett belopp av 41,372 kronor 56 öre, och att utbetalade ersättningar inklusive en del livräntor för skada tillföljd av olycksfall i arbete för samma tid belöpte å allenast 5,622 kronor 93 öre samt dessa uppgifters offentliggörande, har Riksförsäkringsanstalten i här bilagd skrivelse till Drätselkammaren meddelat, att ett missförstånd vid beräkningen av ersättningarna måste föreligga i så måtto att hänsyn icke tagits till kapitalvärdet av utgående invalid- och efterlevandes livräntor och att med tillägg av detta kapitalvärde skadeersättningarna för tiden ifråga uppgått till 53,173 kronor.

Detta meddelande har föranlett en ytterligare utredning av stadskamreraren varvid framgått att livräntor i vissa fall av Riksförsäkringsanstalten utan förmedling av Drätselkontoret utbetalats till ett belopp av 1,764 kronor.

Å detta belopp samt å de i förenämnda ersättningsbelopp, stort 5,622 kronor 93 öre, inräknade livräntor å 1,640 kronor har något kapitalvärde icke beräknats.

Även om detta förhållande samt att enligt meddelande från Riksförsäkringsanstalten lägre premiesatser komme att tillämpas från och med nästa år försätta frågan om försäkringens överflyttande till Riksförsäkringsanstalten på staden, vilket skall ske i den form att staden åtager sig att stå s. k. självrisk, med den ekonomiska utgångspunkt, som anlagts å densamma, i något annat läge än det vid Stadsfullmäktiges ovannämnda beslut föreliggande, har Drätselkammaren likväl funnit sig böra förorda ett vidhållande av beslutet. Detta innebär att fondering skall ske av de premiebelopp, som eljest skulle ut-

N:o 50.
Ang. ordnande av frågan om olycksfallsförsäkring av stadens arbetare.

gått till Riksförsäkringsanstalten, vilken fondering — och detta är styrkan i förslaget — skapar ett stadens eget kapital, varur staden till någon del kan tillgodose sitt behov av tillfällig upplåning. Visserligen kan ej fördöljas att självrisken i händelse av olycksfall med invaliditet eller dödlig utgång som följd och föranledande större livräntor kan bliva ansenligare än som förutsättes vid en fondering på angivna sätt, men å andra sidan böra exceptionella förhållanden icke vara avgörande för frågan allrahelst den utvägen alltid står staden öppen att, därest en dylik felkalkylering skulle visa sig föreligga, åter överflytta försäkringen till Riksförsäkringsanstalten.

Under åberopande av det nu anförda får Drätselkammaren alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville vidhålla sitt förut i ärendet fattade beslut, dock att detta för undanröjande av möjligheten av hinder för dess verkställighet måtte formuleras sålunda

dels bemyndiga Drätselkammaren att hos Riksförsäkringsanstalten göra framställning om att staden måtte snarast möjligt jämlikt § 15 i olycksfallsförsäkringslagen befrias från erläggande av avgifterna för försäkring av stadens arbetare i anstalten,

dels såsom förutsättning härför tillförbinda staden skyldighet att till stadens arbetare och befattningshavare, som enligt lagens bestämmelser äro att anse som arbetare, som drabbas av olycksfall i stadens arbete, utbetala ersättning med tillämpning av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser,

dels ock att dessa ersättningar jämte det förvaltningsbidrag, som i fortsättningen skulle till Riksförsäkringsanstalten utgå, skulle i första hand utbetalas ur en fond som bildades genom årliga avsättningar av belopp av uttaxerade medel, motsvarande sammanlagt de försäkringsavgifter, som för varje år skolat utgå till Riksförsäkringsanstalten, därest försäkringen fortfarande där kvarstått och, därest fonden icke skulle vara tillräcklig härför, i andra hand av uttaxerade medel.

Herr Vestholm har anmält reservation emot detta beslut i det han med hänsyn till stadens stora självrisk i händelse av allvarligare olycksfall för sin del ansett att försäkringen borde kvarstå i Riksförsäkringsanstalten.

Västerås den 18 augusti 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 50.

Ang. ordnande av frågan om olycksfallsförsäkring av stadens arbetare.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Riksförsäkringsansalten i skrivelse till Drätselkammaren den 29 sistlidne juni inlämnat förteckning över invaliditets- och dödsfall, förorsakad av skada genom olycksfall i arbete under åren 1918—1921 samt uppgift å kostnaderna för utbetalda livräntor under samma tid, har den undersökning, som vidtagits angående inkomsterna härför givit vid handen, att staden, utöver de inkomster i sjukpenningar och livräntor, som i redogörelsen den 12 april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25) uppgivits, ytterligare erhållit *1,764: — kronor* i form av definitiva livräntor, som utbetalats direkt till följande här nedan angivna personer, nämligen:

Knut Bernhard Asplund	384: —
Gustav Axel Sahlström	300: —
Knut Vilhelm Lånström	600: —
Per Johan Eriksson	480: —
Kronor	1,764: —

Å ifrågavarande belopp	1,764: —
jämte de livräntor, som i redogörelsen den 12 april var includerad i sjukpenningeinkomsterna	1,640: —
eller inalles Kronor	3,404: —,

hava icke i redogörelsen beräknats något kapitalvärde.

Då Riksförsäkringsanstalten utbetalar livränta direkt till de försäkrade och försäkringstagaren härom icke meddelas kännedom, är denna inkomst i vissa avseenden okontrollerbar, enär en del arbetare, som blivit invalider, dels icke vidare äro anställda i stadens arbeten och dels icke här bosatta.

Nödig kontroll över att fördelarna med försäkringen skola kunna bevakas, synes vara påkallad — vissa nedsättningar i timlönen för arbetare, som erhålla ersättning i form av livränta, men äro delvis arbetsföra, äro ju i stadens avtal med arbetarna stipulerade — och torde Drätselkammarens förslag och Stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1922 bliva avgörande för denna frågas lösning.

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 25 juli 1922.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 50.

Ang. ordnande av frågan om olycksfallsförsäkring av stadens arbetare.

Västerås stads Drätselkammare, Västerås.

I Västmanlands Folkblad den 27 sistlidne maj omnämnes under rubriken "Västerås stad och olycksfallsförsäkringen" en framställning från Eder till Stadsfullmäktige angående befrielse från olycksfallsförsäkringsavgift för stadens arbetare. Artikeln ifråga innehåller bl. a. följande uttalande: "Emot erlagda försäkringsavgifter för åren 1919—1921 å ett belopp av kr. 41,372: 56 svarar ett för samma tid utbetalt ersättningsbelopp av kr. 5,622: 93. Att låta detta förhållande bli bestående är, anser Drätselkammaren, ekonomiskt sett förkastligt."

Dessa uppgifter synas emellertid bero på någon missuppfattning. Möjligen har beloppet 5,622: 93 kr. beräknats utan hänsyn till *kapitalvärdet av utgående invalid- och efterlevandelivräntor.* Det förhåller sig nämligen så att samtliga ersättningar, som föranledas av olycksfall, måste bäras av försäkringsavgifterna för det år, under vilket olycksfallen inträffat. Om sålunda ett olycksfall föranlett exempelvis invaliditet, medför detta skyldighet för vederbörande försäkringsinrättning (i detta fall Riksförsäkringsanstalten) att så länge den skadade lever utgiva honom tillkommande livränta, ett förhållande, vartill hänsyn måste tagas vid angivande av de ersättningar, som föranletts av inträffade olycksfall.

Såsom framgår av bilagda tablå över premier och skadeersättningar för vart och ett av åren 1918—1921, har sammanlagda värdet av premierna (excl. tilläggsavgiften) uppgått till 37,699 och skadeersättningarna till 53,173 kronor.

I händelse de i ovannämnda tidningsartikel förekommande uppgifterna skulle finnas intagna i Eder framställning till Stadsfullmäktige, får Riksförsäkringsanstalten anhålla, att de genom Eder försorg måtte korrigeras.

Skulle staden trots ovan lämnade upplysningar för framtiden vilja stå självrisk, torde ansökan härom insändas till Riksförsäkringsanstalten.

Stockholm den 3 juni 1922.

På Riksförsäkringsanstaltens vägnar:

O. A. ÅKESSON.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 51.

Fattigvårdsstyrelsens skrivelse angående uppförande av en ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut §§ 131 och 143 i Stadsfullmäktiges protokoll av år 1920 godkändes planen för ålderdomshemsanläggningen å Karlslund. Planen i sin helhet omfattar sjukvårdsavdelning, ålderdomsavdelning, reparation av gamla huvudbyggnaden samt ekonomibyggnad. Härav äro sjukvårdsavdelningen och ålderdomsavdelningen redan färdiga och återstår alltså ekonomiavdelningen och reparationen av gamla huvudbyggnaden. Såsom en synnerligen viktig gren i anläggningens förverkligande står ekonomiavdelningen nu i tur att uppföras.

Ritningar och kostnadsberäkning å byggnadens uppförande äro nu slutförda och av byggnadskommitterade godkända samt till fattigvårdsstyrelsen överlämnade för styrelsens ytterligare åtgöranden. Den sålunda planerade byggnaden omfattar:

1. *Köksanläggning* med kok- och stekapparater för ångdrift, disk-, renseri- och vågrum, kallskänk, skafferi och matsal för personalen med plats för 20 personer samt till köket hörande nödiga källareutrymmen;

2. *Tvättinrättning* med ångdriven maskinell utrustning i tvättstugan, ångtorkinrättning, mangel-, stryk-, sy- och lagningsrum, linneförråds- och inlämningsrum samt kontor;

3. *Ångpannecentral,* beräknad till uppvärmning av samtliga ålderdomshemmets byggnader samt av för anstalten erforderligt vatten. Häri inneslutas pannrum med två st. ångpannor samt en st. varmvattenpanna, maskin- och verkstadsrum, desinfektionsanläggning, utrymmen för bränsle, ledningsförbindelser med sjukhuset och ålderdomsavdelningen samt ledningar för blivande intag i gamla huvudbyggnaden;

4. *7 st. personalrum* med tillhörande utrymmen i vån. 1 tr. upp, varav 2 rum äro avsedda för anstaltens husmor samt de övriga för tvätterska, kokerska och biträden i ekonomiavdelningen;

5. *Bostadslägenhet* om 2 rum för anstaltens maskinist samt ett enkelrum för eldaren i vån. 2 tr. upp;

6. *Inredning av matsal* i ålderdomsavdelningen med plats för 52 personer samt

7. *Serveringsgång* mellan köket och nämnda matsal.

Den härför beräknade kostnadssumman uppgår till sammanlagt 400,000 kr., varav 124,000 kr. belöpa sig på värmelednings-, ångköks- och ångtvättsan-

N:o 51.

Ang. uppförande av en ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet.

läggning, 122,080: 18 kr. på arbetskostnader, 139,345: 40 kr. på materialkostnader samt 14,570 kr. 42 öre på diverse- och oförutsedda kostnader.

Beträffande tidpunkten för byggnadens uppförande, är styrelsen synnerligen angelägen att detta sker fortast möjligt. Styrelsen inser tydligt stadens ekonomiskt ansträngda belägenhet, men anser dock att frånsett ett överhängande behov av bättre köks- och framför allt tvättanordningar, det jämväl finnes ekononomiska skäl, som starkt tala för byggnadens snara uppförande. Bland annat kan anföras den omständigheten, att fattigvårdsstyrelsen av känd anledning måst lämna understöd till arbetslösa byggnads- och grovarbetares familjer. Måste denna understödsverksamhet fortfara någon längre tid, komma utgifterna härför att stiga till betydande summor, för vilka staden icke har något som helst vederlag. Placeras dessa pengar däremot i något nödvändigt arbetsföretag, så har man erhållit dels en för staden oundgängligen nödvändig byggnad och dels skapat nya arbetstillfällen. En annan synpunkt, som visserligen icke nu låter sig konstatera, men som är mycket antaglig är den, att om arbetet fördröjes till en tidpunkt då byggnadsverksamheten igångsättes mera allmänt, komma sannolikt stegrade byggnadskostnader att inträda.

Förutom vad nu anförts vill styrelsen dessutom framhålla att behovet en bättre och tidsenlig ekonomiavdelning gjort sig i den mån understödstagarnas antal växt starkare och starkare ällande. Så har till ex. behovet av en tillfredsställande tvätt- och torkinrättning redan nu blivit så stort att styrelsen ser stora svårigheter uti att även för den allra närmaste tiden på ett överkomligt sätt kunna ordna denna för en ålderdomsinrättning så ytterst viktiga angelägenhet. Beträffande köksinrättningen är även denna alltför bristfällig och tungt belastad för att kunna användas något utöver den tid av över ett och ett halvt år, som byggnadsarbetet på ekonomiavdelningen beräknas pågå.

Beträffande planeringen och ordnandet av området ävensom uppförande av hägnad omkring detsamma, samm nhänga dessa arbeten intimt med ifrågavarande byggnad. Så länge denna icke är förverkligad kunna förenämnda arbeten icke slutförts, till avsevärda nackdelar ur såväl trevnads- som ordningssynpunkt.

Fattigvårdsstyrelsen vill, med vad ovan anförts, ha givit skäl för den uppfattningen, att behovet av ekonomibyggnad är trängande och får sålunda hos Stadsfullmäktige vördsamt föreslå och hemställa

att beslut måtte fattas om omedelbart uppförande av ekonomibyggnad enligt bifogade ritningar och att för detta ändamål anslås en summa av 400,000: — kronor, samt

att Stadsfullmäktige uppdraga arbetets verkställande åt den byggnadskommitté, som haft den förberedande utredningen om hand.

Västerås den 8 september 1922.

AXEL [illegible]NBLOM.
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 52.

Drätselkammarens skrivelse angående fortsatt överbyggande av Persbobäcken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För närvarande pågår arbete med utläggande av kulvert i Ringvägen i sträckan emellan Engelbrektsgatan och Allégatan såsom nödhjälpsarbete, och är för med detta arbete förenade kostnader ett anslag å 28,000 kronor anvisat enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1921.

Med hänsyn till behovet av att även framdeles hava arbete tillgängligt för de arbetslösa i staden har Drätselkammaren ansett att kulvertläggningen bör fortsättas fram till Kopparbergsvägen. Förutom att arbetet som nödhjälpsarbete är synnerligen lämpligt, då kostnaderna för detsamma till avsevärd del utgå som arbetslöner, utgör arbetet ett led i ordnandet av en blivande stor trafikled runt det tätare bebyggda stadsområdet samtidigt som det tillgodoser ett sedan länge förefintligt hygieniskt behov att få avloppsvätskan i Persbobäcken intagen i en avloppsledning.

Kostnaden för återstående sträckan fram till Kopparbergsvägen är av byggnadschefen beräknad till 140 kronor för längdmeter tillhopa för 165 längdmeter således 23,100 kronor.

Med överlämnande av denna kostnadsberäkning och under åberopande av det ovan anförda får Drätselkammaren alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för läggning av kulvert i Ringvägen emellan Allégatan och Kopparbergsvägen att utföras som ett stadens eget nödhjälpsarbete anvisa ett anslag å 23,100 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 14 september 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Kulverten i Persbobäcken har nu dragit följande kostnader pr l. m. ledning.

N:o 52.

Ang. fortsatt överbyggnad av Persbobäcken.

Schaktning c:a 3 kbm. pr l. m. à 1: 80......	5: 40
Uppsättning av formar	4: —
Böjning av järn	4: —
Gjutning samt körslor	10: 60
Nedtagning av form	3: 50
Cement, 1,6 fat à 11: —	17: 60
Grus för fyllning och gjutning	12: —
C:a 60 kg. armeringsjärn à 0: 24	14: 40
	71: 50
Del i formkostnad samt diverse	8: 50
Summa kronor	80: —

Fyllningen vid kulverten uppskattas nu kosta 50 à 60 kr. pr l. m. Men beror detta på hur sagda fyllning kan anskaffas. Anslagen för ledningen ned till Ringvägens korsning med Kopparbergsvägen böra därför beräknas efter 140 kr. pr l. m. Utmed kyrkogården, där fallet är mindre, bör kulverten tagas av något större profil, och kan där antagas kosta 170 kr. pr l. m. För ledningen emellan Allégatan och Kopparbergsvägen beräknas åtgå 165 × 140 = 23,100 kronor.

Västerås den 25 augusti 1922.

Gösta Smitt.

N:o 53.

Drätselkammarens skrivelse angående första utläggande av Vasagatan närmast inom Gåsmyretullen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed underställa Stadsfullmäktiges avgörande ett förslag att färdigställa Vasagatan i den sträckning den enligt gällande stadsplan skall hava emellan Skolgatan och Gåsmyregatan. Även om detta arbete icke är att anse som av nuvarande trafikbehov oundgängligen påkallat, har Drätselkammaren likväl ansett sig böra förorda arbetet till utförande omedelbart med hänsyn till nödvändigheten av att under den årstid, som stundar, hava arbete tillgängligt, vartill arbetslösa kunna hänvisas.

Kostnaden för arbetet är av byggnadschefen beräknad till 13,000 kronor.

Med bifogande av denna kostnadsberäkning får Drätselkammaren alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för arbetet ifråga att utföras såsom ett stadens eget nödhjälpsarbete anvisa 13,000 kronor av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

N:o 53. *Ang. första utläggande av Vasagatan närmast inom Gåsmyretullen.*

Västerås den 14 september 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vasagatans ordnande från Skolgatan och fram till Gåsmyretullen drager följande kostnad:

Schaktning 400 m³ à 3: 50	1,400: —
Grus och fyllning 500 m³ à 5: 50	2,750: —
Makadam 300 m³ à 18: —	5,400: —
Rännstenar av fältsten 300 m. à 6: —....	1,800: —
Vältning 900 m² à 0: 50	450: —
Rännstenar i gatudelen emellan Rudbäcksgatan och Skolgatan	657: —
Diverse	543: —
Summa kronor	13,000: —

Västerås den 4 september 1922.

Gösta Smitt.

N:o 54.

Drätselkammarens skrivelse angående ytterligare anslag till arbetslöshetsunderstöd och hyreshjälp.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av framställning från Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommitté angående anslag för återstående del av innevarande år, dels till arbetslöshetsunderstöd och dels till hyreshjälp åt arbetslösa — detta senare an-

N:o 54.

Ang. ytterligare anslag till arbetslöshetsunderstöd och hyreshjälp.

slag även avsett att till en del täcka uppkommen brist i för detta ändamål redan anvisade medel — och med den anmärkningen, att de begärda anslagen ligga inom ramen av vad som utav årets förslagsanslag beräknats för arbetslöshetens bekämpande får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige med bifall till framställningen ville anvisa, dels ett anslag å 75,000 kronor att efter de grunder, som äro eller varda fastställda, utdelas såsom arbetslöshetsunderstöd under återstående del av detta år, dels ock ett anslag å 20,000 kronor för utlämnande av hyreshjälp åt arbetslösa under samma tid ävensom för täckande av brist uti för detta ändamål redan anvisade anslag att utgå båda anslagen såsom förslagsanslag utav det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov samt härjämte bemyndiga Arbetslöshetskommittén att ingiva erforderliga framställningar om statsbidrag för understödsverksamheten ifråga.

Västerås den 14 september 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Av Stadsfullmäktige har till arbetslöshetsunderstöd för år 1922 den 30 december 1921 anslagits 100,000 kronor, den 23 februari 1922 förslagsvis 50,000 kronor och den 30 mars samma år förslagsvis 70,000 kronor, eller sammanlagt 220,000 kronor. Stadens egna kostnader för verksamheten under år 1922 torde vid september månads utgång komma att uppgå till i runt tal 225,000 kronor.

Då sålunda beviljade medel äro förbrukade erfordras nytt anslag. Kostnaderna till årets slut äro synnerligen svåra att beräkna beroende som de äro på arbetslöshetens omfattning. De torde dock ej komma att överstiga 75,000 kronor.

Anslag för utdelande av hyreshjälp till arbetslösa beviljades av Stadsfullmäktige den 25 augusti 1921 med förslagsvis 25,000 kronor. Stadens egna kostnader vid innevarande tredje kvartals utgång komma att uppgå till cirka 33,000 kronor, vadan alltså beviljat anslag överskridits med 8,000 kronor. För

hyreshjälp under årets 4:de kvartal erfordras cirka 12,000 kronor. Ett nytt anslag å 20,000 kronor är således behövligt.

N:o 54. Ang. ytterligare anslag till arbetslöshetsunderstöd och hyreshjälp.

Arbetslöshetskommittén hemställer därför,

att Stadsfullmäktige ville bevilja, dels för utdelande av arbetslöshetsunderstöd till innevarande års slut ett anslag å förslagsvis 75,000 kronor, dels ock för utlämnande av hyreshjälp till arbetslösa ett belopp av förslagsvis 20,000 kronor, med bemyndigande för arbetslöshetskommittén att ingiva erforderliga framställningar om statsbidrag för understödsverksamheten.

Västerås den 13 september 1922.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 55.

Dräselkammarens skrivelse med överlämnande av förslag angående nytt folkskolereglemente.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har blivit satt i tillfälle taga del av ett av Folkskolestyrelsen till Stadsfullmäktige för godkännande överlämnat förslag till nytt skolreglemente, och får Drätselkammaren i ärendet meddela, att, enär ett antagande av förslaget icke innebär utgifter för stadskassan utöver sådana som Stadsfullmäktige redan i samband med skolstatens antagande för varje år eller i annat sammanhang godkänt, förslaget icke föranlett annan anmärkning än följande.

§ 4 mom. 4 enligt förslaget innehåller följande bestämmelser: "För vården om lärjungarnas hälsa och skolornas sundhetsförhållanden anställas skolläkare och skoltandläkare i erforderligt antal, för vilka särskilda instruktioner gälla".

Denna bestämmelse ansluter sig till bestämmelser i skolstadgan därom att, därest sådana läkare anställas, instruktion för dem i samband med antagande av skolreglemente skall utfärdas.

Som emellertid förhållandena kunna utveckla sig därhän att läkare icke kunna anställas för de anslag, som finnas anvisade för sådan anställning och

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

tvång för staden icke bör föreligga att till varje pris genomföra en dylik anställning, vilket med förslagets formulering föreligger, har Drätselkammaren ansett att ordet "må" bör inskjutas en ellan orden "sundhetsförhållanden" och "anställas".

Drätselkammaren ansluter sig alltså med detta tillägg till nyss omförmälda paragraf till förslaget att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna reglementet.

Västerås den 19 september 1922.

För Drätselkammmaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning av framställning från Drätselkammaren om preciserande av de avvikelser, som det av Folkskolestyrelsen inlämnade reglementsförslaget för Västerås folkskolor företer i jämförelse med det gamla reglementet. anhåller undertecknad härmed vördsamt få meddela, att det sistnämnda, som daterar sig från år 1907, i väsentliga delar var föråldrat och på grund därav led av brist på överensstämmelse med såväl de nya folkskoleförfattningarna som och med folkskoleväsendets allmänna anordning inom Västerås skoldistrikt. Reglementsförslaget, som ansluter sig till bådadera, innehåller följaktligen ingenting, som till sina ekonomiska konsekvenser går utöver vad som redan förut godkänts, och vartill Stadsfullmäktige anvisat medel.

Det torde under sådana förhållanden vara överflödigt att närmare precisera ovanstående avvikelser, så mycket mer som sådana finnas på snart sagt varje rad.

Västerås den 16 augusti 1922.

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås Folkskolestyrelse får härmed översända bifogade förslag till reglemente för Västerås folkskolor med anhållan att Stadsfullmäktige behagade för sin del godkänna detsamma.

Västerås den 4 augusti 1922.

Enligt uppdrag:

EM. GRANÉR.

FÖRSLAG

— till —

REGLEMENTE

— för —

VÄSTERÅS STADS SKOLDISTRIKT I VÄSTERÅS STIFT OCH VÄSTMANLANDS LÄN.

KAP. I.

Skoldistrikt, skolor och skolstyrelse.

§ 1.

Västerås skoldistrikt omfattar Västerås stad.

§ 2.

1. För den allmänna barnundervisningen inom skoldistriktet upprätthållas följande folkskolor:

Herrgärdsskolan, förlagd till skolhuset i kvarteret Folke,
Korsängsskolan, förlagd till skolhuset å Korsängsgärdet,
Djäknebergsskolan, förlagd till skolhuset i kvarteret Idun,
Skepparbacksskolan förlagd till skolhuset i kvarteret Naima,
Mariebergsskolan, förlagd till skolhuset i kvarteret Neta,
Jakobsbergs skola,
Rosenlunds skola,
Hammarby skola,
Lundby kyrkskola.

2. I allmänhet skall varje barn åtnjuta undervisning i den från barnets hem närmast belägna skolan. Då särskilda omständigheter sådant föranleda, må dock folkskolinspektören kunna bestämma, att barn skall besöka annan av distriktets skolor.

§ 3.

Såsom särskilda överbyggnader till folkskolorna upprätthållas dels fortsättningsskolor och ersättningsskolor i erforderligt antal, dels högre folkskolor. För dessa skolor gälla särskilda reglementen.

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

§ 4.

1. Högsta lokala vården och ledningen av distriktets folkskoleväsen utövas av en folkskolestyrelse, utsedd enligt bestämmelserna i lagen den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer.

Folkskolestyrelsen består förutom av stadens kyrkoherde av det antal ledamöter, som stadsfullmäktige jäml. § 4 i lagen den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer bestämmer. För de valda ledamöterna utses suppleanter till det antal, som anses erforderligt.

Styrelsen må utse inom sig tre nämnder, en för undervisningsärenden, en för ekonomiska ärenden och en för barnavårdsärenden.

2. Närmast under folkskolestyrelsen utövas ledningen av folkskoleväsendet av en för distriktet anställd folkskoleinspektör. Denne antages av folkskolestyrelsen, på sätt i folkskolestadgan § 8 mom. 4 närmare föreskrives, för viss tid, högst fem år. Folkskolestyrelsen äger likväl att giva inspektör, som under minst tre år inom distriktet tjänstgjort i sådan egenskap, ordinarie anställning såsom folkskolinspektör inom distriktet.

Om folkskolinspektörens åligganden gäller vad därom är föreskrivet i särskild instruktion.

3. På förslag av folkskolinspektören må folkskolestyrelsen förordna tillsyningslärare till erforderligt antal, att lämna inspektören nödigt biträde vid tillsynen och ledningen av skolarbetet.

Rörande tillsyningslärares åligggande stadgas i särskild instruktion.

4. För vården om lärjungarnas hälsa och skolornas sundhetsförhållanden anställas skolläkare och skoltandläkare i erforderligt antal, för vilka särskilda instruktioner gälla.

5. Såsom biträde åt folkskolestyrelsen vid det närmare handhavandet av skolornas ekonomiska angelägenheter utser folkskolestyrelsen en skolkassör.

6. För stadens folkskoleväsen skall vara anordnad en folkskoleexpedition i lämplig för stadens invånare lätt tillgänglig lokal. Expeditionen skall vara öppen på tider, som bestämmas av folkskolestyrelsen.

KAP. II.

Skolväsendets allmänna anordnnig.

§ 5.

1. Folkskolorna inom distriktet äro anordnade enligt A-formen i undervisningsplan för rikets folkskolor med undantag för skolorna vid Rosenlund och Lundby kyrka, vilka tillsvidare tillhöra andra B-formen. Skolan omfattar sju obligato-

riska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolan och de fem följande den egentliga folkskolan.

2. Då stadsfullmäktige därtill beviljar medel, må folkskolestyrelsen kunna anordna en ett- eller flerårig folkskolans högre avdelning, som ansluter sig till den egentliga folkskolans högsta klass.

N:o 55. *Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.*

§ 6.

För Västerås folkskolor skall enligt av folkskolestyrelsen fastställda formulär föras dels inskrivningsbok, upptagande i fortlöpande nummerföljd varje barn, som intages i skolan, oavsett om det har sitt hem inom distriktet eller icke, dels utskrivningsbok, upptagande likaledes i nummerföjld alla från samma skola avgångna barn.

§ 7.

1. De i skolan inskrivna lärjungarna fördelas i lämpligt antal läraravdelningar.

2. För varje sådan avdelning skall vara anställd en lärare. På det lägre staidet bestrider denne i regel all undervisning i avdelningen, men på det högre stadiet må ämnesfördelning mellan olika lärare kunna äga rum.

3. Varje läraravdelning skall hava sitt särskilda klassrum. Dock må folkskolestyrelsen vid bristande tillgång på lokaler kunna bestämma, att, intill dess bristen hunnit avhjälpas, olika läraravdelningar på skilda tider av dagen få använda samma klassrum.

§ 8.

1. För undervisning av barn, som äro psykiskt efterblivna, så att de icke kunna draga tillbörlig nytta av skolans vanliga undervisning, må hjälpklasser i erforderligt antal inrättas. I hjälpklass må lärjungar från olika årsklasser kunna sammanföras till gemensam undervisning.

2. Befinnes barn av anledning, som i mom. 1 sägs, vara i behov av särskild undervisning, skall vederbörande lärare därom göra framställning till folkskolinspektören, vilken har att, sedan skolans läkare, då så anses erforderligt, undersökt barnet, sörja för att det erhåller lämplig undervisning i hjälpklass eller annorledes.

3. Barn, som av annan anledning än som omförmäles i mom. 1 icke lämpligen kan deltaga i folkskolans undervisning, bör på framställning av vederbörande lärare, sedan skolläkaren yttrat sig och målsmannens mening inhämtats, genom folkskolinspektörens försorg beredas särskild för detsamma avpassad undervisning och uppfostran.

4. Om barn av fattigdom hindras att tillgodogöra sig sko-

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

lans undervisning, skola enligt de närmare föreskrifter, som det tillkommer folkskolestyrelsen att meddela, erforderliga åtgärder vidtagas för hindrets undanröjande. Finner avdelningslärare behov av sådana åtgärder föreligga, skall han därom göra anmälan till folkskolinspektören.

§ 9.

1. Antalet lärjungar i varje läraravdelning bör i regel utgöra: i småskolan 25, i den egentliga folkskolan 35 och i folkskolans högre avdelning 30 samt bör icke, såvitt ej särskilda förhållanden skulle nödvändiggöra enstaka undantag, överstiga: i småskolan 30, i den egentliga folkskolan 40, i folkskolans högre avdelning 35, i hjälpklass för småskolan 15, för folkskolan 25 och om flera årsklasser sammanföras 15.

2. Å det lägre stadiet undervisas gossar och flickor gemensamt, å det högre må gossar och flickor kunna fördelas på skilda avdelningar.

§ 10.

1. Undervisning i slöjd skall förekomma i samtliga årsklasser av den egentliga folkskolan och folkskolans högre avdelning. Även å småskolestadiet må slöjdundervisning kunna anordnas.

2. Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt de kvinnliga lärjungarna under det sjunde och, om så kan ske, även under det åttonde skolåret.

3. För undervisning i ovan angivna ämnen indelas lärjungarna i särskilda avdelningar med iakttagande av vad härom i gällande författningar är stadgat. Antalet lärjungar i sådan avdelning bör i allmänhet icke överstiga 16.

4. Undervisning i trädgårdsskötsel må kunna meddelas från och med fjärde kalssens vårtermin.

§ 11.

1. Undervisningen i småskolan meddelas av småskollärarinnor och i den egentliga folkskolan av manliga och kvinnliga folkskollärare, dock må för undervisningen på småskolestadiet kvinnliga folkskollärare kunna anställas.

För undervisningen i övningsämne må särskilda lärare förordnas.

2. Folkskollärare och småskollärarinna skola i regel hava ordinarie anställning.

3. Extra ordinarie lärare anställes på viss tid, ej överstigande ett läsår, eller tills vidare.

4. Beträffande övningslärares anställande och entledigande m. m. bestämmes, i den mån tjänstgöringens omfattning (medgiver, genom reglering, fastställd på sätt i § 5 av reglemen-

tet för statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl. angives. I övriga fall tillsättas övningslärare tillsvidare eller, om särskilda omständigheter därtill föranleda, på viss tid.

5. Vikarierande lärare anställes för den tid, som vid inträffat behov av sådan lärare visar sig erforderlig.

N:o 55. *Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.*

KAP. III.

Lärotider.

§ 12.

1. Den årliga undervisningstiden utgör trettiosju veckor, fördelade på en hösttermin och en vårtermin.

Höstterminen omfattar sexton och en halv veckor, vårterminen tjugo och en halv veckor.

Läsåret börjar med höstterminen.

2. Undervisningen pågår under veckans alla söckendagar.

3. Årliga lovdagar äro: den 1 oktober, den 6 november, torsdagen och lördagen före samt tisdagen och onsdagen efter påsk, den 1 maj, lördagen före pingst samt en dag före varje termins avslutning. Därutöver äger folkskolestyrelsen att en eller annan dag varje termin, dock högst sju dagar under läsåret, inställa undervisningen för att bereda lärjungarna tillfälle till deltagande i skolutflykt eller idrottsövning, till övervarande av en minnesfest samt för skollokalernas rengöring eller av annan anledning.

§ 13.

1. Med iakttagande av det i läroplanen angivna antalet undervisningstimmar för veckan skall den dagliga undervisningstiden i regel omfatta i småskolan fyra till fem och i den egentliga folkskolan samt folkskolans högre avdelning fem till sex undervisningstimmar, tiden för slöjd beträffande den egentliga folkskolan däri icke inräknad. Varje undervisningstimme omfattar fyrtiofem minuter, vari icke må inräknas tid, som användes för annat än själva skolarbetet.

Till morgonandakt anslås tio minuter före första undervisningstimmen.

I duplicerande klasser med sen lästid samt på småskolestadiet må dock tiden för andaktsövning helt inrymmas inom den egentliga lästiden.

2. Efter andra eller tredje undervisningstimmen skall i regel följa en ledighet av minst en timme. Mellan övriga undervisningstimmar lämnas en ledighet av femton minuter, tiden för barnens in- och utmarsch däri inräknad.

3. I småskolan må efter beslut av folkskolestyrelsen undervisningstimmar à fyrtiofem minuter kunna utbytas mot sådana à trettio minuter, och räknas i detta fall sex av det senare

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

slaget lika med fyra av det förra. Om undervisningstimme förkortas till trettio minuter, skall ledigheten mellan tvenne sådana timmar begränsas till tio minuter.

4. Med avseende på tiden för undervisningen i slöjd och i hushållsgöromål gälla de bestämmelser, som härom finnas intagna i läroplanen, varvid dock beträffande slöjd tillses, att varje grupp erhåller minst det antal undervisningstimmar, som erfordras, för att det högsta statsbidraget skall utgå, samt att varje skolköksgrupp omfattar minst det antal hela undervisningsdagar, som utgör villkor för erhållande av statsbidrag.

KAP. IV.

Lärjungars intagning i skola.

§ 14.

1. Barns skolgång begynner det kalenderår, under vilket barnet fyller sju år. Dock må i undantagsfall yngre barn, som vid undersökning av skolläkaren befinnes starkt och friskt samt för sin ålder väl utvecklat, efter medgivande i varje särskilt fall av folkskolinspektören, kunna intagas i skolan, om det före läsårets slut uppnår sju års ålder.

2. Är barn sjukligt, av svag kroppsbyggnad eller sent utvecklat, må folkskolinspektören efter samråd med skolläkaren, sedan målsmannens mening inhämtats, kunna bestämma, att barnets skolgång skall uppskjutas till nästföljande år.

3. Allmän intagning av nybörjare sker endast vid läsårets början.

4. Barn i skolåldern, som inflyttar till skoldistriktet, skall ofördröjligen anmälas till inskrivning å folkskoleexpeditionen.

5. Om skolpliktigt barn utan anmält och giltigt förfall utebliver från inskrivning i skolan, vidtagas av folkskolinspektören nödiga åtgärder för dess intagning i skolan.

6. Skolpliktigt barn, som redan åtnjutit undervisning, må när som helst under läsåret inskrivas i skola och skall därvid hänvisas till den klass, vilken det med hänsyn till sitt kunskapsmått bör tillhöra.

7. Rörande intagning av barn, som tillhör annat skoldistrikt, bestämmer folkskolestyrelsen.

8. Den i § 36 av folkskolestadgan omförmälda förteckningen över skolpliktiga barn upprättas årligen före den 1 maj.

KAP. V.

Läroplan och arbetsordning.

§ 15.

1. I distriktets skolor meddelas undervisning i de läro-

ämnen och lärokurser samt enligt den timfördelning, varom närmare bestämmes i den läroplan, som tillhör detta reglemente. N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

2. Folkskolestyrelsen bestämmer de tider på dagen, till vilka undervisningen i allmänhet skall vara förlagd.

3. För varje läraravdelning skall finnas en arbetsordning anslagen i lärorummet. Den skall vara av folkskolinspektören granskad och godkänd i enlighet med av folkskolestyrelsen givna grunder.

4. Då undervisningens beskaffenhet sådant påkallar, må undervisning å lärorummet efter samråd med folkskolinspektören eller skolans tillsyningslärare kunna utbytas mot undervisningsutflykt.

KAP. VI.

Undervisning, ordning och tukt.

§ 16.

Vid undervisningen böra noga beaktas bestämmelserna i folkskolestadgans § 29 mom. 2, de föreskrifter, som meddelas i särskilda kungl. cirkulär angående undervisningen, ävensom de anvisningar, som innehållas i gällande undervisningsplan för rikets folkskolor samt i den för distriktet fastställda läroplanen, eller som i vederbörlig ordning av folkskolinspektör eller tillsyningslärare meddelas.

§ 17.

Varje skola skall vara försedd med behövlig undervisningsmateriell för olika ämnen och skilda stadier.

Materiellen vårdas och förnyas på ändamålsenligt sätt samt enligt de närmare bestämmelser, som angivas i distriktets ordningsstadga.

Lämplig boksamling för såväl lärarna som lärjungarna skall i centralt belägen skola finnas tillgänglig.

§ 18.

Lärjunge åligger att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter i avseende på skolgång och uppförande, som innehållas i folkskolestadgans § 42 mom. 1 och 2, i detta reglemente samt i distriktets ordningsstadga.

§ 19.

1. Sedan barn blivit intaget i skolan, skall det, därest ej giltigt förfall föreligger eller lov i behörig ordning erhållits, utan avbrott begagna undervisningen, till dess det erhållit vederbörligt tillstånd att avgå från skolan.

2. Såsom giltigt förfall gälle:

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

lärjunges sjukdom;
smittosam sjukdom i lärjunges hem eller dess omedelbara grannskap;
brist på kläder eller skodon;
svårare oväder eller annat naturhinder;
oförutsett och oundvikligt hinder av annan art än de förut nämnda.

§ 20.

Om lärjunge utan anmält och giltigt förfall utebliver från skolan, skall avdelningsläraren ofördröjligen göra sig underrättad om anledningen härtill och, om uteblivandet fortfar, genom besök i hemmet och samtal med föräldrarna eller genom annan lämplig åtgärd söka vinna rättelse. Visa sig dessa bemödanden fruktlösa, anmäles förhållandet för folkskolinspektören, som, därest han ej själv kan åstadkomma rättelse, har att i enlighet med sin instruktion vidtaga de åtgärder, som av omständigheterna påkallas.

§ 21.

Om lärjunge felar i sina åligganden, vare han underkastad bestraffning av läraren enligt bestämmelserna i folkskolestadgans § 42 mom. 3 och 4.

Vid all bestraffning bör hänsyn tagas till det felande barnets sinnesart, ålder och kön. Oöverlagd bestraffning och skymfande behandling må icke förekomma.

Finner läraren strängare aga böra tillgripas, bör han med folkskolinspektören eller tillsyningsläraren samråda om bestraffningen, vid vilken, då så låter sig göra, en lärare bör närvara som vittne.

Under inga omständigheter må aga utdelas på sådant sätt, att skada därav vållas barnet.

§ 22.

Om lärjunge icke låter sig rätta utan genom fortsatt dåligt uppförande eller vanart utövar skadligt inflytande på sina kamrater, och lärarens hänvändelse till målsman visat sig fruktlös, göre läraren anmälan om förhållandet hos folkskolinspektören.

§ 23.

Anser sig målsman hava skäl till missnöje med lärarens sätt att upprätthålla ordning och tukt eller att i övrigt behandla lärjungarna, och har missnöje icke genom personlig hänvändelse till vederbörande lärare kunnat undanröjas, må han kunna hänskjuta saken till folkskolinspektören.

Klagomål, varom här nämnts, må ej av målsman framföras till läraren i lärjungarnas närvaro.

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

KAP. VII.

Termins början, examen, flyttning och avgång.

§ 24.

1. Termin börjar å utsatt dag och timme, varvid skolans lärare och lärjungar skola vara tillstädes. Sedan bön med sång förrättats, anställer klassläraren upprop med lärjungarna och gör med avseende på det förestående arbetet lämpliga erinringar och meddelanden.

2. Senast från och med nästa söckendag fortgår arbetet inom läraravdelningarna, så vitt ej särskilda förhållanden föranleda undantag.

§ 25.

1. Jämlikt § 46 av folkskolestadgan anställes, i närvaro av medlemmar av folkskolestyrelsen eller av densamma särskilt utsedda vittnen, årsexamen med offentliga förhör enligt av folkskolestyrelsen fastställd plan. Förslag härtill upprättas i enlighet med de närmare föreskrifter, som finnas intagna i ordningsstadgan.

2. Vid årsexamen skall avdelningsläraren förete av honom förd och avslutad dagbok med examenskatalog enligt gällande formulär.

§ 26.

1. Flyttning från lägre till högre klass äger rum vid varje läsårs slut i enlighet med de grunder, som angivas i folkskolestadgans § 45.

Lärare äger, även om lärjunge icke kunnat inhämta sådant mått av kunskaper, att godkända betyg i samtliga ämnen erhållits, likväl uppflytta honom, därest lärjungen nått den mognad, att han i det stora hela anses kunna tillgodogöra sig undervisningen i följande klass.

2. Lärjunge, som icke blivit uppflyttad till högre klass, må vid nästföljande läsårs början kunna hos vederbörande lärare anmäla sig till prövning och efter undergången sådan vinna uppflyttning, om han anses kunna tillgodogöra sig undervisningen i den högre klassen. Sådan prövning kan, där så anses skäligt, utsträckas till högst två veckor.

3. Avdelningslärares beslut rörande lärjungarnas uppflyttning skall underställas folkskolinspektörens prövning.

§ 27.

1. Lärjunge, som avflyttar till annan skola inom eller utom distriktet, skall erhålla flyttningsbetyg enligt av folkskolestyrelsen fastställt formulär, innefattande uppgift om den skola,

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

läraravdelning och klass han tillhört, ävensom vitsord om skolgång, insikter och färdigheter, flit och uppförande.

2. Inskrives i någon av distriktets skolor barn, som tillhör annat distrikt, skall skriftligt meddelande därom lämnas skolrådets (folkskolestyrelsens) ordförande i det distrikt barnet tillhör, och skall dylikt meddelande med uppgift om den klass, vari barnet undervisas, sedermera, så länge det kvarstannar i skolan, årligen före den 1 juni översändas till nämnda ordförande.

§ 28.

1. Särskild avgångsprövning med de lärjungar, som före kalenderårets slut uppnå minst tretton års ålder och efter att hava genomgått folkskolans sjunde klass vilja från skolan avgå, anställes vid läsårets slut å tid och plats, som av folkskolestyrelsen bestämmes, samt i närvaro av examensvittnen, utsedda av folkskolestyrelsen. Prövningen ledes av folkskolinspektören eller vid förfall för honom av annan lämplig person, som av folkskolinspektören därom anmodas. Före den muntliga avgångsprövningen må skriftlig sådan kunna anordnas på sätt folkskolestyrelsen bestämmer.

2. Prövningen förrättas av den eller de lärare, som under sista terminen undervisat i läraravdelningen, eller, vid förfall för någon av dessa, av lärare, som inspektören därtill förordnat.

3. Lärjunge, som vid avgångsprövning blivit godkänd i samtliga obligatoriska ämnen, äger rätt att erhålla avgångsbetyg, som omförmäles i folkskolestadgans § 47. Sådant må ock kunna lämnas till lärjunge, som erhållit underbetyg i högst två av nämnda ämnen. Lägre betyg än godkänd i sång, gymnastik och teckning må ej i något fall utgöra hinder för erhållande av avgångsbetyg.

4. Huruvida lärjunge skall godkännas, avgöres av den eller de lärare, som förrättat prövningen jämte folkskolinspektören eller den av honom förordnade ledaren av avgångsprövningen.

5. Avgångsbetyg utfärdas enligt av folkskolestyrelsen fastställt formulär och undertecknas av vederbörande avdelningslärare och folkskolinspektören.

§ 29.

1. Tillstånd för lärjunge att avgå från folkskolan enligt § 48 i folkskolestadgan sökes av lärjungens målsman hos folkskolinspektören, som, efter att hava inhämtat vederbörande lärares mening, äger bevilja detsamma, vad beträffar avgång enligt § 48 mom. 1, dock endast under förutsättning, att lärjungen inhämtat det kunskapsmått, som omförmäles i nämnda moment.

2. Lärjunge, som erhållit tillstånd till avgång enligt folkskolestadgans § 48 mom. 1, skall erhålla särskilt betyg enligt av folkskolestyrelsen fastställt formulär.

N:o 55.
Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

3. Vid avgång enligt folkskolestadgans § 48 mom. 2 lämnas lärjunge intyg enligt av folkskolestyrelsen fastställt formulär, innehållande uppgift om den tid han besökt skolan och den klass han senast tillhört ävensom vitsord över flit och uppförande.

§ 30.

Lärjunge, som fullständigt genomgått folkskolans högre avdelning, skall vid avgången därifrån erhålla betyg enligt av folkskolestyrelsen fastställt formulär, innefattande vitsord såväl över kunskaper och färdigheter som över flit och uppförande.

KAP. VIII.

Lärare.

§ 31.

1. Den undervisningsskyldighet, som åligger avdelningslärare vid distriktets folkskolor, må icke för vecka överskrida:
i småskolans första klass ...... 25 timmar,
i småskolans andra klass ...... 27 timmar och
i den egentliga folkskolan ...... 30 timmar.

2. Beträffande tjänstgöringsskyldighet för lärare i övningsämnen gälla, därest densamma ej fastställts genom reglering enligt § 11 mom. 4 särskilda av folkskolestyrelsen givna föreskrifter.

3. I händelse av tillfälligt kortare förfall för någon lärare skola övriga lärare efter anmodan av folkskolinspektören utan särskild ersättning lämna det biträde, som kan påkallas för undervisningens uppehållande.

4. Lärare är skyldig att vid den årliga inskrivningen av nybörjare och vid prövning av lärjungar, som eljest intagas i den skola, där han tjänstgör, ävensom vid flyttningsprövning lämna folkskolinspektören det biträde, som av denne påkallas.

5. Lärare åligger att noggrannt efterkomma såväl de föreskrifter i avseende å tjänstgöring, vilka innehållas i folkskolestadgan, som ock de bestämmelser ifråga om hans tjänsteutövning, som må vara meddelade i andra rörande folkskoleväsendet utfärdade författningar, i detta reglemente samt i distriktets ordningsstadga.

§ 32.

1. Om lärare av laga förfall är förhindrad att fullgöra sin tjänstgöringsskyldighet, skall han ofördröjligen därom göra anmälan hos tillsyningsläraren, som har att sörja för att under-

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

visningen på lämpligt sätt uppehålles, tills folkskolinspektören hunnit vidtaga erforderliga åtgärder. Vid skola, där tillsyningslärare ej finnes, göres nämnda anmälan hos folkskolinspektören.

2. Önskar lärare ledighet för någon sin enskilda angelägenhet, må folkskolinspektören efter prövning av skälen kunna bevilja sådan för en tid av högst sex dagar under ett läsår. Åstundas ledighet för längre tid, sökes densamma hos folkskolestyrelsen.

Om sålunda meddelad ledighet skall vederbörande tillsyningslärare omedelbart erhålla underrättelse.

3. Kortare ledighet för fullgörande av medborgerliga rättigheter och skyldigheter, såsom deltagande i kyrkostämma, stadsfullmäktigesammanträde samt allmänna val, må icke förvägras lärare.

4. Undervisningstid, som gått förlorad för läraravdelning till följd av kortare ledighet för läraren, bör, då så lämpligen kan ske, återläsas efter anvisning av folkskolinspektören. Vid längre förfall eller ledighet förordnas vikarie.

§ 33.

1. Samtliga vid Västerås folkskolor anställda lärare bilda skolans lärarkollegium.

2. Kollegiet sammanträder minst en gång varje termin för behandling av ärenden, som röra undervisning, ordning och tukt inom skolan samt andra skolans angelägenheter.

Då så erfordras, hållas särskilda sammanträden för behandling av ärenden, som av folkskolestyrelsen eller folkskolinspektören hänskjutits till kollegiet för yttrande, ävensom för förrättande av nödiga val.

3. Folkskolinspektören kallar kollegiet till sammanträde. Medlem av kollegiet må hos folkskolinspektören kunna begära kollegiets sammankallande för uppgivet ärende, och äger folkskolinspektören att besluta i anledning av sådan begäran.

4. Folkskolinspektören är kollegiets ordförande och leder dess förhandlingar.

5. Vid kollegiets sammanträden föras protokoll, som justeras vid nästa sammanträde eller, om ärendet är brådskande, av ordföranden och utsedda justeringsmän.

6. Val sker, där så äskas, med slutna sedlar. Mellan lika röstetal skiljer lotten. I övrigt vare omröstning inom kollegiet öppen. Äro rösterna lika delade, gäller den mening ordföranden biträder.

7. Kollegiets sammanträden hållas i allmänhet å tid, då undervisning ej äger rum i skolan.

8. Ej må lärare, som blivit kallad till kollegiesammanträde, utan giltigt förfall utebliva därifrån.

§ 34.

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

1. Till det sammanträde, som jämlikt § 8 mom. 5 i folkskolestadgan årligen skall hållas på kallelse av folkskolestyrelsens ordförande, kallas folkskolestyrelsens medlemmar, folkskolinspektören och samtliga vid stadens folkskolor anställda lärare.

2. Förslag till överläggningsämnen vid sådant sammanträde må inom tid, som av ordföranden bestämmes och delgives skolans lärarekår, kunna ingivas av lärarkollegiet eller enskild lärare.

3. Föredragningslista till sammanträdet uppgöres av ordföranden i samråd med folkskolinspektören och lärarkårens representant i folkskolestyrelsen samt meddelas lärarkåren minst åtta dagar före sammanträdet.

4. Sekreterare vid sammanträdet äga de vid detsamma närvarande lärarna bland sig utse.

5. Då behandling av ärende, som kräver gemensam överläggning mellan folkskolestyrelsen och lärarkåren, ej lämpligen kan uppskjutas till det i mom. 1 angivna årliga sammanträdet, må sådant ärende kunna handläggas å sammanträde mellan folkskolestyrelsen och av lärarkollegiet utsedda ombud. Allt efter arten av de ärenden, som vid sammanträdet skola behandlas, väljer kollegiet ett visst antal ombud. Jämväl må, då särskilda förhållanden därtill föranleda, sammanträde hållas med ombud för viss grupp av lärare.

Närmare föreskrifter angående ombudens antal och sättet för deras väljande lämnas av folkskolestyrelsen för varje särskilt fall, sedan folkskolinspektören och lärarkårens representant i folkskolestyrelsen därom avgivit förslag.

Sammanträde, som i detta moment avses, ledes av folkskolestyrelsens ordförande. Folkskolestyrelsens medlemmar samt folkskolinspektören äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

6. Vid sammanträde, varom i denna paragraf är fråga, föres protokoll, som justeras av ordföranden och utsedda justeringsmän.

§ 35.

1. För överläggning om ärenden, som angå undervisningen och ordningen i skolorna eller om andra angelägenheter rörande stadens folkskoleväsen, bör folkskolinspektören hålla sammanträden med tillsyningslärarna.

Då inspektören så finner behövligt må han jämväl sammankalla vissa av vid stadens folkskolor anställda lärare till överläggning om ärenden, som angå stadens folkskoleväsen, och är han vid sådant sammanträde ordförande.

2. Vederbörande tillsyningslärare äger att sammankalla

N:o 55.

Ang. förslag till nytt folkskolereglemente.

lärarna vid den eller de skolor han förestår till överläggning om frågor, som röra undervisning, ordning och tukt inom skol och tjänstgör han därvid som ordförande.

§ 36.

Lärare skall enligt fastställda formulär föra dagbok med examenskatalog, inventarieförteckning samt övriga förteckningar, som enligt folkskolestadgan eller genom folkskolestyrelsens beslut äro för skolan bestämda, ävensom lämna de uppgifter rörande lärjungarna och arbetet i hans avdelning, som folkskolinspektören eller vederbörande tillsyningslärare påfordrar.

§ 37.

1. Vid upprättande av reglemente och ordningsstadga skola lärarkårens önskningar rörande innehållet i desamma efter folkskolestyrelsens bestämmande inhämtas, antingen å sådant sammanträde, som omförmäles i § 33 mom. 2 eller i § 34 mom. 1. På samma sätt förfares ifråga om ändring av reglemente och ordningsstadga.

2. Då fråga är om antagande av nya läro- och läseböcker, skall yttrande inhämtas från en av lärarkåren vald granskningsnämnd. Antalet medlemmar i sådan nämnd bestämmes i varje särskilt fall av lärarkollegiet. Vid nämndens sammanträden äger folkskolinspektören att i överläggningarna men ej i besluten deltaga.

§ 38.

Vad i detta reglemente föreskrives i avseende på lärare äger, där ej annorlunda sägs, tillämpning även på lärarinna.

§ 39.

Från de i detta reglemente jämte därtill hörande läroplan givna bestämmelserna må, sedan tillfälle beretts lärarkåren att därom yttra sig på sätt beträffande ändring av reglementet är bestämt, smärre avvikelser kunna äga rum, då dessa påkallas av nya eller förändrade förhållanden och äro ägnade att främja skolväsendets ändamålsenliga utveckling, dock under villkor att vederbörande statens folkskolinspektör därtill ger sitt bifall.

§ 40.

Av folkskolestadgan och undervisningsplanen för rikets folkskolor skall ett exemplar finnas tillgängligt i varje skolhus. Av detta reglemente samt ordningsstadgan skall ett exemplar alltid vara tillgängligt i varje klassrum.

N:o 56.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av kungligt brev angående fastställelse av lånemedelsbeslut och tillstånd att försälja återstående obligationer av 1922 års lån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för kännedom överlämna Kungl. Maj:ts medgivande för staden att försälja obligationer av 1922 års lån för täckande av en del under åren 1921 och 1922 beslutade utgifter att gäldas genom lånemedel ävensom att till den del dessa utgifter härigenom icke bleve slutligen gäldade bestrida resterande del av desamma genom upptagande framdeles av ett nytt stadens obligationslån, varom beslut skulle i behörig tid underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Västerås den 19 september 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Avskrift.

Till länsstyrelsen i Västmanlands län.

Den 13 april 1922 har Kungl. Maj:t medgivit, att staden Västerås finge upplägga ett obligationslån å 2,000,000 kronor, att genom årliga avbetalningar gäldas under loppet av 40 år från upptagandet, samt att till gäldande av vissa utgifter obligationer finge omedelbart försäljas till ett sammanlagt belopp av 1,830,829 kronor 33 öre, varemot å återstående beloppet, 169,170 kronor 67 öre, obligationer icke finge avyttras, med mindre därom i behörig ordning fattat beslut blivit, efter underställning, av Kungl. Maj:t godkänt.

Å särskilda sammanträden under åren 1921 och 1922 hava stadsfullmäktige i Västerås beslutat följande utgifter, att gäldas med lånemedel, nämligen för:

restaurering av högre allmänna läroverkets huvudbyggnad ...	kr.	55,000: —
avloppsledning i den nya förbindelseleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan	„	84,000: —

N:o 56.

Ang. fastställelse av lånemedelsbeslut och tillstånd att försälja återstående obligationer av 1922 års lån.

utbyte av avlopps-, vatten- och gasledningar i viss del av Källgatan samt anläggande av vatten- och gasledningar i viss del av Glasgatan	„	14,000: —
utsträckning av Herrgårdsgatan avlopp till korsningen mellan Knuts- och Kassörsgatorna	„	2,100: —
framdragande av jordkabel för 6,000 volt mellan ringledningen till Malmaberg och transformatorn för Freja- och Hagaföreningarna	„	4,400: —
uppförande av nytt kallbadhus	„	60,000: —
stensättning med tuktad smågatsten av Stora torgets västra del	„	56,500: —
utökning av det stensatta området å hamnplanen	„	20,000: —
stensättning av viss del av Engelbrektsgatan	„	15,000: —
ordnande och stensättning i viss utsträckning av Karlsgatan	„	15,000: —
igenläggande av Persbobäcken i Norra Ringvägen m. m.	„	28,000: —
omläggning, vidgning och rätning av viss del av Skultunavägen	„	40,000: —
vattenmätare m. m.	„	6,000: —
serviser och mindre ledningsanläggningar	„	20,000: —
gas-, vatten- och avloppsledningar i Tessingatan o. Norra Ringvägen	„	25,300: —
om- och tillbyggnad av ålderdomshemmets vid Karlslund sjukhus	„	62,600: —
anläggning av vatten-, gas- och avloppsledningar till fastigheterna inom kvarteren Engelbrekt, Erling och Erland å Kristiansborgs område	„	20,605: —
anläggande av gas-, vatten- och avloppsledningar i vissa delar av Västmanna-, Svante- och Floragatorna	„	21,596: 85
eller tillhopa kronor		550,101: 85

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Västmalnands län med utlåtande den 5 augusti 1922 jämte magistratens i Västerås yttrande överlämnad skrift har drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande av ovannämnda beslut samt stadsfullmäktiges å sammanträde den 29 juni 1922 fattade beslut, anhållit, att Kungl. Maj:t måtte ej mindre lämna staden tillstånd att för täckande delvis av ovan angivna utgifter avyttra det belopp av etthundrasextioniotusenetthundrasjuttio kronor 67 öre, som av förenämnda obligationslån ännu icke tagits i anspråk, än även medgiva, att samma utgifter finge till återstående belopp av trehundraåttiotusenniohundratrettion kronor 18 öre framdeles bestridas genom upptagande av amorteringslån, varom beslut skulle i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning; och har, enligt vad i ansökningen uppgivits, staden för avsikt att för sistnämnda belopps omedelbara anskaffande anlita sin författningsenliga rätt att utan underställning upptaga lån.

Av handlingarna i ärendet har inhämtats, att staden för de tekniska verken tillämpar en amorteringsplan, enligt vilken för de olika anläggningarna bestämts olika amorteringstider, beroende på anläggningarnas beräknade varaktighet, samt att de enligt planen till stadens kassa ingående amorteringsbelop-

pen avsättas, i den mån de ej åtgå till amortering till motsvarande delar av stadens lån, till en fond, avsedd till förnyelse av anläggningarna, ävensom att staden, som i avsevärd utsträckning bestritt och fortfarande bestrider gatubeläggningsarbeten med uttaxerade medel, i möjligt ringaste omfattning anlitar lånevägen för utförande av arbeten av sist omförmälda slag.

N:o 56. *Ang. fastställelse av lånemedelsbeslut och tillstånd att försälja återstående obligationer av 1922 års lån.*

Kungl. Maj:t bifaller den gjorda ansökningen.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 1 september 1922.

KARL SKOGMAN.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Elis Lindahl.

N:o 57.

Nykterhetsnämndens yttrande angående ny oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed återställa det till Nämnden av Stadsfullmäktige den 27 april innevarande år remitterade ärendet rörande tillstånd för systembolaget i staden att under åren 1923—1925 bedriva detaljhandel med rusdrycker inom staden, och får Nämnden därvid anföra.

I nedanstående förslag har Nämnden, med hänsyn till att år 1922 gällande bestämmelser i stort sett visat sig tillfredsställande och att under rådande förhållanden några förändringar icke torde vara lämpliga i huvudsak förordat vad nu i ämnet är föreskrivet. Nämnden tillstyrker dock av ovan anförda skäl, ävensom i avsikt att lämna systembolaget tillfälle att för en längre tid framåt sakkunnigt ordna rusdryckshandeln, oktroj för två år.

I fråga om utskänkningsställen för spritdrycker har den förändringen gjorts, att tre sådana förordas inom norra kvarteret, med rätt för systembolaget att efter förnyad framställning till Stadsfullmäktige överflytta en utskänkningsrättighet till södra kvarteret. Denna förändring är tillkommen på grund av systembolagets önskan att i händelse av behov av kontorslokaler eller på grund av ökad frekvens inom 2:dra klass restauranten i stadshotellet överflytta sagda utskänkning under oktrojtiden till Vasarestauranten. Några fler utskänkningsrättigheter tillkommer genom denna åtgärd ej, då den nu gemensamma utskänkningsrättigheten för 2:dra och 3:dje klassens restauranter i stadshotellet uppdelas på en rättighet för ett 2:dra och en rättighet för ett 3:dje klassens utskänkningsställe, och således den för ett 2:dra klassens ut-

N:o 57.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

skänkningsställe beviljade rättigheten i händelse av behov och efter Stadsfullmäktiges förnyade prövning skulle överflyttas till södra kvarteret, och där bedrivas inom bolagets egen fastighet Vasarestauranten.

I fråga om utskänkningsrättigheten för öl inom Västeråsautomaten, med vilken "automatiskt" följer rätt att utskänka pilsnerdricka, föreslår Nämnden i samband härmed i till Stadsfullmäktige avlåten skrivelse att vissa restriktionsbestämmelser föreskrivas. Nämnden finner nämligen oformligt att belasta oktrojen med bestämmelser rörande utskänkning av pilsnerdricka.

Nämnden föreslår ock, att bestämmelsen om att rusdrycker icke må utskänkas till den, som ej fyllt 21 år, utgår ur oktrojbestämmelserna, och att Stadsfullmäktige i stället uttala sig för att uppdraga till systembolaget i staden att tillhålla dess föreståndare för utskänkningsställen ävensom innehavarne av överlåtna rättigheter att tillse, att person, som ej fyllt 21 år, i regel ej serveras rusdrycker.

Det har nämligen inom Nämnden ansetts fördelaktigare att kontrollen över efterlevnaden av bestämmelsen utövas av systembolaget.

Nykterhetsnämnden föreslår alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta tillstyrka att systembolaget i staden medgives rätt att under åren 1923 och 1924 utöva detaljhandel med spritdrycker, vin och öl, under förbehåll ej mindre att nämnda rätt skall avse

1:o) två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, belägna:

ett vid eller i närheten av Stora torget, och ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster;

2:o) fyra utminuterings- eller avhämtningsställen för öl, belägna:

ett i stadens södra del inom södra eller västra kvarteret, ett i stadens norra del inom norra kvarteret, ett i stadens östra del dock ej längre öster ut än Östra Ringvägen och ett i stadens västra del, dock ej västligare än vid Västmannagatan;

3:o) sju utminuteringsställen för spritdrycker, vin och öl, belägna:

a) tre i norra kvarteret, med rätt för systembolaget att, därest förhållandena skulle påfordra, efter förnyad framställning hos Stadsfullmäktige, under oktrojtiden förflytta 2:dra klassens utskänkningsställe till södra kvarteret (Vasarestauranten);

b) två i västra kvarteret, därav ett i ett parkområde;

c) ett å ett utvärdshus;

d) en s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov;

4:o) ett utskänkningsställe för öl inom en centralt belägen automat i staden, än även, att i fråga om berörda detaljhandel den individuella rätten att inköpa och å utskänkningsställe förtära rusdrycker skola gälla följande bestämmelser:

A) *Beträffande utminuteringen:*

Den i 48 §, 1 stycket rusdrycksförsäljningsförordningen stadgade maximikvantitet vid utminutering av spritdrycker av 4 liter i kalendermånaden inskränkes till 2 liter.

Därest motboksinnehavare underlåter att under 1 månad uttaga det honom tillkommande kvantitet spritdrycker, äger dock systembolaget efter prövning i varje särskilt fall rätt nästföljande månad tilldela sådan motboksinnehavare 4 liter. N:o 57. *Ang. ny oktroj för systembolaget.*

Sådan utminutering må till den, som ej fyllt 25 år och icke har eget hushåll endast ske med halva maximikvantiteten pr månad, samt må utminutering över huvud taget icke ske till annan än den, som fullgjort skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjuter understöd av allmänna medel och ej brister i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för oäkta barn.

Vin och öl utminuteras endast å de tider då utminutering av spritdrycker får äga rum, ägande bolaget dock rätt att till välkända och bofasta personer under tiden kl. 9 f. m.—6 e. m. hemskicka vederbörligen rekvirerat öl och vin.

B) *Beträffande utskänkningen:*

Till gäst, som å utskänkningsställe bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker må icke ånyo utskänkas sådana drycker å samma ställe förrän efter fyra timmar.

Ifråga om utskänkningen av spritdrycker, vin och öl skall i övrigt gälla de bestämmelser, som av Kungl. Kontrollstyrelsen utfärdas.

Dessutom föreslår Nykterhetsnämnden, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för, att systembolaget tillhåller föreståndare för bolagets egna utskänkningsställen ävensom innehavare av överlåtna rättigheter att tillse, att till personer, som ej fyllt 21 år, i regel ej utskänkas spritdrycker, vin och öl.

Västerås den 21 september 1922.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 58.

Nykterhetsnämndens skrivelse ang. särskilda bestämmelser för ett ölutskänkningsställe.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande september i ärende rörande ny oktroj för systembolaget, vilken oktroj föreslagits att omfatta åren 1923 och 1924, bland annat tillstyrkt ett utskänkningsställe för öl inom en centralt belägen automat i staden, med vilken rättighet till följd av bestämmelserna i förordningen angående försäljning av pils-

N:o 58.

Ang. detaljhandel med rusdrycker i Västerås.

nerdricka den 11 juli 1919 följer tillstånd att utan särskild framställning utskänka pilsnerdricka, får Nykterhetsnämnden, då under innevarande år å den automat, som innehar den för året beviljade rättigheten, förmärkts olägenheter i nykterhetshänseende av utskänkningen av pilsnerdricka under de tider, då 2:dra och 3:dje klassens restauranter i staden hållas stängda, d. v. s. efter klockan 6 e. m. å dag före helgdag och helgdagar, föreslå,

att Stadsfullmäktige måtte besluta, att hos Konungens Befallningshavande i länet hemställa, att Konungens Befallningshavande ville förordna, att för den tid, som oktroj för systembolaget i Västerås medges, å det i oktrojen eventuellt medgivna utskänkningsstället för öl må, efter klockan 6 e. m. dag före helgdag samt under utskänkningstiden helgdagar, pilsnerdricka endast utskänkas till spisande gäst och till en myckenhet av högst 2/3 liter pr gäst.

Västerås den 21 september 1922.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

RESOLUTION.

Remitteras till Stadsfullmäktige för yttrande, som med remisshandlingen förväntas.

Västerås Rådhus den 7 april 1922.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 58.
Ang. detaljhandel med rusdrycker i Västerås.

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands län.

RESOLUTION.

Remitteras till magistraten i Västerås, som anmodas häröver höra Stadsfullmäktige där i staden samt att med deras yttrande och eget utlåtande hit inkomma och remissakten då tillika återställa.

Västerås slott i landskansliet den 4 april 1922.

På tjänstens vägnar:
GEORG ENHÖRNING.

Härmed får systembolaget i Västerås, som bildats och består av undertecknade bolagsmän och som har till uteslutande ändamål att efter därtill i behörig ordning erhållen rättighet i Västerås stad idka handel med rusdrycker i enlighet med gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i övrigt meddelade föreskrifter, vördsamt anhålla om rättighet att inom Västerås stads kommun utöva detaljhandel med alla de i § 1 av Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under åren 1923—1925.

Intyg om delägarnes behörighet att idka rörelsen, bolagets stadgar samt redogörelse för, hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet, bifogas.

Västerås den 27 mars 1922.

Martin Jonsson. Otto Oest. Johan Svensson. C. A. Palmén. Gustav Holm. John Hygrell. Thor Richter. J. R. Keijser. Theofil Öberg.

REDOGÖRELSE

för hur Systembolaget i Västerås ämnar bedriva sin verksamhet för detaljhandel med rusdrycker i Västerås under den ifrågasatta oktrojtiden åren 1923—1925.

Verksamheten skall avse försäljning — utminutering och utskänkning — av spritdrycker, vin och öl.

Beträffande den begärda oktrojtiden, är det naturligt, att bolaget för att mera rationellt kunna ordna sin affärsverksamhet i ansökningen upptagit den längsta oktrojtid, som lagen medger. Det är också lättare och ändamålsenligare för bolagets styrelse att ordna med i nykterhetens intresse erforderliga

N:o 58.

Ang. detalj-handel med rusdrycker i Västerås.

restriktiva bestämmelser och ett lämpligt ransoneringssystem, därest bolagets verksamhet kan organiseras för en längre tid och om den ej behöver inrikta sitt arbete på endast ett verksamhetsår. Jämväl med hänsyn till nödvändiga uppgörelser om överlåtande av rättigheter är den längre oktrojtiden av naturliga skäl att föredraga. Tillräcklig erfarenhet synes även under de senaste åren hava vunnits över nu rådande förhållanden å ifrågavarande område, för att betänkligheterna emot längre oktrojtid än ett år kunna bortfalla.

Bolaget innehar för innevarande år för detaljhandeln med rusdrycker dels två utminuteringsrättigheter för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, dels fyra utminuterings- respektive avhämtningsrättigheter för öl, dels sex utskänkningsrättigheter för spritdrycker, vin och öl, nämligen två, som utövas i stadshotellsbyggnaden, en å restaurant Klippan eller Möllers salong, en i Stadsparken, en å ön Elba och en s. k. rörlig rättighet, dels ock en utskänkningsrättighet för öl, avsedd att utövas i Västeråsautomatens lokal.

För expeditionens behöriga ombesörjande torde det, såsom för innevarande år är medgivet, vara nödvändigt förutse två utminuteringsställen för spritdrycker och vin eventuellt även samtidigt för öl samt fyra utminuteringsställen respektive avhämtningsställen för öl.

Vad utskänkningsställenas antal beträffar och då först de för spritdrycker, varmed även utan vidare följer rättighet att utskänka vin och öl, utövade bolaget före år 1919 sju, nämligen utom de ovan nämnda, en å Vasarestauranten. Den sistnämnda har emellertid varit indragen under åren 1919—1922. Oavsett det i och för sig egendomliga i, att utskänkningsrättigheten avstyrkts för den enda lokal, som är bolagets egen, nämligen Vasarestauranten, vill bolaget framhålla, att verkligt behov av att densamma öppnas såsom 2:dra klass restaurant föreligger, vilket även framgår av Nykterhetsnämndens yttranden över de två senaste årens oktrojansökningar.

Skulle utskänkningsrättighet medgivas, så att II kl. servering kan få äga rum å Vasarestauranten, är det bolagets avsikt, att dit överflytta hela II klass rörelsen och använda II klass serveringslokalen i stadshotellet till utvidgning av bolagets kontorsutrymmen. Behovet av lämpligare och större kontorslokaler har nämligen sedan lång tid varit synnerligen trängande. Genom berörda anordning ökas icke heller i realiteten antalet utskänkningsställen, ehuruväl den nuvarande II och III klass serveringen, som hittills gått under en rättighet, uppdelas formellt på två sådana. Att som det vore tänkbart förflytta både II och III klass serveringarne till Vasarestauranten synes å andra sidan framförallt ur ordningssynpunkt allt annat än lämpligt. Men då härtill kommer, att någon ny rättighet ej får medgivas under oktrojtiden och nära fyra år komma att förflyta till dess utgång, torde det, med hänsyn till att nya förhållanden inom denna tid kunna tänkas uppkomma, som betinga inrättandet av ytterligare en restaurant eller värdshus, vara lämpligt att förutse ytterligare därutöver en rättighet.

Den nuvarande ölutskänkningsrättigheten i Västeråsautomaten torde böra bibehållas och den tidigare, dock ej för innevarande år, medgivna i Centralhotellet åter beviljas samt ytterligare en sådan beviljas bolaget för tillgodoseende av under oktrojtiden eventuellt uppkommande nytt behov.

N:o 58.

Ang. detaljhandel med rusdrycker i Västerås.

Bolaget avser sålunda för bedrivande av sin verksamhet två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, fyra utminuteringsställen respektive avhämtningsställen för öl, åtta utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl och tre utskänkningsställen för öl.

I sammanhang härmed vill bolaget nämna, att de ifrågasatta, ej före år 1919 förefintliga, utskänkningsrättigheterna icke äro ämnade att tagas i anspråk, innan omständigheterna sådant påfordra, samt att bolagets förfarande att sålunda icke genast för allmänheten öppna alla de försäljningsställen, å vilka bolaget förklarat sig önska bedriva sin rörelse, enligt vad bolaget tror sig veta, överensstämmer med Kontrollstyrelsens mening, samt för övrigt jämväl förestavas av nödvändigheten att, i händelse tillfälliga eller oförutsedda legitima behov av utskänkning av något slag av rusdrycker skulle yppa sig under den tid, för vilken bolaget erhåller rättighet till detaljhandel med dylika drycker, kunna tillmötesgå sådana behov.

Vidkommande grunderna för försäljningsställenas förläggning synes sannolikt icke någon förändring i de nuvarande förhållandena vara av behovet påkallad beträffande de nu utövade rättigheterna. Därför synes det dock icke vare sig nödvändigt eller lämpligt att utan vidare fastslå de nuvarande lokalerna såsom givna, enär det icke är uteslutet, att förhållanden kunna komma att inträffa, vilka göra en eller annan förändring nödvändig.

Försäljningsställenas belägenhet angivas fördenskull sålunda:

1:o) *Utminuteringsställena för spritdrycker och vin samt eventuellt öl:*
ett vid eller i närheten av Stora torget och ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster;

2:o) *Utminuterings- eller avhämtningsställena för öl:*
ett i stadens södra del inom södra eller västra kvarteret, ett i stadens norra del inom norra kvarteret, ett i stadens östra del, dock ej längre öster ut än Östra Ringvägen, samt ett i stadens västra del, dock ej västligare än vid Västmannagatan;

3:o) *Utskänkningsställena för spritdrycker, vin och öl:*
tre inom norra och södra kvarteret, två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde, ett å ett utvärdshus, ett eventuellt i någon å central plats nytillkommande restaurantlokal samt en s. k. rörlig rättighet, att användas för mera tillfälliga eller oförutsedda behov;

4:o) *Utskänkningsställena för öl:*
ett inom en automatrestaurant vid eller i närheten av Stora gatan, ett inom ett hotell i västra kvarteret samt ett för någon å central plats nytillkommen automat eller annan bättre restaurant eller hotell.

Ifråga om alla utskänkningsställena skall gälla, att de ej förläggas inom eller invid kasernområde eller lägerplats och att de ej heller förläggas så nära eller anordnas så, att de kunna verka störande för förut befintliga gudstjänst- eller andaktslokaler.

Att grunderna för förläggningen av vissa försäljningsställen icke kunnat av bolaget angivas närmare än som skett, har sin orsak däri, att bolaget anser

N:o 58.

Ang. detaljhandel med rusdrycker i Västerås.

det olämpligt att i förväg binda sig för vissa lokaler eller fastigheter eller i fråga om förhyrning vara beroende av vissa fastighetsägare.

Å utskänkningsställena för spritdrycker, vin och öl avser bolaget utskänkning i den omfattning, som Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker medgiver samt de föreskrifter Kungl. Kontrollstyrelsen kan finna nödigt meddela.

Beträffande ransoneringen för utminuteringen och restriktionsbestämmelserna för utskänkningen få vi framhålla såsom vår bestämda uppfattning, att desamma böra vara lika överallt i riket och anordnas efter Kungl. Kontrollstyrelsens för hela riket gällande föreskrifter, därest inskränkningar utöver de i lagen stadgade befinnas erforderliga. Det finnes, enligt vår mening, icke något skäl, varför personer i Västerås och bolagets försäljningsområde skulle medgivas inköpa mindre kvantitet spirituosa än vad som medgives i övriga orter i landet och särskilt när det gäller angränsande städer med deras inköpsområden. Lika litet synes det oss finnas något bärande skäl för att frångå, vad de lagstiftande myndigheterna efter omsorgsfullt övervägande funnit vara en lämplig maximikvantitet. I tillämpliga delar bör detsamma gälla om ransoneringen vid utskänkningen, som hittills ordnats för hela landet av Kungl. Kontrollstyrelsen, för närvarande i nära överensstämmelse med de av Stadsfullmäktige hittills beslutade restriktionsbestämmelserna.

Utom två utskänkningsrättigheter för spritdrycker, vin och öl, vilka bolaget har för avsikt att självt utöva, ämnar bolaget överlåta övriga utskänkningsrättigheter till enskilda personer, men vill bolaget förbehålla sig rätt, att, om så av dess styrelse prövas lämpligt, självt utöva ytterligare någon eller några rättigheter.

Västerås den 27 mars 1922.

Martin Jonsson. Otto Oest. Johan Svensson. C. A. Palmén. Gustav Holm. John Hygrell. Thor Richter. J. R. Keijser. Theofil Öberg.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 59.

Drätselkammarens skrivelse ang. yttrande rörande städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 27 april innevarande år varigenom Drätselkammaren anmodats avgiva förslag till av Svenska Stadsförbundet begärt yttrande över en av nuvarande statsrådet Torsten Nothin på offentligt uppdrag verkställd undersökning angående städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten, får Drätselkammaren härmed överlämna och såsom sitt yttrande åberopa inneliggande av Drätseldirektören Öberg avfattade utlåtande samt hemställa, att Stadsfullmäktige för sin del ville instämma i detsamma.

Västerås den 5 oktober 1922.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Efter erhållet uppdrag att avgiva förberedande yttrande i anledning av en av numera Statsrådet Torsten Nothin utarbetad undersökning rörande städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten får jag i ärendet anföra följande.

Betänkandets första del innehåller en utredning angående uppkomsten och omfattningen av å ena sidan de förvaltningsuppgifter, helt eller åtminstone i viss mån statliga, och å andra sidan de ekonomiska fördelar, som för närvarande åligga, resp. tillkomma städerna i allmänhet eller vissa bland dem till skillnad från landsbygden.

De uppgifter i detta hänseende, som angivits såsom för städerna gemensamma äro: hållande av särskilda underdomstolar, särskilt polis- och åklagareväsende, fångars vård och underhåll, hållande av särskilt exekutionsväsende, ombesörjande och bekostande av kronouppbörd och mantalsskrivning samt en hel del smärre uppgifter såsom förande av handelsregister m. m., vartill kom-

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

mer en faktisk ehuru ej städerna påtvingad särskild uppgift rörande den allmänna hälsovården såsom anställande av stadsläkare, tillsyningsmän m. m. I fråga om domstolsväsendet är dock att märka, att en del såväl äldre som framförallt nytillkomna städer finnas utan egen jurisdiktion.

De särskilda uppgifter, som åligga endast vissa städer äro, så vitt de beröra Västerås, hållande av tullhus, ett åliggande som åvilar samtliga s. k. stapelstäder, evad de åtnjuta tolagsersättning eller ej, hållande av sjömanshus, något som tillkommer de flesta stapelstäder, hållande av läroverkshus och bostad eller hyresersättning åt läroverkets rektor, vilket åligger de flesta städer med högre allmänt läroverk, och samma skyldighet beträffande tekniska elementarskolor, folkskolor och gymnasier.

Såsom för städerna i allmänhet gällande gemensamma fördelar angivas de sportelinkomster, vilka utgå till städernas domare, till den del de utgå med högre belopp än till domarne å landet, inkomster av böter och ersättning för frångångna bötesandelar samt ersättning för brännvinsmedel, en ersättning, som dock är ställd på avskrivning och upphör med utgången av år 1935.

De för vissa städer speciella fördelar, som hava intresse för Västerås, äro främst den s. k. tolagsersättningen, som åtnjutes av åtskilliga stapelstäder och utgår med 5 % av tulluppbörden i staden, varemot en del andra trots enahanda förpliktelser äro i avsaknad därav. Till dessa senare städer hör Västerås, som trots upprepade framställningar, senast för några år sedan gemensamt med övriga icke tolagsberättigade städer, ännu icke kommit i åtnjutande av denna inkomst. Något beslut i anledning av sistberörda framställning har icke ens avhörts. Vidare räknas hit, den vissa städer och även Västerås tillkommande rätten till danaarv inom staden ävensom s. k. källarfrihetsmedel samt slutligen donationsjordarne.

I en särskild statistisk uppställning hava i jämförande siffror, avseende år 1919 sammanförts de olika städernas viktigaste utgifter och inkomster i nu ifrågavarande avseende. Utgifterna omfatta följande titlar: magistrat och rådhusrätt, polisväsendet och fångvården med särskild redovisning för kostnaden för rannsakningsfångars underhåll, kronouppbörds- och exekutionsväsendet samt slutligen inkvarteringsersättning, som dock ej berör Västerås. Inkomsterna äro införda under titlarne: ersättning för frångångna bötesandelar, andra bötesmedel, ersättning för brännvinsförsäljningsmedel, tolagsersättning (en inkomst som Västerås saknar), tullfrihetsersättning o. d. samt bidrag till polisväsendet m. m. (ej avseende Västerås). Denna sammanställning visar, att medan städernas sammanlagda utgifter i här ifrågavarande hänseende år 1919 uppgingo till i runt tal 28,200,000 kronor, inkomsterna belöpte sig på endast omkring 10,160,000 kronor eller 36 % av utgifterna. För Västerås stads vidkommande är skillnaden ännu större, i det att utgifterna voro 356,530 kronor och inkomsterna 80,257 kronor, motsvarande endast 22.5 % av utgifterna.

Emot de i betänkandet lämnade utgifterna rörande städerna i allmänhet och Västerås stad särskilt synes intet vara att erinra, mer än att Västerås riktigt angivits bland de städer, som åtnjuta s. k. källarfrihetsmedel, medan däremot dessa medel icke i den statistiska tablån blivit upptagna bland inkomsterna i kol. 13. Dessa medel utgöra ett årligt belopp av kronor 349: 05.

Slutligen beröras i betänkandets första del åtskilliga landsbygden till-

kommande särskilda ekonomiska fördelar, såsom bidrag av statsmedel till väganläggningar, vägunderhåll, anslag till utdikningar och odlingar m. m. sam slutligen understöd av statsmedel och numera av den progressiva kommunalskatten till skattetyngda landskommuner, varjämte lämnas redogörelse för de stadsliknande samhällenas ställning i nu förevarande sammanhang.

N:o 59
Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

I nästa del av betänkandet göres en undersökning rörande statens formella rätt att ålägga städerna särskilda skyldigheter och upphäva dem särskilt tillkommande förmåner.

Beträffande skyldigheterna hävdar författaren, att de olika kommunala bildningarne grunda sin existens såsom kommuner enbart på statens vilja och att de hava att ombesörja de samhälleliga uppgifter, som staten åt dem överlämnat, varför de rättsligen ej kunna undandraga sig handhavandet av och kostnaderna för dessa uppgifter. Men däremot framhålles, att staten å sin sida ej bör lägga olika slags bördor på de enskilda kommunerna utan, där så likväl en gång skett, i stället söka, så långt omständigheterna det medgiva, åstadkomma en rättvis utjämning.

Vidkommande de särskilda rättigheterna och förmånerna, kommer författaren efter en längre utredning till den slutsatsen, att, med undantag för donationsjordarne eller vissa av dem, till vilka städerna otvivelaktigt ofta hava en rätt, som är att jämställa med enskild äganderätt, städerna icke synas på grund av förmånernas natur äga att göra anspråk på någon orubblighet. Men ehuru staten sålunda skulle äga formell rätt att indraga städernas särskilda förmåner, anses det därmed ingalunda vara sagt, att så utan vidare bör ske. I sammanhang härmed erinras om, att städerna redan förlorat, vad som en gång var deras värdefullaste förmån, nämligen monopolställningen på stadsmannanäringarnes område samt att städerna med avseende å dem åvilande skyldigheter intaga en helt annan ställning nu än förr, varvid särskilt erinras om städernas ökade kostnader för utförande av det arbete som tidigare till stor del ombesörjdes av förtroendemän, men numera måste överlämnas till anställda befattningshavare, och att av de viktigaste särskilda inkomstkällorna, tolagsersättningen och brännvinsmedlen den ena endast har betydelse för ett fåtal städer och den andra är ställd på avskrivning. Det framhålles därför, att, därest staten skulle vilja indraga städernas förmåner, det icke kan vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att städerna fortfarande skola bekosta anordningar, för vilka på landsbygden utgifterna bestridas av statsverket, samt att den större skattekraft, som må vara tillfinnandes i vissa kommuner, icke bör utnyttjas så, att dessa få andra skyldigheter sig ålagda än de fattigare kommunerna, utan att i den mån en differentiering blir nödvändig, denna bör taga sig uttryck i understöd till dessa senare kommuner.

Då Svenska Stadsförbundet kommer att göra den här senast berörda delen av betänkandet till föremål för en ingående prövning synes från stadens sida härutinnan intet särskilt vara att anföra. Endast det må framhållas, att en undersökning av de urkunder, vilka ligga till grund för stadens rätt till sina donationsjordar och förfogandet över desamma, synas giva vid handen, att

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

stadens rätt till dessa jordar är sådan, att den icke utan stadens medgivande kan berövas staden. Härjämte må den upplysningen lämnas, att beträffande ett jordområde, Carlsberg m. m., som ursprungligen donerats till stadens invånare "väster om ån boendes", och som kommit i enskild besittning och lagfarits såsom med äganderätt innehavd fastighet, rättigheten till jorden var föremål för domstols prövning i två särskilda rättegångar. I den första, som avdömts i högsta instans gjorde staden anspråk på jordens avträdande till staden såsom donerad till staden. Stadens talan vann dock ej högsta domstolens gillande av det skäl, att jorden donerats till endast en del av stadens invånare och staden som sådan icke ansågs representera dem. Den andra rättegången har anhängiggjorts av Kungl. Kammarkollegium för Kronans räkning, under yrkande om bättre rätt till jorden för Kronan, enär donationen icke skulle hava avsett evärdelig tid och blivit återkallad vid Karl XI:s reduktion. Kronans talan har ogillats i Rådhusrätten och är nu beroende på Svea Hovrätts prövning. Staden, som genom köp förvärvat större delen av jorden efter den första rättegångens slut, och sålunda är svarande gent emot Kronan i den andra rättegången, har till stöd för sitt bestridande av Kronans talan, utom en del urkunder, åberopat ett av en framstående rättslärd person avgivet utlåtande, enligt vilket även ifrågavarande donation skulle avse ständig besittningsrätt.

Uti den sista delen av betänkandet framlägges en plan för avvecklingen av städernas särställning. Dessförinnan erinras emellertid i fråga om avvecklingsfrågans aktualitet därom, att i och med näringsmonopolets upphörande egentligen hela grundvalen för särställningen fallit bort samt att särskilt i två viktiga hänseenden på grund av pågående utredningar och inom de närmaste åren väntade förslag städernas särställning torde bliva föremål för avgörande. Dessa frågor äro det väntade förslaget om en ny domstolsorganisation med gemensamma underdomstolar för stad och land samt den pågående utredningen om en omorganisation av landets polisväsen.

I fråga om avvecklingens omfattning framhålles, att en avveckling är motiverad endast i den mån städerna i förhållande till staten eller det allmänna hava i ekonomiskt hänseende en annan ställning än landsbygden.

Vad särskilt angår städernas skyldigheter i nu ifrågavarande avseende erinras till en början, att städerna på grund av olikartade förhållanden hava att ombesörja många angelägenheter, som icke hava sin motsvarighet på landsbygden, men som dock äro att anse såsom rent kommunala. Vidare säges det, att en slutlig ståndpunkt till hithörande spörsmål icke bör intagas, innan städerna själva fått tillfälle att framföra sina synpunkter på frågan. Såsom en lämplig utgångspunkt för en diskussion i ämnet angives följande av Svenska Stadsförbundet gjorda indelning av städernas utgifter för statliga ändamål:

I. Rättsväsendet och den statliga lokalförvaltningen:

a) Rådstuvurätten och magistraten; b) mantalsskrivnings- och kronouppbördsverket; c) exekutionsverket; d) polisverket; e) fångvården.

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

II. Högre undervisning och specialskolor:
a) universitet och högskolor; b) högre allmänt läroverk; c) realskolor och därmed likställda samskolor; d) högre flickskolor; e) folkskoleseminarier; f) teknisk elementarskola; g) navigationsskola; h) yrkesskolor; i) handelsläroverk; j) övriga högre allmänna undervisningsanstalter.

III). Allmän hälso- och sjukvård:
a) stadsläkare och likställda tjänsteläkare; b) sjukvård, annan än epidemisk.

IV. Tullverket:
a) tull- och packhus; b) sjömanshus.

V. Militära ändamål:
a) ständig inkvartering; b) omkostnader för regementens förläggande till staden.

VI. Övriga statliga ändamål.

Betänkandets författare anser emellertid, att denna indelning icke utan undantag bör godtagas, i det att i åtskilliga fall förläggningen av en statens institution till viss ort för denna kan medföra sådana fördelar, att det icke är mer än billigt, att vederbörande kommun bär någon andel i kostnaden, och anföres såsom exempel härpå städernas kostnader för läroverkshus och rektorsbostäder, som i viss mån motsvaras av fördelar, nämligen lättnader med avseende å skolgången och även ökade inkomster för kommunen. Vidare framhålles beträffande stapelstädernas skyldighet att hålla tull- och packhus att, även om förhållandet delvis är ett annat än i nyssnämnda fall, i det att tulluppbörden är en ren statsangelägenhet, att den lättnad för stadens affärsmän, som en tullbehandling å platsen medför, i viss mån talar för ett bibehållande av denna städernas skyldighet. Även erinras därom, att städerna helt frivilligt åtagit sig vissa utgifter t. ex. för tillhandahållande av mark för militärkasärner, enär dessa utgifter på sin tid av kommunerna ansetts mer än uppvägda av ekonomiska fördelar för städerna. Beträffande hamnar o. d., som visserligen tjäna ett allmänt intresse, anmärkes, att, ehuru inkomsterna av desamma ofta ej uppväga kommunernas utgifter för motsvarande ändamål, även här tillkommer ett moment av indirekt nytta på grund av den fördel, en god hamn medför för näringslivet i en stad. Till beaktande framföres vidare, att åtskilliga av de befattningshavare eller myndigheter, vilkas avlönande för städerna innebära en utgift för statsändamål, jämväl hava vissa kommunala funktioner, och anföres såsom exempel härpå magistraterna, särskilt i mindre städer, polisväsendet, framförallt ordningspolisen samt vissa hälsovårdsutgifter såsom avlöning av stadsläkare. Frågan, huruvida en fördelning mellan staten och respektive städer av sådana utgifter, vilken anses erbjuda stora svårigheter, skall ske särskilt för varje stad för sig eller om därvid skall följas enhetliga principer för alla städer eller för vissa grupper av dem, anföres såsom en sak, vilken det gäller att i främsta rummet taga ståndpunkt till.

Vad angår städernas särskilda förmåner anföres jämväl en av Svenska Stadsförbundet verkställd indelning, som upptager a) brännvinsförsäljningsme-

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

del, b) tolagsersättning, c) källarfrihetsmedel, d) bötesandelar, e) ersättning för mistade bötesandelar, f) avkastning av auktionsverk, g) friskillingar, h) inkomster av donationsjord, i) sportler.

Vid en blivande avveckling anser författaren, att man kan bortse från avkastningen av auktionsverk och friskillingar och anmärker, att ersättning för mistade bötesandelar numera ej utgår till städerna, men att däremot hänsyn bör tagas till inkomst av danaarv.

I fråga om avvecklingens allmänna principer angivas beträffande städernas skyldigheter två olika vägar, nämligen dels att staten själv övertager ombesörjandet av vederbörande angelägenheter och dels att dessa såsom hittills handhavas av städerna, men mot ekonomiskt vederlag av staten och anser författaren, att allt efter förhållandena den ena eller andra vägen kan följas. Ehuru det kunde synas ligga närmast till hands, att staten på en gång övertager ombesörjandet av eller kostnaden för samtliga de funktioner, varom fråga är, och att samtidigt därmed städernas olika förmåner av nu avsedd art avskrivas, har författaren, på grund av att nämnda utväg skulle alltför länge undanskjuta avvecklingen, förordat en successiv avveckling, så att till städerna utgående ersättningar avskrivas, allt eftersom staten övertager ombesörjandet eller bekostandet av de statliga uppgifterna. Huruvida därvid uppskattningen bör ske med hänsyn till förhållandena i varje särskild stad eller med beräknande av ett genomsnittligt jämförelsetal för samtliga städer, anses böra göras till föremål för närmare överväganden.

Rörande den i sina huvuddrag här återgivna avvecklingsplanen synes det mig till en början riktigt, att staden kraftigt framhåller behovet och önskvärdheten av en avveckling av bestående särförpliktelser och särförmåner. Den av författaren upprättade statistiska tablån, som dock icke upptager kostnaderna för alla särförpliktelser av statlig natur, visar på en uppenbar och stark belastning å städernas innevånare, som med den fortgående avskrivningen av brännvinsmedlen blir för varje år större och som bland andra städer för Västerås är synnerligen stor, framförallt på grund av avsaknaden av tolagsersättning. Behovet av en avveckling har åtminstone här i staden gjort sig alltmera gällande under de sista årens depression, som medfört att stadens skattskyldige snart nog icke mäkta bära de skattebördor, som föranledas av stadens alla olika uppgifter, varför en lättnad härutinnan framstår snart sagt som en ekonomisk nödvändighet.

Vidkommande den i betänkandet angivna planen för avvecklingen synes mig från stadens sida en del erinringar vara att göra och önskemål att framställa.

Det är riktigt, att det finnes en hel del angelägenheter, som städerna hava att ombesörja och som icke hava någon motsvarighet på landsbygden, vilka dock äro att anse såsom rent kommunala. Det är likaså riktigt, att i åtskilliga fall förläggningen av en statens institution till viss ort kan medföra vissa fördelar för orten, men det är därför icke sagt, att det är billigt, att vederbörande kommun skall bära någon andel av kostnaden. Det betraktelsesätt t. ex., som för endast ett eller ett par årtionden sedan var allmänt, att det innebar så stora ekonomiska fördelar för en stad att få ett militäretablissement förlagt till staden, att det var värt stora ekonomiska uppoffringar från stadens sida, torde numera vara lika allmänt övergivet. Man kunde möjli-

gen godtaga författarens uppfattning, om den av honom hävdade principen kunde tänkas genomförd med full konsekvens, så att varje kommun fick vidkännas vissa uppoffringar för varje statsinstitution i mån av den nytta, som direkt eller indirekt tillkom kommunen såsom följd av dess förläggning inom kommunens område: en universitetsstad av universitetets förläggning inom detsamma genom stora skatteobjekt, lättnad i universitetsstudier för dess invånare m. m., en residensstad av länsstyrelsens förläggning till densamma o. s. v. Ett sådant konsekvent genomförande av principen är emellertid synes det otänkbart och skulle t. o. m. kunna leda till den egendomliga konsekvensen, att andra institutioner än staten, skulle kunna börja köpslå med städerna om förmåner för väljande av förläggningsort. Förläggningen av statens anstalter synes böra ske efter andra grunder och oberoende av de ekonomiska fördelar, som städerna, nu till det mesta av nödtvång, lämna.

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

Hamnarne hava hittills och torde väl fortfarande få betraktas såsom en kommunens egen anstalt, ehuru de otvivelaktigt tillgodose ett mycket vidsträcktare allmänt intresse, än den egna kommunens. Med hänsyn härtill synes det därför icke vara ur vägen att i detta sammanhang framhålla önskvärdheten och billigheten av ett kraftigt statligt understöd för städernas hamnar, i all synnerhet som deras ekonomi åtminstone för närvarande i många städer och i varje fall i hög grad i Västerås giva anledning till allvarliga bekymmer. Särskilt gäller detta de hamnstäder, som såsom Västerås äro i avsaknad av den med hamnrörelsen nära sammanhängande tolagsersättningen, till vilken jag emellertid torde få anledning återkomma i annat sammanhang.

Emot vad i betänkandet yttrats därom, att åtskilliga av de befattnnigshavare eller myndigheter, vilkas avlönande för städerna innebära en utgift för statsändamål, jämväl hava vissa kommunala funktioner, är i huvudsak intet att erinra. För Västerås' vidkommande må endast anmärkas, att här liksom väl i andra jämnstora städer magistratens betydelse för den rena kommunalförvaltningen, annat än som statlig uppsiktmyndighet, numera är mindre betydande.

Beträffande den av författaren vidrörda och såsom betydelsefull betecknade frågan, huruvida fördelningen mellan staten och städerna av de kostnader, som avse både statliga och kommunala ändamål skall ske särskilt för varje stad eller om vid fördelningen skall följas enhetliga principer för alla städer eller åtminstone för hela grupper av dem, synes det mig, som om avgörande skäl skulle tala för det förstnämnda alternativet. Den relativa storleken av städernas olika utgifter för statliga ändamål är, såsom också framhålles i betänkandet, växlande i de särskilda städerna. Den står icke heller i proportion till vare sig städernas folkmängdsstorlek — vore så förhållandet kunde en gruppering av städerna förordas — eller till städernas olika förmåner, utan beror i mycket på det olika sätt, varpå varje stad allt efter sina förhållanden funnit lämpligt ordna sin administration.

Trots den obestridliga fördelen av större reda och överskådlighet, därest en enhetlig norm tillämpades i fråga om alla städer, synes mig därför den ifrågavarande fördelningen böra göras med hänsyn till varje stads egenartade förhållanden.

Om den i betänkandet berörda rättigheten till danaarv, en rättighet som tillkommer Västerås stad, må såsom belysande för denna rättighets helt och

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

hållet underordnade betydelse meddelas, att densamma för Västerås stad allt sedan det nuvarande kommunala författningsskickets tillkomst icke någon enda gång medfört annat, än att Stadsfullmäktige tid efter annan delgivits och fått godkänna testamenten av sådana personer, efter vilka staden varit danaarvsberättigad.

Att författaren av betänkandet för avvecklingen av städernas skyldigheter angivit olika möjligheter, icke uteslutande varandra utan sidoordnande, synes innebära ett mycket lyckligt grepp på frågan. Beträffande en institution kan det vara naturligt och lämpligt, att staten utan vidare övertager dess angelägenheter, under det att en annan lika naturligt fortfarande bör förbliva en kommunal institution, medan staten ekonomiskt bidrager till densammas upprätthållande, i den mån den utför statliga uppgifter. En tredje möjlighet gives dessutom också, att en institution med dubbla uppgifter övertages av staten mot vederlag av kommunen, detta särskilt för det fall, att de statliga uppgifterna äro övervägande.

Rörande frågan om avvecklingens genomförande på en gång eller successivt synas, på sätt även i betänkandet framhållits, avgörande skäl tala för det senare alternativet. Det synes också riktigt, att härvid å de till städerna utgående ersättningar av olika slag böra avskrivas så många procent, som den av staten övertagna kostnaden uppskattas utgöra procent av stadens samtliga kostnader för uppgifter, som äro av statlig art och som anses böra framdeles bekostas av staten.

Den fråga, som i sammanhang härmed i betänkandet uppställes, eller huruvida vid denna uppskattning böra komma till användning de för varje särskild stad beräknade procenttal eller om avskrivningen bör verkställas efter ett för samtliga städer beräknat genomsnittligt jämförelsetal, torde här böra upptagas till besvarande. Det framhålles i betänkandet, att det förra förfarandet giver ett för de särskilda städerna rättvisare resultat, men att den senare metoden erbjuder större enkelhet och reda. För Västerås' vidkommande torde ingen tvekan råda om företräde för det förra alternativet. Det har ovan vid omnämnandet av den i betänkandet intagna statistiska tablån framhållits, vilket ogynnsamt läge Västerås intager i förhållande till städerna i allmänhet och att detta förhållande framför allt synes hava sin grund däri, att Västerås icke har förmånen av tolagsersättning. Det vore att anse såsom den enklaste gärd av rättvisa, om det kan undvikas att vid den här ifrågavarande avvecklingen det uppenbart orättvisa undanhållandet av denna förmån för vissa städer kommer att beskära, vad som billigtvis bör tillkomma dem.

Allra sist i betänkandet angivas några synpunkter för avvecklingen i vissa speciella avseenden. Då emellertid därvid icke berörts alla de punkter, som ovan omnämnts efter Svenska Stadsförbundets indelning av städernas utgifter för statliga ändamål, synes det lämpligt, att så vitt för denna stad kan komma i fråga, något vidröra avvecklingsfrågan för varje särskild punkt eller åtminstone de viktigaste av dem och därvid även i korthet angiva, vad som i betänkandet framhållits. i olika avseenden.

Vad då först angår rådstuvurätten och magistraten har författaren av betänkandet erinrat om den förestående domstolsorganisationen, vilken även torde komma att omfatta utsökningsmålens handläggning. Ordnandet av magi-

straternas administrativa uppgifter efter rättegångsreformens genomförande tänker sig författaren genomfört efter de principer, som gälla för städer under landsrätt enligt på senaste tid genomförd lagstiftning med en stadsstyrelse, bestående av kommunalborgmästare och kommunalrådmän. Emot denna tanke synes intet vara att erinra. Icke heller synes något vara att anmärka med anledning av författarens uppfattning, att, då åtminstone i de större städerna magistratsledamöternas huvudsakliga tid nu tages i anspråk för arbete i rådhusrätten och magistratens befattning med de kommunala angelägenheterna är av mindre betydelse, för dessa städer statens övertagande av rättskipningen ur ekonomisk synpunkt kommer att medföra enbart fördelar, ehuru tilläventyrs under de närmaste åren efter rättegångsreformens genomförande en del kostnader kunna komma att uppstå för övertaliga befattningshavare, d. v. s. sådana som antingen icke kunna övergå till ny domstolsbefattning eller finna anställning för de administrativa uppgifter, som träda i stället för de nuvarande magistraternas.

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

Vidkommande mantalsskrivnings- och kronouppbördsväsendet, är detta i betänkandet föremål för en längre utredning. Därvid upplyses om, att frågan om denna verksamhets överflyttning till statsverket icke är ny, utan varit föremål för framställningar och åtskilliga yttranden. Vidare göres en ingående undersökning av frågan, om icke kronouppbörden även i städerna eller åtminstone de flesta av dem skulle kunna överflyttas till postverket. Emellertid framhålles, att i första hand uppmärksamhet torde ägnas spörsmålet, huruvida icke städerna över huvud taget böra befrias från dem nu åliggande skyldighet att ombesörja kronouppbörden. Härjämte angivas vissa riktlinjer för, huru ifrågavarande angelägenheter böra ordnas i statens hand och fästes uppmärksamheten på, att städerna kunna få vidkännas kostnader i form av ersättning till sina nuvarande tjänstemän, om de icke kunna vinna anställning med motsvarande arbete i statens tjänst.

För en stad av Västerås storlek, där nuvarande befattningshavare, som ombesörjer mantalsskrivning samt debitering och uppbörd av kronoutskylder icke har några som helst kommunala uppgifter, torde icke, även om själva uppbörden mot förmodan skulle kunna överflyttas till postverket, den nu av staden avlönade befattningshavaren kunna undvaras för utförande av ifrågavarande uppgifter. Enklaste sättet för avvecklingen synes därför vara, att kronokassören övergår till att bliva statens tjänsteman. Att avvecklingen på denna punkt genomföres utan större tidsutdrägt må här framhållas som ett bestämt önskemål, och må såsom ett särskilt skäl härutinnan åberopas den omständigheten att statsmakterna genom beslut om provisionsnedsättning för landstingsskatten redan ingripit på ifrågavarande tjänstemäns avlöningsförhållanden, en åtgärd, som egendomligt nog, ehuru icke så onaturligt, lärer få till följd en aktion från tjänstemännens sida gent emot städerna om lönekompensation.

Vad härefter angår exekutionsverket eller närmare bestämt utsökningsväsendet, som måste betraktas som en ren statsinstitution, angives i betänkandet, att avvecklingen borde kunna ske på det sätt, att i de större städer — och härtill synes Västerås i detta avseende böra räknas —, där utmätningsgöromålen helt eller huvudsakligen taga vederbörande tjänstemans tid i anspråk, särskild utmätningsman fortfarande bibehålles, men att han i stäl-

N:o 59. *Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.*

let för att vara en kommunens befattningshavare göres till en statens tjänsteman. Emot en dylik anordning synes från stadens sida intet vara att erinra.

Vidkommande polisverket och i samband därmed åklagareväsendet har det tidigare i betänkandet anmärkts, att medan kriminalpolisen utövar statliga funktioner ordningspolisen åtminstone delvis har uppgifter av rent lokal natur. Stadsfiskalerna — åklagarne angivas liksom kriminalpoliserna hava uppgifter för tillgodoseende av statliga behov. Åklagareväsendets omorganisation betraktas såsom nära förbunden med den blivande rättegångsreformen, men framhålles å andra sidan att en av rättegångsväsendets omläggning nödvändiggjord reform av åklagareinstitutionen skulle underlättas, om redan nu en statsanställning av städernas åklagare påbörjades.

I vad som sålunda om åklagareväsendet yttrats i betänkandet synes från stadens sida vara all anledning att instämma.

Vad återigen angår polisväsendet synes väl den i betänkandet gjorda differentieringen med avseende å statliga och kommunala uppgifter vara riktig, men det torde å andra sidan, särskilt med hänsyn till den pågående utredningen om ordnandet av landets polisväsen efter enhetliga grunder, ännu vara svårt att göra något bestämt uttalande, hur avvecklingen praktiskt bör ordnas. Möjligen torde den i betänkandets allmänna avdelning angivna grundsatsen om en fördelning av kostnaderna mellan staten och staden, men bibehållandet av den kommunala anställningsformen här lämpligen komma till tillämpning.

Vidkommande härefter kostnaderna för fångars vård och underhåll, anmärker författaren av betänkandet — och häremot torde ingen befogad invändning kunna göras —, att städerna härutinnan icke intaga någon principiell undantagsställning, enär motsvarande skyldighet åvilar tingslagen å landsbygden, varför det ej finnes anledning upptaga detta ämne i samband med frågan om en avveckling av städernas särskilda rättigheter och skyldigheter.

I och för tillgodoseende av den högre undervisningen har Västerås stad i likhet med många andra utgifter såväl vad det beträffar i övrigt rent statliga anstalter, såsom högre allmänt läroverk och teknisk fackskola som ock för högre flickskola och yrkesskolor. På grund av ovan angivna principiella skäl synes den meningen här böra göras gällande, att åtminstone vad angår de av staten själv anordnade läroanstalterna städerna böra vara befriade från utgifter för dessa.

Rörande hälsovårdsförhållandena har stadsläkarnes ställning blivit särskilt berörd i betänkandet, därvid såsom en möjlig lösning av frågan angives, att stadsläkarne såsom hittills förbliva kommunala tjänstemän, men att vederbörande städer utav staten erhålla bidrag till deras avlöning, vilka bidrag — där annan lämpligare beräkningsgrund saknas — böra beräknas efter den kostnad för avlöning av provinsialläkare, som i genomsnitt belöper å lika stor del av landsbygdens befolkning, eller där stadsläkarne hava att fullgöra förste provinsialläkarens åligganden, med hänsyn tagen jämväl härtill. Emot en dylik anordning synes från stadens sida i huvudsak intet vara att erinra.

Den städerna numera åliggande skyldigheten att inrätta könspoliklinik, en skyldighet som dock ännu icke blivit aktuell här i staden, enär staden hittills lyckats utverka anstånd härmed, torde även här böra vidröras. Då frågan om avveckling av städernas särställning blivit aktuell, synes det knappast vara anledning införa nya statliga särförpliktelser. Här är det i varje fall fråga om ett allmänt statsintresse, som också staten i allt övrigt omhändertagit, och det synes icke föreligga något bärande skäl, varför särskilt städerna skola åläggas skyldighet att ikläda sig kostnader, om än blott en del, för detta statsintresses tillgodoseende.

N:o 59.

Ang. städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

Vad angår utgifter för tullverket så hava stapelstäderna, oberoende av om de åtnjuta tolagsersättning eller ej, skyldighet att bygga och underhålla tullhus med inventarier samt andra lokaler (packhus, transito- och nederlagsmagasin) för tullverkets behov även som vissa anordningar för sjömanshus. För åtminstone de städer, som hava dessa skyldigheter men sakna motsvarande förmån, tolagsersättning, och till dem hör Västerås, synes det vara påtagligt, att de böra befrias från vidare skyldigheter härutinnan och detta utan större tidsutdrägt, och likaså uppenbart synes det, att de icke tolagsberättigade städerna därvid icke skola behöva vidkännas något avdrag å de särskilda förmåner i övrigt, som tillkomma dem. Avvecklingen låter sig enkelt genomföras på det sätt, att staten tillöser sig städernas nuvarande tull- och andra här avsedda lokaler eller träffar avtal om deras förhyrande.

I fråga om utgifter för militära ändamål finnes i Västerås icke någon inkvarteringsskyldighet. Vad staden påkostat för att tillhandahålla mötesplats för Kungl. Västmanlands regemente här i staden torde icke heller här behöva närmare vidröras, då denna fråga ligger långt tillbaka i tiden och avgjordes vid en tidpunkt då uppfattningen om den ekonomiska fördelen av en dylik förläggning var en väsentligt annan än nu, och då stadens kostnader i detta hänseende för närvarande inskränka sig till annuiteter å för ändamålet genom lån anskaffat kapital.

Västerås den 4 oktober 1922.

Theofil Öberg.

N:o 60.

Vederbörande styrelses skrivelse ang. nytt reglemente för Strömsholms våg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bifogade förslag till reglemente angående styrelse, förvaltning och ordning vid Västerås' och Köpings städers gemensamma hamn- och lastageplats, Strömsholms våg kallad, jämte utdrag av hamnstyrelsens protokoll för sammanträdet den 19 juli 1922 överlämnas härmed med hemställan om Stadsfullmäktiges godkännande av det omarbetade reglementet.

Västerås den 30 augusti 1922.

K. KÄTTSTRÖM.
Styrelsens ordförande.

Utdrag av protokoll, fört vid sammanträde med hamnstyrelsen för Strömsholms Våg den 19 juli 1922 vid hamnplatsen å Borgås udde.

§ 9.

I enlighet med styrelsens beslut av den 15 juni 1921 hade ordföranden och kassaförvalaren utarbetat förslag till nytt reglemente för styrelsen för Strömsholms Våg, vilket nu androgs punkt för punkt och godkändes med några smärre omedelbart vidtagna redaktionsförändringar, och fick reglementet därefter följande lydelse:

Reglemente

angående

styrelse, förvaltning och ordning vid Västerås och Köpings städers gemensamma hamn- och lastageplats, Strömsholms Våg kallad, å Borgås udde vid Strömsholm;

fastställd av Konungens Befallningshavande i Västmanlands län genom resolution den ....

§ 1.

Hamnstyrelse och dess myndighet.

En av tre ledamöter från vardera staden bestående "Hamnstyrelse vid Strömsholms Våg" tillkommer det att med städernas makt och myndighet och med

gemensam ansvarighet inför städernas fullmäktige besluta i alla de frågor och angelägenheter, som angå denna plats såsom städernas gemensamma hamn- och lastageplats, dock i frågor om anslag och utgifter för densamma ej utöver de inkomster, som platsen lämnar. Uppstår fråga om utgifter till högre belopp än årsinkomsten, sammanlagd med befintlig besparing, då skall anmälan jämte förslag därom först avgivas till städernas respektive styrelser.

N:o 60. *Ang. nytt reglemente för Strömsholms våg.*

§ 2.

Val av ledamot.

Dessa ledamöter väljas inom vardera staden i den ordning, som för val av kommunala förvaltningsmyndigheter där gäller, samt kvarstå vid sin befattning under tre års tid i sänder; dock så att under första valperioden efter lottning, som omedelbart efter valet anställes, avgår vid första årets slut en och vid andra årets utgång en annan av vardera stadens ledamöter.

Till avgång berättigad ledamot kan återväljas.

§ 3.

Val av suppleant.

På enahanda sätt utses för vardera staden lika antal suppleanter att, vid förfall för styrelseledamot inom staden, inträda i styrelsen efter den ordning vari han är till avgång berättigad.

§ 4.

Ordförande, vice ordförande och kassör.

Styrelsen utser inom sig för varje år en ordförande, som dock kan i uppdraget återväljas. För bevarande av nödig kontinuitet i styrelsens arbete är önskvärt, att ordföranden kvarstår i sitt uppdrag åtminstone tre år.

Inom den styrelseavdelning, som ordföranden icke tillhör, utses för varje år en vice ordförande.

Styrelsen utser jämväl inom sig en kassaförvaltare, vilket uppdrag kan förenas med vice ordförandeuppdraget.

Ordföranden åligger att själv eller genom antaget biträde ombesörja protokollsföring och övrig expedition.

§ 5.

Sammanträde. Protokoll.

Årligen skall styrelsen vid Strömsholms Våg sammanträda en gång på våren och i övrigt när för någon, platsen rörande, angelägenhet ordföranden finner nödigt eller eljest minst tre styrelseledamöter det påfordra.

N:o 60.

Ang. nytt reglemente för Strömsholms våg.

Protokoll för varje sammanträde justeras innan sammanträdets upplösning, därest styrelsen anser sådant nödigt, men i annat fall inom 14 dagar därefter av två därtill utsedda ledamöter, därav en ledamot från vardera staden. Och skall en avskrift av det justerade protokollet ofördröjligen därefter tillsändas den stadens styrelseavdelning, varifrån ordföranden icke är vald, för att bland densammas handlingar förvaras.

§ 6.

Kallelse.

Kallelse till sammanträde utfärdas av ordföranden eller, i händelse av hans förfall, av vice ordföranden.

§ 7.

Arendes avgörande.

Ärende må ej inom styrelsen till slutligt avgörande företagas, därest icke åtminstone fyra ledamöter äro tillstädes.

Vid lika röstetal för olika meningar gäller den som ordföranden biträder.

§ 8.

Hamnfogde och övrig betjäning.

Hamnstyrelsen antager särskild Hamnfogde jämte övrig betjäning på platsen.

§ 9.

Hamnfogdes myndighet.

Hamnfogden tillkommer ordningstillsynen såväl å det städerna upplåtna jordområde på Borgås udde, som inom platsens hamnområde i enlighet med de närmare föreskrifter, som meddelas av styrelsen.

§ 10.

Hamnområde.

Till berörda hamnområde räknas halva Borgåsund närmast Borgås udde och ömsesides därom liggande delar av Freden och Hammarviken till sexhundra fot = 178.14 m. utsträckning från stranden.

§ 11.

Uppbörd och redovisning.

Uppbörd och redovisning av hamn- och övriga städernas intrader vid platsen åligger hamnfogden enligt hamnstyrelsens närmare bestämmelse; skolande räkenskapen vara till styrelsen avlämnad i tvänne exemplar före januari månads utgång året efter det räkenskapen omfattar för att med sina verifikationer av styrelsen överses och därefter genom dess åtgärd

komma med densammas protokoller till vardera stadens drätselkammare för granskning ibland övriga räkenskaper av stadens utsedda revisorer. Därjämte åligger det hamnfogden att meddela de uppgifter angående hamnrörelsen, vilka äro eller varda föreskrivna, till städernas magistrater, av vilka magistraten i den stad, som styrelsens ordförande för löpande år tillhör, vidare till vederbörande befordrar samma uppgifter.

N:o 60. *Ang. nytt reglemente för Strömsholms våg.*

Reglementet skulle genom ordförandens försorg i och för godkännande underställas Stadsfullmäktige i städerna Västerås och Köping samt därefter Konungens Befallningshavande i och för fastställelse.

Som ovan

Vid protokollet:

K. KÄTTSTRÖM.

N:o 61.

Drätselkammarens skrivelse ang. nödhjälpsarbeten för arbetslösa, som anlita fattigvården, samt iordningsställande av Kronvägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse, vilken redan varit föremål för Stadsfullmäktiges behandling och därvid remitterats till Drätselkammaren för åtgärd, har Fattigvårdsstyrelsen framhållit önskvärdheten av att arbetstillfällen genom stadens försorg bereddes de arbetslösa, huvudsakligen grovarbetare och byggnadsarbetare, vilka genom direktiv av statens arbetslöshetsorgan eller av andra orsaker avstängts från såväl arbetslöshetsunderstöd som nödhjälpsarbete och av denna anledning för sina familjers uppehälle varit hänvisade till understöd av fattigvården.

Med anledning av denna skrivelse har Drätselkammaren undersökt möjligheten av att igångsätta arbeten avsedda för sådana arbetslösa och vill i avseende härå nu framlägga följande förslag.

Vid upprepade tillfällen hava framställningar gjorts angående iordningsställande genom stadens försorg av den s. k. Kronvägen å stadens västra område, men hava dessa framställningar hittills icke vunnit Drätselkammarens beaktande. Emellertid har denna fråga genom Fattigvårdsstyrelsens berörda framställning åter bragts på tal, därvid Drätselkammaren inför behovet av att arbete be-

N:o 61.

Ang. nödhjälpsarbete för arbetslösa, som anlita fattigvården, samt iordningsställande av Kronvägen.

redes de arbetslösa varom är fråga och av att något åtgjordes för gatans iordningsställande ansett sig kunna frångå den princip, som hittills tillämpats då det gällt ordnande av trafikleder utom det stadsplanelagda området, och vilken princips icke-godtagande av de fastighetsägare, som härav skulle hava nytta, hittills legat hindrande i vägen för bifall till de gjorda framställningarna, eller att bidrag skulle lämnas av dessa fastighetsägare. Ett slutligt iordningsställande av gatan enligt de definitiva profilerna kommer i övrigt åter att göra denna bidragsfråga aktuell ävensom frågan om gatans framtida underhåll. Nu skulle endast förberedande arbeten härför utföras, varigenom en farbar väg på enklaste sätt skulle åvägabringas. Kostnaden för dessa arbeten är av byggnadschefen beräknad till 7,300 kronor och framgår av denna kostnadsberäkning omfattningen av arbetena.

Till detta arbete skulle hänvisas familjeförsörjare, som kunna antagas anlita fattigvårdens hjälp för sina familjers uppehälle endast av nödtvång och så länge arbetsmöjligheter för dem icke yppas.

Som emellertid vissa fördelar äro förenade med ett arbete av den art, att en anvisning härtill skulle sätta vederbörandes arbetsvillighet på prov, har Drätselkammaren ansett lämpligt att förutom arbetet med iordningsställande av Kronvägen även en arbetsplats för slagning av makadam i mindre omfattning anordnas. Något särskilt anslag härför erfordras icke, enär avsikten vore att den vid arbetet utvunna makadamen skulle användas för andra stadens ändamål, och att de anslag, som för dessa i varje fall komme att begäras, skulle täcka tillverkningskostnaden.

Beträffande hänvisningen till dessa av Drätselkammaren ifrågasatta arbeten är att iakttaga, att de arbetslösa varom nu är fråga äro av olika anledningar avkopplade från den verksamhet, som omhänderhaves av Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommitté och att såsom följd härav hänvisning till arbetena lämpligen bör ske genom andra organ. Drätselkammaren har tänkt sig denna detalj ordnad på sådant sätt, att fattigvårdsbyrån skulle hänvisa de arbetslösa till arbetena och att ombesörjandet av dessa skulle ligga i byggnadschefens och Drätselkammarens särskilda kommitterades hand.

Med anhållan att Stadsfullmäktige ville godkänna dessa av Drätselkammaren ifrågasatta åtgärder i avsikt att bereda arbete åt de arbetslösa, som för sina familjers uppehälle måst anlita fattigvårdens understöd får Drätselkammaren i vad ärendet i övrigt påkallar särskilt beslut av Stadsfullmäktige hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för iordningsställande av Kronvägen i den omfattning, som framgår av bilagda kostnadsberäkning, anvisa ett förslagsanslag å 7,300 kr. att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 12 oktober 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 61.

Ang. nödhjälpsarbete för arbetslösa, som anlita fattigvården, samt iordningsställande av Kronvägen.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed får jag meddela att kostnaderna för Kronvägens ordnande ställa sig sålunda:

Från Köpingsvägen till tomten N:o 9 Kv. Josefina 135 m³ fyllning à 3: —	Kr.	405: —
Framför tomterna N:o 9 och 10 kv. Josefina 375 m³ schaktning à 5: —	„	1,875: —
Gatukrysset vid Fullerövägen 200 m³ fyllning av pinnmo m. m. à 3: —	„	600: —
Gatukrysset vid Stadshagsvägen 100 m³ schaktning à 5: —	„	500: —
Grusning av körbanan 300 m³ à 6: —	„	1,800: —
Upphuggning av rännsten vid gatans östra sida 400 m³ à 1: —	„	400: —
Sprängningsarbete	„	800: —
Diverse omkostnader	„	920: —
Summa Kronor		7,300: —

Vid förestående arbetes utförande har då förutsatts att de definitiva profilerna ej nu följas utan att arbetet utföres på enklaste sätt så att en farbar väg erhålles.

Västerås den 4 september 1922.

Gösta Smitt.

N:o 62.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av arbeten för arbetslösa, som åtnjuta arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I hävrid fogad skrivelse har Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommitté fäst uppmärksamheten därpå att enligt bestämmelserna i Kungl. kungörelsen angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp inrymmes befogenhet för en kommun, som lämnar dylik hjälv, att ålägga arbetslösa, som härav komma i åtnjutande, att såsom villkor härför utföra arbete utan särskild ersättning för kommunens räkning under tid ej överstigande två arbetsdagar av hel vecka varunder hjälp utgår.

Drätselkammaren har funnit denna bestämmelse böra träda i tillämpning. Den arbetskraft, som i denna ordning står till stadens förfogande, kan tagas i anspråk för en del arbeten, som äro samhället till gagn. Men icke blott för

N:o 62.

Ang. anordnande av arbeten för arbetslösa, som åtnjuta arbetslöshetsunderstöd.

staden utan även för de arbetslösa skulle en sådan åtgärd vara till nytta. Den motverkar den ohåg för arbete och därav följande förslappning i moraliskt avseende, som en längre tids sysslolöshet otvivelaktigt medför.

De arbeten, som Drätselkammaren i första hand avser att hålla tillgängliga för denna arbetskraft, skulle vara en del vägarbeten av mindre omfattning å trafiklederna inom stadens utomplansområden, såsom uppriktning av vägbanorna, upprensning av rännstenarna m. m. dylikt samt ett iordningsställande för fortsatt grustäkt av stadens stora grustag vid Malma.

Hänvisning till dessa arbeten skullle lämnas genom arbetslöshetsorganen och arbetena i övrigt handhavas av byggnadschefen och Drätselkammarens särskilda kommitterade.

Drätselkammaren avser med denna skrivelse, att Stadsfullmäktige ville, med godkännande av här ovan omnämnda och av Drätselkammaren ifrågasatta åtgärder avseende en användning för stadens behov av de arbetslösa, som åtnjuta arbetslöshetsunderstöd, besluta,

att bestämmelserna i § 12 mom. 2 av Kungl. kungörelsen den 7 juli 1922 angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp om skyldighet för arbetslös att såsom villkor för åtnjutande av understöd utföra lämpligt kommunalt arbete utan särskild ersättning under tid ej överstigande två dagars arbetstid per understödsvecka skall härstädes tillämpas.

Västerås den 12 oktober 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arbetslöshetskommittén i Västerås har härmed för Stadsfullmäktiges kännedom och för den åtgärd, vartill Stadsfullmäktige kunna föranledas velat anmäla, att enligt bestämmelserna i § 12 mom. 2, Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp den 7 juli 1922 fullmäktige kunna såsom villkor för åtnjutande av understöd föreskriva, att under tid ej överstigande två dagars arbetstid pr understödsvecka, understödstagare är skyldig att utan särskild ersättning utföra lämpligt kommunalt arbete.

Lydelsen av ifrågavarande mom. är följande:

"Understödstagare vare pliktig att å därför utsatta tider anmäla sig hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen i orten, att mottaga arbete, som genom arbetsförmedlingen anvisas honom, att hos densamma göra anmälan om arbete, som han annorledes må hava erhållit, och om avresa från orten,

därest sådan av honom är tillämnad, ävensom att, där kommunen såsom villkor för åtnjutande av understöd sådant föreskrivit, under tid, ej överstigande två dagars arbetstid per understödsvecka, utan särskild ersättning utföra lämpligt kommunalt arbete. Understödstagare har även att efter anvisning av understödsorganet samvetsgrant deltaga i lämplig kurs, som anordnats för att bereda arbetslösa utbildning. Iakttager understödstagare icke dessa bestämmelser, äger understödsorganet indraga vidare understöd."

N:o 62. *Ang. anordnande av arbeten för arbetslösa, som åtnjuta arbetslöshetsunderstöd.*

Västerås den 2 oktober 1922.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 63.

Djuphamnskommitterades och Drätselkammarens skrivelse ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Närmast i anslutning till en skrivelse från Fattigvårdsstyrelsen med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta om igångsättande av lämpligt arbete för vissa grupper arbetslösa, för vilkas familjer fattigvården måst träda hjälpande emellan, beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 31 nästlidne augusti bland annat bemyndiga Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar och i dess ställe utse en särskild delegation, eventuellt förstärkt med representanter för stadens spårvägs- och djuphamnskommitterade, med uppdrag att genom personlig uppvaktning göra framställning hos regeringen och statens arbetslöshetskommission för att påkalla statsmakternas hjälp i största möjliga utsträckning för åstadkommande av effektiva nödhjälpsarbeten i staden eller eljes behövliga åtgärder för bekämpande av följderna av arbetslösheten.

Efter samråd med ovannämnda kommitterade utsåg Drätselkammaren till delegerade med det av Stadsfullmäktige givna uppdraget Drätselkammarens ordförande Herr A. Sundström, vice ordförande Herr K. Kättström, båda jämväl ledamöter i djuphamnskommittén. Arbetslöshetskommitténs ordförande Herr J. Svensson, ledamoten i Spårvägskommittén Herr P. Hiersemann samt stadens drätseldirektör T. Öberg och byggnadschef G. Smitt. De utsedda delegerade hava vid sin uppvaktning överlämnat en till Konungen ställd längre skrivelse, som med åtföljande bilagor i avskrift här vidfogas. I berörda skrift redogöres, efter en inledande erinran om en i början av detta år av staden gjord framställning till Kungl. Maj:t i arbetslöshetsfrågan, för arbetslöshetens omfattning och nuvarande läge i samhället samt för stadens ekonomiska ställning. Därefter behandlas utförligt behovet av nödhjälpsarbeten samt framhålles ur olika synpunkter den stora önskvärdheten av att omfattande nödhjälpsarbeten komma till stånd här på platsen. Och slutligen framläggas förslag till dylika arbeten, varvid tre särskilda frågor framställas till övervägande, nämligen dels frågan om anläggande av spårvägar, dels anläggande av en djuphamn och dels anläggande av en järnväg från Västerås västerut. I fråga om de två förstnämnda anläggningarne framhålles lämpligheten av, att de åtminstone till någon del komma till utförande såsom nödhjälpsarbeten med statlig hjälp i större eller mindre utsträckning, varemot det sistnämnda företaget, järnvägsanläggningen, angives såsom ett företag, lämpligt att utföras såsom en statens egen anläggning.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

De särskilda delegerade fingo tillfälle att vid personligt sammanträffande den 6 innevarande oktober med chefeina för social-, handels- och kommunikationsdepartementen ingiva ovanberörda skrivelse och inför nämnda Herrar statsråd muntligen framföra stadens bekymmer och vidare utveckla de synpunkter, vilka kommit till uttryck i skrivelsen. Samma dag hade delegerade jämväl tillfälle att personligen framlägga saken inför representanter för statens arbetslöshetskommission, varjämte denna och följande dag en del av delegationen uppvaktade andra statens myndigheter, till vilka framställningen till Kungl. Maj:t förmodades skola bliva remitterad.

Av vad som vid dessa uppvaktningar förekommit vill det synas, som om staden skulle kunna hava grundad förhoppning om erhållande av statshjälp i avsevärd omfattning till utförande av den tilltänkta djuphamnsanläggningen i Västerås, i första hand därigenom att en viss del av anläggningen genom medverkan av statens arbetslöshetskommission kommer till stånd såsom ett nödhjälpsarbete.

Det läge, vari stadens djuphamnsfråga sålunda kommit, gör det nödvändigt, att denna fråga nu framlägges för Stadsfullmäktige.

Sedan efter förberedande utredningar Djuphamnskommitterade och Drätselkammaren förehaft frågan till gemensam behandling få nämnda myndigheter nu i ärendet anföra följande.

Frågan om byggande av en djuphamn i Västerås sammanhänger intimt med statsmakternas åtgärder för öppnande av Mälaren för den större sjöfarten genom ombyggnad av Södertälje kanal och upprensning av Mälarens farleder för djupgående fartyg. Stadens intresse för denna sistnämnda fråga kom till synes redan under dess förberedande utredning uti ett den 27 april 1911 avgivet underdånigt utlåtande (Stadsfullmäktiges handlingar 1911 N:o 19), föregånget av ett på Västerås stads initiativ åstadkommet gemensamt uttalande av representanter för städer och stadsliknande samhällen invid Mälaren (Stadsfullmäktiges handlingar 1911 N:o 14).

Sedan Kungl. Vattenfallsstyrelsen i januari 1914 avgivit utredning och förslag i frågan, förklarade sig Stadsfullmäktige genom beslut den 26 februari samma år på från statens sida framställd förfrågan, — under framhållande av sitt livliga intresse för lösningen av den stora och för Västerås stads utveckling synnerligen betydelsefulla frågan om Mälarens öppnande för den större sjöfarten och under uttalande av sin fasta övertygelse därom, att ifrågavarande företag skulle komma att medföra en kraftig uppblomstring av handel, bergshantering och industri samt andra näringar inom stora delar av mellersta Sverige — villiga tillförbinda staden att inom den tid, då upprensningen av Agnesund eller, därest den nära en mil kortare farleden förbi Strängnäs, vilken farled av Stadsfullmäktige förordades, skulle föredragas, av Kolsundet vore fullbordad, förutsatt att farledsupprensningen komme att avse ett seglationsdjup av 5.5 meter och att jämväl Södertälje kanals ombyggnad för samma seglationsdjup då vore fullbordad, hava i anslutning till stadens förutvarande hamnanläggning och på stadens bekostnad anordnat med järnvägsförbindelse försedda kajer för 5.5 meter djupgående fartyg.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Vid denna förklarings avgivande, för vilken en mycket kort tidsfrist lämnades staden, förelåg en i hast företagen teknisk utredning, enligt vilken utförandet av djuphamnen tänktes såsom en 200 meters kaj jämte inseglingsränna med 6 meters vattendjup i omedelbar anslutning till hamnen öster om Svartåns mynning, och angavs kostnaden härför till approximativt 375,000 kronor (se Stadsfullmäktiges handlingar 1914 N:o 6).

Emellertid uppkom redan påföljande år tanken att förlägga djuphamnen till annan plats, nämligen väster om den egentliga staden, där vattendjupet är större och de naturliga betingelserna för en hamnanläggnig av ifrågavarande slag med utvidgningsmöjligheter och erforderliga utrymmen för upplagsplatser m. m. vida bättre; och inköpte staden för att möjliggöra realiserandet av en dylik plan genom beslut den 30 september 1915 (Stadsfullmäktiges handlingar år 1915 N:o 56) egendomen Carlsberg för en summa av 150,000 kronor. Den sålunda uppkomna tanken mognade alltmer, och numera torde icke mer än en mening råda därom, att djuphamnen ur lämplighetssynpunkt och för att på bästa sätt uppfylla det med densamma avsedda ändamålet bör förläggas västerut vid Carlsberg. Med denna utgångspunkt har också det fortsatta utredningsarbetet bedrivits. Så länge statsmakterna på grund av de ovissa förhållandena under världskriget undan för undan uppsköto avgörandet av frågan om Mälarens öppnande för den större sjöfarten — vid tidpunkten för avgivandet av Stadsfullmäktiges ovanberörda förklaring ansågos arbetena härför böra vara fullbordade inom 1919 års utgång — bedrevs också stadens utredningsarbete med djuphamnsfrågan utan större skyndsamhet.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 oktober 1916 väcktes av Herr Sundström en motion om utredning rörande en järnväg från Västerås åt väster eller nordväst med lämplig förbindelse med Frövi—Ludvika järnväg eller Stora Bergslagsbanan eller båda dessa järnvägar. I motiveringen till motionen framhålles den tilltänkta järnvägens stora betydelse såsom en lämplig anknytning till den större sjöfarten på Mälaren vid den blivande djuphamnen i Västerås. Med anledning av Stadsfullmäktiges på grund av det väckta förslaget den 30 november 1916 fattade beslut (Stadsfullmäktiges handlingar år 1916 N:o 100) har också en förberedande undersökning rörande en sådan ny järnväg verkställts; och pågår för närvarande en järnvägsekonomisk utredning beträffande den projekterade järnvägen på grund av ett senare Stadsfullmäktigebeslut den 27 december 1918.

Den 25 januari 1917 anvisade Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren, vilken myndighet då handhade utredningsarbetet i djuphamnsfrågan, till bestridande av kostnaderna för de förberedande utredningsarbetena i denna fråga ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

I början av år 1918 gav sig det såväl inom som långt utom staden allt mer växande intresset för djuphamnen härstädes ett särskilt uttryck, i det att vid en av Landshövdingen i länet anordnad sammankomst mellan representanter för staden och härvarande större industrier samt för en del större industriella och trafikintressen i Västmanlands och Dalarnes bergslager preliminärt beslut fattades om ett intresseskap mellan staden och tilltänkta hamntrafikanter för att få djuphamnsanläggningen till stånd och utförd — givetvis vid Carlsberg — efter en större måttstock och för att tillgodose ett större trafikbehov, särskilt malmtrafik, än som kunde äga rum med den hamnanläggning,

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

som avsågs i Stadsfullmäktiges merberörda utfästelse av år 1914. Något dylikt intresseskap kom emellertid icke till stånd och synes åtminstone för närvarande ogörligt att åstadkomma på grund av den sedermera inträdda lågkonjunkturen. Den omnämnda sammankomsten ledde dock därtill, att Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren, därvid det tillärnade intresseskapet omförmäldes, enligt beslut den 11 mars 1918 ingingo till Kungl. Maj:t med underdånig framställning, att staden för att erhålla erforderliga utvidgningsmöjligheter för djuphamnen måtte få inköpa kronoegendomen Johannisberg. Av kända anledningar kom emellertid köpet icke till stånd. Rörande de närmare detaljerna i denna fråga hänvisas till Stadsfullmäktiges protokoll den 11 mars 1918, den 25 september och den 29 december 1919, med tillhörande handlingar år 1919 N:ris 70 och 110, den 29 januari 1920, den 29 september 1921 samt den 23 februari 1922.

Utredningsarbetet rörande djuphamnsanläggningen fortgick emellertid inom stadens Drätselkammare, dock ytterligare försvårat på grund av den av Kungl. Kammarkollegium öppnade och ännu oavgjorda, ehuru av staden i första instans vunna rättegången om bättre rätt för Kronan till egendomen Carlsberg. De närmare omständigheterna i denna angelägenhet framgå av Stadsfullmäktiges ovannämnda protokoll och handlingar år 1919 samt Stadsfullmäktiges protokoll den 29 januari och den 29 april 1920. Genom det i sist nämnda protokoll omförmälda Kungl. brevet av den 6 februari 1920 har staden tillförsäkrats trygghet i sin dispositionsrätt till Carlsbergs egendom, även för den händelse rättegången slutligen skulle gå staden emot.

På förslag av Drätselkammaren överlämnades genom Stadsfullmäktiges beslut den 25 november 1920 (Stadsfullmäktiges handlingar år 1920 N:o 103) det fortsatta utredningsarbetet för djuphamnsfrågan till en särskild av Stadsfullmäktige utsedd kommitté, till vilken kommitté jämväl en av Herr J. S. Edström år 1916 väckt motion om utlysande av en pristävlan rörande lämpligaste sättet för djuphamnens anordnande samtidigt remitterades.

Sedan Djuphamnskommittén konstituerat sig med undertecknad Falk som ordförande, ingick kommittén genom skrivelse den 9 februari 1921 (Stadsfullmäktiges handlingar år 1921 N:o 7) till Stadsfullmäktige med framställning om bemyndigande att i och för utredningen av frågan om anläggande av en djuphamn vid Carlsberg anlita särskild sakkunskap genom utlysande av en pristävlan. Efter tillstyrkande av Drätselkammaren biföllo Stadsfullmäktige den 24 februari 1921 denna framställning och anvisade för ändamålet ett anslag av 30,000 kronor. Samma dag bemyndigades jämväl Drätselkammaren och Djuphamnskommittén att genom Skogssällskapets Statsarbeten låta igångsätta sådana förberedande arbeten i och för eller i anslutning till den planerade djuphamnsanläggningen, såsom makadamkrossning och i samband därmed jordschaktning och fyllning, vilka kunde utföras utan att föregripa utredningen i djuphamnsfrågan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 juli 1921 (Stadsfullmäktiges handlingar 1921 N:o 42), som remitterats till Djuphamnskommittén, har Kungl. Vattenfallsstyrelsen meddelat, att under förutsättning av erforderliga anslags beviljande Södertälje kanals ombyggnad och farledsupprensningen i Mälaren fram till Västerås kunde beräknas vara fullbordade till våren 1925. Och vidare har Kungl. Vattenfallsstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 juli

1922 (Stadsfullmäktiges handlingar 1922 N:o 46) i anslutning till nyssberörda skrivelse ytterligare meddelat, att, under förutsättning att erforderliga anslag även i fortsättningen erhölles, Södertälje kanal och farleder till Västerås syntes kunna färdigställas till seglationens början år 1925 och att sannolikt redan dessförinnan under sommaren 1924 5.5 meter djupgående fartyg kunde framföras till Västerås, samt under hänvisning till den förbindelse staden avgivit hemställt, att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för utförande av de arbeten, som i denna stadens förbindelse avsåges. Denna skrivelse beslöto Stadsfullmäktige den 31 augusti 1922 remittera till Djuphamnskommittén och Drätselkammaren.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Sedan Djuphamnskommittén på sätt ovan angivits erhållit Stadsfullmäktiges bemyndigande till och erforderligt anslag för anordnande av en pristävlan rörande djuphamnsanläggningen, utarbetades erforderliga kartor och ett omfattande och detaljerat program för pristävlingen, vilken skulle avse ett huvudförslag och ett förslag till första utbyggnad med anläggningen förlagd, vad första utbyggnadsstadiet beträffar, uteslutande inom staden tillhörigt område vid Carlsberg och beträffande huvudförslaget sträckande sig högst intill gränsen mellan Hammarby sjöhage (tillhörig Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget) och Johannisbergs kronoegendom samt i båda fallen med anslutning till Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg. För bedömande av de avgivna tävlingsförslagen utsåg kommittén en prisnämnd bestående av Överstelöjtnanten i Väg- och Vattenbyggnadskåren Fr. Enblom i Stockholm, Förste Byråingenjören Yngve Simonsson i Göteborg, numera Hamndirektören Sal. Vinberg i Stockholm och Ingenjören Claes Landén i Grängesberg. För de bästa tävlingsförslagen uppställdes följande premier:

1:sta pris 8,000 kronor,
2:dra pris 5,000 kronor,
3:dje pris 3,000 kronor,

varjämte prisnämnden befogades att icke utdela 1:sta priset, därest intet av förslagen ansåges härtill berättigat, och hade prisnämnden i så fall rätt att avgöra, huruvida detta pris skulle fördelas mellan de tävlande och på vilket sätt. Slutligen kunde prisnämnden till inköp för 1,500 kronor pr. styck föreslå högst tre icke prisbelönade tävlingsförslag. I programmet markerades, att vid prisbedömningen skulle läggas särskild vikt på en praktisk och ekonomisk anordning av det hela.

Sedan programmet slutligen efter samråd med prisnämnden blivit i juli 1921 fastställt, utlystes tävlingen med angivande, att tävlingsförslagen skulle vara inkomna till den 1 april 1922. Det visade sig vid tävlingstidens utgång, att tävlingen omfattats med stort intresse, i det att icke mindre än 28 tävlingsförslag inkommit. Enligt prisnämndens beslut den 13 maj 1922 utdelades icke något första pris utan uppdelades detsamma på ytterligare ett andra och ett tredje pris, varjämte kommittén på nämndens förslag beslöto inköpa två icke prisbelönade tävlingsförslag.

Då vid den hållna pristävlingen, ehuru de prisbelönade förslagen givit en hel del goda och värdefulla uppslag samt bekräftat riktigheten av de allmänna synpunkter på djuphamnsfrågans lösning, som förefunnits inom kommittén,

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

icke kommit fram något förslag, som utan vidare kunde läggas till grund för ett utförande av anläggningen, uppdrog kommittén åt stadens byggnadschef med ledamöterna av kommittén Herrar Paul Andersson och C. Henning som medarbetare att vidare bearbeta de förslag, vilka prisbelönats eller inköpts, samt med beaktande av vad som av anläggningen till en första början med hänsyn till stadens ekonomiska möjligheter kunde åstadkommas, avgiva slutligt förslag till hamnanläggning.

Ett sådant förslag har av byggnadschefen nyligen fullbordats och så till vida av kommitterade och Drätselkammaren godkänts, att detsamma ansetts lämpligt såsom grund för påbörjandet av djuphamnsanläggningen. Förslaget avser dels en kajsträcka av 200 meter jämte hamnplan samt spår- och vägförbindelser ävensom erforderliga krananordningar, dels ock en 100 meter utom kajen vid dess östra ända utskjutande hög malmutlastningsbrygga, förlagd antingen vinkelrätt mot kajlinjen eller ock snett emot densamma åt öster, beroende på hur man kan finna lämpligast förlägga kajens fortsättning österut, jämte till bryggan hörande järnvägsförbindelse på land samt upplagsplatser för malm med tillhörande på lägre plan liggande spår ävensom till malmutlastningen hörnade maskinerier och transportanordningar. Bryggan är enligt förslaget förlagd på sådan höjd över kaj och hamnplan, att trafiken obehindrat kan röra sig under densamma och dess höjd möjliggör därjämte direkt störtning av järnvägsvagnarnes last i fartygsrummen, en anodrning som i hög grad är ägnad att förkorta lastningstiden, vilket är ett mycket viktigt önskemål vid all sjöfartstrafik. Den sålunda planlagda första hamnanläggningen beräknas kunna bereda god förtöjningsplats utmed kajen och bryggan för samtidigt fyra fartyg av den storlek, som efter Mälarens öppnande för den större sjöfarten kunna tänkas angöra Västerås djuphamn. Förslaget finnes åskådliggjort å närlagda av byggnadschefen upprättade ritning.

Enligt av byggnadschefen upprättade kostnadsberäknnigar, vilka jämte den skrift, varmed byggnadschefen beledsagat desamma, här bifogas, skulle den här ifrågavarande första anläggningen draga en kostnad av 2,000,000 kronor utan malmutlastningsbrygga och 3,060,000 kronor med en sådan. I fråga om den första anläggningens omfattning har byggnadschefen med styrka framhållit fördelen av att utföra densamma med malmutlastningsbrygga, enär anläggningens utnyttjande blir väsentligen beroende på, i vad mån anordningarne vid djuphamnen äro ägnade att kunna i avsevärd omfattning draga till sig trafiken av exportmalm från bergslagen.

Under närvarande tid, då stadens ekonomi så starkt påverkats av den rådande allmänna depressionen, vilken framförallt i detta samhälle gjort sig starkt kännbar, skulle varken Djuphamnskommitterade eller Drätselkammaren ansett tillrådligt att utan vidare till omedelbart utförande förorda det nu upprättade förslaget till en första utbyggnad av djuphamnen, därest icke andra på frågan inverkande omständigheter förelåge. I detta sammanhang må särskilt betonas en del av de särskilda delegerades för åstadkommande av statlig hjälp i anledning av arbetslösheten skrivelse till Kungl. Maj:t, däri det säges bland annat, att Stadsfullmäktige visserligen en gång förklarat sig kunna god-

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

känna en sådan fördelning av kostnaderna för Mälarens öppnande för större sjöfart, att, därest staten bure desamma beträffande Södertälje kanals ombyggnad och upprensning av Mälarens farleder, staden vore villig åtaga sig bekostandet av hamnanordningar härstädes och att staden väl även nu, då farleden nalkades sin fullbordan, eljes torde hava kunnat fasthålla vid den nyssnämnda principen om blott förhållandena fortfarande varit sådana, som vid tidpunkten för avgivandet av löftet från stadens sida om anordnande av kajutrymme för djupgående fartyg; att det ej heller varit otänkbart utan fastmera sannolikt, att på ett tidigare stadium staden hade kunnat erhålla hjälp med anläggningskostnaderna genom bidrag från bergslagsindustrierna, men att nu ingen möjlighet förefunnes att tänka sig hamnutbyggandet omhändertaget av ett för ändamålet bildat intresseskap med dem, samt att staden, lämnad ensam att fullgöra förpliktelserna gent emot statsverket, därför nu ej kunde åstadkomma sådana hamnanordningar, som *verkligen* bleve till den för stadens påräknade andel i den ökade Södertäljetraden avsedda nyttan.

Nu synes emellertid, såsom ovan nämnts utsikter förefinnas, att statlig hjälp kan vara att påräkna till anläggningen dels på det sätt att en del av densamma kommer till utförande genom statens arbetslöshetsorgan såsom nödhjälpsarbete, varigenom icke obetydliga belopp av statsmedel skulle inläggas i företaget, och dels också tilläventyrs i annan form. De under hand hittills hållna överläggningarne med statens myndigheter hava ännu icke så fortskridit, att det är möjligt att uppgiva, hur långt statens hjälpande hand i förevarande avseenden kan komma att sträcka sig. Det synes därför lämpligast, att det principbeslut, som Stadsfullmäktige i anledning av det härmed framlagda förslaget kunna komma att fatta, icke göres bindande utan beroende av det resultat fortsatta förhandlingar med statens myndigheter kunna komma att giva.

Förhoppningen om statlig hjälp till företaget ställer givetvis frågan i ett annat läge. Det är framförallt behovet av ett större arbete här i staden för absorberande i största möjliga utsträckning av dess lediga och nödlidande arbetarestam, som påskyndat djuphamnsfrågans beredning. Obestridligt är, att vissa delar av anläggningen äro synnerligen väl ägnade att anordnas som nödhjälpsarbeten och lika obestridligt torde vara, att den lediga arbetskraftens utnyttjande på ett gagneligt företag som det ifrågavarande, är vida att föredraga framför den i många avseenden mindre tilltalade understödsverksamheten.

Det måste emellertid det oaktat erkännas, att åtskilligt brister i den framlagda och på senaste tid skyndsamt framdrivna utredningen. Rent tekniskt torde dock detta icke kunna sägas vara fallet, utan synes härutinnan utredningen vara fullt tillfredsställande. Mången torde likväl, helt naturligt på grund av det rådande tidsläget, fråga sig, om den nya hamnanläggningen över huvud taget är behövlig, åtminstone anordnad efter de mått, som nu äro föreslagna, vidare om möjlighet finnes att utnyttja de omfattande anläggningarne samt om även med hänsyn till den påräknade statliga hjälpen stadens ekonomiska förhållanden nu och i framtiden medgiva den ökade belastning, som skulle bliva en följd av anläggningens utförande. Inför denna stadens hittills största ekonomiska fråga må man väl icke förvåna sig, om dylika spörsmål uppkomma.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Det är kända förhållanden, som så att säga tvungit fram frågan på bordet just nu, och som sålunda icke givit de beredande myndigheterna rådrum att företaga vissa undersökningar till belysande av den förmodade trafiken över djuphamnen. Men även om tiden medgivit verkställandet av en dylik undersökning, vilken under nuvarande förhållanden emellertid knappast varit möjlig, åtminstone i den mån den skulle avse framtida förhållanden, hade man i varje fall haft att räkna endast med sannolikheter av ganska svävande natur. Hela frågans historia, sådan den i korta drag ovan återgivits, återspeglar dock en allmänt — icke blott här i samhället utan i vida trakter häromkring — omfattad förvissning om behovet och nyttan av företaget. Det synnerligen stora intresse, som ådagalades av en mängd tilltänkta och sannolikt blivande trafikanter på hamnen, av vilka endast må nämnas Norbergs gruvförvaltning, Stora Kopparbergs bergslag, Fagersta och Surahammars bruk, vid den ovan omförmälda sammankomsten år 1918, varvid till och med upprättades en stiftelseurkund för ett planerat djuphamnsbolag, torde vara ägnat att stärka den tro på företagets berättigande, som stadens ledande krafter trots de svåra tiderna anse sig våga hysa. Och vidare torde det icke vara ur vägen att framhålla, att staden bör begagna sig av det tillfälle, som nu synes erbjuda sig, att erhålla ett avsevärt bidrag av statsmakterna till företagets realiserande och att då även företaget bör utföras efter den nu uppgjorda visserligen dyrbarare men ändamålsenligare planen, hellre än att antingen uppskjuta utförandet över huvud taget med risk att staden framdeles ensam får stå för kostnaderna, eller ock att anlägga en djupkaj på sådant sätt, att den nätt och jämnt utgör ett infriande av förbindelserna gent emot staten, men uppenbarligen icke blir ändamålsenlig.

Beträffande stadens ekonomiska möjligheter att utföra företaget, så måste visserligen erkännas, att det, även om stora statsunderstöd i olika hänseenden äro att påräkna, är fråga om en för stadens förhållanden mycket stor affär, som, då lånevägen givetvis måste anlitas, sträcker sina verkningar långt fram i tiden. Men det bör också framhållas, att djuphamnsanläggningens tillkomst här i Västerås måste till sin natur och efter all erfarenhet vara ägnad att i hög grad stimulera och befordra handeln och näringslivet i allmänhet i samhället och sannolikt kan bidraga till att skaffa staden en del sådana goda skatteobjekt, som staden nu i så stor utsträckning saknar, vilka giva stora inkomster men medföra relativt små utgifter för samhället. Det må även tilläggas, att det föreligger ansökningar om större upplagsplatser för malm och andra varor vid den blivande djuphamnen samt även en del uppgifter rörande den malmtrafik, som kan vara att påräkna över hamnen.

Det synes därför de beredande myndigheterna, som om Stadsfullmäktige skulle kunna bortse från det nuvarande svåra tidsläget och i berättigad tro på en ljusare framtid nu skrida till att taga det första steget i och för realiserande av en stor plan, vid vilken tidigare så stora förhoppningar knutits och om vars ändamålsenlighet förut ingen tvekan yppat sig.

På grund av det anförda få Djuphamnskommittén och Drätselkammaren sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige vlile besluta

att — under förutsättning av att statsunderstöd kan erhållas i den utsträckning, som kan befinnas antaglig — godkänna det här bifogade förslag till djup-

hamnsanläggning, som av stadens byggnadschef utarbetats, samt N:o 63.

att uppdraga åt Drätselkammaren att med statens arbetslöshetskommission och andra statens myndigheter förhandla angående villkoren för erhållande av statshjälp för djuphamnsanläggningen,

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

viljande Stadsfullmäktige därefter fatta ståndpunkt till frågan, i vilka delar redan nu det föreliggande förslaget bör komma till utförande.

Västerås den 17 oktober 1922.

På Djuphamnskommitténs och Drätselkammmarens vägnar:

ERIC FALK. AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Konungen.

I underdånig skrivelse den 19 januari innevarande år framburo Stadsfullmäktige i Västerås genom särskilda delegerade sina bekymmer i anledning av den omfattande arbetslöshet, som rådde i staden, och det av arbetslösheten och den inträdda allmänna depressionen inom näringslivet föranledda ekonomiska trångmål, vari staden blivit försatt, och hemställde om statligt ingripande för underlättande av stadens bördor för arbetslöshetens bekämpande. Såsom närmare önskemål framhölls i berörda skrivelse, att möjlighet måtte beredas staden att kunna hänvisa största möjliga antal arbetslösa till rent statliga nödhjälpsarbeten, utan några kostnader för stadskassan, samt att i övrigt sådana åtgärder från statsmakternas sida måtte vidtagas, att för avhjälpande av arbetslösheten i Västerås och dess följder måtte, utöver vad som med stadens medel kunde åstadkommas, kunna av statsmedel anvisas erforderliga belopp, även om då gällande bestämmelser för proportionen av statens och kommunens insatser i förevarande avseende icke skulle kunna upprätthållas, utan en större anpart fölle på statens del.

Ehuru staden så till vida redan erhållit statens bistånd i berörda hänseende, att staden från och med den 1 februari 1922 och allt hitintills åtnjutit ett statsbidrag av 75 % till vanliga arbetslöshetsunderstöd och att en del arbetslösa kunnat hänvisas till statliga nödhjälpsarbeten på annan ort, äro dock fortfarande stadens bekymmer i nu ifrågavarande avseende långt ifrån stillade; detta särskilt på den grund att igångsatta nödhjälpsarbeten i Västerås snart äro fullbordade och stadens resurser att på egen hand anordna dylika, åtminstone av större omfattning, så att de kunna förslå något för den åter ökade arbetslöshet, som med säkerhet kommer att inträda vid den kallare årstiden, äro uttömda.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Med anledning härav hava Stadsfullmäktige vid sammanträde den 31 nästlidne augusti uppdragit åt Drätselkammaren att genom särskilda deputerade å Stadsfullmäkiges vägnar göra framställning hos statens myndigheter för att påkalla statens hjälp i största möjliga utsträckning för åstadkommande av effektiva nödhjälpsarbeten i staden eller eljes behövliga åtgärder för bekämpande av följderna av arbetslösheten.

Arbetslösheten.

Arbetslösheten är fortfarande av mycket stor omfattning och det torde utan någon överdrift kunna sägas, att Västerås stad härutinnan intager om icke den första så dock en bland de allra första platserna. Det är emellertid för närvarande vanskligt att angiva arbetslösheten i exakta siffror, särskilt på grund däräv att av de arbetslösa stora kategorier antingen äro avstängda från såväl understöd som nödhjälpsarbeten eller, även om de enligt gällande föreskrifter numera kunna hänvisas till nödhjälpsarbeten, icke i brist på arbetstillfällen kunna anvisas sådant arbete, vartill kommer, att en stor del arbetare vid härvarande industrier tidvis permitteras. Emellertid framgår av närlagda uppgift från stadens arbetslöshetskommitté, att arbetslösheten torde beröra omkring 1,150 arbetslösa personer, och inberäknat dessas familjemedlemmar omfatta omkring 3,200 av stadens innevånare. Av de arbetslösa åtnjuta 193 understöd, äro 462 hänvisade till nödhjälpsarbeten — därav 347 till rent statliga arbeten på annan ort, 68 till av Södra Sveriges statsarbeten inom staden och med tillskott av stadskassan anordnade arbeten och 47 till rent kommunala nödhjälpsarbeten — samt äro cirka 500 avstängda eller i brist på arbetstillfällen uteslutna från möjlighet att erhålla anställning vid nödhjälpsarbeten.

Nu är det en allmän erfarenhet, att den varmare årstiden medför en mängd möjligheter av skilda slag till arbetsförtjänst och andra förvärvsmöjligheter, som alldeles saknas under vintern. Att denna omständighet i avsevärd grad bidragit till att för tillfället minska arbetslösheten i Västerås ligger utom allt tvivel. Så har exempelvis staden mot all förmodan allt hittills kunnat bereda sysselsättning för sina kommunalarbetare utan nämnvärd minskning av deras antal och sålunda själv kunnat undvika att medverka till en ökning av de arbetslösas antal. Men lika otvivelaktigt är det, att den instundande vintern kommer att medföra en avsevärt ökad arbetslöshet. Sommarens tillfälliga arbetsmöjligheter komma att upphöra och inga nya i stället att inträda. Byggnadsverksamheten i staden är på grund av depressionen fullkomligt lamslagen. Industrien — Västerås är som bekant en industristad i eminent bemärkelse — arbetar ännu och till synes för lång tid framåt med betydligt inskränkt drift och uppenbarligen utan någon som hälst förtjänst. Det står däräv klart för oss alla här i staden, att vi gå till mötes en period av väsentligt stegrad arbetslöshet. Härtill kommer som ovan framhållits, att de här i staden igångsatta nödhjälpsarbetena närma sig sin fullbordan och att staden icke ensam mäktar igångsätta nya sådana, annat än möjligen av mindre omfattning.

I Stadsfullmäktiges ovanberörda skrivelse av den 19 januari 1922, med tillhörande bilagor i avskrift här vidfogas, hava Stadsfullmäktige redogjort för de åtgärder mot arbetslösheten, som från stadens sida vidtagits. Av denna redogörelse framgår, att för år 1921 till arbetslöshetsunderstöd och hyreshjälp av kommunala medel anvisats 220,700 kronor, att till nödhjälpsarbeten anslagits 888,148 kronor, varav arbeten motsvarande ett anslagsbelopp av 319,300 kronor då ännu ej kommit till utförande, samt att till understöd och nödhjälps-

arbeten, utöver de ovan angivna ej utförda, i 1922 års budget avsatts ett belopp av omkring 400,000 kronor. Med den hjälp av staten, som staden hittills åtnjutit i form av höjt statsbidrag till understöd och beredande av en del arbetstillfällen vid statliga nödhjälpsarbeten på annan ort synes de gjorda beräkningarne någorlunda hålla streck för innevarande år. Något överskott till understöd och nödhjälpsarbeten av de i årets stat avsatta medlen kommer dock icke att uppstå. Ej heller återstår något nämnvärt av dessa medel till nödhjälpsarbeten för innevarande år, utöver vad hittills härutinnan beslutats.

N:o 63. *Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.*

Stadens ekonomiska ställning.

Stadsfullmäktige hava i sin merberörda underdåniga framställning av den 19 januari 1922 något redogjort för stadens ekonomiska ställning och därvid framhållit, att det beskattningsbara inkomstbeloppet, varå kommunalskatt utgår sjunkit från 56,579,480 kronor enligt 1920 års till 45,449,480 kronor enligt 1921 års taxering eller med i det närmaste 20 %. Innevarande års taxeringsresultat, som dock ännu icke, annat än för fastighetstaxeringen föreligger från prövningsnämnden, visar en ännu starkare nedgång. Det beskattningsbara inkomstbeloppet torde icke komma att överstiga 29,500,000 kronor, vilket innebär en nedgång från år 1921 av 35 % och från år 1920 av ej mindre än 48 %. Förmågan hos de skattskyldige att fullgöra sin skatteplikt är fortfarande mycket nedsatt, ett förhållande, som bäst styrkes av de stora belopp, vilka i år icke influtit vid uppbördsstämmorna. Av debiterade 4,544,948 kronor hava sålunda omkring 1,680,000 kronor måst uppföras i restlängd. Och utsikterna, för att betalningsförmågan skall förbättras under den närmare tiden, äro mycket små eller rättare inga. Den mycket höga utdebitering av 10 % av det taxerade inkomstbeloppet, för den borgerliga kommunen och 0.42 % för kyrkliga ändamål eller tillhopa 10,42 %, som gällt för innevarande års budget finnes det ingen som hälst förhoppning att till nästa år få nedsatt, hur önskligt och nödvändigt det än vore med hänsyn till skattebetalarnes förmåga att bära skattebördan, som vad beträffar landstingsskatten av 2 % å inkomstbeloppet icke heller blivit lindrad. Snarare torde en ytterligare höjning kunna betraktas såsom sannolik, detta väsentligen beroende av de utgifter, som under nästkommande år måste beräknas för lindrande av arbetslösheten. Verkställda beräkningar utvisa, att den till 10 kronor pr bevillningskrona uppgående kommunalskatten 3 kronor äro föranledda direkt eller indirekt av arbetslösheten.

En icke så litet bidragande orsak till det nuvarande skattetrycket är att finna i de stora uppoffringar staden under de senaste åren nödgats ikläda sig för avhjälpande av bostadsbristen inom samhället. Sålunda har staden insatt icke mindre än 800,000 kronor i form av aktieteckning i halvkommunala bostadsbolag. Å detta kapital kan ingen som hälst utdelning påräknas. Av kapitalet har 600,000 kronor anskaffats genom lån och resten gäldas genom årliga uttaxeringar under 5 år. Vidare har stadskassan av tillgängliga medel utlämnat byggnadslån, räntefria under 10 år, till ett sammanlagt belopp av 54,300 kronor. Än vidare har staden hos Kungl. Pensionsstyrelsen och statens bostadslånefond med betalningsskyldighet i första hand för staden förmedlat samt iklätt sig borgen för i pensionsförsäkringsfonden och bankinrättning upptagna bostadslån till ett sammanlagt belopp av 2,058,000 kronor. På grund av byggnadsföretagarnes av den inträdda depressionen föranledda oförmåga att finansiera sina byggnadsföretag måste staden med största sannolikhet träda emellan och betala åtminstone en del av räntorna å dessa lån, samt i åtskilliga

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås

fall även till långivarne återbetala kapitalet, som då måste avskrivas genom anlitande av skattemedel. Härtill kommer, att staden får vidkännas utgifter i följd därav, att staden iklätt sig återbetalningsskyldighet av statsbidrag till bostadsbyggande, i händelse villkoren för statsbidragets åtnjutande icke kunna upprätthållas, för det fall att vid inträffande exekutiva eller andra försäljningar av fastigheter, som bebyggts med tillhjälp av sådant understöd, inteckningssäkerhet, som förefunnits såsom garanti för dessa villkor, förfaller. Sådana fall hava redan inträffat och flera väntas med säkerhet.

Behov av nödhjälpsarbeten.

Det är med stöd av ovan angivna förhållanden, som staden nödgas ännu en gång enträget vädja till statens myndigheter om ytterligare bistånd i nu ifrågavarande hänseende.

Emellertid föreligger härtill ännu ett skäl. Såsom framgår av en i bifogade Stadsfullmäktigeprotokoll för den 31 nästlidne augusti intagen framställning från stadens fattigvårdsstyrelse, har fattigvården betungats med utgifter för understöd åt personer, som — avstängda från arbetslöshetsunderstöd — intet bättre begära än att få försörja sig och de sina med arbete, men för vilka arbetstillfällen icke stå till buds. Att det här icke är fråga om obetydligheter synes av närlagda meddelande från stadens fattigvårdssyssloman, som utvisar, att stadens månatliga direkta fattigvårdskostnader i följd av nämnda missförhållande för närvarande uppgå till 5,000 à 6,000 kronor pr. månad samt att förhållandena medföra en indirekt merkostnad för fattigvården av omkring 2,500 kronor i månaden.

Såsom fattigvårdsstyrelsen i sin omnämnda framställning påvisat, är det framförallt behovet av ökade arbetstillfällen som nu måste tillgodoses. Staden tillåter sig visserligen förutsätta, att med hänsyn till här ovan angivna omständigheter det höjda statsbidraget till arbetslöshetsunderstöd, som hittills medgivits, fortfarande får utgå. Men en socialt sett bättre och ur alla hänseenden lämpligare och mera verksam hjälp åt de arbetslösa skapas, om de kunna hänvisas till nödhjälpsarbeten.

I fråga om dylika arbeten få vi på grund av vunnen erfarenhet uttala såsom ett viktigt önskemål, att sådana anordningar vidtagas, att de arbetslösa så vitt möjligt och i största utsträckning kunna hänvisas till arbeten inom hemorten eller i dess omedelbara närhet. Erfarenheten har nämligen givit vid handen, att arbetslösa, som hänvisats till nödhjälpsarbeten på annan ort, icke, åtminstone till en början och i en hel del fall, kunnat uppnå den arbetsförtjänst, som de åtnjutit vid sådant arbete å hemorten under i övrigt samma betingelser. Härtill kommer även den betydelsefulla omständigheten, att en knapp daglig inkomst visat sig bättre räcka till, om familjen håller tillsammans, än om familjeförsörjaren skall uppehålla sig å annan ort än familjen i övrigt, samt den uppenbara sociala olägenheten av sålunda tvungna, om än mera tillfälliga upplösningar av familjebanden.

Förslag till nödhjälpsarbeten.

Det har varit staden och dess deputerade angeläget att i denna framställning kunna giva anvisning på några större arbetsföretag, som kunna anses lämpliga att anordna såsom nödhjälpsarbeten. De förslag, vilka i detta hän-

seende skola framställas, avse sådana företag, som äro till nytta för det allmänna och av bestående värde. Stadens ekonomi tillåter nämligen icke längre, att penningar utgivas för företag, som komma till stånd *blott* därför, att de skapa arbetsmöjligheter. Av vad som erfarits om statens arbetslöshetspolitik, vill det också synas, som samma betraktelsesätt är långt ifrån främmande för dem, som handhava statens angelägenheter inom ifrågavarande område, utan att den uppfattningen, att även nödhjälpsarbetet skall så vitt möjligt bidraga till att framskapa nya och nyttiga tillgångar, vunnit allt mera allmänt insteg. Men på samma gång sålunda här avsedda arbetsföretag äro nyttiga sådana, äro de av den omfattning, och förenade med så stora kostnader, att staden icke under nuvarande tid skulle kunna tänka på att bringa dem till utförande, om icke verksam hjälp från statens sida vore att påräkna.

N:o 63.

Ang. anläggning av en djuphamn i Västerås.

Anläggning av spårvägar.

Drätselkammaren i Västerås har redan tidigt under innevarande år å statens arbetslöshetskommissions kansli under hand hört sig för angående möjligheterna att få nödhjälpsarbeten i samverkan med statens organ utförda här i Västerås och därvid framfört tvänne frågor som en längre tid varit föremål för de kommunala myndigheternas utredning och övervägande. Dessa frågor voro dels anläggandet av en idrottsplats och dels anläggandet av spårvägar i staden. Men anledning av detta besök hos kommissionen erhöll Drätselkammarens ordförande ett skriftligt meddelande från kommissionens sekreterare av den 23 maj 1922 av innehåll i huvudsak rörande dessa frågor, att kommissionen avböjt utförande av idrottsplats i Västerås dels av principiella skäl och dels enär ***kommissionen ansett, att något större arbete på en gång borde komma till utförande i Västerås i och för absorbering av ett mera betydande antal av stadens arbetslösa,*** samt beträffande spårvägsanläggningen, att kommissionens ordförande, som ej ville binda sig för något bestämt uttalande, för sin del icke ansåge det alldeles uteslutet, att kommissionen skulle kunna ikläda sig kostnaderna för planerings- och schaktningsarbeten o. d.

Frågan om anläggande av spårvägar i Västerås, som uppkom före den inträdda depressionstiden, har varit föremål för utredning genom en särskild kommitté. Kommitterade hava i början av innevarande år, under uttryckligt betonande av, att nuvarande ekonomiska situation vore sådan, att kommitterade icke hade anledning framlägga förslag om utförande av en spårvägsanläggning, dock på framställning av det stadens organ, som hade att förbereda frågor om nödhjälpsarbeten, och för att bereda möjlighet till övervägande, huruvida anläggningen lämpligen skulle kunna komma till utförande såsom ett nödhjälpsarbete med för ett sådant avpassade arbetslöner, upprättat program och kostnadsberäkningar för ifrågavarande anläggning, avseende en första och en andra utbyggnad. Den totala anläggningskostnaden beräknas till för första utbyggnaden 653,000 kronor samt för andra utbyggnaden, utförd omedelbart till 731,000 kronor och om 4 à 5 år 550,000 kronor. Sedermera och med särskilt avseende fästat därvid, att ifrågavarande anläggning eventuellt skulle komma att helt eller delvis utföras som nödhjälpsarbete, och även för att över huvud taget få utrönt, i vad mån anläggningen vore ägnad att skapa arbetstillfällen åt stadens arbetarebefolkning, har en särskild utredning verkställts. Av sagda utredning framgår i huvudsak, att arbetslönerna för de delar av anläggningen, vilka torde avses i ovanberörda skrivelse från arbetslöshetskommissionens kansli, representera en summa av 85,870 kronor för första utbyggnaden

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

och 54,335 kronor för andra utbyggnaden eller för hela anläggningen 140,205 kronor. Vidare att arbetslönerna för yrkeskunniga arbetare motsvara 80,130 kronor för första utbyggnaden och 80,665 kronor för andra utbyggnaden eller tillhopa 168,795 kronor samt slutligen att arbetslönerna för framställning av sådan material, som kan tillverkas hos industriföretag i Västerås, motsvara 93,000 kronor för första utbyggnaden och 112,000 kronor för andra utbyggnaden eller tillhopa 205,000 kronor. Sammanlagda arbetslönerna för första utbyggnaden kunna sålunda beräknas till 267,000 kronor och för andra utbyggnaden 247,000 kronor eller inalles 514,000 kronor, motsvarande något över 37 % av hela anläggningskapitalet 1,384,000 kronor.

Anläggning av en djuphamn.

Frågan om byggande av en djuphamn i Västerås är icke nu ny. Den sammanhänger intimt med av statsmakterna verkställda utredningar och fattade beslut om ombyggnad av Södertälje kanal och upprensning av Mälarens farleder för djupgående fartyg. I likhet med övriga städer invid Mälaren visade Västerås kommunala myndigheter ett mycket stort intresse för denna fråga redan på det tidigare utredningsstadiet, ett intresse, som jämväl kom till synes i framställningar till Eders Kungl. Maj:t. Sedan Kungl. Vattenfallsstyrelsen i januari 1914 avgivit utredning och förslag i ärendet förklarade sig Stadsfullmäktige genom beslut den 26 februari samma år på från statens sida framställd förfrågan villiga tillförbinda staden att inom den tid, då Södertälje kanals ombyggnad till ett seglationsdjup av 5.5 meter och upprensning av Mälarens farleder fram till Västerås för samma seglationsdjup blivit fullbordade, hava i anslutning till stadens nuvarande hamnanläggning och på stadens bekostnad anordnat med järnvägsförbindelse försedda kajer för 5.5 meter djupgående fartyg.

Vid denna förklarings avgivande, för vilken, såsom av ovan angivna data framgår, en mycket kort tidsfrist lämnades staden, förelåg en i hast företagen teknisk utredning, enligt vilken utförandet av djuphamnen tänktes såsom en 200 meters kaj jämte inseglingsränna med 6 meters vattendjup i omedelbar anslutning till stadens förutvarande hamnanläggning öster om Svartåns mynning och angavs kostnaden härför till approximativt 375,000 kronor. Emellertid uppkom redan påföljande år tanken på att förlägga djuphamnen till annan plats, nämligen väster om den egentliga staden, där vattendjupet är större och de naturliga betingelserna för en hamnanläggning av ifrågavarande slag med utvidgningsmöjligheter vida bättre, och inköpte staden för att möjliggöra ett realiserande av en dylik plan en inom stadsområdet liggande strandegendom Carlsberg för en summa av 150,000 kronor. Den sålunda uppkomna tanken mognade allt mer, och numera torde icke mer än en mening råda därom, att djuphamnen lämpligast bör förläggas västerut vid Carlsberg. Med denna utgångspunkt har också det fortsatta utredningsarbetet bedrivits. Så länge statsmakterna på grund av de ovissa förhållandena under världskriget undan för undan uppsköte avgörandet av frågan om Mälarens öppnande för den större sjöfarten — vid tidpunkten för avgivandet av Stadsfullmäktiges ovanberörda förklaring i början av år 1914 ansågos arbetena härför böra vara fullbordade inom 1919 års utgång — bedrevs också stadens utredningsarbete med djuphamnsfrågan utan större skyndsamhet. Emellertid inköptes under tiden även ett annat intill Carlsberg gränsande större jordområde, Stensborg, för en summa av 300,000 kronor. I slutet av år 1916 väcktes förslag om och föran-

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

staltades på grund av Stadsfullmäktiges beslut en utredning om byggandet av en ny järnväg från Västerås, västerut med anknytning till Frövi—Ludvika järnväg eller Stora Bergslagsbanan eller bådadera med syfte att tillgodose trafiken över en blivande djuphamn i Västerås och anknyta densamma till Mälarens uppland och Bergslagen. I början av år 1918 gav sig det såväl inom som långt utom staden allt mer växande intresset för djuphamnen härstädes ett särskilt uttryck, i det att vid en sammankomst mellan representanter för staden och härvarande större industrier samt en del större industriella anläggningar i Västmanlands och Dalarnes bergslager preliminärt beslut fattades om ett intresseskap mellan staden och tilltänkta hamntrafikanter för att få djuphamnsanläggningen till stånd och utförd — givetvis vid Carlsberg — efter en större måttstock och för att tillgodose ett större trafikbehov, särskilt malmtrafik, än som kunde äga rum med den hamnanläggning, som avsågs i Stadsfullmäktiges merberörda utfästelse av år 1914. Något dylikt intresseskap kom emellertid icke till stånd och synes åtminstone för närvarande ogörligt att åstadkomma på grund av den sedermera inträdda lågkonjunkturen. Den omnämnda sammankomsten ledde dock därtill, att staden kort därefter ingick till Eders Kungl. Maj:t med framställning att, för att hava erforderliga utvidgningsmöjligheter för djuphamnen, få inköpa den dåmera efter inkorporering till Västerås stad hörande, väster om Carlsberg belägna kronoegendomen Johannisberg. Detta köp kom emellertid icke heller till stånd, enär staden på grund av det synnerligen höga pris, Riksdagen bestämde för endast den mindre del av egendomen, som Riksdagen ville avhända Kronan, och med hänsyn till de i hög grad försämrade konjunkturerna slutligen icke ansåg sig kunna reflektera på statens anbud.

Utredningsarbetet rörande djuphamnsanläggningen fortgick emellertid inom stadens Drätselkammare, dock ytterligare försvårat på grund av en av Kungl. Kammarkollegium öppnad och ännu oavgjord, ehuru av staden i första instans vunnen, rättegång om bättre rätt för Kronan till egendomen Carlsberg, till dess utredningsarbetet i slutet av år 1920 överlämnades till en särskild kommitté. Genom denna kommittés försorg har sedan anordnats en större pristävlan; och på grundvalen av de erfarenheter, som därav vunnits, har i dagarne av stadens byggnadschef fullbordats ett förslag till första utbyggnad av djuphamnen med tillhörande kostnadsberäkningar. Meddelande har också nyligen ingått från Kungl. Vattenfallsstyrelsen därom, att Södertäljeleden och farledsupprensningen i Mälaren fram till Västerås kunna beräknas vara fullbordade senast till öppnandet av 1925 års seglation.

Enligt det upprättade förslaget skulle den nu ifrågasatta första delen av anläggningen draga en kostnad av 2,000,000 kronor utan malmutlastningsbrygga och 3,060,000 kronor med en sådan. I den förstnämnda siffran ingår anskaffningskostnad för en del maskinella anordningar m. m. med 225,000 kronor och i kostnaden för malmutlastningsbrygga, 1,060,000 kronor, sådana anordningar för 80,000 kronor, så att anläggningen, dessa maskinella anordningar ej inräknade, skulle utan malmutlastningsbrygga draga en kostnad av 1,775,000 kronor och med denna brygga 2,755,000 kronor. I fråga om valet av dessa alternativ har stadens byggnadschef med styrka framhållit fördelen av att utföra det senare, d. v. s. med malmutlastningsbrygga, enär anläggningens utnyttjande blir väsentligen beroende på, i vad mån anordningarne vid djuphamnen äro ägna-

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

de att kunna i avsevärd omfattning draga till sig trafiken av exportmalm från Bergslagen.

Enligt verkställda beräkningar ingå arbetslönerna på platsen i kostnaden med 823,900 kronor för det mindre alternativet och med 1,315,240 kronor för det större, vartill kommer att svensk material i största möjliga utsträckning kommer att användas.

Västerås stads djuphamnsanläggning är av stor allmän betydelse och detta icke blott för Västerås stad och dess framtida utveckling utan även för landet i dess helhet. I detta sammanhang må erinras om, vad Kungl. Vattenfallsstyrelsen i sitt den 2 september 1911 avlåtna yttrande till Södertäljekommissionen vid jämförelse mellan förhållandena i farlederna Vänern—Kattegatt, å ena, och Mälaren—Östersjön, å andra sidan, anfört, nämligen "att tillträde för större fartyg sålunda kräver mindre tidspillan och erbjuder mindre risk i fråga om Mälaren än Vänern, samt att Mälaren visserligen har mindre yta och mindre uppland, men föga kortare strandlinjer än Vänern". Vidare kan erinras om ett uttalande av representanter för Mälarestäderna i skrivelse av den 28 februari 1911, vilken skrivelse utsändes till stads- och kommunalfullmäktige i större samhällen omkring Mälaren: "Det ligger således i öppen dag, att det ifrågavarande företaget, Mälarens reglering, innebär stora möjligheter för en omfattande utvidgning av handeln samt jordbruket och annat näringsliv till gagn för icke allenast Mälaredalen, utan ock stora delar av mellersta Sverige och därmed för landet i dess helhet. Det synes lika uppenbart, att förverkligandet av dessa möjligheter skall komma att väl motsvara förväntningarne, om, såsom det är att hoppas, landets allmänna handels- och näringsliv får utvecklas utan mycket störande och hindrande inflytelser och denna utveckling bliver föremål för statsmakternas allt fortgående omsorg". En livlig anslutning vann ock, särskilt från Bergslagsbrukens sida en till Eders Kungl. Maj:t ställd skrivelse i juli 1914, då det på grund av anspråk från Stockholms stad om företrädesrätt för Hammarbyleden hotade att bliva dröjsmål med Södertäljekanalens ombyggnad.

Såsom ovan är omnämnt hava visserligen Västerås Stadsfullmäktige förklarat sig kunna godkänna en sådan fördelning av kostnaderna för Mälarens öppnande för större sjöfart, att, därest staten bure desamma beträffande kanalens ombyggnad och farledernas i Mälaren upprensning, staden vore villig att åtaga sig bekostandet av hamnanordningar härstädes, och torde väl staden även nu, då farleden nalkas sin fullbordan, eljest kunnat fasthålla vid den nyssnämnda principen, om blott förhållandena fortfarande varit sådana, som vid tidpunkten för avgivandet av löftet från stadens sida om anordnandet av kajutrymme för djupgående fartyg. Det hade, såsom av det ovan sagda framgår, säkerligen ej heller varit otänkbart utan fastmera sannolikt att på ett tidigare stadium hava kunnat erhålla hjälp med anläggningskostnaderna genom bidrag från Bergslagsindustrierna, men då dessa för närvarande i mycket stor utsträckning äro lamslagna av den allmänna depressionen, förefinnes åtminstone nu ingen möjlighet att tänka sig hamnutbyggandet omhändertaget av ett för ändamålet bildat intressebolag med dem. Staden, lämnad ensam att fullgöra förpliktelserna gent emot statsverket, kan därför nu ej åstadkomma sådana hamnanordningar, som *verkligen* bleve till den för stadens påräknade andel i den ökade Södertäljetraden avsedda nyttan, och skulle därigenom givetvis också en

stor del av de kostnader, statsverket iklätt sig för Södertäljeledens iordningsställande, vara till sin avkastningsförmåga väsentligen reducerad.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås

Då staden härmed tillåter sig påkalla statsmakternas hjälp vid utförandet av den planerade djuphamnsanläggningen, är det icke allenast behovet av nödhjälpsarbeten och detta företags synnerliga lämplighet härför, på grund av dess omfattning och den relativt stora mängd av arbetslöner, som ingå i kostnaderna, som motiverar framställningen, utan kan det här påvisas viktiga statsintressen, som äro knutna till företaget, nämligen dels ett rent nationalekonomiskt sådant och dels ett intresse för staten att medverka till företag, ägnade att åstadkomma ett bättre utnyttjande av Södertäljeleden och därigenom även ett gynsammare förräntande av det däri nedlagda kapitalet.

Det är sålunda stadens önskan, därest statlig hjälp kan erhållas för ifrågavarande företag, att hänsyn härvid måtte tagas, icke blott till vad som kan betingas ur arbetslöshetssynpunkt, utan även till det statsintresse, som är förknippat med företaget, i vilket sistnämnda avseende det icke torde vara ur vägen att påpeka det ökade värdet å och de möjligheter att utnyttja den nära intill djuphamnen liggande kronoegendomen Johannisberg, som utan tvivel blir en följd av hamnanläggningens tillkomst. De kostnader staden redan haft för att skaffa sig erforderligt markutrymme till djuphamnen, enligt vad ovan närmare angivits, uppgående till 450,000 kronor, torde icke heller lämnas obeaktade.

Ett exemplar av byggnadschefens kostnadsberäkningar med åtföljande skrivelse vidfogas.

Anläggande av järnväg västerut.

Det har ovan i förbigående berörts, att staden under och i samband med djuphamnsutredningen vidtagit åtgärder för undersökning av frågan om anläggande av en ny järnväg från Västerås västerut. Ett preliminärt förslag till en dylik bana har sålunda upprättats efter okulär besiktning av majoren i Väg- och vattenbyggnadskåren C. J. Insulander. Förslaget avser en järnväg från Västerås över Surahammar, där den korsar S.—V.—B:s linje Kolbäck—Ramnäs, Skinnskatteberg med korsning av statsbanan Krylbo—Mjölby och vidare till trakten av Kopparberg med anslutning till Frövi—Ludvika järnväg och Stora Bergslagsbanan. Frågan är för närvarande föremål för en järnvägsekonomisk utredning genom sakkunnig person. Det är givet, med hänsyn till stadens ekonomiska förhållanden, att staden icke för närvarande eller för lång tid framåt, hur önskligt det än vore för att tillgodose trafiken över stadens hamn, kan lägga ned något nämnvärt kapital på en dylik järnvägsanläggning. Det synes också som flere skäl skulle tala för, att denna otvivelaktiga mycket lämpliga järnvägssträckning borde komma till stånd såsom en statens järnväg. Härutinnan må återupprepas vad som ovan i fråga om djuphamnsanläggningen yttrats om statens intresse av att tillgodose trafiken genom Södertälje kanal och Mälaren och vidare kan framhållas den omständigheten, att den tilltänkta järnvägen, utom det att den genomgår tätt befolkade och med stora naturtillgångar försedda bygder med inga eller dåliga järnvägsförbindelser, kommer att utgöra en betydelsefull förbindelseled med en god hamn för statsbanan Krylbo—Mjölby samt, om den drages ytterligare västerut till lämplig station å Inlandsbanan, exempelvis Långbanshyttan, för denna senare järnväg. Även ur synpunkten av statsmakternas strävan att skapa arbetstillfällen åt ar-

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

betslösa, en synpunkt, som utgör den närmaste anledningen till hela denna framställning, synes företaget vara värt största beaktande.

Skulle staten reflektera å här omnämnda järnvägsbyggnadsprojekt, är staden i tillfälle att tillhandahålla en värdefull första utredning rörande företaget.

Underdånigst
På Västerås stads vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM,
Drätselkammarens ordf.

K. Kättström,
Drätselkammarens v. ordf.

Johan Svensson,
Arbetslöshetskommitténs ordf.

P. Hiersemann,
Stadsfullmäkitg.

Theofil Öberg,
Västerås stads drätseldirektör.

Gösta Smitt,
Västerås stads byggnadschef.

Västerås den 30 september 1922.

Till Herrar kommiterade för utredande av frågan om byggande av hamn för djupgående fartyg i Västerås.

Mälarens öppnande för mera djupgående fartyg har gjort frågan om byggandet av för sådana fartyg lämpliga kajer aktuell för de invid Mälaren belägna städerna och Västerås stad har även på tillfrågan förklarat sig intresserad av och villig att iordningställa lämplig kaj. Härvid föreslogs först att inom nuvarande hamnen förlänga kajen utanför stadens hamnmagasin från till stadens äldsta vågbrytare, den s. k. Kaninholmen. Emellertid påpekades senare av mig det förhållandet, att en kaj å sagda plats bleve relativt värdelös, då den dels ej utan stor kostnad kunde göras tillräckligt stabil, — detta på grund av grundens ringa bärkraft — och dels i övrigt var så belägen att möjlighet till anordnande av upplagsplats i samband med kajen saknades. Härtill kom det allt mer framträdande behovet av en utlastningsplats för järnmalm och därav tanken att utefter stadens strand söka en terräng med förutsättningar för en verkligt god hamnanläggning i anslutning till nu förefintlig järnväg.

Den nu avslutade tävlingen om projekt för byggandet av en djuphamn i Västerås visar, att valet av plats för hamnanläggningen är lyckat samt att man där kan få en hamn, som motsvarar mycket högt ställda fordringar.

N:o 63. Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Tävlingen lämnade såsom resultat en hel del goda uppslag, men intet av förslagen ansågs av prisnämnden vara av den arten, att det utan vidare kunde följas eller enbart läggas till grund för utarbetande av det slutliga projektet. Framför allt gällde det att möjligast förenkla hela anläggningen, så att ej kostnaderna komme att ställa sig hindrande i vägen. Dessutom önskade kommitterade få i första hand utrett, vilken del av arbetet, som möjligen omedelbart kunde utföras utan att därför samtliga spörsmål om hamnens framtida plan nu behövde lösas.

Utgående från dessa förutsättningar har nu utarbetats tvänne alternativa förslag till ett första utbyggande samt angivits den kajsträcka med tillhörande spår, som nu kan färdigställas utan att därmed på något sätt gå en grundlig granskning av hela förslaget i förväg. Jag får härvidlag hänvisa till närslutna ritningar, vilka i övrigt lagts fram vid kommitterades föregående sammanträde.

I stort sett innehåller förslaget en kajsträcka om 200 meters längd, — kajmuren utförd av armerad beton, på fast botten bakom fördämning —, erforderliga upplagsplatser med väg- och spårförbindelser, högbana för malmutskeppning samt mindre bangård i anslutning till Västeråsbanan. Hamnanläggningen har beräknats kosta i runt tal 3,000,000 kronor så fördelade, att kostnaden utan högbanan för malmtrafiken är 2,000,000 kronor, och med sagda högbana det förut nämnda beloppet 3,000,000 kronor.

Förslaget innebär vad malmutlossningen beträffar såsom grundprincip att malmen tippas i fartygen från ett högt liggande spår och att den från samma spår tippas ned på upplagsplatserna. Järnvägsvagnar med ändtippning användas såväl vid tippning ned i fartyg som vid tippning ut på upplagsplatserna, ävensom för malmens transporterande från upplagsplatsen till fartygen. Lastningen av malmen från upplagsplats och till järnvägsvagn, ävensom malmens ordnande i upplagen, sker med hjälp av grävmaskin, och har det antagits att samma grävmaskiner i viss mån kunna begagnas för nu eller framdeles inom hamnområdet erforderliga schaktningsarbeten. Grävmaskiner med skopa, rymmande 2 m^3 hava föreslagits, och torde rundsvängande maskin på caterpillarunderrede vara att föredraga. För tippning av malmen begagnas modärna, rörliga malmttippare byggda så, att de gå på den vanliga rälsbanan samt av endera D. E. M. A. G:s eller Pohligs fabrikat.

Kostnadsförslagen, vilka här biläggas, hava upprättats under antagande av normala arbetslöner, visserligen ej särskilt höga, men dock bestämda med hänsyn till den fria arbetsmarknaden.

Såsom ett slutligt bedömande av denna byggnadsfråga vill jag hava uttalat, att de gjorda beräkningarne visa att en hamn med anordningar för malmlossning med fördel kan utföras på den föreslagna platsen men att enbart utbyggande av endast kaj för andra varuslag knappast kan komma att bära sig. Frågan om Västerås som utskeppningsort för järnmalm är sålunda intimt förbunden med frågan om anläggande av djuphamn och för min del anser jag denna angelägenhet vara vital för staden och dess framtida öden. Västerås har ej längre sin nuvarande betydelse för Mälaredalen och Västmanland om djuphamnen förlägges till annan ort.

Västerås stads byggnadschefskontor den 19 september 1922.

Gösta Smitt.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Västerås djuphamn.

1) *Kostnadsförslag till 200 m. kajsträcka jämte tillfartsleder och hamnplan.*

Arbetskostn.			
66,000: —	Bortschaktning av det lösa lerlagret under hamnplanen, 33,000 m^3 à kr. 2: —		66,000: —
20,800: —	Bortschaktning i pinnmo för kajmuren, 5,200 m^3 à kr. 4: —		20,800: —
36,800: —	Fångdamm av dubbla spånter (Bil. A), 400 lm. à kr. 230: —		92,000: —
25,000: —	Länspumpning av samt reparation av dammar		50,000: —
147,000: —	Kajmur av armerad betong inkl. järn och formar, 4,200 m^3 à kr. 60: —		252,000: —
150,000: —	Schaktning för hamnplan till 115 m. br., 50,000 m^3 à kr. 3: —		150,000: —
50,000: —	Fyllning bakom och mot kajmuren, 50,000 m^3 à kr. 1: —		50,000: —
15,000: —	Grusning och ordnande av hamnplan, 30,000 m^2 à kr. 0: 50		15,000: —
100,000: —	Muddring till 6 m. under l. v. y. inkl. bortforsling av det upptagna muddret, 225,000 m^3 à kr. 2: —		450,000: —
55,000: —	Ny väg från Köpingsvägen till hamnen (Bil. B), 1,000 lm. à kr. 60: —		60,000: —
30,800: —	Järnvägsspår inom hamnområdet (Bil. C)		75,000: —
89,500: —	Bangårdsanläggning med 2:e 1,000 m. långa spår samt omläggning av det nuvarande (Bil. D)		200,000: —
10,000: —	Hamnkontor		25,000: —
20,000: —	Provisoriska, flyttbara hamnskjul av trä i en våning, 15×70 m., 1 st. à kr. 50,000: —		50,000: —
	Ränta under byggnadstiden		112,500: —
	Utredningskostnader för pristävlan m. m.		40,000: —
3,000: —	Elektriska ledningar m. m. under byggnadstiden		10,000: —
5,000: —	Permanenta elektriska ledningar		15,000: —
	Diverse och oförutsedda kostnader		41,700: —
			1,775,000: —
	Grävskopa, 1 st.	50,000: —	
	Lyftkran à 2 ton, 1 st.	45,000: —	
	Lyftkran à 5 ton, 1 st.	58,000: —	
	För den händelse staden önskar upplägga muddret nedanför nuvarande järnvägsverkstaden tillkommer för strandskoning och för dämningsanordningar	72,000: —	225,000: —
823,900: —		Summa Kronor	2,000,000: —

Västerås den 19 september 1922.

Gösta Smitt.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Västerås djuphamn.

II) *Kostnadsförslag för malmutlastningsbrygga.*

Arbetskostn.		
90,000: —	Schaktning, 30,000 m³ à kr. 3: —	90,000: —
30,000: —	Fyllning, 30,000 m³ à kr. 1: —	30,000: —
3,150: —	Grusfyllning, 700 m³ à kr. 4: 50	3,150: —
16,000: —	Pålar, 1,600 st. à kr. 25: —	40,000: —
157,500: —	Betonggjutning, 4,500 m³ à kr. 60: —	270,000: —
	Slipers, 420 st. à kr. 3: 50	1,470: —
	Slipers, 6,840 kbf. à kr. 1: 75	11,970: —
	Räls, 145,600 kg. à kr. 0: 20	29,120: —
	Järnbalkar, valsade, 340,000 kg. à kr. 0: 20	68,000: —
84,400: —	Järnbalkar, nitade, 422,000 kg. à kr. 0: 40	168,800: —
3,640: —	Läggning av spåret, 1,820 lm. à kr. 2: —	3,640: —
	Växlar och korsplåtar, 11 st. à kr. 2,000: —	22,000: —
5,000: —	Transportkostnader	5,000: —
13,800: —	Fångdam, 150 lm. à kr. 230: —	34,500: —
	Spånt, 4,000 kbf. à kr. 1: 75	7,000: —
850: —	Nedslagning av spånt, 170 lm. à kr. 5: —	850: —
	Virke, 420 kbf. à kr. 1: 75	735: —
43,000: —	Sidospår för lastning från malmupplagen (Bil. E)	105,000: —
44,000: —	Diverse och oförutsedda kostnader c:a 10 %	88,765: —
491,340: —		980,000: —
	Vagntipp, flyttbar anordning	80,000: —
	Summa Kronor	1,060,000: —

Västerås den 19 september 1922.

Gösta Smitt.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Bil. A.

Västerås djuphamn.

Kostnadsförslag för 1 1/2 lm. till Fångdam, Alt. II.

30: —	Inköp av pålar inkl. nedslagning, 3 st. à kr. 25: — ..	75: —
	Sparrar, 6"×7", 6 kbf. à kr. 1: 75	10: 50
12: —	Sparrar, 6"×7", arbetskostnad, 6 kbf. à kr. 2: — ..	12: —
	Sparrar, 6"×6", 8,4 kbf. à kr. 1: 75	14: 70
16: 80	Sparrar, 6"×6", arbetskostnad, 8,4 kbf. à kr. 2: — ..	16: 80
	Plank, 3"×6", 60 kbf. à kr. 1: 75	105: —
15: —	Nedslagning av spånt, 3,0 lm. à kr. 5: —	15: —
4: —	Bultar, 8 st. à kr. 1: —	8: —
	Brickor, 20 st. à kr. 0: 50.........................	10: —
15: —	Arbetskostnad pr bock, 1 st. à kr. 15: —	15: —
28: —	Fyllning, 7 m³ à kr. 4: —........................	28: —
17: 20	Diverse och oförutsedda kostnader	35: —
138: —	Summa Kronor	345: —

$$\text{pr. lm.} = \frac{345}{1,5} = 230 \text{ kronor.}$$

Total kostnad = 400×230 = 92,000 kronor.

Arbetskostnad	36,800: —
Materialkostnad	55,200: —
Kronor	92,000: —

Gösta Smitt.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Bil. B.

Västerås djuphamn.

Kostnadsförslag till 10 m. bred väg mellan Köpingsvägen och hamnen.

2,600: —	Matjordsschaktning, 2,600 m³ à kr. 1: —	2,600: —
24,000: —	Fyllning inkl. 600 m. transport, 8,000 m³ à kr. 3: —..	24,000: —
2,000: —	Diken, 1,000 lm. à kr. 2: —........................	2,000: —
21,600: —	Makadamisering och grusning, 7,200 m² à kr. 3: —..	21,600: —
	Ordnande av järnvägskorsning	5,000: —
4,800: —	Diverse och oförutsedda kostnader	4,800: —
55,000: —	Summa Kronor	60,000: —

Arbetskostnad	55,000: —
Materialkostnad	5,000: —
Kronor	60,000: —

Gösta Smitt.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Bil. C.

Västerås djuphamn.

Kostnadsförslag till järnväg inom hamnområdet.

Arbetskostn.		
1,000: —	Matjordsschaktning inkl. transport, 1,000 m^3 à kr. 1: —	1,000: —
3,300: —	Schaktning inkl. transport, 1,100 m^3 à kr. 3: —	3,300: —
700: —	Fyllning, 700 m^3 à kr. 1: —	700: —
14,400: —	Grusfyllning, 3,200 m^3 à kr. 4: 50	14,400: —
	Slipers, 2,200 st. à kr. 3: 50	7,700: —
	Spårduglig räls inkl. skarvjärn och bultar, 136,000 kg. à kr. 0: 20	27,200: —
3,400: —	Läggning av spåret, 1,700 lm. à kr. 2: —	3,400: —
	Växlar och korsplåtar, 3 st. à kr. 2,000: —	6,000: —
4,000: —	Transportkostnader	4,000: —
4,000: —	Diverse och oförutsedda kostnader c:a 10 %	7,300: —
30,800: —	Summa Kronor	75,000: —

Bil. D.

Kostnadsförslag till bangård av 2,000 m. spårlängd.

3,000: —	Matjordsschaktning, 3,000 m^3 à kr. 1: —	3,000: —
7,500: —	Schaktning, 2,500 m^3 à kr. 3: —	7,500: —
2,500: —	Fyllning, 2,500 m^3 à kr. 1: —	2,500: —
54,000: —	Grusfyllning, 12,000 m^3 à kr. 4: 50	54,000: —
	Slipers, 3,000 st. à kr. 3: 50	10,500: —
	Rälsen, 160,000 kg. à 0: 20	32,000: —
4,000: —	Läggning av spåret, 2,000 lm. à kr. 2: —	4,000: —
	Växlar och korsplåtar, 8 st. à kr. 2,000: —	16,000: —
	Säkerhetsanordningar	25,000: —
3,000: —	Transportkostnader	3,000: —
	Markinköp, 5,000 m^2 à kr. 1: 50	7,500: —
8,000: —	Stationshus	20,000: —
7,500: —	Diverse och oförutsedda kostnader c:a 10 %	15,000: —
89,500: —	Summa Kronor	200,000: —

Västerås den 19 september 1922.

Gösta Smitt.

N:o 63.

Ang. anläggande av en djuphamn i Västerås.

Bil. E.

Västerås djuphamn.

Kostnadsförslag till sidospår vid malmutlastningsbrygga.

12,000: —	Schaktning, 4,000 m³ à kr. 3: —	12,000: —
18,000: —	Grusfyllning, 4,000 m³ à kr. 4: 50	18,000: —
	Slipers, 2,500 st. à kr. 3: 50	8,750: —
	Räls, 160,000 kg. à kr. 0: 20	32,000: —
	Växlar och korsplåtar, 8 st. à kr. 2,000: —	16,000: —
4,000: —	Läggning av spåret, 2,000 lm. à kr. 2: —	4,000: —
4,000: —	Transportkostnader	4,000: —
5,000: —	Diverse och oförutsedda kostnader c:a 10 %	10,250: —
43,000: —	Summa Kronor	105,000: —

Arbetskostnad	43,000: —
Materialkostnad	62,000: —
Kronor	105,000: —

Gösta Smitt.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922. Den 26 Oktober XVII.

N:o 64.

Beredningsutskottets förslag till yttrande angående s. k. mellanhandssakkunniges betänkande rörande lifsmedelshandeln.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 28 nästlidne september till Beredningsutskottet i och för upprättande av förslag till yttrande att avgivas av Stadsfullmäktige överlämnat de s. k. mellanhandssakkunniges betänkande angående olägenheterna vid mellanhandssystemet inom livsmedelshandeln, får Beredningsutskottet nu i ärendet avgiva följande utlåtande.

Det åt mellanhandssakkunnige lämnade uppdraget att föreslå åtgärder emot nämnda olägenheter är föranlett av en del osunda företeelser under kristiden, som bl. a. tagit sig uttryck uti att oskäliga vinster på allmänhetens bekostnad varit förbundna med försäljningen av livsmedel. Betänkandet och det förslag till åtgärder, vari det utmynnar, måste alltså ses emot bakgrunden av de under kristiden rådande förhållandena och avgörande för lämpligheten av dessa åtgärder vara i vad avseende kristidens olägenheter fortfarande bestå och kunna förväntas bliva bestående i den omfattning, att exeptionella åtgärder för deras avveckling krävas.

I betänkandet upptages inledningsvis till besvarande frågan om livsmedelshandeln kan anses vara på ändamålsenligt sätt organiserad, och besvaras genom den utredning, som härutinnan förebragts, sålunda, att handeln är behäftad med åtskilliga olägenheter i organisatoriskt hänseende beroende bl. a. på förefintligheten av för många mellanhänder emellan producenten och konsumenten, för stort antal detaljaffärer, konsumtionskredit i stor omfattning, höga transportkostnader samt kartellbindningar med medlemmarnas bundenhet vid prisöverenskommelser.

I samband härmed hava de sakkunnige kraftigt betonat, att ur samhällelig synpunkt icke kan godtagas den uppfattning, som av handelsyrkets utövare städse göres gällande, att yrket skall bereda utkomst för en var av yrkets utövare. I den mån handelsverksamheten är olämpligt organiserad genom exempelvis för många mellanhänder och för stort antal yrkesutövare, upphör samhällets skyldighet — förutsatt såsom de sakkunnige gjort, att handeln är ett nödvändigt led i produktionsprocessen — att tåla det pålägg å produktionskostnaden, som genom nämnda olägenheter föranledas, även om detta pålägg skulle medge en aldrig så skälig vinst åt varje av yrkets utövare.

Rörande olägenheternas avhjälpande hava de sakkunnige med stöd av de vunna erfarenheterna av de statliga och kommunala åtgärderna under kristiden bestämt avvisat tanken på statens och kommunens direkta medverkan vid

N:o 64.

Ang. s. k. mellanhandssakkunniges betänkande rörande lifsmedelshandeln.

handelns ordnande genom lagstiftnings- eller andra tvångsåtgärder. De utvägar, som i stället för sådan medverkan, de sakkunnige funnit böra beträdas, äro ett kraftigt understödjande av kooperationen, åtgärder avseende lindringar uti livsmedelslagstiftningen, förbättringar av kommunikationerna samt en fortlöpande prisstatistik över producentpriserna åvägabragt av Kungl. Socialstyrelsen.

Härjämte hava emellertid de sakkunnige något som särskilt påkallar intresse ur kommunal synpunkt ifrågasatt tillsättandet av kommunala prisnämnder med uppgift att noga följa ortsnoteringarna å livsmedel och vid fall av för höga priser söka reglera dessa nedåt. För detta ändamål skulle en dylik nämnd söka åvägabringa en godvillig nedsättning i priset samt, därest förhandlingar härom med försäljaren icke leda till åsyftat resultat, på lämpligt sätt anlita den allmänna opinionen i detta syfte. Fallande inom nämndens befogenhet skulle även vara att föreslå åtgärder avseende att undanrödja opraktiska anordningar och bestämmelser för varornas transport, lagring och försäljning ävensom att avgiva sakkunniga utredningar och utlåtanden efter anmodan av judiciella myndigheter i mål enligt ockerlagen.

Betänknadet utmynnar i förslag att Kungl. Maj:t ville

1:o) uppdraga åt Socialstyrelsen att organisera och upprätthålla en fortlöpande statistik över producentpriser;

2:o) på lämpligt sätt för städer, köpingar och muicipalsamhällen framhålla möjligheten och önskvärdheten av att tillsätta en kommunal prisnämnd med uppgift att följa prisbildningen inom orten;

3:o) vidtaga åtgärder för införande vid för ändamålet lämpade skolor av obligatorisk undervisning i den ekonomiska föreningsrörelsens teori och praktik; samt

4:o) föreslå riksdagen att bevilja ett årligt anslag av 10,000 kronor såsom bidrag till ett centralorgan för den ekonomiska föreningsrörelsen.

Med denna kortfattade redogörelse för innehållet i betänkandet vill Beredningsutskottet i fråga om de föreslagna åtgärderna såsom sin mening framhålla följande.

Såsom Beredningsutskottet redan i början av sitt yttrande påpekat, är frågan om över huvud taget särskilda åtgärder från statens och kommunens sida nu böra vidtagas emot olägenheterna inom mellanhandeln, och vilka dessa åtgärder vid bejakande av denna fråga skola vara beroende av tidsförhållandena. Såsom förhållandena under kristiden gestaltade sig kan tvekan icke råda därom, att ganska kraftiga åtgärder från statens och kommunens sida varit på sin plats. Huru förhållandena på handelsmarknaden nu förhålla sig belyses bäst av de sakkunniges eget uttalande härom så lydande: "Under utredningsarbetets fortgång har emellertid som bekant en mycket kraftig omsvängning ägt rum i den ekonomiska konjunkturen. Den starkt minskade köpkraften hos alla befolkningslager i förening med den osedvanligt rika varutillgången har i hög grad reducerat mellanhändernas möjligheter att uppskörta allmänheten".

Dessa båda av de sakkunnige omnämnda förhållanden innebära utan tvivel en den starkaste garanti emot att i priset på livsmedel f. n. skall kunna

N:o 64.
Ang. s. k. mellanhandssakkunniges betänkande rörande lifsmedelshandeln.

inläggas en vinstmarginal, som är oskälig, och dessa förhållanden hava ock medfört en utgallring inom handelsyrket, som ännu fortgår, av övertaliga yrkesutövare. Den knappa penningtillgången torde ock hava medfört ett anlitande av kooperationsformen för livsmedelsanskaffningen i allt sörre omfattning. Då härjämte genom den fortlöpande statistik över produktionskostnaden, som enligt de sakkunniges förslag är avsedd att åvägabringas, och vilken Beredningsutskottet för sin del finner vara till nytta och behövlig, allmänheten genom ett offentliggörande av denna statistik är beredd möjlighet att kontrollera utförsäljnnigspriset i förhållande till produktionskostnaden och att vid fall av oskälig marginal häremellan själv genom opinionsytringar inverka reglerande på priserna, kan icke annat än påstås att så pass kraftiga medel finnas tillgängliga emot nämnda olägenhet, att ett kommunalt ingripande i form av tillsättande av prisnämnder f. n. synes vara opåkallat.

Såsom ett skäl av allmängiltig beskaffenhet emot inrättande f. n. av dylika nämnder kan vidare åberopas de utgifter för en kommun, som skulle bliva förenade med en sådan nämnds verksamhet — i form av avlöning åt personer ansällda för nämndens verksamhet o. d. — och den förefintliga oviljan emot nya institutioner och i all synnerhet sådana av kristidskaraktär.

Lagstiftningen emot ocker, vilken av allt att döma snart blir av permanent natur, innebär ock en garanti emot oskälig prisfördyring, vilken är desto kraftigare som det står varje person, som fått erfarenhet av en oskälig prissättning, öppet att själv påkalla tillämpningen av ockerlagstiftningens bestämmelser.

Vad Beredningsutskottet här ovan anfört angående behovet av kommunala prisnämnder vill Beredningsutskottet hava tolkat så, att, därest de utvägar, vilka som nämnt är stå allmänheten till buds emot en oskälig prissättning, skulle visa sig vara maktlösa under ett tidsskede med förhållanden liknande dem, som kristiden skapade, frågan om tillsättande av prisnämnder kan komma i annat läge och under angivna förutsättning en sådan åtgärd kan visa sig vara till avsevärdare nytta. Det är med hänsyn till nuvarande förhållanden och till att dessa kunna antagas utveckla sig i rätt riktning som Beredningsutskottet finner frågan icke vara aktuell.

Vad angår den föreslagna åtgärden att ställa ett anslag till förfogande att utgå såsom bidrag till ett centralorgan för den ekonomiska föreningsrörelsen, finner Beredningsutskottet ett yttrande av Stadsfullmäktige över denna del av förslaget icke vara av nöden vid det förhållande, att lämpligheten av en sådan åtgärd tillräckligt torde bliva belyst genom yttranden av andra myndigheter.

För så vitt alltså av de sakkunnige föreslagna åtgärder i syfte att få varudistributionen lagd på en ur samhällelig synpunkt riktig bog böra bliva föremål för Stadsfullmäktiges yttrande, finner Beredningsutskottet, med undantag av åtgärden att inrätta kommunala prisnämnder, övriga åtgärder, nämligen att Kungl. Maj:t ville

1:o) uppdraga åt Socialstyrelsen, att organisera och upprätthålla en fortlöpande statistik över producentpriser; samt

2:o) vidtaga åtgärder för införande vid för ändamålet lämpade skolor av obligatorisk undervisning i den ekonomiska föreningsrörelsens teori och praktik,

N:o 65.

Ang. särskilda bestämmelser vid ett ölutskänkningsställe.

kunna av Stadsfullmäktige tillstyrkas.

Slutligen hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige såsom eget yttrande ville åberopa vad Beredningsutskottet här ovan i ärendet anfört.

Västerås den 20 oktober 1922.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 65.

Beredningsutskottets utlåtande angående särskilda bestämmelser vid ett ölutskänkningsställe.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 28 nästl. sept. att till Beredningsutskottet remittera ett av Nykterhetsnämnden avgivet förslag ang. vissa restriktioner beträffande utskänkningen av pilsnerdricka å det i oktrojen för systembolaget härstädes eventuellt medgivna utskänkningsstället för öl, får Beredningsutskottet såsom yttrande i ärendet meddela, att Beredningsutskottet på grund av den debatt, som föregick remissbeslutet, införskaffat en del prisuppgifter från med Västerås jämförliga städer, och att Beredningsutskottet med hänsyn till innehållet i dessa uppgifter icke funnit skäl föreligga att framställa särskilt yrkande i ärendet.

Västerås den 20 oktober 1922.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 65.

Ang. särskilda bestämmelser vid ett ölutskänkningsställe.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande september har Nykterhetsnämnden föreslagit vissa restriktionsbestämmelser i samband med serveringen av pilsnerdricka i Västeråsautomaten.

Sedan styrelsen för Nya Aktiebolaget Västeråsautomaten erhållit kännedom om det av Nämnden till Stadsfullmäktige ingivna förslaget, har styrelsen till Nämnden inkommit med ett yttrande i ärendet, varvid fogats en del intyg rörande automatens handhavande av pilsnerdricksutskänkningen.

Nykterhetsnämnden har funnit anledning ändra sitt hos Stadsfullmäktige gjorda yrkande och föreslår alltså,

att Stadsfullmäktige måtte besluta, att hos Konungens befallningshavande i länet hemställa, att Konungens befallningshavande ville förordna, att för den tid, som oktroj för systembolaget i Västerås medges, å det i oktrojen eventuellt medgivna utskänkningsstället för öl, må efter klockan 6 e. m. dag före helgdag samt under utskänkningstiden helgdagar pilsnerdricka utskänkas till en myckenhet av högst 2/3 liter pr gäst.

Västerås den 26 september 1922.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Västerås 1922. Tryckeri-A.-B. Västmanl. Nyheter

N:o 66.

Hamnstyrelsens förslag ang. ny hamntaxa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 4 november 1921 har Kungl. Maj:t förordnat, att av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 för tiden intill 1920 års utgång fastställda taxa å hamnavgifter i Västerås fortfarande skall lända till efterrättelse intill utgången av år 1925 med en obetydligare ändring, ävensom medgivit, att de enligt ifrågavarande taxa för staden utgående avgifter må intill utgången av år 1922 höjas med 50 %.

Avgifterna i denna taxa av år 1916 äro i stort sett desamma, som i de äldre taxor, som sedan den 24 mars 1905 varit gällande, vilket framgår av här i ärendet bilagda utredning, som styrelsen hemställer måtte vidfogas blivande skrivelse till Kungl. Maj:t.

Då hamnens ekonomiska ställning på intet sätt förbättrats utan en provisorisk höjning av taxeavgifterna är rent nödvändig för hamnens ekonomi, hemställer styrelsen, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att intill utgången av år 1923 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 50 % å hamnavgifter i Västerås.

Västerås den 24 oktober 1922.

På Hamnstyrelsens vägnar:

PAUL ANDERSON.
v. ordf.

Eric Plantin.

Till Hamnstyrelsen i Västerås.

Kommitterade, som erhållit styrelsens uppdrag att avgiva förslag i ämnet rörande den nya hamntaxans fortsatta tillämpning, få i sådant avseende anföra.

För att förskaffa sig en klar blick över hamnavgifterna har kommittén underkastat äldre taxor en granskning. Gå vi sjutton år tillbaka i tiden, finna vi, en hamntaxa av år *1905* fastställd den 24 mars 1905 (A. K.* 1905 N:o 38 Ser. B.) och gällande till *1909* års utgång. Under mellantiden, närmare angivet den 31 december 1907, utkom en kungl. förordning med vissa bestämmel-

*) Avser K. B:s i länet allm. kungörelser.

N:o 66.

Ang. Hamnstyrelsens förslag till ny hamntaxa.

ser rörande hamntaxor, vilken förordnade, oavsett för vilken tid hamntaxor voro fastställda, att gällande taxa skulle utgå med utgången av år 1910.

Den 11 mars 1910 ingav Hamnstyrelsen förslag till taxa för åren *1911—1915,* och fastställdes taxan genom Kungl. brev den 26 maj 1911. (A. K. 1911 N:o 42 Ser. B.).

Under år 1915, den 18 mars, avgavs förslag till taxa för åren *1916—1920* och blev denna fastställd genom Kungl. brev den 17 november 1918. (A. K. 1916 N:o 69 Ser. B.).

Under denna stadgas tillämpningstid inträffade krisåren och erhölls efter vederbörliga framställningar en provisorisk avgiftsförhöjning på 30 %, undantagandes å livsmedel, den 3 augusti 1917. Denna förhöjnnig bibehölls t. o. m. år 1920. Fartygstaxeförhöjningen var dock 50 %.

Den 27 april 1920 ingav Hamnstyrelsen till Stadsfullmäktige förslag till ny taxa åren *1921—1925,* vilket vidarebefordrades till de statliga myndigheterna.

Då emellertid ny taxa vid ingången av år 1921 ej ännu blivit fastställd, förordnade Kungl. Maj:t, att förut gällande taxa jämte avgiftsförhöjningen skulle provisoriskt vara gällande under år 1921 till dess ny taxa bleve fastställd.

Sådan fastställdes genom Kungl. brev den 4 november 1921. Kungl. Maj:t frångick fullständigt styrelsens förslag och fastställde för åren 1921—1925 samma taxa, som varit gällande åren 1916—1920, med ett smärre tillägg, avseende dubbel hamnavgifts utgående när hamn hölls isfri genom isbrytare.

Vidare medgavs för år 1922 ett provisoriskt tillägg å sagda taxa av 50 %.

Dessa olika taxor jämförda med varandra visa följande beträffande fartygstaxan:

	1905 öre	1911 öre	1916 öre	1916 med tilläggs-taxan 1917-1920 öre	1921 öre	1921 och 1922 års taxor med 50 % tillägg öre
Hamnavgift erlägges varje gång både vid ankommande och avgående:						
för fartyg av 10 tons nettodräktighet eller därutöver:						
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till **utrikes** ort:						
för varje ton	5	6	6	9	6	9
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till **inrikes** ort:						
för varje ton	4	4	4	6	4	6

N:o 66.

Ang. Hamnstyrelsens förslag till ny hamntaxa.

	1905 öre	1911 öre	1916 öre	1916 med tilläggstaxor 1917-1920 öre	1921 Kr.	1921 och 1922 års taxor med 50 % tillägg öre
. **för fartyg av mindre än 10 tons nettodräktighet:**						
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till **utrikes** ort:						
för stycket	16	16	25	38	25	38
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till **inrikes** ort:						
för stycket	12	12	20	30	20	20

Nedanstående tabell visar hamnavgifter efter de olika taxorna å de över hamnen allmännast inkommande varuslagen:

	Kvantitet	1905 öre	1911 öre	1916 öre	1916 med tilläggstaxan 1917-1920 öre	1921 (provisoriskt tillägg ej inräknat) öre	1921 och 1922 med tilläggstaxan öre
Cement	1 hl.	5	1000 kg. 25	25	32.5	25	37.5
Fisk, färsk	100 kg.	5	5	5	5	5	7.5
saltad el. inlagd	1 hl.	5	100 kg. 5	5	5	5	7.5
rökt el. torkad	100 kg.	5	5	5	5	5	7.5
Foderkakor o. fodermjöl	1,000 „	30	100 kg. 3	3	3	3	4.5
Garn, ull	100 kg.	15	15	15	19.5	15	22.5
bomull	„ „	15	15	15	19.5	15	22.5
andra slag	„ „	20	20	20	26	20	30
linne o. hampa	„ „	—	15	15	19.5	15	22.5
jute	„ „	—	10	10	13	10	15
Glas, buteljer och flaskor, tomma	100 st.	5	100 kg. 10	10	13	10	15
fönster	100 kg.	10 }	10	10	13	10	15
spegelglas	„ „	15 }					
andra slag	„ „	15	15	15	19.5	15	22.5
Gödningsämnen	„ „	2	2	2	2	2	3
Hampa	„ „	10	10	10	13	10	15
Hudar o. skinn, oberedda	„ „	10	10	10	13	10	15
ej pälsverk, beredda	„ „	25	25	25	32.5	25	37.5
Hö	„ „	5	5	5	5	5	7.5

N:o 66.

Ang. Hamnstyrelsens förslag till ny hamntaxa.

	Kvartitet	1905 öre	1911 öre	1916 öre	1916 med tilläggstaxan 1917-1920 öre	1921 (provisoriskt tillägg ej inräknat) öre	1921 och 1922 med tilläggstaxan. öre
Kaffe	100 kg.	15	15	15	15	15	12.5
Kalk, osläckt	1 hl.	3	3	3	3.9	3	4.5
släckt	„ „	2	2	2	2.6	2	3
Kemiska preparat	100 kg.	—	20	20	26	20	30
Kol, trä	1 kbm.	5	1 kbm. 5	5	6.5	5	7.5
sten och koks	10 hl.	15	1 kbm. 15	15	19.5	15	22.5
Lervaror, tegel, eldfast, ävensom fasadtegel samt trottoarsten	100 kg.	2	2	1000 kg. 20	26	20	30
rör, brunnar m. m.							
glas.	100 „	2	5	1000 kg. 50	65	50	75
mur- och tak- oglas.	1,000 st.	30	—	—	—	—	—
kakel- o. krukmakerigods, ej spec.	100 kbdm.	5	100 kg. 10	100 kg. 10	13	10	15
porslin och fajans ...	100 kg.	15	15	15	19.5	15	22.5
golv- o. väggplattor	„ „	—	5	1000 kg. 50	65	50	75
mur-, oglaserat			100 kg. 0.5	1000 kg. 10	13	10	15
tak m. m. oglaserat...			100 kg. 1	1000 kg. 15	19.50	15	22.5
Malm, järn	100 kg.	1	1	1000 kg. 10	13	10	15
andra slag	„ „	2	2	1000 kg. 20	26	20	30
Maskiner o. verktyg	„ „	7	10	10	13	10	15
större, över 500 kg....	„ „	5	5	—	—	—	—
Metaller, bly, oarb.	„ „	5	5	5	6.5	5	7.5
bly, arb.	„ „	10	10	10	13	10	15
järn, tack-, barlast o. skrot	„ „	2	2	2	2.6	2	3
göt- o. smältstycken	„ „	2	2	2	2.6	2	3
smitt ell. valsat	„ „	3	3	3	3.9	3	4.5
rör, valsade	„ „	5	5	5	6.5	5	7.5
gjutgods	„ „	5	5	5	6.5	5	7.5
gjutgods över 500 kg.	„ „	3	3	—	—	—	—
plåtkärl och manufaktursmide	100 kg.	7	7	7	9.1	7	10.5
tråd, dragen	„ „	7	7	7	9.1	7	10.5
koppar o. bly, därav oarbet. samt skrot	„ „	7	7	7	9.1	7	10.5
arb.: plåt	„ „	15	15	15	19.5	15	22.5
stänger	„ „	—	15	15	19.5	15	22.5
tråd o. duk ...	„ „	15	15	15	19.5	15	22.5
andra slag	„ „	—	15	15	19.5	15	22.5

N:o 66.

Ang. Hamnstyrelsens förslag till ny hamntaxa.

	Kvantitet	1905 öre	1911 öre	1916 öre	1916 med tilläggstaxan 1917-1920 öre	1921 (provisoriskt tillägg ej inräknat) öre	1921 och 1922 med tilläggstaxan öre
andra slag, oarb.							
samt skrot	100 kg.	15 (samt skrot och arbetade)	10	10	13	10	15
arbetade	„ „		20	20	26	20	30
Oljor, feta, lin-, rov-, raps-	1 hl.	10	10	10	13	10	15
mineral och genom torrdestillation framställda	„ „	10	10	10	13	10	15
andra slag	„ „	10	10	10	13	10	15
flyktiga	„ „	—	10	10	13	10	15
Papper, groft, hordus och annat	100 kg.	10	10	10	13	10	15
skriv-	„ „	25	15 (skriv- och tryck-)	15 (skriv- och tryck-)	19.5 (skriv- och tryck-)	15 (skriv- och tryck-)	22.5 (skriv- och tryck-)
tryck-	„ „	15					
Papp	„ „	10	10	10	13	10	15
tjärpapp	„ „	—	5	5	6.5	5	7.5
Potatis	10 hl.	15	1 hl. 1.5	1.5	1.5	1.5	2.25
Salt, oraffinerat	1 hl.	2	2	2	2	2	3
raffinerat	„ „	2	3	3	3	3	4.5
Sand	1 kbm.	8	8	8	8	8	12
Slagg	100 kg.	—	1	1	1.3	1	1.5
Socker, oraffinerat	„ „	—	10	10	10	10	15
raffinerat	„ „	10	10	10	10	10	15
Spannmål, omalen, malt o. kli	„ „	3	3	3	3	3	4.5
malen, mjöl	„ „	5	5	5	5	5	7.5
bönor	„ „	5	—	—	—	—	—
Såpa	„ „	10	10	10	13	10	15
Trävaror, sågstockar, bjälkar, sparrar o. d. virke	1 kbm.	10	10	12	15.6	12	18
plankor, battens o bräder o. d. virke	„ „	10	10	12	15.6	12	18
ved	„ „	5	5	5	6.5	5	7.5
gruvstolpar o. d. mindre virke	„ „	—	8	10	13	10	15
stäver och ekrar	„ „	—	15	15	19.5	15	22.5
takspån	„ „	—	10	10	13	10	15
virke av utländska träslag	100 kg.	—	20	20	26	20	30

N:o 66.

Ang. Hamnstyrelsens förslag till ny hamntaxa.

	Kvantitet	1905 öre	1911 öre	1916 öre	1916 med tilläggstaxan 1917-1920 öre	1921 (provisoriskt tillägg ej inräknat) öre	1921 och 1922 med tilläggstaxan öre
svarvare- och snickarearbeten ej möbler	100 kg.	—	15	15	19.5	15	22.5
andra slag	1 kbm.	—	20	20	26	20	30
Vävnader, ylle, hel- och halv	100 kg.	35	30	30	39	30	45
bomulls	„ „	25	20	20	26	20	30
jute	„ „	15	15	15	19.5	15	22.5
siden, hel- o. halv	„ „	—	50	50	65	50	75
linne- o. hamp-	„ „	—	30	30	39	30	45
andra slag	„ „	—	25	25	32.5	25	37.5

Följande uppställning utvisar den nuvarande taxans, med dess 50 % tilllägg, förhållande till en del andra städers taxor:

	Kvantitet	Västerås 1921 års taxa med 50 % tillägg öre	Göteborg öre	Kristinehamn öre	Varberg öre	Köping öre
Cement	100 kg.	3.75	9	6	6	5
Fisk, färsk	„ „	7.5	7.5	15	10	7
saltad	„ „	7.5	7.5	7.5	20	7
Foderkakor	„ „	4.5	7.5	7.5	10	4
Garn	„ „	22—30	22.5	15-30	20—40	15—25
Glas, flaskor	„ „	15	3	15	30	15
fönster- o. spegel	„ „	15	7.5	15	30	20
Gödningsämnen	„ „	3	4.5	6	10	3
Hampa	„ „	15	15	21	30	15
Hudar, beredda	„ „	37.5	60	24	50	30
oberedda	„ „	15	30	15	20	15
Hö	„ „	7.5	7.5	7.5	4	6
Kaffe	„ „	12.5	75	18	20—40	20
Kalk	„ „	3-4.5	—	3	5 hl. 10	4
Koks	1000 „	1 kbm. 22.5	9	22.5	18	20
Kol, trä	„ „	1 kbm. 7.5	—	22.5	18	1 kbm. 5
sten	„ „	1 kbm. 22.5	9	22.5	18	20
Malm, järn	100 kg.	1.5	1.5	1.5	4	1000 kg. 13
andra slag	„ „	3	3	3	6	„ „ 13
Maskiner	„ „	15—30	7.5—30	15	30	15

N:o 66.

Ang. Hamnstyrelsens förslag till ny hamntaxa.

	Kvantitet	Västerås 1921 års taxa med 50 % tillägg öre	Göteborg öre	Kristinehamn öre	Varberg öre	Köping öre
Metaller, bly, oarb.	100 kg.	7.5	7.5	15	20	7
bly, arb.	„ „	15	7.5	21	30	13
järn o. stål, tack-, barlast o. skrot	„ „	3	1.5	3	10	1000 kg. 25
göten o. smältstycken	„ „	3	3	9	10	1000 „ 25
smitt o. valsat	„ „	4.5	3	9	14	1000 „ 40
rör, valsade	„ „	7.5	4.5	9	14	100 „ 7
gjutgods	„ „	7.5	7.5	9	20	7
plåtkärl o. manufaktursmide	„ „	10.5	7.5	24	30	10
tråd, dragen	„ „	10.5	3	12	20	10
koppar o. legeringar därav	„ „	—	7.5	18	20	10
oarb. samt skrot	„ „	10.5	7.5	18	20	10
arb., plåt, stänger, tråd, duk	„ „	22.5	7.5	24	30	20
andra slag	„ „	15—30	7.5	18—24	20—40	10—20
Oljor, animal. veget.	„ „	15	30	15	30	15
mineral	„ „	15	7.5	15	20	10
Tegel, lervaror, eldfast	„ „	1000 kg. 30	1.5	2	1000 kg. 80	2
mur	„ „	„ „ 15	1.5	2	1000 „ 50	1000 kg. 40
rör-, tak-	„ „	„ „ 75	1.5	2	100 „ 10	7
Trävaror, timmer, spiror	1 kbm.	18	3	12	24	10
gruvstolpar	„ „	15	3	12	16	8
plank, bräder	„ „	18	6	12	24	13
ved	„ „	7.5	6	6	20	8
arbetade	100 kg.	22.5	6	30	30	20
Vävnader, jute	„ „	22.5	7.5	15	50	20
andra slag	„ „	30—75	37.5	30	50	35

N:o 66.

Ang. Hamnstyrelsens förslag till ny hamntaxa.

Vid det förhållande att taxa är fastställd intill utgången av år 1925, återstår sålunda endast att avgöra huruledes styrelsen skall ställa sig till den procentuella tilläggstaxan för år 1923.

Av utredningen framgår med tydlighet att det i stort sett kan sägas att det nuvarande tillägget utgår å 1905 års taxa. Kommitterade vilja dock ej f. n. framlägga förslag rörande tillägget, då framställning i sådant avseende till Kungl. Maj:t torde medhinnas till det nya årets början, därest densamma ingives under september eller oktober månader. De ekonomiska förhållandena kunna vid den tidpunkten möjligen vara mer vägledande för ett förslag än nu. Kommitterade inskränka sig därför till att föreslå att ärendet f. n. bordlägges.

Västerås den 20 maj 1922.

K. KÄTTSTRÖM.

HAKON SWENSON. JOHN R. BENSON.

Eric Plantin.

N:o 67.

Drätselkammarens utlåtande ang. ändrade grunder för 1:sta stadsläkarens avlöning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av Häslovårdsnämndens till Drätselkammaren för yttrande remitterade framställning angående dels uppdrag för Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att med landstingets epideminämnd träffa uppgörelse av innehåll, att bestämmelsen i avtalet emellan staden och landstinget om arrende av stadens epidemisjukhus angående ersättning till staden för viss del av förste stadsläkarens avlöning skulle upphävas, dels ock återbärande till landstinget av de belopp, staden enligt denna punkt i avtalet uppburit, får Drätselkammaren nu för sin del anföra följande.

Den aktion, som av förste stadsläkaren och Hälsovårdsnämnden inletts i frågan, synes icke så mycket hava sin grund uti att bestämmelsens tillämpning skulle för stadsläkaren hava medfört minskning i några löneförmåner — detta är ju uteslutet vid det förhållandet, att sadsläkaren före överenskommelsens tillkomst, då det ingick i hans skyldighet att ombesörja vård av epidemiskt sjuka från såväl land som stad, med bortseende från dyrtidstillägget uppbar 3,000 kronor i grundlön samt 1,000 kr. i ersättning för vård av de sjuka från landet och nu uppbär 5,250 kronor, — som fastmer hava sin orsak uti någon förmenad kränkning av förste stadsläkaren, bestående uti att sta-

N:o 67.

Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

den skulle i samband med överenskommelsen hava överlåtit en förste stadsläkaren åliggande skyldighet gent emot staden å landstinget.

Beträffande detta sistnämnda förhållande är till en början att erinra därom, att förste stadsläkaren ingalunda hållits utanför de förhandlingar, som mellan stadens och landstingets myndigheter förts, utan deltagit häri från början till slut såsom ombud för Hälsovårdsnämnden och jämväl i sin egenskap av stadens epidemiläkare, utan att från hans sida då försports några erinringar emot den såsom resultat av dessa förhandlingar träffade överenskommelsen. Det synes ligga nära till hands att antaga — ett antagande som ock gjorts av de i förhandlingarna deltagande — att detta förste stadsläkarens uppträdande under förhandlingarna inneburit ett tyst medgivande av överenskommelsen. Härtill kan tilläggas, att det, enligt vad Drätselkammaren erfarit, varit i överensstämmelse med förste stadsläkarens åsikt att epidemivården å stadens epidemisjukhus även under landstingets arrendetid borde handhavas av förste stadsläkaren, varför överlåtelsen av den stadsläkaren åliggande skyldigheten att bestrida epidemivården varit nära till hands liggande. Det synes därjämte hava berott på en ren tillfällighet att förste stadsläkaren, som härtill enligt protokollfört beslut varit bemyndigad, icke å Hälsovårdsnämndens vägnar undertecknat förberörda överenskommelse eller den tillfälligheten, att sådant undertecknande efter Stadsfullmäktiges och Landstingets godkännande av densamma, ansetts vara en obehövlig åtgärd.

Drätselkammaren har svårt att sätta sig in i den tankegången att en överenskommelse som den träffade, skulle i något avseende innebära en kränkning mot förste stadsläkaren. Det kan för en motsatt uppfattning åberopas, att många uppgifter av rent statlig natur f. n. äro lagda uti kommunalt avlönade tjänstemäns händer och att vid en ifrågasatt avveckling av det ekonomiska mellanhavandet emellan stat och kommun, som härav uppkommit, enligt de riktlinjer, som uppdragits uti ett på allmänt uppdrag utarbetat betänkande av statsrådet Torsten Nothin, staten skulle lämna kommunen — och ej tjänstemannen — ersättning för den rent statliga funktionen, där sådan fortfarande skall utövas av en kommunalt anställd tjänsteman.

Ett biträdande av Hälsovårdsnämndens förslag skulle innebära, att den förutvarande lönen för förste stadsläkaren bleve kvarstående orubbad, oaktat från hans tjänsteåligganden såsom förste stadsläkare avkopplats den viktiga och tidskrävande uppgiften att vara läkare vid stadens epidemisjukhus, eller med andra ord och i betraktande av, att den ersättning, som staden på grund av den omstridda punkten uppburit, skulle till landstinget återbetalas för att sedan komma förste stadsläkaren oavkortad till del, att förste stadsläkaren för till omfattningen i huvudsak lika arbete, visserligen nu utfört i landstingets tjänst, skulle uppbära nära fördubblad ersättning.

Drätselkammaren har icke av handlingarna i ärendet kunnat utläsa, att förste stadsläkaren ställt sig avvisande emot att en reglering sker av hans lön som stadsläkare med beaktande av, att hans tjänsteåligganden såsom sådan i och med landstingets övertagande av epidemivården inom staden väsentligt minskats, utan blott att han ansett, att landstingets anslag för epidemivårdens handhavande borde komma honom obeskuret till del. Härom säger förste stadsläkaren själv i sin skrivelse till Hälsovårdsnämnden den 12 september

N:o 67.

Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

1922: "Då stadens sjukhusverksamhet upphörde, så upphörde också stadens skyldighet att avlöna förste stadsläkaren som sjukhusläkare. Den följdriktiga handlingen hade då varit att draga utav motsvarande del av hans avlöning, ty den får han ju av landstinget".

Drätselkammaren vill icke förneka, att en reglering efter dessa av förste stadsläkaren själv angivna linjer skulle skapa ett ur såväl formell som reell synpunkt riktigare utgångsläge för tvistens slitande, men då något förslag i denna riktning icke sett dagen, har Drätselkammaren endast haft att taga ställning till framställningen sådan den föreligger, och detta ställningstagande har med hänsyn till det nu anförda icke kunnat taga annan form än ett avvisande.

Drätselkammaren anser sig i detta sammanhang böra rätta en missuppfattning, som vid flera tillfällen under den i ärendet förda skriftväxlingen kommit till synes. Förste stadsläkaren har påstått — ett påstående, som Hälsovårdsnämnden upptagit såsom sitt eget — att i och med att staden uppburit den ersättning, varom är fråga, skulle förste stadsläkarens grundlön hava nedsatts till 450 kronor. Utom den felaktigheten med detta betraktelsesätt, att till detta belopp skall läggas av förste stadsläkaren intjänade ålderstillägg, kan med samma fog göras gällande, att avdraget skett å honom i tjänsten tillkommande dyrtidstillägg. Det hade varit riktigare med angivna utgångspunkt att beräkna avdraget å den sammanlagda summan av grundlönen, ålderstillägg och dyrtidstillägg, då detta senare är att anse såsom en om ock rörlig del av avlöningen.

Såsom en sammanfattning av det anförda får Drätselkammaren förklara sig anse, att en lösning av tvistefrågan kan ske efter endera av allenast två riktlinjer. Antingen att förslag framlägges av vederbörande myndighet att viss reglering efter eventuell överenskommelse härom med förste stadsläkaren sker av denne tillkommande avlöning med hänsyn tagen till de genom epidemivårdens överflyttande till landstinget minskade tjänsteåligganden eller ock — detta senare i händelse sådan reglering icke kan genomföras — att överenskommelsen med landstinget i oförändrat skick fortfarande skulle förbliva i kraft. Någon vare sig moralisk eller juridisk skyldighet för staden att biträda förslag om annan lösning av tvisten föreligger, enligt Drätselkammarens åsikt, icke. Att beakta är, att staden fortfarande avlönar förste stadsläkaren i hans egenskap av stadens egen epidemiläkare, således för ett arbete, som han icke längre utför åt staden. Att inverka på landstinget att på annat sätt än överenskommelsen förutsätter disponera av landstinget anvisade anslag för epidemivårdens handhavande eller att förmå landstinget att anvisa högre anslag för avlöning av dess epidemiläkare ligger med hänsyn till obefintligheten av sådan skyldighet utom stadens intressen och befogenhet.

I den form framställningen föreligger får Drätselkammaren alltså avstyrka bifall till densamma.

Drätselkammaren får tillika meddela, att två reservationer emot detta beslut avgivits, den ena av ledamoten i Drätselkammaren, veterinären Martin Jonsson, vilken, då han ansåge att Hälsovårdsnämndens förslag vore befogat, påyrkat ett tillstyrkande av detsamma, och den andra av Drätselkammarens ordförande, vilken i ärendet yttrat:

"Även om Doktor Thunström varit närvarande och enligt uppgift biträtt den uppgörelse, som träffats mellan staden och landstinget, synes likväl böra beaktas, att Doktor Thunström nu anser denna uppgörelse vara för honom kränkande såsom läkare och ur ekonomisk synpunkt otillfredsställande. Då härtill kommer, att Doktor Thunström på grund av en genomförd minskning uti honom såsom stadsläkare åliggande tjänstgöringsskyldighet, icke kan åläggas skyldighet att avstå mot denna minskning svarande del av sin avlöning som stadsläkare, anser jag mig icke kunna frångå det förslag, som Drätselkammaren framlagt i skrivelse den 13 och 14 juni 1921, intagen i Stadsfullmäktiges handlingar samma år under N:o 36 sid. 354, vilket förslag innebär, att Doktor Thunström med åtnjutande av löneförmåner enligt lönestatens 31:a lönegrupp skall tilldelas även det belopp eller 3,000 kronor, som landstinget enligt avtalet har att erlägga till stadskassan såsom bidrag till förste stadsläkarens avlöning".

N:o 67. *Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.*

Västerås den 2 november 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Västmanlands läns landsting beslutat övertaga all epidemivård inom länet, träffades den 29 december år 1919 mellan landstinget å ena sidan genom dess epideminämnd och Västerås stad å andra sidan genom dess hälsovårdsnämnd och drätselkammare en överenskommelse, varigenom på vissa närmare angivna villkor stadens epidemisjukhus under en tidsperiod av fem år, räknat från första januari 1920, överläts på landstinget.

I femte punkten i ovannämnda överenskommelse stadgas att "Läkarevården vid epidemisjukhuset skall om möjligt tillsvidare uppdragas åt Förste stadsläkaren i Västerås, och skall epideminämnden i så fall ersätta staden den del av hans avlöning såsom förste stadsläkare, som motsvarar hans arbete för vård av sjuka från staden vid epidemisjukhuset, med 3,000 kronor om året".

Det av Hälsovårdsnämnden den 28 maj 1918 avgivna förslag till särskild instruktion för tjänsteläkare i Västerås innehåller i 13 § 2 mom. att Förste stadsläkaren åligger "att handhava läkarevården vid stadens epidemisjukhus samt utöva tillsyn däröver".

Samtidigt med att nämnda överenskommelse träffades, beslöto Stadsfullmäktige på förslag av dess Beredningsutskott följande ändring av lydelsen uti nämnda § 13 mom. 2, nämligen att Förste stadsläkaren åligger "att, därest staden utgör eget epidemidistrikt eller överenskommelse med staden och landstinget sådant förutsätter, handhava läkarvården vid stadens epidemisjukhus samt utöva tillsyn däröver".

Den 2 mars 1920 godkände Medicinalstyrelsen särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås med sistnämnda lydelse av § 13 2 mom.

Hälsovårdsnämndens förslag att Förste stadsläkaren skulle handhava lä-

N:o 67.

Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

karevården vid epidemisjukhuset vilade uppenbarligen på den förutsättningen att staden själv disponerade sitt sjukhus.

Sedan landstinget övertagit detsamma, kan fråga uppstå om staden haft rätt att mot ersättning på landstinget överlåta en Förste stadsläkaren åliggande skyldighet gent emot staden. Förfarandet innebär enligt förste stadsläkarens och majoritetens i Hälsovårdsnämnden åsikt, utom det att det måste anses vara för Förste stadsläkaren som läkare kränkande, även ett ingrepp i hans personliga ekonomiska förhållanden, över vilka han ensam borde hava rätt att bestämma. Det medför dessutom konsekvenser av rätt så allvarlig art.

Enligt landstingets beslut har arvodet till läkare vid epidemisjukhuset i Västerås ursprungligen utgått med 6,000 kronor, varav hälften eller 3,000 kronor skulle enligt överenskommelsen utbetalas till staden. Detta belopp är i det närmaste hela Förste stadsläkarens grundlön, som utgör 3,450 kronor. och återstår följaktligen som ersättning för hans övriga tjänsteåligganden, dyrtidstillägg oberäknat, endast 450 kronor, något som måste anses orimligt och som helt visst aldrig varit stadens mening. Vidare blir avlöningen till epidemiläkaren i Västerås lägre än motsvarande avlöning vid sjukhusen i Köping och Sala, ursprungligen 4,000 kronor, vilka städer icke betingat sig motsvarande avgift av landstinget. Dock är epidemivården vid härvarande sjukhus mer än dubbelt så betungande som vid sjukhusen i de båda andra städerna.

I sammanhang härmed anser sig Hälsovårdsnämnden böra upplysa om att de av landstinget bestämda arvoden för läkare vid epidemisjukhusen under år 1922 nedsatts med 10 % och för år 1923 med ytterligare 15 % eller tillsammans 25 %. I följd härav kommer Förste stadsläkaren att av landstinget för nästkommande år uppbära allenast 2,250 kronor.

Hälsovårdsnämnden vill därjämte erinra om, att såväl Nämnden som Drätselkammaren vid uppgörandet av innevarande års stat uttalat sig för att staden icke borde göra sin kontraktsenliga rätt med landstinget gällande i fråga om ersättning för Förste stadsläkarens handhavande av epidemivården.

Då Förste stadsläkaren fäst Nämndens uppmärksamhet på här relaterade förhållanden och nedlagt en bestämd protest mot det sätt, på vilket han anser sig blivit behandlad, samt yrkade på, att han måtte komma i åtnjutande av de av landstinget till epidemiläkaren vid härvarande epidemisjukhus anslagna belopp oavkortade, så finner sig Hälsovårdsnämnden, som icke kan annat än instämma i vad Förste stadsläkaren anfört, på grund av billighetsskäl böra föreslå, att stadsfullmäktige ville besluta;

dels att uppdraga åt Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att med epideminämnden träffa sådan uppgörelse, att innehållet i överenskommelsens femte punkt, i vad det avser ersättning till staden, måtte utgå i den mellan staden och landstinget gjorda överenskommlesen, dels ock att staden skall återbära det eller de belopp, den på grund av nämnda punkt av landstinget uppburit.

Mot Nämndens beslut har ledamoten av Nämnden, Herr Tärngren, anmält avvikande mening, i det han avgivit följande reservation: N:o 67.

Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

"Som D:r Thunström vid tiden för landstingets övertagande av epidemisjukhuset endast åtnjöt en ersättning av 1,000 kronor pr år för å sjukhuset vårdade patienter från länets landsbygd; men samma ersättning f. n. utgår med 3,000 kr. alldenstund Thunström enligt sin instruktion fortfarande har att svara för läkarvården av epidemiskt sjuka från staden och de nu rådande förhållandena beträffande epidemisjukhusets skötsel legat till grund vid den av Stadsfullmäktige senast genomförda löneregleringen beträffande Förste stadsläkarens löne- och tjänstgöringsförhållanden anser jag D:r Thunströms skrivelse i berörda sak icke böra föranleda till någon Hälsovårdsnämndens eller Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 18 september 1922.

P. Tärngren".

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

På grund av den nya epidemilagen har Västmanlands läns landsting från och med 1 januari 1920 övertagit all epidemivård inom länet och alltså även den, som hittills ålegat Västerås stad.

Västerås stad har därför till Landstinget uthyrt stadens epidemisjukhus. Häröver upprättades ett hyreskontrakt och enligt detta konrtakts mom. 5 uthyr staden även 1:ste stadsläkaren mot en årlig hyra av 3,000 kronor.

Denna uthyrningsåtgärd motiverar staden med åberopande av Instruktionen för 1:ste stadsläkaren i § 13, mom. 2, där det står:

att, "därest överenskommelse med staden och landstinget sådant förutsätter, åligger 1:ste stadsläkaren att handhava läkarevården vid stadens epidemisjukhus samt utöva tillsyn däröver".

Staden har således rätt och har använt sig därav att bestämma att 1:ste stadsläkaren skall vara läkare vid *Landstingets* av staden förhyrda sjukhus, men något vidare därutöver kan staden ej lagligen besluta enligt 13 §, mom. 2, ty paragrafen innehåller intet om ersättning till staden härför, och ännu mindre att från 1:ste stadsläkaren skall tagas en del av hans arvode från Landstinget.

I och med Landstingets övertagande av sjukhuset är det *Landstinget och ej staden,* som har att avlöna läkare och övrig sjukhuspersonal. Detta torde vara självklart.

Varken i allm. läkareinstruktionen ej heller i den speciella, som gäller för tjänsteläkarne i Västerås finnes något sadgande, som berättigar Västerås stad att lägga beslag på någon del av deras arvode för läkarevård åt annan, vare sig Landsting eller enskilda. Det är alltså en fullkomligt olaglig

N:o 67.

Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

handling, som staden och Landstinget göra sig skyldiga till, då de enligt hyreskontraktets mom. 5 lägga beslag på en del av 1:ste stadsläkarens sjukhusläkarearvode.

Då stadens sjukhusverksamhet upphörde, så upphörde också stadens skyldighet att avlöna 1:ste stadsläkaren som sjukhusläkare. Den följdriktiga handlingen hade då varit att draga utav motsvarande del av hans avlöning, ty den får han ju av Landstinget. Denna del av lönen har uppskattats till 3,000 kronor årligen. Alltså från 1 januari 1920 skulle 1:ste stadsläkarens grundlön från staden ha minskats med 3,000 kronor årligen.

Men då därvid resten av grundlönen, som beräknat för hans övriga många åligganden, tydligen skulle ha blivit skäligen liten, så måste för att undvika löneförhöjning andra åtgärder vidtagas. Då var det ett lämpligt tillfälle att göra en överenskommelse med Landstinget enligt mom. 5 i hyreskontraktet och taga ifrån 1:ste stadsläkaren 3,000 kronor årligen, "för den vård han lämnar å sjukhuset intagna stadspatienter". Dessa från läkarens Landstingslön tagna 3,000 kronor tar staden hand om och ger honom dem sedan tillbaka *såsom grundlön från staden för,* såsom det heter, hans skyldigheter som sjukhusläkare. — Till dessa från läkaren konfiskerade 3,000 kronor lägges nu 450 kronor och 1:ste stadsläkaren placeras därigenom i 32:a lönegruppen med en inmaginär grundlön från staden av 3,450 kronor. Det är väl inte svårt att förstå, att det är jag själv, som får således betala 3,000 kronor för att komma upp i 32:dra lönegruppen. Min årliga grundlön kostar staden således faktiskt inte mer än 450 kronor.

Staden har emellertid såsom jag ovan framhållit:

1) från och med 1 januari 1920 ingenting annat att bestämma beträffande epidemisjukhusvården än att tillsätta läkare,

2) ingen som hälst laglig rätt att uppbära någon del av mitt arvode från Landstinget.

Landstinget saknar laglig befogenhet att till någon annan än mig själv utbetala mitt arvode som sjukhusläkare.

Jag har från första stund protesterat mot denna olagliga överenskommelse mellan staden och Landstinget.

Hälsovårdsnämnden har också både 1920 och 1921 för Stadsfullmäktige påpekat det oegentliga däri och framhållit:

att, "sedan Landstinget förhyrt epidemisjukhuset, avlöningen till 1:ste stadsläkaren borde utgå för stadsläkaregöromålen utan inblandning av epidemisjukvården, så att hela ersättningen för läkarevården å epidemisjukhuset borde utgå från landstingets kassa direkt till 1:ste stadsläkaren". (Se Stadsfullmäktiges handlingar den 28 april 1921, sid. 158. Se vidare handl. den 27 juni 1921, sid. 378).

Jag ber att för jämförelse få påpeka, att i Köping och Sala, där samma epidemivårdsförhållanden år 1919 ordnades mellan Landstinget och städerna, dessa städer utan något som helst avdrag läto sina resp. 1:ste stadsläkare bibehålla de löner jämte dyrtidstillägg som de före den 1 januari 1920 hade

från städerna, och dessutom utan någon slags inblandning från städerna fingo uppbära 4,000 kronor årligen vardera som arvode från Landstinget för epidemisjukhusvården.

N:o 67. *Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.*

Reflexionerna göra sig själva.

Då Hälsovårdsnämnden dels fungerar som sjukhusstyrelse vid Landstingets epidemisjukhus och dels såsom min närmaste förman, får jag härmed vördsamt anhålla, att Nämnden

1) omedelbart vidtager sådana åtgärder, att jag av Landstinget utbekommer, vad som mig lagligen tillkommer såsom sjukhusläkare från och med 1 januari 1920,

2) samtidigt påvisa för Landstinget och Stadsfullmäktige att de löneavdragsbestämmelser, som finnas i mom. 5 i hyreskontraktet med Landstinget vila på olaglig grund.

Västerås den 12 september 1922.

Carl Thunström.
1:ste stadsl.

N:o 68.

Drätselkammarens framställning ang. anskaffning av en åkdonsvåg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Ingenjören Harald Håkansson i egenskap av besiktningsman inom länet för automobiler i skrivelse till Hamnstyrelsen, under åberopande av bestämmelserna i Kungl. förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt samt att en riktig tillämpning av dessa bestämmelser, vilket vore ett önskemål med hänsyn till att en del av skatten komme staden till godo, förutsatte riktiga viktuppgifter, hemställt, att Hamnstyrelsen ville begära ett anslag för anskaffning och uppsättande vid hamnen av en åkdonsvåg, har Hamnstyrelsen överlämnat detta ärende till Drätselkammaren med förklaring, att behov icke förelåge att för hamnrörelsen anskaffa en dylik våg, men väl att det kunde tänkas föreligga behov härav i övrigt utan att nu kunde bedömas, huruvida uppsättande på stadens bekostnad av en större våg vore en ur ekonomisk synpunkt fördelaktig åtgärd. Skulle en åkdonsvåg uppsättas med plats inom hamnområdet vore styrelsen beredd att ombesörja vägningen i enlighet med den överenskommelse, som genom Hamnstyrelsen kunde träffas med styrelsen underställda tjänstemän.

N:o 68.

Ang. anskaffning av en åkdonsvåg.

Drätselkammarens egen uppfattning i frågan är, att en stad av Västerås' storlek har behov av en större våg, lätt tillgänglig och som kunde betjäna allmänheten med all slags vägning, således icke blott för de vägningar av automobiler, som föranledas av tillämpningen av automobilskatteförordningen eller av andra bestämmelser rörande automobiltrafiken, exempelvis för utrönande av hjultryck och annan belastning.

Angående platsen för en dylik våg har inom Drätselkammaren varit på tal dels brandstationens gård (vägningen skulle här ombesörjas av brandverkets personal) dels ock hamnen, i vilket senare fall i enlighet med Hamnstyrelsens förslag uppgörelse angående vägningens ombesörjande skulle träffas genom Hamnstyrelsen.

Med försekrifter angående vägningen såsom taxa o. dyl. torde anstå, dock vill Drätselkammaren redan nu framhålla, att den av Ingenjören Håkanson föreslagna avgiften för vägning av automobil synes vara alldeles för låg. Lämpligen kan såsom i Stockholm bestämmas en avgift härför av 4 kronor per gång.

Det är vanskligt att nu förutsäga i vilken omfattning vågen kommer att anlitas av allmänheten, men torde den gissningen hålla streck, att detta skulle bliva fallet i den utsträckning att härigenom influtna avgifter skulle täcka omkostnaderna för själva vägningen och åtminstone förränta anskaffnings- och uppsättningskostnaden.

Enligt till handlingarne hörande offerter skulle anskaffningskostnaden för en 8-tons våg i skjutviktskonstruktion och med vågbrygga uppgå till 2,930 kronor fritt levererad här och dess uppsättande med grund enligt kostnadsberäkning av byggnadschefen Smitt till 1,500 kronor. Härtill skulle komma kostnad för inbyggande av skjutviktsbalansen i ett s. k. våghus omkring 600 kronor, vadan alltså totalkostnaden för vågen färdigställd skulle uppgå till omkring 5,000 kronor.

Under hänvisning till det nu anförda får Drätselkammaren alltså föreslå

att Stadsfullmäktige ville besluta anvisa ett förslagsanslag å 5,000 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov för inköp och uppsättning å plats, som Drätselkammaren ägde bestämma, dock i det fall att rörande platsen förutsättes överenskommelse med annan stadens styrelse efter sådan överenskommelses träffande, av en åkdonsvåg att tillhandahållas allmänheten för vägningar enligt den taxa som i vederbörlig ordning kan varda bestämd.

Drätselkammarens vice ordförande, Herr Kättström, har anmält en emot detta beslut avikande mening, i det han under åberopande av att det icke vore påvisat, att behov av en våg som den ifrågasatta förelåge eller i allt fall förelåge i den omfattning, att under nuvarande tryckta ekonomiska förhållanden,

staden borde ombesörja anskaffning av en sådan och att någon skyldighet i övrigt härtill enligt automobilskatteförordningen icke ålåge staden, yrkat, att Drätselkammaren ville avstyrka det föreliggande förslaget. N:o 68. *Ang. anskaffning av en åkdonsvåg.*

Västerås den 9 november 1922.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed för Drätselkammarens avgörande överlämna bilagda till styrelsen inkomna förslag om anordnande av en större våg vid hamnen, avsedd framförallt för vägning av automobiler och i anledning därav anföra.

Styrelsen finner anrodnandet av större våg vid hamnen ej erforderligt för hamnens behov, men inser likvisst att det är önskvärt att i staden finnes en större åkdonsvåg, speciellt för den vägning av automobiler, som väl torde bliva en följd av den nya automobillagen, ehuru väl automobilägare ej synes vara ovillkorligt skyldig att förete något officiellt intyg om automobilens vikt. Då emellertid en sådan skyldighet ej föreligger och antalet automobiler, som varje år komma att undergå vägning, svårligen låter sig beräknas. är styrelsen urståndsatt att bedöma om förslagets realiserande kan bliva för stadens ekonomi fördelaktigt eller ej.

Därest Drätselkammaren skulle tillstyrka förslaget, är styrelsen villig att, om vågen skulle komma att placeras å hamnområdet, ombesörja vägningen på de villkor, varom överenskommelse sedermera kan träffas, men anser sig styrelsen dock böra framhålla, att det kan ifrågasättas, huruvida hamnkaptenen kan åläggas handhava tillsynen över vågen och förrätta vägningen, då ifrågavarande våg näppeligen kan anses vara tillkommen för tillgodoseende av ett hamnens behov.

Västerås den 25 oktober 1922.

På Hamnstyrelsens vägnar:

PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

N:o 68.

Ang. anskaffning av en åkdonsvåg.

Till Hamnstyrelsen i Västerås.

Enligt Kungl. Maj:ts förordning av 2 juni 1922 kommer från och med 1 januari nästkommande år skatt att erläggas för alla inregistrerade automobiler, vilken skatt blir baserad på automobilens egna vikt med användande av till automobilen hörande tyngsta karosseri.

Automobilens egna vikt skall av ägaren anmälas till automobilregistret.

Då emellertid f. n. ingen möjlighet finnes att här i staden väga en automobil, är det sannolikt att den vikt, som uppgives, ej fullt överensstämmer med automobilens verkliga vikt utan snarare torde understiga än överstiga densamma.

Då vidare den Västerås stad tillkommande andelen av automobilskatten kommer att utgå i proportion till från staden till statskontoret inlevererade automobilskattemedel, ligger det i stadens intresse att tillse att korrekta viktuppgifter kunna fastställas.

Under dessa förhållanden och då det även i andra avseenden synes önskvärt att Västerås stad förfogar över en större åkdonsvåg, vilken lämpligen borde placeras å hamnplanen och stå under överinseende av hamnkaptenen eller den han förordnar, får jag härmed hemställa, huruvida ej hamnstyrelsen skulle vilja gå i författning om anskaffande och uppställande av en 8 tons våg i överensstämmelse med närslutna anbud från Nya Aktiebolaget Stathmos.

För vågens uppställande erfordras ett betongfundament, vilket ej innefattas i anbudet. Såsom skydd för skjutviktsbalansen torde ett mindre skjul uppföras.

Totala kostnaden för inköp av våg och dess iordningställande torde ej överstiga 5,000 kronor, vilket belopp lämpligen torde begäras såsom förslagsanslag.

Såsom lämplig avgift för vägning föreslås en krona pr automobil.

Västerås den 21 oktober 1922.

H. Håkanson.
Besiktningsman för automobiler.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1922 Den 28 December. XIX.

N:o 69.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1923.

Utgifter:

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. *Obligationslån:*			
1. Upptaget år 1892 à 4 %	163,000: —	6,240: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	266,000: —	9,198: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	1,374,000: —	54,960: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %	1,610,000: —	72,450: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %	2,574,000: —	114,772: 50	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,021,000: —	51,050: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	2,938,000: —	176,280: —	
8. „ „ 1922 à 5 %	2,000,000: —	99,575: —	584,525: 50
b. *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1. År 1916 à 4 3/4 %	235,135: 10	11,168: 92	
2. „ 1917 à 4 3/4 %	237,908: 63	11,300: 66	
3. „ 1918 à 4 3/4 %	336,778: 96	15,997: —	
4. „ 1918 à 5 1/4 %	338,210: 20	17,756: 04	
5. „ 1920 à 6 %	207,204: 74	12,432: 28	
6. „ 1921 à 5 % upptaget från Kungl. Statskontoret (Bostadslån)	209,000: —	10,450: —	79,104: 90
		Transport	663,630: 40

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Utgifter.

Transport 663,630: 40

2. **Andra lån och skulder.**

c. *Upplånta medel:*	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
1. från div. fonder (dep. ränta)	208,500: —	8,000: —	
2. från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3. från Järnvägsmedelsfonden à 5 %	1,583,607: 22	79,180: 36	
4. För inköp av gatsten ($^{31}/_{5}$ 1917) à 3 %	28,990: —	869: 70	
5. Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	37,000: —	200: —	
6. Vallövska donationsfonden à 5 $^{1}/_{2}$ procent	20,000: —	1,100: —	
7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby	—	500: —	
8. Avgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnas överflyttande till staden (20:de året)	—	124: —	
9. Ränta å tillfälliga lån	—	50,000: —	142,474: 06

d. *Lånekostnader:* provisioner .... 1,000: —

Summa Kronor 807,104: 46

1 B. **Lån.**

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

a. *Obligationslån:*	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
1. Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	163,000: —	14,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	1,000,000: —	266,000: —	21,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,374,000: —	46,000: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %	2,000,000: —	1,610,000: —	36,000: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %	3,000,000: —	2,574,000: —	47,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,021,000: —	13,000: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	2,938,000: —	23,000: —	
8. „ „ 1922 à 5 %	2,000,000: —	2,000,000: —	17,000: —	217,000: —

Transport 217,000: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Utgifter.

Transport 217,000: —

b. *Andra amorteringslån:*

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
1. År 1916 à 4 3/4 %	250,000: —	235,135: 10	2,905: 27	
2. „ 1917 à 4 3/4 %	250,000: —	237,908: 63	2,773: 53	
3. „ 1918 à 4 3/4 %	350,000: —	336,778: 96	3,706: 86	
4. „ 1918 à 5 1/4 %	350,000: —	338,210: 20	3,344: 19	
5. „ 1920 à 6 %	210,000: —	207,204: 74	1,524: 64	14,254: 49

Summa Kronor 231,254: 49

2. Fattigvård.

(Bil. litt. A.)

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag			597,400: 53
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår: Fattigvårdsbyrån:			
Å Tillsyningsmannens avlöning..	180: —		
Å beräknade dyrtidstillägg för befattningshavarne vid allm. fattigvården	837: 16		
Å anslaget till Barnhemmet Fridsborg	1,500: —		
Å anslaget till oförutsedda utgifter	6,000: —	8,517: 16	
Ålderdomshemmet:			
Naturaförmåner för vaktmästaren vid Ålderdomshemmet	990: —		
Å anslaget till semesterpengar åt personalen	500: —		
Å beräknade dyrtidstillägg för befattningshavarne vid Ålderdomshemmet	1,371: 86		
Å anslaget till mathållning	5,000: —		
Å anslaget till beklädnad	1,000: —		
Å anslag till bränsle	800: —	9,661: 68	18,178: 84

Summa Kronor 579,221: 69

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Utgifter.

4 A. Folkskolan

(Bil. litt. B. 1—2)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag			931,413: 55
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslag till underhåll och reparation av fastigheter		5,000: —	
Å anslag till anskaffning och underhåll av inventarier		2,000: —	
Å avlöning och dyrtidstillägg till en e. o. folkskollärarinna, 1/2 år (stadens nettokostnad)		588: 61	
Å dyrtidstillägg till folkskoleinspektör och lärarepersonal		3,610: 42	
Å dyrtidstillägg å ortstillägg och ersättning för övertidsläsning till lärarepersonalen		12,000: —	
Ytterligare 15 % sänkning å 1921 års arvoden till vaktmästarne vid Jakobsberg och Hammarby, skolstäderskor, skolläkare, sjukgymnast, simlärare, simlärarinna, tillsyningslärare, skrivbiträde, gymnastikinstruktör, bibliotekarie samt biträdet å Tandkliniken		4,333: 10	
Å dyrtidstillägg till vaktmästare på ord. stat		818: 12	
Å dyrtidstillägg till pensionärer		170: —	
Å anslag till skolträdgården vid			
Västgötegatan	100: —		
Herrgärdsskolan	300: —		
Korsängsskolan	275: —	675: —	
Å anslag till fri undervisningsmateriel:			
Därav: materiel i läs- och skrivämnen	5,000: —		
slöjdmateriel för gossar	1,000: —		
slöjdmateriel för flickor	1,000: —		
förbrukningsmaterial för skolköket	1,000: —	8,000: —	
Å anslag till undervisningsmateriel för skolornas förråd		1,000: —	
Å anslag till trycknings- och annonskostnader		1,000: —	
Å anslag till lärare- och lärjungebiblioteket		250: —	
Å anslag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen		275: —	
Å anslag till uppvärmning		5,000: —	
Å anslag till skolbad		250: —	
Transport		44,970: 25	931,413: 55

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Utgifter.*

	Transport	44,970: 25	931,413: 55
Å anslag till brandstodsavgifter		250: —	
Å anslag till oförutsedda utgifter		4,000: —	
Å anslag till arvode för sekreterare i barnavårdsnämnden		112: 50	
Å anslag till ombudsman och barnavårdsmän		1,000: —	
Å anslag till oförutseddå utgifter för barnavårdsnämnden		1,500: —	
Anslaget till hämtning av skolbarn		255: —	52,087: 75
	Summa Kronor		879,325: 80

4 B. Högre folkskola.

(Bil. litt. B. 1—2)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		28,700: 16
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg	86: 68	
Anslaget till bibliotek	350: —	436: 68
Summa Kronor		28,263: 48

4 D. Allmänt läroverk.

a. *Underhåll av fastighet*		200: —
b. *Löner och arvoden:*		
1. Hyresbidrag åt rektor ($^{29}/_{3}$ 1906, $^{26}/_{11}$ 1908, $^{28}/_{1}$ 1909, $^{25}/_{5}$ 1920)	2,000: —	
2. Arvode till simundervisning ($^{20}/_{6}$ 1918)	430: —	
3. Anslag till terminsavgifter ($^{28}/_{2}$ 1918)	900: —	3,330: —
c. *Övriga utgifter:*		
Brandförsäkringspremie		112: 50
Summa Kronor		3,642: 50

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

(Bil. litt. C. 1—2)

a. *Högre flickskolan:*

1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 aug. 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 $^{1}/_{2}$ % å kr. 30,000: — eller kr. 1,650: — förslagsvis ($^{31}/_{3}$ 1910, $^{29}/_{9}$ 1921)		1,600: —
	Transport	1,600: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Utgifter.

	Transport	1,600: —	
2. Arvode för simundervisning ($^{20}/_{6}$ 1918)		345: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser ($^{28}/_{12}$ 1920) förslagsvis		900: —	2,845: —
b. *Arbetareinstitutet:*			
1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet ($^{26}/_{10}$ 1922)		2,000: —	
2. Anslag till arbetareinstitutets bibliotek		16,190: —	18,190: —
c. *Tekniska skolan:*			
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1923		25,754: 49	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan		1,000: —	26,754: 49
		Summa Kronor	47,789: 49

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. litt. D.)

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		61,509: 16	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å semesterpengar till 2 sjuksköterskor	60: —		
Å beräknade dyrtidstillägg till befattningshavarne	2,027: 88		
Å beräknade dyrtidstillägg till pensionärer	60: —		
Å anslag till Tuberkulosföreningen	1,000: —		
	3,147: 88		
Tillkommer:			
Å anslag till telefonkostnader	332: —	2,815: 88	58,693: 28

B. Bostadsinspektionen.

Enligt Hälsovådrsnämndens förslag	3,778: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknat dyrtidstillägg	192: —	3,586: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	22,643: 74	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg	411: 86	22,231: 88
Summa Kronor		84,511: 16

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Utgifter.

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator	20,000: —	
Avgäld för nubbstensbrott	150: —	20,150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar	30,000: —

6 C. Planteringar.
(Bil. litt. E.)

Enligt Planteringsnämndens förslag		66,669: 82	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å beräknade dyrtidstillägg	462: 98		
Å anslag till:			
arvode åt trädgårdskonsulenten	225: —		
Vasaparken	1,000: —		
planteringar utmed Hamngatan m. fl. ställen	1,000: —		
Rudbecksparken	300: —		
Djäkneberget	1,000: —		
Elba och Östra holmen	500: —		
Växthus och drivbänkar	300: —		
Olycksfallsförsäkring m. m.	200: —		
Oförutsedda utgifter	200: —		
Fortsatt omläggning av vägar å Djäkneberget	1,500: —		
Bekvämlighetsinrättning	1,500: —		
Soffor på Djäkneberget	300: —		
Stentrappa å uppgång till Djäkneberget	3,000: —	11,487: 98	55,181: 84

6 D. Gatubelysning.
(Bil. litt. F. 1—2)

a. Gasbelysning	41,600: —		
b. Elektrisk belysning	37,900: —	79,500: —	
Avgår för belysning vid hamnen		1,300: —	78,200: —
		Transport	183,531: 84

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Utgifter.

		Transport	183,531: 84

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allm. platser ..		20,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 300: —	3,900: —		
för sopning å söndagarne under maj —sept.: 24 dagar à 13: —	312: —	4,212: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremier		75: —	24,287: —
		Summa Kronor	207,818: 84

7. Avloppsledningar.
(Bil. litt. F. 1—2)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		50,950: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å andel i beräknade dyrtidstillägg för verkens gemensamma förvaltning		350: —
	Summa Kronor	50,600: —

8 A. Hamnen.
(Bil. litt. G. 1—2)

Enligt Hamnstyrelsens förslag	227,105: 24	

8 B. Hamnmaskiner.
(Bil. litt. G. 1—2)

Enligt Hamnstyrelsens förslag	18,000: —	245,105: 24
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg till:		
Hamnkaptenen	278: —	
Kranmaskinistförmannen	183: —	461: —
	Summa Kronor	244,644: 24

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Utgifter.

10 A. Renhållningsverk.
(Bil. litt. H. 1—2)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		124,974: 96	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å beräknade dyrtidstillägg	3,908: 44		
Å anslag till inköp av kärl	500: —		
Å anslag till beklädnadspersedlar	350: —		
Å anslag till underhåll av kärl ..	200: —		
Å anslag till olycksfallsförsäkring	150: —		
Å anslag till medicin för hästar samt sjukvård åt arbetare	100: —		
Å anslag till diverse utgifter	500: —	5,708: 44	119,266: 52

10 B. Svingården.
(Bil. litt. H. 1—2)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		30,000: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Arrende för svingård	5,000: —		
Avgår:			
Å anslag till ved, lyse och diverse	1,000: —	4,000: —	34,000: —
		Summa Kronor	153,266: 52

11. Vattenledningsverk.
(Bil. litt. F. 1—2)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		137,459: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å andel i beräknade dyrtidstillägg för verkens gemensamma förvaltning	600: —	
Å arvodet till sifferrevision	50: —	
Å beräknade dyrtidstillägg	1,160: 37	
Pension med dyrtidstillägg till f. föreståndaren Ingenjören F. G. Lönnqvist	3,726: 67	5,537: 04
	Summa Kronor	131,921: 96

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Utgifter.

12. Gasverk.
(Bil. litt. F 1—2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag			308,900: —
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å andel i beräknade dyrtidstillägg för verkens gemensamma förvaltning	900: —		
Å arvodet till sifferrevisorn	100: —		
Å beräknade dyrtidstillägg	754: 33	1,754: 33	
Tillkommer:			
Å utgifter för gaskol		1,754: 33	
Summa Kronor			308,900: —

13. Elektricitetsverk.
(Bil. litt. F 1—2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag			413,656: —
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å andel i beräknade dyrtidstillägg för verkens gemensamma förvaltning		1,400: —	
Å arvodet till sifferrevisorn		150: —	
Å beräknade dyrtidstillägg		1,307: 41	2,857: 41
Summa Kronor			410,798: 59

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.
(Bil. litt. I 1—3).

Enligt Badhusstyrelsens förslag	1,750: —
Transport	1,750: —

		Transport	1,750: —

17 B. Varmbadhuset.

(Bil. litt. I 1—3).

Enligt Badhusstyrelsens förslag		71,000: —	
Enligt Drätselkammarens förslag			
Avgår:			
Å beräknade dyrtidstillägg	1,540: 24		
Å anslag till renhållning och städning	100: —		
Å anslag till skriv- och trycksaker	100: —		
Å anslag till badingredienser	50: —		
Å anslag till förbrukningsartiklar..	500: —		
Å anslag till oförutsedda utgifter..	250: —	2,540: 24	68,459: 76

17 C. Klapphuset.

a. *Underhåll och reparationer:*		
Underhåll av fastigheten	100: —	
b. *Löner och arvoden:*		
Arvode för tillsyn	100: —	200: —

17 D. Båttrafiken.

Enligt bil. litt. K.	53,600: —

17 E. Vedgården.

Enligt bil. litt. L	74,500: —
Summa Kronor	198,509: 76

18. Brandväsendet.

(Bil. litt. M)

Enligt Brandstyrelsens förslag		114,460: 72
Enligt Drätselkammarens förslag		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg till pensionär	10: —	
Å beräknade dyrtidstillägg till befattningshavarne	4,819: 08	
Å anslag till underhåll av inventarier	100: —	
Transport	4,929: 08	114,460: 72

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Utgifter.

Transport	4,929: 08		114,460: 72
Å anslag till telefon och telefonsamtal	320: —		
Å anslag till oförutsedda utgifter..	200: —		
Å anslag till beklädnad	600: —		
Å anslag till semestervikarier	300: —		
Å arvoden till Brandkårens reserv	292: 50		
Å anslag till brandsynekostnader..	200: —	6,841: 58	
Tillkommer:			
Kostnader för skötsel av brandposter		1,200: —	5,641: 58
Summa Kronor			108,819: 14

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. *Rådhuset:*				
1. Underhåll av fastighet		500: —		
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		400: —		
3. Övriga utgifter:				
Brandförsäkringspremier	166: —			
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	1,141: —	
b. *Polis- och Brandstationen:*				
1. Underhåll av fastigheten		500: —		
Övriga utgifter:				
2. Brandstodspremier och vattenavgift		200: —		
3. Skatter		75: —		
4. Gaturenhållning		150: —		
5. Sotning		120: —		
6. Avgift för 4 st. vattenklosetter à 25: —		100: —		
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning		150: —	1,295: —	
c. *Stadshotellet:*				
1. Räntor och amorteringar:				
Andel i obligationslånen				
Ett års ränta 21,374: 75.				
Ettårsamort. 16,998: 33	38,373: 08			
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		2,000: —		
Transport		2,000: —	2,436: —	

N:o 69. *Budget-förslag 1923. Utgifter.*

Transport	2,000: —	2,436: —
3. Kostnad för uppvärmning. (Häri ingår avlöning och bostad för eldaren)	15,000: —	
4. Skatter	5,500: —	
5. Brandstodspremier	650: —	
6. Renhållning	1,100: —	
7. Sotning	450: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: —	1,000: —	25,700: —
d. *Sundinska huset:*		
1. Underhåll av fastigheten	500: —	
2. Skatter	1,000: —	
3. Brandstodspremier	140: —	
4. Renhållning	50: —	
5. Sotning	75: —	
6. Vattenavgift	100: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden; $^{30}/_{9}$ 1920)	8,000: —	9,865: —
e. *Tullhuset:*		
1. Underhåll av fastigheten	50: —	
2. Vattenavgift och sotning	40: —	
3. Brandstodspremier	30: —	120: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	100: —	
3. Brandstodspremier	240: —	
4. Sotning	50: —	
5. Amortering å tillbyggnadskostnaden 35,000: — ($^{29}/_{3}$ 1920, 4:e året	5,250: —	5,840: —
g. *Gårds- och tomtfastigheter:*		
1. Underhåll av fastigheter	10,000: —	
2. Skatter	12,000: —	
3. Brandförsäkringspremier	4,200: —	
4. Renhållning	2,500: —	
5. Sotning	2,500: —	
6. Vattenavgifter	4,500: —	35,700: —
h. *Hamnmagasinen:*		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	2,000: —	
3. Brandstodspremier	405: —	2,605: —
Transport		82,266: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Utgifter.

Transport		82,266: —	
i. *Hamnplanen och materialgården:*			
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten	4,000: —		
2. Justering av spår m. m.	1,000: —	5,000: —	
j. *Hamnpaviljongen:*			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Skatter	400: —		
3. Brandförsäkringspremier	94: —		
4. Vatten och sotning	50: —	644: —	
k. *Kabinettet:*			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Löner och arvoden	1,500: —		
3. Skatter	50: —		
4. Brandförsäkringspremier	50: —		
5. Vatten- och klosettavgift	250: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	250: —	2,150: —	
l. *Epidemisjukhuset:*			
1. Underhåll av fastigheten	1,000: —		
2. Brandförsäkringspremier	158: 26	1,158: 26	91,218: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.
(Bil. litt. H).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	110,448: 60

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a. *Egendomen Carlsberg:*			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Skatter	1,200: —	1,300: —	
b. *Hästholmarne:*			
1. Underhåll av fastigheter	1,000: —		
2. Underhåll av inventarier	100: —		
3. Skatter	1,500: —		
4. Brandförsäkringsavgifter	356: —		
5. Diverse utgifter	500: —		
6. Ordningsman, lön för 4 mån.	1,000: —	4,456: —	
Transport		5,756: —	201,666: 86

Transport			5,756: —	201,666: 86
c. *Diverse jordägor:*				
1. Skatter:				
För Kungsängen	400: —			
För Östra utmarken	400: —			
För Viksängs villaområde	60: —			
För diverse jordägor....	2,140: —	3,000: —		
2. Arrenden och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång..	30: —			
S. k. Falkenbergska tomten	200: —			
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den $^{28}/_{11}$ 1873	30: —			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den $^{21}/_{11}$ 1873	15: —			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den $^{21}/_{11}$ 1873	100: —			
Vasaparken utgörande lösen för 53.4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	853: 87			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den $^{29}/_{9}$ 1900 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20.91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång	334: 35			
Transport	1,563: 22	3,000: —	5,756: —	201,666: 86

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Utgifter.

Transport	1,563: 22	3,000: —	5,756: —	201,666: 86
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	15: 54			
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarne (Koloniträdgårdarne)	200: —			
5. Arrende för Biskopsängarne (Koloniträdgårdarne)	350: —			
6. Arrende för Bergstrandska jorden	800: —			
7. Arrende för tomten N:r 68 i Norra kvarteret (till Domprosten)	40: —	2,968: 76	5,968: 76	
d. *Övriga utgifter:*				
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreaturstorget			750: —	12,474: 76

20 D. Skogar.
(Bil. litt H).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		5,219: 18	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å beräknade dyrtidstillägg	213: 02		
Å arvodet till jägmästaren	75: —	288: 02	4,931: 16
		Summa Kronor	219,072: 78

21. Magistrat och Rådstuvurätt.
(Bil. litt. N.)

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*		800: —
b. 1. *Löner och arvoden:*		
Borgmästaren	6,000: —	
Civilrådmannen, 44: IV	6,900: —	
Brottmålsrådmannen, 44: IV	6,900: —	
Transport	19,800: —	800: —

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Utgifter.*

Transport	19,800: —		800: —
3:dje Rådmannen, 40: I	4,800: —		
Stadsnotarien, 40: IV	5,547: —		
Stadsfiskalen, 31: IV	3,867: —		
Stadsvaktmästaren, 17: IV	2,109: —		
	36,123: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter indextal 180	19,011: 52	55,134: 52	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, förslagsvis		1,500: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1923		800: —	57,434: 52
c. *Renhållning*			1,600: —
d. *Belysning*			400: —
e. *Uppvärmning*			800: —
f. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck och annonskostnader		2,000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästaren		5: —	
4. Läkararvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	392: —		
Civilrådmannen	130: —		
Brottmålsrådmannen	130: —		
Stadsnotarien	200: —		
3:dje Rådman	130: —		
Rådhusets tambur	340: —		
Stadsvaktmästaren	80: —	1,402: —	5,427: —
g. *Oförutsedda utgifter*			200: —
		Summa Kronor	66,661: 52

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Utgifter.

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

(Bil. litt. N.)

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			200: —
b. 1. *Löner och arvoden:*			
Kronokassören	2,600: —		
Stadsfogden	3,500: —		
1:sta skrivbiträdet, 14: III	1,680: —		
2:dra skrivbiträdet, 12: III	1,476: —		
5 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist), 16: IV, à 2,001: —	10,005: —		
1 st. exekutionsbetjänt (Nordmark), 16: III	1,884: —		
	21,145: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 180	15,055: 52	36,200: 52	
b. 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören reservationsvis		210: —	
5. Ersättning för tjänstelokal åt d:o		750: —	
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		210: —	
7. Arvode till mantalsskrivningsombud		900: —	
8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för 1923		300: —	
9. Understöd åt f. fjärdingsman Vallin		1,000: —	39,570: 52
c. *Kronouppbördskontoret:*			
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex		650: —	
3. Belysning: Rådhusets annex		75: —	
4. Uppvärmning: Rådhusets annex		250: —	1,725: —
d. *Exekutionsbetjänternas tjänsterum:*			
1. Hyra		300: —	
2. Renhållning		275: —	
3. Belysning		50: —	
4. Uppvärmning		100: —	725: —
e. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		1,200: —	
2. Skrivmateriel och bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Oycksfallsförsäkringspremie		30: —	
4. Läkararvode för exekutionsbetjänterna		150: —	
Transport		2,380: —	42,220: 52

Transport		2,380: —	42,220: 52
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180: —	
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	240: —		
Kronokassören	260: —		
Exekutionsbetjänterna	280: —	780: —	3,340: —
f. *Oförutsedda utgifter*			100: —
		Summa Kronor	45,660: 52

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. litt. O. 1—2)

Enligt Polisnämndens förslag		216,913: 28
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg till befattningshavare	9,847: 92	
Å beräknade dyrtidstillägg till pensionär	190: —	
Å anslag till anskaffning och underhåll av inventarier	500: —	
Å anslag till beklädnad åt 41 man à 50: —	2,050: —	
Å anslag till slitningsersättning	100: —	
Å anslag till oförutsedda utgifter	200: —	12,887: 92
	Summa Kronor	204,025: 36

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

(Bil. litt. P.)

a. *Pensionsnämnden för Västerås stad:*			
1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis		350: —	
2. Arvode åt ordförande	400: —		
2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	800: —	1,200: —	
3. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		100: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis		100: —	
5. Papper, blanketter o. dvierse utgifter, förslagsvis		400: —	2,150: —
		Transport	2,150: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Utgifter.

Transport		2,150: —
b. *Pensionsnämnden för S:t Ilian:*		
1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde..	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter..	75: —	225: —
c. *Pensionsnämnden för Lundby:*		
1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde	50: —	
3. Ttryck- och annonskostnader m. m.	75: —	225: —
d. *Levererade grundavgifter*		58,000: —
e. *Bidrag till pensionstillägg och understöd*		9,000: —
Summa Kronor		69,600: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*		700: —
b. 1. *Löner och arvoden:*		
Drätseldirektören 56: IV	11,040: —	
Byggnadschefen 51: IV..	9,315: —	
Stadsombudsmannen 44: IV	6,900: —	
Notarien i stadens kansli 36: II	4,269: —	
Stadskamreraren 42: II..	5,673: —	
Kassörska 19: I	1,920: —	
Stadsbokhållaren 22: IV	2,631: —	
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret 14:IV	2,085: —	
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret 14:I	1,470: —	
1 manligt kontorsbiträde av II kl. å stadskamrerarekontoret 13: II..	1,479: —	
Stadsinspektoren 29: IV	3,531: —	
1 arbetsförman (Pettersson) 18: III	2,088: —	
Transport	52,401: —	700: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Utgifter.

Transport	52,401: —		700: —
2 arbetsförmän (Råberg, Johansson) 18: II à 1,959: —	3,918: —		
1 arbetsförman (Vestholm) 18: I	1,830: —		
1 förrådsförman (Barklund) 18: II	1,959: —		
Rådhusvaktmästaren 17: II	1,863: —		
1 körkarl (Eriksson) 15: IV	1,893: —		
1 körkarl (Persson) 15: III	1,782: —		
1 körkarl (Andersson) 15: I	1,560: —		
	67,206: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter index 180	41,563: 04	108,769: 04	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis		6,500: —	
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1,200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper (utom vatten- och gasverkens samt fattigvårdens) (30/12 1919)		1,400: —	
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman och körkarlar		100: —	
Arvode för en byggmästare (29/12 1920)		6,800: —	124,769: 04
c. *Pension och dyrtidstillägg* åt f. stadskamrer B. Carlsson (3,250: — + 1,466: 67) förslagsvis			4,716: 67
d. *Renhållning:* Rådhuset och annexet			2,000: —
e. *Belysning:* Rådhuset och annexet			450: —
f. *Uppvärmning:* Rådhuset och annexet			1,050: —
Transport			133,685: 71

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Utgifter.

		Transport		133,685: 71
g. *Övriga utgifter:*				
1. Tryck- och annonskostnader		12,000: —		
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000: —		
3. Olycksfallsförsäkringspremie		100: —		
4. Premie för inbrottsförsäkring ..		198: —		
5. Telefonavgifter för ledningar till:				
Stadsfullmäktiges ordförande	80: —			
Drätselkammarens ordförande	80: —			
Stadskamrerarekontoret	260: —			
Drätseldirektörens exp. och bostad	260: —			
Ombudsmannens exp. och bostad	260: —			
Notariens vid stadens kansli, exp. och bostad	280: —			
Stadskamrerarens bostad	80: —			
Byggnadschefens exp. och bostad	260: —			
Rådhusvaktmästarens bostad	80: —			
Stadsinspektorens exp. och bostad	218: —			
Byggmästare Alb. Anderssons bostad	80: —			
Arbetsförman Råberg..	80: —			
Arbetsförman Vestholm	80: —			
Arbetsförman Pettersson	80: —			
Arbetsförman Johansson	80: —			
Förrådet	130: —	2,388: —		
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		750: —		
7. Diverse och oförutsedda utgifter		1,000: —	18,436: —	
h. *Stallet:*				
1. Utfodring och skötsel av 5 hästar		3,000: —		
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.		400: —	3,400: —	155,521: 71
			Transport	155,521: 71

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Utgifter.*

Transport 155,521: 71

27 B. Byggnadsnämnden.

(Bil. litt. R. 1—2)

Enligt Byggnadsnämndens förslag			39,307: 48	
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Avgår:				
Å anslag till anskaffning och underhåll av inventarier	200: —			
Å beräknade dyrtidstillägg till stadsarkitekten o. biträdande stadsingenjören	621: 28			
Å anslaget till reseersättning åt stadsarkitekten	200: —			
Å arvoden till biträden å stadsingenjörskontoret	2,500: —			
Å arvoden till extra biträden	500: —			
Å beräknade dyrtidstillägg till f. stadsingenjör F. Gevalt ...	173: 33			
Å anslag till annonskostnader	150: —	4,344: 61		
Tillkommer:				
Anslag till rit- och skrivmateriel..		500: —	3,844: 61	35,462: 87

27 C. Automobiler.

a. *Underhåll och reparationer*	1,000: —	
b. *Löner och arvoden:*		
1 bilförare, förslagsvis	2,700: —	
c. *Driftkostnader:*		
Bensin och smörjoljor m. m.	1,000: —	
d. *Diverse utgifter:*		
Diverse	200: —	4,900: —
Summa Kronor		195,884: 58

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Utgifter.*

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

(Bil. litt. S. 1—9)

a. *Sociala ändamål:*

1. Arbetsstugan ($^{29}/_{12}$ 1910)		6,000: —	
2. Barnkrubban ($^{28}/_{12}$ 1918)		3,000: —	
3. Barnhemmet ($^{28}/_{12}$ 1918)		1,000: —	
4. Natthärberget		300: —	
5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt ($^{30}/_{9}$ 1907 och $^{29}/_{12}$ 1920)	2,900: —		
Extra anslag för år 1923	1,000: —	3,900: —	
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa ($^{23}/_{12}$ 1909) förslgasvis		2,500: —	
7. Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ($^{23}/_{11}$ 1918), förslagsvis		11,000: —	
8. Anslag till Barnhemmet "Sparvboet" ($^{21}/_{12}$ 1911 och $^{28}/_{12}$ 1918)		600: —	
9. Anslag till Bernhemmet "Sparvboet", hyra för butiken ($^{23}/_{2}$ och $^{21}/_{12}$ 1917)		600: —	
10. Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet $^{26}/_{10}$ 1916 och $^{28}/_{12}$ 1918)		450: —	
11. Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas ($^{30}/_{12}$ 1919)		2,500: —	
14. Anslag till skolagningsverksamhet ($^{30}/_{12}$ 1919)		300: —	
15. Anslag till Arosgårdens verksamhet ($^{28}/_{10}$ 1920)		4,000: —	
16. Anslag till Nykterhetsnämnden		200: —	
17. Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet ($^{28}/_{12}$ 1920)		1,500: —	
18. Anslag till Västerås Gymnastikförening ($^{30}/_{10}$ 1919)		800: —	38,650: —

b. *Taxeringsnämnderna:*

1. Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimma	2,500: —	
2. Biträde åt ordförandena	1,000: —	
3. Lokalhyra med lyse, värme och städning	600: —	
4. Annonsering	400: —	
5. Skrivmaterial och diverse	100: —	4,600: —

c. *Diverse utgifter*

1. Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg ($^{18}/_{12}$ 1914), förslagsvis	613: 33	
2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	4,000: —	
Transport	4,613: 33	43,250: —

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Utgifter.*

Transport		43,250: —
3. Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare ($^{19}/_{12}$ 1912	4,613: 33 5,000: —	
4. Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 8 kr. för varje 100-tal innevånare ($^{26}/_{3}$ 1908)	2,448: —	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation ($^{29}/_{1}$ 1920)	612: —	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar à 12: — ($^{26}/_{10}$ 1911)	720: —	
7. Representationsanslag ($^{19}/_{12}$ 1912)	1,000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar ($^{21}/_{12}$ 1917)	2,000: —	
9. Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka	127: —	
10. $^{1}/_{5}$ amortering å del av köpesumman för gården Kungsängen N:r 7 (5:te året) ($^{30}/_{12}$ 1919)	9,000: —	
11. Anslag till utsättning av smörbord	200: —	
13. Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer (3:dje året	40,000: —	
14. Anslag till rivning och nybyggnad av bostadshus i kvarteret Arvid, kr. 27,000: —, att amorteras på 5 år (2:dra året)	5,400: —	71,120: 33
d. *Hyresnämnden:*		
Löner och arvoden:		
1. Traktamentsersättningar till ledamöterna à 6 kr.	480: —	
2. Traktamentsersättningar för besiktningar	450: —	
3. Traktamentsersättningar till ordföranden och dennes suppleant à 12 kr.	240: —	
4. Arvode till ordföranden och dennes suppleant	1,012: 50	
5. Arvode till sekreteraren	1,350: —	
6. Renskrivningsarbeten	200: —	
7. Hyra, lyse, värme och städning	900: —	
8. 9. Blanketter, tryck och annonskostnader	175: —	
10. Telefon och postavgifter	200: —	
11. Diverse utgifter	192: 50	5,200: —
e. *Arbetslöshetsunderstöd*		100,000: —
	Summa Kronor	219,570: 33

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslaget		238,865: 56
	Summa Kronor	238,865: 56

N:o 69.

Budget-förslag 1923.
Inkomster.

Inkomster.

Behållning från sist avslutade räkenskapsår 142,182: 95

1 A. Räntor och Aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. *Obligationslån:*

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:

	Resterande lånebelopp	Räntor	
1892 års lån à 4 %	20,640: —	786: 70	
1896 „ „ „ 3.6 %	60,790: —	2,118: 60	
1902 „ „ „ 4 %	52,300: —	2,092: —	
1907 „ „ „ 4 1/2 %	555,700: —	25,006: 50	
1910 „ „ „ 4 1/2 %	951,490: —	42,425: 33	
1916 „ „ „ 5 %	401,763: —	20,088: 15	
1919 „ „ „ 6 %	654,392: 58	39,263: 55	
1922 „ „ „ 5 %	367,686: 83	18,306: 21	150,087: 04
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	40,750: —	1,560: —	
1902 „ „ „ 4 %	147,705: —	5,908: 20	
1907 „ „ „ 4 1/2 %	33,500: —	1,507: 50	
1910 „ „ „ 4 1/2 %	286,600: —	12,774: 15	
1916 „ „ „ 5 %	22,110: —	1,105: 50	
1919 „ „ „ 6 %	148,000: —	8,880: —	
1922 „ „ „ 5 %	65,000: —	3,236: 19	34,971: 54
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	8,150: —	312: —	
1902 „ „ „ 4 %	17,381: 10	695: 24	
1919 „ „ „ 6 %	244,833: 34	14,690: —	
1922 „ „ „ 5 %	386,000: —	19,217: 98	34,915: 22
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3.6 %	7,440: —	260: 28	
Ränta å tillfälliga lån för kyrkogårdsanläggning m. m.		20,000: —	20,260: 28
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	22,905: —	1,145: 25	
För nya hamnbyggnaden à 4 1/2 %	148,850: —	6,698: 25	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	105,362: —	5,268: 10	
Transport		13,111: 60	240,234: 08

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Inkomster.

Transport		13,111: 60	240,234: 08
För svängkran N:r 6, f. d. N:r 1 à 5 %	8,525: —	426: 25	
För malmlossningskran N:o 2 à 5 %	19,375: —	968: 75	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % à kronor	146,900: —	8,814: —	23,320: 60

b. *Andra amorteringslån:*

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:

Räntor à av staden utlämnade lån	79,104: 90

2. Andra lån och skulder.

a. Ränta av Elementarläroverket för flickor à kr. 3,500: — à $4\frac{1}{2}$ %	157: 50	
b. Ränta à beräknad brist i hamnkassan	8,462: 50	
c. Ränta à kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr.	6,000: —	
d. Ränta à 1,000: — kr. lån ur Lundby sockens magasinsfond à $4\frac{1}{2}$ %	45: —	14,665: —

3. Aktier.

a. Utdelning à aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74,700: — à 5 %	3,735: —	
b. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås—Berglsagens järnväg från järnvägsmedelsfonden	50,000: —	53,735: —
c. Utdelning à A. B. Arbetarebostäders aktier kronor 300,000: — à 4.75 %	—: —	
Summa Kronor		411,059: 58

1 B. Lån.

a. *Obligationslån:*

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:	Resterande lånebelopp	Årets amort.	
Upptaget år 1892 à 4 %	20,640: —	1,945: —	
„ „ 1896 „ 3.6 %	60,790: —	3,880: —	
„ „ 1902 „ 4 %	52,300: —	2,210: —	
„ „ 1907 „ $4\frac{1}{2}$ %	555,700: —	12,430: —	
„ „ 1910 „ $4\frac{1}{2}$ %	951,490: —	17,410: —	
„ „ 1916 „ 5 %	401,763: —	5,125: —	
„ „ 1919 „ 6 %	654,392: 58	5,017: 01	
„ „ 1922 „ 5 %	367,686: 83	3,125: 34	51,142: 35
		Transport	51,142: 35

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Inkomster.

		Transport	51,142: 35
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	40,750: —	3,500: —	
„ „ 1902 „ 4 %	147,705: —	4,945: —	
„ „ 1907 „ 4 1/2 %	33,500: —	1,000: —	
„ „ 1910 „ 4 1/2 %	286,600: —	5,460: —	
„ „ 1916 „ 5 %	22,110: —	290: —	
„ „ 1919 „ 6 %	148,000: —	1,150: —	
„ „ 1922 „ 5 %	65,000: —	552: 50	16,897: 50
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	8,150: —	700: —	
„ „ 1902 „ 4 %	17,381: 10	581: 90	
„ „ 1919 „ 6 %	244,833: 34	1,916: 67	
„ „ 1922 „ 5 %	386,000: —	3,281: —	6,479: 57
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3.6 %	7,440: —		420: —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	22,905: —	3,000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån	148,850: —	5,725: —	
1916 „ „	105,362: —	1,342: —	
1919 „ „	146,900: —	1,150: —	
För svängkran N:r 6, f. d. N:r 1, kapitalåterstod	8,525: —	275: —	
För malmlossningskran N:r 2, kapitalåterstod	19,375: —	625: —	12,117: —

b. *Andra amorteringslån:*

Kapitalavbetalningar:

Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering			14,254: 49
Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond		271,509: —	
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:			
Amortering	51,142: 35		
Ränta	150,087: 04	201,229: 39	
Återstår till avsättning		70,279: 61	
		Transport	101,310: 91

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Inkomster.

	Transport	101,310: 91
Enligt särskild amorteringsplan för hamnens maskiner skall till stadskassan av hamnens medel inlevereras	3,780: —	
varav skall enligt ovan utbetalas:		
Amortering .... 900: —		
Ränta .... 1,395: —	2,295: —	
Återstår till avsättning	1,485: —	
	Summa Kronor	101,310: 91

2. Fattigvård.
(Bil. litt. A.)

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag	37,000: —
Summa Kronor	37,000: —

4 A. Folkskolan.
(Bil. litt. B.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	390,346: 32
Summa Kronor	390,346: 32

4 B. Högre folkskola.
(Bil. litt. B.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	16,972: —
Summa Kronor	16,972: —

5. Hälso- och sjukvård.
(Bil. litt. D.)

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	1,700: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Landstingets bidrag tlil 1:ste stadsläkarens avlöning	3,000: —	4,700: —
	Transport	4,700: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Inkomster.

Transport		4,700: —

C. **Köttbesiktningsbyrån.**

Enligt Häslovårdsnämndens förslag	25,643: 74	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å utgiftssidan upptagen minskning	411: 86	25,231: 88
Summa Kronor		29,931: 88

6. Gator, vägar, planteringar, o. d.

A. **Gatuläggningen.**

Försäljningsmedel		1,000: —

B. **Planteringar.**

(Bil. litt. E.)

Enligt Plnateringsnämndens förslag		8,050: —

E. **Gaturenhållning.**

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	725: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,525: —
Summa Kronor		11,575: —

8. Hamnen.

(Bil. litt. G.)

A. **Den egentliga hamnen:**

Enligt Hamnstyrelsens förslag	227,105: 24	

B. **Hamnmaskiner.**

Enligt Hamnstyrelsens förslag	18,000: —	245,105: 24
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å utgiftssidan upptagen minskning		461: —
Summa Kronor		244,644: 24

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Inkomster.

10 A. Renhållningsverket.
(Bil. litt. H.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag .... 28,500: —

10 B. Svingården.
(Bil. litt. H.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag .... 45,000: —

Summa Kronor 73,500: —

11. Vattenledningsverket.
(Bil. litt. F.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag .... 143,700: —

Summa Kronor 143,700: —

12. Gasverket.
(Bil. litt. F.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag .... 308,900: —

Summa Kronor 308,900: —

13. Elektricitetsverket.
(Bil. litt. F.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag .... 618,500: —

Summa Kronor 618,500: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

a. *Kallbadhuset* (Bil. litt. I. 2):
Enligt Badhusstyrelsens förslag .... 3,000: —

b. Varmbadhuset (Bil. litt. I. 3):
Enligt Badhusstyrelsens förslag .... 71,000: —

Transport 74,000: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Inkomster.

		Transport	74,000: —
d. *Båttrafiken* (Enligt bil. litt. K.):			
1. Persontrafik		19,000: —	
2. Godstrafik		34,600: —	53,600: —
e. *Vedgården:*			
Inkomster av vedförsäljning enligt bil. litt. L.			74,500: —
		Summa Kronor	202,100: —

18. Brandväsendet.

(Bil. litt. M.)

Enligt Brandstyrelsens förslag		14,800: —
	Summa Kronor	14,800: —

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

b. *Polis- och Brandstationen:*			
Hyra för bilgarage			500: —
c. *Stadshotellet:*			
1. Hyror:			
Källarmästare Stomberg	15,000: —		
Västerås Systembolag	17,875: —		
Sällskapet	2,250: —		
Upplands Enskilda bank	4,500: —		
A.-B. Göteborgs bank	2,000: —		
Barberare Jonsson	800: —	42,425: —	
2. Avgifter för festvåningens användande		2,000: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		14,000: —	58,425: —
d. *Sundinska huset:*			
Hyrseinkomster			11,200: —
e. *Tullhuset:*			
Hyra för kontor			500: —
		Transport	70,625: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Inkomster.

		Transport	70,625: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*			
Hyresinkomster			7,105: 37
g. *Gårds- och tomtfastigheter:* (Bil. litt. T).			
Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter			154,925: 25
h. *Hamnmagasinen:*			
Hyror för magasinsutrymmen av:			
Magasin N:o 1		6,000: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o, magasin N:o 3		1,500: —	
Centralföreningen, magasin N:o 2		6,000: —	
Forsby kvarn, magasin N:o 3		2,175: —	
A.-B. Hakon Swenson, magasin N:o 3		{ 2,025: — 437: 50	
A.-B. Järnförädling, Magasin N:o 3		1,787: 52	19,925: 02
i. *Hamnplanen:*			
Platshyror av			
Hygrell & C:o		1,087: 50	
Tegel- och Murbruks A.-B.		2,128: —	
Kafferosteriet Pyramiden		650: —	
Järnhandl. Axel Sundström......		812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
Ingenjör Paul Andersson		100: —	
Grosshandl. G. Laurell		2,400: —	
D:o		2,385: —	
Vatten- & Gasverksstyrelsen		1,050: —	
Myggbo Sågbolag		562: 50	
Järnhandl. Axel Olsson		562: 50	
Järnhandl. Bröderna Larsson, förslagsvis		367: 50	
Allm. Svenska Elektr. A.-B.	732: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för vedgård	1,250: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt. förslagsvis..	11,334: —	13,316: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		180: —	
Stadens vedgård		4,000: —	
O. F. Larsson		1,200: —	
K. E. Andersson		1,594: 50	32,763: 50
		Transport	285,344: 14

N:o 69.

Budget-förslag 1923. Inkomster.

Transport			285,344: 14	
j. *Hamnpaviljongen:*				
Hyresinkomster		3,000: —		
k. *Kabinettet:*				
Inkomster		1,200: —		
l. *Epidemisjukhuset:*				
Hyra	30,000: —			
Tilläggshyra	7,826: 63	37,826: 63	42,026: 63	327,370: 77

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

(Bil. litt. H).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag				110,012: —

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. *Egendomen Carlsberg*			1,000: —	
b. *Hästholmarne:*				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		4,500: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen		2,000: —	6,500: —	
c. *Diverse jordägor:*				
1. Östra utmarken: Arrenden:				
För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)		3,200: —		
Gustavsslätt (F. T. Larsson) utgår 14/3 1927		266: —		
Andersborg samt del av utmarken (G. Andersson och stadens lantbruk) (500+300)		800: —		
Sundinska utmarken (koloniträdgården)		550: —		
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och C. Sundin)		30: —		
Kristiansborg (Stadens lantbruk)		3,000: —		
Hovdestalund (E. Johansson), förslagsvis		1,200: —		
Transport		9,046: —	7,500: —	437,382: 77

N:o 69. Budgetförslag 1923. Inkomster.

Transport		9,046: —	7,500: —	437,382: 77
Ett område (Folkets park)		70: —		
Malma gård (Stadens lantbruk ..		3,500: —		
Svingården		5,000: —	17,616: —	
2. Västra utmarken:				
Arrenden:				
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget: t. o. m. år 1926:				
G. Andersson	35: —			
Doktor Holm	50: —			
Förman Hedkvist..	25: —			
Rich. Blom	30: —			
Jenny Lindhagen..	25: —			
Ett område intill Carlsfrid (S. J. Carlsson)	3: —	168: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Telin	5: —			
Math. Eriksson ..	5: —			
Hj. Örtengren	15: —			
C. O. Johansson ..	10: —			
Rob. Pettersson ..	5: —	40: —		
Ett till Hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget), t. o. m. år 1949		25: —		
Ett område av Pistolsvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofig. 544 och del av 545 (Västerås Skeppsvarv	540: —			
ägofigur 546	30: —	570: —		
Ett område intill Valhalla (Sundemans sterbhus)		10: —		
Ett område intill Solbacken		30: —		
Ett område intill Mälardalen		25: —		
Ett område intill Carlsberg:				
Hilda Eriksson....	15: —			
Västerås Skeppsverv:				
för slip	50: —			
för mark	500: —	565: —	1,453: —	
		Transport	26,569: —	437,382: 77

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Inkomster.

Transport		26,569: —	437,382: 77
d. *Viksäng:*			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944	360: —		
Kapten H. Slettengren	75: —	435: —	
e. *Diverse arrenden:*			
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
D:o i Rigärdet (Sv. Metallverken) ..	18: —		
D:o jämte Domsysslomannens f. d. lönejord å Trådaön (J. A. Hellman) utgår 14/3 1926	75: —		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100: —		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Asea), förslagsvis	45: —		
Koloniträdgårdarne vid Lustigkulla..	300: —		
Koloniträdgårdarne vid Bsikopsängen	750: —		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)..	200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)	50: —		
Diverse mindre områden	500: —	2,418: —	
f. *Arrende för fiskvatten:*			
Västerås-fjärden från Johannisberg till Gustavsvik samt till Kattskär och Amundsgrund	50: —		
Vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskarrenden	35: —	235: —	
g. *Hyresmedel:*			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motobåtsklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
Serveringskiosk vid Ragvaldsbacke	40: —		
Transport	160: —	29,657: —	437,382: 77

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Inkomster.

Transport	160: —	29,657: —	437,382: 77
Slaktarvagnar å tomten N:r 6 Norra kvarteret	200: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen, förslagsvis	2,000: —		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	100: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	100: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan	25: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg			
Karuseller och skjutbanor m. m.	1,000: —		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	1,000: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3,000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,773: 80		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus	25: —	13,433: 80	43,090: 80

C. **Skogar.**
(Bil. litt. H)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	1,500: —
Summa Kronor	481,973: 57

23. Polisväsen och fångvård.

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3,150: —	
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	4,000: —	7,150: —
Summa Kronor		7,150: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision, förslagsvis	500: —
Summa Kronor	500: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Inkomster.

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundavgifter	46,000: —
Summa Kronor	46,000: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

B. Byggnadsnämnden.
(Bil. litt. R.)

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,000: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	7,000: —
Summa Kronor	10,000: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	61,950: —	
b. Källarfrihetsmedel	349: 05	62,299: 05
Summa Kronor		62,299: 05

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	1,500: —	
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	10: —	
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —	
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	500: —	
e. Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3,300: —	9,310: —
Summa Kronor		9,310: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Inkomster.

32. Skatter.

a. Hundskatt à 15 kr. pr hund			7,500: —
b. Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)			1,500: —
c. Skogsaccis			300: —
d. Utdebitering av kr. 9: — för varje fulla 100 kr. av 29,414,710: — kr. utgörande under 1922 inom kommunen beräknad inkomst för vilken bevillning skall erläggas	2,647,323: 90		
varifrån avgår beräknad avkortning	397,098: 59		2,250,225: 31
e. 1. Progressivskatt kommunandel förslagsvis			76,000: —
f. Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid		91: 64	
För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926		360: 32	451: 96
g. Nöjesskatt förslagsvis			36,000: —
Summa Kronor			2,371,977: 27

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Inkomster.

Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten
för år 1923.

	Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
Behållning från sist avslutade räkenskapsår	—	142,182: 95	142,182: 95	—
1. a. Räntor m. m.	807,104: 46	411,059: 58	—	396,044: 88
1. b. Lån	231,254: 49	101,310: 91	—	129,943: 58
2. Fattigvård	579,221: 69	37,000: —	—	542,221: 69
4. a. Folkskolan	879,325: 80	390,346: 32	—	488,979: 48
4. b. Högre folkskolan	28,263: 48	16,972: —	—	11,291: 48
4. d. Allmänt läroverk	3,642: 50	—	—	3,642: 50
4. e. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	47,789: 49	—	—	47,789: 49
5. Hälso- och sjukvård	84,511: 16	29,931: 88	—	54,579: 28
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	207,818: 84	11,575: —	—	196,243: 84
7. Avloppsledningar	50,600: —	—	—	50,600: —
8. Hamnen	244,644: 24	244,644: 24	—	—
10. Renhållningsverk och svingård	153,266: 52	73,500: —	—	79,766: 52
11. Vattenledningsverk	131,921: 96	143,700: —	11,778: 04	—
12. Gasverk	308,900: —	308,900: —	—	—
13. Elektricitetsverk	410,798: 59	618,500: —	207,701: 41	—
17. Andra kommunens affärsföretag	198,509: 76	202,100: —	3,590: 24	—
18. Brandväsen	108,819: 14	14,800: —	—	94,019: 14
20. Fastighetsförvaltningen	219,072: 78	481,973: 57	262,900: 79	—
21. Magistrat och rådhusrätt	66,661: 52	—	—	66,661: 52
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	45,660: 52	—	—	45,660: 52
23. Polisväsen och fångvård	204,025: 36	7,150: —	—	196,875: 36
24. Auktionsväsende	—	500: —	500: —	—
26. Allmän pensionsförsäkring	69,600: —	46,000: —	—	23,600: —
27. övriga förvaltningskostnader	195,884: 58	10,000: —	—	185,884: 58
28. Anslag och bidrag till div. ändamål	219,570: 33	—	—	219,570: 33
29. Oförutsedda utgifter	238,865: 56	—	—	238,865: 56
30. Allmänna bidrag av staten	—	62,299: 05	62,299: 05	—
31. Diverse inkomster	—	9,310: —	9,310: —	—
32. Skatter	—	2,371,977: 27	2,371,977: 27	—
Summa Kronor	5,735,732: 77	5,735,732: 77	3,072,239: 75	3,072,239: 75

Bil. litt. A.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Fattigvården.*

Utdrag ur protokoll, fört vid ordinarie sammanträde med Västerås stads Fattigvårdsstyrelse den 26 sept. 1922.

— —

§ 182.

Av Förvaltningsutskottet hade avgivits förslag till inkomst- och utgiftsstat för fattigvården under år 1923 och beslöt fattigvårdsstyrelsen efter några detaljändringar att till Stadsfullmäktige avgiva följande

Förslag

till

Inkomst- och utgiftsstat för Västerås stads fattigvård år 1923.

Utgifter:

A. Allmänna fattigvården.

a. *Löner och arvoden:*		
1. Sysslomannen, lön 39: II	4,737: —	
2. Kontorsbiträdet, lön 14: I	1,470: —	
3. Tillsyningsmannen, lön 20: I	2,010: —	
	8,217: —	
b. *Dyrtidstillägg:*		
Dyrtidstillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen (index 190 förslagsvis)	6,273: —	14,490: —
c. *Räntor och amorteringar:*		
1892 års lån:		
Ränta 4 %	312: —	
Amortering	700: —	
1902 års lån:		
Ränta 4 %	695: 24	
Amortering	581: 90	
1919 års lån:		
Ränta 6 %	14,690: —	
Amortering	1,916: 67	
Transport	18,895: 81	14,490: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Fattigvården.

Transport		18,895: 81	14,490: —
1922 års lån:			
Ränta		19,217: 98	
Amortering		3,281: —	41,394: 79
d. *Understödskostnader:*			
1. Ordinarie understör med penningar		205,000: —	
2. Tillfälliga understöd med penningar		40,000: —	
3. Understöd in natura		55,000: —	300,000: —
e. *Utackorderade barn m. m.:*			
1. Underhåll och tillsyn av utackorderade barn		34,000: —	
2. Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utack. barn		2,000: —	36,000: —
f. *Barnhemmet Fridsborg:*			
Hushållet		4,500: —	
Löner:			
Föreståndarinnan, lön 4:IV 744: —			
2 st. biträden à 30:—i 4 mån. 720: —	1,464: —		
Dyrtidstillägg åt förestående befattningsningshavare (index 190)	1,317: 60	2,781: 60	
Beklädnad o. div. förbrukningsart.		1,200: —	
Underhåll av inventarier		470: —	
Bränsle, lyse och vatten		1,300: —	
Hyra för fastigheten Fridsborg		1,200: —	
Diverse		48: 40	11,500: —
g. *Anstaltsvård:*			
1. Hospitalsvård		14,000: —	
2. Lasarettskostnader		6,000: —	
3. Sanatorievård		3,500: —	
4. Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre-, sinnesslöanstalter och poliklinisk vård m. m.		10,000: —	
5. Kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård		3,950: —	37,450: —
		Transport	440,834: 79

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Fattigvården.*

	Transport	440,834: 79	
h. *Diverse omkostnader:*			
1. Återbetalning till främmande kommuner	15,000: —		
2. Medikamenter	4,000: —		
3. Diverse utgifter såsom trycksaker, skrivmaterial, ved, lyse, telefon och städning å byrån m. m.	3,000: —		
4. Diakonissornas anslag	10,000: —	32,000: —	
i. *Oförutsedda utgifter*		8,000: —	480,834: 79

B. **Ålderdomshemmet Karlslund.**

j. *Löner och arvoden:*			
Föreståndaren, lön (22: 4) 2,631: — med avdrag för naturaförmåner, 1,100: — kr., förslagsvis	1,531: —		
Maskinisten, lön (17: 1) 1,740: — med avdrag för naturaförmåner, förslagsvis 700: —	1,040: —		
Vaktmästaren, lön (17: 1) 1,740: —	1,740: —		
Husmodern, lön (4: 3)	696: —		
1 sjuksköterska, lön (4: 4)	744: —		
3 sjuksköterskor, lön 4: 1) à 600: —	1,800: —		
1 sjukvårdare, lön (7: 1)	840: —		
5 sköterskebiträden à 360: —	1,800: —		
Kokerskan	450: —		
2 köksbiträden à 360: —	720: —		
Tvätterskan	450: —		
1 tvättbiträde	360: —		
Predikanten, arvode	500: —		
Semesterpengar till personalen	1,000: —		
	13,671: —		
k. *Dyrtidstillägg* åt föreståndare, maskinist, vaktmästare, husmoder, sköterskor, vårdaren, sköterskebiträden, kokerska, köksbiträden, tvätterska och tvättbiträde, (index 190) förslagsvis	12,346: 74	26,017: 74	
l. *Pension:*			
Pensionsersättning till f. d. vaktmästaren Lundbergs änka	500: —		
Dyrtidstillägg, förslagsvis	250: —	750: —	
	Transport	26,767: 74	480,834: 79

N:o 69.

Budgetförslag 1923.

Fattigvården.

Transport	26,767: 74		480,834: 79
m. *Hushållet:*			
Mathållningen för understödstagare och tjänstepersonal		45,000: —	
n. *Renhållningen:*			
Tvättmedel (såpa, tvål o. tvättpulver)	1,200: —		
Torvmull m. m.	180: —	1,380: —	
o. *Underhåll och anskaffningar av inventarier m. m.*			
Underhåll och nyanskaffning av sängkläder, linne och div. materialier		6,000: —	
p. *Underhåll av fastigheter:*			
Underhåll av Ålderdomshemmets hus		1,000: —	
r. *Förbrukningsartiklar:*			
Sänghalm	200: —		
Snus	918: —		
Vattenavgifter	2,200: —		
Beklädnadskostnader	6,000: —		
Foder till en häst och tio svin	1,000: —	10,318: —	
s. *Bränsle och lyse:*			
1,000 kbm. ved à 11: — kr.	11,000: —		
2,000 hl. koks à 2: 40 kr.	4,800: —		
Elekrisk belysning o. gasförbrukning	2,400: —	18,200: —	
t. *Diverse omkostnader:*			
Sjukvårdsartiklar och medicin	5,000: —		
Begravningskostnader	2,300: —		
Flitpengar åt understödstagare	600: —	7,900: —	116,565: 74
		Summa Kronor	597,400: 53

Inkomster:

A. Allmänna fattigvården.

f. *Anstaltsvård:*			
Ersättning av landstinget för lämnad vård å sjukhus, sanatorier och hospital m. fl. enligt §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14 juni 1918		20,000: —	
g. *Diverse inkomster:*			
Återbetalning och div. inkomster	2,500: —		
Bötesandelar	1,000: —	3,500: —	23,500: —
		Transport	23,500: —

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Fattigvården.

Transport		23,500: —

B. Ålderdomshemmet.

d. *Hushållet:*

Ersättning för främmande och betalande understödstagare	6,000: —	
För verkställda arbeten av understödstagare	1,500: —	
Pension för understödstagare	3,000: —	
Ersättning från landstinget för lämnad sjukvård å Ålderdomshemmet enligt 41 § i fattigvårdslagen	3,000: —	13,500: —
		37,000: —
Drätselkammaren:		
Inkomst av uttaxerade medel		560,400: 53
Summa Kronor		597,400: 53

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Fattigvården.

Sedan anslagsäskande beslutats enligt förestående statförslag, beslöt Fattigvårdsstyrelsen ytterligare att såsom motivering till viktigare förändringar som föreslagits anföra följande:

Allmänna fattigvården.

1:o) *Löner och arvoden:*

Lönerna för sysslomannen och kontorsbiträdet äro beräknade efter av Stadsfullmäktige beslutade grunder.

Beträffande tillsyningsmannatjänsten har erfarenheten givit vid handen, att den till fullo motsvarat Fattigvårdsstyrelsens förväntningar. Ur såväl ren fattigvårdssynpunkt som ekonomisk synpunkt har befattningen visat sig vara till stor fördel för fattigvården. Och då det sålunda av denna anledning liksom även med avseende på behovet av oundgänglig arbetskraft på fattigvårdsbyrån, måste anses att tjänsten ifråga fyller ett konstant behov föreslår fattigvårdsstyrelsen, att den upptages på ordinarie stat samt inrymmes i 20:de lönegruppen.

(Angående tjänsteinnehavarens arbetsåligganden, som till fullo torde motivera tjänstens intagning i angivna lönegrupp hänvisas till bifogade instruktion för tillsyningsmannen, bil. 1.).

2:o) *Räntor och amorteringar:*

Den nytillkomna räntan och amorteringen å 1922 års lån belöper sig på enligt Stadsfullmäktiges beslut upptaget obligationslån för uppförande av sjukhuset vid Ålderdomshemmet.

3:o) *Understödskostnader:*

Den begärda ökningen av anslaget för ordinarie understöd föranledes huvudsakligen därav, att ett avsevärt antal åldringar och av annan orsak orkeslösa personer, som förut helt eller delvis erhållit försörjning av försörjningspliktiga anhöriga, numera på grund av dessa försörjningspliktigas iråkade arbetslöshet eller förminskade ekonomiska resurser måst omhändertagas av fattigvården.

Anslagskravet för understöd in natura har ökats på bekostnad av anslaget för tillfälliga understöd med penningar. Orsaken härtill är att styrelsen övergått övervägande till understödsformen in natura. Att dessa båda sistnämnda understödsposter icke kunnat nedbringas motiveras därmed, att styrelsen anser sig böra räkna med att även under avsevärd del av budgetsåret nödgas lämna understöd till av arbetslösheten hårdast drabbade familjer.

4:o) *Utackorderade barn:*

Utackorderingsavgifterna kunna numera sättas något lägre än vad de närmaste åren förut varit fallet. Det oaktat har styrelsen icke nämnvärt kunnat nedbringa denna kostnad alldenstund styrelsen i stor utsträckning måst omhändertaga utomäktenskapliga barn, vilkas fäder på grund av arbetslöshet icke kunna erlägga det dem åliggande uppfostringsbidraget.

5:o) *Anstaltsvård:* N:o 69.

Höjningen av samtliga under denna rubrik upptagna anslagskrav har sin orsak huvudsakligast uti det ökade antal vårdbehövande, som på grund av rådande depressionstid kommit i omständigheter, vilka betinga sjukvård enligt 1 § fattigvårdsförordningen. Därjämte synas antalet sjukdomsfall, som äro i behov av anstaltsvård, vara i betydligt stigande. För de flesta under hithörande vårdformer upptagna kostnader lämnas ersättning av landstinget.

Budgetförslag 1923. Fattigvården.

Beträffande särskilt den vid punkt 4 angivna poliklinikvården vill styrelsen anföra, att sedan, såsom nyss omnämnts, rådande förhållanden medfört ökat behov av hjälp från fattigvården, vederbörande tjänsteläkare icke i den mån som behovet gjort sig gällande kunnat verkställa behandling av samtliga fall, utan remitteras de mest svårartade till lasarettet, som besitter större resurser för lämplig behandling. Härigenom beräknas uppkomma en avsevärd merkostnad.

Angående begärd höjning av anslaget för beredande av kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård kan anföras, att det för innevarande år beviljade anslaget härför visat sig vara otillräckligt. För att i den utsträckning som lagen härom samt Stadsfullmäktiges beslut i frågan angiver, kunna bereda sjukvård under denna form är den härför begärda summan vad styrelsen anser för minimum.

6:o) *Diverse omkostnader:*

Beträffande anslagskravet för återbetalning till främmande kommuner vill styrelsen såsom motivering för begärd höjning framhålla att antalet understödstagare, som i fattigvårdshänseende tillhöra Västerås men vistas och erhålla fattigvård i främmande kommuner, ökat i samma proportion och av samma anledning som anförts angående ordinarie understödstagare. Enligt beräkning, baserad på hittills under året utgivna understöd för hithörande kategori understödstagare, kan summan för förevarande fattigvård icke sättas lägre än den begärda.

Angående anslagsposten för diverse utgifter får Fattigvårdsstyrelsen framhålla omöjligheten utav att med den för året anslagna summan, 2,000: — kr., täcka de utgifter, som lämpligen böra komma under denna rubrik, varför den nu begärda summan är härför erforderlig.

Ålderdomshemmet Karlslund.

7:o) *Löner och arvoden:*

Lönerna för föreståndaren, maskinisten, husmoder och sjuksköterskorna grunda sig på Stadsfullmäktiges beslut härutinnan.

Vaktmästaretjänsten, vilken av orsaker, som i motiveringen till 1922 års stat rörande samma tjänst angåvos, icke sedan förutvarande innehavares avgång upptagits på ordinarie stat, föreslås nu åter böra intagas som ordinarie, alldenstund styrelsen erfarit behovet av tjänsten ofrånkomligt. Tjänstens benämning anses fortfarande böra vara vaktmästare och föreslås sålunda, att tjänsten inrymmes i lönegrupp för stadens övriga vaktmästare.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Fattigvården

I sin motivering till hithörande frågor i innevarande års stat anmärkte styrelsen, att för sinnessjukavdelningens manliga del torde komma att behövas en manlig vårdare samt att styrelsen tänkt sig att tillsvidare lösa denna fråga genom ett provisorium på det sätt, att lämplig person vidtalades att vid trängande behov inträda i tjänstgöring därstädes. Detta provisorium fann styrelsen dock snart omöjligt, varför en ständig kraft så gott som omedelbart efter avdelningens öppnande måste anställas. Även denna tjänst har sytrelsen funnit vara av sådan art, att den omöjligt kan undvaras, särskilt som svårartade fall i avbidan på plats i hospital eller lasarettets upptagningsavdelning i stor utsträckning måste intagas. Styrelsen ser sig därför nödgad föreslå tjänstens upptagande på ordinarie stat och att innehavaren, som åtnjuter allt fritt upptages i 7:de lönegruppen.

Beträffande sköterskebiträdena begär styrelsen anslag för lön åt 5. Det är nämligen ej möjligt att med det antal biträden för vilkas avlöning anslag beviljades innevarande år nöjaktigt uppehålla arbetet.

Det ökade anslagskravet för semesterpengar åt personalen har sin orsak uti ökat personalantal.

Förbrukningsartiklar:

Ökningen av anslaget under denna rubrik har sin huvudsakliga orsak uti den ökade vattenåtgången genom det nya sjukhusets tillkomst.

Bränsle och lyse:

Ökningen av härunder upptagna poster motiveras av den ökade åtgång av bränsle, som betingas dels av sjukhusets tillkomst och dels av det förhållandet, att all tvätt måste försiggå i en från övriga värmekällor avskild byggnad.

In fidem:
AXEL NORÉN.

Justeras:

Unda Bohman. Axel Enblom. Fredrik Vetter.

Rätt utdraget intygar:
Axel Norén.

Avskrift. Bil. I.

INSTRUKTION

för

Tillsyningsmannen vid fattigvården i Västerås stad.

Tillsyningsmannen, som har Västerås fattigvårdssamhälle till sin verkningskrets, har huvudsakligast till åliggande att göra sig noga underrättad om sådana ekonomiska och andra förhållanden hos personer och hem, som ansöka om fattigvård liksom även de, vilka redan åtnjuta fattigvård, vilka kunna tjäna till stöd för rätt avvägda understöd.

I sådant hänseende åligger det tillsyningsmannen särskilt:

att beträffande nya understödssökande verkställa undersökning, i och för fullständigt utrönande av dennes och familjemedlemmarnas ekonomiska ställning, dels i sökandens hem, dels hos vederbörande arbetsgivare och på annat håll där uppgift står att vinna samt dels, om så erfordras, i pastorsexpeditionen och mantalsskrivningskontoret inhämta uppgifter för identifiering;

att minst två gånger årligen och i övrigt så ofta anledning därtill kan föreligga, besöka redan ordinarie understödstagares hem samt göra sig noga förvissad om de förändringar av ekonomiska och andra förhållanden, som påkalla förhöjning, sänkning eller indragning av utgående understöd samt i sådant syfte upprätta skriftlig anmälan härom, som efter att ha blivit införd i registret och delgiven fattigvårdssyssiomannen för yttrande, översändes till vederbörande distriktschef;

att efter anvisning och efter de grunder, som kunna överenskommas med pastorsexpeditionen och mantalsskrivningskontoret, inhämta nödiga uppgifter i syfte att förhindra obehörig mantalsskrivning beträffande personer, om vilka grundad anledning finnes att antaga, att de inom kort komma i behov av understöd;

att genom hänvisning till välgörenhetsföreningar, förvaltare av enskilda fonder eller andra kassor inom staden söka inhämta i vilken mån understödsbehövande eller understödstagare är föremål för sådan välgörenhet och därom för varje understödstagare göra särskild anteckning och anmälan hos vederbörande distriktschef;

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Fattigvården.

att beträffande understödstagare tillhörande främmande fattigvårdssamhällen öva samma tillsyn som i det föregående stadgas om stadens egna samt avlämna rapport härom ävensom erforderligt material till bevis för att understödet lämnats enligt 1 § i fattigvårdslagen, till fattigvårdssysslomannen;

att vara tillgänglig på fattigvårdsbyrån alla söckendagar å av fattigvårdsstyrelsen bestämd tid samt där biträda med upprättande av förhörsprotokoll, statistiska redogörelser och registerföring, ävensom det vidare arbete förhållandena och tiden kan tillåta;

att under fattigvårdssysslomannens semester samt vid förfall eller förhinder för denna förrätta hans tjänst i de stycken detta låter sig göra;

att kalla till samt då så påfordras, vara tillgänglig vid fattigvårdsstyrelsens sammanträden för att vid behov tillhandagå med erforderliga upplysningar;

att verkställa erforderliga utredningar i fattigvårdstvister samt kallelser och delgivningar med personer, som å fattigvårdsbyrån böra höras;

att då understödstagare, vars egendom bör tillfalla fattigvården, avlidit, uppgöra förteckning å dennes tillhörigheter, samt på uppdrag låta å offentlig auktion försälja sådan egendom;

att minst en gång om året infordra distriktsrådens personalböcker för jämförelser med understödstagarnas konton i registret, och skall över sådan granskning föras protokoll som överlämnas till fattigvårdssysslomannen för att delgivas fattigvårdsstyrelsen;

att i övrigt ställa sig fattigvårdsstyrelsen och fattigvårdssysslomannens föreskrifter till efterrättelser.

Tillsyningsmannen är skyldig att underkasta sig de eventuella förändringar i denna instruktion, som av förhållandena kunna påkallas.

Rätt avskrivet intyga:

V. Larsson. *E. Isaksson.*

Bil. litt. B. 1.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Folkskolan.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås folkskolor år 1923.

4 A. Folkskolan.

Utgifter:

a. 1. *Underhåll och reparation av fastigheter*			20,000: —
2. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			5,000: —
b. *Löner och arvoden:*			
Folkskoleinspektören, 44: 3		6,600: —	
Folkskollärare:			
9 ord. lärare (Valter, Ahlm, Dahlberg, Näslund, Wasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein) Lön i 4:de lönegraden å kr.	4,718: —	42,462: —	
1 ord. lärare (Wallander) Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura)		3,418: —	
4 ord. lärare (Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén). Lön i 3:e löntgraden å kr.	4,396: —	17,584: —	
9 ord. lärare (Pettersson, M. Carlsson, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall, S. Granér, Jäderlund) Lön i 2:a lönegraden å kr.	4,074: —	36,666: —	
3 ord. lärare (Karlsson, Segerström, Söderholm) Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,774: —	8,322: —	
Ersättning till Söderholm för ett felande rum med bränsle		320: —	
Transport		115,372: —	25,000: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Folkskolan.

	Transport	115,372: —	25,000: —
9 ord. lärare (Lindgren, Greijer, Skoglund, Elovsson, Nordlund, B. Gustavsson, Sandén, H. Gustavsson, Eriksson) Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,753: —	33,777: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt) Lön i 1:a lönegraden å kr.		3,753: —	
Folkskollärarinnor:			
10 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman) Lön i 4:e lönegraden å kr.	3,772: —	37,720: —	
5 ord. lärarinnor (Maunsbach, F. Bostrand, Bolin, E. Bostrand, Andersson) Lön i 3:e lönegraden å kr.	3,557: —	17,785: —	
8 ord. lärarinnor (Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson, Engström, E. Eriksson) Lön i 2:a lönegraden å kr.	3,343: —	26,744: —	
2 ord. lärarinnor (Verner, Landelius) Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,353: —	4,706: —	
9 ord. lärarinnor (Emanuelsson, Hjelmqvist, Frend, Råström, Kraft, Nordkvist, Vickman, Schelin, Lindström) Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,128: —	28,152: —	
1 e. o. lärarinna, lön för 1/2 år å kr.		1,194: 50	
Småskollärarinnor:			
20 ord. lärarinnor (O. Berg, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm, Boije Carlsson, Lundeberg, S. Söderholm) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,550: —	51,000: —	
	Transport	320,203: 50	25,000: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Folkskolan.

	Transport	320,203: 50	25,000: —
2 ord. lärarinnor (Nilsson och Larsson) Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura)	1,870: —	3,740: —	
6 ord. lärarinnor (M. Carlsson, S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson, S. Svensson, M. Andersson) Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,389: —	14,334: —	
3 ord. lärarinnor (Billby, Sjölund, Bäck) Lön i 3:e lönegraden å kr. (bostad och bränsle in natura)	1,709: —	5,127: —	
8 ord. lärarinnor (Källbäck, Svedin, Persson, G. Olsson, H. Eriksson, A. Söderholm, v. Essen, Norman) Lön i 2:a lönegraden å kr.	2,228: —	17,824: —	
3 ord. lärarinnor (Thunell, L. Pettersson, Verner) Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,067: —	6,201: —	
b. 2. *Lärare i slöjd och huslig ekonomi:*			
2 lärare i slöjd (Brandt, Ljung) Lön i 4:e lönegraden å kr.	3,772: —	7,544: —	
1 lärare i slöjd (Hammarsten) Lön i 3:e lönegraden å kr.		3,557: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson) Lön i 1:a lönegraden å kr.		3,128: —	
3 lärarinnor i slöjd (Wahlbäck, Molander, Lindqvist) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,650: —	7,950: —	
2 lärarinnor i slöjd (Wahlström, Hahr) Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,489: —	4,978: —	
1 lärarinna i slöjd (Wimnell) Lön i 2:a lönegraden å kr.		2,328: —	
4 lärarinnor i slöjd (Morberg, Palmén, Hellqvist, Fotmeijer) Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,167: —	8,668: —	
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Tunell, Granér) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,850: —	5,700: —	
	Transport	411,282: 50	25,000: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Folkskolan.

Transport	411,282: 50	25,000: —
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson)		
Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,367: —	413,649: 50
Dyrtidstillägg		169,757: 85
b. 3. *Diverse undervisningsarvoden:*		
För undervisning i slöjd för gossar	10,880: —	
Till slöjdlärarinnor för övertidsundervisning	600: —	
Vikariearvode	8,500: —	
Privatläsning	510: —	20,490: —
b. 4. *Vaktmästare, eldare och städerskor:*		
Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, 17: 4, Andersson, 17: 4, Sahlkvist, 17: 4, och Ekström, 17: 3	4,353: —	
Ersättning för ett rum till vaktmästaren Ekström vid Herrgärdsskolan	320: —	
Bostad och bränsle in natura (kr. 990: —)		
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode	1,168: 75	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	1,168: 75	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode	765: —	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (G. Hedman) arvode	690: 20	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin) arvode	690: 20	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	850: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (H. Lundholm) arvode	850: —	
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell) arvode	1,317: 50	
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	637: 50	
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode	690: 20	
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	690: 20	
Städerskan vid Korsängsskolan (Ester Redin) arvode	690: 20	
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode	265: 20	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Transport	15,146: 70	628,897: 35

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Folkskolan.*

	Transport	15,146: 70	628,897: 35
Städerskan i Hvasserska gården (Granlund) arvode (Bostad å ett rum och kök, bränsle och lyse in natura)	.....	340: —	
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode		477: 70	
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson) arvode	.....	500: —	
Läkarearvode för vaktmästare samt städerskor à kr. 8: —	.....	160: —	
Dyrtidstillägg till vaktm. Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström	.....	7,363: 88	23,988: 28

b. 5. *Diverse arvoden:*

Till skolläkaren	.....	1,700: —	
„ sjukgymnastik	.....	1,020: —	
„ simläraren	.....	2,074: —	
„ simlärarinnan	.....	1,683: —	
„ 3 tillsyningslärare à 425: —, en à 340: — samt 2 à 85: —	.....	1,785: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	.....	425: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	.....	425: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	.....	1,000: —	
„ gymnastikinstruktör och instruktris à 600: —		1,200: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	.....	250: —	
För hämtning av skolbarn	.....	255: —	11,817: —

g. *Pensioner:*

Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist	.....	800: —	
„ f. folkskolläraren P. V. Verkelin	.....	800: —	
„ f. folkskolläraren J. P. Malmberg	.....	800: —	
„ f. folkskolläraren F. Söderholm	.....	800: —	
„ f. småskollärarinnan M. Holm	.....	500: —	
„ f. småskollärarinnan J. Kjellin	.....	600: —	
„ f. småskollärarinnan H. Törngren	.....	390: —	
„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström	.....	910: —	
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka	.....	200: —	
„ f. städerskan L. Pettersson	.....	200: —	
„ f. städerskan C. Svedin	.....	300: —	
„ f. städerskan E. Froberg	.....	300: —	6,600: —
Dyrtidstillägg till pensionärer	.....		3,402: 12

h. *Premier för olycksfallsförsäkring*	.....		1,290: —
		Transport	675,994: 75

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Folkskolan.

			Transport	675,994: 75
i. *Skolträdgårdarna:*				
1. Trädgården vid Västgötegatan:				
Omkostnader		550: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	1,550: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kr.) ..			750: —	
2. Herrgårdsskolan:				
Omkostnader		1,200: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	2,200: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)			700: —	
3. Korsängsskolan:				
Omkostnader		850: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	1,850: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kronor)			1,025: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:				
Hammarby skola:				
Omkostnader	560: —			
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	810: —		
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —		
Omkostnader vid Lundby kyrkskola		300: —		
Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	1,510: —	9,585: —
j. *Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:*				
1. Materiel i läs och skrivämnen			30,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar			4,000: —	
3. Slöjdmateriel för flickor			8,000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken			4,000: —	46,000: —
k. *Undervisningsmateriel för skolornas förråd*				4,000: —
m. *Tandklinik:*				
1. Lokalhyra			500: —	
2. Tandläkare, 44: I 6,000: —, dyrtidst. 3,600: —			9,600: —	
3. Arvode till biträde			1,700: —	
4. Förbrukningsartiklar			1,100: —	
5. Eldning och renhållning (50 kr. i mån.)			450: —	13,350: —
			Transport	748,929: 75

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Folkskolan.*

Transport		748,929: 75
n. *Trycknings- och annonskostnader*		4,000: —
o. *Lärare- och lärjungebiblioteken:*		
Lärarepersonalens bibliotek	600: —	
Lärjungebiblioteket	750: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50: —	1,400: —
p. *Stipendier och skolresor:*		
Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen	1,275: —	
Bidrag till skolresor för lärjungarna	500: —	1,775: —
r. *Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn* (förslagsvis)	9,000: —	
Lokalhyra	300: —	
Eldning och städning	300: —	9,600: —
s. *Vatten, värme och belysning:*		
1. Vattenavgifter	2,500: —	
2. Uppvärmning	35,000: —	
3. Belysning	3,000: —	40,500: —
t. *Skolbad:*		
Avlöning till baderskor	850: —	
Handdukstvätt och tvål	1,200: —	2,050: —
u. *Renhållning:*		
1. Skurning och rengöring samt tvätt	6,000: —	
2. Renhållning av gårdar	800: —	
3. Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	725: —	
4. Sotning	600: —	8,125: —
v. *Diverse utgifter:*		
1. Brandstodsavgifter	1,500: —	
2. Telefonavgifter	2,000: —	
3. Smärre reparationer av materiel och inventarier	4,000: —	
4. Barnbespisning (förslagsvis)	15,000: —	
5. Anslag till föreningen Västerås skollovskolonier	7,000: —	
6. Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	2,000: —	
7. Oförutsedda utgifter	5,000: —	36,500: —
	Transport	852,879: 75

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Folkskolan.

		Transport	852,879: 75
x. *Barnavårdsnämnden:*			
1. För barn intagna å skyddshem		3,000: —	
2. För utackordering i enskilda hem		5,000: —	
3. Arvode till sekreteraren		637: 50	
4. Arvode till ombudsman och barnavårdsmän		11,000: —	
5. Diverse och oförutsedda utgifter		2,000: —	21,637: 50

Utgifter för räntor och amortering:

	Resterande lånebelopp kr.	Räntor kr.	
y. 1. Obligationslån:			
1892 års	40,750: —	1,560: —	
1902 „	147,705: —	5,908: 20	
1907 „	33,500: —	1,507: 50	
1910 „	286,600: —	12,774: 15	
1916 „	22,110: —	1,105: 50	
1919 „	148,000: —	8,880: —	
1922 „	65,000: —	3,236: 19	34,971: 54
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets änke- och Pupillkassa å 4,5 %	17,529: 51	783: 08	
Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	13,638: 19	681: 91	
Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	37,296: 63	1,864: 83	3,329: 82

z. *Lån: Kapitalavbetalningar:*

		Amortering kr.	
1. Obligationslån:			
1892 års å 4 %	40,750: —	3,500: —	
1902 „ „ 4 %	147,705: —	4,945: —	
1907 „ „ 4,5 %	33,500: —	1,000: —	
1910 „ „ 4,5 %	286,600: —	5,460: —	
1916 „ „ 5 %	22,110: —	290: —	
1919 „ „ 6 %	148,000: —	1,150: —	
1922 „ „ 5 %	65,000: —	552: 50	16,897: 50
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets änke- och Pupillkassa	17,529: 51	515: 98	
Västmanlands Läns Sparbank	37,296: 63	887: 37	
Västmanlands Läns Sparbank	13,638: 19	294: 09	1,697: 44
		Summa Kronor	931,413: 55

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Folkskolan.

Inkomster:

4 A. Folkskolan.

a. *Statsbidrag:*

1. Till folkskolan:

För 10 ord. lärare å kr. 2,810: —	28,100: —		
„ 4 ord. lärare å kr. 2,510: —	10,040: —		
„ 13 ord. lärare å kr. 2,210: —	28,730: —		
„ 10 ord. lärare å kr. 1,910: —	19,100: —		
„ 10 ord. lärarinnor å kr. 2,310: —	23,100: —		
„ 5 ord. lärarinnor å kr. 2,110: —	10,550: —		
„ 10 ord. lärarinnor å kr. 1,910: —	19,100: —		
„ 9 ord. lärarinnor å kr. 1,710: —	15,390: —		
„ 1 e. o. lärarinna	675: —	154,785: —	

2. Till småskolan:

För 22 ord. lärarinnor å kr. 1,530: —	33,660: —	
„ 9 ord. lärarinnor å kr. 1,380: —	12,420: —	
„ 6 ord. lärarinnor å kr. 1,230: —	7,380: —	
„ 5 ord. lärarinnor å kr. 1,080: —	5,400: —	58,860: —

3. Till slöjdundervisningen:

För gossar: 50 grupper å kr. 146: 88	7,344: —	
„ flickor: 82 grupper å kr. 146: 88	12,044: 16	19,388: 16

4. Till undervisning i huslig ekonomi, 18 kurser å kr. 229: 50		4,131: —
Dyrtidstillägg:		
8. Till lärare i läs- och skrivämnen	126,595: 16	
9. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	14,000: —	140,595: 16
6. Till lärjungebiblioteket		150: —

b. *Barnbespisningen, anslag från Wahlbeckska fonden*	2,000: —

c. *Arrendemedel:*

För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden	37: —

d. *Hyresmedel:*

För bostäder till lärare	7,000: —	
„ uthyrning av skollokaler	100: —	7,100: —
	Transport	387,046: 32

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Folkskolan.

	Transport	387,046: 32
e. *Barnavårdsnämnden:*		
Av fattigvårdsstyrelsen för barn vid skyddshem..	1,200: —	
Av fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn ..	1,400: —	
a. 7. Statsbidrag	700: —	3,300: —
	Kronor	390,346: 32
Anslag från staden till folkskolan	522,729: 73	
Anslag från staden till barnavårdsnämnden	18,337: 50	541,067: 23
	Summa Kronor	931,413: 55

Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås högre folkskola år 1923.

4 B. **Högre folkskolan.**

Utgifter:

a. *Undervisningsmaterial*		700: —
b. *Löner och arvoden:*		
Arvode till skolans rektor	920: —	
1 ord. lärare (Fröier) lön i 3:e lönegraden	5,828: —	
1 ord. lärare (Karlfors) lön i 2:a lönegraden	5,418: —	
1 ord. lärarinna (ej tillsatt) lön i 2:a lönegraden..	4,432: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarier	2,550: —	
Arvode till slöjdlärare	400: —	
Dyrtidstillägg	6,894: 66	26,442: 66
c. Trycknings- och annonskostnader		600: —
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
e. Biblioteket		350: —
	Summa Kronor	28,700: 16

Inkomster:

a. Statsbidrag till avlöning av rektor och lärare		11,022: —
Statsbidrag till dyrtidstillägg		5,800: —
Statsbidrag till biblioteket		150: —
b. Anslag från staden		11,728: 16
	Summa Kronor	28,700: 16

Bil. litt. B. 2.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Folkskolan.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 oktober 1922.

§ 118.

Upptogs till behandling förslag till 1923 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, och uppgjordes nämnda förslag i överensstämmelse med bifogade bilaga för att i vederbörlig ordning ingivas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande:

1. Efter prövning av inkomna ansökningar om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. 1 jan. 1923 fann styrelsen följande skolans befattningshavare därtill berättigade:

Folkskolläraren	A. Rudkvist	i 4:e lönegraden
„	N. Granér	i 4:e „
„	A. Krantz	i 4:e „
„	G. Leontein	i 4:e „
„	D. Sjöholm	i 3:e „
„	O. Fahlén	i 3:e „
„	O. Jäderlund	i 2:a „
Folkskollärarinnan	Edla Andersson	i 3:e „
„	Elsa Eriksson	i 2:a „
„	Ebba Landelius	i 2:a „
Slöjdläraren	F. Ljung	i 4:e „
„	A. Hammarsten	i 3:e „
Småskollärarinnan	Signe Boije-Carlsson	i 4:e „
„	Magda Andersson	i 3:e „
„	Astrid Söderholm	i 2:a „
„	Rut Norman	i 2:a „

Då någon tvekan kan råda, huruvida statsbidrag för avlöning i 2:a lönegraden kan erhållas till Rut Norman för år 1923, tillstyrkes hennes ansökan under förutsättning, att sagda statsbidrag kommer att utgå.

Styrelsen får dessutom föreslå, att småskollärarinnan Anna von Essen, vilken erhöll ordinarie anställning den 1/7 1922 efter att ha tjänstgjort vid Västerås flickläroverks förberedande avdelning under 18 år måtte härav få tillgodoräkna sig 5 år och sålunda fr. o. m. 1/1 1923 åtnjuta avlöning i andra lönegraden. Styrelsen önskar erinra om att stadsfullmäktige förut beviljat småskollärarinnan Maria Svedin enahanda förmån.

2. Den föreslagna nya e. o. folkskollärarinnetjänsten är avsedd för den 7:e klassen i Jakobsberg och Hammarby. Den hittills vidtagna anordningen att fördela ifrågavarande barn på 7:e klasserna i den egentliga staden har av

N:o 69.
Budget-förslag 1923.
Folkskolan.

många skäl visat sig olämplig. Särskilt har barnantalet i de sålunda nybildade klasserna genom tillskottet fått en alltför stor numerär.

3. Beträffande avlöningsförhållandena för skolans befattningshavare har styrelsen på ett par undantag när uppgjort statförslaget med tillämpning av för innevarande år gällande bestämmelser. Arvodet till städerskan i Lundby har föreslagits något höjt, enär arbetet med eldningen därstädes erbjuder betydande svårigheter genom vattentillströmning till pannrummet, varjämte arbetet ökats genom städning av en slöjdsal.

Styrelsen föreslår därjämte att arvodet till bibliotekarien för lärjungebiblioteket bibehålles vid det belopp, som utgick innan reduceringen med 15 % vidtogs. Den arbetsbörda med bibliotekets skötsel, vartill även hör distribueringen av bibliotekets ganska betydande bokförråd till distriktets samtliga skolor motiverar mer än väl det blygsamt tillmätta arvodet, som för övrigt aldrig varit anpassat efter dyrtidens förhållanden.

Ehuru detsamma även kan sägas vara fallet beträffande till skolornas tillsyningslärare utgående arvoden, har styrelsen med hänsyn till nödvändigheten av att iakttaga största möjliga sparsamhet icke ansett sig kunna bifalla förslag om att sagda arvoden måtte bibehållas vid de belopp, som utgick innan reduceringen fr. o. m. innevarande år vidtogs.

Beträffande avlöningen till skoltandläkaren får styrelsen hänvisa till sin skrivelse av den 8 sistlidne september.

Styrelsen får även med överlämnande av från skolornas vaktmästare inkommen skrivelse, vari hemställes om nedsättning av hyresersättningen för till dem upplåtna bostäder framhålla, att hyresbeloppet ställer sig oproportionellt stort i förhållande till deras avlöning, varför styrelsen ville förorda att största möjliga hänsyn tages till vaktmästarnas anhållan.

4. Arvodet till lärare i fortsättningsskolan föreslås utgå, enär styrelsen har för avsikt att före nästkommande läsår inkomma med förslag om inrättande av anbefalld obligatorisk fortsättningsskola av 1918 års typ.

5. Anslaget till underhåll och reparationer av fastigheter upptager förutom en massa smärre reparationer, vilka krävas för att på ekonomiskt bästa sätt underhålla skolans många och delvis gamla fastigheter, även ett par större arbeten, nämligen omläggning av yttertaket å Skepparbacksskolan samt inledning av vatten och avloppsledning i Jakobsbergsskolan.

6. Anslagen till vård av planteringar och gårdar vid skolorna har under de senaste åren ej medgivit tillräcklig grusning, varför en grundligare sådan nu är erforderlig, vilket motiverar de något höjda anslagen på denna post.

7. Västerås skollovskolonier anhålla att för nästkommande år få sig anvisat samma belopp, som utgått för innevarande.

8. Barnavårdsnämndens alltjämt ökade arbete har nödvändiggjort höjning av anslaget till arvoden för barnavårdsmännen, varjämte flera barn un-

der året måst intagas på skyddshem, vilket gjort att anslaget för detta ändamål har visat sig otillräckligt.

N:o 69. Budgetförslag 1923. Folkskolan.

9. Beträffande högre folkskolan må påpekas, att för ord. lärarinnetjänsten, som efter föregående innehavares avgång är vakant, men som kommer att återbesättas före årets slut, har upptagits lön i andra lönegraden. Denna avlöning kommer dock givetvis att utgå endast under förutsättning, att den nytillträdande därtill är berättigad.

Arvodet till slöjdläraren, som innevarande år nedsatts från 400 till 340 kronor, har föreslagits att utgå med 400 kronor. Anledningen härtill är, att det belopp, som erhålles i statsbidrag till lärarens avlöning, överstiger vad som årets fastställda stat upptager. Enligt nuvarande indextal utgör sagda bidrag kronor 391: 68.

I anslaget till bibliotek, som utgör en ny post i årets statförslag, ingår statsbidrag med 150 kronor. Villkoret för att erhålla detta är, att kommunen anslår minst lika stort belopp. De 200 kr., som styrelsen föreslår, att kommunen må anvisa till biblioteket, ha tagits från anslaget till undervisningsmateriell, vilket anslag hittills bestritt utgifterna för ändamålet ifråga.

I likhet med vad som hittills tillämpats föreslås, att kommunalt dyrtidstilllägg må utgå efter reducerat indextal å den del av den kontanta minimiavlöningen, varå staten ej beräknar dyrtidstillägg.

10. För beräkningen av dyrtidstilläggen har indextalet för senare halvåret lagts till grund.

Västerås som ovan.

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar,

Em. Granér.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Undervisningsändamål.

Bil. litt. C 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1923 bevilja institutet ett anslag av 16,790 kronor för uppehållande av institutets biblioteksverksamhet.

Den kraftiga ökning i bibliotekets frekvens, som konstaterats under de föregående åren, har även under innevarande år fortsatt. Utlåningssiffran för år 1920 var 59,302 och för 1921 71,355, en ökning alltså av icke mindre än 12,053 lån. För innevarande år torde utlåningssiffran bli omkring 80,000. Vissa kvällar utlämnas nu omkring 500 lån. Denna oerhörda användning är synnerligen påfrestande för bibliotekets bokbestånd. Men tack vare Stadsfullmäktiges välvilliga förståelse och tillmötesgående vid föregående anslags beviljande har dock styrelsen kunnat hålla biblioteket i någorlunda gott skick och även genom inköp av ny litteratur utökat bibliotekets bokbestånd, vilket givetvis är alldeles nödvändigt, om intressset för läsning och studier skall kunna hållas vid makt och vidare utvecklas.

Med hänsyn till här berörda förhållanden skulle givetvis anslaget till inköp av ny litteratur under nästa år behövt betydligt höjas. Dock har styrelsen, med tanke på stadens svåra ekonomiska läge, förstått, att varje utgift, som f. n. ej är oundgängligen nödvändig, måste anstå tills vidare. För att i sin mån bidraga till de allmänna utgifternas sänkning har därför styrelsen för inköp av ny litteratur ej begärt mera än 4,000 kronor, vilken summa är 1,000 kronor lägre än vad som beviljades för innevarande år. Styrelsen önskar dock starkt betona, att nedsättningen endast får bli tillfällig, orsakad av det svåra tidsläget, och att denna summa ej kan utan äventyrande av bibliotekets bestånd och uppgift ytterligare nedsättas.

Det har visat sig, att de nya böcker, som inköptes under kristiden, mycket hastigt bli oanvändbara på grund av papperets dåliga kvlitét. Ombindning och reparation av dessa måste ganska snart företagas. Av detta skäl och den ständigt ökade frekvensen har styrelsen ej kunnat vidtaga någon nedsättning i anslaget för inbindning och reparationer.

Med avseende på anslaget för bränsle och lyse har ej heller någon nedsättning kunnat ske.

Anslaget för renhållning, eldning och extra vakthållning har nedsatts med 200 kronor. Till extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse, begäres samma anslag som beviljades för innevarande år, ehuru detta anslag är synnerligen knappt tilltaget.

I anslag till avlöningar begäres ett belopp av 6,690 kronor. Några dyrtidstillägg i egentlig mening har ej tillämpats för personalen vid biblioteket, utan ersättnnigen har höjts, då det varit oavvisligen nödvändigt på grund av

ständigt ökat arbete. Detta gör, att man nu ej gärna kan tillgripa en viss procentuell nedsättning av personalens arvoden. Dock har styrelsen även här vidtagit de nedsättningar, som f. n. rimligtvis kunnat ske. N:o 69. Budgetförslag 1923. Undervisningsändamål.

Styrelsen får således uttryckligen betona, att den anser sig ha gjort alla de nedsättningar, som varit möjliga, och ävenledes påpeka bibliotekets synnerligen viktiga uppgift bl. a. med avseende på arbetslöshetens bekämpande, och får styrelsen till sist uttala den förhoppningen, att Stadsfullmäktige ej kommer att vidtaga någon ytterligare nedsättning i nu begärda anslag, utan att det varma intresse och förståelse för institutets verksamhet, som Stadsfullmäktige städse visat, även nu kommer till synes.

Västerås den 4 november 1922.

På Västerås Arbetareinstituts styrelses vägnar:

CLAES UGGLA.

Georg Leontein

Utdrag ur protokoll vid styrelsens för Västerås Arbetareinstitut sammanträde den 4 november 1922.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 2.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för år 1923.

Inkomster:

Beräknat anslag av Västerås stad	16,790: —
Statsbidrag	400: —
Summa Kronor	17,190: —

Utgifter:

Avlöningar	6,690: —
Inköp av litteratur	4,000: —
Inbindning och reparation av böcker	1,500: —
Hyra	3,000: —
Bränsle och lyse	800: —
Rengöring, eldning och extra vakthållning	600: —
Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse	600: —
Summa Kronor	17,190: —

Västerås som ovan

Georg Leontein.

Rätt ur protokollet, betygar:

Georg Leontein.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Undervisningsändamål.

Bil. litt. C. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till de utförliga framställningar, som läsas i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1913 n:r 113 den 18 dec. och för år 1918 n:r 103 den 26 sept., samt till nu gällande författningar samt till de erfarenheter, som gjorts under de senaste 4 åren, får styrelsen för Västerås stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor härmed framlägga förslag till reglemente jämte bilagor samt härav betingat statförslag dels för första halvåret 1923, dels ock för arbetsåret 1923—1924.

Vid beräknandet av lärararvodena har styrelsen räknat med att yrkesskolans yrkeskurs för byggnadsarbetare (den s. k. "Byggmästarskolan") skall upphöra med sin verksamhet i och med utgången av höstterminen 1923, och att handelslärlingsskolan ej skall mottaga någon ny första klass vidare samt helt och hållet upphöra med utgången av vårterminen 1924. I övrigt skulle lärlingsskolan omfatta yrkesavdelningar för metallarbetare, snickare och blandade hantverks- och industriella yrken, jämte särskilda kurser för äldre elektriska montörer och sådana arbetare, som önska inträde i yrkesskola. Yrkesskolan skulle omfatta yrkeskurs för elektriska installatörer samt ämneskurser för elektriker och mekaniker samt för inträde i statens tekniska läroverk. Verkstadsskolan är den i enlighet med nutida författningar omorganiserade gamla Zimmermannska slöjdskolan, en tid även kallad Centralslöjdskolan till skillnad från övriga slöjdskolor i länet.

Orsaken till styrelsens önskan att nedlägga den starkt besökta handelslärlingsskolan är dels den förenkling i administrationen, som härigenom åvägabringas, dels ock att styrelsen anser att högre folkskolan med handelsundervisning är tillräcklig för utbildande av handels- och kontorsbiträden, yrken till vilka man enligt styrelsens mening ej bör locka för stor del av den uppväxande Västeråsungdomen. Den s. k. byggmästarskolans nedläggande kanske kan synas egendomligt, då denna skolform torde vara det bäst lyckade pedagogiska försök, som styrelsen företagit, varjämte densamma under sin nu sexåriga tillvaro, tack vare stark elevtillströmning från andra orter, gått med en icke obetydlig ekonomisk vinst, som kommit övriga skolformer tillgodo. Dess nedläggande torde också kräva att dess huvudlärare, den sedan mer än 28 år vid Tekniska skolan och lärlings- och yrkesskolorna med utmärkta vitsord tjänstgörande arkitekten Arvid Grane, beredes annan lämplig sysselsättning, en sak, varom styrelsen inom den närmaste framtiden ämnar skriva till Stadsfullmäktige. De skäl, som för styrelsen varit utslagsgivande i fråga om "byggmästarskolans" nedläggande, äro emellertid, att administrationen härigenom förenklas, att denna skolform ej torde längre vara behövlig för Västeråsarbetarnas yrkesutbildning, samt att större utrymme härigenom kan beredas åt statens tekniska läroverk, elektrotekniska fackskolan eventuellt i framtiden ut-

N:o 69.
Budgetförslag 1922. Undervisningsändamål.

ökad med annan fackskola eller tekniskt gymnasium, varom utredning för närvarande pågår.

En ifrågasatt lärlingsskola för husligt arbete anser sig styrelsen för närvarande ej böra föreslå, då ju landstinget årligen ger anslag till hemslöjdsföreningen för åtminstone något så när likartad verksamhet.

På grundval av dessa synpunkter äro nu bilagda statförslag med bilagor uppgjorda med iakttagande av den allra yttersta sparsamhet.

Styrelsen får därför hemställa till Stadsfullmäktige

1) att godkänna bilagda av Kungl. Skolöverstyrelsen utarbetade reglementsförslag för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor samt verkstadsskola jämte dess bilagor samt för den skull besluta:

2) att skolplikt i lärlingsskolan må gälla för de minderåriga, som i skolan blivit i vederbörlig ordning intagna. Tillstånd att, med befrielse från skolpliktens fullgörande, avgå från skolan före skolkursens slut sökes i den ordning, som sägs i § 11 av reglementet. Se bil. B.

3) att särskilda tillsyningsmän icke tillsättas för tillsynen över skolgången i lärlingsskolan, utan tillkommer det rektor och vederbörande klassföreståndare att vid lärjunges uteblivande från undervisningen hos dennes målsman och arbetsgivare inhämta de upplysningar och göra de erinringar, som kunna vara erforderliga. Se bil. C.

4) att lärlings- och yrkesskolstyrelsen må bestå av, förutom rektor, 6 av Stadsfullmäktiges i Västerås utsedda ledamöter.

Ledamöterna utses för 4 år i sänder; dock skall, när styrelse enligt detta reglemente första gången väljes, efter inför Stadsfullmäktige verkställd lottning halva antalet av de sålunda valda ledamöterna avgå efter två år. Se bil. D.

5) att godkänna det framlagda statförslaget för första halvåret 1923.

6) att godkänna statförslaget för 1923—1924.

7) att i budgeten för år 1923 upptaga ett anslag på 25,754: 49, utgörande det första statförslagets kommunala anslag ökat med hälften av motsvarande belopp i det senare.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Undervisningsändamål.

8) att för år 1923 och första halvåret 1924 samt därefter tills vidare åtaga sig att svara för erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och materiel vid Västerås stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor. (Se Svensk författningssamling år 1921 n:r 705 § 3 mom. 2.)

Västerås den 27 nov. 1922.

FREDR. FÅHRÆUS,
Ordförande i styrelsen för Västerås stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.

Sven Elvius.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Undervisningsändamål.

Förslag

till

stat för Västerås stads verkstads- lärlings- och yrkesskolor

för anslagsåret 1/1—30/6 1923.

Inkomster.

1.	Beräknade statsunderstöd:		
	A. i förevarande ansökning:		
	a) till avlöning åt föreståndare och övriga lärare	15,888: 15	
	b) till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	250: —	
	c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	750: —	16,000: —
	B. till bibliotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		200: —
2.	Av kommun anvisade eller påräknade understöd		12,054: 49
3.	Av landsting anvisade eller påräknade understöd		2,000: —
6.	Avkastning av donationer och fonder		400: —
7.	Andra ränteinkomster		100: —
8.	Lärjungeavgifter		12,000: —
9.	Säljbar produktion		800: —
10.	Att av skolans ägare i övrigt anskaffas		295: 51
		Summa inkomster	43,850: —

Utgifter:

1.	Föreståndararvode	1,500: —	
2.	Övriga lärararvoden	29,700: —	31,200: —
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	500: —	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,500: —	2,000: —
5.	Bibliotekskostnader		400: —
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen		1,000: —
8.	Stipendier och premier		400: —
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		4,850: —
10.	Administrationskostnader (utom föreståndararvode)		2,000: —
13.	Övriga utgifter		2,000: —
		Summa utgifter	43,850: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Undervisningsändamål.

Förslag till inkomst- och utgiftsstat för anslagsåret 1923—1924.

Inkomster.

1. Beräknade statsunderstöd:		
A. i förevarande ansökning:		
a) till avlöning åt föreståndare och övriga lärare	32,000: —	
b) till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	500: —	
c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,500: —	34,000: —
B. till bibliotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		400: —
2. Av kommun anvisade eller påräknade understöd		27,400: —
3. Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000: —
6. Avkastning av donationer och fonder		400: —
7. Andra ränteinkomster		100: —
8. Lärjungeavgifter		17,000: —
9. Säljbar produktion		1,600: —
Summa inkomster		84,900: —

Utgifter.

1. Föreståndararvode	3,000: —	
2. Övriga lärararvoden	57,000: —	60,000: —
3. Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1,000: —	
4. Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	3,000: —	4,000: —
5. Bibliotekskostnader		800: —
6. Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen		2,000: —
8. Stipendier och premier		400: —
9. Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		9,700: —
10. Administrationskostnader (utom föreståndararvode)		4,000: —
13. Övriga utgifter		4,000: —
Summa utgifter		84,900: —

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Under-visnings-ändamål.

Bilaga till Statförslaget för första halvåret 1923.

Inkomster.

1. Summan i innerkolumnen är vad som högst begäres i statsanslag, för den händelse alla klasser läsa alla timmar var för sig. Summan i ytterkolumnen är den, som sannolikt verkligen kommer att erhållas, sedan troligen en del sammanslagningar av klasser ägt rum under vissa timmar.

8. Härav beräknas yrkesskolans ämneskurser ge 2,500 kr. samt yrkeskurserna för elektriker 4,500 kr. och för byggnadsarbetare 5,000 kr.

9. Snickeriarbeten i verkstadsskolan.

10. Behållningen från 1921 var 295 kr. 51 öre.

Utgifter:

1. Som föreståndare beräknas rektor vid statens tekniska läroverk tjänstgöra, endast mot vederlag av fri vedbrand liksom hittills. Resten av beloppet utgår till rektors vikarie vid tekniska läroverket, då han beräknas liksom hittills vara partiellt tjänstledig, samt till tillfällig hjälp.

2. *Föreslagna lärarlöner 1923:*		Kronor	Motsvarande belopp år 1922
1 slöjdlärare		4,590: —	5,100: —
1 yrkeslärare	(arkitekt Grane)	5,967: —	6,630: —
1 „	(maskining. Bäckström)	5,400: —	6,000: —
1 „	(maskining. Centervall)	5,400: —	6,000: —
1 ämneslärare	(fil. mag. Hermansson)	5,508: —	6,120: —
1 „	(elektroing. Sigfrids)	6,885: —	7,650: —
1 „	(elektroing. Lundahl)	6,885: —	7,650: —
	Summa Kronor	40,635: —	45,150: —

Övriga belopp äro beräknade för timlärare. Beräkningen förutsätter, att lärarnes löner i medeltal nedsättes med 10 % av de under 1922 utgående.

6. För snickeriarbetena i verkstadsskolan.

9. Småreparationer	150: —
Skåp och hyllor o. d.	600: —
Belysning o. d.	700: —
Uppvärmning	2,500: —
Städning	900: —
Summa Kronor	4,850: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Undervisningsändamål.

10.	Skrivbiträde o. d.	1,350: —
	Tillfälligt skrivbiträde o. d.	500: —
	Skrivmateriel o. d.	150: —
	Summa Kronor	2,000: —
13.	Tryck	500: —
	Annonser	1,000: —
	Telefon	400: —
	Post o. d.	100: —
	Summa Kronor	2,000: —

Bil. litt. D.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Hälsovårdsnämnden.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna dess förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1923 och i anledning därav anföra.

I fråga om lön för förste stadsläkaren erinrar Nämnden om, att Nämnden i särskild skrivelse gjort framställning i berörda avseende, varför Nämnden i anledning härav å inkomstsidan icke upptager de 3,000 kronor, som utgjort bidrag från landstinget till förste stadsläkarens avlöning.

Förste tillsyningsmannen, som räknar tjänsteår från och med år 1917, är berättigad att erhålla sitt andra ålderstillägg.

En tillsyningsman, Forsberg, har av Lönenämnden från och med innevarande års början placerats i IV lönegraden, vadan alla tillsyningsmännen upptagas i ifrågavarande lönegrad.

I skrivelse till Hälsovårdsnämnden i dess egenskap av styrelse för epidemisjukhuset i Västerås har länets epideminämnd, under framhållande, att vid det förhållande att stadens å epidemisjukhuset boende sjuksköterskor, som där utom bostad erhålla fri kost och andra naturaförmåner, numera icke alls eller helt obetydligt deltaga i vårdnaden av de å sjukhuset intagna patienter, meddelat att Nämnden icke finner skälig anledning att vidare bekosta ifrågavarande förmåner och anmodat Hälsovårdsnämnden att vidtaga erforderliga åtgärder för att ersättning för dessa sjuksköterskors bostad och naturaförmåner beredes sjukhuset eller att inrymmandet av stadssjuksköterskorna i epidemisjukhuset måtte upphöra senast med innevarande års utgång.

Då Nämnden funnit en överenskommelse med landstinget om sköterskornas inackordering å epidemisjukhuset att föredraga framför den förändring av tjänsten, som skulle bli en följd, om dessa sköterskor berövades fri kost och logi, har Nämnden trätt i underhandlingar med epideminämnden, och hava dessa underhandlingar, som visserligen ej äro slutförda, dock resulterat i att å utgiftssidan upptagas kostnader för stadssjuksköterskornas inackordering å epidemisjukhuset med förslagsvis 1,350 kronor, beräknad efter en kostnad av 2 kronor om dagen under 11 månader.

Genom förbiseende har i föregående års budgetförslag ej varit upptaget kostpengar under semester för ifrågavarande sköterskor. Utgift upptages nu härför efter kronor 2: 50 under 60 dagar.

Då dessa stadssjuksköterskor såsom sköterskor för mindre bemedlade ej åtnjuta något arvode för sjukvården och under sin tjänst måste förflytta sig varje dag inom olika områden i staden, föreslår Nämnden att de tilldelas 30 kronor var som ersättning, därest de hålla sig med velociped.

Av Västerås stads förening mot tuberkulos gjord framställnnig om enahande anslag för föreningens verksamhet för år 1923, som för innevarande år tillstyrkes av Nämnden.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Hälsovårdsnämnden.

Vad beträffar köttbesiktningsbyråns personal erfordra vissa omständigheter höjning av personalens löner. Dessa ökade utgifter inverka dock ej på stadens budget, enär utgifterna bestridas av inkomsterna vid byrån. Som bekant få ej inkomsterna vid köttbesiktningsbyrån av staden disponeras för andra än för byråns verksamhet erforderliga ändamål. De förhållanden, som föranleda nämnda höjning, äro följande. Dels har Kungl. Maj:t föreskrivit, att en bakteriologisk avdelning skall inrättas vid köttbesiktningsbyrån härstädes från och med 1923 års ingång, samt att bakteriologisk undersökning och renkultur skall verkställas på kött efter sjuka och nödslaktade kreatur, dels ock har Kungl. Maj:t förordnat, att genom föreståndaren vid köttbesiktningsbyrån skall mot fastställda avgifter, som tillfalla stadskassan, verkställas författningsenlig besiktning och stämpling vid tullkammaren i staden av vissa från utrikes ort komna, i särskild författning närmare angivna animaliska födoämnen.

Dessa tillägg i föreståndarens arbetsbörda, som därigenom kan beräknas fördubblas, åstadkommer att privat veterinärpraktik i nuvarande omfattning icke kan av honom idkas, varför tillskott i utgående löneförmåner bör lämnas. Genom dessa nya åligganden ökas även arbetet för andre besiktningsmannen och vaktmästaren vid byrån, byråns övriga personal, kassören och mikroskopisterna, beröras däremot ej i nämnvärd grad härav. Vad andre besiktningsmannen beträffar är ju denne ej i stadens lönestat upptagen, vilket däremot är fallet med föreståndaren och vaktmästaren, vilka som bekant åtnjuta avlöning, avvägd med hänsyn till att de ej hava full sysselsättning av sina stadstjänster. Även om man som sagt kan få räkna med en ungefärlig fördubbling av vederbörandes arbetsbörda, är det ju dock i första hand erfarenhet, som kan ge ett bestämt mått på denna, varför Nämnden i avvaktan på vad det kommande årets verksamhet i sådant fall kan giva vid handen, föreslår att någon omflyttning av föreståndaren och vaktmästaren i lönegruppshänseende icke vidtages, utan att föreståndaren och vaktmästaren tilldelas för år 1923 provisoriska arvoden, den förre med 2,000 kronor och den senare med 600 kronor, ävensom att andre besiktningsmannens arvode höjes med 500 kronor till 1,300 kronor.

I övrigt torde observeras, att en stor del av anslagen för år 1922 på grund av prissänkningar kunnat nedsättas i det här föreliggande budgetförslaget för år 1923.

Dyrtidstilläggen för Nämndens befattningshavare äro genomgående beräknade efter indextalet 190.

Nämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville godkänna följande

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Hälsovårdsnämnden.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Hälsovårdsnämnd för år 1923.

Utgifter:

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

a. *Löner och arvoden:*

1:ste stadsläkaren, lön. *32*: IV		4,035: —
2:dre stadsläkaren, lön. *28*: IV		3,363: —
Distriktsläkaren, lön. *21*: I		2,100: —
1:ste tillsyningsmannen, lön *24*: III		2,676: —
Tre tillsyningsmän, lön. 18: IV à *2*,217 kr.		6,651: —
En stadssjuksköterska, lön. 6: IV		921: —
En stadssjuksköterska, lön. 6: I		750: —
Två stadssjuksköterskor för de mindre bemedlade, lön. 4: I à 600 kr.	1,200: —	
Kost å Epidemisjukhuset, förslagsvis	1,350: —	
Kostpengar under semester, 60 dagar à *2*: 50	150: —	2,700: —
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	800: —	
Transport	800: —	23,196: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Hälsovårdsnämnden.

Transport	800:—	23,196:—		
Ersättning för bostad	350:—			
Ersättning för bränsle	150:—			
	1,300:—	3,900:—	27,096:—	
Ersättning till tre tillsyningsmän och två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped			150:—	
Dyrtidstillägg för ovanstående personal			17,773: 16	45,019: 16
b. *Pensioner:*				
Till f. stadsbarnmorskan L. Närström		400:—		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell		500:—	900:—	
Dyrtidstillägg till ovanstående			540:—	1,440:—
c. *Diverse utgifter:*				
1. Barnmorskorna:				
Tre telefoner à 80 kr...		240:—		
Förbrukningsartiklar		200:—	440:—	
2. Kostnader för skyddskoppympning			100:—	
3. Telefonavgifter			960:—	
4. Desinfektionskostnader			500:—	
5. Tryck- och annonskostnader			300:—	
6. Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.			1,500:—	
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten ($^{28}/_{12}$ 1920)			6,000:—	
Lokalhyra till d:o			600:—	
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck m.m		100:—		
Skjutsar vid besiktningar och div. utgifter ..		100:—	200:—	
Transport			10,600:—	46,459: 16

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Hälsovårdsnämnden.

Transport		10,600: —	46,459: 16	
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader	700: —			
Skötsel och underhåll å brandstationen	2,200: —	2,900: —		
10. Premie för olycksfallsförsäkringar		350: —		
11. Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för år 1923	600: —			
Städning, eldning och belysning	600: —	1,200: —	15,050: —	61,50[illegible]: 16

B. Bostadsinspektionen.

a. *Löner och arvoden:*				
Bostadsinspektrisen, lön. 19: I	1,920: —			
Dyrtidstillägg	1,728: —	3,648: —		
Ersättning för hållande av velociped		30: —	3,678: —	
b. *Övriga utgifter:*				
Tryck, annonser och diverse			100: —	3,778: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

a. *Löner och arvoden:*				
Föreståndaren, lön. 29: IV	3,531: —			
Extra arvode	2,000: —	5,531: —		
En andre besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1,300: —		
Vaktmästaren, lön. 11: I.	1,200: —			
Extra arvode	600: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme och lyse	630: —	1,170: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800: —		
Två mikroskopister, arvode à 1,200		2,400: —		
		13,201: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		3,706: 74	16,907: 74	
Transport		16,907: 74	65,287: 16	

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Hälsovårdsnämnden.

	Transport	16,907: 74	65,287: 16
b. *Diverse utgifter:*			
1. Värme, belysning och vatten	700: —		
2. Telefon	120: —		
3. Tvätt	250: —		
4. Underhåll av byggnader	1,000: —		
5. Hyra	3,000: —		
6. Premie å olycksfallsförsäkring ..	66: —		
7. Diverse	600: —	5,736: —	22,643: 74
		Summa Kronor	87,930: 90

Inkomster:

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen..	500: —	
2. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	1,000: —	
3. Protokollslösen	200: —	1,700: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter	22,643: 74
Vågavgifter	3,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas	60,587: 16
Summa Kronor	87,930: 90

Västerås den 4 oktober 1922.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Pantin.

Bil. litt. E.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Planterings-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed överlämna dess förslag till utgifts- och inkomststat för stadens planteringar för år 1923 och i anledning därav anföra.

Under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1919 angående beviljande av anslag för avlönande och sättet för anställande av trädgårdskonsulent för år 1920, vilket beslut därefter varje år förnyats, får Nämnden hemställa, att Stadsfullmäktige ville även för år 1923 anvisa anslag till avlöning av denne befattningshavare.

I likhet med föregående år anhålles om pensionsersättning till änkefru Forsberg.

Anslagen under rubriken skötsel och underhåll hava till större delen kunnat sänkas. Då en del esplanader, Norra Ringvägen, ett triangelformigt område vid Tessin- och Vasagatorna samt anläggningen nedanför Djäkneberget vid Biskopsvägen under året tillkommit, kan innevarande års anslag å 7,000 kronor för underhåll av esplanader m. m. dock ej nedbringas. Även underhållet av Rudbecksparken tarvar, då parken är ganska nyanlagd, innevarande års anslagsbelopp. Anslaget för Elba och Östra holmen torde ej heller kunna nedbringas; bland annat är plombering av ett par ekar å Östra holmen önskvärt. Enär staketet vid Botaniska trädgården behöver repareras, äskas även där samma anslag som innevarande år. Underhållet av växthus m. m. tarvar ävenledes för år 1923 samma anslag. Anslagen för underhåll av kyrkogårdarna och Slottsparken återfinnes å inkomstsidan.

Under extra utgifter äskar Nämnden anslag för fortsatt omläggning av vägar å Djäkneberget. Omläggningen avser den nedre östra vägen å berget. Underhållskostnaderna för Djäknebergets vägar torde genom de skedda omläggningarna för framtiden kunna nedbringas.

Vidare begär Nämnden anslag för anläggande av en stentrappa i den branta östra uppgången till berget. Det årliga underhållet för denna uppgång i dess nuvarande skick ställer sig rätt dyrbart, då fyllningen på stengrunden ständigt bortrinner.

Magistraten i staden föreslog under juni månad år 1920 Drätselkammaren att en bekvämlighetsinrättning skulle anordnas å Djäkneberget men har, sedan Planteringsnämnden under juli månad samma år efter anmodan av Drätselkammaren i ärendet avgivit yttrande, i frågan intet vidare åtgjorts.

För närvarande finnes som bekant å Djäkneberget ett mindre avträde försett med vanliga plåtkärl, beläget jämte redskapsboden å bergets västra område nordväst om paviljongen. Urinkur saknas däremot helt och hållet.

Detta avträdes plats är synnerligen illa valt och stör intrycket vid den västligaste uppgången från berget.

Härtill kommer att bekvämlighetsinrättningen är allt för liten och ej blott närmast omkring densamma utan mellan denna och stenmuren osnyggas på ett för trevnaden å berget upprörande sätt, varför åtgärder måste vidtagas, som rätta missförhållandena.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Planteringsnämnden.

Nämnden föreslår därför att en bekvämlighetsinrättning försedd med 6 avträden och urinkur med vattenspolning och avlopp anordnas utanför sydvästra delen av Djäknebergsmuren, strax söder om det ställe där densamma för ett par år sedan genombröts, ungefär i höjd med serveringspaviljongen. En liten sänka går här i sydvästlig riktning ned mot Djäknebergsgatan, i vilken vattenledning finnes. Avlopp är framdraget till Bergsdal. De alltför höga kostnaderna för anordnande av bekvämlighetsinrättning med vattenklosetter föranleda Nämnden att föreslå att bekvämlighetsinrättningen förses med vanliga torvmullsklosetter. Kostnadsförslaget för inrättningen har följande utseende.

Schaktning och ditforsling av sten	150: —
8 kbm. betonggjutning à 60: —	480: —
40 kbm. dikesgrävnnig à 5: —	200: —
95 st. 4″ cementrör à 1: 50	142: 50
30 st. 12″ cementrör à 5: 50	165: —
75 m. 1 1/4″ galvaniserade järnrör à 2: —	150: —
Stopp- och länskran, silanordningar o. d.	100: —
Nedläggning av rören, igenfyllning av diket	125: —
6″×6″ fyrkantvirke, 30 kbft à 1: 40	42: —
2″×7″ virke, 10 kbft à 1: 40	14: —
1 1/2″×7″ hyvl. o. spåntat furuträ, 100 kbft à 1: 75	175: —
7 dörrar à 15: —	105: —
Järn och beslag	60: —
Plåt till tak jämte kostnad för läggning	150: —
Målning	75: —
Arbetskostnader m. m.	366: 50
Kronor	2,500: —

Den 15 december 1910 beslöto Stadsfullmäktige på framställning av Trädplanteringssällskapet uppföra i 1911 års stat ett anslag å 1,000 kronor för uppförande av bekvämlighetsinrättning å berget. Ifrågavarande anslag är sedan dess reserverat, varför Nämnden anhåller att detta jämte ytterligare erforderliga 1,500 kronor ställas till Nämndens förfogande för uppförande av ifrågavarande inrättning.

Enär verkställd undersökning givit vid handen att trävirket i växthusen i stor utsträckning är ruttet och reparationer nödvändiga, begäres anslag härför. Nämnden återupptager fjolårets förslag om ett mindre anslag för uppförande av träbänkar å Djäkneberget. Stenbänkarna därstädes äro vår och höst allt annat än lämpliga sittplatser.

Dyrtidstillägg är beräknat efter indextal 190.

Planteringsnämnden hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för stadens planteringar för år 1923.

Västerås den 25 oktober 1922.

På Planteringsnämndens vägnar:

CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Planteringsnämnden.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads planteringar år 1923.

Utgifter:

b. *Löner och arvoden:*		
Stadsträdgårdsmästaren, lön 30: II	3,333: —	
Trädgårdsmästaren, lön 18: I	1,830: —	
Elever, förslagsvis	4,000: —	
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1923	1,275: —	
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	4,166: 82	
Dyrtidstillägg å fru Forsbergs pensionsersättning	250: —	15,354: 82
c. *Skötsel och underhåll:*		
1. Vasaparken	5,000: —	
2. Stadsparken	1,800: —	
3. Kyrkogårdarna samt planteringar kring domkyrkan	4,550: —	
3. Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen	7,000: —	
4. Rudbecksparken	1,000: —	
5. Djäkneberget	4,000: —	
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,500: —	
7. Elba och Östra holmen	2,000: —	
8. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	1,000: —	
9. Slottsparken	1,000: —	
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	2,000: —	
11. Körslor till alla planteringar	3,000: —	
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	4,000: —	
13. Reparation av redskap	750: —	
14. Grus till alla planteringar	2,000: —	
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	300: —	
16. Brandstods- och telefonavgifter	250: —	
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin o. sjukhjälp	800: —	
18. Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —	
19. Oförutsedda utgifter	1,000: —	43,015: —
	Transport	58,369: 82

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Planterings-nämnden.

	Transport		58,369: 82
d. *Extra utgifter:*			
3. Fortsatt omläggning av vägar å Djäkneberget		1,500: —	
Anläggande av stentrappa vid Östra uppgången till Djäkneberget		3,000: —	
Uppförande av en bekvämlighetsinrättning å Djäkneberget		1,500: —	
Reparation och målning av växthusen		2,000: —	
Uppsättande av soffor å Djäkneberget		300: —	8,300: —
	Summa Kronor		66,669: 82

Inkomster:

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringar vid domkyrkan	4,500: —	
1. Ersättning från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	50: —	
2. Anslag för vård av slottsparken	1,000: —	
5. Ersättning från Allm. Sv. El. A.-Bol. för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	
3. Försäljningsmedel och dekoreringar	2,000: —	8,050: —
Brist att genom uttaxering fyllas		58,619: 82
Summa Kronor		66,669: 82

Bil. litt. F 1.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.* **Omorganisation.**

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen över stadens tekniska verk får härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1923.

Till en början vill styrelsen anmäla, att under innevarande år utredning pågått rörande möjligheten av en omorganisation av verkens inre förvaltning. För detta ändamål tillsatte styrelsen en kommitté, bestående av styrelsens ordförande, baningenjör Henning, ledamoten i styrelsen, handlande Kättström samt drätseldirektör Öberg. Med biträde av verkens föreståndare, ingenjör Geston samt drätselkamrer Andersson har denna kommitté, efter studium i en del svenska städer, framlagt förslag bl. a. till omorganisation med avseende på avläsning av mätare och därmed sammanhörande kontorsarbeten, och har styrelsen funnit anledning godkänna kommitterades förslag. Vid avläsning av mätare antecknas för närvarande endast mätarens ställning, avgifterna däremot uträknas på kontoret. Enligt det nya systemet skall samtidigt med avläsningen räkning utskrivas. Abonnenten erhåller då omedelbart sin räkning och verken behöva ej genom extra budskickning utsända räkningarna, såsom fallet är, när de skrivas på kontoret. Denna åtgärd i förening med föreslagna förenklingar i kontorsarbetet anser styrelsen möjliggöra en inskränkning av den under verkens gemensamma förvaltning upptagna personalen med 5 personer, varav tre kontorsbiträden av II klass och två mätareavläsare, och har styrelsen med hänsyn härtill uteslutit dessa befattningar vid beräkning av 1923 års stat. Utgående ifrån samma beräkningsgrunder för personalens dyrtidstillägg som för innevarande år samt med tillämpning av det nu gällande indextalet 190 medför berörda inskränkning en besparing av

i löner .... kr. 7,776: —
och i dyrtidstillägg .... „ 6,998: —
eller sammanlagt kr. 14,774: —

Men som det nya systemet kommer till användning först med nästkommande års avläsningar och motsvarande arbete för innevarande år måste pågå under större delen av januari, kunna verken ej omedelbart vid nya årets början avvara omnämnda kontorspersonal. Icke heller kunna avläsarebefattningarna indragas förrän efter en viss tid, beroende på att hos många av verkens små abonnenter inkassering undan för undan måst ske, hos en stor del t. o. m. varje vecka å ett smärre belopp, vilket visat sig vara enda utvägen för att utfå betalning och därjämte medfört fördelen för många fattiga att ej bliva avstängda från elektriska lyset. Denna anordning, som medfört ett avsevärt ökat arbete för verkens personal, kan ej genast upphöra och hava verken därför sysselsättning för berörda avläsare med inkasseringsarbeten under en tid framåt. Av anförda skäl har styrelsen måst insätta ett förslagsanslag med 3,000: — kronor för tillfällig kontorshjälp. För att med en personal av tre avläsare och en förman kunna sköta det nya systemet, kan ett förfarande med avbetalningar från verkens sida ej vidare medgivas, ett förhållande, med vilket allmänheten måste göra sig förtrogen. Efter nya systemet erhåller abonnent

N:o 69. Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

ett betalningsanstånd av två veckor efter räkningens emottagande. Är beloppet icke inbetalat vid utgången av denna tid, företages omedelbart och utan föregående varning avstängning. Styrelsen, som icke anser nödigt upptaga Stadsfullmäktiges tid med beskrivning av en massa detaljer rörande det nya systemet, vill endast tillägga, att i flera av Sveriges städer liknande system numera införts, bl. a. i Malmö, där man dessutom genom särskilda inkasserare även låter avhämta likviden. Avläsning sker där 11 gånger om året, varemot i Västerås avläsning endast sker 4 gånger. Styrelsen har därför ansett att, liksom hittills varit fallet, abonnenterna skola inbetala vid verkens kontor.

Kostnaderna för verkens gemensamma förvaltning äro för innevarande år beräknade till 108,000 kr., för nästkommande år efter skedd personalindragning till 81,939 kr.

Indragning av inspektörsbefattningen vid elektricitetsverket.

Ytterligare personalinskränkning anser styrelsen kunna ske genom indragning av inspektörsbefattningen vid elektricitetsverket, medförande en besparing av

i lön	kr.	2,151: —
i dyrtidstillägg	„	1,882: —
eller sammanlagt	kr.	4,033: —

När denna befattning inrättades pågick en omfattande installationsverksamhet, men numera torde så gott som alla fastigheter hava utrustats med elektrisk belysning och på grund härav det med berörda befattning förenade arbetet minskats i sådan omfattning, att detsamma kan utföras av assistenten vid elektricitetsverket samt montörförmannen. Gent emot detta har verkens föreståndare anfört att även äldre installationer böra, till förebyggande av eldsvådetillbud, genom verkens försorg tid efter annan underkastas vederbörliga undersökningar och isolationsmätningar, vartill kommer tillsyn av omändringar och utvidgningar av gamla anläggningar, platsundersökning av mätare etc., särskilt hos de större abonnenterna. Dessa arbeten torde, enligt föreståndarens uppfattning, ej på ett tillfredsställande sätt kunna medhinnas av assistenten och montörförmannen, vilka befattningshavare på grund av verkets stora abonnentantal och vittutgrenade ledningsnät äro upptagna med sina arbeten.

Anslag till läkarearvode m. m.

Som det visat sig att innevarande års anslag med 5,000: — kr. till läkarearvode, sjukhjälp och medicin är otillräckligt, har styrelsen måst höja detta belopp med 1,000 kronor.

Fördelning av förvaltningskostnaderna.

Fördelning mellan verken av kostnaderna för förvaltning och diverse utgifter har skett efter samma fördelningsprocent som för innevarande år.

Vattenverket: Inkomster.

Med ledning av innevarande års resultat hava inkomsterna av vatten måst sänkas, i huvudsak beroende på minskad åtgång av vatten för industriella behov.

Gasverket: Gaspris.

Vid beräkning av gasverkets budget har styrelsen räknat med en sänkning av gaspriset från nuvarande 35 till 28 öre.

Kostnad för gatubelysning.

Berörda prissänkning i förening med minskade omkostnader i övrigt har medfört att gatubelysningen med gas med nuvarande antal lyktor stannar vid en kostnad av 41,600 mot för i år beräknade 54,750: — kr.

Enskilda gasförbrukningen.

Rörande enskilda gasförbrukningen anser styrelsen att denna vid berörda kraftiga prisnedsättning samt i anseende till sannolikheten av större förbrukning inom industrier-

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

na torde i förhållande till innevarande års förbrukning öka med 16 % eller från för i år beräknade 628,000 kbm. till 728,000 eller alltså med 100,000 kbm. Inkomsterna av försåld gas uppgå då, med tillägg av hyror för mätare, till 219,700 kr. Som verkets kol fortfarande står i ett för högt värde, har styrelsen låtit inkomst- och utgiftssidan utjämna varandra genom att gottskriva kolens konto överskjutande vinst, som enligt de gjorda beräkningarna torde uppgå till omkring 20,000 kronor.

Underhållskostnader.

I posten 26,000 kr. för underhållskostnader vid gasverket är inbegripet ommurning av 2 st. ugnar till en kostnad av omkring 15,000 kr. Övriga delen av anslaget är avsedd till underhåll av ledningsnät, byggnader, apparater, lyktor, mätare och verktyg m. m.

Elektricitetsverket: Taxor.

Enär Västerås Elektricitetsverk med sina många och för olikartade behov avlämpade taxor torde bjuda på fördelar framför många andra verk, anser styrelsen att, med några mindre betydande undantag, anledning till sänkning ej föreligger. Taxa I är avsedd för större kraftabonnenter, som uttaga högspänd ström, vilken utlämnas efter ett grundpris av 106: 67 pr kilowatt och år samt med ett förbrukningspris av 5 till 3 öre kilowattimmen. Här bör årliga grundpriset sänkas till 100 kr. och per vecka räknat från nuvarande 2,05 till 2 kr. För att än mera kunna tillmötesgå allmänhetens behov, anser styrelsen att för taxa 3 stadgat villkor rörande minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, nämligen 1 kilowatt, bör sänkas till 0,5 kilowatt, vilket skulle medföra större användbarhet av taxan i hemmen. Grundavgiften, som nu är 113: 34, bör för att kunna delas med 4 avrundas till 112 kr. och för 0,5 kilowatt sättas till 72 kr., med ökning av 8 kr. för varje 100 watt intill 1 kilowatt samt därefter med kr. 11: 20 för samma enhet. Taxans användning för hushållsändamål får emellertid ej avse belysningsström. Även bör det i taxan 5 förekommande ojämna talet av 5: 34 per lampa och år avrundas till 5 kr.

Pensionären Löv.

Pensionären S. L. Löf har under året avlidit och sålunda utgått ur staten.

Jämförelse.

I efterföljande visas en jämförelse mellan budgetsiffrorna för i år och nästa år.

		Inkomster:	Utgifter:		Behållning: 1922:	Behållning: 1923:
Vattenverket:	1922:	157,600: —	148,592: —		9,008: —	—
	1923:	143,700: —	138 459: —		—	5,241: —
Gasverket:	1922:	383,667: —	383,667: —		—	—
	1923:	308,900: —	308,900: —		—	—
El.-verket:	1922:	574,200: —	435,136: —		139,064: —	—
	1923:	618,500: —	413,656: —		—	204,844: —
				S:a behålln.	148,072: —	210,085: —
Avloppsledn.:	1922:	33,250: —	87,370: —	skillnad	54,120: —	—
	1923:	36,250: —	87,200: —		—	50,950: —
				Överskott	93,952: —	159,135: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Förrådsskjul.

Av verkens förrådsmaterial och redskap förvaras en del i primitiva skjul, uppförda å förrådsgården vid gasverket. Platsen därstädes är för sitt ändamål ganska begränsad, synnerligast som densamma också skall rymma kokslagret, vilket vissa årstider är rätt så betydande, vartill kommer att materialens in- och utlämning kräver mera arbete, när densamma förvaras på olika ställen. För avhjälpande av berörda olägenheter bör ett för de olika verken gemensamt förrådsskjul uppföras utefter tomtens östra gräns, belöpande sig kostnaden härför på 7,800 kr., vilken kostnad bör utgå av verkens vinstmedel och lämpligen fördelas på två år. Med anledning av det anförda har styrelsen bland utgiftsposterna under Diverse utgifter upptagit hälften av berörda belopp eller 3,800 kronor.

Omkostnader för brandposter.

Stadens brandposter skötas och underhållas genom vattenverkets försorg, belöpande sig årliga kostnaden på omkring 1,200 kr. Som det är av särskild vikt, att brandposterna vid alla tider äro i ett fullt användbart skick, så att brandkåren vid förekommande utryckning ej hnidras i eldsläckningsarbetet, tarva desamma ständig skötsel, vid inträdande frost bestående uti erforderlig tömning av vatten, som samlas i de till brandposterna hörande skyddsomhöljen eller trummor, ävensom uti renhållning från is och snö i gatuplanet samt reparationer. Kostnaderna härför påföras vattenverket, vilket förhållande, då brandposterna icke äro till för vattenverkets behov, bör ändras. Styrelsen, som dock fortfarande bör ombesörja arbetet, vill därför föreslå, att kostnaderna härför påföras brandverket och upptagas som en inkomstpost i vattenverkets stat med förslagsvis 1,200 kr.

Nyanläggningar.

På grund av rådande depression och den inträdda stagnationen i byggnadsverksamheten föreslår styrelsen icke för närvarande några vare sig nya gatuledningsarbeten eller nya gatulyktor.

Däremot måste styrelsen anhålla om ett förslagsanslag å 4,000 kr. till anskaffande av nya vattenmätare och inventarier samt 13,000 kr. till diverse mindre ledningsutsträckningar jämte nya serviser. För innevarande år äro för ifrågavarande ändamål beviljade respektive 6,000 och 20,000 kronor.

Med ledning av det här anförda får styrelsen hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att följande befattningar från och med år 1923 och tillsvidare indragas, nämligen
två manliga kontorsbiträden av II klass,
ett kvinnligt kontorsbiträde av II klass,
två avläsare, samt
befattningen som installationsinspektör vid elektricitetsverket.

2:o) att priset å gas skall efter avläsningen för innevarande års fjärde kvartal utgå efter 28 öre per kubikmeter;

3:o) att från och med år 1923 följande ändringar skola vidtagas vid nedanstående elektriska taxor;

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

taxa 1. årliga grundavgiften ändras från 106: 67 till 100 kr., grundavgiften per vecka från 2: 05 till 2 kr.,

taxa 2. årliga grundavgiften ändras från 113: 34 till 112 kr., minsta belopp, varom avtal skall kunna träffas, ändras från 1 till 0,5 kilowatt, skolande årliga grundpriset för denna effekt utgöra 72 kr. med tillägg av 8 kr. för varje ökning om 100 watt intill 1 kilowatt, varefter priset skall utgå med kr. 11: 20 för samma enhet räknat,

taxa 5. årliga tilläggsavgiften per lampa och år ändras från 5: 35 till 5 kronor;

4:o) att för uppförande av ett förrådsskjul utefter östra gränsen å tekniska verkens förrådstomt vid Sturegatan (tomterna N:ris 1, 6 Södra kvarteret) anvisa 7,800 kr. att bestridas av verkens vinstmedel och fördelas lika mellan åren 1923 och 1924;

5:o) att kostnaderna för brandposters skötsel och underhåll skola från och med år 1923 gottskrivas vattenverket med förslagsvis 1,200 kr. samt debiteras brandverket;

6:o) att till anskaffande av vattenmätare och varaktiga inventarier bevilja ett förslagsanslag å 4,000 kr. att utgå av lånemedel;

7:o) att ävenledes av lånemedel bevilja ett förslagsanslag å 13,000 kr. till nya serviser och diverse mindre ledningsarbeten; samt

8:o) att i övrigt godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1923.

Västerås den 8 november 1922.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bil. litt. F 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Vatten- och Avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken år 1923.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49: IV		8,625: —
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36: II		4,259: —
Assistenten vid Elektricitetsverket, 36: II		4,259: —
Kamreraren, 36: II		4,259: —
Bokhållaren, 19: II		2,055: —
Kassörskan, 19: IV		2,325: —
Förrådsförmannen, 19: IV		2,325: —
Manligt kontorsbiträde, 1:a kl, 15: II, 2 st. à 1,671: —		3,342: —
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:a kl, 14: IV	1,785: —	
Personligt lönetillägg	50: —	1,835: —
Manligt kontorsbiträde, 2:a kl, 13: IV		1,677: —
Avläsareförmannen, 17: III		1,986: —
Avläsare, 16: III		1,884: —
Avläsare, 16: II, 2 st. à 1,767: —		3,534: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		32,044: —
Ritbiträde, förslagsvis		1,800: —
Siffergranskare		1,700: —
Springpojkar		1,000: —
Tillfällig kontorshjälp, förslagsvis		3,000: —
	Kronor	81,939: —

Därav påföres:

Vattenverket	14,500: —	
Avloppsledningarna	7,500: —	
Gasverket	21,000: —	
Elektricitetsverket	34,000: —	
Installationsarbeten	4,939: —	81,939: —
	Kronor	81,939: —

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

		Transport	
Diverse utgifter:			
Läkarearvode, sjukhjälp, medicin		6,000: —	
Olycksfallsförsäkring		3,000: —	
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.		6,000: —	
Telefonavgifter		3,000: —	
Renhållning, eldning, städning och belysning för kontor och förråd		5,000: —	
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg		4,000: —	
Diverse, såsom resor, föreningsavgifter m. m.		1,000: —	
Uppförande av en uthusbyggnad för förrådsmaterial, halva kostnaden		3,700: —	31,700: —
		Kronor	31,700: —
Därav påföres:			
Vattenverket		5,400: —	
Avloppsledningarna		2,700: —	
Gasverket		8,200: —	
Elektricitetsverket		13,000: —	
Installationsarbeten		2,400: —	31,700: —

Vattenverket.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	142,000: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	143,700: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			24,200: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			11,400: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		14,500: —	
Maskinmästaren, 20: IV	2,433: —		
Maskinisterna, 16: IV, 2 st. à 2,001: —	4,002: —		
Rörnätsförmannen, 18: IV	2,217: —		
Transport	8,652: —	14,500: —	35,600: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport	8,652: —	14,500: —	35,600: —
Vårdaren av vattenborgen, 14: III	1,680: —		
Pensionären F. G. Lönnkvist	2,500: —		
Pensionären Sofia Risberg	500: —		
	13,332: —		
Dyrtidstillägg	10,694: —		
	24,026: —		
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren o. 2 maskinister	2,970: —	21,056: —	35,556: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5,400: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		800: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö	500: —		
Avgift till arrendatorn av Hesslö egendom	500: —		
Avgift till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,150: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö		650: —	
Analyser, skjutsar m. m.		300: —	
Avskrivning av fordringar, diverse		1,500: —	9,800: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan ($^{30}/_{11}$ 1911, $^{21}/_{12}$ 1916):			
Räntor		34,052: —	
Amortering		26,451: —	60,503: —
		Kronor	141,459: —
Härifrån avgår avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:			
Avloppsledningarna		1,500: —	
Gasverket		1,500: —	3,000: —
		Kronor	138,459: —
Inkomster utöver utgifter			5,241: —
		Kronor	143,700: —

Avloppsledningarna.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Förvaltningen enligt ovan	7,500: —	
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	2,500: —	
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1,500: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	3,700: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	8,500: —	23,700: —
	Transport	23,700: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

		Transport	23,700: —
Underhållskostnader:			
Ledningsnät och brunnar			7,000: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan			2,700: —
Räntor och amortering:			
Enligt planen för obligationslånen:			
Räntor		42,945: —	
Amortering		10,855: —	53,800: —
		Kronor	87,200: —
Varifrån avgår avgifter för cirka 1,450 st. vattenklosetter à kr. 25: —			36,250: —
		Återstår Kronor	50,950: —

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen		41,600: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare		219,700: —
Koks och tjära		47,000: —
Installationsarbeten		600: —
	Kronor	308,900: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Gaskol		114,624: —	
Övriga omkostnader		18,700: —	133,324: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			26,000: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		21,000: —	
Gasmästaren, 22: IV	2,631: —		
Justerare, 17: IV	2,109: —		
Justerare, 17: III	1,986: —		
Pensionären A. H. Eriksson	1,170: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	8,396: —	
Transport		29,396: —	159,324: —

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Transport	29,396: —	159,324: —
Dyrtidstillägg	6,789: —	
Eldare	32,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,500: —	
	69,685: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för gasmästaren	990: —	68,695: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan	8,200: —	
Brandstodsavgifter och utskylder	4,000: —	
Bränsle åt gasmästaren	250: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren	950: —	
Analyser, skjutsar m. m.	500: —	
Avskrivning av fordringar	3,000: —	
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen (16/5 1917)	2,800: —	19,700: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):		
Räntor	29,178: —	
Amortering	23,489: —	52,667: —
Amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—1918		5,514: —
Inköp av gasmätare år 1923, förslagsvis		3,000: —
Kronor		308,900: —

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	37,900: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	580,000: —
Installationsarbeten	600: —
Kronor	618,500: —

Utgifter:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi	106,000: —	
Övriga driftkostnader	20,800: —	126,800: —
Underhållskostnader:		
Underhåll av fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare		46,500: —
Transport		173,300: —

N:o 69. Budgetförslag 1923. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

		Transport	173,300: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		34,000: —	
Maskinmästaren, 24: IV	3,027: —		
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2,109:—	6,327: —		
Montörförmannen, 19: IV	2,325: —		
Mätarejusteraren, 17: I	1,740: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	13,919: —	
Dyrtidstillägg		11,772: —	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester och sjunde skift, förslagsvis		3,000: —	
		62,691: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		990: —	61,701: —
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfallet i Svartån		3,000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor		2,000: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		2,200: —	7,200: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		13,000: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		21,300: —	
Bränsle åt maskinmästaren		250: —	
Skjutsar och diverse		600: —	
Avskrivning av fordringar		4,000: —	39,150: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	51,810: —		
Turbinhuset	2,060: —	53,870: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	48,903: —		
Turbinhuset	1,767: —	50,670: —	104,540: —
Avskrivning av elektr. mätare, inköpta åren 1916—1918		15,765: —	
Inköp av elektriska mätare år 1923, förslagsvis		12,000: —	27,765: —
			413,656: —
Inkomster utöver utgifter			204,844: —
		Kronor	618,500: —

Västerås den 8 november 1922.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Hamnen.

Bil. litt. G 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1923 och i sådant avseende anföra.

Genom beslut den 26 maj 1921 anvisade Stadsfullmäktige på framställning av Hamnstyrelsen ett anslag å 9,972 kronor att utgå av hamnens inkomster för stensättning inom och omkring hamnskjulet å hamnpiren mellan pråmån och stora hamnbassängen. Av anslaget togs dock i bruk endast kronor 4,114: 53, vilket belopp även är upptaget i innevarande års stat. Då arbetet innevarande höst fortsätter, huvudsakligast på pirens östra sida samt norrut, till så stor utsträckning som de anslagna medlen förslår, upptager styrelsen återstående belopp eller kronor 5,858: 47 under rubriken nyanläggningar.

Anslaget för underhåll av kajer, dukdalber och båtbryggor torde ej kunna sänkas, oaktat under året en hel del reparationer av kajer företagits. En hel del nödvändiga arbeten återstå nämligen.

Beträffande anslaget för grusning, för innevarande år avsett bland annat för anordnande av upplagsplats för båtar å hamnområdet väster om Svartån, har detsamma icke kommit till användning för sistnämnda ändamål. En del planerings- och grusningsarbeten av kajplanen öster om pråmån har under året befunnits mera nödvändiga, och har för den skull utförts för de anslagna medlen, varför samma belopp äskas för nästkommande år för utförande av ovan angivna arbete.

För biträdet å hamnkontoret äskas samma belopp som innevarande år. Någon sänkning har ej ansetts befogad, då samma person alltsedan anslagets beviljande varit i befattningen anställd, och hans under åren vunna erfarenheter i arbetet alltmer kunnat av styrelsen tagas i anspråk.

Posten ersättning till befäl å fartyg för förrättad uppbörd är höjd med 300 kronor.

Motsvarande höjning i uppbörden återfinnes emellertid å inkomstsidan.

Utgiftsposten telefonavgifter har höjts med 90 kronor. Styrelsen äskar nämligen anslag för telefon till kranmaskinistförmannens bostad. Alltsom oftast erfordras nämligen skötsel av kranarna under förmannens fritid och hans snabba inställelse i tjänsten.

För inläggning av korkmatta i hamnkontoret begäres ett anslag å 400 kronor. Kostnaderna för städning kunna därigenom för framtiden nedbringas.

Anslaget för belysning å hamnen har under året visat sig otillräckligt, beroende på att kostnaderna för fyrarnas belysning vid innevarande års budgetförslag undgått styrelsens uppmärksamhet. Ifrågavarande anslag har därför höjts med 200 kronor.

Ytterligare kostnad för nya hamnbyggnaden är förslagsvis upptagen till 100,000 kronor. Till denna siffra kommer emellertid kostnaderna för mudderverkets drift under tiden 1/7 1918—1921, vilka kostnader, ännu ej fullt utredda, sedermera måste påföras hamnbyggnadskontor. För dessa och övriga kostnader för hamnbyggnaden kommer styrelsen sedermera att begära anslag av Stadsfullmäktige. N:o 69. *Budgetförslag 1923. Hamnen.*

Inkomsterna av hamnavgifter såväl för varor som fartyg kunna beräknas komma att stiga under instundande år, då däremot inkomsten av uthyrning av upplagsplatser lärer komma att sjunka rätt avsevärt.

Som en ny inkomstpost inflyter arrendeavgift för markupplåtelse för oljemagasinen vid hamnen, vilka, liggande 25 meter innanför kajerna, tillhöra Hamnstyrelsens förvaltningsområde.

Den mindre användningen av kranarna föranleder sänkning i anslaget för avlöning av kranskötare.

I fråga om kranarna märkes att, sedan arrendatorn av kran n:o 5 uppsagt gällande avtal, förvaltningen av styrelsen själv övertagits.

Underhåll och reparation av kranarna hava sammanförts, då större delen av reparationerna utföras av maskinistförmannen, som hemtager härför erforderligt material och svårigheter att särskilja kostnaderna för varje särskild kran föreligger.

Dyrtidstillägg å löner hava beräknats efter indextalet 190.

Styrelsen hemställer att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för hamnen för år 1923.

Västerås den 19 oktober 1922.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Hamnen.

Bil. litt. G 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads hamn år 1923.

A. Den egentliga hamnen.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår (1921)			141,041: 67
a) *Nyanläggningar:*			
Stensättning vid ångfartygen Ängsö och Ragvalds tilläggsplatser, återstående belopp enligt Stadsfullmäktiges beslut den $^{26}/_{5}$ 1921			5,858: 47
a 1) *Underhåll och reparationer:*			
1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor		8,000: —	
2. Grusning å hamnen		3,000: —	
3. Av hamnskjulen		200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar		250: —	11,450: —
b) *Löner och arvoden:*			
Hamnkaptenen, lön 31: I		3,300: —	
Dyrtidstillägg		2,502: —	
Biträdet å hamnkontoret		1,200: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4,000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 10 % å uppbörden		1,500: —	12,502: —
c) *Övriga utgifter:*			
1. Hamnkontoret:			
Hyra av lokal	500: —		
Skrivmaterial och tryck	150: —		
Telefonavgifter	400: —		
Städning och eldning	300: —		
Inläggning av korkmatta i hamnkontoret	400: —	1,750: —	
2. Belysning å hamnen		1,700: —	
3. Renhållning å hamnen		1,800: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet		100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —	5,398: —
		Transport	176,250: 14

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Hamnen.

			Transport	176,250: 14

d 1) *Räntor:*

Hamnbyggnaden:

(Enligt av Stadsfullmäktige den $^{22}/_{12}$ 1900 godkänd plan).

Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp:	Ränta:		
1896 års lån à 5 %	22,905: —	1,145: 25		
1907 „ „ „ 4 ½ %	148,850: —	6,698: 25		
1916 „ „ „ 5 %	105,362: —	5,268: 10		
1919 „ „ „ 6 %	146,900: —	8,814: —	21,925: 60	
Förskotterat av Drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden:				
Förslagsvis 100,000: —, ränta härå efter 6 %		6,000: —		
Brist från sist avslutade räkenskapsår 141,041: 67, ränta härå efter 6 %		8,462: 50	14,462: 50	36,388: 10

d 2) *Lån:*

Andel i obligationslån:	Ursprungligt lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
1896 års lån à 5 %	91,905: 01	22,905: —	3,000: —	
1907 „ „ „ 4 ½ % (Beslutat år 1907).	229,000: —	148,850: —	5,725: —	
1916 års lån à 5 % (Beslutat år 1914).	113,000: —	105,362: —	1,342: —	
1919 års lån à 6 % (Beslutat år 1917).	150,000: —	146,900: —	1,150: —	11,217: —

Utgifter utöver inkomsterna å Hamnmaskinernas budget	3,250: —
Summa Kronor	227,105: 24

Inkomster:

f) *Hamnavgifter för varor:*

1. Av ångfartyg i regelbunden trafik	15,000: —	
2. Av andra fartyg	16,000: —	31,000: —

g) *Hamnavgifter för fartyg:*

1. För ångfartyg	3,000: —	
2. För segelfartyg	600: —	
3. För pråmar	2,500: —	6,100: —
Transport		37,100: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Hamnen.

	Transport	37,100: —	
i) För uthyrning av båtplatser		3,800: —	
k) För uthyrning av upplagsplatser i hamnen		1,000: —	
l) För uthyrning av varuskjul		700: —	
m) För uthyrning av mark för fotogenmagasinen		3,000: —	45,600: —
Brist			181,505: 24
	Summa Kronor		227,105: 24

B. Hamnmaskiner.

Utgifter:

a) *Lån:*

Kapitalavbetalningar:				
1. Anläggningskostnad för svängkran N:o 6 (f. d. N:o 1)	11,000: —			
Avgår 9 års amortering	9,900: —			
Återstående kostnad	1,100: —			
1923 års amortering		1,100: —		
2. Anläggningskostnad för kran N:o 2 (f. d. N:o 2)	25,000: —			
Avgår 9 års amortering	22,500: —			
Återstående kostnad	2,500: —			
1923 års amortering		2,500: —	3,600: —	
a 3) *Räntor:*				
1 års ränta å 1,100 kr. à 5 %		55: —		
1 års ränta å 2,500 kr. à 5 %		125: —	180: —	
Inlösenkostnad för kran N:o IV, Drätselkammarens äldre gruskran	3,000: —			
tredje, 1923 års amortering		600: —		
Inlösenkostnad för kran N:o VIII, Drätselkammarens nya gruskran	13,500: —			
tredje, 1923 års amortering		2,700: —	3,300: —	7,080: —
			Transport	7,080: —

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Hamnen.*

		Transport	7,080: —
b) *Löner och arvoden:*			
En maskinistförman, lön 18: I (extra stat)	1,830: —		
Dyrtidstillägg	1,647: —	3,477: —	
Kranskötare, förslagsvis		3,400: —	6,877: —
c) *Driftkostnader:*			
Strömförbrukning för kran:			
1. N:o I (f. d. N:o 3)		300: —	
2. „ II (f. d. N:o 2)		250: —	
3. „ III (Tillhör Tegel- o. Murbruks Aktiebol.)		—	
4. „ IV (Drätselkammarens äldre gruskran)		200: —	
5. „ V		100: —	
6. „ VI (f. d. N:o 1)		450: —	
7. „ VII (Den till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget förut utarrenderade kranen)		100: —	
8. „ VIII (Drätselkammarens nya gruskran)		100: —	1,500: —
d) Underhåll och reparationer av kranar			2,000: —
e) Diverse utgifter, förslagsvis			543: —
		Summa Kronor	18,000: —

Inkomster:

f) *Kranhyror för kran:*		
1. N:o I	3,600: —	
2. „ II	3,000: —	
3. „ IV	1,500: —	
4. „ V	500: —	
5. „ VI	5,000: —	
6. „ VII	500: —	
7. „ VIII	500: —	14,600: —
g) Markhyra för kran N:o III		150: —
Utgifter utöver inkomsterna		3,250: —
	Summa Kronor	18,000: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Lantegendomsnämnden.

Bil. litt. H 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1923 samt rörande däri upptagna utgifts- och inkomstposter anföra.

Renhållningsverkets utgifter:

Anskaffning och underhåll av inventarier:

Då behovet för nästkommande år ej är så stort har till inköp av inventarier och omändring av fordon beräknats 2,000 kronor mot 4,000 kronor för innevarande år. Även till reparationer av fordon kan beräknas 500 kronor mindre än innevarande år.

Löner och arvoden:

Avlöningssumman till fast anställd personal, har på grund av indextalets fall kunnat beräknas till 11,115: 58 kronor mindre än innevarande år.

Anslagen till extra kontorsbiträde, extra arbetare samt till arbetarnes semester hava på grund av allmänt fallande avlöningspriser kunnat beräknas 3,675 kronor lägre än innevarande år.

Inköp av torvmull:

På grund av betydligt billigare priser på torvmull har utgiftsposten för inköp av sådan sänkts med 3,000 kronor.

Stallet:

Utgifter för utfodring och hästskoning har på grund av prisfall å foder och hästskor beräknats 3,160 kronor lägre än innevarande år.

Övriga utgifter:

Å dessa utgifter hava ej några väsentligare sänkningar kunnat ske, då dessa utgifter förut äro beräknade till det lägsta möjliga. Emellertid hava utgifterna för upphämtning av sopor på söndagar sänkts med 100 kronor och värme etc. å kontoret med 200 kronor.

Renhållningsverkets inkomster:

Inkomstsumman för försäljning av stallströ, sopor och torvmullspudrett kan på grund av prisfall ej beräknas högre än till 12,500 kronor, en minskning således av 11,500 kornor. Även inkomsten av försäljning av torvmull har beräknats 3,000 kronor lägre än innevarande år.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Lantegendomsnämnden.

Frågan om förändring av nu gällande bestämmelser för erläggande av hämtningsavgifter är föremål för utredning genom Nämnden, och vill Nämnden i sinom tid härtill återkomma.

Svingårdens utgifter:

Utgiften för kraftfoder har på grund av fallande priser kunnat sänkas med 5,000 kronor.

Avlöningar har sänkts med 1,000 kornor. Transportkostnaderna har likaledes sänkts med 2,000 kronor. Div. omkostnader hava även beräknats 1,000 kronor lägre än innevarande år.

Svingårdens inkomster:

På grund av fläskprisets stora fall hava inkomsterna för försålt fläsk ej kunnat beräknas högre än 45,000 kronor eller 15,000 kronor lägre än innevarande år.

Lantbrukets utgifter:

Anskaffning:

Anslag till anskaffning av inventarier har förslagsvis sänkts med 1,000 kronor till 2,000 kronor.

Amorteringar:

Under amorteringar har endast upptagits ränta å 1923 års amorteringar. De tryckta tiderna omöjliggöra för jordbruket att år 1923 erlägga de konstanta amorteringarna, utan torde, därest bokslutet för år 1923 skulle komma att visa överskott, amortering då ske efter råd och lägenhet. Nämnden hemställer därför, att Stadsfullmäktige ville låta med amorteringarna anstå.

Driftkostnad:

Arrendet för Malma har sänkts med 1,500 kronor, då nuvarande arrendesumma, 5,000 kronor, enligt gängse arrendepriser och speciellt med hänsyn till att ingen ladugård finnes på gården, är avsevärt för hög. Kostnader för avlöningar hava på grund av den allmänt sjunkande prisnivån kunnat nedbringas med 15,000 kronor.

Produkter av egen skörd samt inköp:

På grund av den stora prissänkningen å spannmål har utgiftsposten för utsäde kunnat sänkas med över 50 % eller från 10,000 kronor till 4,821 kronor. Detsamma är förhållandet med anslagen till utfodring i stall och ladugård, vilka sänkts med respektive 7,245 kronor och 4,730 kronor.

Underhåll och reparationer:

För underhåll av seldon har beräknats 900 kronor, således en sänkning av 300 kronor. Likaså har för underhåll av hus kunnat beräknas en sänkning till 2,000 kronor mot 4,000 kronor innevarande år.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Lantegendomsnämnden.

Övriga utgifter:

Anslaget till hästskoning har sänkts med 400 kronor. Häst- och brandförsäkringsavgifter hava på grund av brandförsäkringsvärdens höjning måst ökas med 600 kronor. Driftkostnad för motorplogen har på grund av betydligt fallande priser å brännolja sänkts med 1,000 kronor. Utgifter för inköp av komposter och pudrett från renhållningsverket hava även-ledes på grund av prisfall sänkts med 2,500 kronor. Avgift till läkare och veterinär samt medicin har sänkts med 300 kronor. På grund av att under föregående vinter upphuggits mer ved än som åtgått, har utgiftsposten, avverkningskostnad för ved, sänkts med 1,200 kronor. Utgiften för rotvärde å ved till Nordanby har slopats, då arrendeavgiften för gården är så hög, att fri ved på rot bör erhållas. Hägningskostnader har beräknats 1,000 kronor lägre än innevarande år.

Jordförbättringar:

Till täckdikning, stensprängning och kalkning har beräknats 1,500 kronor, eller en sänkning av 2,500 kronor mot innevarande år.

Lantbrukets inkomster:

Inkomsten av diverse jordbruksprodukter har på grund av det stora prisfallet å sagda produkter ej kunnat beräknas högre än till 81,512 kronor, således en sänkning av 42,088 kronor. Inkomsten från ladugården har på grund av sänkta mjölkpriser ej kunnat beräknas högre än till 14,000 kronor mot 26,000 kronor innevarande år. I hyra för potatislotter har beräknats 500 kronor.

Skogens utgifter:

Skogvaktarens avlöning har sedan naturaförmåner avräknats sänkts enligt indextalet från 3,782: 06 kronor till kronor 3,294: 18.

Övriga utgifter:

Utgifter för hägningskostnaderna hava sänkts med 230 kronor ävensom för rensningar och kulturarbeten med 1,250 kronor.

Skogens inkomster:

Inkomsterna hava ej beräknats högre än 1,500 kronor, då någon större avverkning ej behöver ifrågakomma.

Vägunderhållet:

Till grusning av eventuellt nytilldelade vägar har förslagsvis beräknats 15,000 kronor.

Lantegendomsnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1923.

Västerås den 13 november 1922.

På Lantegendomsnämndens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Lantegendomsnämnden.*

Bil. litt. H 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads lantegendomsnämnd år 1923.

Renhållningsverket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*

1. Inköp av kärl		1,500: —	
2. Inköp av o. underhåll av inventarier, förslagsvis		2,000: —	
3. Beklädnadspersedlar		1,850: —	
4. Underhåll av kärl		500: —	
5. Reparation av fordon och redskap		1,000: —	6,850: —

b. *Löner och arvoden:*

1 och 2. Förvaltarens lön 41: IV		5,883: —
Kontorsbiträde av 2:a klass lön, 12: IV	1,569: —	
Personligt lönetillägg	175: —	1,744: —
En förman, lön 18: IV		2,217: —
En fodermarsk, lön 17: IV		2,109: —
Tio renhållningsarbetare (Malmén, Karlsson, Andersson, Sunesson, Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin o. Kihlgren) lön 16: IV à 2,001: —		20,010: —
En renhållningsarbetare, (Persson) lön 16: III		1,884: —
Transport		33,847: —

Transport 6,850: —

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Lantegendomsnämnden.*

Transport	33,847: —			6,850: —
Tre renhållningsarbetare, (Johansson, Karlsson och Dahl) lön 16: II à 1,767: —	5,301: —			
En sopare, (Andersson) lön 16: IV	2,001: —	41,149: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående ..		35,175: 96	76,324: 96	
Avgår bostadsförmåner, värderade till (1 à 1,800: —, 2 à 660: —, 4 à 405: —, 11 à 450: —)			9,690: —	
			66,634: 96	
3. Hyra för bostäder till 11 arbetare (à 450: —) ..			4,950: —	
4. Extra konorsbiträde			1,500: —	
5. Extra arbetare			15,450: —	
6. Kostnader för arbetarnes semester			2,525: —	91,059: 96
c. Inköp av torvmull				9,000: —
d. *Stallet:*				
1. Utfodring			6,840: —	
2. Hästskoning			900: —	
3. Underhåll av seldon, täcken och presseningar..			1,000: —	
4. Försäkring av hästar			200: —	8,940: —
e. *Övriga utgifter:*				
1. Hyra för kontor			1,000: —	
2. Olycksfallsförsäkring			750: —	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial			400: —	
4. Vattenavgifter			175: —	
5. Sotningsavgifter			50: —	
6. Upphämtning av sopor söndagar			1,000: —	
7. Brandstodsavgifter			500: —	
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, förvaltarens och biträdets bostäder, samt städning å kontoret			500: —	
9. Underhåll av fabriken och övriga hus			1,500: —	
10. Telefonavgifter			600: —	
11. Läkare och veterinärarvode			250: —	
12. Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare			400: —	
13. Drivkraft för blandningsmaskin			1,000: —	
14. Diverse utgifter			1,000: —	9,125: —
			Summa Kronor	124,974: 96

N:o 69.

Budget-förslag 1923.

Lant-egendoms-nämnden.

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor	2,500: —
Försäljning av torvmullspudrett	10,000: —
Försäljning av torvmull	1,000: —
Hämtningsavgifter	15,000: —
Summa Kronor	28,500: —

Svingården.

Utgifter:

a. Kraftfoder, förslagsvis	15,000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis	2,500: —
c. Avlöningar	4,500: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar	4,000: —
e. Ved, lyse och diverse	4,000: —
Summa Kronor	30,000: —

Inkomster:

Försäljning av fläsk (300 st. svin à 150: —)	45,000: —
Summa Kronor	45,000: —

Lantbruket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och amortering:*

1. Anskaffning av inventarier, förslagsvis		2,000: —		
4:de årets amortering av inventarier, reparationer o. inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	12,860: —			
3:dje årets amortering av mjölkmaskiner o. transformator	1,350: —			
2:dra årets amortering av 10 st. kor	2,500: —	16,710: —		
Ränta härå efter 6 %			1,002: 60	3,002: 60
Transport				3,002: 60

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Lantegendomsnämnden.

	Transport	3,002: 60
b. *Driftkostnad:*		
1. Arrende för Nordanby	1,500: —	
2. „ „ Kungsängen	200: —	
3. „ „ del av Östra utmarken	1,700: —	
4. „ „ Malma	3,500: —	
5. „ „ Kristiansborg	3,000: —	
6. „ „ del av Carlsberg	200: —	
7. Avlöningar till arbetare och bokhållare	51,000: —	61,100: —

c. *Produkter av egen skörd samt inköpt:*

1. Till utsäde: Nordanby	1,928: —		
Malma	1,793: —		
Kristiansborg	1,100: —	4,821: —	
2. Till stallet: Nordanby	4,150: —		
Malma	6,420: —		
Kristiansborg	3,685: —	14,255: —	
3. Till ladugården		6,570: —	25,646: —

d. *Underhåll och reparationer:*

1. Underhåll av seldon	900: —	
2. Underhåll av fordon och redskap	2,000: —	
3. Underhåll av hus	2,000: —	4,900: —

e. *Övriga utgifter:*

1. Hästskoning	600: —	
2. Häst- och brandförsäkring	1,200: —	
3. Driftkostnad för motorplogen	1,500: —	
4. Komposter och pudrett från renhållningsverket	4,000: —	
5. Läkare, veterinär och medicin	800: —	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder	1,700: —	
7. Avverkningskostnad för ved	500: —	
9. Hägningskostnader	500: —	
10. Div. utgifter (skördegarn, strömavgifter m. m.)	3,000: —	
11. Olycksfallsförsäkring	500: —	14,300: —

f. *Jordförbättringar:*

1. Täckdikning, stensprängning och kalkning	1,500: —
Summa Kronor	110,448: 60

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Lantegendomsnämnden.

Inkomster:

1. Diverse jordbruksprodukter:	Nordanby	26,580: —	
	Malma	37,920: —	
	Kristiansborg	17,012: —	81,512: —
2. Från ladugården			12,000: —
3. Körningar			14,000: —
4. Trädgården vid Malma			1,000: —
5. Hyra för stora byggnaden vid Kristiansborg			1,000: —
6. Hyra för potatislotter			500: —
		Summa Kronor	110,012: —

Skogarna.

Utgifter:

a. *Löner och arvoden:*			
Skogvaktaren, lön 18: IV	2,217: —		
Dyrtidstillägg	1,917: 18	4,134: 18	
Avgår för bostad och vedbrand		840: —	
		3,294: 18	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		425: —	3,719: 18
b. *Övriga utgifter:*			
1. Skogvaktaren för hållande av cykel		30: —	
2. Telefonavgift		100: —	
3. Uppsättning av hägnad mot Malmaberg		70: —	
4. Plantering av under år 1922 uppränsat och avdikat hygge vid Malma, 8,5 har		1,100: —	
5. Oförutsedda utgifter		200: —	1,500: —
		Summa Kronor	5,219: 18

Inkomster:

Rotvärde av 300 kbm. ved à 5: —	1,500: —
Summa Kronor	1,500: —

Vägunderhållet.

Grusning av vägar förslagsvis	15,000: —
Summa Kronor	15,000: —

N:o 69.

Budgetförslag 1923.

Lantegendomsnämnden.

Sammandrag.

	Utgifter:	Inkomster:	Överskott:	Brist:
Renhållningsverket	124,974: 96	28,500: —	—	96,474: 96
Svingården	30,000: —	45,000: —	15,000: —	—
Lantbruket	110,448: 60	110,012: —	—	436: 60
Skogarna	5,219: 18	1,500: —	—	3,719: 18
Vägunderhållet	15,000: —	—	—	15,000: —
Summa Kronor	285,642: 74	185,012: —	15,000: —	115,630: 74

Brist att genom uttaxering fyllas 100,630: 74

Bil. litt. I. 1.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Badhusstyrelsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stads kall- och varmbadhus under nästkommande år.

Beträffande i förslaget för Varmbadhuset under punkt c. 5. upptagna belopp å kr. 3,950: —, för underhåll av fastigheten, får styrelsen anföra följande: Enär de cementgolvplattor som finnas inlagda i övre värmestugan och billighetsbastun icke hindra vattnets nedtränga i underliggande lokaler, har styrelsen ansett nödigt låta upptaga cementplattorna och inlägga asfaltgolv, varefter plattorna åter pålägges. Vidare föreslås, att väggarna å nedre delen i samma lokaler förses med kakelbeklädnad, enär dessa väggytor ofta äro utsatta för vatten vilket drager sig in i tegelmurarna och skadar byggnaden.

Förestående arbeten drager en kostnad av	kr.	2,850: —
Dessutom är i förslaget upptaget diverse nödiga påbättringar av målningen i olika lokaler för en kostnad av	„	1,100: —
	Kronor	3,950: —

Västerås den 16 oktober 1922.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Badhusstyrelsen.

Bil. litt. I. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Kallbadhus år 1923.

Utgifter:

a) *Avlöningar:*

En biljettförsäljerska	420: —	
En biträdande simlärarinna	420: —	
En biträdande simlärare	420: —	
Arvode till kontrollanten	200: —	1,460: —

b) *Övriga utgifter:*

Annonser och trycksaker	150: —	
Oförutsedda utgifter	140: —	290: —
Summa utgifter Kronor		1,750: —
Behållning		1,250: —
Summa Kronor		3,000: —

Inkomster:

Badavgifter	2,900: —	
Uthyrning av badhuset vid simuppvisningar	100: —	3,000: —
Summa Kronor		3,000: —

Västerås den 11 oktober 1922.

På Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. litt. I. 3.

No: 69.
Budgetförslag 1923. Badhusstyrelsen.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Varmbadhus år 1923.

Utgifter.

Andel i obligationslån:			
Ränta 9,614: 79			
Amortering .. 3,957: 67	13,572: 46		
a) 10:de årets kostnad för inledning av åvatten i badhuset, 5,000 kr., enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1913			500: —
b) *Avlöningar:*			
Badmästaren: 16: IV	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	990: —	1,011: —	
Maskinisten: 16: IV	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	630: —	1,371: —	
Eldaren: 14: III		1,680: —	
Biljettförsäljerska: 9: IV		1,245: —	
Badaren: 13: II		1,479: —	
En baderska, lön	750: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	630: —	120: —	
3 baderskor, lön à 750: —		2,250: —	
1 vakt i simhall, lön		1,020: —	
1 vakt i folkbadet, lön		930: —	
2 tvätterskor, lön à 1,020: —		2,040: —	
Provisioner, förslagsvis		4,500: —	
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500: —	
Dyrtidstillägg, förslagsvis		13,856: 40	
Arvode till kontrollanten		600: —	33,602: 40
		Transport	34,102: 40

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Badhusstyrelsen.

	Transport	34,102: 40
c) *Övriga utgifter:*		
1. Bränsle	17,000: —	
2. Elektrisk belysning	1,800: —	
3. Underhåll av inventarier	1,000: —	
4. Underhåll av linne och nyanskaffning	1,500: —	
5. a) Underhåll av fastigheten	1,000: —	
b) Diverse målningsarbeten samt kakelbeklädnad av väggarnas nedre del jämte omläggning av golv å asfalt i övre värmestugan och billighetsbastun, enligt kostnadsförslag	3,950: —	
6. Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —	
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1,000: —	
8. Renhållning och städning	300: —	
9. Skriv- och trycksaker	600: —	
10. Badingredienser	500: —	
11. Telefon	275: —	
12. Läkararvode och medicin	100: —	
13. Brandförsäkringspremie	250: —	
14. Olycksfallspremie	200: —	
15. Förbrukningsartiklar	3,500: —	
16. Utskylder	2,200: —	
17. Oförutsedda utgifter	522: 60	36,897: 60
	Summa Kronor	71,000: —

Inkomster.

Badavgifter:		
1. Karbad	23,000: —	
2. 1, kl. badstu	13,000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	8,000: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	9,000: —	
5. Medicinska bad	3,000: —	
6. Billighetsbadstu	12,000: —	
7. Skolbad	3,000: —	71,000: —
	Summa Kronor	71,000: —

Västerås den 11 oktober 1922.

På Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. litt. K.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Ångbåtstrafiken.*

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stads Ångbåtstrafik år 1923.

Utgifter.

a. *Underhåll och reparationer:*			
1. Ångfärjan Elba		500: —	
2. Ångfartyget Arosia (sjövärdighetsbesiktning)		2,000: —	
3. Pråmar		1,000: —	3,500: —
b. *Löner och arvoden:*			
Arvode för tillsyn och handhavandet av stadens ångbåtstrafik		1,050: —	
Lön till befäl och manskap å:			
1. Arosia:			
Befälhavare	3,600: —		
Maskinist	3,300: —		
Besättningsmän	2,300: —	9,200: —	
2. Elba:			
Befälhavare	2,100: —		
Maskinist	1,500: —		
Besättningsmän	1,800: —		
Polettförsäljare	500: —		
Extra betjäning sön- och helgdagar	300: —	6,200: —	
3. Pråmar:			
Pråmskeppare		6,850: —	23,300: —
c. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*			
För ångaren:			
Elba		300: —	
Arosia		300: —	
Pråmarne		1,000: —	1,600: —
		Transport	28,400: —

15

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Ångbåtstrafiken.

	Transport		28,400: —
d. *Driftskostnader:*			
1. Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.		800: —	
2. Bränsle för båtarne		6,200: —	7,000: —
f. *Övriga utgifter:*			
1. Diverse		1,000: —	
2. 1/5 amortering å kostnaden, kronor 55,000: — för inköp av Arosia (4:de året)		11,000: —	
3. 1/5 amortering å kostnaden, kronor 31,000: — för inköp av pråmar (4:de året)		6,200: —	18,200: —
	Summa Kronor		53,600: —

Inkomster.

Inkomster av:			
1. Persontrafik		19,000: —	
2. Godstrafik		34,600: —	53,600: —
	Summa Kronor		53,600: —

Västerås i oktober 1922.

För Stadens Ångbåtstrafik:

K. KÄTTSTRÖM.

Bil. litt. L.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Vedgården.*

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås Drätselkammares Vedgård år 1923.

Utgifter:

a. *Nyanskaffning och underhåll:*

1. Underhåll av maskiner och material		2,000: —
b. *Löner och arvoden:*		
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	11,000: —	
2. Avlöning till arbetare	19,000: —	30,000: —
c. *Hyror:*		
1. För en del av Livsmedelsnämndens vedgård 8,000 kvm. à 50 öre	4,000: —	
2. För kontor	500: —	
3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	800: —	5,300: —
d. *Räntor:*		
Ränta å rörelsekapital		12,000: —
e. *Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:*		
1. Lyse, värme och städning	500: —	
2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnad	1,000: —	
3. Försäkringspremier	1,200: —	
4. Läkarearvode och medicin	500: —	
5. Elektr. kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	2,000: —	
6. Utkörnnig av ved	20,000: —	25,200: —
	Summa Kronor	74,500: —

Inkomster.

a. Bruttoinkomst av rörelsen		74,500: —
	Summa Kronor	74,500: —

Västerås den 2 november 1922.

A. G. ERIKSSON.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Brandverket.

Bil. litt. M.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed för godkännande överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för brandverket under år 1923 och i avseende å detta förslag anföra följande.

Brandstyrelsen har vid förslagets upprättande varit fullt medveten om nödvändigheten av att i anseende till det ekonomiska läget begränsa utgifterna så mycket som möjligt. En sådan begränsning får emellertid ske med beaktande av att de uppgifter, som åligga brandverket, härigenom icke äventyras. Denna risk har emellertid medfört att minskningen i utgifter — Brandstyrelsen bortser ifrån att löneförmånerna genom indextalets fall undergått förändring medförande ansenlig utgiftsminskning — icke i avseende å underhåll av material och nyanskaffningar blivit så stor sammanhängande med att redan vid uppgörande av staten för innevarande år sparsamhetssynpunkten varit den förhärskande.

I fråga om nyanskaffning har Brandstyrelsen under denna utgiftstitel upptagit anslag till nyanskaffning av tryckslang och kopplingar samt till hjultillbehör till lilla brandbilen å respektive 2,200 och 630 kronor. Brandkårens förråd av tryckslang, vilket tillkommit å tiden före år 1916, har delvis förnyats under åren 1920 och 1921, vilket möjliggjorts genom att anslag härför anvisats uti 1920 och 1921 års stater. Som återstående del av det gamla förrådet numera är mycket förslitet, måste denna successiva förnyelse fortgå, och har därför ett anslag även i 1923 års stat måst för detta ändamål upptagas. Förhållandet är enahanda med förrådet av kopplingar allenast med den avvikelse, att någon förnyelse av gamla förrådet icke skett med undantag för detta år, då 20 kopplingar anskaffats med anlitande av i staten anvisat anslag. Ny slang kräver i regel nya kopplingar, varför nyanskaffning av det förra betingar nyanskaffning av det senare.

Lilla brandbilens nuvarande ytterdäck och slangar hava varit i bruk i det närmaste 4 år och äro nu i det närmaste förslitna, varför anskaffning av nytt hjulmaterial icke kan undgås. Tidpunkten härför är utom av detta skäl så tillvida lämplig att, därest inköpet sker under detta år, staden besparas utgift i form av den skatt, som från och med år 1923 är lagd på gummi.

Anslaget för underhåll av brandredskapen har måst höjas till 1,300 kronor av anledning, att motorsprutans pump nyligen reparerats, och att en del av den härmed förenade kostnaden i anseende till att innevarande års anslag förbrukats för andra ändamål, icke kan täckas i annan ordning än genom anslaget i nästkommande års stat.

I anledning av den väsentligt förhöjda taxan å abonnement å telefonapparater i samband med växel, vilket för brandverkets 5 telefoner jämte växel medför en utgift av 1,260 kronor årligen, har anslaget till telefon måst höjas från 640 kronor till 1,300 kronor.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Brandverket.*

Bland utgifterna har såsom ny post upptagits kostnad för den bensin, som åtgår vid piketbilens användning för nämnders och styrelsers räkning med 200 kronor, och har denna utgiftspost sin motsvarighet å inkomstsidan.

Brandstyrelsen har ansett obehövligt att hava stora och lilla brandbilen försäkrade emot eldsvåda inom brandstationen, varför utgiften under titeln brandstodsavgifer för inventarier, kunnat minskas med ett belopp motsvarande premien för denna försäkring.

I samma mån som arbetslönerna nedgått i den öppna marknaden, har inkomsten av verktsäderna måst beräknas till lägre belopp än i innevarande års stat.

Under hänvisning till det nu anförda föreslår alltså Brandstyrelsen, att Stadsfullmäktige ville för brandverket fastställa följande

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads brandväsende år 1923.

Utgifter:

a) *Pensioner:*		
F. brandchefen C. G. Sjöqvist	2,000: —	
F. tornväktaren C. E. Eriksson (30/3 1922)	150: —	
Avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka ($^{27}/_{2}$ 1919)	500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis	340: —	2,990: —
b) *Löner och arvoden:*		
Brandchefen, lön. 36: II	4,269: —	
Vice brandchefen, lön. 31: II	3,489: —	
1:ste brandmästaren, lön. 22: IV	2,631: —	
2:dre brandmästaren, lön. 20: IV	2,433: —	
1:ste brandförman, lön. 18: IV	2,217: —	
2:dre brandförman, lön. 17: IV	2,109: —	
Maskinist, lön. 17: IV	2,109: —	
4 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask) lön. 16: IV à 2,001: —	8,004: —	
2 brandmän (A. Johansson, Junggren) lön. 16: III à 1,884: —	3,768: —	
10 brandmän (E. Johansson, Karlsson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E.		
Transport	31,029: —	2,990: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Brandverket.

Transport	31,029: —		2,990: —
Hj. Andersson, Lundin, Schenning) lön. 16: II à 1,767: —	17,670: —		
1 brandman (K. S. Johansson) lön. 16: I	1,650: —		
Arvode till verkstadsförman (enl. beslut av Brandstyrelsen den 10/1 1922)	500: —		
	50,849: —		
Avgår värdet av bostadsförmån	12,650: —	38,199: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 190		43,371: 72	81,570: 72
c) Hyra för bostäder åt brandmanskapet			6,200: —
d) Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna			2,250: —
f) *Diverse utgifter:*			
1. Olycksfallsförsäkring för personalen		440: —	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall		200: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial		300: —	
4. Tvätt, skurning och städning		400: —	
5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren		300: —	
6. Underhåll av brandredskapen		1,300: —	
7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna		500: —	
8. Telefon och telefonsamtal (5 app.)		1,300: —	
9. Brandstodsavgifter för inventarier		150: —	
10. Läkarearvode och sjukvård		300: —	
11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor		1,000: —	
12. Löner till 2 skorstensfejare à 25: —		50: —	
13. Oförutsedda utgifter		1,000: —	
14. Beklädnad à 230 kr. för 20 man		4,600: —	
15. Reservanslag till semestervikarie		800: —	
16. Reservanslag för hyrning av hästar		200: —	
17. Reservanslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.		500: —	
18. Reservanslag för körningar med piketbilen för styrelser och nämnder		200: —	13,540. —
g) *Brandkårens reserv:*			
Ångsprutchefen		200: —	
Vice ångsprutchefen		100: —	
1:ste maskinist		200: —	
2:dre maskinist		100: —	
Transport		600: —	106,550: 72

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Brandverket.*

Transport	600: —	106,550: 72
2 eldare à 75 kronor	150: —	
20 man à 60 kronor	1,200: —	
Övningar med manskapet	400: —	
Telefon till ångsprutchefen	80: —	
Stenkol till och underhåll av stora ångsprutan	100: —	2,530: —
h) *Allmänna brandstyrkan:*		
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter vid sprutmönstringar	250: —	550: —
i) *Nyanskaffningar:*		
500 m. tryckslang och 20 par kopplingar	2,200: —	
4 st. ytterdäck och 4 slangar till lilla brandbilen	630: —	2,830: —
k) *Fastigheter:*		
8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen, 100,000 8,000: —		
l) Brandsynekostnader		2,000: —
Summa Kronor		114,460: 72

Inkomster:

m) *Verkstäderna:*		
1. Smidesverkstaden ... 2. Snickareverkstaden .. 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden } Diverse inkomster	12,000: —	
n) Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	2,200: —	
o) Ersättning för snökörning och eldning åt polisen	250: —	
p) Ersättning för tillsyn och skötsel av enskildas brandskåp	150: —	14,600: —
Brist att genom uttaxering fyllas		99,860: 72
Summa Kronor		114,460: 72

Västerås den 16 oktober 1922.

För Brandstyrelsen:

JOH. SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Magistratens förslag.

Bil. litt. N.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Magistraten får härmed anhålla, att Drätselkammaren ville, i likhet med vad under ett flertal föregående år ägt rum, uppgöra förslag till nästkommande års inkomst- och utgiftsstat, och anhåller Magistraten, att Drätselkammaren därvid ville iakttaga följande.

Sparsamhet.

Den minskning i bevillningskronor, som ägt rum inom staden och svårigheten för en stor del skattskyldige att under fortfarande arbetslöshet erlägga de kommunalutskylder, som komma att nästkommande år debiteras, måste föranleda att *största möjliga sparsamhet* med utgifter bör iakttagas, även om till följd härav *indragningar* av en del anslag måste äga rum, på samma gång staden icke kan undgå att fortfarande lämna anslag till nödhjälpsarbeten samt till understöd åt personer, som lida av oförvållad arbetslöshet.

Anslag till vikarier åt sjukbefattningshavare.

Till följd av föreskriften i avlöningsreglementet för staden därom att befattningshavare, som på grund av sjukdom är förhindrad att fullgöra sitt arbete, skall erhålla full avlöning för tiden intill tre månader från sjukdomens början bör antingen i de särskilda staterna eller ock gemensamt för dem upptagas anslag till täckande av utgifter, som erfordras för vikarier åt sålunda lediga befattningshavare.

Magistrat och rådhusrätt.

Anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier i Magistratens expeditioner, torde kunna nedsättas till .... kr. 800: —

Löner och arvoden för borgmästaren, rådmännen, stadsnotarien, stadsfiskalen och stadsvaktmästaren böra upptagas till de belopp, gällande lönestat bestämmer, med *dyrtidstillägg* i likhet med övriga befattningshavare inom staden.

Magistraten vidhåller dock, att tredje rådmannens lön bör fastställas till samma belopp som för de övriga rådmännen gäller.

Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, bör enligt för dem gällande lönestater beräknas sålunda: för borgmästaren under en och en halv månad samt för rådmännen och stadsnotarien vardera under en månad, sålunda tillsammans fem och en halv månad.

Efter 400 kronor per månad, vilket belopp i gällande lönestat för rådmännen och stadsnotarien är bestämt, utgör sammanlagda semesteranslaget .... kronor 2,200: —

Av Drätselkammaren vid behandling av innevarande års stat föreslagen nedsättning härå av 15 % strider mot bestämmelserna i de av Kungl. Maj:t för dessa befattningshavare fastställda lönestater.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Magistratens förslag.

Enär till följd av göromålens anhopning det vid många tillfällen torde möta svårigheter för en befattningshavare att uppehålla två tjänster och till följd därav utomstående måste såsom vikarier anlitas, anser Magistraten, att semesteranslaget icke bör beräknas till lägre belopp än här ovan angivits, dock med iakttagande därav att till ledamot av eller tjänsteman vid Rådhusrätten och Magistraten icke må utgå arvode vid uppehållande av tjänst under semesterledighet för annan befattningshavare inom samma myndighet.

Till följd därav att under år 1923 icke torde förekomma så många val, som Magistraten under innevarande år haft att handlägga, kan *reservationsanslaget för tillfälliga biträden* nedsättas till .... kronor 800: —

Anslagen för *renhållning* och *belysning* torde bibehållas vid samma belopp som innevarande år eller respektive 1,800 kronor och 400 kronor, varemot anslaget till *uppvärmning* torde kunna nedsättas till .... kronor 1,000: —

Bland *övriga utgifter* torde *tryck- och annonskostnader* kunna nedsättas till 2,000 kronor samt *skrivmaterial och bokbinderiarbeten* likaledes till 2,000 kronor. *Telefonavgifter* kommer att ökas med en telefon till tredje rådmannen.

I övrigt torde staten för Magistraten och Rådhusrätten för nästkommande år böra beräknas lika som för innevarande år.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

I avseende å *löner och dyrtidstillägg* åt nu befintliga befattningshavare åberopar Magistraten vad här förut anförts beträffande befattningshavare hos Magistraten och Rådhusrätten; dock är att iakttaga att exekutionsbetjänten Nordmark från och med nästa år är berättigad till ett tredje ålderstillägg (Bil. F.)

Magistraten har från kronouppbördskassören emottagit en framställning avseende att staden måtte övertaga avlöningen till de två å kronouppbördskontoret anställda biträden, vilka kronokassören hittills själv avlönat. (Se bil. A.)

Magistraten har i anledning härav dels införskaffat uppgift angående beloppen av kronouppbördskassören för åren 1917—1921 tillkomna provision (se bil. B.), dels ock låtit verkställa utredning angående kronouppbördskassören för år 1923 tillkommande provision å landstingsmedel (se bil. C.) samt debetsedelslösen för år 1922 (se bil. D.)

Vidare har Magistraten verkställt undersökning, huruvida arbetet å kronouppbördskontoret för år 1923 skulle kunna utföras med användande av mindre antal biträden än nu är fallet samt funnit, att så icke kan ske. Eventuellt skulle nu fört kortregister över stadens innevånare kunna indragas, men anser Magistraten, att detta icke utan olägenhet kan ske för såväl enskilda som stadens andra myndigheter (exempelvis taxeringsnämnder och pensionsnämnder), och då arbetet med upprättandet av detta register sträcker sig över en tid av högst en eller två månader, skulle den mot de med indragningen förenade olägenheter svarande kostnadsminskningen bliva obetydlig.

Av utredningen framgår, att kronokassörens löneförmåner för år 1923 kunna beräknas i överensstämmelse med hans framställning till omkring 8,000 kronor.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Magistratens förslag.

För Magistraten, såsom ansvarig för kronouppbördskassörens uppbörd, är det av synnerlig vikt att hans inkomster icke i så hög grad nedsättas, som i hans skrivelse omförmäles. Magistraten vill därjämte erinra, att kronouppbördskassörens löneinkomster nu under en längre följd av år före den så kallade kristiden varit avsevärt låga, varför de provisionsbelopp, som då tillkommit, kunna anses såsom kompensation för lägre inkomster tidigare och icke böra åberopas såsom skäl för att kronokassörens löneinkomster för framtiden hållas lägre än skäligt; detta desto mera som kronokassörens avlöning icke i likhet med avlöningen till flertalet av stadens övriga tjänstemän varit föremål för lönereglering. I ett flertal städer av Västerås stads storlek är det kronouppbördskassören här åvilande arbete uppdelat å flere tjänstemän, och blir Västerås stads totala kostnader för kronouppbördskontoret icke högre utan snarare lägre än å andra orter även med bifall till förevarande framställning.

Magistraten, som anser att kronouppbödrskassörens samtliga inkomster av tjänsten böra uppgå till minst 12,000 kronor, får, på grund av det anförda, hemställa, att stadsfullmäktige på det sätt ville bifalla framställningen,

att anslag beviljas för avlönande enligt gällande lönestat av ytterligare 2 kvinnliga skrivbiträden av 2:dra klass.

Magistraten hemställer tillika, att Stadsfullmäktige i anledning härav ville hos vederbörande göra framställning om ersättning för de ökade kostnader, som genom Riksdagens förberörda beslut komma att påvila staden för kronouppbördsverket.

I innevarande års stat upptagna anslag, arvode åt extra utmätningsmannen Wallin, kronor 1,000: —, bör bibehållas, men såsom pension åt Wallin enligt av denna framställd begäran. (Se bil. E).

I övrigt torde staten för kronouppbörds- och exekutionsväsen bibehållas oförändrad.

I avseende å bekomliga anslag för *polisväsen* och *fångvård* åberopar Magistraten bilagda skrivelse från Polisnämnden med därvid fogade förslag till utgifts- och inkomststat, enligt vilken bör uttaxeras ett belopp av 209,763 kronor 28 öre.

I staten för innevarande år bland inkomster under denna titel är upptaget ett belopp "Bidrag av staten för extra polisbevakning i landsbygden till samma belopp som beräknas därför i utgifterna, 3,150: —". Något sådant belopp återfinnes emellertid icke bland utgifterna i staten.

Upptages nämnda belopp bland inkomster uti innevarande års stat, bör detsamma även upptagas bland utgifterna för extra polisbevakning vid särskilda tillfällen, då sådan kan anses erforderlig.

Till Magistraten inkomna förslag till utgifts- och inkomststater för:

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Magistratens förslag.

Hälsovårdsnämnden
Byggnadsnämnden
Brandstyrelsen
Hamnstyrelsen
Planteringsnämnden
Fattigvårdsstyrelsen
Folkskolestyrelsen
Pensionsnämnden och
Hyresnämnden

överlämnas härhos.

Västerås Rådhus den 6 november 1922.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Victor Åsberg.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Polisen.

Bil. litt. O. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed överlämna dess förslag till utgifts- och inkomststat för polisväsendet för år 1923 och därvid anföra.

Under löner och arvoden märkes, att tvenne extra poliskonstaplar till följd av Stadsfullmäktiges beslut vid den nya lönestatens fastställande den 27 juni 1921 äro berättigade, oaktat ordinarie tjänster för dem ej finnes, att erhålla avlöning som ordinarie poliskonstaplar i I lönegraden.

Under utgiften för "städning av poliskårens tjänstelokaler" hemställer Nämnden, att städningsarvodet måtte höjas till 110 kronor pr månad från nuvarande 102 kronor. Då städningen omfattar även rengöring av arrestlokalerna är densamma många gånger av otrevligaste slag och tidsödande, varför den person, som ombesörjer städningen, ständigt måste hava biträde, som av denna avlönas.

Större delen av anslagen för "övriga utgifter" kunna sänkas.

Dyrtidstillägg äro beräknade efter indextalet 190.

Nämnden får slutligen meddela, att det inom Nämnden ifrågasatts ändring av det mellan staden och staten träffade kontrakt angående extra polisbevakning å landsbygden, vartill Nämnden sedermera får återkomma.

Västerås den 28 oktober 1922.

På Polisnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Polisen.

Förslag

till

Utgifts och Inkomststat för Västerås stads Polisväsende och Fångvård för år 1923.

Utgifter:

a. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar ..		2,000: —
b. *Löner och arvoden:*		
Poliskommissarien, lön 29. III	3,354: —	
Detektivöverkonstapeln, lön 24: IV..	2,829: —	
3 överkonstaplar, lön 22: IV à kr. 2,631: — (Andersson, Winroth och Karlsson)	7,893: —	
4 inspektionskonstaplar, lön 18: IV à 2,217: — (Eriksson, Hake, Carlsson och Kling)	8,868: —	
4 detektivkonstaplar, lön 18: IV à 2,217: — (Veimer, Forslund, Meyner och Söder)	8,868: —	
5 poliskonstaplar, lön 17: IV à kr. 2,109: — (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 10 Kraft, 14 Persson och 24 Ström)	10,545: —	
6 poliskonstaplar, lön 17: III à kr. 1,986: — (2 Svensson, 8 Johansson, 16 Carlsson, 18 Sporre, 19 Morlin och 21 Carlsson)	11,916: —	
13 poliskonstaplar, lön 17: II à kr. 1,863: — (4 Bergström, 5 Fält, 6 Jonsson, 9 Wass, 11 Gustafsson, 12 Brohmé, 23 Qviberg, 25 Hising, 26 Andersson, 27 Stenberg, 28 Svalberg, 29 Bertilsson och 31 Dahlin)	24,219: —	
Transport	78,492: —	2,000: —

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Polisen.

Transport	78,492: —		2,000: —
10 poliskonstaplar, lön 17: I à kr. 1,740: — (7 Grip, 13 J:son Deander, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 32 Mårtensson, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson)	17,400: —		
2 extra konstaplar, lön enligt Stadsfullmäktiges beslut, § 119, mom. 42, den 27 juni 1921, 17: I à kr. 1,740: — (36 Ullberg och 37 Eriksson)	3,480: —		
1 extra poliskonstapel, lön 16: I à 1,650: — (30 Lundkvist)	1,650: —	101,022: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående efter indextal 190..		88,631: 28	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 300 kr. pr man ..		12,300: —	
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à 150:—		600: —	202,553: 28
c. *Pensioner:*			
f. poliskonstapel E. F. Kindblom	500: —		
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn ($^{26}/_{6}$ 1919) pensionsersättning	1,000: —		
f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500: —	2,100: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,260: —	3,360: —
d. *Renhållning:*			
Städning av tjänstelokalerna à 110: — pr månad samt ersättning till brandkåren för snökörning från gården...........			1,500: —
e. Belysning			500: —
f. *Uppvärmning:*			
Bränsle inklusive ersättn. till brandkåren för eldning av ugnarne			1,500: —
g. *Övriga utgifter:*			
1. Premier för olycksfallsförsäkring		700: —	
2. Trycksaker, skrivmaterial o. bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Läkarearvode åt poliskåren		800: —	
4. Telefonavgifter för polisstationen m. m.		1,000: —	
6. Oförutsedda utgifter, inbegripet telefonsamtal		1,000: —	
7. Fångars vård och förplägning å straffängelset		1,000: —	5,500: —
Summa Kronor			216,913: 28

Inkomster:

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3,150: —	
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning	4,000: —	7,150: —
Brist att genom uttaxering fyllas		209,763: 28
	Summa Kronor	216,913: 28

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Pensionsnämnden.

Bil. litt. P.

Utdrag av protokoll vid Pensionsnämndens i Västerås pensionsdistrikt av Västmanlands län sammanträde den 26 september 1922.

Närvarande: Ordföranden Rådman V. Åsberg, Pensionsstyrelsens ortsombud J. P. Malmberg, ledamöterna Gerda Nilsson, R. Pettersson, E. Keijser, Agnes Söderkvist, C. R. Vennberg, A. Åberg.

§ 1.

Företogs till behandling frågan om upprätande av utgiftsstat för Nämnden för år 1923 och bestämdes därvid att beräkna utgiftsposterna i likhet med innevarande år, dock att posten "papper, blanketter och diverse utgifter", vilken enligt inhämtade upplysningar från Drätselkammaren redan under innevarande år på grund av ökad anskaffning av blanketter och papper uppgått till 329 kr. 30 öre i stället för i staten beräknat belopp 150 kronor, skulle för nästkommande år beräknas till förslagsvis 400 kronor. Och upprättades i anledning härav följande förslag till

Utgiftsstat för år 1923.

Dagtraktamente för nämndens ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis (vice ordförande är numera ledamot av nämnden)		350: —
Arvode åt ordföranden	400: —	
Bidrag för ordföranden för skrivhjälp	800: —	1,200: —
För läkarebetyg och läkareundersökningar i ömmande fall, förslagsvis		200: —
Annonser och kungörelser, förslagsvis		200: —
Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		400: —
Arvode åt vaktmästare		100: —
Kronor		2,450: —

§ 2.

Beslutet under föregående § förklarades omedelbart justerat.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som ovan

In fidem:

VICTOR ÅSBERG.

Ordförande i Västerås stads pensionsnämnd.

Bil. litt. R. 1.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Byggnads-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämndens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1923, som Byggnadsnämnden härmed för godkännande till Stadsfullmäktige överlämnar, upptager i utgifter 39,307 kronor 48 öre och i inkomster 3,000 kronor, vadan alltså till uttaxering föreslås ett belopp av 36,307 kronor 48 öre.

I jämförelse med staten för innevarande år innebär förslaget en minskning i det belopp, som måste uttaxeras med 3,914 kronor 8 öre.

I avseende å förslaget är i övrigt att anföra:

Dyrtidstillägget är av Byggnadsnämnden beräknat med för närvarande gällande indextal såsom konstant för hela år 1923 och under förutsättning att ändring icke vidtages med avseende å grunderna för sådant tilläggs utgående.

Det förut under utgiftsposten Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoret upptagna beloppet — i innevarande års stat 15,000 kronor — har uppdelats under två titlar. Det under titeln extra biträden upptagna beloppet, 2,000 kronor, är såsom namnet anger avsett för mera tillfälliga biträden, som vid större arbetsbelastning å kontoret måste anlitas.

Med den besparing, som väntas uppkomma å i innevarande års stat upptagna anslag för förarbeten till registerkarta och under det förbehåll, att denna besparing balanseras till nästa år och kan av Byggnadsnämnden disponeras för samma ändamål, har Byggnadsnämnden i nytt anslag härför upptagit allenast 2,000 kronor.

Kostnaden för hantlagning är med ledning av det belopp, som härför åtgått, under innevarande år beräknat till 1,500 kronor.

Liknande skäl har föranlett Byggnadsnämnden att beräkna inkomsterna till lägre belopp än det i staten för innevarande år upptagna.

Västerås den 17 september 1922.

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Byggnadsnämnden.

Bil. litt. R. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Byggnadsnämnden under år 1923.

Utgifter:

a) Anskaffning och underhåll av inventarier			600: —
b) *Löner och arvoden:*			
Stadsarkitekten, arvode	3,000: —		
reseersättning	1,200: —	4,200: —	
Bitr. stadsingenjören, lön 32: IV	4,035: —		
Personligt lönetillägg	1,000: —	5,035: —	
Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och biträdande stadsingenjören efter index 190		5,592: 48	14,827: 48
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- o. stadsingenjörskontoren			13,000: —
Extra biträden			2,000: —
c) *Pension:*			
F. stadsingenjören F. Gewalt		3,000: —	
Dyrtidstillägg efter index 190		1,560: —	4,560: —
d) *Övriva utgifter:*			
1. Kostnader för besiktningar		300: —	
2. Hantlagning		1,500: —	
3. Telefon och postavgifter		220: —	
4. Annonskostnader		300: —	
5. Kostnader för förarbeten till registerkarta		2,000: —	4,320: —
		Summa Kronor	39,307: 48

Inkomster:

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas	36,307: 48
Summa Kronor	39,307: 48

Bil. litt. S. 1.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Arbetsstugan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås arbetsstuga får härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige i överensstämmelse med nedanstående förslag till utgifts- och inkomststat behagade för år 1923 bevilja arbetsstugan ett anslag av 6,000 kr. Det äskade anslaget, som med 500 kr. understiger vad som för innevarande år erhållits, är med hänsyn till det ovanligt stora antalet i arbetsstugans verksamhet deltagande barn, satt så lågt, att en ytterligare sänkning skulle nödvändiggöra en inskränkning av verksamhetens omfattning; detta så mycket mer som inkomsterna av försålda arbeten måst beräknas avsevärt lägre än förut.

På grund härav, och med påpekande av den betydelsefulla uppgift arbetsstugan har, ej minst i en tid sådan som den förhandenvarande, hemställer styrelsen om Stadsfullmäktiges bifall till ovannämnda anhållan.

Förslag till Inkomst- och Utgiftsstat för Västerås arbetsstuga år 1923.

Inkomster:		*Utgifter:*		
Försäljning av arbeten ..	1,500: —	Löner:		
Anslag från staden	6,000: —	Frkn Andersson	1,260: —	
		Fru A. Malmborg	900: —	
		Frkn E. Haake	720: —	
		Hr S. Magnusson	900: —	
		Hr Aug. Sundell	300: —	4,080: —
		Hushållet		1,920: —
		Materialier		700: —
		Omkostnader		800: —
Kronor	7,500: —	Kronor		7,500: —

Västerås i november 1923.

Å Styrelsens vägnar:
GEORG ROBSAHM.

Em. Granér.

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Barnkrubban och Barnhemmet.

Bil. litt. S. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås Barnkrubba får härmed vördsamt ansöka om ett anslag av Tretusenfemhundra (3,500: —) kronor till Krubbans verksamhet under år 1923. Det äskade anslagets bibehållande vid det nu utgående beloppet motiveras därmed, att de frivilliga bidragen och gåvorna i följd av depressionen på det ekonomiska området högst väsentligt minskats.

Västerås den 16 november 1922.

Å Styrelsens vägnar:
ERNST ENOCHSSON.
Sekr.

Bil. litt. S. 3.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås barnhem får härmed vördsamt anhålla att såsom understöd för sin verksamhet även för nästkommande år erhålla det bidrag av Etttusen (1,000) kronor, som under flera föregående år av stadens medel härför utgått.

Västerås den 14 nov. 1922.

Å Styrelsens vägnar:
ELISABET FÅHRÆUS.
Ordförande.

Bil. litt. S 4.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Arbetsförmedlingen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen förVästmanlands läns arbetsförmedling anhåller härmed, att for år 1923 av staden erhålla ett anslag, i likhet med det för innevarande år beviljade, av 4,500 kronor.

I bifogade inkomst- och utgiftsförslag för år 1923 har styrelsen, i förlitande på att av landstinget erhålla det för närvarande utgående anslaget av 16,900 kronor, trott sig kunna nedsätta stadens bidrag till 4,000 kronor, men då landstinget endast beviljat 14,000 kronor, nödgas styrelsen begära att stadens bidrag måtte utgå med det för innevarande år beviljade anslaget, 4,500 kronor.

Å det för år 1923 upprättade förslaget till utgifts- och inkomststat har styrelsen vid sammanträde den 6 november detta år uttalat sig för den ändringen, att i sagda stat under benämning "Extra lönetillägg" upptagen ersättning till avdelningsföreståndarna för hållande av extra tillfälliga biträden borttages och ersättningen härför, sammanlagt 900 kronor, inräknas i posten för tillfälliga biträden. Från och med år 1923 skulle då nämnda biträden avlönas direkt från huvudkontoret.

Med ledning av kostnaderna under senare år har styrelsen höjt anslagen för städning, bränsle och lyse till 1,200 kronor och för diverse utgifter till 550 kronor.

Anslaget för annonsering har nedsatts från 400 till 300 kronor och anslaget för extra biträden — i innevarande års stat upptaget under tvenne punkter å sammanlagt 2,500 kronor — har nedsatts till 1,650 kronor.

Beträffande lönerna till hos styrelsen anställda befattningshavare, så torde icke dessa vara högre än för befattningshavare inom andra verk med likartat arbete. I sammanhang härmed vill styrelsen erinra såväl därom att avdelningsföreståndarna äro skyldiga att utan särskild ersättning tillhandahålla expeditionslokaler och bekosta dessas uppvärmning och städning som ock om det år från år ökade arbetet å samtliga arbetsförmedlingskontoren.

I förhoppning om att styrelsens anhållan måtte vinna beaktande tillåter sig styrelsen vördsamt hemställa, att framställningen måtte upptagas till skyndsam behandling.

Västerås den 8 november 1922.

För Västmanlands läns arbetsförmedlings styrelse:

CLAES UGGLA.

Karl Johansson.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Arbetsförmedlingen.

Utdrag ur protokoll vid styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling sammanträde den 3 juni 1922.

§ 6.

Upprättades följande utgifts- och inkomststat för år 1923.

Utgifter:

Löner:			
Föreståndaren		3,600: —	
1:ste assistenten		2,880: —	
2:dre assistenten		2,160: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Arboga	1,152: —		
Extra lönetillägg	300: —	1,452: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Köping	1,152: —		
Extra lönetillägg	300: —	1,452: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Sala	1,440: —		
Extra lönetillägg	300: —	1,740: —	
Dyrtidstillägg för ovanstående personal ($^7/_{18}$ av grundlönerna = $^7/_{18} \times 12384$)		4,816: —	18,100: —
Hyra			3,000: —
Städning och bränsle			1,200: —
Annonsering			300: —
Reseunderstöd			200: —
Extra tillfälliga biträden, förslagsvis			750: —
Diverse utgifter			550: —
		Kronor	24,100: —

Inkomster:

Anslag av Västmanlands läns landsting	16,900: —
„ av Västerås stad	4,000: —
„ av Arboga stad	600: —
„ av Köpings stad	600: —
„ av Sala stad	800: —
Beräknat statsbidrag för särskilda anordningar, som vidtagits för arbetsförmedling för landsbygdens behov	1,200: —
Kronor	24,100: —

Anm.: Utgifter för telefon, postporton, formulär och blanketter hava icke upptagits i staten, enär dessa utgifter täckas av statsmedel.

Bil. litt. S 5.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Institutet för kommunal utbildning och forskning.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige i Västerås ha den 25 augusti 1921 beviljat Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning ett bidrag av 1,000 kronor för innevarande år till verksamhetens uppehållande under året.

Institutets styrelse får härmed översända dels avskrift av revisionsberättelsen över institutets verksamhet under år 1921, dels årsberättelse, program och studiehandledning. I enlighet med revisorernas uttalande har styrelsen beslutat att den i balansräkningen upptagna disponibla behållningen skall minskas med 2,389: 25 kronor eller till kronor 7,753: 20 och att fonderna skola ökas med motsvarande belopp.

För att institutets verksamhet skall kunna fortsätta i samma omfattning och efter samma grunder under år 1923 som under år 1922, är institutet alltjämt i behov av understöd även från Västerås stad. Under förutsättning att Stadsfullmäktige i Västerås ville för år 1923 bevilja samma anslag som för år 1922 såsom bidrag till kostnadernaför verksamhetens uppehållande, eller 1,000 kronor, torde institutets utgifter och inkomster för år 1923, för den händelse även övriga städer lämna samma bidrag som innevarande år, kunna preliminärt beräknas på följande sätt:

Inkomster:

Anslag från kommuner	19,000: —
Anslag från Centralförbundet för socialt arbete	5,000: —
Restituerat lärararvode	4,350: —
Elevavgifter	20,000: —
Åhörareavgifter	1,200: —
Summa Kronor	49,550: —

Utgifter:

Lokalhyra	5,000: —
Värme, lyse, expedition, tryck m. m.	10,000: —
Undervisningen	34,000: —
Oförutsedda utgifter	550: —
Summa Kronor	49,550: —

Ifråga om denna beräkning ber styreslen få framhålla, att posten elevavgifter upptagits till 20,000 kronor under förutsättning av att årsavgiften för år 1923 sänkes från 500 till 300 kronor pr elev samt att antalet nyinskrivna elever kommer att utgöra 50. Arvodena till lärare och föreläsare ha sänkts med 20 %.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Institutet för kommunal utbildning och forskning.

Antalet nyinskrivna elever i januari 1922 utgjorde 21; och det sammanlagda antalet vid institutet inskrivna elever utgör för närvarande 75. På grund av minskningen i elevantalet beräknas inkomsterna för år 1922 komma att underskrida utgifterna med omkring 2,000 kronor. Anledningen till nedgången i antalet nyinskrivna elever är givetvis att söka i de tryckta tiderna, vilka för Socialpolitiska och kommunala institutet liksom för övriga fackhögskolor medfört minskad lockelse till de banor, för vilka institutet lämnar utbildning, samt tillika att de med vistelsen vid institutet förenade kostnaderna utgjort ett väsentligt hinder för personer med mindre inkomster att där söka sin utbildning. Det är vidare uppenbart, att en institution sådan som Socialpolitiska och kommunala institutet måste ha sina svåraste år att genomgå, innan ännu frukterna av dess verksamhet blivit tillräckligt allmänt kända för att locka till institutet ett behövligt antal elever. Åtskillig tid måste nämligen förflyta, innan vederbörande chefer inom olika institutioner fått tillfälle att pröva, huruvida institutets utbildning varit till gagn eller ej, innan denna erfarenhet kommit till synes vid besättandet av tjänster och innan återigen det blivit bekant, att vederbörande härvidlag tagit hänsyn till vid institutet förvärvat diplom. För en institution, vilken i likhet med institutet ej kan stödja sig på, att dess avgångsbetyg skänker officiell kompetens till olika befattningar, bli därför dessa övergångsår särskilt prövande. Då just under dessa år depressionen inträffat, har den ovan anförda minskningen i elevantalet varit helt naturlig och säkerligen oundviklig.

I syfte att åstadkomma möjligheter för ett ökat antal personer att vistas vid institutet har styrelsen beslutat ovan omnämnda nedsättning i elevavgiften i förhoppning att ett ökat elevantal skall komma att motväga den minskade avgiften. En ofrånkomlig förutsättnnig för, att institutet under sådana förhållanden skall kunna fortsätta sin verksamhet på sätt som hittills, är, såsom av den ovanstående tablån över beräknade utgifter och inkomster för år 1923 framgår, att de anslag, som institutet under år 1922 åtnjutit, komma att utgå med samma belopp under år 1923.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får styrelsen för Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning anhålla

att Stadsfullmäktige i Västerås måtte för år 1923 bevilja samma anslag som för år 1922 eller 1,000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för uppehållande av institutets verksamhet.

För styrelsen för Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning:

ALFR. LAGERHEIM.

Gösta Bagge.

Stockholm den 27 maj 1922.

Bil. litt. S 6.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Arosgården.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Under hänvisning till sin skrivelse till Drätselkammaren den 14 november 1921 med begäran om anslag för innevarande år (Se Stadsfullmäktiges handlingar 1921, sid. 694) tillåter sig styrelsen för Arosgården hemställa, att Drätselkammaren även för år 1923 ville utverka anslag till Arosgårdens verksamhet.

Även om kostnaderna något nedgått under den senare tiden nödgas styrelsen hemställa om samma anslag som för innevarande år eller 4,600 kronor, av den anledningen, att de understöd, som tidigare utgått från härvarande stora industribolag, men som under senare tiden varit indragna, ännu icke åter kommit Arosgården till del. Verksamheten vid Arosgården och det stora intresse, varmed den omfattas av allmänheten torde vara för vederbörande kommunala myndigheter så väl känd, att därom icke behöver i detta sammanhang vidare ordas.

Västerås den 20 november 1922.

För Arosgårdens styrelse:
THEOFIL ÖBERG.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Arbetarnas bildningsförbunds lokalavdelning i Västerås.

Bil. litt. S. 7.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad styrelse anhåller härmed vördsamt om ett anslag av 2,000 kronor för bedrivande av vår biblioteksverksamhet under år 1923.

För bedömande av anslaget bifogas följande förslag till stat:

Utgifter:

Hyra för biblioteks- & läsrum	875: —
Värme & städning för biblioteks- & läsrum	320: —
Arvoden	265: —
Tidskrifter för läsrummet	100: —
Katalogkostnad	60: —
Arbetsmaterial (bokomslag m. m.)	55: —
Nyanskaffning av inventarier	40: —
Bindningskostnader (400 band à 1: 80)	760: —
Summa Kronor	2,475: —

Inkomster:

Medlemsavgifter från anslutna organisationer	75: —
Anslag från Västerås stad	2,000: —
Anslag från olika föreningar	400: —
Summa Kronor	2,475: —

Härtill kan nämnas:

att i posten anslag från olika föreningar ingår ett hitintills utgående anslag av 200 kr. från Koop. fören. "Svea".

att bindningskostnaderna beräknats efter den norm att ett biblioteksband i genomsnitt skall hålla i fem år. Under kristiden inkom dock i vårt som säkerligen i alla bibliotek en hel del band av mycket undermålig material, varför den nämnda beräkningsnormen f. n. är för låg, men ha vi ej vågat begära mera i förhoppning att kunna jämna ut det med tiden.

att bland utgifterna ej upptagits någon post för oförutsedda utgifter.

Härav torde framgå att vi ej begärt mer än vad som är nödvändigt för rörelsens uppehållande och hoppas vi därför att Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige tillstyrker ovannämnda anslag.

Västerås den 25 okt. 1922.

För Arb. Bildningsförbunds lokalavdelning, Västerås.

RICH. SÖDERQUIST.

Bil. litt. S. 8.

N:o 69.

Budget-förslag 1923. Västerås Gymnastik-förening.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Under åberopande av våra vördsamma ansökningar av den 13 okt. 1919, 11 nov. 1920 och 15 nov. 1921 med anhållan om bidrag till vår verksamhet för den frivilliga gymnastikens utbredning inom Västerås, vilka ansökningar av herrar Stadsfullmäktige välvilligt hava beviljats med kr. 1,000: — för resp. år, få vi äran meddela, att tack vare detta kommunala understöd hava de frivilliga gymnastikövningarna vunnit allt större anslutning från stadens befolkning. Sålunda hava under senaste arbetsåret deltagit icke mindre än 650 gymnaster, det största aktiva deltagareantalet hittills under föreningens verksamhet.

Nyttan av stärkande kroppsrörelser synes sålunda alltmera vinna beaktande, och är det särskilt glädjande att procentuellt taget övervägande antalet nytillträdande gymnaster komma från de kroppsarbetande klasserna.

Föreningen har dock under senaste året arbetat under svåra ekonomiska förhållanden, då, tillföljd av depressionstiden, övningsavgifterna i många fall hava måst nedsättas och bidrag i form av gymnastikskor o. d. hava måst lämnas åt behövande. Därjämte har avgiftsfri gymnastik beretts för icke mindre än omkring 200 arbetslösa.

Oaktat föreningen har handhaft sina medel med största sparsamhet samt ledare delvis hava arbetat kostnadsfritt har till föreningens verksamhet under året förbrukats icke endast hela det kommunala bidraget utan därutöver ytterligare kr. 752: 93.

För att föreningens sociala verksamhet skall kunna fortgå och utvecklas i likhet med den gymnastiska verksamheten i rikets övriga städer visar ovanstående föreningens behov av ytterligare understöd. Vi vilja icke underlåta att i samband härmed framhålla, att statistiken för 1920 visar att följande städer nämnda år lämnade nedan angivna kommunala bidrag till den gymnastiska verksamheten å resp. orter, nämligen:

Borås	kr.	2,000: —
Eskilstuna	„	2,000: —
Göteborg	„	19,000: —
Hälsingborg	„	2,000: —
Malmö	„	3,400: —
Stockholm	„	21,000: —
Södertälje	„	1,300: —
Tranås	„	1,545: —

m. fl.

Dessa kommunala anslag utgå fortfarande och hava delvis ökats, varöver dock för närvarande ingen tillförlitlig statistik finnes.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Västerås Gymnastikförening.

Med åberopande av ovan anförda vågar undertecknad förening härmed vördsamt anhålla, att herrar Stadsfullmäktige för nästkommande år måtte på förutvarande villkor bevilja ett anslag av kr. 1,500: — till stödjande av den frivilliga gymnastiken i samhället. Detta belopp är icke som av ovanstående framgår tillräckligt att täcka föreningens behov, men för att icke för mycket betunga stadens budget hava vi räknat med detta minimibelopp såsom erforderligt för att föreningens verksamhet icke skall äventyras och nedlagt arbete tillspillogivas.

Vi våga därför uttala vår vördsamma förhoppning att herrar Stadsfullmäktige måtte anslå detta belopp till föreningens samhällsnyttiga verksamhet.

Västerås den 12 november 1922.

VÄSTERÅS GYMNASTIKFÖRENING.

Dess styrelse:

Ernst Jansson.

Ludv. Keijser. *V. Abeer.* *Oscar Wass.*

Rudolf Åhlén. *Elisabeth Arvedson.* *Birger Personne.*

Bil. litt. S. 9.

N:o 69.
Budget-förslag 1923. Hyresnämnden.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med Hyresnämnden i Västerås den 29 september 1922.

§ 137.

Med anledning av skrivelse från Magistraten i Västerås företogs till behandling frågan om upprättande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för hyresnämnden för nästkommande år.

Efter diskussion beslöt nämnden indraga den nu befintliga skrivbiträdesbefattningen hos nämnden samt i stället hemställa om ett anslag av 200: — kronor till bekostnad av utskrifter av protokoll m. m. samt föreslå *dels* en nedsättning av ordförandens arvode för bevistade sammanträden från 15: — till 12: — kronor, *dels* en sänkning av 25 % à det till ordföranden utgående arvodet ävensom av det till nämndens ledamöter utgående arvodet för bevistade sammanträden samt för verkställande av besiktningar, *och dels* en sänkning av sekreterarens arvode med omkring 30 %.

Efter antecknande härav beslöt nämnden hos Stadsfullmäktige göra framställning om godkännande av följande inkomst- och utgiftsstat för tiden 1 januari—30 september 1923:

Till nämndens ledamöter för beräknade 20 sammanträden efter 6: — kronor för varje ledamot och sammanträde	480: —
Till nämndens ledamöter för besiktningar	450: —
Till nämndens ordförande eller suppleant för beräknade 20 sammanträden à 12: — kronor	240: —
Till nämndens ordförande eller dennes suppleant såsom arvode efter 112: — kronor 50 öre per månad	1,012: 50
Till nämndens sekreterare i arvode efter 150: — kronor per månad	1,350: —
Till renskrift m. m.	200: —
Till hyra 375: —, lyse 25: —, värme 150: —, städning 350: — ..	900: —
Till blanketter	25: —
Till annons- och tryckerikostnader	150: —
Till telefon- och postavgifter	200: —
Till diverse utgifter	192: 50
Kronor	5,200: —

In fidem:
EMIL LINDSTRÖM.

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Gårdar och tomter.

Bil. litt. T.

Förslagsvis beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter år 1923.

Taxeringsvärde		Inköpspris Kronor	Inkomst Kronor
18,600: —	Gården N:r 65 b. Västra kvarteret	30,000: —	1,635: —
34,800: —	„ „ 85 „ „	42,000: —	2,875: —
36,000: —	„ „ 93 „ „	25,000: —	2,840: —
15,400: —	„ „ 94 „ „	8,000: —	700: —
28,400: —	„ „ 98 „ „	15,500: —	1,100: —
8,200: —	„ „ 99 „ „	4,500: —	275: —
74,000: —	„ „ 109 „ „	42,000: —	3,600: —
31,600: —	„ „ 116 „ „	17,000: —	1,850: —
40,100: —	„ „ 112 „ „	42,000: —	2,495: —
14,200: —	„ „ 119 „ „	4,500: —	500: —
62,800: —	„ „ 133 „ „	60,000: —	5,050: —
143,000: —	„ „ 147 „ „	180,000: —	13,500: —
10,000: —	„ Loviselund	6,000: —	775: —
5,400: —	„ Nedre Backa	3,400: —	284: —
23,600: —	„ Adolfsberg	15,000: —	1,000: —
7,000: —	„ Kristineberg	7,000: —	900: —
—	„ Fridsborg	20,000: —	1,500: —
10,400: —	N:r 35 Västermalm	7,000: —	500: —
6,300: —	„ Stenbo (skänkt)		250: —
5,300: —	„ Rosenberg	7,000: —	200: —
20,000: —	„ Granneborg	21,000: —	1,236: 25
21,400: —	„ N:r 72 & 73 Södra kvarteret	37,000: —	600: —
7,400: —	„ „ 73 b „ „	5,400: —	700: —
26,800: —	„ „ 74 „ „	32,000: —	1,600: —
9,300: —	„ „ 75 (Arbetsstugan)	1,800: —	
3,600: —	„ „ 76 Södra kvarteret		300: —
23,200: —	„ „ 78 „ „	35,000: —	4,625: —
18,400: —	„ „ 83 „ „	21,000: —	3,125: —
26,100: —	„ „ 90 „ „	40,000: —	3,270: —
20,700: —	„ „ 91 „ „	35,000: —	2,800: —
13,700: —	„ „ 92 „ „	19,000: —	1,400: —
92,000: —	„ „ 110 „ „	130,000: —	8,355: —
43,000: —	„ „ 111 „ „	33,750: —	3,200: —
68,000: —	„ „ 112 „ „	65,000: —	3,870: —
	Transport	1,011,850: —	76,910: 25

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Gårdar och tomter.

Taxeringsvärde		Inköpspris Kronor	Inkomst Kronor
	Transport	1,011,850: —	76,910: 25
22,000: —	Gården Gamla Varmbadhuset	7,000: —	500: —
22,100: —	„ Kungsdal	45,000: —	4,155: —
86,000: —	„ N:r 1 Norra kvarteret	44,750: —	11,310: —
72,000: —	„ „ 2 „ „	50,000: —	4,810: —
65,600: —	„ „ 3 & 4 „ „	55,000: —	5,310: —
17,200: —	„ „ 5 „ „	12,000: —	705: —
21,000: —	„ „ 6 „ „	7,475: —	1,150: —
9,000: —	„ „ 7 „ „	11,000: —	485: —
52,000: —	„ „ 21 „ „	30,000: —	12,530: —
117,000: —	„ „ 38 „ „	235,000: —	10,310: —
14,800: —	„ „ 43 „ „	14,400: —	1,600: —
23,600: —	„ „ 119 z „ „	28,000: —	1,550: —
8,800: —	„ Nyby	6,000: —	400: —
107,200: —	„ N:r 5 Gude	120,000: —	10,600: —
10,100: —	„ Kristinedal	12,000: —	760: —
15,600: —	„ Katrinelund 15 & 16	14,000: —	2,500: —
43,600: —	„ Kungsängen N:r 7	125,000: —	3,275: —
12,900: —	„ Vargbo litt. D	22,500: —	460: —
21,200: —	„ Lustigkulla 4 & 5	30,000: —	1,900: —
65,000: —	„ Myggbo	—	3,615: —
—	Mark inlagd till tomten N:r 5 Klara (Ströms sterbhus)	—	10: —
—	Ett område av Svantegatan (Major Mossberg)	—	15: —
—	Ett område av Svantegatan (Dir. Falk)	—	15: —
—	Tomten N:r 84 b Västra kv. (Fru Lindroth)	—	10: —
—	Mark av lägenheten Nyro (Larsson)	—	25: —
—	Ett område av Mariaberget (Borgm. Karlsson)	—	10: —
—	Ett område inlagt till tomten N:r 38 Norra kvarteret	—	5: —
	Summa Kronor	1,880,975: —	154,925: 25

N:o 69.
Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till det av kammaren med ledning av stadens räkenskaper uppgjorda förslaget till Västerås stads utgifts- och inkomststat för år 1923 avgiva följande betänkande.

Den nedgång i den till bevillning beskattade inkomsten, som förelåg vid upprättandet av 1922 års budget och som i förhållande till nästföregående år motsvarade 20 % har ytterligare fortgått. Då den beskattade inkomsten enligt 1921 års taxering var 45,449,480 kronor, utgör motsvarande belopp enligt innevarande års taxering, varå skatt till bestridande av kommunens utgifter enligt 1923 års budget skall utgå, allenast 29,414,710 kronor, vilket innebär en ytterligare nedgång i jämförelse med nästföregående år av omkring 35 % och i jämförelse med den år 1920 taxerade inkomsten, 56,579,480 kronor, av icke mindre än 48 %.

Under sådana förhållanden är det uppenbart, att budgetarbetet erbjuder synnerliga svårigheter, i all synnerhet som utdebiteringen per beskattningsenhet (10 kronor pr bevillningskrona) redan nått en sådan höjd, att den kommunala skattebördan blivit större, än vad ett mycket stort antal av de skattskyldige, vilka numera till större delen utgöras av arbetare och andra löntagare, som se sina inkomster i ständigt sjunkande, medan skatten utgår efter tidigare åtnjuten högre inkomst, överhuvud taget förmå bära. Denna sistnämnda omständighet har gjort det till en bjudande plikt för Drätselkammaren att vid nu föreliggande budgetarbete söka inrikta sig på att om möjligt åstadkomma någon sänkning av utdebiteringen, för att just under nu rådande kritiska tid om möjligt bereda någon lättnad för de skattskyldige. Drätselkammarens bemödanden i denna riktning hava också krönts med en viss framgång, i det att Drätselkammaren efter omsorgsfull behovsgranskning av varje även den minsta anslagspost och därav föranledda ändringar i de uppgjorda specialförslagen ser sig i stånd att föreslå en nedsättning i den borgerliga kommunens utdebitering med en krona pr bevillningskrona. Då kyrkostämman redan beslutat en mindre höjning, eller från 42 till 50 öre pr bevillningskrona, skulle den sammanlagda kommunalskatten, som uppdebiteras år 1923, utgöra 9 kronor 50 öre mot 10 kronor 42 öre innevarande år, vilket motsvarar en nedsättning av 92 öre. Då landstingsskatten fortfarande utgår med 2 kronor, hava de skattskyldige i Västerås, om Drätselkammarens förslag vinner Stadsfullmäktiges godkännande, att för bestridande av samtliga kommunala behov för år 1923 vidkännas en beskattning av 11 kronor 50 öre pr bevillningskrona, ett belopp, som under normala förhållanden måste betecknas som oskäligt, men, för närvarande oundvikligt, må anses som det högsta, varmed enskilda personer rimligen kunna belastas med hänsyn till den starka inkomstminskning de alltfort få vidkännas.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

Det ligger i öppen dag, att med de starka beskäringar i budgeten, som av Drätselkammaren vidtagits, det måste bliva en angelägenhet i allra första planet för samtliga vederbörande, som hava hand om den kommunala förvaltningen, att inför varje förfogande, som kan medföra utgifter för stadskassan, iakttaga den strängaste återhållsamhet. Inför det allvarliga ekonomiska tidsläget, vore knappast en erinran härom behövlig, men har Drätselkammaren likväl icke ansett sig böra underlåta att ytterligare fästa uppmärksamheten på nödvändigheten, att sparsamhet under alla förhållanden måste iakttagas.

UTGIFTERNA:

Dyrtidstillägg.

I de olika statförslag, som avgivits av stadens styrelser och nämnder, har upptagits anslag till dyrtidstillägg, beräknat efter ett indextal för år 1923 av 190, och under antagande i övrigt, att de grunder, varefter sådant tillägg hittills utgått, skulle bliva bestående även under år 1923. Sedan dessa statförslag uppgjorts har emellertid Svenska Stadsförbundet till ledning för uppgörande av kommunernas utgiftsstater för nästkommande år verkställt en utredning i frågan vilket indextal, som kan antagas bliva medelindextal för samma år, och har denna utredning givit det svaret, att sannolikheten talar för ett sådant indextal ej överstigande 180. Med stöd av denna utredning har Drätselkammaren under enahanda förutsättningar i övrigt i sitt statförslag under de olika titlarna upptagit anslag till dyrtidstillägg, beräknade efter ett indextal av 180, och hava härigenom utgifterna kunnat nedbringas med i runt tal 40,000 kronor.

Arvoden och därmed jämförliga anslag.

Under de olika titlarna upptagna anslag till arvoden och därmed jämförliga ersättningar för kommunala uppdrag och åligganden, hava av Drätselkammaren i jämförelse med samma anslag i innevarande års stat med några få undantag reducerats med ett belopp motsvarande 15 % på de arvodesbelopp, som utgingo under år 1921. Att 1921 års belopp valts till utgångspunkt har sin orsak däri, att levnadskostnadsindexen, då 1921 års arvodesanslag bestämdes, låg på toppunkten, och att anslagen givetvis utmättes i relation härtill. I den mån härefter indextalet sjunkit — med en medelindex av 180 för år 1923 uppgår denna sänkning i jämförelse med förberörda indextal till 33 % — måste arvodena även rättvisligen och ej minst i anseende till den av indextalet fortgående och beroende löneminskningen för befattningshavare å fast stat i samma relation sänkas. I de fall Drätselkammaren låtit arvodesbelopp kvarstå oförändrade eller lagt annan beräkning till grund för desamma, hava särskilda skäl förelegat, för vilka redogörelse lämnas vid behandling av de olika titlarna.

Anslag till förbrukningsartiklar.

Drätselkammaren har ansett det vara obehövligt såsom regel, att för varje särskilt fall anföra motiv för av Drätselkammaren vidtagna nedsättningar uti anslag till förbrukningsartiklar och därmed jämförliga anslag i förhållande till anslagen i staten för innevarande år och till vad som äskats av de olika styrelserna och nämnderna, och inskränker sig förty till att här mera allmänt och gällande för staten i dess helhet såsom skäl för dessa nedsättningar åbe-

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

ropa nödvändigheten av en till ytterlighet driven sparsamhet och erfarenheten rörande förbrukning av anslagen under år 1921 och intill oktober månads utgång under innevarande år.

Räntor och amorteringar.

På grund av tillkomsten av 1922 års obligationslån hava utgifterna för räntor och amorteringar å fasta lån måst höjas. Men i stället och i följd av lägre räntesatser har för räntor å tillfälliga lån beräknats endast 50,000 kronor mot 150,000 kronor i innevarande års budget.

Fattigvården.

Enär frågan om anställande av en tillsyningsman är relativt ny — anslag härför har först anvisats i innevarande års stat och behovet med hänsyn härtill av att nu å fast stat uppföra en dylik tjänst kan icke anses vara tillfyllest belyst — kan Drätselkammaren icke biträda Fattigvårdsstyrelsens förslag härom. Drätselkammaren föreslår därför att anslag till en dylik befattningshavare fortfarande under år 1923 utgår i oförändrad ordning och med samma belopp, 1,830 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg efter samma grunder som till stadens ordinarie befattningshavare.

I fråga om övriga anslag under titeln Allmänna fattigvården, har Drätselkammaren ansett en rubbning i fattigvårdens beräkning av desamma med hänsyn till den påfrestning å fattigvården, som depressionen medfört, icke kunna utan risk ske utom i fråga om anslaget till barnhemmet Fridsborg och anslaget för oförutsedda utgifter, vilka nedsatts till resp. 10,000 och 2,000 kronor, med ledning av de erfarenheter, som vunnits angående hittillsvarande förbrukning av anslagen under dessa rubriker.

Emot Fattigvårdsstyrelsens förslag att från och med år 1918 å fast stat uppföra en befattning som vaktmästare vid ålderdomshemmet med löneförmåner enligt 17:de lönegruppen, varigenom det hittillsvarande anslaget för avlöning av en gårdskarl skulle bortfalla, 3 sjuksköterskebefattningar uti 4:de lönegruppen i stället för nuvarande befattningar å extra stat och av en ny manlig sjukvårdaretjänst uti 7:de lönegruppen samt anställande av ett ytterligare sköterskebiträde, varigenom dessas antal utökats till fem, ävensom i fråga om rätt för sjukvårdaren att åtnjuta fritt vivre utom sina kontanta löneförmåner, har Drätselkammaren intet att erinra, varför Drätselkammaren tillstyrker samma förslag.

Att Drätselkammaren icke föreslagit sänkning uti arvodet till predikanten vid ålderdomshemmet har sin förklaring däri, att arbetet uti denna befattning enligt Drätselkammarens uppfattning i och med anstaltens utvidgning ökats.

Anslaget till semesterpenningar för personalen med fritt vivre — av Fattigvårdsstyrelsen efter 3 kronor pr dag och person beräknat till 1,000 kronor — har Drätselkammaren nedsatt till 500 kronor för vinnande av enhetlighet i avseende å denna förmån med landstingets anstalter, med vars befattningshavare stadens äro i huvudsak jämställda, och på grund av nedgången i levnadsomkostnaderna, och föreslår sålunda Drätselkammaren, att s. k. kostpengar under semester för sjukvårdspersonal med fritt vivre skall under år 1922 utgå efter 1 krona 50 öre för dag.

Likaså hava anslagen till hushållet, till beklädnadskostnader samt till inköp av koks av Drätselkammaren beräknats lägre än av Fattigvårdsstyrel-

sen, eller till resp. 40,000, 5,000 och 4,000 kronor, såsom skäl varför kan åberopas det av Drätselkammaren under rubriken Anslag till förbrukningsartiklar här ovan anförda.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

Folkskolan.

Folkskolestyrelsen har i sitt förslag till stat för folkskolan hemställt om inrättandet av en ny extra ordinarie folkskollärarinnetjänst i Jakobsbergs skola och såsom skäl härför åberopat olägenheterna med att fördela de till den 7:de klassen i denna skola egentligen hörande lärjungarna å stadens övriga skolor. Med hänsyn till omöjligheten att nu kunna förutse en konstant ökning av barnantalet — detta kan genom en eventuell utflyttning från staden tvärtom nedgå — och av sparsamhetsskäl har Drätselkammaren funnit, att nuvarande anordning för dessa lärjungars undervisning tillsvidare kan bestå, och avstyrker fördenskull för närvarande bifall till Folkskolestyrelsens ifrågavarande hemställan.

Drätselkammaren har intet att erinra emot den föreslagna uppflyttningen av småskollärarinnorna Rut Norman och Anna von Essen i 2:dra lönegraden, vad angår den förra under förutsättning likväl, att statsbidrag för samma lönegrad kommer att utgå.

Enligt de lönebestämmelser, som gälla för lärarepersonalen vid stadens folkskolor, utgår kommunalt dyrtidstillägg på $^1/_{10}$ av den lagstadgade minimiavlöningen och vidare å ersättningen för övertidsläsning och å det kommunala ortstillägget efter samma grunder som för det dyrtidstilläggsunderlag, varå statens dyrtidstillägg beräknas.

Om man som principiellt riktigt anser vara, att den ordinarie avlöningen i en tjänst med därå belöpande dyrtidstillägg, således vad lärarekåren i folkskolorna angår, den lagstadgade minimiavlöningen jämte därå utgående dyrtidstillägg skall vara avvägd i förhållande till tjänstens vikt och betydelse även i den meningen att bereda tjänsteinnehavaren nödig utkomst allt efter levnadsomkostnadernas växlingar och att alla honom tillkommande ersättningar härutöver, man må kalla dem ersättning för övertidsläsning, ortstillägg eller vad annat som helst, äro att anse såsom extra inkomster — så att säga inkomster bredvid tjänsten — så kan med fog ifrågasättas, att denna princip står i direkt strid med förmånen av dyrtidstillägg på sådana tillägg till lönen i övrigt, som ersättningar för övertidsläsning och ortstillägg. I detta sammanhang kan uppmärksammas parallellen med, att dyrtidstillägg icke — och helt naturligt för resten — utgår på ersättningar för bostad och bränsle och ej heller å ersättningar för arbete av arvodesnatur. En indragning av dessa dyrtidstillägg skulle innebära en utgiftsbesparing på folkskolans stat å omkring 12,000 kronor. Vad den i löneminskning skulle betyda för folkskolans olika befattningshavare, frånsett indextalets inverkan på dessas löneförmåner, framgår av följande uppställning:

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.*

Det kommunala dyrtidstillägget efter index 180 på ortstillägget och ersättningen för övertidsläsning utgör för

			Gift	Ogift
Folkskollärare	1:sta lönegr.	....	135: 91	122: 32
Folkskollärarinna	„ „	....		82: 47
Småskollärarinna	„ „	....		64: 80
Folkskollärare	2:dra „	....	143: 99	129: 59
Folkskollärarinna	„ „	....		87: 67
Småskollärarinna	„ „	....		68: 61
Folkskollärare	3:dje „	....	152: 46	137: 21
Folkskollärarinna	„ „	....		92: 52
Småskollärarinna	„ „	....		72: 78
Folkskollärare	4:de „	....	160: 93	144: 84
Folkskollärarinna	„ „	....		97: 71
Småskollärarinna	„ „	....		76: 23

Drätselkammaren tillåter sig föreslå, att Stadsfullmäktige ville taga ställning till denna fråga och vill för sin del hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att det hittillsvarande kommunala dyrtidstillägget, utgående å ersättning för övertidsläsning samt å ortstillägget, skall från och med år 1923 indragas.

Herrar Edv. Karlsson och Carl Bäckman hava icke biträtt detta förslag utan reserverat sig däremot, och är deras reservation fogad som bilaga till detta betänkande.

För underhåll och reparation av fastigheter har av Folkskolestyrelsen begärts ett anslag å 20,000 kronor. Enär en del av de reparationer och förbättringar, som anslaget avser, redan utförts, och kostnaden härför kan bestridas med medel anvisade i skolstaten för innevarande år samt en undersökning av de lokala förhållandena visat att en del större reparationer kunna ersättas med mindre förbättringsarbeten samt att en del nya anordningar såsom uppförande av cykelstall och indragande av vatten- och avloppsledningar i Jakobsbergs skola, äro dels ej oundgängligen nödvändiga och till sina konsekvenser åtminstone ej utgiftsbesparande åtgärder och dels kunna uppskjutas, har Drätselkammaren nedsatt anslaget med 5,000 kronor till 15,000 kronor.

Det av skolstyrelsen begärda anslaget för anskaffning av inventarier, har av Drätselkammaren, med ledning av den hittillsvarande anslagsförbrukningen, nedsatts till 3,000 kronor.

I enlighet med sin i den allmänna motiveringen angivna uppfattning angående arvodesberäkningen, har Drätselkammaren nedsatt de i Folkskolestyrelsens förslag upptagna arvodena för vaktmästarne vid Jakobsbergs och Hammarby skolor, för städerskorna vid Herrgärds-, Djäknebergs-, Skepparbacks-, Mariabergs- och Korsängsskolorna, vid norra slöjdskolan, Hvasserska skolan och Rosenlunds skola, för skolläkaren, sjukgymnasten, simläraren och simlärarinnan, tillsyningslärarne och skrivbiträdet, gymnastikinstruktörerna, biträdet å tandkliniken, bibliotekarien å lärjungebiblioteket och sekreteraren i barnavårdsnämnden med belopp, motsvarande 15 % av 1921 års arvoden. I fråga om arvodet till städerskan vid Lundby folkskola, förordar Drätselkamma-

ren nedsättning till 450 kronor, således efter mindre procentsats med hänsyn till, att hon i motsats till övriga skolstäderskor även har att ombesörja skurningen av skollokalerna.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.*

Som arvode till trädgårdslärarne skall utgå med samma belopp, vartill förmånen av fri bostad beräknas, enligt av Stadsfullmäktige på förslag av Lönenämnden för varje år fattat beslut, och sådant beslut, avseende år 1923, ännu ej föreligger, har dessa arvoden tills vidare upptagits i enlighet med för innevarande år gällande beslut.

I avbidan på Stadsfullmäktiges beslut i anledning av en till Lönenämnden remitterad framställning av Folkskolestyrelsen angående förhöjd avlöning till skoltandläkaren, har Drätselkammaren i sitt statförslag icke upptagit någon ändring i Folkskolestyrelsens förslag, där det av styrelsen föreslagna högre lönebeloppet är beräknat.

Uti innevarande års skolstat har anvisats ett anslag å 255 kronor för hämtning av skolbarn att disponeras under förutsättning, att hämtningen ombesörjdes av annan än å Folkskolestyrelsens stat uppförd ordinarie befattningshavare. Som denna förutsättning icke förelegat och någon ändring härutinnan icke är att förvänta under år 1923, har Drätselkammaren uteslutit denna utgiftspost i sitt statförslag.

För övriga av Drätselkammaren vidtagna reduceringar uti av Folkskolestyrelsen begärda anslag, huvudsakligast för förbrukningsartiklar och därmed jämförliga ändamål, åberopar Drätselkammaren de skäl, som anförts under den allmänna motiveringen.

Drätselkammaren tillstyrker Folkskolestyrelsens förslag, att föreningen Västerås skollovskolonier för år 1923 beviljas ett anslag av 7,000 kronor.

Herr Håkanson har ifråga om anslaget till fri undervisningsmaterial i läs- och skrivämnen, vilket anslag av Drätselkammaren nedsatts till 25,000 kronor, förordat större nedsättning eller till 12,000 kronor, då han anser denna förmån icke böra tillkomma alla skolbarn utan allenast sådana som efter prövning befinnas vara i behov av densamma.

Högre folkskolan.

Drätselkammaren kan av sparsamhetsskäl icke tillstyrka det begärda särskilda anslaget till högre folkskolans bibliotek, men väl att Folkskolestyrelsen bemyndigas att av anslaget till undervisningsmaterial disponera så stort belopp för biblioteket, som erfordras för erhållande för samma ändamål av ett statsbidrag å 150 kronor.

Allmänt läroverk.

Hyresbidrag till rektor vid läroverket har utgått sedan den 1 juli 1920 med 2,500 kronor årligen, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 maj samma år. Bidraget fastställdes efter framställning av rektor i relation till dåvarande hyror och även av orsak, att rektor för att erhålla bostad tidigare, måst inköpa en fastighet samt med hänsyn till dåvarande höga ränta. Som emellertid räntan efter denna tid nedgått avsevärt och även lättnad inträtt på hyresmarknaden i form av lägre hyror för större våningar, har Drätselkammaren ansett vara befogat att sänka hyresbidraget till 2,000 kronor eller samma belopp, varmed det utgått under tiden 1 okt. 1918—1 juli 1920, och föreslår alltså, att detta sistnämnda belopp upptages i staten.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

Arvode till simundervisning har nedsatts med 15 % å 1921 års arvodesbelopp till 430 kronor.

Jämväl för år 1923 föreslår Drätselkammaren i anslutning till framställning av rektor anvisande av ett anslag av uttaxerade medel å 900 kronor, varmed skulle bestridas terminsavgifter helt eller delvis till ljus- och vedkassan för obemedlade lärjungar från staden på tidigare av Stadsfullmäktige härutinnan fastställda villkor.

Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

Under denna utgiftstitel har Drätselkammaren nedsatt anslaget till arvode för simundervisning i flickskolan med 15 % å 1921 års arvodesbelopp till 345 kronor och anslaget till fyllnadspension åt Fröken Hildur Hvasser från 1,500 till 900 kronor, beroende på genom indextalets fall ändrad grund för fyllnadspensions beräkning.

Vidare har Drätselkammaren beskurit av styrelsen för arbetareinstitutet i dess statförslag rörande biblioteksverksamhet begärt anslag till hyra för lokal i Sundinska huset av anledning, att Sundinska fondens ekonomiska ställning under det senaste året förbättrats och att fonden icke längre i samma omfattning behöver den hjälp av staden, som bestått däri, att staden i årshyra för Sundinska huset, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30 september 1920, erlagt ett belopp av 10,000 kronor mot tidigare 5,000 kronor.

Genom nedsättningen, 600 kronor, motsvarande ett belopp av 20 % av den hyra å 3,000 kronor, som under senaste år utgått, skulle anslaget till verksamheten i dess helhet utgöra 16,190 kronor, vilket belopp Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige måtte av uttaxerade medel för år 1923 anslå till upprätthållande av Arbetareinstitutets biblioteksverksamhet.

På grund av Stadsfullmäktiges beslut den 26 oktober innevarande år har i statförslaget upptagits 2,000 kronor i anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet under år 1923.

Drätselkammaren har intet att erinra emot av Skolstyrelsen avgivna förslag, vare sig till reglementen för stadens yrkes- och lärlingsskolor samt verkstadsskola, eller till stat för första halvåret 1923 och för läsåret 1923—1924 och föreslår alltså till uttaxering för 1923 års skolverksamhet ett anslag i samma års stat å 25,754 kronor 49 öre, ävensom att Stadsfullmäktige i fråga om reglementsförslagen och i fråga om utfästelse att ansvara för kostnader för lärares avlöning och för skolmaterialier, ville fatta beslut i enlighet med Skolstyrelsens hemställan. Utom att i allo instämma i styrelsens motivering får Drätselkammaren därjämte hemställa, att Stadsfullmäktige ville godkänna den i styrelsens förslag omförmälda planen för avveckling av en del skolformer.

Hälso- och sjukvård.

Allenast i några få punkter har Drätselkammaren funnit det av Hälsovårdsnämnden avgivna statförslaget giva anledning till särskilt yttrande.

Drätselkammaren har sålunda intet att erinra emot att anslag för kost och logi för de stadssjuksköterskor, som äro boende i epidemiska sjukhuset, anvisas i enlighet med Hälsovårdsnämndens beräkning och i avbidan på den överenskommelse, som i ämnet kan träffas med landstingets epideminämnd.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.*

Anslaget till semesterpengar är i anslutning med liknande åtgärd ifråga om enahanda anslag i Fattigvårdsstyrelsens stat och på samma grunder, som där anförts, nedsatt till 90 kronor.

Det nya anslaget å 60 kronor att reservationsvis utgå såsom ersättning till två stadssjuksköterskor för hållande av velociped, tillstyrkes av Drätselkammaren.

Även om det kan befaras att den genom depressionen uppkomna försämringen av de mindre bemedlades levnadsvillkor kommer att föranleda ett anlitande i stor utsträckning av dispensären, kan, med hänsyn till att Västerås stads förening mot tuberkulos fått sin ekonomiska ställning förbättrad och den allmänna prissänkningen, någon olägenhet för denna verksamhet icke vara förenad med en nedsättning av det begärda anslaget 6,000 kronor, till 5,000 kronor, varför Drätselkammaren föreslår, att detta senare belopp för ändamålet anvisas för år 1923 jämte hyresfri lokal.

De av Hälsovårdsnämnden föreslagna extra arvodena åt föreståndaren och vaktmästaren samt förbättringar i förut utgående arvode åt andre besiktningsmannen å köttbesiktningsbyrån, torde i anseende till det genom nya besiktningslagar ökade arbetet vara befogade, och tillstyrker därför Drätselkammaren att för år 1923 föreståndaren och vaktmästaren tilldelas provisoriska arvoden av resp. 2,000 och 600 kronor samt att andre besiktningsmannens arvode höjes till 1,300 kronor.

Enahanda skäl föreligga för bibehålladne i staten av förut utgående arvoden till bokföraren och kassören samt de två mikroskopisterna.

Den sålunda av Drätselkammaren tillstyrkta ökningen innebär ingen större belastning av stadens budget vid det förhållande, att denna ökning liksom alla andra utgifter för köttbesiktningsbyrån skola bestridas av byråns egna inkomster.

Gator och vägar.

I förslaget är för mindre gatuarbeten av Drätselkammaren begärt ett anslag å 20,000 kronor, och under utgiftstiteln Vägar ett anslag å 30,000 kronor, av vilket senare Drätselkammaren beräknar lika belopp utgående för vägförbättringar inom stadens utomplansområden och för bestridande av kostnaden som sammanhänger med fullgörandet av stadens allmänna väghållningsskyldighet.

Då anslag till tidigare beslutade större gatuarbeten finnas reserverade i så stor omfattning, som motsvarar, vad som under ett år i vanliga fall brukar utföras, har Drätselkammaren icke nu ansett sig böra begära anslag till nya sådana arbeten.

Planteringar.

I likhet med vad som skett beträffande arvoden i allmänhet, är arvodet till trädgårdskonsulenten sänkt med 15 % av 1921 års arvodesbelopp.

Vad angår Planteringsnämndens förslag till stat i övrigt kan denna av Drätselkammaren i oförändrat skick icke tillstyrkas. Såsom ett allmänt omdöme av förslaget torde kunna uttalas, att detsamma anpassats efter i ekonomiskt avseende normala tider, således ej med tillräckligt beaktande av, att det nuvarande ekonomiska läget och nödvändigheten av att bereda utvägar för

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

lättande av skattetrycket kräver nedpressning av alla utgifter och särskilt sådana, som ej avse oundgängligen nödvändiga behov.

Planteringarne, även om de endast äro att anse som anordningar för tillgodoseende av stadsbefolkningens behov av yttre trevnad och delvis av lyxnatur, måste dock givetvis omses och ansas för att ej råka i förfall, men att nu gå därutöver är av nyss anförda skäl ej tillrådligt.

Drätselkammaren har härav föranletts att sänka anslagen till skötsel och underhåll av stadens planternigar till den omfattning, som närmare framgår av Drätselkammarens budgetförslag.

Samtliga under titeln extra utgifter av Nämnden begärda anslag, dock icke anslaget till reparation och ommålnin~ av växthusen å 2,000 kornor, måste Drätselkammaren av sparsamhetsskäl avstyrka, då behovet av de anordningar dessa anslag avse, i varje fall ej är mer trängande än att ett uppskov utan större olägenhet kan tålas.

Gatubelysningen.

Mot Vatten- och Gasverksstyrelsens beräkning av anslaget till gatubelysning har Drätselkammaren, enär denna icke innebär någon förändring med avseende å belysningen jämfört med förhållanden under innevarande år, intet att erinra.

Gaturenhållningen.

Drätselkammarens förslag till utgifter under denna titel innebär, i jämförelse med anslagen för innevarande år till samma ändamål, en nedsättning av anslaget till bortrensning av ogräs och renhållning med 5,000 kronor till 20,000 kronor, och av ersätningen till de s. k. kapitelhjonen från 340 till 300 kronor pr hjon och år.

Avloppsledningar.

Utgifterna för stadens avloppsledningar hava av Drätselkammaren beräknats i enlighet med Vatten- och Gasverkstyrelsens förslag med den avvikelse häri, som föranletts av Drätselkammarens ändrade beräkningsgrund för dyrtidstillägg och anslag till arvoden och härav betingad ändring i dessa ledningars andel i verkens gemensamma förvaltning, varom mera anföras härnedan.

Hamnen.

Drätselkammaren tillstyrker Hamnstyrelsens förslag till utgiftsstat för hamnen och hamnmaskinerierna med av Drätselkammaren vidtagen ändring i fråga om beräkningen av anslaget till dyrtidstillägg.

Arvode till biträde å hamnkontoret har alltså av Drätselkammaren bibehållits, oförändrat och åberopar Drätselkammaren som skäl för detta avsteg från den av Drätselkammaren tillämpade regeln beträffande arvoden i allmänhet eller att nedsätta dessa med 15 % de skäl, som av Hamnstyrelsen anförts angående omfattningen av biträdets arbete.

Renhållningsverket och svingården.

Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstat för renhållningsverket och svingården vid Malma kan Drätselkammaren, då det synes vara uppgjort med en av tidsförhållandena betingad försiktighet, biträda med ändring efter Drätselkammarens beräkningsgrund i avseende å indextalet av anslaget till dyrtidstillägg och övriga av Drätselkammaren vidtagna mindre ändringar beträf-

fande vissa anslag till förbrukningsartiklar, vilka framgå av Drätselkammarens förslag och som föranletts av nedgången i priset för förnödenheter och erfarenheten av den hittillsvarande anslagsförbrukningen. N:o 69. *Budgetförslag 1923 Drätselkammarens förslag.*

Det i Lantegendomsnämndens förslag uteglömda arrendet för svingården har i Drätselkammarens förslag tillagts.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken. Det vid upprepade tillfällen framförda önskemålet, att organisationen av stadens tekniska verk måtte bli föremål för en ingående granskning för utrönande, huruvida ej utgiftsbesparande förenklingar i densamma vore genomförbara, har, beträffande en sida av förvaltningen genom det förslag, som nu av Vatten- och Gasverksstyrelsen framlagts och som avser indragning av vissa tjänster vid verken från och med år 1923, förts närmare sitt förverkligande. Som detta förslag synes vara gott och genomförbart, får Drätselkammaren för sin del tillstyrka att Stadsfullmäktige i anslutning till förslaget ville besluta, att från och med år 1923 skola vid verken indragas 2 manliga kontorsbiträdesbefattningar av I klass, 1 kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av II klass, 2 avläsarebefattningar samt befattningen som installationsinspektör vid elektricitetsverket, ävensom att för genomförande av denna omorganisation, anvisa ett förslagsanslag i utgiftsstaten för de tekniska verken av 3,000 kronor för tillfällig kontorshjälp.

Drätselkammarens beräkning av anslag till dyrtidstillägg efter ett medelindextal av 180 samt nedsättning av arvodet till siffergranskaren enligt tillämpad regel med 15 % å 1921 års arvodesbelopp, eller från 1,700 till 1,400 kronor, föranleder i jämförelse med styrelsens statförslag en utgiftsminskning å 3,820 kronor 96 öre och skulle, enligt den av Vatten- och Gasverksstyrelsen angivna proportionen, fördelningen av de för lönerna och dyrtidstilläggen utgående beloppen mellan verkens olika grenar bliva något ändrad och fastställas enligt följande uppställning.

Avlöningar för verkens gemensamma förvaltning enligt styrelsens förslag	81,939: —
och enligt Drätselkammarens förslag avgår	3,820: 96
Kronor	78,118: 04

Fördelning

	Enl. styrelsens förslag	Enl. Dr.-kamm:s förslag avgår	upptages
Vattenverket	14,500: —	650: —	13,850: —
Avloppsledningarna	7,500: —	350: —	7,150: —
Gasverket	21,000: —	1,000: —	20,000: —
Elektricitetsverket	34,000: —	1,550: —	32,450: —
Installationsarbeten	4,939: —	270: 96	4,668: 04
Kronor	81,939: —	3,820: 96	78,118: 04

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

Utom enligt denna fördelning å de olika verksamhetsgrenarna föranledd minskning i ugtifterna för verkens gemensamma förvaltning, tillkommer en minskning i det av styrelsen beräknade dyrtidstillägget för varje verks egna befattningshavare och pensionärer, — vad angår vattenverket även en minskning uti anslagen till pensioner i anledning av pensionären F. G. Lönnqvists under budgetbehandlingen inträffade död —, uppgående dessa minskningar för vattenverket till 4,887 kronor 4 öre, för gasverket till 754 kronor 33 öre och för elektricitetsverket till 1,307 kronor 41 öre, vilka avdrag skett i Drätselkammarens förslag.

Drätselkammaren tillstyrker det av styrelsen begärda anslaget å 7,400 kronor för uppförande av ett förrådsskjul att bestridas av verkens vinstmedel och fördelas med lika belopp under åren 1923 och 1924, enär den genomförda omorganisationen kräver ett ordnande av förrådet på sådant sätt, att arbetena härinom kunna ombesörjas av den kvarvarande personalen.

I likhet med Vatten- och Gasverksstyrelsen hemsätller Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta, att gaspriset från och med avläsningen för 1:sta kvartalet 1923 skall sänkas från 35 öre till 28 öre pr kbm. för såväl hushållsgas som gas, använd för andra ändamål.

Ävenså tillstyrker Drätselkammaren på de av Vatten- och Gasverksstyrelsen anförda skälen de föreslagna mindra ändringarne uti taxorna å avgiften för levererad elektrisk ström att tillämpas från och med år 1923.

Å gasverkets utgiftsstat har ett mot avdragen med anledning av den av Drätselkammaren föreslagna minskningen i utgiften för verkens gemensamma förvaltning samt för dyrtidstilläggen, tillägg gjorts å kostnader för gaskol, så att verkets utgifter och inkomster fortfarande skola balansera med samma belopp i ändamål, att den å budgetsårets verksamhet uppkommande vinsten enligt tidigare beslut skall kunna användas till avskrivning av gasverkets förlust å under den dyraste tiden inköpta gaskol.

Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige måtte bifalla styrelsens hemställan om beviljande av lånemedel av dels 4,000 kronor för anskaffning av vattenmätare och varaktiga inventarier och dels 13,000 kronor till serviser och diverse mindre ledningsarbeten samt bemyndiga Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet härom, i vad det avser anslagens gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställda lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Mot styrelsens förslag att omkostnaderna för skötsel och tillsyn av brandposterna skola från och med år 1923 debiteras brandverket, för nästkommande år med förslagsvis 1,200 kronor, har Drätselkammaren intet att erinra.

Kallbadhuset, Varmbadhuset, Båttrafiken, Vedgården.

I fråga om utgifterna under dessa huvudtitlar hänvisar Drätselkammaren till av Badhusstyrelsen avgivna statförslag för kallbadhuset och varmbadhuset samt till bilagor, upptagande av Drätselkammaren beräknade utgifter för båttrafiken och vedgården, och är i avseende härå endast att anmärka, att Drätselkammaren nedsatt anslaget till dyrtidstillägg efter ett till 180 ändrat index-

tal samt en del anslag till förbrukningsartiklar med hänsyn till nuvarande pris å dessa och erfarenheten av anslagsförbrukningen.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.*

Såsom framgår av bilagorna, upptagande utgifterna för båttrafiken och vedgården, vilka motsvaras av till samma totalbelopp beräknade inkomster, hava utgifterna avsevärt minskats i jämförelse med utgifterna för innevarande år.

Brandväsendet.

Brandstyrelsen har i sitt statförslag begärt ett från 640 till 1,300 kronor förhöjt anslag till avgifterna för de fem i brandstationen befintliga telefonerna. Höjningen är föranledd av den högre avgift, som utgår för telefoner i samband med växel, varmed icke räknats vid fastställande av utgiftsstaterna för föregående och innevarande år. Som emellertid Drätselkammaren anser att antalet linjer från telefonstationen till växeln, för närvarande tre, utan olägenhet skulle kunna minskas med en linje, har Drätselkammaren reducerat det begärda anlsaget till 980 kronor och föreslår detta belopps anvisande för ändamålet.

Drätselkammaren förordar nedsättning uti anslaget till en del förbrukningsartiklar, på sätt framgår av Drätselkammarens förslag.

Såsom en följd av Drätselkammarens godkännande och tillstyrkande av förslaget, att påföra de tekniska verken inkomst för skötsel och underhåll av brandposterna med ett belopp av 1,200 kronor, är samma belopp uppfört såsom utgiftspost i brandverkets stat.

På grund av önskemål att få reservmanskapet fastare knutet vid brandverket, höjdes i samband med fastställande av utgiftsstat för brandverket för år 1921 efter förslag av Brandstyrelsen, arvoden till reserven med belopp, motsvarande från 33 % till 100 % av före denna tid utgående arvoden. Med hänsyn till därefter ändrade förhållanden, varigenom extra inkomster kunna anses vara begärligare än förut, anser Drätselkammaren denna reservens ställning till brandverket icke äventyras av en nedsättning uti dessa arvoden, och får därför ock av förut anförda principiella skäl föreslå en reducering över lag av desamma med belopp motsvarande 15 %.

Drätselkammarens förslag, innefattande även en reducering av anslaget till dyrtidstillägg enligt den av Drätselkammaren tillämpade principen samt nedsättning av beklädnadsanslaget till 200 kronor pr man, innebär i jämförelse med Brandstyrelsens förslag en utgiftsminskning, uppgående till 5,641 kronor 58 öre, och hemställer Drätselkammaren alltså med dessa ändringar att Stadsfullmäktige ville godkänna Brandstyrelsens statförslag.

Egendomar inom stadsplanen.

I anslutning till vad Drätselkammaren under huvudtiteln Andra bildningsanstalter anfört angående det hyresbelopp, som till Sundinska fonden erlägges för Sundinska huset, har Drätselkammaren i sitt förslag nedsatt beloppet med 20 %, eller från 10,000 till 8,000 kronor.

I den mån det varit möjlgit har Drätselkammaren sökt nedpressa utgifterna i övrigt under denna titel.

Lantegendomar och skogar.

Emot Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstat för stadens lantbruk och skogar, har Drätselkammaren, med den förändring, som genom Drätselkammarens ändrade indexberäkning föranledes beträffande anslaget till dyr-

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Drätselkammarens förslag.

tidstillägg och under förutsättning, att Nämnden i fråga om bokhållarens arvode för år 1923, iakttager den princip för löne- och arvodesreduceringar, som i övrigt av Stadsfullmäktige kan godkännas, ingen erinra att göra, och tillstyrker alltså även att, på grund av de tryckta tiderna för jordbruket, detta för år 1923 icke belastas med utgifter för amortering av en del förut beviljade anslag till jordförbättringar och lantbruksinventarier.

Magistraten och Rådhusrätten.

Med kännedom om, att Magistratens egna tjänstemän vid semesterledighet i stor utsträckning vikarierat för varandra — vid ledighet för borgmästaren lär väl även framdeles i regel rådman inträda i hans tjänst — varigenom förbrukningen av semesteranslaget hittills icke skett enligt normen uti det för Magistraten fastställda reglementet och under förvissning om en fortsatt försiktighet på detta sätt i avseende å anslagsförbrukningen, har Drätselkammaren i sitt statförslag ansett sig kunna nedsätta anslaget till semestervikarier för år 1923 till förslagsvis 1,500 kronor.

Drätselkammaren har fattat föreskriften i reglementet angående beräkning av semesterarvodet vara tillkommen mera som en garanti emot en svårighet att kunna anskaffa utomstående kvalificerad person som vikarie i en Magistratstjänst och icke såsom innebärande ett tvång för staden att, oaktat omöjligheten att förutse vikariatförhållandenas gestaltning under ett kommande år, upptaga anslag i staten för detta ändamål, på sätt Magistraten beräknat.

Magistraten har föreslagit upptagande av ett anslag till vikarier för befattningshavare, som på grund av sjukdom åtnjuta tjänstledighet, med full avlöning under tre månader. Med hänsyn till omöjligheten att förutse omfånget av detta behov, finner Drätselkammaren vara att föredraga, att anslag begäres och anvisas för varje inträffat fall av nu angivna slag, och har därför i sitt statförslag icke upptagit något sådant anslag.

Vad angår uppflyttning av 3:dje rådmanstjänsten i den löneklass, vari övriga rådmanstjänster insatts, har Drätselkammaren icke ändrat sin vid behandlingen av förslaget till ny lönestat tillkännagivna mening härom (se sid. 360 i Stadsfullmäktiges handlingar år 1921) och, enär denna mening även delades av Stadsfullmäktige, har Drätselkammaren för sin del nu ej funnit anledning föreligga att förorda någon ändring härutinnan. Med nu angivna avvikelse och den av Drätselkammarens beräkning av medelindextalet för år 1923 föranledda reducering av anslaget till dyrtidstillägg samt nedsättning av anslaget till renhållning, uppvärmning och till oförutsedda utgifter till resp. 1,600, 800 och 200 kronor, tillstyrker Drätselkammaren i fråga om utgifter för Magistraten och Rådhusrätten vad Magistraten i övrigt föreslagit.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

Magistraten har i anledning av framställning från kronouppbördskassören angående kompensation av kommunala medel för av Riksdagen under innevarande år beslutad mindre provision för debitering, uppbörd och redovisning av landstingsmedel — provisionen reducerad med 40 % — och i anslutning till det förslag, vari denna framställning utmynnat, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bevilja anslag för avlöning av de två skrivbiträden å kronouppbördskontoret, vilkas avlöning för närvarande bestrides av kronokassören, att utgå med belopp enligt gällande lönestat för kvinnligt biträde av II klass. Till detta för-

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Drätselkammarens förslag.

slag finnes fogad en vidlyftig utredning angående kronokassörens avlöningsförhållanden under föregående år, ävensom en beräkning av hans totala löneinkomster under år 1923 efter den genomförda reduceringen av provisionen.

Drätselkammaren har, därtill föranledd av Magistratens uttalande, att kronokassörens stora inkomster under de på grund av krigskonjunkturerna goda skatteåren vore att anse som en berättigad kompensation för hans låga inkomster före denna tid, verkställt en undersökning med approximativa siffror som resultat angående de olika tidsskedenas inkomsters förhållanden till varandra i kompensationshänseende.

Det 1913 till landstingsskatt upptaxerade inkomstbeloppet utgjorde kronor 10,919,720: —, och landstingsskatten efter 51 öre pr bevillningskrona i avrundade siffror 55,700 kronor.

Efter en antagen avkortningsprocent av 6 %, utgjorde kronokassörens provisionsunderlag 1914 alltså 52,400 kronor, varå i provision enligt äldre bestämmelser utgick omkring 1,300 kronor. Skulle denna löneinkomst kompenceras enligt de dyrtidstilläggsbestämmelser, som gälla för stadens egna befattningshavare efter ett indextal av 180 med beloppet tillika inlagt emellan 2,000—4,000 kronors inkomst, alltså med 48 %, skulle detta såsom för 1923 kompenserad lön uppgå till 1,925 kronor. Enligt den av Magistraten gjorda beräkningen, skulle provisionen för uppbörd av landstingsmedel för år 1923 uppgå till 6,500 kronor, eller, efter avdrag för avlöning till två tjänstebiträden, i behållen inkomst till 1,400 kronor.

Det skulle alltså här föreligga en inkomstminskning för kronokassören i jämförelse med den på angivna sätt kompenserade provisionen å 1914 års uppbörd av 525 kronor, varvid dock av indextalets ytterligare fall föranledd minskning i biträdenas arvoden ej är medräknad.

Som den av kronokassören verkställda beräkningen angående den framtida provisionsinkomsten emellertid kan kullkastas genom att avkortningen av landstingsutskylder blir mindre än den varmed kronokassören räknat samt större visshet i ena eller andra riktningen därom synes böra vinnas, innan avgörande träffas i frågan, har Drätselkammaren i samband med upprättande av sitt statförslag icke vidtagit några ändringar i avseende å avlöningarne till biträden å kronouppbördskontoret, men föreslår för ytterligare utredning och avgivande av det förslag denna kan föranleda, remiss av Magistratens framställning till Lönenämnden.

På grund av de avsevärda inkomster, som indrivningsprovisionen på nuvarande restantier å krono- och kommunalskatt bereda stadsfogden, anser Drätselkammaren skäligt, att stadsfogden åtminstone tills vidare och i avvidan på återgång till mera normala förhållanden i detta hänseende, själv helt och hållet bekostar avlöning av det å stadsfogdekontoret tjänstgörande skrivbiträdet. Även om arbetet å stadsfogdekontoret med bibehållande av kontorets nuvarande arbetskrafter ökat i och med uppkomsten av större restantier, så inflyter med all säkerhet till stadsfogden mera än mot denna arbetsökning svarande inkomster i form av provisioner, och hava dessa provisionsinkomster därjämte medfört så stor överkompensation i jämförelse med motsvarande inkomster, då anslaget till skrivbiträdet första gången beviljades, eller i 1919

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

års stat, att denna kompensation överstiger, vad som kan anses motsvara stadens nuvarande bidrag till skrivbiträdet eller 1,500 kronor.

Drätselkammaren har därför uteslutit anslaget till stadsfogdens skrivbiträde ur sitt statförslag.

Enligt beslut av Lönenämnden räknar exekutionsbetjänten Nordmark tjänsteår från och med år 1915, varför hans uppflyttning i högre lönegrad skall ske med ingången av år 1924 och icke 1923, som Magistraten antagit.

Anslagen till arvoden åt semestervikarier för stadsfogden och kronokassören äro, i likhet med vad som skett med arvoden i allmänhet, reducerade med 15 % på 1921 års arvodesbelopp.

Drätselkammaren föreslår, att Magistratens hemställan om pension åt extra utmätningsmannen Wallin måtte remitteras för utredning till Lönenämnden, och att i avbidan på beslut härom, i staten anvisas det hittillsvarande arvodet att av Wallin åtnjutas som pensionsersättning, utan att härå emellertid skall utgå något dyrtidstillägg.

Vad beträffar arvodena till mantalsskrivningsombuden, enligt bestämmelse vid fastställande av innevarande års stat utgående med 1 krona 75 öre pr timme, föreslår Drätselkammaren nu, att jämväl dessa reduceras, eller till 1 kron 40 öre i timmen, vadan anslaget härför av Drätselkammaren föreslås sänkt till 900 kronor.

Anslaget till dyrtidstillägg är av Drätselkammaren omräknat enligt den lägre indextalsberäkningen.

Övriga av Drätselkammaren vidtagna ändringar i anslagsbeloppen såväl ökningar som minskningar, jämfört med vad som anvisats i innnevarande års stat, hava sin orsak uti erfarenheten rörande anslagsförbrukning.

Polisväsen och fångvård.

Med den ändring i av Polisnämnden avgivet förslag till stat för polisväsendet och fångvården, att anslagen till anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar sänkts till 1,500 kronor, till beklädnad till 10,250 kronor efter 250 kronor mot nuvarande 300 kronor pr man och år, till slitningsersättning till fyra detektivkonstaplar till 500 kronor, till oförutsedda utgifter till 800 kronor, samt att anslaget till dyrtidstillägg nedsättes enligt Drätselkammarens beräkning av indextalet, tillstyrker Drätselkammaren godkännande av Nämndens utgiftsberäkning. I fråga om arvodet för städning å poliskontoret, erinrar Drätselkammaren att även ett bibehållande av nuvarande arvodet måtte anses innebära en ökad ersättning, då övriga arvodesbelopp sänkas.

Allmänna pensionsförsäkringen.

I fråga om de av Pensionsnämnden för staden i dess statförslag begärda anslag, föreslår Drätselkammaren nedsättning i anslagen till läkarebetyg och till annonser och kungörelser med för vardera 100 kronor och att dessa anslag bestämmas till 100 kronor, samt att anslaget till arvode åt en vaktmästare, då behov av en särskild vaktmästare för Nämnden icke synes föreligga och stadsvaktmästaren är skyldig eller kan åläggas utan särskild gottgörelse biträda Nämnden, måtte ur staten utgå.

Övriga utgifter under denna utgiftstitel äro beräknade till lika belopp med de i innevarande års stat upptagna med undantag för anslaget till bidrag till

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.* Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

pensionstillägg och understöd, vilket Drätselkammaren, med ledning av erfarenheten från innevarande år och med hänsyn till ändrade bestämmelser, föranledande ökad kommunal utgift, föreslår höjt från 6,000 till 9,000 kronor.

Under större delen av innevarande år har befattningen som stadskassör uppehållits på förordnande av det kvinnliga skrivbiträdet av I klass å stadskamrerarekontoret och har tjänsten härunder skötts på ett fullt tillfredsställande sätt.

Enär tjänsten som stadskassör genom nuvarande innehavarens avgång är vakant, anser Drätselkammaren att de med denna tjänst förenade göromålen även i fortsättningen under år 1923 kunna skötas på förordnande, med rätt för den tjänstgörande att åtnjuta löneförmåner enligt lönestatens 19:de lönegrupp och är anslag i statförslaget beräknat i enlighet härmed.

Arvodet till biträdet åt rådhusvaktmästaren föreslås bibehållet med samma belopp, som utgått för innevarande år, eller 1,200 kronor, och anför Drätselkammaren såsom skäl för denna avvikelse från den eljest ifråga om arvodesbelopp i allmänhet tillämpade huvudregeln, nuvarande biträdets större erfarenhet och en härav möjliggjord fördelning av vaktmästaresysslorna mellan rådhusvaktmästaren och honom, föranledd av ökat arbete i anledning av tillkomsten av flera kommittéer och nämnder.

Anslagen till arvode åt en stadens byggmästare och till stadens sifferrevisor äro däremot av Drätselkammaren nedsatta med 15 % på 1921 års arvoden.

Övriga i statförslaget föreslagna nedsättningar i anslag för olika ändamål i jämförelse med samma anslag uti innevarande års stat utom anslaget till dyrtidstillägg, vilket omräknats efter index 180, motiveras med prisnedgången i allmänhet och anslagsförbrukningen under år 1922 intill utgången av oktober månad detta år.

Byggnadsnämnden.

På grund av nedsatt biljettpris för resa mellan Stockholm och Västerås, har Drätselkammaren beräknat reseersättningen till stadsarkitekten till 1,000 kronor.

I anslag till arvode för ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoret — Drätselkammaren har uppfattat detta anslag såsom avseende avlöning åt ingenjörerna Dahné och Lager — har av Byggnadsnämnden begärts 13,000 kronor.

Som något särskilt skäl icke av Byggnadsnämnden åberopats för bibehållande av förut utgående arvoden till dessa biträden och dessa förut i likhet med övriga stadens befattningshavare fått sina arvoden avvägda i relation till levnadsomkostnaderna, såsom följd varav under innevarande år arvodena utgått reducerade med 15 % av arvodesbeloppen under år 1921, utgörande för Dahné 700 kronor och för Lager 550 kronor pr månad, har Drätselkammaren, med beräkning av beloppen, ytterligare reducerade för år 1923 efter enahanda procenttal, till 490 kronor för Dahné och 385 kronor i månaden för Lager, för ändamålet upptagit ett anslag i staten å 10,500 kronor och hemställer om godkännande av denna åtgärd.

För undvikande av att genom anhopning av arbete av å kontoret vanligen förekommande slag arbetsbelastningen å nyssnämnda biträden blir alltför

N:o 69.
Budgetförslag 1923.
Drätselkammarens förslag.

stor, bör möjlighet vara beredd för byggnadschefen att anlita extra hjälp, och har Drätselkammaren därför, i likhet med Byggnadsänmnden, beräknat ett anslag härför, men i olikhet med Nämnden satt detta till 1,500 kronor.

Skulle för arbeten av annat slag —Drätselkammaren tänker närmast på den blivande djuphamnsanläggningen — krävas anställning å byggnadschefskontoret av biträden, bör kostnaden för deras avlöning påföras de särskilda anslag, som äro eller bliva anvisade för dessa arbeten.

Vidare har Drätselkammaren, ställd inför behovet av att kunna påföra omkostnader för ritmaterial o. dyl. å ett särskilt anslag, i sitt förslag uppfört ett nytt anslag å 500 kronor för detta ändamål. Sådana kostnader hava givetvis hittills funnits, ehuru något särskilt anslag ej varit beräknat för desamma.

Med reducering av anslagen till anskaffning och underhåll av inventarier samt till annonskostnader till resp. 400 och 150 kronor, beräkning av anslaget till dyrtidstillägg efter index 180 och övriga härförut av Drätselkammaren föreslagna avvikelser, hemställer Drätselkammaren om godkännande av Byggnadsnämndens statförslag.

Anslag och bidrag till diverse ändamål.

I jämförelse med de anslag, som i innevarande års stat anvisats för de olika ändamål, som bruka sammanföras under denna utgiftstitel, innebär Drätselkammarens statförslag en reduktion av anslagen — i vissa fall sådan i större utsträckning än den, varmed i de olika framställningarna angående anslag räknats.

Sparsamhetskravet och beträffande en del institutioner den omständigheten, att verksamheten icke kan bedrivas i större omfattning än vad hittills skett, och att för den skull den allmänna prisnedgången måste inverka minskande på utgifterna, hava varit orsakerna till Drätselkammarens beräkning av anslagens storlek.

Arbetsstugan. Styrelsen för arbetsstugan har för verksamheten 1923 begärt ett anslag å 6,000 kronor mot 6,500 kronor för innevarande år. Det i all synnerhet under nu rådande förhållanden behjärtansvärda ändamålet med verksamheten har föranlett Drätselkammaren att tillstyrka uttaxering i 1923 års stat av det begärda anslaget.

Barnkrubban. Med nedsättning på förut angivna grunder å det av styrelsen för barnkrubban begärda anslaget av 3,500 kronor såsom för åren 1921 och 1922 till 3,000 kronor, hemställer Drätselkammaren att för barnkrubbans verksamhet under år 1923 måtte av uttaxerade medel anvisas ett anslag å sistnämnda belopp.

Barnhemmet och Natthärberget. Drätselkammaren föreslår att samma anslag, som anvisats för innevarande år även för år 1923 måtte utgå, eller till barnhemmet 1,000 kronor och till natthärberget 300 kronor.

Arbetsförmedlingen. Styrelsen för arbetsförmedlingen har för verksamheten under år 1923 anhållit om ett anslag å 4,500 kronor. Med den avvikelse från styrelsens statförslag, att utgiften för hyra nedsättes från 3,000 till 2,400

kronor, varför som motiv åberopas, vad Drätselkammaren förut i betänkandet anfört, angående den hyra, som till Surdinska fonden för år 1923 skall erläggas för Sundinska fastigheten, hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville på det sätt bifalla styrelsens framställning, att av uttaxerade medel i 1923 års stat beviljas Västmanlnads läns arbetsförmedling dels 2,900 kronor såsom ordinarie anslag och dels ett extra anslag å 1,000 kronor för ökat arbete i anledning av rådande arbetslöshet.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselhammarens förslag.*

Sjukkassorna. I anledning av inkomna framställningar från vederbörande styrelser föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige även för år 1923 måtte bevilja, dels Västerås sjukkassors fortsättningskassa anslag av stadens medel enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag till detta ändamål eller med 1 krona för varje inom staden mantalsskriven medlem, och härför anslå förslagsvis 2,500 kronor, dels ock Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för sådan medlem, som nyss nämnts, mot villkor enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918 och härför anslå förslagsvis 11,000 kronor.

Sparvboet. Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige måtte för år 1923 anslå till barnhemmet Sparvboet ett kontant belopp av 600 kronor, vilket i jämförelse med av styrelsen begärt anslag, innebär en nedsättning av 200 kronor, samt till föreningen Vita Bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid Stora torget, eller 600 kronor, under villkor, att föreningen oavkortat överlämnar samma belopp till barnhemmet Sparvboet.

Slummen. I anledning av en från föreståndarinnan för Västerås slumstation gjord framställning föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte för år 1923 lämna slumstationen ett hyresbidrag med 450 kronor.

Musikanslag. I anslag till frilufts- och folkkonserter har i innevarande års stat varit anvisat ett belopp av 3,000 kronor. I anslutning till den av Drätselkammaren i allmänhet föreslagna nedsättningen uti ersättningar för arbetsprestationer, föreslår Drätselkammaren, att detta anslag för år 1923 reduceras med omkring 15 % och att det alltså skall utgå med 2,500 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att verkställa fördelning av anslaget.

Skridskobanan. Något anslag för anordnande av skridskobana har Drätselkammaren icke begärt i sitt statförslag, utan ansett att, därest behov av en bana uppkommer, sådan kan anläggas utan kostnad med utnyttjande av den arbetskraft, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 26 oktober innevarande år rörande arbetsplikt för arbetslösa, vilka åtnjuta arbetslöshetsunderstöd, stå till stadens förfogande.

Socialpolitiska institutet. Styrelsen för institutet har i skrivelse till Stadsfullmäktige, som förberedelsevis behandlats i Drätselkammaren, anhållit om ett fortsatt anslag för år 1923 å 1,000 kronor.

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

Av sparsamhetsskäl och även av det skäl, att det mera synes vara en statlig än en kommunal angelägenhet att bispringa institutet med erforderliga medel för verksamheten, anser Drätselkammaren sig icke för år 1923 kunna tillstyrka ett anslag, som det ifrågasatta, utan hemställer, att framställningen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Arosgården. På grund av bilagda framställning från Arosgårdens styrelse tillstyrker Drätselkammaren, att även för år 1923 anslag anvisas för Arosgårdens verksamhet, men har med hänsyn till, att mindre omkostnader i form av lägre arvoden o. dyl. lära bliva förenade med verksamheten under år 1923, nedsatt det begärda anslaget 4,600 kronor, till 4,000 kronor.

Arbetarnes bildningsförbund. Bilagda framställning från styrelsen avser anvisande av ett högre anslag till förbundets biblioteksverksamhet eller 2,000 kronor än 1922 års anslag, vilket utgått med 1,500 kronor. Som det ekonomiska tidsläget kräver en inknappning av alla utgifter även för denna institution, har Drätselkammaren icke kunnat tillstyrka det förhöjda anslaget, men väl att 1,500 kronor anvisas för förbundets biblioteksverksamhet i nästa års stat.

Västerås Gymnastikförening. Föreningen har för sin verksamhet under år 1923 begärt 1,500 kronor, eller 500 kronor mera, än anslaget i staten för innevarande år. Av sparsamhetsskäl kan Drätselkammaren icke för ändamålet tillstyrka högre anslag än 800 kronor att utgå av uttaxerade medel.

Taxeringsnämnderna. I fråga om anslag till ersättning åt de kommunalt utsedda ledamöterna i taxeringsnämnderna, har Drätselkammaren beräknat detta till 2,500 kronor, och föreslår, att ersättningen liksom för mantalsskrivningsombuden år 1923 utgår efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme, vilket med 35 öre understiger den ersättning, som i år utgått. Genom denna nedsättning ernås större anpassning till bestämmelsen i taxeringsförordningen, att högre dagarvode än 7 kronor icke må utgå till kommunalt vald ledamot av taxeringsnämnd, och är nedsättningen i övrigt motiverad av tidsförhållandena och likformigheten med andra ersättningar med avseende å vilka Drätselkammaren föreslagit nedsättning.

Anslaget till biträde åt ordförandena är likaledes och av enahanda orsak sänkt till 1,000 kronor.

Som möjlighet synes föreligga att ställa av andra kommunala myndigheter disponerade lokaler till förfogande i större utsträckning än förut kunnat ske för taxeringsarbetet, har Drätselkammaren ansett anslaget till lokalhyra med lyse etc. kunna begränsas till 600 kronor.

Under upprepande av vad Drätselkammaren vid behandlingen av taxeringsnämndernas utgiftsstat för år 1922 anfört angående behovet av att inskränka annonseringen, har Drätselkammaren beräknat anslaget härför även inkluderande omkostnaden för telefon till 400 kronor.

Diverse utgifter.

Under denna utgiftstitel är enligt Drätselkammarens förslag anslagen till premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare och till läkare och sjukvård samt sjukersättning åt samma arbetare ökade från resp. 2,500 och 3,000

kronor till 4,000 och 5,000 kronor, beroende på erfarenheten rörande anslagsförbrukningen.

Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.

På grund av lägre utgifter för anslutningen till Svenska Stadsförbundet, Svenska Städernas förhandlingsorganisation samt för prenumeration av Svenska Stadsförbundets Tidskrift, hava anslagen under dessa rubriker av Drätselkammaren nedsatts.

I likhet med vad som skett i innevarande års stat föreslår Drätselkammaren att i 1923 års stat av uttaxerade medel anvisas ett anslag å 40,000 kronor för fortsatt nedskrivnnig av värdet av stadens aktieinnehav i Byggnadsaktiebolaget Mimer.

För 5:te eller sista årets amortering å del av köpesumman för gården Kungsängen N:o 7 och för 2:dra årets amortering av anslag till rivning och nybyggnad av bostadshus i kvarteret Arvid, har Drätselkammaren i förslaget uppfört samma belopp eller 9,000 kronor för förra amorteringen och 5,400 kronor för senare, som anvisats i innevarande års stat.

Hyresnämnden.

Drätselkammaren tillstyrker att för Hyresnämndens verksamhet under år 1923 enligt Nämndens eget förslag anvisas ett anslag å 5,200 kronor.

Arbetslöshetsanslag. Drätselkammaren har ansett sig böra för arbetslöshetens bekämpande i form av understöd under förra delen av år 1923 och i avbidan på, huru arbetslöshetsförhållandena komma att gestalta sig under fortsättningen av året, föreslå avsättande av ett belopp av 100,000 kronor. Det torde icke vara att förvänta, att arbetslösheten skall minskas i den utsträckning, att detta anslag skulle visa sig vara tillräckligt för hela året, varför Drätselkammaren redan nu förutsätter, att även en del av förslagsanslaget kommer att tagas i bruk för ifrågavarande ändamål.

Förslagsanslaget.

I och för bestridandet av de rätt betydliga ofrånkomliga utgifter, som kunna förväntas för nästkommande år, nämligen dels för beredande av arbetslöshetsunderstöd, i den mån det i budgeten särskilt uppförda anslaget kan visa sig otillräckligt, dels för anordnande av nödhjälpsarbeten, som icke lämpligen kunna bestridas av lånemedel och dels slutligen för att tillgodose eljes under budgetåret uppkommande oförutsedda behov, har Drätselkammaren i budgetförslaget upptagit ett förslagsanslag å i runt tal 239,000 kronor.

INKOMSTERNA:

Utdelning å aktier.

Förhållandena hava utvecklat sig i den riktningen att någon utdelning å stadens aktieinnehav i A.-Bol. Arbetarebostäder i Västerås icke kan påräknas och, i likhet med vad fallet varit under innevarande år, liksom ej heller å aktieinnehavet i Byggnadsaktiebolaget Mimer.

Fattigvården.

Drätselkammaren har beräknat inkomsterna i enlighet med Fattigvårdsstyrelsens förslag.

Folkskolan.

Likaså är förhållandet i avseende å Folkskolestyrelsens inkomstberäkningar, dock är det härvid att anmärka att ändring i inkomstbeloppet kan föran-

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.*

ledas av ett eventuellt beslut i annan riktning, än vad Folkskolestyrelsen föreslagit i frågan om bostadsersättningen till lärarepersonalen.

Hälso- och sjukvård.

I den mån ändring av Drätselkammaren föreslagits ifråga om köttbesiktningsbyråns utgiftsstat, har jämkning vidtagits i fråga om inkomstbeloppet till motsvarighet med utgiftsbeloppet, då stadskassan icke äger tillgodogöra sig några inkomster på köttbesiktningsbyråns verksamhet. Härutöver har stadskassan såsom inkomst, i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag, tillförts 3,000 kronor av vågavgifter, vilka icke beröra den egentliga köttbesiktningen. Slutligen har Drätselkammaren tillagt såsom inkomst det belopp, som avtalsenligt tillkommer staden från landstinget såsom bidrag till 1:ste stadsläkarens avlöning.

Hamnen.

Drätselkammaren har intet att erinra emot den ändring, som föreslås av Hamnstyrelsen i fråga om hamnens inkomster, eller att hyrorna för oljeupplagen invid hamnmagasinen upptagas i Hamnstyrelsens stat. En dylik åtgärd är i överensstämmelse med styrelsens befogenhet i förvaltningsavseende över det område, där oljeupplagen äro belägna.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Någon ändring i Vatten- och Gasverksstyrelsens inkomstberäkningar för stadens tekniska verk har Drätselkammaren icke att föreslå, utan förordar bifall till vad styrelsen härutinnan föreslagit.

Auktionsväsendet.

Drätselkammaren har ännu icke kunnat framlägga något förslag till ordnande av auktionsväsendet i staden. Under förutsättning att åtgärd härutinnan kommer att vidtagas under loppet av nästkommande år, har Drätselkammaren såsom inkomst under förevarande titel uppfört ett belopp av förslagsvis 500 kronor.

Skatter.

Såsom i början av detta betänkande meddelats, tilltror sig Drätselkammaren att kunna förorda en nedsättning i den kommunala utdebiteringen av en krona pr bevillningskrona. Detta har möjliggjorts — utom genom den kraftiga utgiftsminskningen, beroende i avsevärd utsträckning därpå, att under innevarande år beslutade utgifter kunnat bestridas av anslag inom den löpande budgetens ram, detta i motsats till vad fallet varit under senaste åren, då ofta nog till och med avsevärda belopp utgifter för det löpande året måst täckas med skattemedel i nästföljande års stat — även därigenom, att Drätselkammaren ansett sig för nästkommande år kunna räkna med en från 20 till 15 minskad avkortningsprocent för utskylder, som beräknas icke komma att inflyta. Förhållandena äro nämligen sedan förra året så till vida ändrade till det bättre ur skattebetalningssynpunkt, att de svagaste skatteobjekten numera hava på grund av redan under år 1921 inträdd inkomstminskning så betydligt nedsatta skatter, att det uppdebiterade samfällda skattebeloppet kan beräknas inflyta i större utsträckning än vad i år varit fallet.

För den progressiva kommunalskattens kommunandel och nöjesskatten måste å andra sidan räknas med nedsatta belopp, nämligen i förra fallet från 125,000 till 76,000 kronor och i senare fallet från 40,000 till 36,000 kronor.

Till bestridande av stadens utgifter enligt 1923 års stat, i den mån de icke kunna täckas av andra beräknade inkomster i samma stat, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte besluta en uttaxering för år 1922 å den sistnämnda år till utgörande av bevillning taxerade inkomsten i staden av nio procent, motsvarande enligt äldre beräkning nio kronor pr bevillningskrona.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Drätselkammarens förslag.*

I sammanhang härmed har Drätselkammaren funnit sig böra anhålla om Stadsfullmäktiges bemyndigande att till förstärkning av det i innevarande års stat upptagna beloppet för avkortningar av kommunalutskylder till den utsträckning Drätselkammaren kan finna lämpligt, använda uppkommande allmänna besparingar i innevarande års stat, bland vilka sådana till större belopp kunna nämnas å dyrtidstillägg med omkring 90,000 kronor och å förslagsanslaget med omkring 68,000 kronor.

Därjämte anhåller Drätselkammaren om tillstånd att av samma besparingar verkställa ytterligare avskrivning av stadens makadamförråd, utöver de 20,000 kronor, varmed detta skett genom i 1922 års stat upptaget anslag, med ytterligare förslagsvis 15,000 kronor.

Västerås den 11 december 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

RESERVATION.

Då ett borttagande av dyrtidstillägg å ersättningar för övertidsläsning samt å ortstillägget innebär ett avsteg från de allmänna bestämmelserna ang. dyrtidstillägg, som enligt löneregleringskommitterades förslag på sin tid antogs av Stadsfullmäktige, vari jämväl ingick ett kommunalt dyrtidstillägg, som skulle utgå å den del av den kontanta minimiavlöningen, varå staten ej beräknar dyrtidstillägg, få undertecknade med yrkande på ifrågavarande bestämmelsers fortsatta tillämpning reservera oss emot Drätselkammarens beslut i förevarande punkt.

Undertecknade önska utöver ovannämnda principiella skäl framhålla, att det belopp av 200 kronor för manlig och 100 kronor för kvinnlig lärare, varmed kommunen lämnar ersättning för stadens karaktär av dyrort är — både i och för sig och, enligt vad vi ha oss bekant, i jämförelse med vad andra städer lämna — så blygsamt tilltaget, att den försämring av villkoren, som Drätselkammaren föreslår, allvarligt hotar skolstyrelsens möjligheter att på ett tillfredsställande sätt sörja för lärarekårens rekrytering.

Carl Bäckman. *E. Edv. Karlsson.*

N:o 69.

Budgetförslag 1923. Magistratens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed jämlikt 60 § Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad överlämna bilagda av Drätselkammaren efter Magistratens anhållan upprättade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1923.

Magistraten får i anledning av förslaget göra följande erinringar.

Magistraten vidhåller att anslaget till semestervikarier vid magistraten och rådhusrätten för år 1923 sättes till det av magistraten begärda beloppet. Att magistratens egna tjänstemän vikarierat för varandra har till stor del berott därpå att vikarie utom rådhusrätten och magistraten icke alltid varit att erhålla. Med den erfarenhet som erhölls under nästlidet år har det för övrigt visat sig förenat med synnerliga svårigheter att även tidvis förena flera tjänster i samma hand vid semester. Att märka är att vid rådhusrätten och magistraten arbetet icke är mindre omfattande eller såsom hos andra institutioner kan tillåtas ligga nere under sommartiden då semestrarne vanligen åtnjutas. Klart är att magistraten icke vid ledighet för Borgmästaren kan föreslå vikarie utom rådhusrätten, men måste då å andra sidan vikarie erhållas för den rådman som uppehåller borgmästaretjänsten. Givet kommer magistraten vid förordnande av semestervikarie att iakttaga största sparsamhet, då det gäller arvodesbelopp, men har det åtminstone hittills visat sig omöjligt att erhålla vikarie under ett belopp av 400 kronor i månaden.

Beräffande det av magistraten begärda anslaget till vikarier för befattningshavare, som på grund av sjukdom åtnjuta tjänstledighet med full avlöning under tre månader synes Drätselkammaren hava fattat denna hemställan såsom särskilt rörande magistratens och rådhusrättens tjänstemän. Så är icke fallet. Magistraten avsåg att ett dylikt förslagsanslag avseende hela stadens tjänstemannakår borde lämpligen upptagas i staten. Det hade då undvikits att i varje speciellt fall nödgas besvära stadsfullmäktige med begäran om anslag. Behov av dylikt anslag kommer helt säkert fortfarande lika väl som i år att uppstå och någon ökning i utgiftsstaten uppkommer icke om i stället för såsom nu då anslaget tages av förslagsanslaget för oförutsedda utgifter, ett särskilt förslagsanslag uppföres och anslaget för oförutsedda utgifter minskas i motsvarande mån.

Magistraten kan ej finna det annat än oformligt att tjänstebefattningar, som kräva enahanda kvalifikationer skola såsom skett beträffande 3:dje rådmanstjänsten hänföras till skilda lönegrupper. Den omständigheten att den ena tjänsten innehaves av en yngre befattningshavare än de övriga bör i det avseende icke spela någon roll. Detta är ju en sak som avväges genom ålderstillägg. Magistraten får därför hemställa att frågan om 3:dje rådmanstjänstens uppflyttning i högre löneklass måtte hänskjutas till Lönenämnden.

Beträffande kronouppbördskassören framgår ju även av Drätselkammarens utredning att kronokassören i jämförelse med år 1913 lider inkomstminsk-

ning under 1923. Med sitt yttrande om kompensation av kronokassörens låga inkomster avsåg magistraten i främsta rummet att kronokassörens grundlön redan vid tidigare lönereglеringar utmätts väl lågt. Magistraten, som vill hoppas, att de av magistraten anförda synpunkter beträffande kronokassörens löneförmåner skola där vinna beaktande, har icke något att erinra emot frågans hänskjutande till Lönenämnden.

N:o 69. *Budgetförslag 1923. Magistratens förslag.*

I anledning av Drätselkammarens hemställan om indragning av hittills utgående bidrag till skrivbiträde åt stadsfogden synes det magistraten icke rättvist att nu då vid infallande depressionstid indrivningsprocenten helt säkert kommer att minskas vidtaga dylik åtgärd. Magistraten får därför hemställa, att även denna fråga måtte hänskjutas till Lönenämnden.

Exekutionsbetjänten Nordmark, som anställdes såsom e. poliskonstapel den 2/2 1913, såsom ordinarie poliskonstapel den 29/10 1914 och i anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 20/1 1920, § 9, fick tillgodoräkna sig anställningen såsom extra konstapel vid beräknandet av ålderstillägg, har under åren 1920, 1921 och 1922 åtnjutit andra ålderstillägg å sin tjänst såsom exekutionsbetjänt. Detta var anledningen till att han i enlighet med stadsfogdens förslag ansett sig berättigad till 3:dje ålderstillägget från och med 1923. Emellertid synes övergångsstadgandena i sammanhang med stadsfullmäktiges beslut om senaste löneregleringen giva vid handen att Nordmark först år 1924 skulle vara berättigad till nytt ålderstillägg.

Mot drätselkammarens förslag i övrigt har magistraten såväl vad det gäller inkomst- som utgiftsberäkningen icke något vidare att anmärka.

Även om med hänsyn till den starka nedgången i staden av antalet bevillningskronor och rådande arbetslöshet i staden det upptagna förslagsanslaget må anses väl lågt, särskilt som i anledning härav någon behållning från årets stat icke må förefinnas, anser sig magistraten dock på grund av vad Drätselkammaren till stöd härför anfört böra tillstyrka den föreslagna nedsättningen i uttaxeringen för år 1923.

Västerås den 19 december 1922.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

Werner Jönsson.

Västerås 1922. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 70.

Drätselkammarens utlåtande ang. upplåtande av ytterligare lokaler för tullverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 30 nästlidne november hava Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterat en genom Magistraten inkommen framställning från tullförvaltaren i Västerås om upplåtande och möblering av ytterligare lokaler för tullverkets behov i härvarande tullhus.

Såsom av handlingarne framgår, har tullförvaltaren förut hos Drätselkammaren gjort enahanda framställning men då endast avseende ett rum, medan den nu förevarande framställningen avser två nya rum. Drätselkammaren har på sätt dess vid framställningen fogade protokoll för den 13 april innevarande år framgår, icke för sin del funnit skäl föreligga att tillmötesgå den förut hos Drätselkammaren gjorda framställningen.

Utöver de skäl, som då anfördes vill Drätselkammaren framhålla, att omfattningen av verksamheten vid tullkammaren nu icke torde vara större än under de senare åren, varför det synes som om tullpersonalen med något god vilja och anpassning skulle kunna åtnöja sig med det nuvarande utrymmet, varför Drätselkammaren anser framställningen giva uttryck mera för ett krav på komfort än för ett oavvisligt och för arbetets bedrivande nödvändigt behov. Under nuvarande förhållanden synes det vara en skyldighet för även ämbetsmyndigheter av olika slag att söka inskränka sina anspråk i förevarande avseende till det minsta möjliga, åtminstone är detta fallet med stadens egna institutioner.

De rum tullförvaltaren nu önskar få upplåtna utgör Hamnstyrelsens f. d. kontorslokal, som, sedan hamnkontoret bereddes utrymme i den nya hamnpaviljongen, varit uthyrda, men under en del av detta å stått lediga, till dess de upplätos såsom administrationslokal för arbetsunderstödsverksamheten. Staden har sålunda för närvarnade och för avsevärd tid framåt själv behov av ifrågavarande lokaler.

Drätselkammaren har funnit anmärkningsvärt, att, medan nu använda tulllokalerna äro upplåtna åt tullverket i samförstånd med och efter godkännande av Kungl. Generaltullstyrelsen, tullförvaltaren nu, utan något visat uppdrag från nämnda styrelse sökt förskaffa tullkammaren ökade lokaler.

Det må också i detta sammanhang erniras därom, att staden hos Kungl. Maj:t redan under år 1915 gjort framställning om erhållande av s. k. tolags-

N:o 70.

Ang. upplåtande av ytterligare lokaler för tullverket.

ersättning eller i varje fall att vinna befrielse från skyldigheten att hålla tulllokaler, men att något beslut i anledning härav ännu icke avhörts.

Slutligen anser Drätselkammaren lämpligt fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet därpå, att genom den av Statsrådet Nothin verkställda utredningen rörande avveckling av städernas särskilda skyldigheter och rättigheter gent emot staten, frågan om upphörande av nämnda skyldighet kommit upp på dagordningen, varför det synes mindre lämpligt att nu belasta staden med en ökad tunga i förevarande avseende.

På grund av det anförda hemställer Drätselkammaren, att framställningen för närvarande icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 7 december 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

RESOLUTION.

Överlämnas till Stadsfullmäktige med till styrkan.

Västerås Rådhus den 31 oktober 1922.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Härmed har tullkammaren äran anhålla, att Magistraten behagade överlämna närslutna skrivelse med bilaga till Stadsfullmäktige för yttrande, och tullkammaren i sinom tid få motse Fullmäktiges beslut.

Västerås tullkammare den 28 oktober 1922.

I. Andersén.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti skrivelse av den 27 sistlidne mars månad gjorde tullkammaren framställning till stadens Drätselkammare om möblering av ett av de rum i tullhuset, som tullkammaren på grund av tullpersonalens ökning hade behov av att taga i bruk utöver dem, vilka för närvarande disponeras.

Framställningen föranledde ingen åtgärd från Drätselkammarens sida, vilket framgår av närslutna avskrift.

Motivet till Drätselkammarens beslut finner tullkammaren för sin del icke kan stå sig vid eftertanke, ty under de år, som förrunnit sedan tullkammaren år 1880 öppnades, har till följd av stadens utveckling personalen, vilken då bestod av en tullförvaltare och en vaktmästare, utökats till en tullförvalare, två kammarskrivare och två vaktmästare.

N:o 70. *Ang. upplåtande av ytterligare lokaler för tullverket.*

De två rum, vilka år 1880 ansågos och voro tillräckliga för dåvarande personal, kunna helt visst icke så vara nu, då rummen icke kunna lämna plats för mer än tre personer vid tjänstgöromålens utövande. Av rummen är ena tullförvaltarens expeditionsrum och andra egentliga tullkammareexpeditionsrummet, vari de tvenne kammarskrivarna hava sina platser.

För bevakningspersonalen, vaktmästarne, saknas följaktligen plats i nu disponibla rum.

Det är sålunda för sistnämnda personal som tullkammaren har behov av tjänsterum.

Då tullkammaren tillika icke kan undvara rum till arkiv för under årens lopp hopade handlingar, torde ett särskilt därför behöva tagas i bruk och inredas för detta ändamål samt på samma gång avdelas och iordningställas såsom tvättrum för personalen.

Av anförda framgår, att tullkammaren behöver disponera samtliga rum i undra våningen av tullhuset.

De tvenne, vilka tullkammaren nu förfogar över, tarva grundlig reparation.

Jämföres stadens, postens, telegrafverkets och riksbankens lokaler, upplåtna för vederbörande tjänstemän, med dem för tulltjänstemän här upplåtna, sticker i hög grad i ögonen den stora skillnad, som i hygieniskt avseende och i trevnad råder mellan dem.

Med anledning av vad ovan anförts får tullkammaren härmed äran hemställa, att Stadsfullmäktige må besluta,

att med ingången av år 1923 hela undra våningen av tullhuset överlämnas till tullkammarens disposition;

att, av de två till höger om förstugan belägna rum, det mot söder förses före innevarande års utgång med behövliga möbler av det slag och till antal, som tullkammaren i sin förutnämnda skrivelse till Drätselkammaren ansåg såsom ett minimum, eller ett skrivbord, en vilsoffa, sex stolar, en tvättkomod med servis och en spottlåda. Dessutom bör en kamin insättas, ty utan eldning i en sådan är otänkbart att kunna hålla något så när behövlig temperatur i rummet. Ringledning från rummet till vardera av de två, över vilka tullkammaren nu förfogar, är ock av nöden, då rummen ligga på ömse sidor av förstugan;

N:o 70.

Ang. upplåtande av ytterligare lokaler för tullverket.

att det andra rummet på högra sidan om förstugan inredes till arkiv och tvättrum för andra tjänsterum än bevakningens; samt

att efter vad besiktning å nuvarande tvänne expeditionsrum visar sig behövligt vidtaga för att få dem i bättre och trevligare skick än nu skall vid lämplig väderlek fram på vårsidan nästinstundande år verkställas.

Västerås tullkammaren den 28 oktober 1922.

I. ANDERSÉN.

Avskrift.

Utdrag av protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 13 april 1922.

§ 203.

Rörande tullförvaltare I. Anderséns under § 195 i protokollet för den 6 innevarande månad gjorda framställning att staden måtte bekosta nödiga inventarier uti lokal i tullhuset, varmed tullkammarens lokaler utökats, meddelade drätseldirektören att staden, i fråga om nämnda skyldighet enligt Kungl. Brev den 1 febr. 1878 i samband med beviljande åt staden av stapelstadsrätt, ålagts att åt tullverket anskaffa och underhålla för tullförvaltningen erforderliga lokaler jämte nödiga inventarier.

Som behovet av ytterligare lokal för tullkammarens verksamhet icke vore styrkt, beslöt Drätselkammaren förklara den gjorda framställningen icke för närvarande föranleda någon Drätselkammarens åtgärd.

Som ovan
In fidem:
RAGNAR TENOW.

Vidimeras, ex officjo. Västerås tullkammare.

I. Andersén.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 71. *Ang. upplåtande av ytterligare lokaler för tullverket.*

Då tullkammaren till följd av personalens vid bevakningen utökande måste taga i bruk till bevakningskontor det rum, vari stadens hamnkontor förr var inrymt, får tullkammaren härmed äran anhålla att nämnda rum må, om möjligt före seglationens början innevarande år, möbleras med:

ett skrivbord,
en vilsoffa,
sex stolar,
en tvättkomod med servis och
en spottlåda.

Västerås tullkammare den 27 mars 1922.

I. Andersén.

N:o 71.

Lönenämndens utlåtande ang. lönereglering för skoltandläkaren.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 september innevarande år hava Stadsfullmäktige till Lönenämnden för utlåtande remitterat en framställning från Folkskolestyrelsen angående uppflyttning av befattningen såsom tandläkare vid folkskolans tandklinik från 40:de till 44:de lönegruppen i lönestaten för stadens befattningshavare och får Lönenämnden nu, med återställande av handlingarne i ärendet och under hänvisning till att, därest nuvarande innehavaren av tjänsten forfarande vidhåller sin önskan att frånträda tjänsten, förhållandena inom tandläkareyrket synes hava undergått sådan förändring, att svårighet ej längre föreligger att få befattningen med nuvarande löneförmåner tillsatt och att en rubbning, som den av Folkskolestyrelsen föreslagna, i lönesystemet, synes kunna för staden medföra mindre välkomna ekonomiska konsekvenser, hemställa, att framställningen icke måtte föranleda annan åtgärd, än att Stadsfullmäktige måtte **besluta**

att bemyndiga Folkskolestyrelsen att under förutsättning av fortsatt svårighet att få tjänsten besatt med ordinarie innehavare inom ramen av det anslag, som nu motsvarar tandläkarens avlöning, söka på bästa möjliga sätt ordna tandvården vid stadens folkskolor.

Västerås den 7 december 1922.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 71.

Ang. lönereglering för skoltandläkaren.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 8 september 1922.

§ 103.

I skrivelse den 18 sistlidne maj hemställde skoltandläkaren F. Luttropp om avsked från befattningen som skoltandläkare fr. o. m. uppsägningstidens utgång. Anledningen härtill uppgavs vara de otillräckliga löneförmånerna. Sedan Folkskolestyrelsen den 19 sistlidne maj bifallit herr Luttropps avskedsansökan, ledigförklarades tjänsten, varvid annons infördes tvenne gånger i flera av de största huvudstadstidningarna utan att dock någon sökande anmält sig. Folkskolestyrelsen har fördenskull upptagit frågan till förnyad behandling, varvid den för sin del efter noggrant övervägande funnit sig böra föreslå en höjning av lönen som den enda möjliga lösningen. Enligt nu gällande lönereglemente är skoltandläkaren hänförd till fyrtionde lönegruppen med en begynnelselön av 4,800 kr. Styrelsen får emellertid med hänvisning till omöjligheten av att på dessa lönevillkor få platsen besatt föreslå, att begynnelselönen höjes till 6,000 kr., varigenom befattningen ifråga uppföres i fyrtiofjärde gruppen i lönereglementet. Genom ett bifall härtill har Folkskolestyrelsen förhoppning om att få behålla herr Luttropp som skoltandläkare, vilken på ett synnerligen förtjänstfullt sätt skött befattningen under 1 ½ års tid.

Då skolbarnens tandvård utan tvivel kan betecknas som särdeles betydelsefull ur hälsovårdande synpunkt, skulle ett nedläggande av tandklinikens verksamhet innebära ett stort steg tillbaka ifråga om barnens hygieniska fostran. Folkskolestyrelsen får därför enträgnast hemställa om bifall till den här gjorda framställningen.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan

EM. GRANÉR.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

N:o 72.

Lönenämndens utlåtande ang. pensionering av föreståndaren vid ålderdomshemmet C. A. Larsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden får härmed för avgörande till Stadsfullmäktige överlämna en framställning från Fattigvårdsstyrelsen angående pensionering av föreståndaren vid ålderdomshemmet C. A. Larsson och därvid i ärendet anföra följande.

Av handlingarne framgår att föreståndaren Larsson med avseende å villkoren för rätt att åtnjuta hel pension i enlighet med det förslag till bestämmelser angående pensionering av stadens befattningshavare, som utarbetats av den av Stadsfullmäktige först tillsatta lönereglerings- och pensionskommittén (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1 1915) icke uppnått den ålder, eller 67 år, som härför förutsatts, men väl tjänstgjort den tid och till och med tre år härutöver, som erfordras.

Detta senare förhållande finner Lönenämnden böra uppväga det felande i antalet levnadsår, varför Nämnden icke har något att erinra emot att föreståndaren Larsson kommer i åtnjutande av hel pension.

Vad åter angår beloppet av denna kan Lönenämnden icke biträda förslaget av Fattigvårdsstyrelsen att detta skulle bestämmas till 2,400 kronor årligen. Även om vad Fattigvårdsstyrelsen anfört därom, att lönen icke är riktigt avvägd efter det ansvar och de göromål, som åvila befattningshavaren, kan hava visst berättigande, så anser Lönenämnden likväl i anslutning till vad Löneregleringskommittén andragit i samband med avgivande av förslaget till ny lönestat rörande inplacering av nuvarande innehavaren av befattningen i löneklass (se sid. 151 i Stadsfullmäktiges handlingar 1921), att detta förhållande är beroende av den ännu ej fullt genomförda utvidgningen av ålderdomshemmet och med hänsyn härtill varit bestående i allt för kort tid för att komma nuvarande innehavaren av tjänsten vid pensioneringen till godo i form av högre pension än som avlöningsförmånerna enligt den fastställda lönestaten och en tillämpnnig av förenämnda pensioneringsförslag skulle föranleda. Anledning härtill synes Lönenämnden så mycket mindre föreligga som Stadsfullmäktige icke följde förslaget att insätta nuvarande innehavaren av tjänsten i 19:de löneklassen, utan insatte honom uti den 22:dra, därmed tillerkännande honom avsevärt högre löneförmåner, än som förut utgått. Det av Lönenämnden åberopade pensioneringsförslaget har visserligen icke av Stadsfullmäktige slutligen antagits men av Stadsfullmäktige vid pensionering av befattningshavare från fall till fall tillämpats. Ett biträdande av Fattigvårdsstyrelsens förslag beträffande det pensionsbelopp, som skulle till Herr Larsson utgå, skulle härjämte innebära en viss orättvisa emot de tidigare pensionerade befattningshavarne, med avseende å vilkas pensionsunderlag i en del fall skulle kunna an-

N:o 72.

Ang. pensionering av föreståndaren vid ålderdomshemmet C. A. Larsson.

föras detsamma, som Fattigvårdsstyrelsen åberopat beträffande löneförmånerna för föreståndaren Larsson.

På nu anförda grunder anser Lönenämnden att bestämmelserna i förslaget angående beräkning av pension även böra tillämpas i detta fall.

Enligt den fastställda lönestaten åtnjuter föreståndaren lön enligt 4:de lönegraden i 22:dra lönegruppen med 2,631 kronor förutom härå utgående dyrtidstillägg och skulle 65 % av lönen giva en årspension av 1,710 kronor 15 öre jämte dyrtidstillägg enligt de bestämmelser, som av Stadsfullmäktige för varje år fastställas. Efter ett indextal av 190 och uträknat efter nu gällande dyrtidstilläggsbestämmelser för pensionärer, skulle sammanlagda årsbeloppet, som av Herr Larsson skulle åtnjutas i egenskap av pensionär, uppgå till 2,736 kronor.

Under åberopande av det anförda föreslår alltså Lönenämnden

att Stadsfullmäktige ville bevilja föreståndaren för ålderdomshemmet C. A. Larsson från den tid han avgår från tjänsten en årlig pension av 1,710 kronor 15 öre med därå belöpande dyrtidstillägg enligt av Stadsfullmäktige för varje år fastställda grunder.

Västerås den 7 december 1922.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan föreståndaren vid ålderdomshemmet, C. A. Larsson, till fattigvårdsstyrelsen vid dess sammanträde den 25 april 1922 inlämnat skriftlig i avskrift bifogad framställning, att han på i skrivelsen anförda skäl måtte beredas sådan pension, att han snarast kan avgå från sin befattning, har fattigvårdsstyrelsen genom fattigvårdens förvaltningsutskott låtit utreda frågan samt vid sitt sammanträde den 30 maj ingående behandlat det av sagda utskott avgivna förslaget till pension.

Utgående ifrån Lönereglerings- och pensionskommitténs betänkande angående pensionering av stadens befattningshavare (Stadsfullmäktiges handlingar den 28/1 1915 n:r 1) har styrelsen funnit att ifrågavarande befattningshavares ålder med nära två år understiger uti förslaget angivna antalet levnadsår för erhållande av hel pension, varemot antalet tjänsteår med tre år överstiger förslaget härom i sagda betänkande.

De för erhållande av hel pension uppställda förslagsbestämmelserna skulle sålunda icke vara fyllda beträffande levnadsår.

N:o 72.

Ang. pensionering av föreståndaren vid ålderdomshemmet C. A. Larsson.

Oaktat detta förhållande anser fattigvårdsstyrelsen det angeläget att hel pension beredes föreståndaren, så att han redan innevarande år kan avgå från sin befattning. Skälen härför framgå av föreståndarens egen med läkareintyg styrkta förklaring om försvagad hälsa och nedsatta kroppskrafter, som hindrar honom att nöjaktigt uppehålla den numera krävande befattningen. Fattigvårdsstyrelsen har dessutom den uppfattningen att levnadsåldersgränsen enligt betänkandet för denna befattning är för hög, alldenstund befattningen kräver större rörlighet och arbetsförmåga än vad man i allmänhet kan fordra av en person över 65 år. Då dessutom pensionsbetänkandet icke är definitivt fastställt att lända till oeftergivlig efterrättelse samt föreståndaren innehaft 37-årig oförvitlig tjänst i staden torde även dessa omständigheter tala till förmån för styrelsens uppfattning i frågan.

Vid upprättandet av förslag till årligt pensionsbelopp har styrelsen såsom utgångspunkt icke kunnat taga vare sig föreståndarens nuvarande lön eller förslaget till pension i ovan sagda kommittébetänkande. Redan vid avgivandet av sitt yttrande vid senaste lönereglering framhöll fattigvårdsstyrelsen, att lönen för ifrågavarande tjänst alltid varit samt fortfarande är allt för låg, varför en betydlig höjning vore oundgänglig. Vid jämförelse med avlöningsförhållandena för föreståndaretjänster i med Västerås jämförliga städer kom styrelsen nämligen till det resultatet att även med en höjning av lönen till lönegrupp, som av styrelsens majoritet föreslogs, skulle denna dock inte på långt när komma i nivå med sagda jämförelselöner.

Under sådana förhållanden är det självfallet att det icke varit möjligt för föreståndaren att av lönen spara undan något för ålderdomen. Styrelsen finner det därför såsom en oavvislig skyldighet, att efter en så lång tjänstetid i staden bereda sådana pensionsförhållanden att hans ålderdom blir i möjligaste mån tryggad.

Utgående ifrån dessa synpunkter har fattigvårdsstyrelsen stannat inför en summa av 2,400 kronor såsom varande lämplig att utgöra en årlig grundpension.

Med stöd av vad sålunda anförts får fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktige föreslå,

att föreståndaren C. A. Larsson beviljas hel pension, så att han redan innevarande år har möjlighet att begära sitt avsked från tjänsten, samt

att under denna förutsättning han måtte tillerkännas en årlig grundpension av 2,400 kronor.

Västerås den 12 juni 1922.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.
v. ordförande.

Axel Norén.

Här vidfogas:
1. Föreståndare Larssons skrivelse.
2. Läkarebetyg.

N:o 72.

Ang. pensionering av förestånda en vid ålderdomshemmet C. A. Larsson.

Avskrift.

Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

Som jag på grund av försvagad hälsa och nedsatta kroppskrafter, anser mig icke längre förmå att nöjaktigt uppehålla den ansvarsfulla och krävande befattning som föreståndare vid ålderdomshemmet Karlslund vågar jag härmed vördsamt anhålla, att Styrelsen måtte hos Stadsfullmäktige föreslå, förorda och utverka, att jag efter avskedstagandet måtte komma i åtnjutande av skälig pension, varav jag under mina återstående dagar ordentligt kan leva.

Jag är född den i juli 1857 och varit i stadens tjänst anställd sedan 1 maj 1884, först såsom poliskonstapel till 1 jan. 1899, sedermera som exekutionsbetjänt till 1 april 1904 och sedan dess som syssloman och föreståndare vid Ålderdomshemmet Karlslund.

I förhoppning att denna min anhållan av Styrelsen godhetsfullt beaktas tecknar med

största högaktning

C. A. Larsson.

Rätt avskrivet intyga:

L. Larsson. *E. Isaksson.*

Avskrift.

Att föreståndaren C. A. Larsson, 65 år gammal, från Västerås, på grund av sjunkande kroppskrafter (högt blodtryck m. m.) och kron. ledgångsreumatism i fötterna behöver få sluta sin nuvarande tjänstgöring i närmaste tiden, intygas härmed.

Västerås den 15 juni 1922.

C. Idar.
2:dre stadsläkare.

Rätt avskrivet intyga:

L. Larsson. *E. Isaksson.*

N:o 73.

Lönenämndens skrivelse ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt för Lönenämnden gällande reglemente får Nämnden härmed framlägga förslag till lönebestämmelser för folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal under år 1923. Nu gällande bestämmelser antogos av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 i samband med fastställande av ny lönestat för stadens befattningshavare. Med avseende å ersättningar för naturaförmåner och dyrtidstillägg har Lönenämnden i särskilda skrivelser framställt förslag, till vilka Nämnden hänvisar. I övriga delar har varken framkommit förslag till ändring eller finner Nämnden anledning att föreslå någon sådan, varför Nämnden förordar att 1921 års bestämmelser allt fortfarande må tillämpas även under år 1923.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte antaga följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1923.

A) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:
1) lagstadgad minimilön,
2) statens dyrtidstillägg,
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura i överensstämmelse med vad därom särskilt föreslagits,
5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas. Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

B) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

N:o 73.

Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1923.

Beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare är särskilt förslag av Nämnden framställt.

Västerås den 7 december 1922.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 74.

Lönenämndens skrivelse ang. dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare första halvåret 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter förslag av Lönenämnden beslöto Stadsfullmäktige den 29 juni innevarande år att de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna och såsom del i en ny lönestat ingående bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare jämväl innefattande folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer skulle vara gällande till och med utgången av år 1922, och att frågan om dessa bestämmelsers fortsatta giltighet därefter skulle göras beroende på särskilt av Stadsfullmäktige fattat beslut.

I sin till Stadsfullmäktige avlåtna skrivelse, som låg till grund för detta beslut, framhöll Lönenämnden, att en ändring av bestämmelserna angående dyrtidstillägget icke borde vidtagas annat än i nödfall och på grund av tvingande ekonomiska skäl, ävensom att stadens befattningshavare måste förlika sig med den tanken att den ekonomiska situationen kunde utvecklas därhän, att ändringar häri icke kunde undvikas.

Utvecklingen efter denna tid har emellertid icke gått efter den linjen, att större nödvändighet av en sådan ändring nu föreligger än då. Nedgången i indextalet från 220, varefter anslagen till dyrtidstillägg i utgiftsstaterna för innevarande år upptogos, till för närvarande 190 och en väntad ytterligare nedgång under år 1923 till 180, möjligen 170 åstadkommer den lättnad i budgetbelastningen, som i händelse ett motsatt förhållande med avseende å indextalet, eller en väsentligare förhöjning inträtt, icke skulle kunna åvägabringas annat än genom en ändring i dyrtidstilläggsbestämmelserna.

Vad angår dessa i övrigt så synas de ur synpunkten, att dyrtidstilläggen böra vara avvägda så, att rättmätiga och billiga krav på kompensation för dyrtiden tillgodoses, icke giva fog för berättigade anmärkningar vare sig att tilllämpningen av desamma föranleda alltför höga eller alltför låga dyrtidstillägg. Det allmänna och i vissa fall till ytterlighet gående kravet på sparsamhet i den kommunala förvaltningen, som nu gör sig starkt gällande, synes icke enbart böra godtagas som skäl för ett ingrepp, som äventyrar denna goda avvägning av dyrtidstilläggen.

N:o 74. *Ang. dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare första halvåret 1923.*

Ovissheten om vad framtiden bär i sitt sköte torde emellertid mana till en viss försiktighet och till att ett beslut om fortsatt giltighet av bestämmelserna icke gives alltför stor räckvidd i tid och alltså föranleda till att ett sådant begränsas att avse första halvåret 1923.

Vad Lönenämnden här förut anfört hänför sig till de dyrtidstilläggsbestämmelser, som hava avseende på av staden helt avlönade befattningshavare och pensionärer, och gäller således icke bestämmelserna för folkskolans lärarepersonal.

Av anledning att en del av avlöningen till denna personal bestrides av statsmedel gälla för samma personal avlöningsbestämmelser, som avvika från för övriga stadens befattningshavare gällande.

Nu har Drätselkammaren i sitt budgetbetänkande under erinran därom, att till befattningshavare å folkskolans stat för närvarande utgår kommunalt dyrtidstillägg på en tiondel av den lagstadgade minimiavlöningen och å ortstillägget samt å ersättningen för övertidsläsning föreslagit Stadsfullmäktige fatta beslut därom, att från och med år 1923 dyrtidstillägget å ortstillägget och å ersättningen för övertidsläsningen skall helt indragas.

Vid det förhållande, att övertidsläsningen ingår uti lärarepersonalens tjänstskyldighet och att därför ersättningen härför är att anse såsom en avlöning, vilken i fråga om rätten till dyrtidstillägg är att jämställa med minimiavlöningen, kan Lönenämnden icke biträda Drätselkammarens förslag att dyrtidstillägget å denna ersättning skall indragas.

Vad åter angår ortstillägget är detta i och för sig att anse såsom en kompensation åt lärarepersonalen för den i jämförelse med landet högre levnadsomkostnaden i stad, varför ett ytterligare tillägg å detta tillägg synes vara en kumulation av denna kompensation och därför obefogat. I fråga om detta dyrtidstillägg tillstyrker Lönenämnden Drätselkammarens förslag.

Under hänvisning till det ovan anförda får Lönenämnden föreslå,

att Stadsfullmäktige måtte besluta ytterligare förlänga giltighetstiden för de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna bestämmelserna om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare jämväl innefattande folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer återgivna i Stadsfullmäktiges handlingar år 1921, sid. 286 och 287, till och med den 1 juli 1923 med den avvikelse beträffande lärarepersonalen i stadens folkskolor, att dyrtidstillägget å ortstillägget skall bortfalla från den 1 januari 1923, ävensom att göra frågan om detta besluts fortsatta giltighet efter den 1 juli 1923 beroende av vad Stadsfullmäktige framdeles härom särskilt komma att besluta.

Västerås den 7 december 1922.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 75.

Lönenämndens skrivelse ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån år 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det tillkommer Lönenämnden att enligt reglemente framlägga förslag angående värdesättning för år 1923 av den vissa stadens befattningshavare tillkommande förmånen av fri tjänstebeklädnad och får Lönenämnden i avseende härå anföra och föreslå följande.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 29 december 1921 har för innevarande år denna förmån värderats till 300 kronor för personalen vid poliskåren, 230 kronor för personalen vid brandkåren och 90 kronor för personalen vid renhållningsverket. Under erinran därom, att förmånen skall värdesättas med hänsyn till de olika persedlarnes anskaffningskostnad, varaktighet och behov av underhåll, samt att, därest överskott eller underskott å ett på sådant sätt bestämt värde vid årets slut uppkommer, detta skall gottgöras befattningshavaren i förra fallet och påföras honom såsom skuld i senare, får Lönenämnden, som icke försport, att det för innevarande år bestämda värdet å förmånen ifråga varit oriktigt beräknat och med hänsyn till den prisnivå, som kan förväntas bliva bestående under år 1923 och vilken med innevarande års till jämförelse föranlett en allmän sänkning av anslagen till förbrukningsartiklar i utgiftsstaten för nästkommande år, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som äger åtnjuta sådan, skall för år 1923 beräknas, för personalen vid poliskåren till 250 kronor, för personalen vid brandkåren till 200 kronor och för personalen vid renhållningsverket till 80 kronor pr man, samt att den detektivkonstaplarna tillkommande slitningsersättningen skall för samma år utgå med 125 kronor pr man.

Västerås den 7 december 1922.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 76.

N:o 76.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottets skrivelse ang. val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av utgången mandatstid, avsägelser och andra orsaker hava ledigheter uppkommit i stadens styrelser, nämnder och kommittéer, och får Beredningsutskottet nu för fyllande av dessa ledigheter avgiva följande valförslag.

Stadens hamnstyrelse.

I tur att avgå äro ledamoten, handelsföreståndaren J. A. Zander och suppleanten, byggmästaren J. A. Fredriksson.

Beredningsutskottet föreslår omval av dessa med mandatstid för ledamoten 1923—1927 och för suppleanten 1923—1925.

Med kännedom om att suppleanten, direktören J. Fridén kommer att avflytta från orten föreslår Utskottet att som suppleant i dennes ställe intill 1924 års utgång inväljes grosshandlaren Aug. Nissen.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Avgående ledamoten, baningenjören C. Henning och suppleanten, byggmästaren J. A. Fredriksson föreslås till återval för åren 1923—1925.

Byggnadsnämnden.

Mandatstiden utgår med innevarande år för samtliga ledamöter och suppleanter i Byggnadsnämnden.

Beredningsutskottet föreslår omval av ledamötrena, baningenjören C. Henning, brandchefen A. Danielsson och muraren G. Dahlfors samt suppleanterna, fabrikören C. A. Palmén och direktören A. Lindén.

Då det torde vara mindre lämpligt att byggmästaren Alb. Andersson, vilken i sin tjänst hos Västerås stad är underställd byggnadschefen, innehar förtroendeuppdrag inom en nämnd, där byggnadschefen är tjänsteman, föreslår Beredningsutskottet att byggmästaren Andersson, suppleant i Nämnden, ersättes med byggmästaren Fritz Eklund. Mandatstiden för samtliga är 1923—1926.

Badhusstyrelsen.

Mandatstiden utgår med innevarande år för verkställande ledamoten, drätseldirektören T. Öberg och ledamöterna, förste stadsläkaren C. Thunström samt målariföreståndaren A. Lundkvist ävensom suppleanten folkskolläraren I. Fröier.

Beredningsutskottet föreslår omval av samtliga nämnda personer för tiden 1923—1926.

Taxeringsnämnderna.

Beredningsutskottet föreslår till ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna för år 1923:

Första distriktet:

Omval av nuvarande ledamöterna, urmakaren A. Ström och byggmästaren J. A. Fredriksson samt nyval till ledamot efter ledamoten, filaren Karl Andersson, vilken avsagt sig uppdraget, av nuvarande suppleanten R. Söderkvist. Omval av suppleanterna, bokbindaren Rob. Pettersson och sågverksägaren A. Rudén samt nyval efter till ledamot föreslagne suppleanten Söderkvist, av verkstadsarbetaren Emil Thörn, kv. Ivar B. 1.

N:o 76.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Andra distriktet:

Omval av nuvarande ledamöterna,bokhandlaren I. Wennberg, filaren R. Hult och grosshandlaren Aug. Nissen samt suppleanterna, kamreraren Nils H. Hallenberg, gjutaren Axel Larsson och grosshandlaren G. Laurell.

Tredje distriktet:

Omval av nuvarande ledamöterna, handlanden S. A. Hedén, slaktaren K. Johansson och tubdragaren Karl Engdahl samt suppleanterna, sågverksägaren A. Norén och skomakaremästaren A. Vikerman.

Enär suppleanten, valsverksarbetaren A. Spjut anhållit att ej komma ifråga till återval, föreslås till suppleant tubdragaren Karl Kvist, Sandgärdet 4.

Fjärde distriktet:

Omval av nuvarande ledamöterna, handl. Nils Åberg, lägenhetsäg. J. V. Råberg och fanjunkaren L. L. Lundin samt suppleanterna kalkylatorn Axel L. Hansson, gjutaren Aug. Lindström och sergeanten K. A. Jansson.

Femte distriktet:

Omval av ledamöterna, byggmästare Axel Hammer, byggnadssnickaren P. R. Svedlund och handlanden Alfred Lind samt suppleanterna, kaptenen G. Robsahm, förmannen Joh. Andersson och handlanden John Björkstedt.

Sjätte distriktet.

Omval av ledamöterna, byggmästaren E. A. Eriksson, grosshandlaren J. Aug. Jönsson och kassören A. V. Hedberg samt suppleanterna, disponenten Oscar Johansson, kamreraren R. Beijnoff och arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson.

Sjunde distriktet:

Omval av ledamöterna, kyrkoskrivaren R. Pettersson, urmakaren F. Hellberg och handelsföreståndaren C. E. Juhlin samt suppleanterna, folkskolläraren G. Leontein, skohandlaren Arvid Nilsson och metallarbetaren C. F. Flodell.

Åttonde distriktet:

Omval av ledamöterna, överkonstapeln P. E. Winroth, matvaruhandlaren F. H. Berglind och byggmästaren Edvin Johansson samt suppleanterna, arkitekten V. Segerstedt, handlanden J. E. Willebrand och byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Nionde distriktet:

Omval av ledamöterna, byggmästaren K. J. Karlsson, grosshandlaren John Hygrell och järnarbetaren E. R. Sabel samt suppleanterna grundläggaren J. A. Lövgren, guldsmeden C. E. Tengström och f. lokomotivföraren C. R. Wennberg.

N:o 76.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Tionde distriktet:

Omval av ledamöterna, järnvägstjänstemannen A. Rosborg, f. maskinisten C. F. Huggare och målaremästaren C. Johansson samt suppleanterna, bergsingenjören Gust. Lundberg, snickaren J. B. Björklund och matvaruhandlaren Artur Åsberg.

Elfte distriktet:

Omval av ledamöterna, journalisten E. Berg, järnsvarvaren Emil Collin, jordbruksarbetaren C. L. Vall, snickaren C. J. Frändberg och lantbrukaren Jakob Pettersson, samt suppleanterna, verkmästaren J. Axel Blomme, lantbrukaren C. P. Karlstedt, lantbrukaren A. Engström, lägenhetsägaren Fredrik Wetter och lantbrukaren J. Jansson.

Tillika föreslår Beredningsutskottet, att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ovan blivit angivna.

Ombud vid mantalsskrivningen.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1923 av förutvarande ombuden, skrivaren Axel Andersson f. lokomotivföraren C. R. Wennberg, snickaren C. J. Frändberg, f. fjärdnigsmannen A. Törn, f. vaktmästaren C. A. Sedell och f. maskinisten C. F. Huggare.

Brandstodskommittén för fast egendom.

De avgående ledamöterna, bankdirektören A. Sundström, byggmästaren E. Edv. Karlsson och byggmästaren J. A. Fredriksson, föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för år 1923.

I anledning därav att ledamoten, byggnadssnickaren P. R. Svedlund, anhållit att ej komma ifråga till återval, föreslår Beredningsutskottet till ledamot för samma tid nuvarande suppleanten, fanjunkaren L. Lundin, ävensom att nuvarande suppleanten, ingenjören Paul Andersson måtte omväljas samt att till ny suppleant inväljes byggmästaren Fritz Eklund.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Samtliga avgående jämte deras suppleanter, nämligen häradshövding C. Uggla, direktören J. S. Edström, ingenjören H. Håkansson, direktören K. Hägwall, tapetseraren C. Bäckman, studieledaren G. Hirdman och grosshandlaren E. Andersson, samt suppleanterna, direktören E. Falk och parkföreståndaren C. F. Thelander föreslås till omval för år 1923.

Styrelsen för Västerås sjukkassors fortsättningskassa.

Omval för åren 1923—1926 av nuvarande ledamoten, handelsföreståndaren J. A. Zander samt nyval till suppleant efter avlidne suppleanten, förmannen S. G. Hedin av byggnadssnickaren P. R. Svedlund.

Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

I tur avgående ledamöter, brandchefen A. Danielsson, domprosten Fr. Fåhræus och tapetseraren C. Bäckman föreslås till omval för tiden 1923—1924.

N:o 76.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Nämnden för Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Beredningsutskottet föreslår omval för tiden 1923—1924 av de i tur avgående ledamöterna, fabrikören C. A. Palmén och folkskolläraren J. Walter.

Nämnden över fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Ledamöterna, domkyrkosysslomannen A. Johansson, fabrikören C. A. Palmén, fabrikören Fr. Jansson och järnsvarvaren C. O. Eng föreslås till återval för åren 1923—1924.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Ledamöterna, skomakaremästaren J. Svensson och fru Ida Johansson föreslås till återval för tiden 1923—1924.

Styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor.

Under förutsättning att till Stadsfullmäktige ingivet förslag till nytt reglemente för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor antages, vilket reglementsförslag bland annat innehåller, att sagda skolstyrelse skall förutom rektorn bestå av sex av Stadsfullmäktige i Västerås utsedda ledamöter, vilka väljas för fyra år i sänder, varvid dock märkes att när styrelse första gången väljes efter inför Stadsfullmäktige verkställd lottning, halva antalet av de sålunda valda ledamöterna skola avgå efter två år, får Beredningsutskottet föreslå, att de avgående ledamöterna, domprosten Fr. Fåhræus, handlanden K. Kättström, överingenjören M. Schenström, drätseldirektören T. Öberg, direktören A. Lindén och järnsvarvaren G. Jansson omväljes samt hemställa, att Stadsfullmäktige ville genom lottning avgöra vilka av de valda ledamöterna skola avgå vid resp. 1924 och 1926 års utgång.

Styrelsen för Västerås stads yrkes- och lärlingsskolor.

Beredningsutskottet föreslår, att de avgående ledamöterna, drätseldirektören T. Öberg och fru Agnes Söderkvist omväljas och att mandatstiden sättes till två år.

Västerås systembolags styrelse.

Ledamoten, trädgårdsdirektören F. Johansson och suppleanten, f. maskinisten C. F. Huggare föreslås till omval och får Utskottet dessutom föreslå, att mandatstiden bestämmes för den tid, för vilken oktroj beviljats, eller åren 1923—1924.

Revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1922.

Beredningsutskottet föreslår återval av läroverksadjunkten O. A. Wetterling, ingenjören Gust. Lundberg, kassören A. Hedberg, kamreraren E. Axell, muraren G. Dahlfors, disponenten O. Johansson, handelsföreståndaren G. Thelander, kaptenen G. Robsahm och folkskolläraren G. Leontein samt suppleanterna, registratorn N. Flodin, kamreraren E. Alrik Larsson, försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström, handlanden John Björkstedt, folkskolläraren David Sjöholm och revisorn H. Boström.

N:o 76.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Revisorer av Västerås arbetareinstituts räkenskaper för år 1922

Härtill föreslås återval av ingenjören F. O. Bergling och suppleanten, målariföreståndaren A. Lundkvist.

Revisorer av Västerås stads lärlings- och yrkesskolors räkenskaper för år 1922.

Härtill föreslås omval av direktören C. Tour och kamreraren E. Axell samt suppleanterna, ingenjören Harald Håkansson och kassören A. Hedberg.

Revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1922.

Härtill föreslås återval av statens lantbruksingenjör A. V. Nordin.

Revisor av Västmanlands läns Arbetsförmedlings räkenskaper för år 1922.

Härtill föreslås återval av kamreraren E. Alrik Larsson och suppleanten, folkskolläraren G. Leontein.

Revisor av Västerås elementarläroverks för flickor räkenskaper för år 1922.

Beredningsutskottet föreslår återval av folkskolläraren I. Fröier.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till att såsom sakkunniga gå Rådstuvurätten till handa vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1923 hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige måtte föreslå sjökaptenen C. G. Söderström, maskiningenjören A. Axelsson, sjökaptenen Hj. Eriksson, sjökaptenen G. Berg och hamnkaptenen J. R. Benson.

Arbetslöshetskommittén.

Beredningsutskottet föreslår återval för år 1923 av nuvarande ledamöterna, muraren G. Dahlfors, handelsföreståndaren J. A. Zander, byggmästaren Edvard Karlsson, bankdirektören A. Sundström, maskinisten C. F. Huggare, byggnadschefen G. Smitt, byggnadssnickaren A. N. Vretholm, ingenjören Paul Andersson och överingenjören Magnus Schenström.

Enär ledamoten av kommittén, tapetseraren G. Lindström undanbett sig återval får Utskottet föreslå till ledamot i hans ställe nuvarande suppleanten, maskinställaren C. Ridderström. Utskottet föreslår även återval av nuvaran-

N:o 77. *Ang. disponering av anslag för hämtning av skolbarn.*

de suppleanterna, direktören K. R. Liljeblad, bergsingenjören Gust. Lundberg, fattigvårdssysslomannen A. Norén och målaren A. Vestling ävensom att lindaren Fredrik Wetter utses till suppleant i stället för till ledamot föreslagne suppleanten Ridderström.

Beredningsutskottet vill slutligen meddela, att kamreraren E. Starck, vilken av Stadsfullmäktige utsetts till suppleant i kommittén för utredning om ordnande av torghandel samt uppförande av en saluhall, avflyttat från orten och sålunda bör entledigas från uppdraget. Utskottet finner dock ej anledning föreslå någon ny suppleant i sagda kommitté.

Slutligen vill Utskottet erinra om att kommittén för utredning angående bostadsinspektion och kommunal hyresförmedling fullgjort sitt uppdrag ifråga om utredningen angående bostadsinspektion, varför kommittén hädanefter bör benämnas kommittén för utredning angående kommunal hyresförmedling.

Västerås den 13 december 1922.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Eric Plantin.

N:o 77.

Drätselkammarens skrivelse ang. disponering av anslag för hämtning av skolbarn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed för avgörande till Stadsfullmäktige överlämna en framställning av Folkskolestyrelsen att det anslag å 255 kronor, som anvisats i innevarande års budget för folkskolan att utgå såsom ersättning för hämtning till skolorna av tredskande skolbarn, måtte, oaktat villkoret för dess disponerande vore, att hämtningen ombesörjdes av ej ordinarie befattningshavare vid folkskolan, få utbetalas till vaktmästaren vid Herrgårdsskolan Ekman, som under detta år enligt uppdrag av Folkskolestyrelsen haft hämtningen ifråga om hand.

Vid det förhållande, att vaktmästare Ekman ombesörjt hämtning av skolbarn till samtliga skolor, vilket ej kunnat ske utan inkräktande på Ekman tillkommande fritid och han således omhänderhaft ett uppdrag, som skulle hava såsom tjänsteåliggande kunnat fördelas emellan skolvaktmästarne var och en för hans skolas vidkommande, därest ej det hinder härför mött att övriga av dessa på grund av åliggande att även sköta eldningen vid skolorna varit före

och under lästiden bundna vid skollokalerna, och av de skäl, som Folkskolestyrelsen i övrigt anfört, bör ersättning för uppdraget enligt Drätselkammarens förmenande beredas Ekman, och får Drätselkammaren alltså föreslå, att Stadsfullmäktige, med ändring av det fastställda villkoret för dispositionen av anslaget ville besluta, att anslaget för innevarande år skall komma vaktmästaren vid Herrgärdsskolan Ekman till godo.

N:o 77. *Ang. disponering av anslag för hämtning av skolbarn.*

Herrar Kättström och Vestholm hava reserverat sig emot detta förslag, i det att de för sin del yrkat avslag å framställningen.

Västerås den 7 december 1922.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

§ 3.

I innevarande års budget finnes upptaget ett anslag å 255 kr. för hämtning av skolkande skolbarn. Rörande användningen av detta har emellertid Stadsfullmäktige satt som villkor, att det ej finge uppbäras av någon skolans befattningshavare. Att särskild anordning för hämtning av barn, som ej ordentligt besöka skolan är nödvändig, vare sig nu detta sker med eller mot föräldrarnas medgivande, har sålunda ej bestritts, och erinrar man sig, att folkskolan är obligatorisk för alla barn, som ej på annat sätt åtnjuta undervisning, så framstår behovet som nära nog självklart. Tyvärr finnes det ej så få föräldrar, vilka icke blott visa liknöjdhet för sina barns skolgång utan även uppenbart trotsa gällande bestämmelser beträffande densamma. Då någon annan straffpåföljd för sådan förseelse gent emot föräldrarna ej finnes än barnens skiljande från hemmet — en åtgärd, som även ekonomiskt ställer sig ganska dyrbar för samhället, i det att ett enda fall kostar avsevärt mer än hela anslaget — framstår kravet på vaksam påpasslighet från skolans sida som en trängande nödvändighet. Detta gäller givetvis i ej mindre grad, då barnet ställer sig i harnesk mot såväl skolan som hemmet. Folkskolestadgan anvisar också särskilda åtgärder för tillsynen över skolgången genom förordnande av tillsyningsmän för skoldistriktets olika områden, en anordning, som inom Västerås alltsedan 1905 ersatts med särskild hämtningsman.

Frågan om vem som härtill lämpligen bör förordnas torde väl böra överlämnas åt skolstyrelsen att avgöra, och något annat direktiv ha Stadsfullmäktige därvidlag ej heller givit, än att, försåvitt en skolans befattningshavare därtill utses, särskild ersättning ej får utgå. Detta skulle nu vara rimligt, om det läte sig göra att inordna verksamheten ifråga inom någon viss arbetstid, vilket dock ej är görligt. Mestadels måste det utföras på vederbörandes fritid.

N:o 77.

Ang. disponering av anslag för hämtning av skolbarn.

Att arvodet ej är för högt tilltaget torde framgå därav, att det redan 1910 utgjorde 200 kr. mot 255 innevarande år.

Under 7 år har vaktmästare Ekman ombesörjt hämtningen av skolkande skolbarn, och då Folkskolestyrelsen ej trott sig om att lägga detta synnerligen obehagliga uppdrag, som kräver både takt och kraftfullhet, i bättre händer, har den även i år anmodat honom att omhänderha detsamma. Styrelsen kan dock ej stillatigande se, att han härför offrar egen tid och utsätter sig för mångahanda obehag utan någon som helst ersättning.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställer Folkskolestyrelsen, att det anslag av 255 kr., som i årets stat finnes anvisat för hämtning av skolbarn, måtte få utanordnas till den av Folkskolestyrelsen förordnade hämtningsmannen.

Västerås den 5 december 1922.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

N:o 78.

Beredningsutskottets betänkande ang. 1923 års utgifts- och inkomststat.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter granskning av det av Drätselkammaren upprättade förslaget till stadens utgifts- och inkomststat för nästkommande år samt efter tagen del av de i samband härmed gjorda framställningarne får Beredningsutskottet härmed avgiva följande utlåtande.

På grund av den omsorgsfulla detaljgranskning, som Drätselkammaren underkastat de inkomna specialförslagen och den noggranna prövning av föreliggande behov, som synes hava ägt rum vid uppgörandet av statförslaget i övrigt, har Beredningsutskottet ansett sig i det stora hela kunna inskränka sig till att förorda, vad Drätselkammaren i olika hänseenden föreslagit. Allenast i några få hänseenden har Beredningsutskottet funnit anledning avgiva särskilt yttrande eller framställa från Drätselkammarens avvikande förslag.

Dyrtidstillägg.

Drätselkammaren har icke framställt något eget förslag i fråga om de grunder, efter vilka dyrtidstillägg skall utgå till stadens befattningshavare under nästkommande år, av den anledningen att det här i första hand är en fråga, där det tillkommer Lönenämnden, att upprätta förslag, utan uppgjort sitt budgetförslag under antagande av oförändrade bestämmelser och ett medelin-

dextal för år 1923 av 180. Emot denna beräkning har Beredningsutskottet intet att erinra, men finner Lönenämndens senare avgivna förslag om fortsatt tillämpning av nu gällande grunder för dyrtidstilläggen, tillsvidare endast för första halvåret välbetänkt.

N:o 78. *Ang. 1923 års utgifts- och inkomststat.*

Herr Hiersemann har härutinnan inom utskottet uttalat en avvikande mening i ett härvid fogat särskilt yttrande.

Arvoden.

I Drätselkmamarens förslag om allmän sänkning av nu utgående löner av arvodesnatur vill Beredningsutskottet instämma.

Folkskolan.

Beträffande det av Drätselkammaren framställda förslaget, att hittlils utgående dyrtidstillägg för folkskolans lärarepersonal å ersättning för övertidsläsning samt å det kommunala ortstillägget från och med nästkommande år skulle indragas, har visserligen inom Beredningsutskottet framförts den synpunkten, att en dylik åtgärd skulle, även med den begränsning, som av Lönenämnden föreslagits, eller att endast dyrtidstillägget på ortstillägget skulle indragas, innebära en orättvsia emot nu ifrågavarande befattningshavare i jämförelse med stadens övriga löntagare, i vilket hänseende även framhållits, att förslaget knappast torde hava uppkommit om folkskollärarepersonalen varit intagen på stadens vanliga lönestat, men har Beredningsutskottets flesta ledamöter härutinnan anslutit sig till Lönenämndens förslag, till vilket utskottet sålunda förordar bifall. Skulle Lönenämndens förslag härutinnan bliva av Stadsfullmäktige godkänt, bör den i Drätselkammarens budgetförslag upptagna summan av 12,000 kronor, varmed Folkskolestyrelsens utgiftsstat minskats på ifrågavarande punkt, nedsättas med förslagsvis 6,000 kronor.

Drätselkammaren har på anförda skäl yrkat avslag å det av Folkskolestyrelsen begärda anslaget å 255 kronor för hämtning av skolbarn. Efter inhämtande av, att Drätselkammaren sedermera tillstyrkt en framställning från styrelsen, att motsvarande anslag för innevarande år måtte få utgå till en ordinarie befattningshavare, vilken utfört uppdraget i fråga, får Beredningsutskottet, som delar Folkskolestyrelsens och Drätselkammarens senast framförda uppfattning i förevarande fråga, hemställa, att anslag måtte upptagas för ändamålet å folkskolans stat, men i likhet med övriga arvodesanslag i allmänhet reducerat med 15 % av 1921 års arvodesbelopp 300 kronor, eller till 210 kronor, och utan det förbehåll, som varit fästat vid innevarande års anslag.

Högre folkskolan.

Beredningsutskottet vill icke göra någon ändring i sak i Drätselkammarens förslag beträffande anslag till bibliotek för Högre folkskolan, men hemställer, i ändamål att villkoret för erhållande av statsanslag med säkerhet må uppfyllas, om sådan formell ändring av förslaget, att i utgiftsstaten uppföres ett särskilt anslag för ändamålet å 300 kronor, varemot det av Drätselkammaren förordade anslaget till undervisningsmateriel nedsättes med samma belopp.

Uttaxeringen.

Under livligaste anslutning till av Drätselkammaren anförda skäl för en nedsättning av nuvarande abnormt höga kommunalskatt och under ytterligare betonande av desamma ur de skattskyldiges synpunkt, ville Beredningsutskottet uttala sin tillfredsställelse över det resultat Drätselkammaren i detta hänseende lyckats åsatdkomma, ehuru utskottet gärna sett och om möjligt skulle hava sökt verka för en ytterligare om ock ringa nedsättning. Då detta emellertid icke synes möjligt, särskilt i betraktande av, att utskottet hyser vis-

N:o 78.
Ang. 1923 års utgifts- och inkomststat.

sa betänkligheter i fråga om indextalsberäkningen för dyrtidstilläggen, får Beredningsutskottet förorda bifall till vad Drätselkammaren föreslagit beträffande uttaxeringen under nästkommande år.

Med de mindre ändringar, utskottet ovan föreslagit, vilka, om de vinna Stadsfullmäktiges bifall, torde utjämnas genom motsvarande ändringar i förslagsanslagets belopp, något som ävenledes torde ske i fråga om andra eventuella förändringar i Drätselkammarens förslag, får Beredningsutskottet förorda bifall till det av Drätselkammaren upprättade budgetförslaget för år 1923.

Västerås den 15 december 1922.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Theofil Öberg.

RESERVATION.

Inför de höga skatterna i staden, stadens tryckta ekonomi och skattedragarnes svårigheter att erlägga de påförda skatterna, anser jag, att staden måste spara överallt, där det sparas kan. Enligt de nu gällande bestämmelserna för dyrtidskompenseringen blir den största anparten av det belopp, som staden utbetalar i lön, fullt kompenserad efter indextalet. Emellertid äro de inom samhällets olika lager, som äro i denna lyckliga situation, synnerligen få för närvarande. Samtliga privatanställde tjänstemän ha måst vidkännas lönereduceringar, så att de kommit långt under indextalets nedgång. Den ena gruppen av arbetare efter den andra har måst godtaga undan för undan reducerade löneförmåner. Under sådana omständigheter anser jag det ej rätt, att stora grupper av i stadens tjänst anställda skola sitta i en så särskilt gynnad ställning att vara fullt kompenserade efter indextalet, i synnerhet som anställningen hos staden medför förmåner, som privatanställde oftast sakna, såsom pension, garanti för anställningens varaktighet, semester etc. Då jag därtill anser, att alla utan undantag, var och en efter förmåga, bör lämna sitt bidrag och medverkan till, att en ekonomisk sanering blir genomförd så småningom, så yrkar jag härmed,

att Stadsfullmäktige måtte besluta, dels att de nuvarande bestämmelserna om dyrtidskompensationen bli gällande endast för första kvartalet av år 1923 och dels att uppdraga åt lönenämnden att skyndsammast utarbeta och inkomma med förslag till nya bestämmelser att gälla från den 1 april 1923 basserat på den princip, att kompensation lämnas endast till skälig procent av indextalet och såsom hittills efter en i förhållande till lönegradens storlek fallande skala.

P. Hiersemann.

N:o 79.

Drätselkammaren m. fl. yttranden över väckt motion ang. viss byggnadsföreskrift för kvarteren Hilde, Hugo m. fl.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne november till Stadsplanekommittén, Byggnadsnämnden och Drätselkammaren remitterat en av Byggmästaren A. Hammer väckt motion med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta sådan ändring i gällande stadsplan, att vissa byggnadskvarter i närheten av Rudbeckparken skola utgöra bostadskvarter, får Drätselkammaren efter erhållen kännedom om Stadsplanekommitténs och Byggnadsnämndens utlåtande, i likhet med nämnda myndigheter och då Drätselkammaren för sin del icke kan finna skäl föreligga från samhällelig synpunkt till den ifrågasatta ändringen, för vilken liknande motiv som motionärens skulle kunna anföras beträffande nästan vilken del av staden som helst, hemställa, att motionen icke måtte föranleda till någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

Västerås den 7 december 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsplanekommittén och Byggnadsnämnden hava genom Stadsfullmäktiges beslut den 30 november 1922 anmodats avgiva yttrande i anledning av en av Herr Axel Hammer väckt motion om antagande av den föreskrift att kvarteren Hilde, Hugo, Harald, Grimm, Gudmund och Gunvald icke finge bebyggas med andra hus än bostadshus, och få Stadsplanekommittén och Byggnadsnämnden nu i ärendet anföra följande:

Motionen har tillkommit av den anledning, att inom kvarteret Hilde är ifrågasatt till uppförande ett byggnadskomplex innehållande ett större mejeri jämte bostäder för dess personal och att ett uppförande därstädes av en dylik anläggning enligt motionärens förmenande skulle vara i strid med en stadsplanetekniskt sett riktig princip att få fabriker och därmed jämförliga anläggningar förlagda å från bostadskvarter skilda områden.

Enligt gällande föreskrifter föreligger icke något hinder för uppförande av dylik anläggning inom det bebyggda området av en stad men är med av-

N:o 79.

Ang. viss byggnadsföreskrift för kvarteren Hilde, Hugo m. fl.

seende härå, enligt bestämmelserna under § 24 mom. 4 i hälsovårdsstadgan för riket den 19 juni 1919 föreskrivet, att Hälsovårdsnämnden skall tillse, att anläggning som kan medföra sanitär olägenhet för de kringboende ej må förläggas annat än å öppen och rymlig tomt i sådan del av stad, som ej är tätt bebyggd, och att där dylik anläggning är ifrågasatt, anmälan skall göras härom hos Hälsovårdsnämnden för erhållande av besked, hurvida från dess sida hinder möter för anläggningen.

Här är således genom en föreskrift i lagen redan ett beaktande lämnat åt de synpunkter, varför motionären gjort sig till tolk. Att med den möjlighet, som alltså redan föreligger, att få tillkomsten av en anläggning prövad och tillsett att sanitära olägenheter därav icke eller blott i minsta möjliga mån uppstå för de kringboende, därjämte få fastslagna vissa föreskrifter angående bebyggande av kvarter och riktade emot anläggningar för näringar, vartill ett mejeri torde vara hänförligt, och mindre industrier synes vara att motverka uppkomsten av sådana och, där de redan förefinnas, kringskära deras rättmätiga utvecklingsmöjligheter i alltför hög grad.

I detta sammanhang kan ock framhållas, att en anläggning som den förenämnda, vilken har till ändamål att på för allmänheten bekvämt sätt tillhandahålla ett sådant nödvändigt livsmedel som mjölk, icke bör förläggas utom den med bostäder bebyggda stadsdelen och allra minst inom ett rökigt och dammigt fabrikskvarter.

Att biträda motionärens förslag angående särskilda byggnadsbestämmelser beträffande kvarteren ikring Rudbecksparken skulle, med den utgångspunkt förslaget har, innebära ett förhandsgodtagande av enahanda byggnadsbestämmelse för så gott som vartenda byggnadskvarter inom staden — med ett dylikt beslut att åberopa skulle krav härpå knappast kunna avvisas — och härigenom man hava bundit sig för de olägenheter, som alltför snäva byggnadsföreskrifter i allmänhet medföra.

Det synes därför vara att föredraga, att från fall till fall och med tillämpning av ovan nämnda lagstadgande pröva de olägenheter, som äro förenade med en anläggning och att beroende på omfånget av dessa bedöma lämpligheten av den ifrågasatta platsen härför och eventuellt förbjuda dess upplåtande.

Under hänvisning alltså till den möjlighet av en dylik prövning som redan föreligger och av övriga härförut anförda allmänna skäl, hemställer Stadsplanekommittén och Byggnadsnämnden, att motionen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 7 december 1922.

För Stadsplanekommittén och Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 79.
Ang. viss byggnadsföreskrift för kvarteren Hilde, Hugo m. fl.

Inom de flesta större städer i Sverige har alltmera den principen gjort sig gällande att bostadsområden skola så vitt möjligt avskiljas från industrianläggningar, och även i Västerås har till allmän och enskild båtnad denna sunda princip på senare tid sökt genomföras. Att uppräkna de förmåner i såväl sanitärt som andra avseenden som ett dylikt avskiljande medför synes mig alldeles obehövligt, då samtliga stadsfullmäktige väl inse dessa förmåner.

På förekommen anledning synes det emellertid som om ett frångående av ovannämnda princip icke för framtiden vore utesluten rörande sådana byggnadskvarter, som vid deras indelning i tomter tydligen varit avsedda att utgöra allenast bostadskvarter, ehuru formligt beslut ej därom fattats, och å vilka hitintills uppförts endast bostadshus i god tro att fabriker icke skulle med sina olägenheter förstöra lugnet och trevnaden inom desamma.

I avsikt att bereda trygghet för sådana obehagliga överraskningar, som exempelvis att en fabrik helt plötsligt uppbygges mitt i ett bostadskvarter och med förvissning om att jag bakom mig har samtliga de stadens innevånare, som beröras av frågan vill jag härmed hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta sådan ändring av stadsplanen rörande byggnadskvarteren Hilde, Hugo, Harald, Grimm, Gudmund och Gunvald att desamma förklaras vara att hänföra till bostadskvarter och att i vederbörlig ordning söka nådig fastställelse å berörda ändring.

Västerås den 29 november 1922.

Axel Hammer.

N:o 80.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till hemresa över julen åt nödhjälpsarbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På sätt av närlagda framställning från Arbetslöshetskommittén framgår, har kommittén hemställt om Drätselkammarens medgivande för kommittén att under vissa villkor erlägga biljettkostnaderna för hem- och återresa över juldagarne för sådana gifta Västerås-arbetare, vilka äro anställda vid statliga nödhjälpsarbeten å annan ort.

Drätselkammaren har i anledning av denna framställning förklarat sig för sin del icke hava något att erinra emot den av kommittén ifrågasatta åtgärden samt beslutat, att, då Stadsfullmäktige icke komme att avhålla något sammanrtäde innan resekostnaden skulle erläggas, medgiva utanordnandet av

N:o 80.

Ang. anslag till hemresa över julen åt nödhjälpsarbetare.

det härför erforderliga beloppet, av kommittén beräknat till omkring 2,800 kronor.

Då emellertid det slutliga anvisandet av ifrågavarande anslag ligger utom Drätselkammarens befogenhet, får Drätselkammaren härmed underställa ärendet Stadsfullmäktiges omprövning samt därvid, under förmälan, att besparing torde komma att uppstå å det av Stadsfullmäktige för senaste delen av innevarande år beviljade anslaget till arbetslöshetsunderstöd av sådan storlek som åtminstone motsvarar nu ifrågavarande kostnad, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte, med godkännande av den i ärendet redan vidtagna åtgärden, medgiva

att av till arbetslöshetsunderstöd för innevarande år anvisade medel må utgå kostnad för gifta nödhjälpsarbetares hemresa till Västerås och åter till respektive arbetsplatser under instundande julhelg på sätt Arbetslöshetskommittén närmare föreslagit.

Västerås den 18 december 1922.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drästelkammaren i Västerås.

Sedan från Västerås-arbetarna å samtliga statliga arbetsplatser utom staden, som få av Arbetslöshetskommittén disponeras, framställning om ersättning för resa till hemorten under instundande julhelg gjorts ävensom om understöd under helgdagarna, och av Arbetslöshetskommittén hos Arbetslöshetskommissionen gjord framställning om sagda resors ersättande av statsmedel avslagits, har Arbetslöshetskommittén beslutat, att under förutsättning av Drätselkammarens medgivande bevilja fria resor till Västerås och åter till arbetsplatsen för familjeförsörjare, allt dock under villkor att arbetaren inställer sig ånyo i arbete å arbetsplatsen den 27 december.

Orsaken till denna begränsning av permissionstiden är att söka dels i kommitténs önskan att erhålla garanti för att denna fria hemresa ej kommer att utnyttjas så, att arbetare ej återvända till arbetsplatsen, dels ock i det förhållande, att ett av staten medgivet bidrag av 12 kronor för tiden *23—26* dec. ej utgår, därest arbetare ej under tiden *27—30* december är närvarande för arbete å arbetsplatsen.

Kostnaderna för de giftas hem- och återresor uppgå i runt tal till 2,800 kronor.

På grund av Kommissionens bestämmelser rörande permission under julhelgen m. m. har Kommittén ej kunnat bevilja arbetarnes framställning om arbetslöshetsunderstöd under beviljade permissionsdagar.

Kommittén hemställer således, att Drätselkammaren ville medgiva kommittén att erlägga resekostnaderna för gifta Västerås-arbetares resor till hemorten och åter till arbetsplatsen under ovan angivna villkor. N:o 80. Ang. anslag till hemresa över julen åt nödhjälpsarbetare.

Avskrifter av Kommissionens och Södra Sveriges Statsarbetens skrivelser i ärendet bifogas.

Västerås den 16 december 1922.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 81.

Lönenämndens skrivelse ang. värdesättning av befattningshavares förmåner av bostad och bränsle år 1921.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt bestämmelser i reglementet för Lönenämnden har Lönenämnden att förelägga Stadsfullmäktige förslag angående värdering för år 1923 av den vissa befattningshavare tillkommande in natura förmånen av fri bostad och fritt bränsle och angående den ersättning härför som skall utgå till lärarepersonalen vid stadens folkskolor.

För innevarande år gälla följande bestämmelser:

I de fall staden tillhandahåller fri bostad skall å avlöningen avräknas ett häremot svarande värde med:

För 1 rum och kök	kronor	450: —
„ 1 „ „ „ med värme	„	630: —
„ 2 „ „ „	„	750: —
„ 2 „ „ „ med värme	„	990: —
„ 3 „ „ „	„	1,000: —
„ 3 „ „ „ med värme	„	1,310: —
„ 4 „ „ „	„	1,250: —
„ 4 „ „ „ med värme	„	1,620: —
„ bostad i logement med tillhörande förmåner ..	„	375; —

Tillika är befogenhet inrymd för Lönenämnden att därest särskilda förhållanden göra någon befattningshavares bostad mindrevärdig jämka på det bestämda värdet för bostadsförmånen.

N:o 81.

Ang. värdesättning av befattningshavares förmåner av bostad och bränsle år 1921.

I avlöningen för folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade personal ingår ersättning för bostad och bränsle där dessa förmåner ej lämnas in natura med följande belopp:

för ordinarie folkskollärare, 3 rum och kök kronor 1,000: — för bostad och kronor 310: — för bränsle, eller tillhopa kronor 1,310: —;

för ordinarie folkskollärarinna, samt slöjdlärare, 2 rum och kök respektive kronor 750: — och 240: —, eller tillhopa kronor 990: —;

för småskollärarinna, e. o. folkskollärare och lärarinna samt slöjdlärarinna och skolkökslärarinna, 1 rum och kök respektive kronor 500: — och 180: — eller tillhopa kronor 680: —;

för manlig ordinarie lärare i högre folkskolan, 4 rum och kök respektive kronor 1,250: — och 370: — eller tillhopa kronor 1,620: —;

för kvinnlig ordinarie lärare vid högre folkskolan, 3 rum och kök respektive kronor 1,000: — och 310: —, eller tillhopa kronor 1,310: —.

Lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad till lärare i samma tjänsteställning är beräknad.

Trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna åtnjuta var och en ett arvode av 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet kvitteras mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder.

Vad till en början angår värdet för nästkommande år av in natura förmån av bostad och ersättnnig för sådan, där den ej av staden tillhandahålles, har Lönenämnden med ledning av införskaffade uppgifter angående rådande förhållanden å hyresmarknaden och med hänsyn till att den behållna inkomsten bör bibehålla sin förutvarande proportion till det avdrag, som för värdet av bostad in natura göres, ansett en nedsättning över lag uti värden för in natura förmånerna av bostad böra ske ävensom funnit, att dessa värden utefter hela linjen böra sättas lägre än de ersättningar, som skola utgå där förmånerna icke tillhandahållas in natura. Beträffande dessa senare föreslår Lönenämnden en nedsättning i beloppen för lägenheter upp till två rum och kök men bibehållandet av nu utgående ersättningsbelopp för lägenheter på 3 och 4 rum och kök.

Anledningen till att Nämnden funnit in natura förmånen av bostad böra värdesättas till lägre belopp än de kontanta ersättningarna är att befattningshavare med dylik förmån är hänvisad till den erbjudna bostaden, vilket ställer honom i sämre läge än den som efter sitt sinne och bekvämlighet kan välja bostad i den öppna hyresmarknaden, och att tjänsteinnehavare i vissa fall torde vara lika betjänta med en mindre lägenhet än den han är anvisad, och för vilken han betalar ersättning i form av avdrag å lönen.

Värdet av och ersättning för förmånen av bränsle har Lönenämnden minskat i anledning av gällande lägre vedpriser och vad angår ersättningen med ledning av den norm beträffande den årliga vedåtgången i de olika slag av lägenheter, som skola tillhandahållas lärarepresonalen vid folkskolan, som enligt ett prejudikat i ett rättsfall angående denna fråga givits.

Ersättning för felande rum och bränsle i det fall att sådan brist i en in natura förmån föreligger är av Lönenämnden föreslagen i proportion till vad Nämnden här förut angivit angående sådan ersättnnig.

Lönenämnden får alltså föreslå Stadsfullmäktige fatta följande beslut i dessa ämnen att avse år 1923:

N:o 81.

Ang. värdesättning av befattningshavares förmåner av bostad och bränsle år 1921.

A) Att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skall ske med belopp utgörande för:

1 rum och kök.............. kronor 375: —
2 „ „ „ .... „ 625: —
3 „ „ „ .... „ 875: —
4 „ „ „ .... „ 1,100: —
bostad i logement jämte därmed
följande förmåner .... „ 300: —

B) Att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp för:

1 rum och kök .... kronor 160: —
2 „ „ „ .... „ 220: —
3 „ „ „ .... „ 290: —
4 „ „ „ .... „ 350: —

C) Att ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skall utgå med:

för 1 rum och kök.......... kronor 450: —
„ 2 „ „ „ .... „ 725: —
„ 3 „ „ „ .... „ 1,000: —
„ 4 „ „ „ .... „ 1,250: —

D) Att ersättning för bränsle skall till samma personal utgå med belopp varierande efter bostadens storlek, och som angivits under mom. B här ovan;

E) Att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skola härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är beräknad;

F) Att trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärdsoch Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode å 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder; samt

G) Att ersättning för felande rum jämte bränsle i in natura förmån till personalen vid folkskolorna skall utgå med 300 kronor.

Västerås den 19 december 1922.

För Lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 82.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av en kommunalarbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen har till Lönenämnden hänskjutit fråga om pensionering av arbetaren vid de tekniska verken, J. G. Johansson, och härvid tillstyrkt, att Johansson på grund av sin långvariga anställning eller alltsedan år 1897 och sitt förhållande härunder måtte komma i åtnjutande av pension eller pensionsunderstöd från staden.

Av handlingarna i ärendet framgår att Johansson uppnått en ålder av 73 år, att han under sin mer än 24-åriga anställning varit eldare, rörläggare och under senaste tiden sysselsatts med diverse arbeten, samt att han under innevarande år i timlön i medeltal per kvartal åtnjutit 1 krona 6 öre.

Lönenämnden anser, att Johansson bör komma i åtnjutande av understöd i någon form och vill, därest Lönenämndens nedannämnda förslag härom vinner Stadsfullmäktiges godkännande och beslutet i så fall i viss mån blir ett precedensfall för dylika understöd till arbetare i stadens tjänst, närmare belysa de grunder, varefter understödet av Lönenämnden beräknats och angiva de förutsättningar, som Lönenämnden för dylika understöd anser böra föreligga.

Vad angår dessa senare anser Nämnden som regel böra uppställas de villkor, som den av Stadsfullmäktige tillsatta Löneanreglerings- och pensionskommittén i sitt förslag angående pensionering av stadens befattningshavare (se Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1 1915) uppställt för erhållande av avkortad pension eller en tjänstgöringstid, som ej med mera än 10 år understiger den för erhållande av hel pension stadgade tiden, vilken senare i fråga om arbetare torde böra fixeras till en tid ej understigande 35 år.

Vad Johansson alltså angår skulle han med tillämpning av nämnda förslag genom sin 24-åriga anställning alltså i analogi med en befattningshavare vara berättigad till understöd.

Vad angår beräkningen av understödsbeloppet har Lönenämnden till utgångspunkt valt medelårsinkomsten för en timavlönad arbetare utgörande med nuvarande timlön av 1 krona och en arbetstid av 2,200 arbetstimmar per år 2,200 kronor.

Med tillämpning fortfarande av förenämnde pensioneringsförslag och en för full pension erforderlig tjänstgöring av 35 år skulle en stadens befattningshavare med liknande årslön och tjänstgöringstid, som Johansson haft att uppbära, en pension av 25/35 av 65 % å 2,200 kronor eller 1,020 kronor inkluderande likväl dyrtidstillägget vid det förhållande, att i Johanssons timpenning ligger dyrtidstillägg.

Att strikt tillämpa denna beräkning för Johansson anser Nämnden emellertid icke kunna ske, enär Johansson kommit i stadens tjänst vid så hög ålder, eller vid nära 50 år, att, därest liknande varit förhållandet med en ordinarie

anställningen kunnat påräkna pensionbefattningshavare, denne knappast vid vid avgången från tjänsten på grund av felande antal tjänsteår.

N:o 82.

Ang. pensionering av en kommunalarbetare.

Med hänsyn härtill och med en sträng behovsprövning har Lönenämnden ifråga om understödets storlek stannat vid ett årligt belopp av 600 kronor, å vilket skulle utgå dyrtidstillägg efter de grunder, som gälla för stadens pensionärer, och får Lönenämnden alltså föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta tillerkänna arbetaren vid de tekniska verken, J. G. Johansson, från den tid han avgår från sin anställning ett årligt understöd av 600 kronor jämte dyrtidstillägg härå enligt bestämmelserna för stadens pensionärer.

Västerås den 19 december 1922.

För Lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Västerås Stads Lönenämnd, Västerås.

Samtidigt som vi överlämna inneliggande protokollsutdrag från Vatten- & Gasverksstyrelsen rörande av J. G. Johansson gjord framställning om pension få vi till ledning för Lönenämnden meddela, att Johansson åtnjutit en timpenning av:

Under år 1921:

första halvåret	1: 75
andra halvåret	1: 50

Under år 1922:

första kvartalet	1: 50
andra kvartalet	1: 10
tredje kvartalet	0: 84

samt nu under fjärde kvartalet åtnjuter 80 öre i timmen.

Hade han haft full arbetsförmåga och orkat tjänstgöra som rörläggare, hade hans timpenning f. n. utgjort 107 öre. Från och med andra halvåret i år utbetalas emellertid en lägre timpenning till personer med nedsatta krafter.

Hans årsinkomst under år 1921 uppgick till kr. 3,597: 58. Med full arbetstid skulle densamma motsvarat 1: 75×1,200+1: 50×1,200 = kronor 3,900: —.

Under innevarande år har han tills datum på grund av nedsatta krafter måst vara borta från arbetet under 142 timmar.

Västerås den 7 oktober 1922.

För Västerås Stads Vatten-, Gas- & Elektr.-verk.

GERH. GESTON.

N:o 82.

Ang. pensionering av en kommunalarbetare.

Utdrag av protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 12 september 1922.

§ 124.

Till Styrelsen hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Vatten- & Gasverksstyrelsen.

Då jag ofta besväras av sjukdom, jag har förlorat synen på ena ögat och ser dåligt på det andra, hör illa, har nästan ständigt smärtor i bröstet och i övrigt i hela kroppen och därför svårt att arbeta, får jag anhålla att Styrelsen ville bevilja mig pension och låta mig sluta med mitt arbete. Jag är nu gammal, 73 år, född 24 juli 1849, och har sedan försommaren 1897 arbetat vid verken, såsom eldare under 2 år vid gamla vattenverket, såsom rörläggare under 14 år och under senaste åren med diverse arbeten.

Vördnadsfullt

J. G. Johansson.

Västerås den 11 augusti 1922."

Efter föredragning härav beslöt styrelsen med vederbörlig utredning remittera ärendet till stadens Lönenämnd under uttalande, att styrelsen, med hänsyn till att Johansson nitiskt utfört honom åliggande arbeten och i allt ådagalagt ett oklanderligt uppförande, funne honom värd att erhålla pension eller pensionsunderstöd från staden.

Som ovan

In fidem:

ERIC PLANTIN.

Västerås 1922, Tr. A.-B. Västmanl. Nyheter.

N:o 83.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stad år 1923.

Utgifter:

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. *Obligationslån:*			
1. Upptaget år 1892 à 4 %	163,000: —	6,240: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	266,000: —	9,198: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	1,374,000: —	54,960: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %	1,610,000: —	72,450: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %	2,574,000: —	114,772: 50	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,021,000: —	51,050: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	2,938,000: —	176,280: —	
8. „ „ 1922 à 5 %	2,000,000: —	99,575: —	584,525: 50
b. *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1. År 1916 à 4 3/4 %	235,135: 10	11,168: 92	
2. „ 1917 à 4 3/4 %	237,908: 63	11,300: 66	
3. „ 1918 à 4 3/4 %	336,778: 96	15,997: —	
4. „ 1918 à 5 1/4 %	338,210: 20	17,756: 04	
5. „ 1920 à 6 %	207,204: 74	12,432: 28	
6. „ 1921 à 5 % upptaget från Kungl. Statskontoret (Bostadslån)	209,000: —	10,450: —	79,104: 90
		Transport	663,630: 40

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

Transport 663,630: 40

2. Andra lån och skulder.

c. *Upplånta medel:*	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
1. från div. fonder (dep. ränta)	208,500: —	8,000: —	
2. från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3. från Järnvägsmedelsfonden à 5 %	1,583,607: 22	79,180: 36	
4. För inköp av gatsten ($^{31}/_{5}$ 1917) à 3 %	28,990: —	869: 70	
5. Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	37,000: —	200: —	
6. Vallövska donationsfonden à 5 $^{1}/_{2}$ procent	20,000: —	1,100: —	
7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby	—	500: —	
8. Avgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnas överflyttande till staden (20:de året)	—	124: —	
9. Ränta å tillfälliga lån	—	50,000: —	142,474: 06

d. *Lånekostnader:* provisioner .... 1,000: —

Summa Kronor 807,104: 46

1 B. Lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

a. *Obligationslån:*	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
1. Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	163,000: —	14,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	1,000,000: —	266,000: —	21,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,374,000: —	46,000: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %	2,000,000: —	1,610,000: —	36,000: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %	3,000,000: —	2,574,000: —	47,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,021,000: —	13,000: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	2,938,000: —	23,000: —	
8. „ „ 1922 à 5 %	2,000,000: —	2,000,000: —	17,000: —	217,000: —

Transport 217,000: —

N:o 83. Budget för 1923. Utgifter.

Transport 217,000: —

b. *Andra amorteringslån:*

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
1. År 1916 à 4 3/4 %	250,000: —	235,135: 10	2,905: 27	
2. „ 1917 à 4 3/4 %	250,000: —	237,908: 63	2,773: 53	
3. „ 1918 à 4 3/4 %	350,000: —	336,778: 96	3,706: 86	
4. „ 1918 à 5 1/4 %	350,000: —	338,210: 20	3,344: 19	
5. „ 1920 à 6 %	210,000: —	207,204: 74	1,524: 64	14,254: 49

Summa Kronor 231,254: 49

2. Fattigvård.

A. Allmänna fattigvården.

a. *Löner och arvoden:*

1. Sysslomannen, lön 39: II	4,737: —	
2. Kontorsbiträdet, lön 14: I	1,470: —	
3. Tillsyningsmannen, anslag	1,830: —	
	8,037: —	

b. *Dyrtidstillägg:*

Dyrtidstillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen (index 180 förslagsvis)	5,435: 84	13,472: 84

c. *Räntor och amorteringar:*

1892 års lån:		
Ränta 4 %	312: —	
Amortering	700: —	
1902 års lån:		
Ränta 4 %	695: 24	
Amortering	581: 90	
1919 års lån:		
Ränta 6 %	14,690: —	
Amortering	1,916: 67	
1922 års lån:		
Ränta	19,217: 98	
Amortering	3,281: —	41,394: 79
	Transport	54,867: 63

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

		Transport	54,867: 63
d. *Understödskostnader:*			
1. Ordinarie understöd med penningar		205,000: —	
2. Tillfälliga understöd med penningar		40,000: —	
3. Understöd in natura		55,000: —	300,000: —
e. *Utackorderade barn m. m.:*			
1. Underhåll och tillsyn av utackorderade barn		34,000: —	
2. Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utack. barn		2,000: —	36,000: —
f. *Barnhemmet Fridsborg:*			
Hushållet		3,300: —	
Löner:			
Föreståndarinnan, lön 4:IV 744: —			
2 st. biträden à 30: — i mån. 720: —	1,464: —		
Dyrtidstillägg åt förestående befattningsningshavare (index 180)	1,171: 20	2,635: 20	
Beklädnad o. div. förbrukningsart.		1,000: —	
Underhåll av inventarier		400: —	
Bränsle, lyse och vatten		1,250: —	
Hyra för fastigheten Fridsborg		1,200: —	
Diverse		64: 80	9,850: —
g. *Anstaltsvård:*			
1. Hospitalsvård		14,000: —	
2. Lasarettskostnader		6,000: —	
3. Sanatorievård		3,500: —	
4. Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre-, sinnesslöanstalter och poliklinisk vård m. m.		10,000: —	
5. Kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård		3,950: —	37,450: —
		Transport	438,167: 63

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

	Transport	438,167: 63	
h. *Diverse omkostnader:*			
1. Återbetalning till främmande kommuner	15,000: —		
2. Medikamenter	4,000: —		
3. Diverse utgifter såsom trycksaker, skrivmaterial, ved, lyse, telefon och städning å byrån m. m.	3,000: —		
4. Diakonissornas anslag	10,000: —	32,000: —	
i. *Oförutsedda utgifter*		2,000: —	472,167: 63

B. Ålderdomshemmet Karlslund.

j. *Löner och arvoden:*			
Föreståndaren, lön (22: 4) 2,631: — med avdrag för naturaförmåner, 1,100: — kr., förslagsvis	1,531: —		
Maskinisten, lön (17: 1) 1,740: — med avdrag för naturaförmåner, 535: —	1,205: —		
Vaktmästaren, lön (17: 1) 1,740: — med avdrag för naturaförmåner, 845: —	895: —		
Husmodern, lön (4: 3)	696: —		
1 sjuksköterska, lön (4: 4)	744: —		
3 sjuksköterskor, lön (4: 1) à 600: —	1,800: —		
1 sjukvårdare, lön (7: 1)	840: —		
5 sköterskebiträden à 360: —	1,800: —		
Kokerskan	450: —		
2 köksbiträden à 360: —	720: —		
Tvätterskan	450: —		
1 tvättbiträde	360: —		
Predikanten, arvode	500: —		
Semesterpengar till personalen	500: —		
	12,491: —		
k. *Dyrtidstillägg* åt föreståndare, maskinist, vaktmästare, husmoder, sköterskor, vårdaren, sköterskebiträden, kokerska, köksbiträden, tvätterska och tvättbiträde, (index 180) förslagsvis	10,974: 88	23,465: 88	
l. *Pension:*			
Pensionsersättning till f. d. vaktmästaren Lundbergs änka	500: —		
Dyrtidstillägg	250: —	750: —	
	Transport	24,215: 88	472,167: 63

N:o 83.

Budget för 1923.

Utgifter.

Transport		24,215: 88	472,167: 63
m. *Hushållet:*			
Mathållningen för understödstagare och tjänstepersonal		40,000: —	
n. *Renhållningen:*			
Tvättmedel (såpa, tvål o. tvättpulver)	1,200: —		
Torvmull m. m.	180: —	1,380: —	
o. *Underhåll och anskaffningar av inventarier m. m.*			
Underhåll och nyanskaffning av sängkläder, linne och div. materialier		6,000: —	
p. *Underhåll av fastigheter:*			
Underhåll av Ålderdomshemmets hus		1,000: —	
r. *Förbrukningsartiklar:*			
Sänghalm	200: —		
Snus	918: —		
Vattenavgifter	2,200: —		
Beklädnadskostnader	5,000: —		
Foder till en häst och tio svin	1,000: —	9,318: —	
s. *Bränsle och lyse:*			
1,000 kbm. ved à 11: — kr.	11,000: —		
2,000 hl. koks à 2: — kr.	4,000: —		
Elekrisk belysning o. gasförbrukning	2,400: —	17,400: —	
t. *Diverse omkostnader:*			
Sjukvårdsartiklar och medicin	5,000: —		
Begravningskostnader	2,300: —		
Flitpengar åt understödstagare	600: —	7,900: —	107,213: 88
		Summa Kronor	579,381: 51

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

4 A. Folkskolan.

Utgifter:

a. 1. *Underhåll och reparation av fastigheter*			15,000: —
2. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			3,000: —
b. *Löner och arvoden:*			
Folkskoleinspektören, 44: 3		6,600: —	
Folkskollärare:			
9 ord. lärare (Valter, Ahlm, Dahlberg, Näslund, Wasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein) Lön i 4:de lönegraden à kr.	4,708: —	42,372: —	
1 ord. lärare (Wallander) Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura)		3,418: —	
4 ord. lärare (Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén). Lön i 3:e lönegraden à kr.	4,386: —	17,544: —	
9 ord. lärare (Pettersson, M. Carlsson, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall, S. Granér, Jäderlund) Lön i 2:a lönegraden à kr.	4,064: —	36,576: —	
3 ord. lärare (Karlsson, Segerström, Söderholm) Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,774: —	8,322: —	
Ersättning till Söderholm för ett felande rum med bränsle		300: —	
Transport		115,132: —	18,000: —

N:o 83.

Budget för 1923. Utgifter.

	Transport	115,132: —	18,000: —
9 ord. lärare (Lindgren, Greijer, Skoglund, Elovsson, Nordlund, B. Gustavsson, Sandén, H. Gustavsson, Eriksson) Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,743: —	33,687: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt) Lön i 1:a lönegraden å kr.		3,743: —	
Folkskollärarinnor:			
10 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman) Lön i 4:e lönegraden å kr.	3,727: —	37,270: —	
5 ord. lärarinnor (Maunsbach, F. Bostrand, Bolin, E. Bostrand, Andersson) Lön i 3:e lönegraden å kr.	3,512: —	17,560: —	
8 ord. lärarinnor (Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson, Engström, E. Eriksson) Lön i 2:a lönegraden å kr.	3,298: —	26,384: —	
2 ord. lärarinnor (Verner, Landelius) Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,353: —	4,706: —	
9 ord. lärarinnor (Emanuelsson, Hjelmqvist, Frend, Råström, Kraft, Nordkvist, Vickman, Schelin, Lindström) Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,083: —	27,747: —	
Småskollärarinnor:			
20 ord. lärarinnor (O. Berg, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm, Boije-Carlsson, Lundeberg, S. Söderholm) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,480: —	49,600: —	
	Transport	315,829: —	18,000: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

Transport	315,829: —		18,000: —
3 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson och Billby) Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura)	1,870: —	5,610: —	
6 ord. lärarinnor (M. Carlsson, S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson, S. Svensson, M. Andersson) Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,319: —	13,914: —	
2 ord lärarinnor (Sjölund och Bäck) Lön i 3:e lönegraden å kr. (bostad och bränsle in natura)	1,709: —	3,418: —	
8 ord. lärarinnor (Källbäck, Svedin, Persson, G. Olsson, H. Eriksson. A. Söderholm, v. Essen, Norman, reservationsvis) Lön i 2:a lönegraden å kr.	2,158: —	17,264: —	
3 ord. lärarinnor (Thunell, L. Pettersson, Verner) Lön i 1:a lönegraden å kr.	1,997: —	5,991: —	
b. 2. *Lärare i slöjd och huslig ekonomi:*			
2 lärare i slöjd (Brandt, Ljung) Lön i 4:e lönegraden å kr.	3,727: —	7,454: —	
1 lärare i slöjd (Hammarsten) Lön i 3:e lönegraden å kr.		3,512: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson) Lön i 1:a lönegraden å kr.		3,083: —	
3 lärarinnor i slöjd (Wahlbäck, Molander, Lindqvist) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,580: —	7,740: —	
2 lärarinnor i slöjd (Wahlström, Hahr) Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,419: —	4,838: —	
1 lärarinna i slöjd (Wimnell) Lön i 2:a lönegraden å kr.		2,258: —	
4 lärarinnor i slöjd (Morberg, Palmén, Hellqvist, Fotmeijer) Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,097: —	8,388: —	
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Tunell, Granér) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,780: —	5,560: —	
Transport	404,859: —		18,000: —

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport	404,859: —	18,000: —
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson)		
Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,297: —	407,156: —
Dyrtidstillägg		144,456: 64
b. 3. *Diverse undervisningsarvoden:*		
För undervisning i slöjd för gossar	10,880: —	
Till slöjdlärarinnor för övertidsundervisning	600: —	
Vikariearvode	8,500: —	
Privatläsning	510: —	20,490: —
b. 4. *Vaktmästare, eldare och städerskor:*		
Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, 17: 4, Andersson, 17: 4, Sahlkvist, 17: 4, och Ekström, 17: 3	4,933: —	
Ersättning för ett rum till vaktmästaren Ekström vid Herrgärdsskolan	300: —	
Bostad och bränsle in natura (kr. 845: —)		
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode	962: 50	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	962: 50	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode	630: —	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (G. Hedman) arvode	568: 40	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin) arvode	568: 40	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	700: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (H. Lundholm) arvode	700: —	
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell) arvode	1,085: —	
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	525: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode	568: 40	
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	568: 40	
Städerskan vid Korsängsskolan (Ester Redin) arvode	568: 40	
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode	218: 40	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Transport	13,858: 40	590,102: 64

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport	13,858: 40	590,102: 64
Städerskan i Hvasserska gården (Granlund) arvode (Bostad å ett rum och kök, bränsle och lyse in natura)	280: —	
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode	393: 40	
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson) arvode	450: —	
Läkarearvode för vaktmästare samt städerskor å kr. 8: —	160: —	
Dyrtidstillägg till vaktm. Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström	6,545: 76	21,687: 56

b. 5. *Diverse arvoden:*

Till skolläkaren	1,400: —	
„ sjukgymnastik	840: —	
„ simläraren	1,708: —	
„ simlärarinnan	1,386: —	
„ 3 tillsyningslärare å 350: —, en å 280: — samt 2 à 70: —	1,470: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	350: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	350: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850: —	
„ gymnastikinstruktör och instruktris à 510: —	1,020: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	175: —	9,549: —

g. *Pensioner:*

Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist	800: —	
„ f. folkskolläraren P. V. Verkelin	800: —	
„ f. folkskolläraren J. P. Malmberg	800: —	
„ f. folkskolläraren F. Söderholm	800: —	
„ f. småskollärarinnan M. Holm	500: —	
„ f. småskollärarinnan J. Kjellin	600: —	
„ f. småskollärarinnan H. Törngren	390: —	
„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström	910: —	
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka	200: —	
„ f. städerskan L. Pettersson	200: —	
„ f. städerskan C. Svedin	300: —	
„ f. städerskan E. Froberg	300: —	6,600: —
Dyrtidstillägg till pensionärer		3,232: 12

h. *Premier för olycksfallsförsäkring*		1,290: —
	Transport	632,461: 32

N:o 83.

Budget för 1923.

Utgifter.

			Transport	632,461: 32
i. *Skolträdgårdarna:*				
1. Trädgården vid Västgötegatan:				
Omkostnader		550: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	1,550: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kr.) ..			650: —	
2. Herrgårdsskolan:				
Omkostnader		1,000: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	2,000: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgårdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)			600: —	
3. Korsängsskolan:				
Omkostnader		750: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	1,750: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kronor)			850: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:				
Hammarby skola:				
Omkostnader	560: —			
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	810: —		
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —		
Omkostnader vid Lundby kyrkskola		300: —		
Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	1,510: —	8,910: —
j. *Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:*				
1. Materiel i läs och skrivämnen			25,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar			3,000: —	
3. Slöjdmateriel för flickor			7,000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken			3,000: —	38,000: —
k. *Undervisningsmateriel för skolornas förråd*				3,000: —
m. *Tandklinik:*				
1. Lokalhyra			500: —	
2. Tandläkare, förslagsanslag			9,000: —	
3. Arvode till biträde			1,400: —	
4. Förbrukningsartiklar			1,100: —	
5. Eldning och renhållning (50 kr. i mån.)			450: —	12,450: —
			Transport	694,821: 32

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport		694,821: 32
n. *Trycknings- och annonskostnader*		3,000: —
o. *Lärare- och lärjungebiblioteken:*		
Lärarepersonalens bibliotek	500: —	
Lärjungebiblioteket	600: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50: —	1,150: —
p. *Stipendier och skolresor:*		
Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen	1,000: —	
Bidrag till skolresor för lärjungarna	500: —	1,500: —
r. *Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn* (förslagsvis)	9,000: —	
Lokalhyra	300: —	
Eldning och städning	300: —	9,600: —
s. *Vatten, värme och belysning:*		
1. Vattenavgifter	2,500: —	
2. Uppvärmning	30,000: —	
3. Belysning	3,000: —	35,500: —
t. *Skolbad:*		
Avlöning till baderskor	700: —	
Handdukstvätt och tvål	1,100: —	1,800: —
u. *Renhållning:*		
1. Skurning och rengöring samt tvätt	6,000: —	
2. Renhållning av gårdar	800: —	
3. Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	725: —	
4. Sotning	600: —	8,125: —
v. *Diverse utgifter:*		
1. Brandstodsavgifter	1,250: —	
2. Telefonavgifter	2,000: —	
3. Smärre reparationer av materiel och inventarier	4,000: —	
4. Barnbespisning (förslagsvis)	15,000: —	
5. Anslag till föreningen Västerås skollovskolonier	7,000: —	
6. Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	2,000: —	
7. Oförutsedda utgifter	1,000: —	32,250: —
	Transport	784,746: 32

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

		Transport	784,746: 32
x. *Barnavårdsnämnden:*			
1. För barn intagna å skyddshem		3,000: —	
2. För utackordering i enskilda hem		5,000: —	
3. Arvode till sekreteraren		525: —	
4. Arvode till ombudsman och barnavårdsmän		10,000: —	
5. Diverse och oförutsedda utgifter		500: —	19,025: —

Utgifter för räntor och amortering:

	Resterande lånebelopp kr.	Räntor kr.	
y. 1. Obligationslån:			
1892 års	40,750: —	1,560: —	
1902 „	147,705: —	5,908: 20	
1907 „	33,500: —	1,507: 50	
1910 „	286,600: —	12,774: 15	
1916 „	22,110: —	1,105: 50	
1919 „	148,000: —	8,880: —	
1922 „	65,000: —	3,236: 19	34,971: 54
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets änke- och Pupillkassa å 4,5 %	17,529: 51	783: 08	
Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	13,638: 19	681: 91	
Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	37,296: 63	1,864: 83	3,329: 82

z. *Lån: Kapitalavbetalningar:*

		Amortering kr.	
1. Obligationslån:			
1892 års å 4 %	40,750: —	3,500: —	
1902 „ „ 4 %	147,705: —	4,945: —	
1907 „ „ 4,5 %	33,500: —	1,000: —	
1910 „ „ 4,5 %	286,600: —	5,460: —	
1916 „ „ 5 %	22,110: —	290: —	
1919 „ „ 6 %	148,000: —	1,150: —	
1922 „ „ 5 %	65,000: —	552: 50	16,897: 50
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets änke- och Pupillkassa	17,529: 51	515: 98	
Västmanlands Läns Sparbank	37,296: 63	887: 37	
Västmanlands Läns Sparbank	13,638: 19	294: 09	1,697: 44
		Summa Kronor	860,667: 62

N:o 83.

Budget för 1923.

Utgifter.

4 B. Högre folkskola.

a. *Undervisningsmaterial*		400: —
b. *Löner och arvoden:*		
Arvode till skolans rektor	900: —	
1 ord. lärare (Fröier) lön i 3:e lönegraden	5,808: —	
1 ord. lärare (Karlfors) lön i 2:a lönegraden	5,398: —	
1 ord. lärarinna (ej tillsatt) lön i 2:a lönegraden, förslagsvis	4,412: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarier	2,550: —	
Arvode till slöjdlärare	400: —	
Dyrtidstillägg	5,970: 48	25,438: 48
c. Trycknings- och annonskostnader		600: —
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
e. Biblioteket		300: —
Summa Kronor		27,345: 98

4 D. Allmänt läroverk.

a. *Underhåll av fastighet*		200: —
b. *Löner och arvoden:*		
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920, 29/12 1922)	2,000: —	
2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)	430: —	
3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)	900: —	3,330: —
c. *Övriga utgifter:*		
Brandförsäkringspremie		112: 50
Summa Kronor		3,642: 50

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a. *Högre flickskolan:*		
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 aug. 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 1/2 % å kr. 30,000: — eller kr. 1,650: — förslagsvis (31/3 1910, 29/9 1921)	1,600: —	
Transport	1,600: —	

N:o 83.

Budget för 1923.

Utgifter.

	Transport	1,600: —	
2. Arvode för simundervisning ($^{20}/_{6}$ 1918)		345: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser ($^{28}/_{12}$ 1920) förslagsvis		900: —	2,845: —
b. *Arbetareinstitutet:*			
1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet ($^{26}/_{10}$ 1922)		2,000: —	
2. Anslag till arbetareinstitutets bibliotek		16,190: —	18,190: —
c. *Tekniska skolan:*			
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1923		25,754: 49	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan		1,000: —	26,754: 49
		Summa Kronor	47,789: 49

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

a. *Löner och arvoden:*

1:ste stadsläkaren, lön. 32: IV		4,035: —
2:dre stadsläkaren, lön. 28: IV		3,363: —
Distriktsläkaren, lön. 21: I		2,100: —
1:ste tillsyningsmannen, lön 24: III		2,676: —
Tre tillsyningsmän, lön. 18: IV à 2,217 kr.		6,651: —
En stadssjuksköterska, lön. 6: IV		921: —
En stadssjuksköterska, lön. 6: I		750: —
Två stadssjuksköterskor för de mindre bemedlade, lön. 4: I à 600 kr.	1,200: —	
Kost å Epidemisjukhuset, förslagsvis	1,350: —	
Kostpengar under semester, 60 dagar à 1: 50	90: —	2,640: —
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	800: —	
Transport	800: —	23,136: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

Transport	800: —	23,136: —		
Ersättning för bostad	350: —			
Ersättning för bränsle	150: —			
	1,300: —	3,900: —	27,036: —	
Ersättning till tre tillsyningsmän och två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped			150: —	
Dyrtidstillägg för ovanstående personal			15,745: 28	42,931: 28
b. *Pensioner:*				
Till f. stadsbarnmorskan L. Närström		400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell		500: —	900: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående			480: —	1,380: —
c. *Diverse utgifter:*				
1. Barnmorskorna:				
Tre telefoner à 80 kr...		240: —		
Förbrukningsartiklar		200: —	440: —	
2. Kostnader för skyddskoppympning			100: —	
3. Telefonavgifter			1,292: —	
4. Desinfektionskostnader			500: —	
5. Tryck- och annonskostnader			300: —	
6. Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.			1,500: —	
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)			5,000: —	
Lokalhyra till d:o			600: —	
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck m.m		100: —		
Skjutsar vid besiktningar och div. utgifter ..		100: —	200: —	
Transport			9,932: —	44,311: 28

N:o 83.

Budget för 1923.

Utgifter.

Transport		9,932: —	44,311: 28	
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader	700: —			
Skötsel och underhåll å brandstationen	2,200: —	2,900: —		
10. Premie för olycksfallsförsäkringar		350: —		
11. Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för år 1923	600: —			
Städning, eldning och belysning	600: —	1,200: —	14,382: —	58,693: 28

B. Bostadsinspektionen.

a. *Löner och arvoden:*				
Bostadsinspektrisen, lön. 19: I	1,920: —			
Dyrtidstillägg	1,536: —	3,456: —		
Ersättning för hållande av velociped		30: —	3,486: —	
b. *Övriga utgifter:*				
Tryck, annonser och diverse			100: —	3,586: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

a. *Löner och arvoden:*				
Föreståndaren, lön. 29: IV	3,531: —			
Extra arvode	2,000: —	5,531: —		
En andre besiktningsman, arvode ($^{28}/_{12}$ 1918)		1,300: —		
Vaktmästaren, lön. 11: I..	1,200: —			
Extra arvode	600: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme	535: —	1,265: —		
Bokförare och kassör, arvode ($^{25}/_{5}$ 1920)		2,800: —		
Två mikroskopister, arvode à 1,200		2,400: —		
		13,296: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		3,294: 88	16,590: 88	
Transport			16,590: 88	62,279: 28

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

	Transport	16,590: 88	62,279: 28
b. *Diverse utgifter:*			
1. Värme, belysning och vatten	700: —		
2. Telefon	120: —		
3. Tvätt	250: —		
4. Underhåll av byggnader	1,000: —		
5. Hyra	3,000: —		
6. Premie å olycksfallsförsäkring ..	66: —		
7. Diverse	600: —	5,736: —	22,326: 88
		Summa Kronor	84,606: 16

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator	20,000: —	
Avgäld för nubbstensbrott	150: —	20,150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar	30,000: —

6 C. Planteringar.

b. *Löner och arvoden:*			
Stadsträdgårdsmästaren, lön 30: II	3,333: —		
Trädgårdsmästaren, lön 18: I	1,830: —		
Elever, förslagsvis	4,000: —		
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1923	1,050: —		
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	3,703: 84		
Dyrtidstillägg å fru Forsbergs pensionsersättning	250: —	14,666: 84	
c. *Skötsel och underhåll:*			
1. Vasaparken	4,000: —		
2. Stadsparken	1,800: —		
3. Kyrkogårdarna samt planteringar kring domkyrkan	4,550: —		
Transport	10,350: —	14,666: 84	50,150: —

N:o 83.

Budget för 1923.

Utgifter.

Transport	10,350: —	14,666: 84	50,150: —
3. Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- o. Stadshusplanteringen	6,000: —		
4. Rudbecksparken	700: —		
5. Djäkneberget	3,000: —		
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,500: —		
7. Elba och Östra holmen	1,500: —		
8. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	1,000: —		
9. Slottsparken	1,000: —		
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	2,000: —		
11. Körslor till alla planteringar	3,000: —		
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	3,700: —		
13. Reparation av redskap	750: —		
14. Grus till alla planteringar	2,000: —		
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	300: —		
16. Brandstods- och telefonavgifter	250: —		
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin o. sjukhjälp	600: —		
18. Årsavgift i hembygdsföreningen o. Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —		
19. Oförutsedda utgifter	800: —	38,515: —	
d. *Extra utgifter:*			
Reparation och målning av växthusen		2,000: —	55,181: 84

6 D. Gatubelysning.

a. Gasbelysning	41,600: —		
b. Elektrisk belysning	37,900: —	79,500: —	
Avgår för belysning vid hamnen		1,300: —	78,200: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allm. platser		20,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 300: —	3,900: —		
för sopning å söndagarne under maj —sept.: 24 dagar à 13: —	312: —	4,212: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremier		75: —	24,287: —
		Summa Kronor	207,818: 84

N:o 83.
Budget för 1923. Utgifter.

7. Avloppsledningar.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 617)	50,600: —
Summa Kronor	50,600: —

8 A. Hamnen.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 621)	226,627: 24

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 623)	17,800: —
Summa Kronor	244,427: 24

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 625)	120,581: 52

10 B. Svingården.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 627)	34,000: —
Summa Kronor	154,581: 52

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 616)	133,356: 96
Summa Kronor	133,356: 96

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 618)	308,900: —
Summa Kronor	308,900: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 619)	410,943: 59
Summa Kronor	410,943: 59

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

a) *Avlöningar:*

En biljettförsäljerska	420: —		
En biträdande simlärarinna	420: —		
En biträdande simlärare	420: —		
Arvode till kontrollanten	200: —	1,460: —	

b) *Övriga utgifter:*

Annonser och trycksaker	150: —		
Oförutsedda utgifter	140: —	290: —	1,750: —

17 B. Varmbadhuset.

Andel i obligationslån:

Ränta	9,614: 79	
Amortering	3,957: 67	13,572: 46

a) 10:de årets kostnad för inledning av åvatten i badhuset, 5,000 kr., enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1913 .... 500: —

b) *Avlöningar:*

Badmästaren: 16: IV	2,001: —			
Avgår värdet av bostad, 2 rum o. kök med bränsle	845: —	1,156: —		
Maskinisten: 16: IV	2,001: —			
Avgår värdet av bostad, 1 rum o. kök med bränsle	535: —	1,466: —		
Eldaren: 14: III		1,680: —		
Biljettförsäljerska: 9: IV		1,245: —		
Badaren: 13: II		1,479: —		
En baderska, lön	750: —			
Avgår värdet av bostad, 1 rum o. kök med bränsle	535: —	215: —		
Transport		7,241: —	500: —	1,750: —

N:o 83.
Budget för 1923. Utgifter.

Transport	7,241: —	500: —	1,750: —
3 baderskor, lön à 750: —	2,250: —		
1 vakt i simhall, lön	1,020: —		
1 vakt i folkbadet, lön	930: —		
2 tvätterskor, lön à 1,020: —	2,040: —		
Provisioner, förslagsvis	4,500: —		
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp	1,500: —		
Dyrtidstillägg, förslagsvis	12,316: 16		
Arvode till kontrollanten	600: —	32,397: 16	
c) *Övriga utgifter:*			
1. Bränsle	17,000: —		
2. Elektrisk belysning	1,800: —		
3. Underhåll av inventarier	1,000: —		
4. Underhåll av linne och nyanskaffning	1,500: —		
5. a) Underhåll av fastigheten	1,000: —		
b) Diverse målningsarbeten samt kakelbeklädnad av väggarnas nedre del jämte omläggning av golv å asfalt i övre värmestugan och billighetsbastun, enligt kostnadsförslag	3,950: —		
6. Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —		
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1,000: —		
8. Renhållning och städning	200: —		
9. Skriv- och trycksaker	500: —		
10. Badingredienser	450: —		
11. Telefon	275: —		
12. Läkararvode och medicin	100: —		
13. Brandförsäkringspremie	250: —		
14. Olycksfallspremie	200: —		
15. Förbrukningsartiklar	3,000: —		
16. Utskylder	2,200: —		
17. Oförutsedda utgifter	272: 60	35,897: 60	68,794: 76

17 C. Klapphuset.

a. *Underhåll och reparationer:*		
Underhåll av fastigheten	100: —	
b. *Löner och arvoden:*		
Arvode för tillsyn	100: —	200: —
Transport		70,744: 76

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

Transport 70,744: 76

17 D. Båttrafiken.

a. *Underhåll och reparationer:*

1. Ångfärgan Elba		500: —	
2. Ångfartyget Arosia (sjövärdighetsbesiktning)		2,000: —	
3. Pråmar		1,000: —	3,500: —

b. *Löner och arvoden:*

Arvode för tillsyn och handhavandet av stadens ångbåtstrafik		1,050: —	
Lön till befäl och manskap å:			
1. Arosia:			
Befälhavare	3,600: —		
Maskinist	3,300: —		
Besättningsmän	2,300: —	9,200: —	
2. Elba:			
Befälhavare	2,100: —		
Maskinist	1,500: —		
Besättningsmän	1,800: —		
Polettförsäljare	500: —		
Extra betjäning sön- och helgdagar	300: —	6,200: —	
3, Pråmar:			
Pråmskeppare		6,850: —	23,300: —

c. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*

För ångaren:		
Elba	300: —	
Arosia	300: —	
Pråmarne	1,000: —	1,600: —

d. *Driftskostnader:*

1. Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.	800: —	
2. Bränsle för båtarne	6,200: —	7,000: —

Transport 35,400: — 70,744: 76

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport	35,400: —		70,744: 76
f. *Övriga utgifter:*			
1. Diverse	1,000: —		
2. 1/5 amortering å kostnaden, kronor 55,000: — för inköp av Arosia (4:de året)	11,000: —		
3. 1/5 amortering å kostnaden, kronor 31,000: — för inköp av pråmar (4:de året)	6,200: —	18,200: —	53,600: —

17 E. Vedgården.

a. *Nyanskaffning och underhåll:*			
1. Underhåll av maskiner och material		2,000: —	
b. *Löner och arvoden:*			
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	11,000: —		
2. Avlöning till arbetare	19,000: —	30,000: —	
c. *Hyror:*			
1. För en del av Livsmedelsnämndens vedgård, 8,000 kvm. à 50 öre	4,000: —		
2. För kontor	500: —		
3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	800: —	5,300: —	
d. *Räntor:*			
Ränta å rörelsekapital		12,000: —	
e. *Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:*			
1. Lyse, värme och städning	500: —		
2. Skrivmaterial, tryck- och annonskostnad	1,000: —		
3. Försäkringspremier	1,200: —		
4. Läkarearvode och medicin	500: —		
5. Elektr. kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	2,000: —		
6. Utkörning av ved	20,000: —	25,200: —	74,500: —
Summa Kronor			198,844: 76

N:o 83.
Budget för 1923. Utgifter.

18. Brandväsendet.

a) *Pensioner:*			
F. brandchefen C. G. Sjöqvist		2,000: —	
F. tornväktaren C. E. Eriksson (30/3 1922)		150: —	
Avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka ($^{27}/_{2}$ 1919)		500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis		330: —	2,980: —
b) *Löner och arvoden:*			
Brandchefen, lön. 36: II	4,269: —		
Vice brandchefen, lön. 31: II	3,489: —		
1:ste brandmästaren, lön. 22: IV....	2,631: —		
2:dre brandmästaren, lön. 20: IV ..	2,433: —		
1:ste brandförman, lön. 18: IV	2,217: —		
2:dre brandförman, lön. 17: IV	2,109: —		
Maskinist, lön. 17: IV	2,109: —		
4 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask) lön. 16: IV à 2,001: —	8,004: —		
2 brandmän (A. Johansson, Junggren) lön. 16: III à 1,884: —	3,768: —		
10 brandmän (E. Johansson, Karlsson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning) lön. 16: II à 1,767: —	17,670: —		
1 brandman (K. S. Johansson) lön. 16: I	1,650: —		
Arvode till verkstadsförman (enl. beslut av Brandstyrelsen den 10/1 1922)	500: —		
	50,849: —		
Avgår värdet av bostadsförmån....	10,675: —	40,174: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 180		38,552: 64	78,726: 64
c) Hyra för bostäder åt brandmanskapet			6,200: —
d) Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna			2,250: —
f) *Diverse utgifter:*			
1. Olycksfallsförsäkring för personalen		440: —	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall		200: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial		300: —	
4. Tvätt, skurning och städning		400: —	
Transport		1,340: —	90,156: 64

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport	1,340: —	90,156: 64
5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	300: —	
6. Underhåll av brandredskapen	1,300: —	
7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400: —	
8. Telefon och telefonsamtal (5 app.)	980: —	
9. Brandstodsavgifter för inventarier	150: —	
10. Läkarearvode och sjukvård	300: —	
11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	1,000: —	
12. Löner till 2 skorstensfejare à 25: —	50: —	
13. Oförutsedda utgifter	800: —	
14. Beklädnad à 200 kr. för 20 man, förslagsvis	4,000: —	
15. Reservanslag till semestervikarier	500: —	
16. Reservanslag för hyrning av hästar	200: —	
17. Reservanslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.	500: —	
18. Reservanslag för körningar med piketbilen för styrelser och nämnder	200: —	12,020: —
g) *Brandkårens reserv:*		
Ångsprutchefen	200: —	
Vice ångsprutchefen	100: —	
1:ste maskinist	200: —	
2:dre maskinist	100: —	
2 eldare à 75 kronor	150: —	
20 man à 60 kronor	1,200: —	
Övningar med manskapet	400: —	
Telefon till ångsprutchefen	80: —	
Stenkol till och underhåll av stora ångsprutan	100: —	2,530: —
h) *Allmänna brandstyrkan:*		
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter vid sprutmönstringar	250: —	550: —
i) *Nyanskaffningar:*		
500 m. tryckslang och 20 par kopplingar	2,200: —	
4 st. ytterdäck och 4 slangar till lilla brandbilen	630: —	2,830: —
k) *Fastigheter:*		
8 % à 2/3 av byggnadskostnaden för brand- o. polisstationen, 100,000:— 8,000: —		
l) Brandsynekostnader		1,800: —
m) Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna		1,200: —
Summa Kronor		111,086: 64

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. *Rådhuset:*			
1. Underhåll av fastighet		500: —	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		400: —	
3. Övriga utgifter:			
Brandförsäkringspremier	166: —		
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	1,141: —
b. *Polis- och Brandstationen:*			
1. Underhåll av fastigheten		500: —	
Övriga utgifter:			
2. Brandstodspremier och vattenavgift		200: —	
3. Skatter		75: —	
4. Gaturenhållning		150: —	
5. Sotning		120: —	
6. Avgift för 4 st. vattenklosetter à 25: —		100: —	
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning		150: —	1,295: —
c. *Stadshotellet:*			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslånen			
Ett års ränta 21,374: 75			
Ett års amort. 16,998: 33	38,373: 08		
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		2,000: —	
3. Kostnad för uppvärmning. (Häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		15,000: —	
4. Skatter		5,500: —	
5. Brandstodspremier		650: —	
6. Renhållning		1,100: —	
7. Sotning		450: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: —		1,000: —	25,700: —
		Transport	28,136: —

Transport		28,136: —
d. *Sundinska huset:*		
1. Underhåll av fastigheten	500: —	
2. Skatter	1,000: —	
3. Brandstodspremier	140: —	
4. Renhållning	50: —	
5. Sotning	75: —	
6. Vattenavgift	100: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden; 30/9 1920 och 29/12 1922)..	8,000: —	9,865: —
e. *Tullhuset:*		
1. Underhåll av fastigheten	50: —	
2. Vattenavgift och sotning	40: —	
3. Brandstodspremier	30: —	120: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	100: —	
3. Brandstodspremier	240: —	
4. Sotning	50: —	
5. Amortering å tillbyggnadskostnaden 35,000: — (29/3 1920, 4:e året)	5,250: —	5,840: —
g. *Gårds- och tomtfastigheter:*		
1. Underhåll av fastigheter	10,000: —	
2. Skatter	12,000: —	
3. Brandförsäkringspremier	4,200: —	
4. Renhållning	2,500: —	
5. Sotning	2,500: —	
6. Vattenavgifter	4,500: —	35,700: —
h. *Hamnmagasinen:*		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	2,000: —	
3. Brandstodspremier	405: —	2,605: —
i. *Hamnplanen och materialgården:*		
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten	4,000: —	
2. Justering av spår m. m.	1,000: —	5,000: —
Transport		87,266: —

N:o 83.
Budget för 1923. Utgifter.

	Transport	87,266: —	
j. *Hamnpaviljongen:*			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Skatter	400: —		
3. Brandförsäkringspremier	94: —		
4. Vatten och sotning	50: —	644: —	
k. *Kabinettet:*			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Löner och arvoden...............	1,500: —		
3. Skatter	50: —		
4. Brandförsäkringspremier	50: —		
5. Vatten- och klosettavgift	250: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	250: —	2,150: —	
l. *Epidemisjukhuset:*			
1. Underhåll av fastigheten	1,000: —		
2. Brandförsäkringspremier	158: 26	1,158: 26	91,218: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 627) 110,448: 60

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a. *Egendomen Carlsberg:*			
1. Underhåll av fastigheten..........	100: —		
2. Skatter	1,200: —	1,300: —	
b. *Hästholmarne:*			
1. Underhåll av fastigheter	1,000: —		
2. Underhåll av inventarier	100: —		
3. Skatter	1,500: —		
4. Brandförsäkringsavgifter	356: —		
5. Diverse utgifter................	500: —		
6. Ordningsman, lön för 4 mån.	1,000: —	4,456: —	
	Transport	5,756: —	201,666: 86

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

Transport			5,756: —	201,666: 86
c. *Diverse jordägor:*				
1. Skatter:				
För Kungsängen	400: —			
För Östra utmarken	400: —			
För Viksängs villaområde	60: —			
För diverse jordägor....	2,140: —	3,000: —		
2. Arrenden och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång..	30: —			
S. k. Falkenbergska tomten	200: —			
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	30: —			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	15: —			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	100: —			
Vasaparken utgörande lösen för 53.4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	853: 87			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20.91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång	334: 35			
Transport	1,563: 22	3,000: —	5,756: —	201,666: 86

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

Transport	1,563: 22	3,000: —	5,756: —	201,666: 86
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	15: 54			
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarne (Koloniträdgårdarne)	200: —			
5. Arrende för Biskopsängarne (Koloniträdgårdarne)	350: —			
6. Arrende för Bergstrandska jorden	800: —			
7. Arrende för tomten N:r 68 i Norra kvarteret (till Domprosten)	40: —	2,968: 76	5,968: 76	
d. *Övriga utgifter:*				
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreaturstorget			750: —	12,474: 76

20 D. **Skogar.**

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 629)	5,171: 16
Summa Kronor	219,312: 78

21. Magistrat och Rådstuvurätt.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*		800: —
b. 1. *Löner och arvoden:*		
Borgmästaren	6,000: —	
Civilrådmannen, 44: IV	6,900: —	
Brottmålsrådmannen, 44: IV	6,900: —	
Transport	19,800: —	800: —

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport	19,800: —		800: —
3:dje Rådmannen, 40: I	4,800: —		
Stadsnotarien, 40: IV	5,547: —		
Stadsfiskalen, 31: IV	3,867: —		
Stadsvaktmästaren, 17: IV	2,109: —		
	36,123: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter indextal 180	19,011: 52	55,134: 52	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, förslagsvis		1,500: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1923		800: —	57,434: 52
c. *Renhållning*			1,600: —
d. *Belysning*			400: —
e. *Uppvärmning*			800: —
f. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck och annonskostnader		2,000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästaren		5: —	
4. Läkararvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	392: —		
Civilrådmannen	130: —		
Brottmålsrådmannen	130: —		
Stadsnotarien	200: —		
3:dje Rådman	130: —		
Rådhusets tambur	340: —		
Stadsvaktmästaren	80: —	1,402: —	5,427: —
g. *Oförutsedda utgifter*			200: —
		Summa Kronor	66,661: 52

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			200: —
b. 1. *Löner och arvoden:*			
Kronokassören	2,600: —		
Stadsfogden	3,500: —		
1:sta skrivbiträdet, 14: III	1,680: —		
2:dra skrivbiträdet, 12: III	1,476: —		
5 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist), 16: IV, à 2,001: —	10,005: —		
1 exekutionsbetjänt (Nordmark), 16: III	1,884: —		
	21,145: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 180	15,055: 52		36,200: 52
b. 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören reservationsvis		210: —	
5. Ersättning för tjänstelokal åt d:o		750: —	
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		210: —	
7. Arvode till mantalsskrivningsombud		900: —	
8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för 1923		300: —	
9. Understöd åt f. fjärdingsman Vallin		1,000: —	39,570: 52
c. *Kronouppbördskontoret:*			
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex		650: —	
3. Belysning: Rådhusets annex		75: —	
4. Uppvärmning: Rådhusets annex		250: —	1,725: —
d. *Exekutionsbetjänternas tjänsterum:*			
1. Hyra		300: —	
2. Renhållning		275: —	
3. Belysning		50: —	
4. Uppvärmning		100: —	725: —
e. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		1,200: —	
2. Skrivmateriel och bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		30: —	
4. Läkararvode för exekutionsbetjänterna		150: —	
Transport		2,380: —	42,220: 52

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport	2,380: —	42,220: 52	
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder	180: —		
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	240: —		
Kronokassören	260: —		
Exekutionsbetjänterna	280: —	780: —	3,340: —
f. *Oförutsedda utgifter*			100: —
Summa Kronor			45,660: 52

23. Polisväsen och fångvård.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		1,500: —
b. *Löner och arvoden:*		
Poliskommissarien, lön 29: III	3,354: —	
Detektivöverkonstapeln, lön 24: IV	2,829: —	
3 överkonstaplar, lön 22: IV à kr. 2,631: — (Andersson, Winroth och Karlsson)	7,893: —	
4 inspektionskonstaplar, lön 18: IV à 2,217: — (Eriksson, Hake, Carlsson och Kling)	8,868: —	
4 detektivkonstaplar, lön 18: IV à 2,217: — (Veimer, Forslund, Meyner och Söder)	8,868: —	
5 poliskonstaplar, lön 17: IV à kr. 2,109: — (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 10 Kraft, 14 Persson och 24 Ström)	10,545: —	
6 poliskonstaplar, lön 17: III à kr. 1,986: — (2 Svensson, 8 Johansson, 16 Carlsson, 18 Sporre, 19 Morlin och 21 Carlsson)	11,916: —	
13 poliskonstaplar, lön 17: II à kr. 1,863: — (4 Bergström, 5 Fält, 6 Jonsson, 9 Wass, 11 Gustafsson, 12 Brohmé, 23 Qviberg, 25 Hising, 26 Andersson, 27 Stenberg, 28 Svalberg, 29 Bertilsson och 31 Dahlin)	24,219: —	
Transport	78,492: —	1,500: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Utgifter.

Transport	78,492: —		1,500: —
10 poliskonstaplar, lön 17: I à kr. 1,740: — (7 Grip, 13 J:son Deander, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 32 Mårtensson, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson)	17,400: —		
2 extra konstaplar, lön enligt Stadsfullmäktiges beslut, § 119, mom. 42, den 27 juni 1921, 17: I à kr. 1,740: — (36 Ullberg och 37 Eriksson)	3,480: —		
1 extra poliskonstapel, lön 16: I à 1,650: — (30 Lundkvist)	1,650: —	101,022: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående efter indextal 180		78,783: 36	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 250 kr. pr man, förslagsvis		10,250: —	
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à 125: —		500: —	190,555: 36

c. *Pensioner:*

f. poliskonstapel E. F. Kindblom	500: —		
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn ($^{26}/_{6}$ 1919) pensionsersättning	1,000: —		
f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500: —	2,100: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,070: —	3,170: —

d. *Renhållning:*

Städning av tjänstelokalerna à 110: — pr månad samt ersättning till brandkåren för snökörning från gården	1,500: —
e. Belysning	500: —

f. *Uppvärmning:*

Bränsle inklusive ersättn. till brandkåren för eldning av ugnarne	1,500: —

g. *Övriga utgifter:*

1. Premier för olycksfallsförsäkring	700: —	
2. Trycksaker, skrivmaterial o. bokbinderiarbeten	1,000: —	
3. Läkarearvode åt poliskåren	800: —	
4. Telefonavgifter för polisstationen m. m.	1,000: —	
6. Oförutsedda utgifter, inbegripet telefonsamtal	800: —	
7. Fångars vård och förplägning å straffängelset	1,000: —	5,300: —
Summa Kronor		204,025: 36

N:o 83.

Budget för 1923. Utgifter.

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

a. *Pensionsnämnden för Västerås stad:*

1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis		350: —	
2. Arvode åt ordförande	400: —		
2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	800: —	1,200: —	
3. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		100: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis		100: —	
5. Papper, blanketter o. diverse utgifter, förslagsvis		400: —	2,150: —

b. *Pensionsnämnden för S:t Ilian:*

1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter	75: —	225: —

c. *Pensionsnämnden för Lundby:*

1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader m. m.	75: —	225: —

d. *Levererade grundavgifter*	58,000: —
e. *Bidrag till pensionstillägg och understöd*	9,000: —
Summa Kronor	69,600: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*		700: —
b. 1. *Löner och arvoden:*		
Drätseldirektören 56: IV	11,040: —	
Byggnadschefen 51: IV	9,315: —	
Stadsombudsmannen 44: IV	6,900: —	
Notarien i stadens kansli 36: II	4,269: —	
Stadskamreraren 42: II	5,673: —	
t. f. Kassörska 19: I	1,920: —	
Transport	39,117: —	700: —

N:o 83.

Budget för 1923. Utgifter.

Transport	39,117: —		700: —
Stadsbokhållaren 22: IV	2,631: —		
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret 14:IV	2,085: —		
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret 14:I	1,470: —		
1 manligt kontorsbiträde av II kl. å stadskamrerarekontoret 13: II..	1,479: —		
Stadsinspektoren 29: IV	3,531: —		
1 arbetsförman (Pettersson) 18: III	2,088: —		
2 arbetsförmän (Råberg, Johansson) 18: II à 1,959: —	3,918: —		
1 arbetsförman (Vestholm) 18: I	1,830: —		
1 förrådsförman (Barklund) 18: III	2,088: —		
Rådhusvaktmästaren 17: II	1,863: —		
1 körkarl (Eriksson) 15:IV	1,893: —		
1 körkarl (Persson) 15: III	1,782: —		
1 körkarl (Andersson) 15: I	1,560: —		
	67,335: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter index 180	41,638: 08	108,973: 08	
Extra skrivbiträden å ombudsmanexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis		6,500: —	
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1,200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper (utom vatten- och gasverkens samt fattigvårdens) ($^{30}/_{12}$ 1919)		1,400: —	
Transport		118,073: 08	700: —

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport		118,073: 08	700: —
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman och körkarlar		100: —	
Arvode för en byggmästare ($^{29}/_{12}$ 1920 och $^{29}/_{12}$ 1922).............		6,800: —	124,973: 08
c. *Pension och dyrtidstillägg* åt f. stadskamrer B. Carlsson (3,250:—+1,466: 67) förslagsvis			4,716: 67
d. *Renhållning:* Rådhuset och annexet...........			2,000: —
e. *Belysning:* Rådhuset och annexet			450: —
f. *Uppvärmning:* Rådhuset och annexet...........			1,050: —
g. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		12,000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		100: —	
4. Premie för inbrottsförsäkring ..		198: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfullmäktiges ordförande	80: —		
Drätselkammarens ordförande	80: —		
Stadskamrerarekontoret	260: —		
Drätseldirektörens exp. och bostad	260: —		
Ombudsmannens exp. och bostad	260: —		
Notariens vid stadens kansli, exp. och bostad	280: —		
Stadskamrerarens bostad	80: —		
Byggnadschefens exp. och bostad	260: —		
Rådhusvaktmästarens bostad	80: —		
Stadsinspektorens exp. och bostad	218: —		
Byggmästare Alb. Anderssons bostad	80: —		
Transport	1,938: —	14,298: —	133,889: 75

N:o 83.

Budget för 1923.

Utgifter.

Transport	1,938: —	14,298: —	133,889: 75	
Arbetsförman Råberg..	80: —			
Arbetsförman Vestholm	80: —			
Arbetsförman Pettersson	80: —			
Arbetsförman Johansson	80: —			
Förrådet	130: —	2,388: —		
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		750: —		
7. Diverse och oförutsedda utgifter		1,000: —	18,436: —	
h. *Stallet:*				
1. Utfodring och skötsel av 5 hästar		3,000: —		
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.		400: —	3,400: —	155,725: 75
27 B. Byggnadsnämnden.				
a) Anskaffning och underhåll av inventarier			400: —	
b) *Löner och arvoden:*				
Stadsarkitekten, arvode..	3,000: —			
Stadsarkitekten, reseersättning.............	1,000: —	4,000: —		
Bitr. stadsingenjören, lön. *32*: IV...............	4,035: —			
Personligt lönetillägg....	1,000: —	5,035: —		
Dyrtidstillägg för stadsarkitekten o. biträdande stadsingenjören efter index 180		4,971: 20	14,006: 20	
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren			10,500: —	
Extra biträden			1,500: —	
c) *Pension:*				
F. stadsingenjören F. Gewalt		3,000: —		
Dyrtidstillägg efter index 180		1,386: 67	4,386: 67	
d) *Övriga utgifter:*				
1. Kostnader för besiktningar		300: —		
2. Hantlangning		1,500: —		
3. Telefon och postavgifter		220: —		
4. Annonskostnader		150: —		
5. Kostnader för förarbeten till registerkarta		2,000: —		
6. Rit- och skrivmaterial		500: —	4,670: —	35,462: 87
Transport				191,188: 62

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport 191,188: 62

27 C. Automobiler.

a. *Underhåll och reparationer*	1,000: —	
b. *Löner och arvoden:*		
1 bilförare, förslagsvis	2,700: —	
c. *Driftkostnader:*		
Bensin och smörjoljor m. m.	1,000: —	
d. *Diverse utgifter:*		
Diverse	200: —	4,900: —
Summa Kronor		196,088: 62

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a. *Sociala ändamål:*

1. Arbetsstugan ($^{29}/_{12}$ 1910)		6,000: —	
2. Barnkrubban ($^{28}/_{12}$ 1918)		3,000: —	
3. Barnhemmet ($^{28}/_{12}$ 1918)		1,000: —	
4. Natthärberget		300: —	
5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt ($^{30}/_{9}$ 1907 och $^{29}/_{12}$ 1920)	2,900: —		
Extra anslag för år 1923	1,000: —	3,900: —	
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa ($^{23}/_{12}$ 1909) förslagsvis		2,500: —	
7. Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ($^{23}/_{11}$ 1918), förslagsvis		11,000: —	
8. Anslag till Barnhemmet "Sparvboet" ($^{21}/_{12}$ 1911 och $^{28}/_{12}$ 1918)		600: —	
9. Anslag till Barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken ($^{23}/_{2}$ och $^{21}/_{12}$ 1917)		600: —	
10. Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet $^{26}/_{10}$ 1916 och $^{28}/_{12}$ 1918)		450: —	
11. Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas ($^{30}/_{12}$ 1919)		2,500: —	
14. Anslag till skolagningsverksamhet ($^{30}/_{12}$ 1919)		300: —	
15. Anslag till Arosgårdens verksamhet ($^{28}/_{10}$ 1920)		4,000: —	
16. Anslag till Nykterhetsnämnden		200: —	
17. Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet ($^{28}/_{12}$ 1920)		1,500: —	
18. Anslag till Västerås Gymnastikförening ($^{30}/_{10}$ 1919)		800: —	38,650: —
Transport			38,650: —

Transport		38,650: —
b. *Taxeringsnämnderna:*		
1. Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimma	2,500: —	
2. Biträde åt ordförandena	1,000: —	
3. Lokalhyra med lyse, värme och städning	600: —	
4. Annonsering	400: —	
5. Skrivmaterial och diverse	100: —	4,600: —
c. *Diverse utgifter*		
1. Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg ($^{18}/_{12}$ 1914), förslagsvis	613: 33	
2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	4,000: —	
3. Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare ($^{19}/_{12}$ 1912)	5,000: —	
4. Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 8 kr. för varje 100-tal innevånare ($^{26}/_{3}$ 1908)	2,448: —	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation ($^{29}/_{1}$ 1920)	612: —	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar à 12: — ($^{26}/_{10}$ 1911)	720: —	
7. Representationsanslag ($^{19}/_{12}$ 1912)	1,000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar ($^{21}/_{12}$ 1917)	2,000: —	
9. Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka	127: —	
10. $^{1}/_{5}$ amortering å del av köpesumman för gården Kungsängen N:r 7 (5:te året) ($^{30}/_{12}$ 1919)	9,000: —	
11. Anslag till utsättning av smörbord	200: —	
13. Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer (3:dje året)	40,000: —	
14. Anslag till rivning och nybyggnad av bostadshus i kvarteret Arvid, kr. 27,000: —, att amorteras på 5 år (2:dra året)	5,400: —	
15. Anslag till anläggande av en djuphamn ($^{21}/_{12}$ 1922)	60,000: —	131,120: 33
d. *Hyresnämnden:*		
Löner och arvoden:		
1. Traktamentsersättningar till ledamöterna à 6 kr.	480: —	
2. Traktamentsersättningar för besiktningar	450: —	
3. Traktamentsersättningar till ordföranden och dennes suppleant à 12 kr.	240: —	
Transport	1,170: —	174,370: 33

N:o 83. *Budget för 1923. Utgifter.*

Transport	1,170: —	174,370: 33
4. Arvode till ordföranden och dennes suppleant	1,012: 50	
5. Arvode till sekreteraren	1,350: —	
6. Renskrivningsarbeten	200: —	
7. Hyra, lyse, värme och städning	900: —	
8. 9. Blanketter, tryck och annonskostnader	175: —	
10. Telefon och postavgifter	200: —	
11. Diverse utgifter	192: 50	5,200: —
e. *Arbetslöshetsunderstöd*		100,000: —
Summa Kronor		279,570: 33

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslaget	175,248: 20
Summa Kroonr	175,248: 20

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

Inkomster.

Behållning från sist avslutade räkenskapsår 142,182: 95

1 A. Räntor och Aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. *Obligationslån:*

	Resterande lånebelopp	Räntor	
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	20,640: —	786: 70	
1896 „ „ „ 3.6 %	60,790: —	2,118: 60	
1902 „ „ „ 4 %	52,300: —	2,092: —	
1907 „ „ „ 4½ %	555,700: —	25,006: 50	
1910 „ „ „ 4½ %	951,490: —	42,425: 33	
1916 „ „ „ 5 %	401,763: —	20,088: 15	
1919 „ „ „ 6 %	654,392: 58	39,263: 55	
1922 „ „ „ 5 %	367,686: 83	18,306: 21	150,087: 04
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	40,750: —	1,560: —	
1902 „ „ „ 4 %	147,705: —	5,908: 20	
1907 „ „ „ 4½ %	33,500: —	1,507: 50	
1910 „ „ „ 4½ %	286,600: —	12,774: 15	
1916 „ „ „ 5 %	22,110: —	1,105: 50	
1919 „ „ „ 6 %	148,000: —	8,880: —	
1922 „ „ „ 5 %	65,000: —	3,236: 19	34,971: 54
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	8,150: —	312: —	
1902 „ „ „ 4 %	17,381: 10	695: 24	
1919 „ „ „ 6 %	244,833: 34	14,690: —	
1922 „ „ „ 5 %	386,000: —	19,217: 98	34,915: 22
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3.6 %	7,440: —	260: 28	
Ränta å tillfälliga lån för kyrkogårdsanläggning m. m.		20,000: —	20,260: 28
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	22,905: —	1,145: 25	
För nya hamnbyggnaden à 4½ %	148,850: —	6,698: 25	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	105,362: —	5,268: 10	
Transport		13,111: 60	240,234: 08

N:o 83. *Budget för 1923. Inkomster.*

Transport		13,111: 60	240,234: 08
För svängkran N:r 6, f. d. N:r 1 à 5 %	8,525: —	426: 25	
För malmlossningskran N:o 2 à 5 %	19,375: —	968: 75	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % å kronor	146,900: —	8,814: —	23,320: 60

b. *Andra amorteringslån:*

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:

Räntor å av staden utlämnade lån	79,104: 90

2. Andra lån och skulder.

a. Ränta av Elementarläroverket för flickor å kr. 3,500: — à 4 1/2 %	157: 50	
b. Ränta å beräknad brist i hamnkassan	8,462: 50	
c. Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr.	6,000: —	
d. Ränta å 1,000: — kr. lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4 1/2 %	45: —	14,665: —

3. Aktier.

a. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74,700: — à 5 %	3,735: —	
b. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg från järnvägsmedelsfonden	50,000: —	53,735: —
c. Utdelning å A. B. Arbetarebostäders aktier kronor 300,000: — à 4.75 %	—: —	
	Summa Kronor	411,059: 58

1 B. Lån.

a. *Obligationslån:*

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:

	Resterande lånebelopp	Årets amort.	
Upptaget år 1892 à 4 %	20,640: —	1,945: —	
„ „ 1896 „ 3.6 %	60,790: —	3,880: —	
„ „ 1902 „ 4 %	52,300: —	2,210: —	
„ „ 1907 „ 4 1/2 %	555,700: —	12,430: —	
„ „ 1910 „ 4 1/2 %	951,490: —	17,410: —	
„ „ 1916 „ 5 %	401,763: —	5,125: —	
„ „ 1919 „ 6 %	654,392: 58	5,017: 01	
„ „ 1922 „ 5 %	367,686: 83	3,125: 34	51,142: 35
		Transport	51,142: 35

N:o 83.

Budget för 1923.

Inkomster.

		Transport	51,142: 35
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %......	40,750: —	3,500: —	
„ „ 1902 „ 4 %......	147,705: —	4,945: —	
„ „ 1907 „ 4 1/2 %......	33,500: —	1,000: —	
„ „ 1910 „ 4 1/2 %......	286,600: —	5,460: —	
„ „ 1916 „ 5 %......	22,110: —	290: —	
„ „ 1919 „ 6 %......	148,000: —	1,150: —	
„ „ 1922 „ 5 %......	65,000: —	552: 50	16,897: 50
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %......	8,150: —	700: —	
„ „ 1902 „ 4 %......	17,381: 10	581: 90	
„ „ 1919 „ 6 %......	244,833: 34	1,916: 67	
„ „ 1922 „ 5 %......	386,000: —	3,281: —	6,479: 57
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3.6 %........	7,440: —		420: —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	22,905: —	3,000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån	148,850: —	5,725: —	
1916 „ „	105,362: —	1,342: —	
1919 „ „	146,900: —	1,150: —	
För svängkran N:r 6, f. d. N:r 1, kapitalåterstod	8,525: —	275: —	
För malmlossningskran N:r 2, kapitalåterstod	19,375: —	625: —	12,117: —

b. *Andra amorteringslån:*

Kapitalavbetalningar:

Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering			14,254: 49
Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond		271,509: —	
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:			
Amortering	51,142: 35		
Ränta	150,087: 04	201,229: 39	
Återstår till avsättning		70,279: 61	
		Transport	101,310: 91

N:o 83. *Budget för 1923. Inkomster.*

		Transport		101,310: 91
Enligt särskild amorteringsplan för hamnens maskiner skall till stadskassan av hamnens medel inlevereras		3,780: —		
varav skall enligt ovan utbetalas:				
Amortering	900: —			
Ränta	1,395: —	2,295: —		
Återstår till avsättning		1,485: —		
			Summa Kronor	101,310: 91

2. Fattigvård.

A. Allmänna fattigvården.

f. *Anstaltsvård:*

Ersättning av landstinget för lämnad vård å sjukhus, sanatorier och hospital m. fl. enligt §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14 juni 1918		20,000: —	

g. *Diverse inkomster:*

Återbetalning och div. inkomster	2,500: —		
Bötesandelar	1,000: —	3,500: —	23,500: —

B. Ålderdomshemmet.

d. *Hushållet:*

Ersättning för främmande och betalande understödstagare	6,000: —	
För verkställda arbeten av understödstagare	1,500: —	
Pension för understödstagare	3,000: —	
Ersättning från landstinget för lämnad sjukvård å Ålderdomshemmet enligt 41 § i fattigvårdslagen	3,000: —	13,500: —
	Summa Kronor	37,000: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

4 A. Folkskolan

a. *Statsbidrag:*

1. Till folkskolan:

För 10 ord. lärare	å kr. 2,810: —	28,100: —	
„ 4 ord. lärare	å kr. 2,510: —	10,040: —	
„ 13 ord. lärare	å kr. 2,210: —	28,730: —	
„ 10 ord. lärare	å kr. 1,910: —	19,100: —	
„ 10 ord. lärarinnor	å kr. 2,310: —	23,100: —	
„ 5 ord. lärarinnor	å kr. 2,110: —	10,550: —	
„ 10 ord. lärarinnor	å kr. 1,910: —	19,100: —	
„ 9 ord. lärarinnor	å kr. 1,710: —	15,390: —	154,110: —

2. Till småskolan:

För 23 ord. lärarinnor	å kr. 1,530: —	35,190: —	
„ 8 ord. lärarinnor	å kr. 1,380: —	11,040: —	
„ 6 ord. lärarinnor	å kr. 1,230: —	7,380: —	
„ 5 ord. lärarinnor	å kr. 1,080: —	5,400: —	59,010: —

3. Till slöjdundervisningen:

För gossar: 50 grupper å kr. 146: 88	7,344: —	
„ flickor: 82 grupper å kr. 146: 88	12,044: 16	19,388: 16

4. Till undervisning i huslig ekonomi, 18 kurser å kr. 229: 50 .... 4,131: —

Dyrtidstillägg:

8. Till lärare i läs- och skrivämnen	112,473: 48	
9. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	12,500: —	124,973: 48
6. Till lärjungebiblioteket		150: —

b. *Barnbespisningen, anslag från Wahlbeckska fonden* .... 2,000: —

c. *Arrendemedel:*
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden .... 37: —

d. *Hyresmedel:*

För bostäder till lärare	6,900: —	
„ uthyrning av skollokaler	100: —	7,000: —
	Transport	370,799: 64

N:o 83. *Budget för 1923. Inkomster.*

	Transport		370,799: 64
e. *Barnavårdsnämnden:*			
Av fattigvårdsstyrelsen för barn vid skyddshem..	1,200: —		
Av fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn ..	1,400: —		
a. 7. Statsbidrag	700: —		3,300: —
	Summa Kronor		374,099: 64

4 B. Högre folkskolan.

a. Statsbidrag till avlöning av rektor och lärare		11,022: —
Statsbidrag till dyrtidstillägg		5,155: —
Statsbidrag till biblioteket		150: —
	Summa Kronor	16,327: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1. Bidrag av Landstinget till 1:ste stadsläkarens avlöning	3,000: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen..	500: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	1,000: —	
4. Protokollslösen	200: —	4,700: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter	22,326: 88	
Vågavgifter	3,000: —	25,326: 88
	Summa Kronor	30,026: 88

6. Gator, vägar, planteringar, o. d.

A. Gatuläggningen.

Försäljningsmedel	1,000: —

B. Planteringar.

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringar vid domkyrkan	4,500: —	
1. Ersättning från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	50: —	
2. Anslag för vård av slottsparken	1,000: —	
5. Ersättning från Allm. Sv. El. A.-Bol. för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	
3. Försäljningsmedel och dekoreringar	2,000: —	8,050: —
	Transport	9,050: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

Transport		9,050: —

E. **Gaturenhållning.**

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgårdsskolorna	725: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,525: —
Summa Kronor		11,575: —

8. Hamnen.

A. Den egentliga hamnen:

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 622)	226,627: 24

B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 624)	17,800: —
Summa Kronor	244,427: 24

10 A. Renhållningsverket.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 627)	28,500: —

10 B. Svingården.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 627)	45,000: —
Summa Kronor	73,500: —

11. Vattenledningsverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 616)	143,700: —
Summa Kronor	143,700: —

N:o 83. *Budget för 1923. Inkomster.*

12. Gasverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 618)	308,900: —
Summa Kronor	308,900: —

13. Elektricitetsverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 619)	618,500: —
Summa Kronor	618,500: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

Badavgifter	2,900: —	
Uthyrning av badhuset vid simuppvisningar	100: —	3,000: —

B. Varmbadhuset.

Badavgifter:

1. Karbad	23,000: —	
2. I kl. badstu	13,000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	8,000: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	9,000: —	
5. Medicinska bad	3,000: —	
6. Billighetsbadstu	12,000: —	
7. Skolbad	3,000: —	71,000: —

D. Båttrafiken.

1. Persontrafik	19,000: —	
2. Godstrafik	34,600: —	53,600: —

E. Vedgården.

Inkomster av vedförsäljning	74,500: —
Summa Kronor	202,100: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

18. Brandväsendet.

m) *Verkstäderna:*

1. Smidesverkstaden .... 2. Snickareverkstaden .. 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden	Diverse inkomster	12,000: —	
n) Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen		2,200: —	
o) Ersättning för snökörning och eldning åt polisen..		250: —	
p) Ersättning för tillsyn och skötsel av enskildas brandskåp		150: —	14,600: —
		Summa Kronor	14,600: —

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

b. *Polis- och Brandstationen:*			
Hyra för bilgarage			500: —
c. *Stadshotellet:*			
1. Hyror:			
Källarmästare Stomberg	15,000: —		
Västerås Systembolag	17,875: —		
Sällskapet	2,250: —		
Upplands Enskilda bank	4,500: —		
A.-B. Göteborgs bank	2,000: —		
Barberare Jonsson	800: —	42,425: —	
2. Avgifter för festvåningens användande		2,000: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		14,000: —	58,425: —
d. *Sundinska huset:*			
Hyresinkomster			11,200: —
e. *Tullhuset:*			
Hyra för kontor			500: —
		Transport	70,625: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

Transport			70,625: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*			
Hyresinkomster			7,105: 37
Gårds- och tomtfastigheter: (Bil. litt. T).			
Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter			154,925: 25
h. *Hamnmagasinen:*			
Hyror för magasinsutrymmen av:			
Magasin N:o 1		6,000: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o, magasin N:o 3		1,500: —	
Centralföreningen, magasin N:o 2		6,000: —	
Forsby kvarn, magasin N:o 3		2,175: —	
A.-B. Hakon Swenson, magasin N:o 3		2,025: — 437: 50	
A.-B. Järnförädling, Magasin N:o 3		1,787: 52	19,925: 02
i. *Hamnplanen:*			
Platshyror av			
Hygrell & C:o		1,087: 50	
Tegel- och Murbruks A.-B.		2,128: —	
Kafferosteriet Pyramiden		650: —	
Järnhandl. Axel Sundström.......		812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
Ingenjör Paul Andersson		100: —	
Grosshandl. G. Laurell		2,400: —	
D:o		2,385: —	
Vatten- & Gasverksstyrelsen		1,050: —	
Myggbo Sågbolag		562: 50	
Järnhandl. Axel Olsson		562: 50	
Järnhandl. Bröderna Larsson, förslagsvis		367: 50	
Allm. Svenska Elektr. A.-B.	732: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för vedgård	1,250: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt förslagsvis..	11,334: —	13,316: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		180: —	
Stadens vedgård		4,000: —	
O. F. Larsson		1,200: —	
K. E. Andersson		1,594: 50	32,763: 50
Transport			285,344: 14

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

Transport			285,344: 14	
j. *Hamnpaviljongen:*				
Hyresinkomster		3,000: —		
k. *Kabinettet:*				
Inkomster		1,200: —		
l. *Epidemisjukhuset:*				
Hyra	30,000: —			
Tilläggshyra	7,826: 63	37,826: 63	42,026: 63	327,370: 77

20 B. **Lantegendomar under eget bruk.**

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 629)				110,012: —

20 C. **Jordar och andra fastigheter.**

a. *Egendomen Carlsberg*			1,000: —	
b. *Hästholmarne:*				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		4,500: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen		2,000: —	6,500: —	
c. *Diverse jordägor:*				
1. Östra utmarken:				
Arrenden:				
För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)		3,200: —		
Gustavsslätt (F. T. Larsson) utgår 14/3 1927		266: —		
Andersborg samt del av utmarken (G. Andersson och stadens lantbruk) (500+300)		800: —		
Sundinska utmarken (koloniträdgården)		550: —		
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och C. Sundin)		30: —		
Kristiansborg (Stadens lantbruk)		3,000: —		
Hovdestalund (E. Johansson), förslagsvis		1,200: —		
Transport		9,046: —	7,500: —	437,382: 77

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

Transport		9,046: —	7,500: —	437,382: 77
Ett område (Folkets park)		70: —		
Malma gård (Stadens lantbruk)		3,500: —		
Svingården		5,000: —	17,616: —	
2. Västra utmarken:				
Arrenden:				
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år 1926:				
G. Andersson	35: —			
Doktor Holm	50: —			
Förman Hedkvist	25: —			
Rich. Blom	30: —			
Jenny Lindhagen	25: —			
Ett område intill Carlsfrid (S. J. Carlsson)	3: —	168: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Telin	5: —			
Math. Eriksson	5: —			
Hj. Örtengren	15: —			
C. O. Johansson	10: —			
Rob. Pettersson	5: —	40: —		
Ett till Hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget), t. o. m. år 1949		25: —		
Ett område av Pistolvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofig. 544 och del av 545 (Västerås Skeppsvarv)	540: —			
ägofigur 546	30: —	570: —		
Ett område intill Valhalla (Sundemans sterbhus)		10: —		
Ett område intill Solbacken		30: —		
Ett område intill Mälardalen		25: —		
Ett område intill Carlsberg:				
Hilda Eriksson	15: —			
Västerås Skeppsvarv:				
för slip	50: —			
för mark	500: —	565: —	1,453: —	
Transport			26,569: —	437,382: 77

N:o 89.

Budget för 1923.

Inkomster.

Transport		26,569: —	437,382: 77
d. *Viksäng:*			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944	360: —		
Kapten H. Slettengren	75: —	435: —	
e. *Diverse arrenden:*			
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
D:o i Rigärdet (Sv. Metallverken) ..	18: —		
D:o jämte Domsysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman) utgår $^{14}/_{3}$ 1926	75: —		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100: —		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Asea), förslagsvis	45: —		
Koloniträdgårdarne vid Lustigkulla..	300: —		
Koloniträdgårdarne vid Biskopsängen	750: —		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)..	200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)	50: —		
Diverse mindre områden	500: —	2,418: —	
f. *Arrende för fiskvatten:*			
Västerås-fjärden från Johannisberg till Gustavsvik samt till Kattskär och Amundsgrund	50: —		
Vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskarrenden	35: —	235: —	
g. *Hyresmedel:*			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
Serveringskiosk vid Ragvaldsbacke	40: —		
Transport	160: —	29,657: —	437,382: 77

N:o 83.
Budget för 1923. Inkomster.

Transport	160: —	29,657: —	437,382: 77
Slaktarvagnar å tomten N:r 6 Norra kvarteret	200: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen, förslagsvis	2,000: —		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	100: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	100: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan	25: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg			
Karuseller och skjutbanor m. m.	1,000: —		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	1,000: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3,000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,773: 80		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus	25: —	13,433: 80	43,090: 80

C. Skogar.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 629)	1,500: —
Summa Kronor	481,973: 57

23. Polisväsen och fångvård.

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3,150: —	
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	4,000: —	7,150: —
Summa Kronor		7,150: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision, förslagsvis	500: —
Summa Kronor	500: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Inkomster.

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundavgifter	46,000: —
Summa Kronor	46,000: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

B. Byggnadsnämnden.

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,000: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	7,000: —
Summa Kronor	10,000: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	61,950: —	
b. Källarfrihetsmedel	349: 05	62,299: 05
Summa Kronor		62,299: 05

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	1,500: —	
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	10: —	
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —	
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	500: —	
e. Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3,300: —	9,310: —
Summa Kronor		9,310: —

N:o 83.
Budget för 1923. Inkomster.

32. Skatter.

a. Hundskatt à 15 kr. pr hund			7,500: —
b. Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)			1,500: —
c. Skogsaccis			300: —
d. Utdebitering av kr. 9: — för varje fulla 100 kr. av 29,414,710: — kr. utgörande under 1922 inom kommunen beräknad inkomst för vilken bevillning skall erläggas	2,647,323: 90		
varifrån avgår beräknad avkortning	397,098: 59		2,250,225: 31
e. 1. Progressivskatt kommunandel förslagsvis			76,000: —
f. Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid		91: 64	
För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926		360: 32	451: 96
g. Nöjesskatt förslagsvis			36,000: —
Summa Kronor			2,371,977: 27

N:o 83.

Budget för 1923.

Sammandrag.

Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten
för år 1923.

		Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
	Behållning från sist avslutade räkenskapsår	—	142,182: 95	142,182: 95	—
1. a.	Räntor m. m.	807,104: 46	411,059: 58	—	396,044: 88
1. b.	Lån	231,254: 49	101,310: 91	—	129,943: 58
2.	Fattigvård	579,381: 51	37,000: —	—	542,381: 51
4. a.	Folkskolan	860,667: 62	374,099: 64	—	486,567: 98
4. b.	Högre folkskolan	27,345: 98	16,327: —	—	11,018: 98
4. d.	Allmänt läroverk	3,642: 50	—	—	3,642: 50
4. e.	Andra undervisnings- och bildningsanstalter	47,789: 49	—	—	47,789: 49
5.	Hälso- och sjukvård	84,606: 16	30,026: 88	—	54,579: 28
6.	Gator, vägar, planteringar o. d.	207,818: 84	11,575: —	—	196,243: 84
7.	Avloppsledningar	50,600: —	—	—	50,600: —
8.	Hamnen	244,427: 24	244,427: 24	—	—
10.	Renhållningsverk och svingård	154,581: 52	73,500: —	—	81,081: 52
11.	Vattenledningsverk	133,356: 96	143,700: —	10,343: 04	—
12.	Gasverk	308,900: —	308,900: —	—	—
13.	Elektricitetsverk	410,943: 59	618,500: —	207,556: 41	—
17.	Andra kommunens affärsföretag	198,844: 76	202,100: —	3,255: 24	—
18.	Brandväsen	111,086: 64	14,600: —	—	96,486: 64
20.	Fastighetsförvaltningen	219,312: 78	481,973: 57	262,660: 79	—
21.	Magistrat och rådhusrätt	66,661: 52	—	—	66,661: 52
22.	Kronouppbörds- och exekutionsväsen	45,660: 52	—	—	45,660: 52
23.	Polisväsen och fångvård	204,025: 36	7,150: —	—	196,875: 36
24.	Auktionsväsende	—	500: —	500: —	—
26.	Allmän pensionsförsäkring	69,600: —	46,000: —	—	23,600: —
27.	övriga förvaltningskostnader	196,088: 62	10,000: —	—	186,088: 62
28.	Anslag och bidrag till div. ändamål	279,570: 33	—	—	279,570: 33
29.	Oförutsedda utgifter	175,248: 20	—	—	175,248: 20
30.	Allmänna bidrag av staten	—	62,299: 05	62,299: 05	—
31.	Diverse inkomster	—	9,310: —	9,310: —	—
32.	Skatter	—	2,371,977: 27	2,371,977: 27	—
	Summa Kronor	5,718,519: 09	5,718,519: 09	3,070,084: 75	3,070,084: 75

Bil. Litt. A.

N:o 83.
Budget för 1923.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Utgifts- och Inkomststat

för

Vatten- och Avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1923.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49: IV		8,625: —
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36: II		4,269: —
Assistenten vid Elektricitetsverket, 36: II		4,269: —
Kamreraren, 36: II		4,269: —
Bokhållaren, 19: II		2,055: —
Kassörskan, 19: IV		2,325: —
Förrådsförmannen, 19: IV		2,325: —
Manligt kontorsbiträde, 1:a kl., 15: II, 2 st. à 1,671: —		3,342: —
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:a kl., 14: IV	1,785: —	
Personligt lönetillägg	50: —	1,835: —
Manligt kontorsbiträde, 2:a kl., 13: IV		1,677: —
Avläsareförmannen, 17: III		1,986: —
Avläsare, 16: III		1,884: —
Avläsare, 16: II, 2 st. à 1,767: —		3,534: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		28,523: 04
Ritbiträde, förslagsvis		1,800: —
Siffergranskare		1,400: —
Springpojkar		1,000: —
Tillfällig kontorshjälp, förslagsvis		3,000: —
	Kronor	78,118: 04

Därav påföres:

Vattenverket	13,850: —	
Avloppsledningarna	7,150: —	
Gasverket	20,000: —	
Elektricitetsverket	32,450: —	
Installationsarbeten	4,668: 04	78,118: 04
	Kronor	78,118: 04

N:o 83.
Budget för 1923.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	6,000: —	
Olycksfallsförsäkring	3,000: —	
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.	6,000: —	
Telefonavgifter	3,000: —	
Renhållning, eldning, städning och belysning för kontor och förråd	5,000: —	
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	4,000: —	
Diverse, såsom resor, föreningsavgifter m. m.	1,000: —	
Uppförande av en uthusbyggnad för förrådsmaterial, halva kostnaden	3,700: —	31,700: —
Kronor		31,700: —

Därav påföres:

Vattenverket	5,400: —	
Avloppsledningarna	2,700: —	
Gasverket	8,200: —	
Elektricitetsverket	13,000: —	
Installationsarbeten	2,400: —	31,700: —

Vattenverket.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	142,000: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	143,700: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			24,200: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			11,400: —

Avlöningar och pensioner:

Förvaltningen enligt ovan		13,850: —	
Maskinmästaren, 20: IV	2,433: —		
Maskinisterna, 16:-IV, 2 st. à 2,001:—	4,002: —		
Rörnätsförmannen, 18: IV	2,217: —		
Transport	8,652: —	13,850: —	35,600: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport	8,652: —	13,850: —	35,600: —
Vårdaren av vattenborgen, 14: III ..	1,680: —		
Pensionären Sofia Risberg	500: —		
	10,832: —		
Dyrtidstillägg	8,306: 96		
	19,138: 96		
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren o. 2 maskinister	2,535: —	16,603: 96	30,453: 96
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5,400: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		800: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö	500: —		
Avgift till arrendatorn av Hesslö egendom	500: —		
Avgift till C. A. Andersson, Hamre..	150: —	1,150: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö		650: —	
Analyser, skjutsar m. m.		300: —	
Avskrivning av fordringar, diverse		1,500: —	9,800: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan ($^{30}/_{11}$ 1911, $^{21}/_{12}$ 1916):			
Räntor		34,052: —	
Amortering		26,451: —	60,503: —
		Kronor	136,356: 96
Härifrån avgår avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:			
Avloppsledningarna		1,500: —	
Gasverket		1,500: —	3,000: —
		Kronor	133,356: 96
Inkomster utöver utgifter			10,343: 04
		Kronor	143,700: —

Avloppsledningarna.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Förvaltningen enligt ovan	7,150: —	
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	2,500: —	
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1,500: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	3,700: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar..	8,500: —	23,350: —
Transport		23,350: —

N:o 83.

Budget för 1923.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

		Transport	23,350: --
Underhållskostnader:			
Ledningsnät och brunnar			7,000: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan			2,700: —
Räntor och amortering:			
Enligt planen för obligationslånen:			
Räntor	42,945: —		
Amortering	10,855: —		53,800: —
		Kronor	86,850: —
Varifrån avgår avgifter för cirka 1,450 st. vattenklosetter à kr. 25: —			36,250: —
		Återstår Kronor	50,600: —

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen		41,600: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare		219,700: —
Koks och tjära		47,000: —
Installationsarbeten		600: —
	Kronor	308,900: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Gaskol		116,234: —	
Övriga omkostnader		18,700: —	134,934: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			26,000: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		20,000: —	
Gasmästaren, 22: IV	2,631: —		
Justerare, 17: IV	2,109: —		
Justerare, 17: III	1,986: —		
Pensionären A. H. Eriksson	1,170: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	8,396: —	
	Transport	28,396: —	160,934: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport	28,396: —	160,934: —
Dyrtidstillägg	6,034: —	
Eldare	32,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,500: —	
	67,930: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för gasmästaren	845: —	67,085: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan	8,200: —	
Brandstodsavgifter och utskylder	4,000: —	
Bränsle åt gasmästaren	250: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren	950: —	
Analyser, skjutsar m. m.	500: —	
Avskrivning av fordringar	3,000: —	
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen ($^{16}/_{5}$ 1917)	2,800: —	19,700: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan ($^{30}/_{11}$ 1911, $^{21}/_{12}$ 1916):		
Räntor	29,178: —	
Amortering	23,489: —	52,667: —
Amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—1918		5,514: —
Inköp av gasmätare år 1923, förslagsvis		3,000: —
	Kronor	308,900: —

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	37,900: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	580,000: —
Installationsarbeten	600: —
Kronor	618,500: —

Utgifter:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi	106,000: —	
Övriga driftkostnader	20,800: —	126,800: —
Underhållskostnader:		
Underhåll av fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare		46,500: —
	Transport	173,300: —

N:o 83.

Budget för 1923.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

		Transport	173,300: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		32,450: —	
Maskinmästaren, 26: IV	3,027: —		
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2,109:—	6,327: —		
Montörförmannen, 19: IV	2,325: —		
Mätarejusteraren, 17: I	1,740: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	13,919: —	
Dyrtidstillägg		10,464: 59	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester och sjunde skift, förslagsvis		3,000: —	
		59,833: 59	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		845: —	58,988: 59
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfallet i Svartån		3,000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor		2,000: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		2,200: —	7,200: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		13,000: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		21,300: —	
Bränsle åt maskinmästaren		250: —	
Skjutsar och diverse		600: —	
Avskrivning av fordringar		4,000: —	39,150: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan ($^{30}/_{11}$ 1911, $^{21}/_{12}$ 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	51,810: —		
Turbinhuset	2,060: —	53,870: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	48,903: —		
Turbinhuset	1,767: —	50,670: —	104,540: -
Avskrivning av elektr. mätare, inköpta åren 1916—1918		15,765: —	
Inköp av elektriska mätare år 1923, förslagsvis		12,000: —	27,765: —
			410,943: 59
Inkomster utöver utgifter			207,556: 41
		Kronor	618,500: —

Bil. Litt. B.

N:o 83.
Budget för 1923.
Hamnen.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stads hamn år 1923.

A. Den egentliga hamnen.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår (1921)		141,041: 67
a) *Nyanläggningar:*		
Stensättning vid ångfartygen Ängsö och Ragvalds tilläggsplatser, återstående belopp enligt Stadsfullmäktiges beslut den $^{26}/_{5}$ 1921		5,858: 47
a 1) *Underhåll och reparationer:*		
1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor	8,000: —	
2. Grusning å hamnen	3,000: —	
3. Av hamnskjulen	200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	250: —	11,450: —
b) *Löner och arvoden:*		
Hamnkaptenen, lön 31: I	3,300: —	
Dyrtidstillägg	2,224: —	
Biträdet å hamnkontoret	1,200: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)	4,000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 10 % å uppbörden	1,500: —	12,224: —
c) *Övriga utgifter:*		
1. Hamnkontoret:		
Hyra av lokal 500: —		
Skrivmaterial och tryck 150: —		
Telefonavgifter 400: —		
Städning och eldning 300: —		
Inläggning av korkmatta i hamnkontoret 400: —	1,750: —	
2. Belysning å hamnen	1,700: —	
3. Renhållning å hamnen	1,800: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet	100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström	48: —	5,398: —
	Transport	175,972: 14

N:o 83.
Budget för 1923.
Hamnen.

Transport 175,972: 14

d 1) *Räntor:*

Hamnbyggnaden:

(Enligt av Stadsfullmäktige den 22/12 1900 godkänd plan).

Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp:	Ränta:		
1896 års lån à 5 %	22,905: —	1,145: 25		
1907 „ „ „ 4 1/2 %	148,850: —	6,698: 25		
1916 „ „ „ 5 %	105,362: —	5,268: 10		
1919 „ „ „ 6 %	146,900: —	8,814: —	21,925: 60	
Förskotterat av Drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden:				
Förslagsvis 100,000: —, ränta härå efter 6 %		6,000: —		
Brist från sist avslutade räkenskapsår 141,041: 67, ränta härå efter 6 %		8,462: 50	14,462: 50	36,388: 10

d 2) *Lån:*

Andel i obligationslån:	Ursprungligt lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
1896 års lån à 5 %	91,905: 01	22,905: —	3,000: —	
1907 „ „ „ 4 1/2 % (Beslutat år 1907).	229,000: —	148,850: —	5,725: —	
1916 års lån à 5 % (Beslutat år 1914).	113,000: —	105,362: —	1,342: —	
1919 års lån à 6 % (Beslutat år 1917).	150,000: —	146,900: —	1,150: —	11,217: —

Utgifter utöver inkomsterna å Hamnmaskinernas budget .... 3,050: —

Summa Kronor 226,627: 24

Inkomster:

f) *Hamnavgifter för varor:*

1. Av ångfartyg i regelbunden trafik	15,000: —	
2. Av andra fartyg	16,000: —	31,000: —

g) *Hamnavgifter för fartyg:*

1. För ångfartyg	3,000: —	
2. För segelfartyg	600: —	
3. För pråmar	2,500: —	6,100: —

Transport 37,100: —

N:o 83. *Budget för 1923. Hamnen.*

	Transport	37,100: —	
i) För uthyrning av båtplatser		3,800: —	
k) För uthyrning av upplagsplatser i hamnen		1,000: —	
l) För uthyrning av varuskjul		700: —	
m) För uthyrning av mark för fotogenmagasinen		3,000: —	45,600: —
Brist			181,027: 24
		Summa Kronor	226,627: 24

B. Hamnmaskiner.

Utgifter:

a) *Lån:*

Kapitalavbetalningar:

1. Anläggningskostnad för svängkran N:o 6 (f. d. N:o 1)	11,000: —			
Avgår 9 års amortering	9,900: —			
Återstående kostnad	1,100: —			
1923 års amortering		1,100: —		
2. Anläggningskostnad för kran N:o 2 (f. d. N:o 2)	25,000: —			
Avgår 9 års amortering	22,500: —			
Återstående kostnad	2,500: —			
1923 års amortering		2,500: —	3,600: —	
a 3) *Räntor:*				
1 års ränta å 1,100 kr. à 5 %		55: —		
1 års ränta å 2,500 kr. à 5 %		125: —	180: —	
Inlösenkostnad för kran N:o IV, Drätselkammarens äldre gruskran	3,000: —			
tredje, 1923 års amortering		600: —		
Inlösenkostnad för kran N:o VIII, Drätselkammarens nya gruskran	13,500: —			
tredje, 1923 års amortering		2,700: —	3,300: —	7,080: —
			Transport	7,080: —

N:o 83.

Budget för 1923.

Hamnen.

		Transport	7,080: —
b) *Löner och arvoden:*			
En maskinistförman, lön 18: I (extra stat)	1,830: —		
Dyrtidstillägg	1,464: —	3,294: —	
Kranskötare, förslagsvis		3,400: —	6,694: —
c) *Driftkostnader:*			
Strömförbrukning för kran:			
1. N:o I (f. d. N:o 3)		300: —	
2. „ II (f. d. N:o 2)		250: —	
3. „ III (Tillhör Tegel- o. Murbruks Aktiebol.)		—	
4. „ IV (Drätselkammarens äldre gruskran)		200: —	
5. „ V		100: —	
6. „ VI (f. d. N:o 1)		450: —	
7. „ VII (Den till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget förut utarrenderade kranen)		100: —	
8. „ VIII (Drätselkammarens nya gruskran)		100: —	1,500: —
d) Underhåll och reparationer av kranar			2,000: —
c) Diverse utgifter, förslagsvis			526: —
		Summa Kronor	17,800: —

Inkomster:

f) *Kranhyror för kran:*			
1. N:o I		3,600: —	
2. „ II		3,000: —	
3. „ IV		1,500: —	
4. „ V		500: —	
5. „ VI		5,000: —	
6. „ VII		500: —	
7. „ VIII		500: —	14,600: —
g) Markhyra för kran N:o III			150: —
Utgifter utöver inkomsterna			3,050: —
		Summa Kronor	17,800: —

Bil. Litt. C.

N:o 83.
Budget för 1923.
Lantegendomsnämnden.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stads lantegendomsnämnd år 1923.

Renhållningsverket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*

1. Inköp av kärl		1,000: —	
2. Inköp av o. underhåll av inventarier, förslagsvis		2,000: —	
3. Beklädnadspersedlar		1,500: —	
4. Underhåll av kärl		300: —	
5. Reparation av fordon och redskap		1,000: —	5,800: —

b. *Löner och arvoden:*

1 och 2. Förvaltarens lön 41: IV		5,883: —	
Kontorsbiträde av 2:a klass lön, 12: IV	1,569: —		
Personligt lönetillägg	175: —	1,744: —	
En förman, lön 18: IV		2,217: —	
En fodermarsk, lön 17: IV		2,109: —	
Tio renhållningsarbetare (Malmén, Karlsson, Andersson, Sunesson, Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin o. Kihlgren) lön 16: IV à 2,001: —		20,010: —	
En renhållningsarbetare, (Persson) lön 16: III		1,884: —	
Transport		33,847: —	5,800: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Lantegendomsnämnden.

Transport	33,847: —			5,800: —
Tre renhållningsarbetare, (Johansson, Karlsson och Dahl) lön 16: II à 1,767: —	5,301: —			
En sopare, (Andersson) lön 16: IV	2,001: —	41,149: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående ..		31,267: 52	72,416: 52	
Avgår bostadsförmåner, värderade till (1 à 1,800: —, 2 à 550: —, 4 à 337: 50, 11 à 375: —)			8,375: —	
			64,041: 52	
3. Hyra för bostäder till 11 arbetare (à 450: —) ..			4,950: —	
4. Extra konorsbiträde			1,500: —	
5. Extra arbetare			15,450: —	
6. Kostnader för arbetarnes semester			2,525: —	88,466: 52
c. Inköp av torvmull				9,000: —
d. *Stallet:*				
1. Utfodring			6,840: —	
2. Hästskoning			900: —	
3. Underhåll av seldon, täcken och presseningar..			1,000: —	
4. Försäkring av hästar			200: —	8,940: —
e. *Övriga utgifter:*				
1. Hyra för kontor			1,000: —	
2. Olycksfallsförsäkring			600: —	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial			400: —	
4. Vattenavgifter			175: —	
5. Sotningsavgifter			50: —	
6. Upphämtning av sopor söndagar			1,000: —	
7. Brandstodsavgifter			500: —	
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, förvaltarens och biträdets bostäder, samt städning å kontoret			500: —	
9. Underhåll av fabriken och övriga hus			1,500: —	
10. Telefonavgifter			600: —	
11. Läkare och veterinärarvode			250: —	
12. Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare			300: —	
13. Drivkraft för blandningsmaskin			1,000: —	
14. Diverse utgifter			500: —	8,375: —
			Summa Kronor	120,581: 52

N:o 83.
Budget för 1923.
Lant-egendoms-nämnden.

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor	2,500: —
Försäljning av torvmullspudrett	10,000: —
Försäljning av torvmull	1,000: —
Hämtningsavgifter	15,000: —
Summa Kronor	28,500: —

Svingården.

Utgifter:

a. Kraftfoder, förslagsvis	15,000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis	2,500: —
c. Avlöningar	4,500: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar	4,000: —
e. Ved, lyse och diverse	3,000: —
f. Arrende för svingården	5,000: —
Summa Kronor	34,000: —

Inkomster:

Försäljning av fläsk (300 st. svin à 150: —)	45,000: —
Summa Kronor	45,000: —

Lantbruket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och amortering:*

1. Anskaffning av inventarier, förslagsvis			2,000: —	
4:de årets amortering av inventarier, reparationer o. inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	12,860: —			
3:dje årets amortering av mjölkmaskiner o. transformator	1,350: —			
2:dra årets amortering av 10 st. kor	2,500: —	16,710: —		
Ränta härå efter 6 %			1,002: 60	3,002: 60
Transport				3,002: 60

N:o 83.

Budget för 1923.

Lant-egendoms-nämnden.

	Transport		3,002: 60
b. *Driftkostnad:*			
1. Arrende för Nordanby		1,500: —	
2. „ „ Kungsängen		200: —	
3. „ „ del av Östra utmarken		1,700: —	
4. „ „ Malma		3,500: —	
5. „ „ Kristiansborg		3,000: —	
6. „ „ del av Carlsberg		200: —	
7. Avlöningar till arbetare och bokhållare		51,000: —	61,100: —
c. *Produkter av egen skörd samt inköpt:*			
1. Till utsäde: Nordanby	1,928: —		
Malma	1,793: —		
Kristiansborg	1,100: —	4,821: —	
2. Till stallet: Nordanby	4,150: —		
Malma	6,420: —		
Kristiansborg	3,685: —	14,255: —	
3. Till ladugården		6,570: —	25,646: —
d. *Underhåll och reparationer:*			
1. Underhåll av seldon		900: —	
2. Underhåll av fordon och redskap		2,000: —	
3. Underhåll av hus		2,000: —	4,900: —
e. *Övriga utgifter:*			
1. Hästskoning		600: —	
2. Häst- och brandförsäkring		1,200: —	
3. Driftkostnad för motorplogen		1,500: —	
4. Komposter och pudrett från renhållningsverket		4,000: —	
5. Läkare, veterinär och medicin		800: —	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder		1,700: —	
7. Avverkningskostnad för ved		500: —	
9. Hägningskostnader		500: —	
10. Div. utgifter (skördegarn, strömavgifter m. m.)		3,000: —	
11. Olycksfallsförsäkring		500: —	14,300: —
f. *Jordförbättringar:*			
1. Täckdikning, stensprängning och kalkning			1,500: —
		Summa Kronor	110,448: 60

N:o 83. *Budget för 1923. Lantegendomsnämnden.*

Inkomster:

1. Diverse jordbruksprodukter: Nordanby	26,580: —		
Malma	37,920: —		
Kristiansborg	17,012: —	81,512: —	
2. Från ladugården		12,000: —	
3. Körningar		14,000: —	
4. Trädgården vid Malma		1,000: —	
5. Hyra för stora byggnaden vid Kristiansborg		1,000: —	
6. Hyra för potatislotter		500: —	
Summa Kronor		110,012: —	

Skogarna.

Utgifter:

a. *Löner och arvoden:*

Skogvaktaren, lön 18: IV	2,217: —		
Dyrtidstillägg	1,704: 16	3,921: 16	
Avgår för bostad och vedbrand		600: —	
		3,321: 16	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350: —	3,671: 16

b. *Övriga utgifter:*

1. Skogvaktaren för hållande av cykel	30: —	
2. Telefonavgift	100: —	
3. Uppsättning av hägnad mot Malmaberg	70: —	
4. Plantering av under år 1922 uppränsat och avdikat hygge vid Malma, 8,5 har	1,100: —	
5. Oförutsedda utgifter	200: —	1,500: —
Summa Kronor		5,171: 16

Inkomster:

Rotvärde av 300 kbm. ved à 5: —	1,500: —
Summa Kronor	1,500: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Kyrkan.

Utgifts- och Inkomststat år 1923

för

kyrka och kyrkliga ändamål i Västerås, S:t Ilians och Lundby församlingar

antagen å ordinarie kyrkostämma den 30 oktober 1922.

Utgifter:

1. *Avlöningar och pensioner:*

Kontant avlöning till prästerskapet, se nedan.	
Hyresersättning åt två komministrar	3,000: —
Domkyrkoorganisten, lön	3,000: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	2,340: —
Domkyrkoklockaren, lön	1,800: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	1,620: —
Domkyrkovaktmästaren, lön	2,160: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	1,944: —
Extra domkyrkovaktmästaren, arvode	800: —
Eldaren, arvode	1,600: —
Ringare, löner med tillägg	3,320: —
Dödgrävare, lön med tillägg, förslagsvis	2,200: —
Orgelnist och kantor vid begravningar, arvode	300: —
Räkenskapsföraren, arvode	800: —
Kyrkoskrivaren, lön	3,000: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	2,340: —
Skrivbiträde å pastorsexpeditionen, arvode	900: —
Klockare och orgelnist i Lundby, lön	760: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	460: —
Kyrkovaktaren i Lundby	400: —
Orgeltrampare i d:o	100: —
Dödgrävare i d:o	100: —
Extra ringare i d:o	30: —
Kyrkvärdarne i d:o	5: —
Städerska i Lundby kyrka	75: —
Änkefru Bedinger, pension	400: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	200: —
Änkefru Bolander, pension	300: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	150: —
Hedda Berglind, understöd	50: —
Widlund, understöd	250: —
Zetterqvist, pension	840: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	504: —
Transport	35,748: —

N:o 83. *Budget för 1923. Kyrkan.*

Transport	35,748: —
2. *Prästgårdsbyggnadsmedel:*	
Ordinarie reparationsanslag	1,000: —
Brandstod och sotning	400: —
3. *Pastorsexpeditionen:*	
Hyra till staden	1,200: —
Bränsle och lyse	600: —
Städning, eldning och skurning	720: —
Kyrkböcker och blanketter	1,200: —
Trycknings- och annonskostnader	300: —
4. *Kyrkans egentliga behov:*	
Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn	600: —
Underhåll av ledningar, lampor m. m.	100: —
Stearin- och vaxljus	80: —
Reparationer och tillsyn av orgeln	300: —
Tillsyn av den elektriska motorn	150: —
Bänkhyresersättning	1,600: —
För klockor	400: —
För tornurets skötsel	100: —
Skurningar	350: —
Biblar och böcker åt nattvardsbarn	1,000: —
Barnkören	500: —
Den större kyrkokören	1,500: —
Kyrksalen (hyra, belysning, värme, städning)	3,500: —
För barngudstjänster (böcker, tidningar, orgelspel)	800: —
För tvätt och oblat	75: —
Bränsle, förslagsvis	4,000: —
Sotning	75: —
Diverse för uppvärmningen	100: —
Renhållning kring kyrka och ämbetsgårdar	1,200: —
Sand och grus m. m.	300: —
Brandstod för Lundby kyrka	100: —
Diverse och oförutsedda utgifter, däribland bänkar i Västra församlingshemmet	2,500: —
5. *Kyrkogårdarna.*	
Anslag till planteringsnämnden	4,500: —
Snöskottning, sprängning m. m.	200: —
Sand m. m.	300: —
Andra och diverse behov	100: —
Transport	65,598: —

N:o 83.

Budget för 1923.

Kyrkan.

	Transport	65,598: —
6. *Diakonissorna.*		
Anslag till diakonissanstalten		4,000: —
Kostpenningar		4,800: —
Till biträde för matlagning åt sjuka		180: —
Hyresmedel		2,000: —
Bränsle, lyse, tvätt m. m.		1,500: —
Bidrag till hyra och städning av lokaler för diakonissornas och annan kyrklig verksamhet		3,000: —
Diverse, såsom för modermöten, telefoner m. m.		2,000: —
7. *Församlingsbiblioteket:*		
Hyra till staden		600: —
Arvode för skötseln		75: —
Städning, bränsle, lyse		400: —
Bokinköp och bindning		400: —
Filialen i Västra stadsdelen		500: —
D:o i Lundby		50: —
Till "De blindas förenings" bibliotek		60: —
8. *Arrendemedel:*		
Avgäld för västra kyrkogården utom Kvarntullen, efter medelmarkegång, c:a		100: —
9. *Räntor och amortering:*		
Andel i 1896 års obligationslån:	20,000: —	
Kapitalskuld 1 jan. 1923	7,440: —	
Ränta för året	260: 28	
Amortering för året	420: —	680: 28
Räntor å lån för nya kyrkogården samt för prästgårdar, förslagsvis		19,004: 72
10. *Prästerskapets avlöningsmedel:*		
Enligt lag om denna avlöning samt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut:		
Kyrkoherden		10,000: —
Fyra komministrar à kr. 5,000: —		20,000: —
Pastorsadjunkt (domkyrkosyssloman) med åldertillägg och hyresbidrag		2,900: —
Dyrtidstillägg och provisorisk löneförbättring, förslagsvis		20,700: —
	Summa Kronor	158,548: —

N:o 83.
Budget för 1923.
Kyrkan.

Inkomster:

Behållning sedan 1922 av präst.-avlöningsmedel	6,000: —
Behållning sdan 1922 av andra medel	6,000: —
För gravplatser, förslagsvis	3,000: —
För klockor, förslagsvis	500: —
För likvagnen, förslagsvis	100: —
Församlingsavgifter för prästerskapets avlöning (enligt lag högst 3 öre pr 10 kr. inkomst)	47,600: —
Att för övrigt fyllas genom uttaxering	95,348: —
Summa Kronor	158,548: —

För prästerskapets avlöning och kyrkliga ändamål upptages följande uttaxering:

a) Enligt lagen om prästerskapets avlöning 0.17 % å 29,414,710 kr. inkomst motsvarande 1,7 öre pr 10 kr. inkomstbelopp	50,005: 01	
med avdrag av beräknade avkortningar	2,405: 01	47,600: —
b) Enligt kyrkostämmans beslut 0.33 % å 29,414,710 kr. inkomstbelopp	97,068: 54	
med avdrag av beräknade avkortningar	1,720: 54	95,348: —
Summa Kronor		142,948: —

REGISTER

över

Utgifts- och Inkomststaten för år 1923.

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter